

ఓమ్.

పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమదాంస్తంబ మహర్షయే నమః

యాజుషా ఆపర ప్రయోగానుక్రమణిక.

(బ్రహ్మమేధ ప్రయోగ సహితము.

ఆహితాగ్ని, అనాహితాగ్ని; యత్యపర ప్రయోగ
స్వరసహిత ధర్మశాస్త్రాది విషయములు గలవు.

ఈ గ్రంథము

శ్రీ శ్రీ నాథంజీ గారై న

చల్లా లక్ష్మీ నరసింహ శాస్త్రి గారిచే

వ్రాయబడి వారి జ్యేష్ఠ కుమారుడైన

సుబ్బారాయ శాస్త్రి చే

స్వకీయ

శ్రీ లక్ష్మీనరసింహ ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రించి ప్రకటింపబడియె

మచిలీపట్టణము.

అష్టమమునోము.

1 9 6 7

[రిజిష్టరు కాపీరైట్]

శ్రీ శ్రీ నాథంజీ గారిచే వ్రాయబడినది—50

పోస్టుఖర్చులు ప్రోత్సేకము

రము

సంస్కార ప్రయోగ వైషమ్యములు.

1. అహితాగ్నేః బ్రహ్మవిత్త్వే బ్రహ్మమేధ సహిత పితృమేధ అహితాగ్ని సంస్కారః॥
2. అహితాగ్నేః అబ్రహ్మవిత్త్వే పితృమేధ సహిత అహితాగ్ని సంస్కారః॥
3. అనాహితాగ్నేః బ్రహ్మవిత్త్వే బ్రహ్మమేధ సహిత పితృమేధ సంస్కార
4. అనాహితాగ్నేః అబ్రహ్మవిత్త్వే కేవలపితృమేధ సంస్కారః॥

1. అహితాగ్ని బ్రహ్మవేత్తయై నచో బ్రహ్మమేధముతో గూడినపితృమేధము సంస్కారము జరుపవలెను.
2. అహితాగ్ని బ్రహ్మవేత్తగానిచో పితృమేధ సహిత సంస్కారమే జేయవలయును
3. అహితాగ్ని కానివారు బ్రహ్మవేత్తయై నచో బ్రహ్మమేధ సహిత పితృమేధ సంస్కారమునే జేయవలయును.
4. అనాహితాగ్ని బ్రహ్మవేత్తగానిచో కేవలము పితృమేధ సంస్కార ప్రయోగమే చేయవలెను.

—(0)—

విజ్ఞప్తి

పితృమేధప్రశ్నయందు పాపులను శిక్షించునట్టి రాజగు యమనికి పావనుల నిచ్చి సంతోషపెట్టుడు అని చెప్పియున్నది. మృతిచెందిన పిత్రాదులు అకృత్యములనొనర్చి అధోగతి నందియున్నను వారినుద్దేశించి పుత్రాదులు యథాశాస్త్రముగ పితృమేధమును ఆచరించిన యెడల వారు సద్గతిని పొందగలరని శ్రుతిస్మృతులందు ఘంటాఘోషముగ వక్కాణించియున్నది. పుత్రాదులు చేయు పితృమేధ సంస్కారమువలన క్రేతను వస్త్వము, రుద్రాస్త్వము, ఆదిత్యత్వముకలిగి పితృమేధమునిచ్చింపుననియు, శాస్త్రమునందును సప్రసిద్ధముగాగలదు. ఈపై పితృమేధము ఈగ్రంథము ధర్మశాస్త్ర ప్రమాణవచనములతోడను దేహవిషయములందు సవిమర్శముగ వేదపరిజ్ఞాతులచేత పరిష్కరింపబడుముద్రించినాము.

పీఠిక

జననీ జనకులు పృథ్వి నొందిన సమయమునందు పుత్రులు ప్రేత కర్మములనుభక్త-గనియమయుతముగ నెఱవేర్చి రేనివారు (అజననీజనలు) తమ పుత్రాదులొనరించిన దానాదికర్మములకు విధింపఁబడిన పుణ్యోకములను బొందుదురు. మఱియువారు పితృదేవత్యము గలవారగుదురు. వారిట్లగుటచే వారానందమునుబొంది తమపుత్రులు దీర్ఘాయుష్షుంతులును, తేజోవంతులును, ధనవంతులును, అగునటులాశీర్వచనములను జేయుదురు ఆయాశీర్వచన సామర్థ్యంబున పుత్రులు సుఖంతులై యుందురు.

శ్లో॥ పితౄణాంచప్రసాదేన కర్తుర్వంశోభివర్ధతే ।

శ్రేయసాంచాభివృద్ధిస్స్యా ద్భూయసాముత్తరోత్తరమ్॥

తా॥ పితృదేవతలయొక్క యనుగ్రహముచేత పుత్రాదులయొక్క వంశమభివృద్ధిని బొందుటయేగాక గొప్పధగు శ్రేయస్సుకలుగును.

అయ్యా! ఈకలిప్రాబల్యమువలన బ్రహ్మవేత్తలు అహితాగ్నులు ముదలగు వారలెక్కడనో బహుస్వల్పముగా నుందురు. అందువలన క్రిహ్మమేధసంస్కారము, అహితాగ్నిసంస్కారము, క్రిమముగా తగ్గి యుండెను. ఇప్పుడు సర్వేసర్వత్రా అనాహితాగ్నుల సంఖ్యయేవృద్ధిగా యుండెను, ఈ విషయములన్నియును నుజనులకందరికిని తెలిసినవిషయమే చుక విస్తరింపఁబనిలేదు. ఆపస్తంబముని జేసిన శ్రౌతపన్నములేదు, ప్రహ్యాసూత్రములేవి యావచ్చుధ కర్మములను గురించినవే కాని మరి మికటికాదు. (అనగా నౌపాసనము మొదలుకొని యశ్వమేధాంతతువులను, నిషేకాది శ్మశానాంతములైన షోడశ కర్మములను చెప్పడినవి.) అయితే ఆపస్తంబముని శుభమును బోధించిన తన వాక్కుచే శుభమును బోధింప సమాధానము లేనందున తన శిష్యుడైన భరద్వాజమునిచే భారద్వాజ సూత్రము రచియింపఁబడెను. ఆ భారద్వాజ సూత్రములో ఔర్ధ్వవైహికమును, బ్రహ్మమేధ సంస్కారమును జెప్పడినవి, ఔర్ధ్వవైహిక కర్మమునకు వైత్తమేధికమని పేరు, వైత్తమేధి మనఁగా చనిసోయిన బ్రాహ్మణాదులకు దహనసంస్కారము మొదలు ని సపిండికరణాంతము వఱకును జేయుకర్మమని యభిప్రాయము.

శ్లో॥ జ్ఞాత్వాకర్మాణికుర్వీత॥

అని యుండెను. కాలము తెలిసి కర్మమాచరింపడగును. ఈ కలికాల మహిమవలన గొందఱు పుత్రులు మాతా పితరులను సదా దూషింపుచు వారు మృత్యులైనవెనుక వారికిసకాలమందు శ్రాద్ధములఁ జేయక మా తల్లిదండ్రులు తినవచ్చినారా పురోహితుల కొరకీశ్రాద్ధము లేర్పడిన వనెడు ముఖ్యాభిప్రాయము.

శ్లో॥ పున్నా మ్నానరకాద్యస్మా త్ప్రీతరంత్రాయ తే'నుతః |
తస్మాత్పుత్రైశ్చి తి ప్రోక్త స్వయమేవస్వయంభువా॥

తా॥ అనఁగా ఏకారణమువలన పున్నామ యను నరకము నుండి తండ్రిని రక్షింపుచున్నాడో ఆకారణమువలన పుత్రుండను స్వయముగా బ్రహ్మచే జెప్పబడెను.

శ్లో॥ జీవతో వ్యత్యకరణా త్ప్రీత్యబ్ధంభూరిభోజనాత్ |
గయాయాంపిండదానాచ్చ త్రిభిఃపుత్రైస్యపుత్రైతా॥

తా॥ అనఁగా తల్లిదండ్రుల యాజ్ఞ సనుసరించుటయు ప్రత్యా బ్ధికము అందన్నదానము చేయుటయును గయయందు పిండ ప్రదాన మిచ్చుటయును ఈ మూడు కార్యములు నాచరించుటచే పుత్రుండను పుత్రీధర్మమును బొందినవాడగును.

శ్లో॥ నాస్తిమాతృసమందైవం నాస్తిపితృసమోగురుః |
తయోర్నిత్యంప్రియంకుర్యా త్కర్మణామనసాగి రా॥

తా॥ తల్లితో సమానమైన దైవంబును, తండ్రితో సమాన మయిన గురువును, లేరు కనుక నెల్లప్పుడు ప్రీకరణశుద్ధితో ననఁగా మనోవాక్యాయము లొకటికాగా వారికిబ్రయముగ నడుచుకొనుటయే పుత్రు లక్షణము.

శ్లో॥ అపుత్రైస్యగతిర్నాస్తి స్వరోనైవచనైవచ |
తస్మాత్పుత్రైముఖిచ్ఛష్ట్యా భవేత్పశ్చైస్థితాపసః॥

శ్లో॥ మృతాహంతుసరిత్యజ్య చండాలఃకోటిజన్మసు॥

శ్లో॥ దరిద్రాయకృతందానం శూన్యలింగస్యపూజనమ్ |
అనాధప్రేతసంస్కార మశ్వమేధసమంవిదుః॥

దిక్కులేనిశవమును దహనముచేయుటచే అశ్వమేధయాగఫలంకలుగును.

నాతండ్రిగారైన

ॐ శే॥ చల్లా లక్ష్మీనృసింహశాస్త్రి గారు

యాజుష అపర ప్రయోగాను క్రమణిక

అతాదా నక్షత్రీ శుభాశుభ ప్రకరణమ్.

మృతికి మంచినక్షత్రీములు.

జ్యోతిస్సంగి హే! శ్లో! మృతశిధిషుయదాస్యా తోస్సమసా
మ్యార్యవారా! ణ్యతిశుభఫలదాని ప్రోచ్యతేభర్తావిర్భి! తురగభర
ణీపుష్య స్వాతిహస్తార్ద్రామిణి! శ్రీవణదలసమేతాః జ్యేష్ఠమూలాస్త
దైవ భుజగమపిచపూర్వా ఫల్గునీనామ దేయం! సకలముడుగణానాం
శస్యతే ప్రేతకార్యే!

తా! ఆశ్విని, భరణి, ఆర్ద్రా పుష్యమి, ఆశ్లేష, పూ-ఫ,
హస్త, స్వాతి, అనూరాధ, జ్యేష్ఠ, మూల, పూర్వాషాఢ, శ్రీవణ
ము, ఈనక్షత్రీములు ప్రేతకార్యములకు మంచివి. వారములలో
సోమ-బుధ-గురువారములు ప్రశస్తములు!

ప్రాచీనగ్రంథేశ్లో! అశ్వినీభరణీచైవ మార్ద్రాపుష్యస్తధై
వచ! ఆశ్లేషపుబ్బహస్తాశ్చ సాత్యనూరాధకౌలభా! జ్యేష్ఠమూలే
ప్రకస్తాస్య! పూర్వాషాఢాతధైవచ! శ్రీవణంప్రేతకృత్యేషు సర్వ
దైవప్రకస్యతే! కేచిద్వ్యదంతిభరణీ నిగద్యేతిచవిచక్షణాః!

తా! ప్రాచీనగ్రంథమందు భరణీనక్షత్రము మంత్రము కొం
డలు దూష్యమని చెప్పిరి.

మృతికి దోషనక్షత్రములు.

నిర్ణయామృతేశ్లో! రోహిణ్యాంససుపంచకే త్రిపదభేయు
గ్గాంఘ్రిభే వైతృభే సందాకామచతుర్దశీ భృగకుజారే-ష్యేషుభ
దోషిణా! ప్రేతశ్రాద్ధమృతీసపిండకరణ త్రైపక్షిణోనత్రయా! శ్చేద్వం
శక్షయమాపునవంతికురు తే మాసద్విపక్షద్వయే!

తా! రోహిణి-భనిష్ఠ-శతతరా-పూర్వాభాద్ర-ఉత్తరాభాద్ర,
రేవతి-కృత్తిక-మృగశిర్ష-పునర్వసు-ఉత్తర-చిత్రి-విశాఖ-ఉత్తరాషా

ధ-మఖ ఈనక్షత్రములయందును, ౧-౨-౬-2-౧౧-౧౨-౧3-౧౪ ఈతిధులయందును, శుకృ కుజ భానువారములయందును, ప్రేతకర్మము, మరణము, సంపీడికరణము, త్రైపక్షికము, ఊనమాసికములు మొదలుగాగల ప్రేతకార్యములు చేయకూడదు చేసినయెడల ౧-౨ నెలలకు వంశమునకు కీమకలుగునని తాత్పర్యము.

ద్విపాది త్రిపాది నక్షత్రములు.

శ్లో! ద్వీపాదేతుక్రిమాసంస్యా త్రిపాదేతుచతుష్టయం తద్భవం వర్జయేద్ధీమాన్ వణ్యాసంవసుపంచకే!

తా! ద్వీపాదినక్షత్రములగు మృగశీర్ష, చిత్ర, ధనిష్ఠ ఈనక్షత్రములయందు మరణమునొందెనేని మూడుమాసములవరకును త్రిపాదినక్షత్రములగు కృత్తిక, పునర్వసు-ఉత్తర-విశాఖ- ఉత్తరాషాఢ-వీనియందు నాలుగుమాసములవరకును ధనిష్ఠ శతతారా, పూ-భా, ఉ-భా, రేవతి యీనక్షత్రములందు ఆఱు మాసములవరకును మృతగృహమును విడువవలెను.

శ్లో! మృతేతుదహనేచైవ ప్రేతదిష్ట్యప్రవేశేనే పుణ్యక్షేత్రే పుణ్యతిథౌ పుణ్యతీర్థేస్థి నిక్షిపేత్ యుగ్మాంఘ్రిభేత్రివదభేరోహిణ్యాం వైత్పభేతథా! ధనిష్ఠాఽంచకేచాపి ప్రేతకార్యం నకారయేత్!

తా! మృతమునందును దహనమందును నక్షత్రోదోషమువలన ప్రేతయొక్క గృహము త్యాగము చేసినవిదవ పునః ప్రవేశించుటయందును ప్రేతఃపత్నీ పుణ్యతీర్థములు సేవించుటయందును ఆస్తి నిక్షేపణమందును ద్వీపాది త్రిపాది రోహిణి- మఖ- యీ నక్షత్రములను ధనిష్ఠాఽంచకమునందును ప్రేతకార్యముల నాడరింపదగదు.

గ్రంథాంతరే శ్లో: సందాభద్రాకామభూతభౌమశుక్రార్కవాసరాః డహనే మరణేచైవ తద్దోషం త్రిగుణం భవేత్!

తా! సందతిధులును, భద్రీతిధులును, త్రయోదశి, చతుర్దశి తిధులును రవి, శుకృ, కుజవాసరములును వీనియందు డహన మరణములు జరిగెనేని ఆమరణమునొందిన స్థలమందు పునర్మరణమును దహనముజరిగినస్థలమునందు పునర్దహనమును మూడుపర్యాయములు జరుగునని తాత్పర్యము.

శ్లో! తిథ్యుడు యోగేగ్రామే వారోఽఽయో గేవతికాయామ్ |
తిథివారోఽఽయోగేహేమరణం పునర్భవతి |

తా! వై నవ్యాసేన దోషక్షేత్రములు నక్షత్రములు గూడగా మరణము నొందెనేని ఆ గ్రామమందు తిరుగ మరణము జరుగుననియు, నక్షత్రవారములు గూడనేని ఆ వాటికయందు తిరుగ దహనము జరుగుననియు, తిథివారనక్షత్రములు 3 ను గూడనేని మరణము జరిగిన ఆ గృహమునందే మరల మరణము జరుగునని తా: ఈ ప్రకారము దుష్టతిథివార నక్షత్రములయందు పరామర్శ మొదలగు కార్యములు గూడ జేయకూడదని పెద్దల యభిప్రాయము.

దై వజ్జకర్ణామృతే-శ్లో! ధరణ్యామేకమాసంతు ద్విత్రిపాదే
త్రిమాసకం: పంచం చకషణ్మాసం మృతౌగేహంపరిత్యజేత్ | ద్విపాదే
చత్రయోమాసా: పణ్మాసం చత్రిపాదకే.

ధనిమాసంచక దోషకాల పరిమితి

శ్లో! ధనిష్ఠాయాంతుషణ్మాసం వారుణేతుత్రిమాసకం | పూర్వా
భాద్రాతిదర్థంచ అహిర్బుధ్నేతుమాసకం | శేవత్యాంపక్షమిత్యాహు
ర్మృతౌగేహవిసర్జనే | జ్యోతిర్నిబంధే |

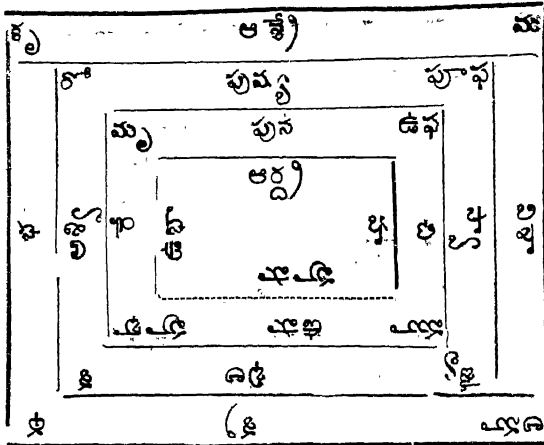
తా! ఇదివరలో ధనిష్ఠా పంచకము అయిదు నక్షత్రములకును గూడా సాధారణముగ ఆరునెలలు విశువవలసినదనిజెప్పి ఇప్పుడుదాని లోభేదమును జెప్పుచున్నది, యెట్లంటే ధనిష్ఠకు ౬ మాసములు శతభివమునకు 3 మాసములు, పూర్వాభాద్రకు రగిదినములు ఉత్తరాభాద్ర కొకమాసము. శేవతి కొకపక్షము యీలాగున మృత్యువునందు గృహమును విశువవలయునని తా! కొందరు ౫ పక్షములుమాత్రము ఆ మరణదోష గృహము విడిచివేయుట సాంప్రదాయము శిష్టాచార మని జెప్పుచున్నారు.

మృతిచక్రము.

శ్లో! సూర్యాధిష్ఠితతారకాది గ్రహయేచ్ఛత్వార బాహ్యంతరే
బాహ్యేత్రిణిపున: పునశ్చగణయే దీశాన్యదిక్షుకమాల్ |

తా! మృతిదినంబున సూర్యు డేనక్షత్రమునందుండునో అది మొదలు ఈశాన్యదిక్కునూచి చక్రమధ్యమువరకు ర నక్షత్రములును

చక్రీమధ్యస్థిత నక్షత్రీముమొదలు తూర్పువరకు వాలుగు నక్షత్రీములును, ఆగ్నేయముమొదలు చక్రీమధ్యమువరకు ర నక్షత్రీములును. ఈపకారము ఆరోహణావరోహణ క్రమముగా వ్రాయవలయును.

శ్లో॥ మృతికాశేందు నక్షత్రం యత్రతిప్తతిత్రమాత్ ।
అంతరంగేతిపక్షంస్యాన్మధ్యకక్ష్యాద్విపక్షమ । అంత్యేచ పక్షమేకం
స్యాద్భావ్యాశేఖానదోపభాక్ ।

తా॥ మృతికాలనక్షత్రీముచక్రమధ్యమందుంబెఆగ్నేహం రగ్నే
దినములు విడువవలయును దానికిచుట్టూపున్న ౮ గదులలో నుంటే
౧ మాసము విడువవలయును. వానికిచుట్టూపున్న ప్రహారీలోపలనుంటే
౧గ్నే దినములు విడువవలయును. చక్రీమునకు వెలుపలనుంటే ఆయింటి
వారికి దోషములేదుగాని ఆయాదిక్కులందున్నవారికి దోషము.

దైవజ్ఞకర్ణామృతమునందుమాత్రీము ఈచక్రీము ప్రాగాదివామ
మూర్ధముగా చూడుమని చెప్పబడినది తత్రమాణము

శ్లో॥ చతురశ్రీత్రయేచకే ప్రాగాదిరవిభాదికే । ఆరోహ మ
వరోహంచ వామమార్గేణలేఖయేత్ ।

(శ్రాద్ధకాలంబున విషఘడియలు)

జ్యోతిస్సంగహే శ్లో॥ స్నానేవానేడపే హోమే వైశ్వదేవే
సురార్చనే॥ ప్రాయశ్చిత్తేతథాశ్రాద్దే శ్రేస్తావిషవాడికా॥

తా|| స్నానసమయంబున, దాససమయంబున, జపసమయంబున, హోమసమయంబున, వైశ్యదేవసమయంబున, దేవతార్చనసమయంబున, ప్రాయశ్చిత్తసమయంబున, శ్రాద్ధసమయంబున, పంచాంగస్థిత విషగడియలు దూచ్చుములేదని తాత్పర్యం.

శ్లో|| ఆసనేకయనేభోజ్యో మలమూత్రవిసర్జనే | ఉగ్రకర్మణ్యస్త్రువధే ప్రశస్తావిషనాడికాః ||

తా|| ఆసన, శయన, భోజన, మలమూత్రవిసర్జన, ఆస్త్రప్రయోగాదులయంగు కూడా పోక స్తములు.

కర్మాచరణ ఫలము.

శ్లో|| సునిర్వృత్తాకియాచేత్స్వ దాశౌచనియమైస్సహ | ప్రాపువంతి పితృత్వంహీ ప్రియతాఃకర్మబంధవః |

తా|| మాతాపితృలు మృతిబొందిన సమయమువందు పుత్రులు ప్రేక్షకర్మలను చక్కగ నియమ యతముగ నెరవేర్చిలేని యతని మాతాపితృలు తర్కర్మానుకూలముగ విధింపబడిన ఫణ్యలోకములను బొందుదురు. ఇంతియొగాక మాతాపితృలు పితృదేవత్వము గలవారగుదురు. అట్లగుటచే వారు ఆపందమునుబొందితమ పుత్రులు దీర్ఘాయుష్కులును, ధేనోవంతులును, ధనవంతులును అగ్రవంతులు యాశీర్వచనములను జేయుదురు. ఆయాశీర్వచన సామర్థ్యంబున బుత్రులు శుభవంతులై యుండుదురు.

శ్లో|| పితౄణాంచప్రిసాదేనకర్మర్వంశోఽభివర్ధతే | శ్రీయసాంచాభివృద్ధిస్సాస్య ద్యూయసాము త్రోత్రమ్ |

తా|| పితృదేవతలయొక్క యనుగ్రహముచేత పుత్రులు దులయొక్క వంశ మభివృద్ధిని బొందుటయేగాక గొప్పవగు శ్రేయస్సులుగూడ విశేషించి కలుగును

శ్లో|| పున్నామ్నోవరకాద్యస్మా త్పితరంత్రాయ తేసుతః | తస్మాత్పుత్ర ఇతిపోక్తస్స్వయమేవ స్వయంభువా |

శ్లో|| జీవతోర్వాక్యకరణాత్ | పితౄంబ్లం భూరిభోజనాత్ | గయాయాంపిండదానాచ్చ త్రిభిఃపుత్రీస్వపుత్రీతా | ప్రమాణము.

అథ కారుణ్యము.

శ్లో|| ఆధాపితృతథామాతా సాపత్నీజననీతథా | మాతామహాస్పత్నీకా ఆత్మపత్నీత్వనంతరమ్ సుతభాతృపితృవ్యాళ్చ మాతులాస్సహభార్యకాః | దుహితాభగినీచైవ దాహితోభాగినీయకః | పితృష్వ సామాప్తృష్వసా జామాతాభాపుకస్సుషా | స్వోశ్వాశ్వాశ్చ కైశ్చకళ్యణాశ్చ గురుర్జినః ||

తా|| మందు తండ్రి, తాత, ముత్తాత, పితృ వర్గత్రయము సవతితల్లి, మాతామహులు: పితామహులు: ప్రపితామహులు, మాతామహీమాలు: పితామహీమాలు, తనభార్య కుమారుడు అన్న, పినతండ్రి, పెద తండ్రి, మేనమామ వీరి భార్యలు, కుమార్తె తోడబుట్టువులు, మనమడు, మేనల్లుడు, మేనత్తలు పినతల్లి. పెదతల్లులు, అల్లుడు, తోబుట్టువుల భర్తలు, కోడలు, భార్య యొక్క తండ్రి, భార్యయొక్క సోదరుడు, భార్యయొక్క తల్లి, గురువు, యాచకులు వీరలు క్రమముగ కారుణ్యములలోని వారలని చెలియవలెను.

(ఒకనిని చిరకాలమువరకు విద్యాబుద్ధులుచెప్పించి ఆమె చనిపోయినది అప్పుడు కర్మత్యను యెట్లని కొందరితోచును. ఎట్లనగా పోషకపితూ: అనిగాని పాలకమాతు: అనిగాని తెలియవలెను)

అక్క - శ్వేష్టభగినీ	పినతల్లికూతురు-కనిష్టమాతృ
చెల్లెలు - కనిష్టభగినీ	భగినీపుత్రి
అన్న - శ్వేష్టభ్రాత	పినతల్లికొడుకు-కనిష్టమాతృ భగినీ
అన్నకూతురు - శ్వేష్టభ్రాతృపుత్రి	పుత్రి
అన్నకొడుకు - శ్వేష్టభ్రాతృ	పెదతండ్రికూతురు-శ్వేష్ట పితృవ్య
పుత్రుడు	పుత్రి
అప్పకూతురు - శ్వేష్టభగినీపుత్రి	తండ్రి-పిత
అప్పకొడుకు - శ్వేష్టభగినీపుత్రి	తండ్రితండ్రి-పితామహుడు
అప్పమగడు - భావుకుడు	తమ్ముడు-కనిష్టభ్రాత
అమ్మమ్మ - మాతామహీ	తమ్మునికూతురు-కనిష్టభ్రాతృ పుత్రి
అల్లు - జామాత	తమ్మునికొడుకు-కనిష్ట భ్రాతృ
కూతురు - దుహిత	పుత్రి
కొడుకుకూతురు - పౌత్రి	తల్లిచెల్లెలు-కనిష్టమాతృభగినీ
చెల్లెలికూతురు-కనిష్టభగినీపుత్రి	తల్లియప్ప-శ్వేష్టమాతృభగినీ
చెల్లెలికొడుకు-కనిష్టభగినీ పుత్రి	తల్లియప్పకూతురు - శ్వేష్టమాతృ
చెల్లెలిమగడు-భావుకుడు	భగినీపుత్రిక
పినతండ్రికొడుకు-కనిష్టపితృవ్య	తల్లియప్పకొడుకు-శ్వేష్టమాతృ
పుత్రి	భగినీపుత్రి

పినతండ్రిభార్య-కనిష్టపితృవ్యపత్ని నాయనమ్మ-పితామహి

వినతండి-కనిష్ఠపితృవ్యధు-
 వినతండికూతురు-కనిష్ఠపితృవ్య
 పుత్రీ
 పెదతండి కొడుకు-కేష్ఠపితృవ్య
 పుత్రుడు
 పెదతండిభార్య-కేష్ఠపితృవ్య
 పత్ని

భార్యసోదరుడు-శ్రావణకు
 మగనితమ్మునికూతురు-భర్తృ
 కనిష్ఠభాతృపుత్ర
 మనమరాలు-పుత్రికాపుత్ర
 మేనత్త-పితృభగినీ
 మేనత్తకూతురు-పితృభగినీపుత్రీ
 మేనత్తకొడుకు-పితృభగినీపుత్రుడు

కాత్యాయనః॥శ్లో॥ సంకల్పాసనయోష్టష్టిద్వితీయాఽ వాహనే
 తథా॥ అన్నదానేచతుర్థీస్యా చేహసంబుద్ధయస్సృతా॥

పారస్కరః॥శ్లో॥ అర్ఘ్యదానేచసంకల్పే పిండనానేతథాక్షయే ।
 గోత్రసంబంధనామాని తజాతత్రతి పాదయేత్ ।

తి ధి స ం క ల్ప ని ర్ణ య ము.

శ్లో॥ యాంతిధిం సమనుప్రాప్య ఉదయంయాతిభాస్కరః॥సాతిధి
 స్సకలాజ్ఞేయా స్నానదానప్రతాదిషు॥

తా॥ నూర్ముడు యేతిధియం దుడయించునో ఆతిధి స్నాన, దాన, వ్రత
 ములు మొదలుగాగల కార్యములందు సంకల్పమున చెప్పవలయును.

శ్లో॥ జన్మేచమృతకేచైవ సంకమేదం తథావనే । అభ్యంగే
 చోదధిస్నానే తిథిసాత్కాలికోభవేత్ ।

శర్కవర్మగుప్తదాన నిర్ణయములు,

విష్ణుపురాణే॥శ్లో॥ శక్మేతిబ్రాహ్మణస్యోక్తం వర్మేతిక్షత్రసు
 క్రియం॥ గుప్తదాసాత్మకంనామ ప్రకస్తంవైశ్యశూద్రయోః॥

తా॥ బ్రాహ్మణులకు శర్క, క్షత్రియులకు వర్మ, వైశ్యులకు గుప్త,
 శూద్రులకు దాస యిటు నామాంతరమండవలయును. ఇదిగాక స్త్రీలకు

శ్లో॥ దాయాదేవీచగోపీద అభిదానాన్యనుక్రమాత్ । త్రయా
 ణామపివర్ణానాం శ్రాద్ధకర్మసుపత్యతే॥

తా॥ బ్రాహ్మణస్త్రీలకు దాయి, క్షత్రియ స్త్రీలకు దేవీ, వైశ్య స్త్రీలకు
 గోపీ యిట్లుగా శ్రాద్ధకర్మలయందు పతింపవలయునని తా॥

స్వశాఖావిషయము.

వసిష్ఠశ్లో! స్వశాఖావిధిముత్స్రుజ్య అన్వేషాంవిధిమాచరేత్ |
 అప్రమాణమ్మపింకృత్వా అంధేతమసిమజ్జతి | స్వకంకర్మపరిత్యజ్య
 యదన్యత్కరుతేనరః | అజ్ఞానాదధవాలోభాత్స తేనపతితోభవేత్ |
 ఋక్సాఖ్యనైవకుర్వీత స్వకీయంపరశాఖయా | ప్రమాదాద్యదికుర్వీత
 పునస్సంస్కారమ్హృతి | యత్రీనాస్త్విశాఖోక్తంసమాచరేత్ | పున
 ర్నార్హతిసంస్కార మన్యధార్హతిచేత్పునః | యజుశ్శాఖావిధానేనయది
 బహ్వృచకస్యచః కృతేచాపిహితేత్కర్తా పునఃకుర్యాద్యధావిధి |
 ఋక్సాఖావిధినాకర్మ యదిస్యాదన్యశాఖనామ్ | సతత్కర్మ పునః
 కార్యమితియజ్ఞవిదాంసుతమ్ |

తా! స్వశాఖావిధి వదలి యితర శాఖావిధి వవలంభింపఁగూడదు. అట్లు
 చేసెనేని స్వకీయ ఋషిని తిఃస్మరించిన వాడగును. ఆ కారణమువలన వంధిత
 మస్సున నరకమునందు మగ్నుఁడగును. స్వకీయమగు కర్మను బరిత్యజించి యితర
 మగు కర్మను అజ్ఞానముచేతనైనను లోభముచేతనైనను చేసినయెడల పతితుఁడగును.
 ఏశాఖ వాఁడాశాఖను వదలివేసి మఱియొకశాఖచేత కర్మ నాచరించెనేని మరల
 నుపనయవసంస్కారమును జేసికొనవలెను. స్వశాఖీయులు సంభవించనవ్వదు
 సకలకర్మలను ఋక్సాఖ్యచేత నాచరింపవలయును అట్లు చేసినయెడల పునస్సం
 స్కారమును జేయవలెకర్తలేదు. యజుశ్శాఖావిధానముచేత బహ్వృచునకుఁ కర్మ
 లను జేసినయెడల మఱల స్వశాఖోక్తవిధిగా నాచరింపవలయును. అన్యశాఖీయు
 లకు ఋక్సాఖోక్తవిధిచేత కర్మలు చేసినయెడల మఱల జేయవలెకర్తలేదని వసిష్ఠు
 డు వచించెనని తాత్పర్యము.

మరణకాల సర్వసా్యశ్చిత్తమ్.

బ్రాహ్మణానాం మరణసంశయేన్నాపయిత్వా | కర్తాసచేలం
 న్నాత్వాచమ్య | పవిత్రాంధృత్వా పూర్వోక్తయేవం... తథా అముక
 గోత్రస్య అముకనామధేయస్య ఇహజన్మనిజన్మాభ్యాః స్సాజ్జన్మ
 ప్రభృత్యే నిక్షణపర్యంతం మధ్యేన రినికాలే బాల్యయావన కౌమా
 రవార్ధకేషు జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్త్యనస్థాసు మనోవాక్కాయేంద్రియ
 వ్యాపారైః రహసిప్రకాశేచజ్ఞానతోఽజ్ఞానతత్త్వత్వయాకృతానాం
 ప్రకాశకృతమహావతక చతుష్టయవ్యతిక్రానాం ప్రకాశకృతానాం
 మహావాకాః తదప్తరూపమహావాతకప్రకాశకృతానాం ప్రకాశకృతానాం
 మహావాకాః తదప్తరూపమహావాతకప్రకాశకృతానాం ప్రకాశకృతానాం

నాం ప్రకాశకృత మహాపాతక సమరూపాను పాతకానాం ఉపపాతకా
నాం సంకీర్ణకరణానాం మలినీకరణానాం అపాత్రీకరణానాం జాతిభ్రంశ
కరణానాం అవక్షీర్ణకానాం ప్రక్షీర్ణకానాం రహస్యకృతానాం మహా
పాతకానాం రహస్యకృత మహాపాతకాఽతిదిష్ట రూప మహాపాతక
ప్రతాఽతి దేశికరూపాఽతిపాతకానాం రహస్యకృతమహాపాతక సమ
రూపాఽతిపాతకానాం ఉపపాతకానాం సంకీర్ణకరణానాం మలినీకరణా
నాం అపాత్రీకరణానాం జాతిభ్రంశకరణానాం అవక్షీర్ణకానాం ప్రక్షీర్ణకా
నాం ఏవం బహూనాం బహువిధానాం సర్వేషాం పాపానాం అజ్ఞానసత్కృ
తానాం అజ్ఞానతో భ్యస్తానాం జ్ఞానతసత్కృతానాం జ్ఞానతో భ్యస్తానాం
అజ్ఞానతో జ్ఞానతశ్చాత్యంతాభ్యస్తానాం అజ్ఞానతో జ్ఞానతశ్చ నిరంతరా
భ్యస్తానాం అజ్ఞానతో జ్ఞానతశ్చ చిరకాలాభ్యస్తానాం ఏవం బహూ
నాం బహువిధానాం సర్వేషాం పాపానామపనోదకం సర్వప్రాయ
శ్చిత్త పరివదుష్టాన పూర్వకం శక్త్యప్రత్యామ్నాయ రూపేణా
చరిష్యే॥ స్వశాఖయా సంకల్పపురస్కరం మృత్తికాస్నానం కుర్యాత్॥
సహస్రీ పరమా ... ఆపోజనయథాచసః॥

అథ పరిపద్దక్షిణాంగృహీత్వా సమస్త ... స్వీకృత అశేషే హే
పరిపన్నదీయాం నిజ్ఞాపనామూకర్ణమయాసమర్పితాం ఇమాం పరిప
ద్దక్షిణాం యధోక్షదక్షిణామివస్వీకృత్య॥ గోత్రీస్య శర్కణః జన్మాభ్యో
పాజ్ఞన్మప్రభృత్యే తక్షణ పర్యంతం మధ్యేవర్తి నికాశే బాల్య
యానన కౌమారహర్థకేషు జాగ్రత్స్విప్నసుషు ప్ర్యవస్థాసు మనో
వాక్కాయకర్మేంద్రియ వ్యాపారైః రహసిప్రకాశేచ జ్ఞానతోఽ
జ్ఞానతశ్చ (మయా) (త్వయా) కృతానాం ప్రకాశకృతమహాపాతక
చతుష్టయవ్యతిరక్తానాం ప్రకాశకృతానాం మహాపాతకాఽతిదిష్ట
రూప మహాపాతక ప్రతాఽతి దేశికరూపాఽతిపాతకానాం ప్రకాశకృత
మహాపాతక సమరూపాను పాతకానాం, ఉపపాతకానాం, సంకీర్ణకరణానాం,
మలినీకరణానాం అపాత్రీకరణానాం, జాతిభ్రంశకరణానాం, అవక్షీర్ణకా
నాం ప్రక్షీర్ణకానాం రహస్యకృతానాం మహాపాతకానాం రహస్యకృత
మహాపాతకాఽతిదిష్ట రూప మహాపాతక ప్రతాఽతి దేశికరూపాఽతిపాత
కానాం రహస్యకృత మహాపాతక సమరూపాఽతిపాతకానాం ఉపపాత

కానాం సంకీర్ణకణానాం మలినీకరణానాం అపాత్రీకరణానాం జాతి
భ్రాంతకరణాఽవకీర్ణకానాం ప్రకీర్ణకానాం ఏవం బహూనాం బహు
విధానాం సర్వేషాం పాపానాం అజ్ఞానత స్సకృతకృతానాం అజ్ఞా
నతో భ్యస్తానాం జ్ఞానతస్సకృతకృతానాం జ్ఞానతో భ్యస్తానాం
అజ్ఞానతో జ్ఞానతశ్చాఽత్యంతాభ్యస్తానాం అజ్ఞానతో జ్ఞానతశ్చనిరం
తరాభ్యస్తానాం అజ్ఞానతో జ్ఞానతశ్చ చిరకాలాభ్యస్తానాం ఏవం బహు
నాం బహువిధానాం సర్వేషాం పాపానామపనోదకం సర్వప్రాయశ్చి
త్రం ఉపదిశేతి విభాష్య | పునఃపఞ్చమేత్ | హేయజమాన... తవజన్మా
భ్యాసాజ్జన్మపథ్య త్యేతక్షణపర్యంతం మధ్యేవర్షినికాలే బాల్యయావస
కామారవార్థకేషు జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్త్యవస్థాసు మనోవాక్కాయ
కర్మేంద్రియవ్యాపారైః రహసిప్రకాశేచ జ్ఞానతో జ్ఞానతశ్చ త్వయాకృ
తేభ్యః ప్రకాశకృతమహాపాతకచతుష్టయవ్యతిరిక్తేభ్యః ప్రకాశకృత
మహాపాతకాఽతిదిష్టరూప మహాపాతక వ్రతాఽతిదేశికరూపా అతి
పాతకేభ్యః ప్రకాశకృత మహాపాతక సమరూపానుపాతకేభ్యః ఉపపా
తకేభ్యః సంకీర్ణకణేభ్య మలినీకరణేభ్యః అపాత్రీకరణేభ్యః, జాతి
భ్రాంతకరేభ్యః ప్రకీర్ణకేభ్యః రహస్యకృతేభ్యోమహాపాతకేభ్యః రహ
స్యకృతమహాపాతకాఽతిదిష్టరూపమహాపాతకవ్రతాఽతిదేశికరూపాతి
పాతకేభ్యః రహస్యకృత మహాపాతక సమరూపానుపాతకేభ్యః ఉప
పాతకేభ్యః సంకీర్ణకణేభ్యః మలినీకరణేభ్యః అపాత్రీకరణేభ్యః
జాతిభ్రాంతకరేభ్యః అవకీర్ణకేభ్యః ప్రకీర్ణకేభ్యః అజ్ఞానతస్సకృతకృ
తేభ్యః అజ్ఞానతో భ్యస్తేభ్యః జ్ఞానతస్సకృతకృతేభ్యః జ్ఞానతో భ్యస్తే
భ్యః అజ్ఞానతో జ్ఞానతశ్చాఽత్యంతాభ్యస్తేభ్యః అజ్ఞానతో జ్ఞానతశ్చ
నిరంతరాభ్యస్తేభ్యః అజ్ఞానతో జ్ఞానతశ్చ చిరకాలాభ్యస్తేభ్యః బహు
భ్యః బహువిధేభ్యస్సర్వేభ్యః పాపేభ్యోవిముక్తోభూయా విముక్తోభూ
యా | ఇత్యుచ్చైర్వనేత్ | అథ బ్రాహ్మణేభ్యో యథాశక్తి దక్షిణాం
దద్యాత్ | ఏవం...ర్థం... జన్మాభ్యాసా జ్జన్మప్రభృతే తక్షణపర్యం
తం సమస్తవోషనిరోహరణార్థం స్వర్ణధాన్యాజ్య సానకృచ్చాచీన్యా
చరిష్యే | బ్రాహ్మణమాహూయ ప్రతిగృహీతారం బ్రాహ్మణ మభ్యర్చయ
న్తి | స్వర్ణంపవిత్రమమలం స్వర్ణంపాపప్రణాశనమి | స్వర్ణంహిశం

కరంయస్మా దదశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే | బ్రాహ్మణాయ సువర్ణదానం
చద్యాత్ |

శ్లో! ధవ్యంకరోషిదాతార మిహం లోకేపరత్రీచ | యస్మాత్తస్మా
చ్ఛివంమేస్యా దతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే | ధాన్యం దానందద్యాత్ |

శ్లో! కామధేనోస్సముద్భూతం సర్వక్రతుషుసంస్థితం | దేవనా
మాజ్యనూహార మతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే | ఆజ్యందానందద్యాత్ |

శ్లో! హిరణ్యగర్భగర్భస్థం హేమబీజంవిభావసోః | అనంతపుణ్య
ఫలదం మతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే |

ఇదంకృచ్ఛిత్రీయ ప్రత్యామ్నాయం యథాశక్తిహిరణ్యం శ్రీమ
హావిష్ణుప్రీత్యర్థం కామయమానస్తుభ్యమహం సంప్రదదేనమ | యేవం
గుణ... తిథాగోత్రస్య... శర్మణః జన్మాభ్యాసాజ్జన్మప్రభృత్యేతక్షణ
వర్ణంతంసకలచాపక్షయార్థం సర్వప్రాయశ్చిత్తగోదానంకరిష్యే | తదం
గబ్రాహ్మణపూజాంకరిష్యే | ప్రతిగృహీతారం బ్రాహ్మణమభ్యర్చ్య |
మహావిష్ణుస్వరూపస్య బ్రాహ్మణస్య ఇదమాసనం | సుఖాసనం | ఉభా
భ్యామిదం పాద్యం | సుపాద్యం | నమోస్త్యనంతాయ సహస్రమూర్తయే
సహస్రపాదాక్షిణిరోరుబాహవే | సహస్రనామ్నై పురుషాయ శాశ్వతే
సహస్రకోటియుగధారిణేనమః... ఆయంవోగంధః : అలంకారార్థా
ఇమే అక్షతాః సకలారాధనై స్వర్చితమస్తు |

శ్లో! గవామంగేషుతిష్ఠంతి భువనానిచతుర్దశ | యస్మాత్తస్మాచ్ఛి
వంమేస్యా దతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే | అస్మై బ్రాహ్మణాయ విష్ణు
స్వరూపాయ యజుశ్శాఖాధ్యాయినే ... గోత్రాయ ... బ్రాహ్మణా
యప్రతిగ్రహీతే శ్రీమాన్ ... గోత్రః ... యుశర్మాదాతా ధర్మపత్ని
సమేతోఽహంప్రాచీనావీతీ అస్మత్ప్రతు... గోత్రీస్య... శర్మణః సర్వ
ప్రాయశ్చిత్తగోదానం తుభమహం (సవ్యం) సంప్రదదేనమ | దేవస్య
త్వా... ప్రతిగృహ్ణాతు | గోదానాభావేయథాశక్తిహిరణ్యందద్యాత్ |
గోదానసాధుణ్యార్థందక్షిః గంతుభ్యమహం... నమమ | అధశ దానాని
కుర్యాత్ | అధాతఃవై తృమేధికమాహీతాఽనాహితాగ్నేః కస్యచిద్బ్రా
హ్మణస్య | పాణోత్క్రమణకాలేప్రాప్తే సతిపుత్రాదిః కర్తాగోమయేనా
నులిప్య | కుశాదిభూమాపరిస్తీర్య | తేషుదర్శేషు పితరం దక్షిణ శిరసం

నిధాయ, అథ వేదపారగం బ్రాహ్మణమాహూయ! స్నానత్వా ఆచమ్య |
 (ఉపవీతీ) ఓం భూః వీపం గుణ ... శిధాపితుః ... గోత్రస్య ... శర్మణః జన్మా
 భ్యాసాజ్జన్మప్రభృత్యే తక్షణపర్యంతం సంభావితశకలపాపక్షయార్థం
 వంచానాం వాయూనాం సుఖేనప్రాణోత్క్రమణసిద్ధ్యర్థం ఉత్త్రాంతి
 సంజ్ఞకగోదానంకరిష్యే | శ్రీమహావిష్ణుస్వరూపస్య బ్రాహ్మణస్య ఇద
 మాసనం ఉభాభ్యామిదంపాద్యం | శ్లో | నమోస్త్యనంతాయ నహస్ర
 మూర్తయే నహస్సోపాదాక్షిణికోరుబాహవే నహస్రనామ్నే పురుషాయ
 శాశ్వతే నహస్సోటియుగధారిణే సమః | శ్రీమహా... అయం వో
 గంధః అలంకారార్థా ఇమే అపితాః సకలారాధనై స్స్వర్చితమస్తు |
 అథ గోపూజాంచకుర్వాత్ |

శ్లో | సువర్ణరోమతుల్యాని వత్సరాణిశతందివి | ప్రాణైః కంఠగతై
 వైచ్రవయోగాందద్వ్యాసదక్షిణామ్ | శ్లో | అత్యుత్త్రాంతో ప్రవృత్తస్య
 సుఖోత్క్రమణసిద్ధయే | తుభ్యం సంప్రద దేధేను మిమాముత్కాంతి
 సంజ్ఞకామ్ | గవామం గేషు ... చ్చియచ్ఛమే || అస్మై బ్రాహ్మణాయ
 శ్రీమహావిష్ణుస్వరూపాయ యజ్ఞకృత్కాధ్యాయినే ... గోత్రాయ ... శ
 ర్మణే బ్రాహ్మణాయ పృతిగృహీతే శ్రీమాన్ ... గోత్రః ... నామధే
 యః సుమధర్మః తీ సమేతో హం ... శితుః ... గోత్రస్య ... శర్మణః సుఖే
 నప్రాణోత్క్రమణసిద్ధ్యర్థం ఉత్త్రాంతి సంజ్ఞక గోదానం తుభ్య
 మహం సంప్రద దేనమమ | ఇతి జలపూర్వకం దద్వాత్ |

పృతిగ్రహణమంత్రముచ్చార్య | దేవస్య త్వాసవితుః ప్రస్తవే అశ్వి
 నోర్బాహుభ్యాం | పూష్ణో హస్తాభ్యాం పృతిగృహ్ణామి | రాజాత్వావరు
 ణో నయతు దేవిదక్షిణే ద్రుద్రాయ గాం | తేనామృతత్వమశ్యామ్ | వయో
 దాతే | మయోమహ్యమస్తు పృతిగ్రహీతే | కర్మణంకసామదాత్
 కామః కామాయ | కామో దాతా | కామః పృతిగ్రహీతా | కామగం
 సముద్రీమావిశ | కామేన త్వాపృతిగృహ్ణామి | కామైశ్చ త్రే | ఏనతే కా
 ముదక్షిణా | ఉత్త్రానన్త్రాన్త్రసః పృతిగృహ్ణాతు | ఇతి గృహ్ణాయాత్ |

గోదానసాద్యుక్తార్థం దక్షిణాంతుభ్యమహంసంప్రదదేనమమః ఇతిదక్షి
 ణాందద్యాతే । అనేనమయాకృతే నోత్రాంతిసంజ్ఞక గోదానేనదక్షి
 ణాదానేనచపితుః । ... గోత్రస్య ... శర్మణః సుఖేనప్రాణోత్రమణసిద్ధి
 రస్త్వితి భవంతో బ్రువంతుః । సుఖేనప్రాణోత్రమణసిద్ధిరస్తు ।

శ్రీణాంతు! మాతుర్గోత్రాయః... దాయ్యాః జన్మాభ్యాసాజ్జ
 న్మప్రభృతి... ర్థం గోదానంకరిష్యే । ఇతి శ్రీసంకల్పేపూజాః ।

తలచాత్రీవాన ప్రయోగాః ।

ఆచమ్య । ఏవంగుణ... పుణ్యతిథౌపితుర్గోత్రీస్య ... శర్మణః
 సమస్త చాపక్షయార్థం సుఖేనప్రాణోత్రమణసిద్ధ్యర్థం తలచాత్రదానం
 కరిష్యే । (సవ్యం) శ్లో । తిలాః చాపహరానిత్యం విష్ణోద్దేహసముచ్ఛవాః ।
 సాఽంహరంతుమేషీ ప్రమతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే । అస్మైబ్రాహ్మ
 ణాయ శ్రీమహావిష్ణు ప్రీత్యర్థం తలచాత్రీవానం దక్షిణసహితం
 (ప్రా)... తీ) పితుః... గోత్రస్య... శర్మణః సుఖేనప్రాణోత్రమణ
 సిద్ధ్యర్థం తలచాత్రదానం తుభ్యమహంసంప్రదదే (నమమ) ఏవంగుణ
 ... పుణ్యతిథౌపితుః... గోత్రీస్య... శర్మణః చాపక్షయార్థం స్వర్ణ
 ధాన్యాజ్య కృచ్చాచ్చాన్యాచరిష్యే (సవ్యం) శ్లో । స్వర్ణంపవిత్రమమం
 స్వర్ణం సాప్రణాశనం । స్వర్ణంహిశంకరంయస్మా దతశ్శాంతిం ప్రయ
 చ్ఛమే ।

శ్లో । ధన్యంకరోషిదాతార మహలోకేపరత్రీచ । యస్మాత్తస్మా
 చ్చివంమేస్యా దతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే । కామధేనోస్సముద్భూతం
 సర్వసర్వక్రతుషుసంస్థితం । దేవానామజ్యమాహారం మతశ్శాంతిం
 ప్రయచ్ఛమే । హిరణ్యగర్భగర్భస్థం హేమబీజంవిభావనాః । అసంత
 పుణ్య ఫలదమతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే । స్వర్ణధాన్య ఆజ్యహిరణ్య
 కృచ్చత్రీయ ప్రత్యామ్నాయ యథాశక్తిహిరణ్యం శ్రీమహావిష్ణు
 ప్రీతిం కామయమానస్తుభ్యమహం సంప్రదదే (నమమ) అథ దశ
 దానాని । ఏవం గుణ... పుణ్యతిథౌపితుః... గోత్రస్య... శర్మణః
 సమస్తచాపక్షయార్థం సుఖేనప్రాణోత్రమణసిద్ధ్యర్థం దశదానాని
 కరిష్యే । (సవ్యం) శ్లో । గోభూతిలహిరణ్యజ్య వాసోధాన్యగుడానిచ
 రాప్యంలవణమిత్యాహుర్దశదానాః । ప్రకీర్తితాః । ఇతి దశదానాని

కుర్యాత్ । తదభావే దశదాసప్రత్యామాయ యథాశక్తిహీరణ్యం ... నమః ।

అథకర్ణ మంత్రీపఠనమ్.

ఆచమ్య... పుణ్యతిథౌపితుః... గోత్రస్య... శర్కణః సమస్త సాపక్షయద్వారా శాశ్వత బ్రహ్మలోకావాప్త్యర్థం కర్ణమంత్రీ పఠనం కరిష్యే ।

శ్రీగురుభ్యోనమఃపారిఃఓమ్ । బ్రహ్మవిదావ్నాత్రిపరం । తదేహాభ్యుక్తా । సత్త్వంజ్ఞానమనంతంబ్రహ్మ । యోనేద్రనిహితం సుహాయాం పరమేవోమకా । సోఽశ్చుతేఃత్వానామాత్మనా । బ్రహ్మణా విప్రశ్చితేః తస్మాద్వాప్తసాద్మాదాత్మన ఆకాశస్సంభూతః । ఆకాశాద్వాయుః । వాయోర్అగ్నిః । అగ్నేరాపః । అదభ్యుఃపృథివీ । పృథివ్యాః ఓషధయః । ఓషధీభ్యోన్నమ్ । ఆనాస్పృశమః సవావచపురుషోఽన్నరప్రమయః తస్యేదమేవశిరః । అయందక్షిణఃప్రత్యః । అనుము త్రరః ప్రత్యః । అయమాత్మా ఇదంపుచ్ఛంప్రతిష్ఠా । తదప్యేచశ్లోఙో భవతి భృగుర్వైవరుణిః । వరుణంపితరముపససార । అధీహిభగవోబ్రహ్మేతి । తస్మాప్రతత్ప్రీవాచ । ఆన్నంప్రీణంచక్షుశ్చోత్త్రం మనోవాచమితి తగ్ం హోవాచ । యతోవాజ్జిమానిభూత నిజాయంకే । యేనజాతానిజీవంతి । యత్రయంత్ర్యభిసంవిశంతి । తద్విజ్ఞాసస్వ । తద్రబ్ధేహ్మేతి । సతపోతప్యతః సతవస్తచ్చా । నారాయణ నారాయణ నారాయణ ।

అథస్త్రియాశ్చ ఇతీదక్షిణకర్ణేజపిత్యా । ఆయుషఃప్రాణగ్ంసంతను । ప్రాణాదప్రాసగ్ం సంతను । అపానాద్వ్యాసగ్ంసంతను । వ్యానాచక్షుస్సంతను । చక్షుషశ్చోత్త్రీగ్ం సంతను । శ్చోత్త్రా న్మనస్సంతను ।

మనస్తోవాచగ్ సంసతను । వాచత్రత్పాత్రగ్ సంసతను ఆత్మనఃపృథివీగ్ సంసతను । ప్రృథివ్యాత్రతరిక్షగ్ సంసతను । అంతరిక్షాద్దివగ్ సంసతను । దివస్సుప్తస్సంతను । ఇతిస్త్రీయాః । మరణానంతర మపివిత నియమేవ కర్తవ్యమ్ । మరణానంతరే పుత్రాః కర్తాస్మాత్వ్యా ఆచమ్య ।

వణ్ణిమిత్రప్రాయశ్చిత్రప్రయోగః.

ఆచమ్య... పవిత్రంభృత్వ్యా । ఏవంగుణ... తిథౌ (పా... వీ) పితుః... గోత్రీస్య... శర్మణః పేతస్యసకలపాపక్షయద్వారా సంభావితానాం పాపానాం ఊర్ధ్వోచ్ఛిష్టా అధోచ్ఛిష్టా అస్మానమరణకర్ణ మంత్రీరాహిత్యచద్యుపిత శవఖట్వాది మరణకాలే ఉత్తాకంతిధేను దానరాహిత్య శతాకలదహన రాహిత్య రూపానాం వణ్ణిమిత్రానాం పాపానామనోదక ప్రాయశ్చిత్తంకరిష్యే । (సస్యం) అనుజ్ఞాభంయథా శక్తిప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే । పరిపద్దతీణాం గృహీత్యా ।

శ్లో । సవస్తసంసతనువాప్తి... యథోక్తదక్షిణామివస్వీకృత్య (ప్ర)చీనావిధి (పితుః... గోత్రీస్య... శర్మణః—పేతస్య మరణకాలే సంభావితేభ్యః పాపేభ్యః ఊర్ధ్వోచ్ఛిష్టా అధోచ్ఛిష్టా అస్మానమరణ కర్ణ మంత్రీరాహిత్యచద్యుపిత శవఖట్వాదిమరణాత్కాంతిధేను దాన రాహిత్యతతాకలదహన రాహిత్యరూపేభ్యస్సర్వేభ్యఃవణ్ణిమిత్రేభ్యః పాపేభ్యోవిముక్తోభూయాదితిభవంతో బ్రువంతుఃపితుః... గోత్రస్య... పేతస్యదహనాధికారయోగ్యతాసిద్ధి... రస్తు । (ఇతిపరివద్భూ)యాత్ అభక్తృచ్చస్రీయప్రీత్యామ్నాయ గోదాన ప్రీత్యామ్నాయ యథా శక్తి హీరణ్యంపితుః వణ్ణిమిత్రప్రాయశ్చిత్తసిద్ధిం కామయమానః తుభ్యమ హంసంప్రీదజే (నమమ) (ఉపవీతీ) (ఏవం) (త్రయా) (మయా) ఆచరితేసతి (ప్ర)చీనావీతీ) పితుః సైత్యమేధిక కర్మాధికార యోగ్యతా సిద్ధిరస్త్వితిభవంతో బ్రువంతుః । సైత్యమేధిక కర్మాధికార యోగ్యతాసిద్ధిరస్తు ।

అథ తిథివార సక్షత్రాది ప్రాయశ్చిత్తమ్.

౧-౬-౧౧ నందా: నందతిథి రిక్తతిథిమరణే
 ౪-౯-౧౪ రిక్తా: } ధాన్యదానం కుర్యాత్
 ౭-౭-౧౨ భద్రా: } భద్రతిథిమండే భూదానం కుర్యాత్
 భాను-భావ-భృగుశనివాసరేషు వస్త్రుదానందద్యాత్
 ద్విపాదిత్రిపాదిసక్షత్రమరణే హిరణ్యదానం కుర్యాత్
 ధనిష్ఠాపంచకమరణే కాంస్యదానం కుర్యాత్
 తిపుష్కరమరణే గోభూతిలదానాని కుర్యాత్.

అథ ప్రయోగః॥ ఏవంగుణ... శుభతిథౌ (పా) ... తీ) పితు: ...
 గోత్రస్య... శర్కణః... ప్రేతస్యమరణా... లే దుష్టతిథివారసక్షనీ) త్రి
 పుష్కరాది దోషచరిహారార్థం తను క్రప్రాయశ్చిత్తంకరిష్యే. సమస్త
 నం... కర్తుం అధికారసంపదస్తు. తదజ్ఞ-బాహ్యుగాపూజాం కరిష్యే.

ప్రతిగ్రహీతారం బ్రాహ్మణమభ్యర్చ్య. శ్రీ మహావిష్ణు...
 ఇదమాసనం! ఉభాభ్యామిదంపాద్యం! నమోస్యసంతాయ... యుగ
 ధారిణేనమః! గంధార్థాఇమేఆపః పుష్పార్థాఇమేతిలా! నందనిధి
 మరణేధాన్యం! ధన్యంకరోషి - చ్చమే! దద్యాత్. రిక్తతిథి మరణే
 ధాన్యందానం దద్యాత్. భద్రతిథిమరణే భూదానం! శ్లో! సర్వసస్వా
 శ్రీయాభూమిర్వరాహేణాసముద్భృతా. అనంతసస్యఫలదాతతశ్చాంతిం
 ప్రయచ్ఛతు. భూదానందద్యాత్. భానుభావ భృగుశనివాసరేషు
 వస్త్రుదానం! శీతవాతోష్ణ... చ్చమే! దద్యాత్. ద్విపాదిత్రిపాది
 సక్షత్రమరణే వస్త్రుసహితహిరణ్యం! శీతవాతోష్ణ... చ్చమే! హిరణ్య
 గర్భ...! దద్యాత్. ధనిష్ఠాపంచకమరణే కాంస్యదానం! శ్లో! కాం
 స్యం బ్రాహ్మణ్యం ప్రోక్తం సక్షత్రోద్భవ దోషహృత్. భాజనం
 మర్త్యదేవనా మతశ్చాన్తిం ప్రయచ్ఛతు. దద్యాత్. తిపుష్క
 రాది మరణేగోభూతిలదానానిచ కుర్యాత్. ఏతద్ద్రవ్యాభావే యథా
 కక్తి హిరణ్యంవా బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్.

ప్రేతోపాసనాగ్ని సంధానప్రయోగః.

ఆచమ్య... ఏవంగుణ... శుభతిథౌ (పాచీనావీతీ) పితు: ...

గోత్రీస్య... శర్మణః ప్రేతస్య ప్రేతౌచాసవాగ్ని సంధానంకరిష్యే।
 తదంగాఽగ్ని ప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే। (సవ్యం) యత్రాగ్నిస్థాప్యేతే...
 భూర్భువస్సువరోమిత్యగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య। ఓంభూర్భువస్సువరోమ్।
 అథప్రేతస్యదక్షిణమాస్తే సమిధమాగోప్యమాస్తమన్వారభ్య। ఓమ్
 ఉపావరోహ జాతవేద ఇమంతగ్న్స్వర్గాయలోకాయనయ ప్రజాగ్ం।
 ఆయుఃప్రజాగ్ం రయిమస్మాసుధేహీప్రేతా హుతిశ్చాస్యజుషస్తస్యా
 హా। తాంసమిధం అగ్నానిషీప్య। చత్వారిశ్శ్రుగాత్రీయో అప్యపాదా
 ద్వే శ్రీర్షేస్తప్రమాస్తాహోఅస్య। త్రిధాబద్ధోవృషభోరోరవీతిమహా దేవో
 మర్త్యాగ్ం అవివేళ। (యజ్ఞేశ్వరంధ్యాయామి) సప్రహస్తశ్చతుశ్శ్రీం
 గస్సప్రజహ్వోద్విశ్శీర్షకః। త్రపాత్ప్రసన్న వదసస్సుఖాసీనశ్శుచిస్మితః।
 స్వాహంతుదక్షిణేపాశ్వేదేపీం వామేస్వధాంతథా। బిభ్రద్దక్షిణమాస్తే
 స్తు శక్తిమన్నంస్రుచం సువమ్। తోమరంవ్యసనం వామైర్భ్రుతి
 చాత్రింతుధారయన్। మేసూరూథంజటాబద్ధం గౌరవర్ణం మహాజపమ్
 భూమిభ్యజం లోహితాక్షం సప్తార్చిస్సర్వకామదమ్। ఆత్సాభిముఖ
 మాసీన మేవంధ్యాయేద్ధుతాశనమ్। ఏషహివదేవః। ప్రదిశోస్తుసర్వాః
 పూర్వోహిజాతస్సండగర్భేఅంతః। సవిజాయమాన స్సజవివ్యమాణః
 ప్రత్యజ్ముఖా స్తివృతివిశ్వతోముఖః। ఏవ్యగ్నేమమాభిముఖోభవసుము
 ఖోభవసుప్రసోఽభవ। వరదోభవ। ఓంభూర్భువ... ప్రచోదయాత్ అ
 గ్నింపరిసమూహ్య। అలంకృత్య। అగ్నేయేనమః। హుతవహాయనమః।
 హుతాశినేనమః। కృష్ణవర్తనేనమః। దేవముఖాయనమః। సప్ర
 జహ్వాయనమః। వైశ్వానరాయనమః। జాతవేదసేనమః। ప్రాగ్ది
 వర్భైర్భగ్నిం పరిస్తృణాతి। పురస్తాత్। దక్షిణతః। పశ్చాత్। ఉత్తర
 తః। ఉత్తరేణగ్నిం ప్రాగ్గార్ధరాభాస్సగ్న్స్తీర్ష్య। ద్వంద్వంవ్యంచ
 పాతాణిప్రయినక్తి। దర్వాప్యజ్యస్థాత్పాప్యోక్షగసువవిః। సమాసా
 గాద్యాదర్భాప్రాదేశ మాత్రోఽపి త్రేకురితే। అద్భిరనుముష్య

పోక్షణమాత్రేనిధాయ! పోక్ష్య! తప్యమపఠనీయ! హస్తయోరం
 గుప్తపకనిష్టికాభ్యా ముదగగే గృహీత్వా! పోచీస్త్రైరుత్పాయ!
 సపవిత్రేణ పాణినాపాతాణి సంస్పృశ్య! పాత్రాణ్యుత్తానానికృత్వా!
 త్రిపోక్ష్య! ఆజ్యస్థాలీమూదాయ! ఆజ్యంవిలాప్య! అపరేణాగ్నిం పవి
 త్రాంతర్హితా యామాజ్యస్థాల్యామాజ్యంనిరూప్య! ఉదీచోంగా
 రాన్నియాహ్య! తేవ్యధిశీత్య జ్వలతాత్పథేనాఽధోగామిన్యాదీప్యఽ
 త్జ్వేపీతిఫలీకృత్య! దేవదర్భాగే ప్రచీచ్ఛద్యప్రతూశ్య! ప్రచ్యస్య అప
 ఉపస్పృశ్య! త్రిఃపర్యగ్నికృత్వా! ఉదగుద్వాస్య! అంగారాన్ప్రేత్వా
 వ్య! ఉదగగార్భ్యాం పవిత్రాభ్యాం పునరాహారమాజ్యం త్రిరుత్పా
 య! పవిత్రగ్రంధింవిసీస్య! ప్రతూశ్య! ప్రాగగ్నిమగ్నా పవిత్రేఽను
 ప్రహరతి! సుకన్తుక్తువావగ్నాప్రతితప్య దర్భాగ్రేస్సంమృజ్య!
 పుసఃప్రతితప్య! పోక్ష్య! నిధాయ! దర్భాసర్భిస్సుగ్న్స్పృశ్యాగ్నా
 ప్రహరతి! ఆదితేనుమన్యస్య! ఆనుమజేనుమన్యస్య! సరిస్వతేను మన్య
 స్య! దేవసవిత్రఃప్రసవ! ఓంఓం! సంలృప్చీభృతి ఏతక్షణపర్యంతం
 మధ్యే సంభావిత సమస్తదోషనిర్హరణార్థం సర్వప్రాయశ్చిత్తంకరిష్యే
 ఓం భూర్భువస్సువస్సాహా! ప్రజాపతయ ఇదంసమమ! సృవేణాజ్య
 మూదాయ! అయాశ్రాగ్నేస్య సభిశ్చ నీశ్చ ప్రత్యమిత్యమయా ఆసి |
 అయస్తామసస్తాభృతో యస్తామాహిషేయానోధేహిభేవజగ్న్స్యాహా
 అయసేఅగ్నయఇదంసమమ! సర్వప్రాయశ్చిత్తంకరిష్యే! ఓంభూర్భువ
 స్సువస్సాహా! ప్రజాపతయ ఇదంసమమ! ఆదితేన్వమగ్న్స్థాః దేవసవిత్రః
 పోసావీఓంఓం... ఏవంగుణ... పుణ్యతిథా... (పా... తీ)పితుః... గో
 త్రస్య.. శర్కణః ప్రేతస్యబహూనామనేకదినేషుపాకయజ్ఞ ప్రతిలోప
 పోయశ్చిత్తార్థం సప్రహోతారంహోష్యామి! (సవ్యం) తూష్ణీంసమం
 తం పరిషిచ్య! ఏకం-దేవ-త్రీణిచత్వారి! మహాహవిష్టోతా సత్యహవి
 రత్వర్యుః! అచ్యుతపాజాఅగ్నితే! అచ్యుతమనాఉపవక్తా! అనాత్ప్ర
 వ్యశ్చాప్రతిత్ప్రవ్యశ్చయజ్ఞస్యాభిగ్రహ! అయాస్యఉద్ధాయ! వాచ

స్వతేహృద్విదేనామకా | విధేమతేనామ | విధే ప్రముక్తాక్షంనామ | వాచ
 స్పృతిస్సామమపాత్ | మాదైత్యస్తంతుచ్చేద్దిమామస్తుప్యః | సమాద్ది
 వేనమః | పృథివైస్వాహాః | వాచస్పతయే బ్రహ్మణ ఇదంసమమః | సర్వ
 ప్రాయశ్చిత్తంకరిష్యే | ఓంఘృద్భవస్సుప్తస్వాహాః | ప్రజాపతయ
 ఇదంసమమః | తూష్ణీముత్ర పరిషేచనంకృత్వా |

అథా బౌపాసనమ్.

ప్రాణానాయమ్య | ఏవం... పీఠ్యర్థం (ప్రా)... తీ) పితుః ...
 గోత్రస్య... శర్మణః | ప్రేతస్యసాయం | ప్రాతరాపాసనం తండులైర్హో
 వ్యామి | (సవ్యం) | చ త్వాది శృంగ్రాత్రయో అస్యపాదా ... అద్దితేను
 మన్యస్య... ప్రసువః ఓం... తిథా... (ప్రా)... తీ) పితుః... గోత్రస్య
 ... శర్మణః | ప్రేతస్య అనేక కాలబౌపాసనాంతరితి | ప్రాయశ్చిత్తార్థం
 సద్యస్కాలే బౌపాసనాధికార సిద్ధ్యర్థం హోమద్రవ్య దానంకరిష్యే |
 (సవ్యం) | శ్లో | తండులైర్వైశ్వదైవత్యాః | పాశేనాన్నంపంచంతియే |
 గోస్మాత్రండుల దానేనాతశ్చాంతిప్రయచ్ఛమే | హిరణ్యగర్భగ...
 మే | సంప్రదదేనమమః | యథాక్తిదక్షిణాండధ్యాత్ | ఓంసూర్యాయ
 స్వాహా- సూర్యాయేదంసమమః | అగ్నేయేస్వాహా | అగ్నేయ ఇదం
 సమమః | అగ్నేయేస్విష్టకృతేస్వాహా | అగ్నేయేస్విష్టకృత ఇదంసమమ
 తూష్ణీంపరిషేచ్య | అగ్నేత్వనోఽంతమః... అఘాయతస్సమస్మాత్ |
 హోమసాద్గుణ్యార్థం అనాజ్ఞాత్రయమంత్ర జపంకరిష్యే | అనాజ్ఞాతం
 ... అనేన... హోమేన భగ... ఏతత్ఫలం శ్రీ యజ్ఞేశ్వరార్పణమస్తు |
 అథ వైతృమేధిక శర్మారంభః.

అచమ్య | పవిత్రంధృత్వా | ఏవంగుణ... తిథా (ప్రాచీనావీతీ)
 యజమానస్య పితరం... గోత్రం... శర్మాణంప్రేతం బౌపాసనాగ్నినా
 వైతృమేధికేన కర్మణాన్గోపకరిష్యే | (సవ్యం) | స్త్రియః-స్త్రీకి నీలా
 గుస సంకల్పము జేయవలయును ... యజమానస్యమాతరం... గోత్రం

... దాయాంప్రీతౌపాసనార్షినా వై తృమేధికేన కర్మణాసన్గస్కరిష్యే
ఇతిస్త్రీయః॥ (ప్రాచీనావీతీ) ఔపాసనాగ్నేః పశ్చాద్దక్షిణాగ్రా
దర్భాంతత్సన్గస్తీర్యః దేవుతిలానవకీర్యః తేషుదర్భేషుసర్వస్య ప్రతి
శీవరీతి మంత్రేణప్రేతం దక్షిణాశిరసగంసంవేశయంతి॥ సర్వత్రప్రాచీ
నావీత్యేవ॥

పురుషాణామ్	}	సర్వస్యప్రీతిశీవరీ భూమిస్త్వోపస్థఅధితః స్త్వోనాస్త్యై సుషదాభవయచ్ఛ్చాస్త్యై శర్మప్రప్రధాః॥
స్త్రీణామ్	}	సర్వస్యప్రీతిశీవరీ భూమిస్త్వోపస్థఅధితః స్త్వోనాస్త్యై సుషదాభవయచ్ఛ్చాస్త్యై శర్మప్రప్రధాః॥

వవంగుణ... తిథాపితుః... గోత్ర్య... శర్మణః ప్రేతస్య మరణ
దినాదారభ్య ప్రథమేహనిక ర్తవ్య ఔపాసనాగ్నో వై తృమేధికవహోమం
కరిష్యే॥ (అపవవ్యం) ఓంచత్వారిశ్మంత్రాత్యోయోఅస్మిపాదా ... జాత
వేదసేనము॥ (ఇచ్చట తిలలే ప్రధానము) ఔపాసనాక్షేర్దక్షిణతః
అప్రదక్షిణం దర్భాఃపరిస్తీర్యః ప్రేతకార్యే ఏ కేవదర్భేణ కార్యమితి
భారద్వాజః)

అగ్నేర్దక్షిణతః దర్భాణాసన్గస్తీర్యః దర్వీమాజ్యస్థాలీం ప్రోక్ష
ణీమి తరదర్వీంవిధాయ॥ ఏ కేవదర్భేణ పవిత్రంకృత్వా తృణంకావృం
వాంతర్థాయాభివత్తి॥ ననఖేవ॥ ఆపడపస్పృశ్య॥ అద్భిరనుమృజ్య॥
ప్రోక్షణ్యామవదాయ॥ ప్రోక్ష్య॥ తస్మామపతనీయ॥ హస్తయోరంగు
ష్టోప కనిష్ఠికాభ్యాం దక్షిణాగ్రగంహిత్యా॥ ప్రాచీస్త్రీరుత్సూయ॥
సవిత్రేణ పాణినాపాత్రాణిసంస్పృశ్య॥ పాత్రాణ్యుత్తానాన్నికృత్వా
ప్రేఃప్రోక్ష్య॥ కేవముత్పిచ్య॥ ఆజ్యస్థాలీమాదాయ॥ ఆజ్యంవిలాప్య॥
దక్షిణేనాగ్నిం పవిత్రాంశ్చర్తి తాయామాజ్యస్థాల్యామాజ్యంనిరూప్య॥
దక్షిణతోఽంగారం నిరూహ్య॥ తస్మిన్నధిశ్రిత్య జ్వలతాదర్భేఃకాఽ
వన్మృత్య॥ ఏకదర్భాగ్రంప్రేచ్ఛిద్య॥ ప్రోక్ష్య॥ ఆజ్యేప్రీత్యస్య॥ అప
డపస్పృశ్య అ ప్రేఃపర్యగ్నికృత్వా॥ దక్షిణఉన్వాస్య॥ అంగారం

ప్రతూహ్యః దక్షిణాగ్రీణపవిత్రేణ పునరాచారమాజ్యం త్రికత్నూ
 యః పవిత్రగ్రంధింవిసృజ్య ప్రతూహ్యః దక్షిణాగ్రీణుగా ప్రవారతి
 సుగ్రీకున్నవావాదాయః అగ్నాప్రతితప్యః దర్శ్యేణసంమృజ్యః పునః
 ప్రతితప్యః ప్రోక్ష్యః నిథాయః దర్శమద్భిస్సగ్నస్పృశ్య ప్రత్యగగ్ర
 మగ్నాప్రవారతి తూష్టిమప్రదక్షిణం పరిషిచ్యః

తతఃకర్తవామహస్తేన ప్రేతమన్వారభ్య (కర్త) తన యెడమ
 చేతితోఁ బ్రేతనుబట్టుకొని ద్వాదశగృహీతేనాజ్యేన సుచంపూర
 యిత్యాః ఓం సంత్వాసించామియజ్ఞపాప్రజామాయుర్థనంచ । ఓం
 శాన్తి శాన్తి శాన్తినిశాన్తిః॥ శ్రీగురుభ్యోనమః హరిః ఓమ్ మంత్రః ప్రతే
 యువాగ్ం సంప్రవతోమహీరనుబహుభ్యః పంధానునపస్పశ్చానం ।
 వైవస్వతగ్ం ప్రంగమస్తంజనానాంయమగ్ంరాజానగ్ం వ్రావిమాదువ
 స్యత్స్వాహ॥ వైవస్వతాయ యమాయరాజ్ఞ ఇదం (నమమ) ఇత్యు
 క్త్యాః ఇతిసువాహుతంజహూతిః తూష్టిమ ప్రదక్షిణంపరిషిచ్యః

దక్షిణేనాపాసనాగ్నిం పరిశ్రితేదేశే- (పాసనాగ్నికి దక్షిణపు
 తిట్టు మరుగుకట్టిన ప్రదేశమందు.)

ప్రేతస్య కేశశ్మశ్రులోమనఖాని వాపయిత్యా - దేశాచారేణ
 గ్రాహ్యం।

ప్రేతకు శలవెంటుకలు గడ్డము మొదలైనవానిని వసవము చేయించవల
 యును. ఈ ఆచారము చేయుటలేదు.

స్నాపయిత్యా! భస్మాదిభిరలంకృత్య శుక్లసూత్రేణ వస్త్ర
 యోః పాదయోశ్చాంగుష్టేబధ్యాః

ప్రేతను స్నాపనముచేయించి విభూతి మొదలగువానిచేత నలంకరించి, తెల్లని
 దారముచేత ప్రేత కొళ్ళు బొటనప్రేళ్ళను చేతుల బొటనప్రేళ్ళను గట్టవలయును.

శిరసినలదమాలామాబధ్యః శౌదుంబర్యామానందీం కృష్ణా
 జినం దక్షిణాగ్రీవమధరలోమాసమాస్తీర్యః

ప్రేత తలను నట్టిప్రేళ్ళతోకట్టి ఆత్మికోమ్మలతో బాడెనగట్టి దానిమీద
 శిరసినలదమాలా తలతట్టు క్రిందికి నుండునట్లు బరచి,

తస్మిన్ సేవితము త్రావనిచాత్యమ్ |
 ఆ హాడమీద చేతను వెల్లకల బయండబెట్టి,
 ఇదంతా వస్తుమితి మస్త్రేణ ప్రేతస్య పాదాదిశిరః పర్యం
 తం పఠిచ్ఛాద్యమ్ |

ఇదంతాత్వావస్తుం ప్రథమన్వాగ్నన్న వై తదూహాయ ద్విహాభి
 భః పురా | ఇష్టాపూ ర్తమనుసంపత్వ దక్షిణాం యథా జేద త్రంబహు
 ధావిభస్థుః | తతః నారాయణ స్మరణం కార్యమ్ |

తతః కర్తాదీక్షావస్త్రాణి వాసచ్ఛుభృత్వాచమ్యమ్ |
 (ఉ.వీతీ) ఆచమ్య... శ్రీకృష్ణాయనమః! (ప్రాచీనావీతీ) ప్రేతౌ
 పాసనాగ్నా ఉపచరితం చరుక్ శ్రీపయిత్యాఽభిఘోర్యమ్ | తతః వాహ
 కాణవృణుయాత్ (వాహకులకువరణమీయవలయును) తేమాంనూతన
 వస్త్రాణిదద్యాత్ | తేనవీతినోభూత్వా (వాహకులు యజ్ఞోపవీతమును
 దండగావేసికొని) సంభారానాదాయాఽగ్ని పఠిధమంగచ్ఛంతి |

సంభారవస్తువులను అగ్నినిదీసికొని (కర్త) ముందుగా పావలెను.

తీసికొనిపోవలసిన వస్తువులు

అగ్నిని, చరువును, మేకను, బంగారు కుంజులును, గోవును, దర్భలను, నేతి
 పాత్రను, పోత్రుణిపాత్రను, కొయ్యమేకును, ఇతరదర్శిని, ఉదకమును, నువ్వు
 లను, బియ్యమును, మాడు పలాకకొమ్మలను, లేక జమ్మికొమ్మలను, శ్రావణిని,
 ప్రేతతో గూడ తీసికొని పోవలయును.

పూషాత్వేతశ్చావయతు ప్రవిద్వానవప్త వశ్శుభ్యవ నస్యగ్నో
 పాః | వత్వైతేభ్యః పరిదదాత్ప్రిత్యభ్యోఽగ్ని ర్దేవేభ్యస్సువిదతేభ్యః |
 వాహకులు ఈమంత్రముతో ప్రేతను మోసికొనిపోవలయును.

ప్రేతను బండిమీదఁ తీసికొనిపోవు పక్షిమందు,

ఇహాయుసజ్మితేవస్త్రా అసునీధాయవోఽథవే యాభ్యాంయమ
 స్త్య పాదనగం సుకృతాం చాపిగచ్ఛతాత్ |

శ్మశానమార్గస్య చతుర్థాంశంగత్వా | త్రిప్రోక్ష్య | దక్షిణా
 గాఢ దర్భాణాన్ గస్తీర్య తిలాణవికీర్యమ్ |

తత్రసర్వస్య ప్రతిశీవరీతి మంత్రేణ ప్రేతం దక్షిణశిరసం
నిధాయ|

పురుషప్రేత నిధానమ్.

సర్వస్యపప్రతిశీవరీభూమి స్తోవస్తృప్తాధితస్తోనాస్త్వేస్తుమదా శస్త
యచ్చాస్త్వేశరగ్నప్రధా||

స్త్రీప్రేత నిధానమ్.

సర్వస్యప్రతిశీవరీ భూమిస్తోవస్తృప్తాధిత| స్తోనాస్త్వేస్తుమదాశస్త
యచ్చాస్త్వేశరగ్నప్రధా||

తత్రప్రేతస్య చతుర్దిక్షుకాకపాదవదుల్లిఖ్య | తేషుదర్శనా
స్తీర్మ | దర్శనోపర్యేత త్రిలోదకాన్యూపతిష్టంసు|ర|
పధివాపిభ్యోభూతేభ్యః ఇమంబలిందవామి|

ఏత త్రిలోదకాన్యూపతిష్టంతు| యథాశక్తి దక్షిణాం దత్వా|
(పుత్రాదయః) ఏకవాపసోదక్షిణానేకానుద్దగ్ధ్య (సవ్యాన్విస్రస్య|)
పుత్రులు మొదలగువారు ఏకవస్తుములుగలవారలై కర్త
యొక్క జట్టు రెండుభాగములువేసి కుడివైపుభాగం ముందు ముడి
వేసి యెడమవైపు వెంట్రుకలు విడదీయవలెను.

అపనశ్శ్చో... దధుమ్| ఇతిత్రిః ప్రదక్షిణాని కుర్యాత్| కనిష్ఠ
పూర్వాస్త్రీ పురస్సరాత్రిః ప్రదక్షిణాని కుర్యాత్|

అపనశ్శ్చోశుచదధుమగ్నే శుశ్రుద్ధ్యార్తయిమ్| అపనశ్శ్చోశుచద
ధుమ్| (కర్త) కుడితొడలఁగొట్టుకొనుచు 3 మాఱులు ప్రేతకు అగ్నికి
సప్రదక్షిణముగాఁ దిరుగవలయును.

తతస్సవ్యానుద్దగ్ధ్య| దక్షిణానేకాన్విస్రస్య|
(జట్టుయెడమవైపు కేశములనుముడివేసి కుడివైపు కేశములనువిడదీసి)

అపనశ్శ్చో... దధుమ్| ఇతిత్రిః ప్రదక్షిణాని కుర్యాత్|
పూషేమాఅశాఘ్రసంకేణ ప్రేతమాసీయ | పూషేమా

అశ్రా అనువేదసర్వాస్యోల్లసాగం అభయతమననేవతే । స్వస్తీదా
 అఘృణీ సుర్వవీరోఽప్రయుచ్చస్తురవత్తుప్రవిద్వాన్ । ద్వితీయమధ్య
 నోగత్వా ॥ దాతేణభూమాకాక పాదవదల్లిఖ్య । ఉదకంసంపోక్ష్య
 పూర్వోక్తప్రకారేణ సర్వంకుర్యాత్ । ఆయుర్విశ్వాయురితిమంత్రేణ
 పేతమను మంత్రయేత్ ।

ఆయుర్విశ్వాయుః పరిహసతిత్వాపూషాత్సాపాతు ప్రపథేపుర
 ॥ స్తాత్ । యత్రాసతే సుకృతోయత్రేకేయయు సత్రీత్వాదేవసన్నితా
 దధాతు ॥ తృతీయమధ్యనోగత్వా పూర్వోక్తప్రకారేణ పదక్షిణాః
 సర్వం కుర్యాత్ । తృతీయపర్యాయాంతే చరుస్థాలింభింద్యాత్ ।
 (పునఃపే)తంతూష్ణిమాదదతే ॥ (మంత్రము చెప్పకుండా పే)తన త్రికాని

అథ దహనపీయోగం.

తతః దహనదేశం గత్వా త్రిఃప్రాక్ష్య తత్రీపేతం దక్షిణ
 శిరసనిధాయ । వ్రషావై దేతమనుష్యాణాగం శ్రాంతాదిక్ । తావే
 వైవ్రానసూత్రామంతి (ఇతిదపిత్యా) ఉత్కామంతు్యదీనోగచ్చ
 తి (అందరు ఉ త్రరపుతట్టుకు వెళ్ళవలయును) (ప్ర)త్యేత్య-శిరిగివచ్చి
 పలాశశాఖయా (అభావేశమిశాఖయావా) అపేవీతేతిసగం హీ
 మస్త్రేణ దహనదేశం సంమృజ్య ॥

అపేత్రవీత విచసర్పతాతోయే త్రస్థపురాణాయేచమోతనాః
 అదాద్దిదంయమోవ్రసాసం పృథివ్యా అక్రిన్నిమంపితిరోలోకమస్త్రై
 ఆపఉవస్పృశ్య తత్రీహిరణ్య శకలాన్నిక్షిప్య దక్షణాగ్రాః
 దర్భానాస్తీర్యఃపలాశాదిభిః । యథాసంభవకాష్టైః దారుచితంకృత్వా
 చితేః పురస్తాదాపాసనాగ్నినిధాయ । దక్షిణాభిముఖస్త్వ ॥ ఆచమ్య ..
 ఏవంగుణ ... తిథౌ యజమానస్యపీతుః ... నోత్రీస్య ... శక్లణః । పేతస
 అంతరాగమనతద్దోష పరిహారార్థం ఒధిక్యశేష్టిచీయశ్చ త్రంకరిష్యే
 ... పరివద్యామిత్ । కాశేఅధికారసిద్ధిస్తు । అధిక్యచ్చృత్రయ

ణిదద్యాత్ | దక్షిణప్రాగస్తైర్దర్భైశాపసనాగ్నిం ప్రేతందారుచితిం
చపరిస్తీర్య |

(ప్రేతకు అగ్నికి కాటికి తూర్పు పడమరలయందు వేసెడి
దర్భలు దక్షిణాగ్రములుగాను దక్షిణోత్తరములయందు వేసెడి
దర్భలు తూర్పుకొనలుగా నుండవలయును.)

అగ్నేర్దక్షిణతఃదర్భాక్ సగ్ స్తీర్య | తేషుదర్భేషు ఏకైకశః
దక్షిణాపసర్గం సాత్రాణిసాదయతి | దర్శిమాజ్యస్థాలీం ప్రోక్షణీం సుప్ర
వంచ నిదాయ |

ప్రేతస్యహస్తయోః సాదయోచ్చాంగుష్ఠ శుక్ల సూత్రే చిత్వా
(ప్రేతయొక్క కాళ్లుచేతులు కట్టిన సూత్రము తీసివేసి)

ఆసందీమపవిద్య (సాడెనుకట్టిన దారమును త్రేంచి) కృష్ణాజనే
ప్రేతనిధాయ | ప్రేతందారుచితిం సాత్రాణిచసంప్రోక్ష్య | ఏకేన
దర్భేణ పవిత్రంకృత్వా | తృణంకాష్టంవాంతర్థాయ | ఆచినత్రిననభేన
అపఉపస్పృశ్య | విత్రిమద్భిరనుమృజ్య | ప్రోక్షణసాత్రేమాదాయ |
ప్రోక్ష్య | తస్వామఃఆనీయ | హస్తయోరంగుష్ఠౌప కనిష్ఠకాబ్ధ్యాం దక్షి
ణాగ్రంగృహీత్వా | స్రాచీస్త్రిరుత్పాయ అభిమస్త్య | పవిత్రేణ
సాణినా సాత్రాణిసంస్పృశ్య | సాత్రాణ్యుత్తానానికృత్వా | తతఃప్రోక్ష
ణోదకేన ప్రేతందారుచితిం సాత్రాణిచప్రోక్ష్య (ప్రోక్షణశేషం
ణతోనిదాయ) తత్పవిత్రమాజ్యస్థాల్యామాదాయ ఆజ్యంవిలాప్య |
అపరేనాగ్నిం పవిత్రాంతర్హితాయా మాజ్యస్థాల్యామాజ్యంనిరూప్య |
దక్షిణతోఽంగారంనిరూహ్య | తేష్యధిశీత్య | జ్వలతాత్పణేనాఽ
వద్యత్య | ఏకదర్భాగ్రంప్రచ్చిద్య | అపఉపస్పృశ్య | ప్రోక్ష్య ఆజ్యే
ప్రత్యస్య | ఏకమప్రదక్షిణం పర్యగ్నికరణంకృత్వా | దక్షిణతఉద్వా
స్య | అంగారంప్రేత్యూహ్య | దక్షిణాగ్రేణపవిత్రేణ పునరాహార
మాజ్యం త్రిరుత్పాయ | విత్రిగ్రంధింవిసిస్య | ప్రోక్ష్య | ప్రత్య
గగ్రమగ్నాప్రహరతి | (సుక్కు)వావాదాయ | తదగ్నాప్రేతతప్య |
దర్భేణసమృజ్య | పునఃప్రతితప్య | ప్రోక్ష్య | నిధాయ | దర్భమద్భిస్సగ్న్
స్పృశ్య ప్రత్యగగ్రమగ్నాప్రహరతి | చిత్వాసహతూష్ణీమప్రదక్షిణం
పరిషిచ్య |

భువనస్యపత్యదగ్ంహవిః (ఇతిరాజగవీముపాకరోతి) తో
భావే యథాశక్తి హిరణ్యంవా ఏకదర్శంవానిధాయ|

అధసు)వేణాజ్య మాదాయ| ఓం అగ్నేయే పథిక్ష్మతేస్వాహా
అగ్నేయే పథిక్ష్మత ఇదం (నమమ) ఓం అగ్నేయేరయిమితేస్వాహా
అగ్నేయే రయిమితయిదం (నమమ)

తాంరాజగవీం కనిష్ఠపూర్వాస్త్రీ పురస్సరాః జ్ఞాతయ
కర్తాలోవాలభంతే| (ముందు స్త్రీలు, పిమ్మట చిన్నవాండు మొదలు
వరుసగా పుత్రులును ఆప్రకారమే జ్ఞాతులును, గోవును తాకవల
యును.)

అపశ్యామయవతిర్మంత్రైః తిస్పథిః రాజగవీంప్రేతందాదు
చితించక్రిః ప్రసవ్యం పరిణీయ (రాజగోవును బ్రేతకుం కాప్తమునకుం
చుట్టు మూడుమారులు ప్రదక్షిణముగా దిప్పవలయును.

అపశ్యామయవతిమూచరంతీంస్తుతాయజీవాం పరిణీయమా
వామ్| అంభేనయూతమస్తాప్రావృతానీవాప్రీమవాప్రీనవ్ర యన్నరి
స్త్యై| మయైతాంమూగ్ంస్తాంభీయమాణాదేవీవ్రతీపితృత్వోకంయదైవీ
విశ్వవారానభసా సంవ్యయత్వృశానోలోకా పయసావ్యభిషీ| రయ
స్మామగ్నిం మధుమంతమూర్ధ్నిణమూర్జ స్వంతంత్యాపయ పోపసకాంస
దేమ| సగ్ంక్షయ్యాసమువర్షసా సచస్వానస్వప్రయే|

యేజీవా ఇతిమస్త్రీణ రాజగవీమభిమస్త్ర్యే ||

యేజీవాయేచస్తుతాయే చాతాయేచజంత్యాః| తేభ్యోస్తుత
స్వధారయతుం మధుధారాప్యంద్రతీః : ఇతిరాజగవ్యభి మస్త్రీణం
కుర్వాత్| మూతాదుదాణామితిమంజ్రేణ రాజగవీవిసజ్జనంకుర్వాత్|
మూతాదుదాణాం దహితావసూనాగ్ం స్వసాదిత్యానామమృతస్య

నాభిః | ప్రణవోచంచిత్రుషే జనాయమాగామానాగ్రా మదితం వధి
 వ్యపిబతూదకంతృణాస్యత్తుఃఽము త్స్పృజతః | ఇతి రాజగవీవిసర్జనంకుర్యాత్
 ప్రేతపత్నీవిషయః | ఇయంనారీపతిలోకం వృణానానిపద్యత
 ఉపత్వామర్త్యపీతమ్ | విశ్వంపురాణమనుషాలయంతీతస్యైప్రీణం
 ద్రవిణంచేహధేహి |

పత్నీం ప్రేతేనసహశాయయతి యదిజీవతుమిచ్ఛేత్ | మృతస్య
 బ్రాతా పుత్రోవా | ఉదీర్షనార్యభి ఇతి మంత్రేణ తాం పత్నీ
 ముత్థాపయేత్ |

ఉదీర్షనార్యభి జీవలోక మితాసుమేత ముపశేవవహి | హస్త
 గ్రాభస్యదిధిషో స్వమేతత్సత్కర్మనిత్యమభిసంబభూవ |

ప్రేతపత్నీ లేనప్పుడు యీమంత్రము చెప్పడగదు.

సస్త్రియః || ఏతస్మంత్రోద్వయం సపుత్రీస్యనాస్తి | ఆత్రపత్నీ
 యది జీవతిసహసీమూల్యంవా అనద్వాహంవా ఆచార్యాయ
 దద్యాత్ |

(సస్త్రిప్రేతాయా హస్తసమూర్జనమ్) స్త్రికి హస్తసమూర్జ
 నము కూడదు.

సువర్ణం హస్త ఇతి మంత్రేణ అష్టాదశప్రతి గ్రహపతిహ
 రాగ్ధం ప్రేతహస్తా సువర్ణేనసంమృజ్య | తత్సువర్ణం ఆచార్యాయ
 దద్యాత్ |

సువర్ణం హస్తాద్దాదదానామృతస్య శ్రియోబ్రహ్మణై తేజస్తే
 బలాయ | అత్రైవత్యమిహవ్రయగ్ం సుశేవావిశ్వాస్పృధో అభిమా
 తీర్జయేమ |

క్షత్రియప్రేతహస్త సమూర్జనమంత్రీః |

x x x గాగ గాగ గు న పం శ్రియోక్ష త్రాయాజసే బలాయ

అత్రైవత్వ మిహవ్రయగ్ం సుకేవా విశ్వాస్పృహో అభిమాత్రిజయేమః |
వైశ్యప్రేత హస్తసమాశ్రజ్జనమంత్రా.

మణిగ్ం హస్తాదాదదానామృతస్యశ్రియైవిశే పుష్ట్యైబలాయ

అత్రైవత్వ మిహవ్రయగ్ం సుకేవా విశ్వాస్పృహో అభిమాత్రిజయేమః |
ఇమమగ్నే చమసమితి మంత్రేణచితౌ ప్రేతం దక్షిణశిరసంనిధాయ |

ఇమమగ్నే చమసంమావిజహ్వారఃప్రియో దేవానాముతసోమ్యా
నామ్ | ఏవ యశ్చమసోదేవ కాప్రస్మిద్దై వా అమృతామా దయన్తామ్
(అగ్నేర్వర్మకేతి షట్నీముఖావలోకసంకుర్యాత్) అగ్నేర్వర్మపరిగోభి
ర్వ్య యస్వసంపోర్ణుష్వమెదస్తా పీవసాచ | నేత్వాధృష్టుర్ హరస్తా
జర్హృషాణోధద్విధత్వ స్పర్శజ్ఞయాతై |

పురస్తాత్ ప్రేతోపాసనాదుల్కుకమాదాయచితేః పురస్తాద్దక్షి
ణాభిముఖస్త్విత్ | చితేః అగ్నినిక్షేపమ్.

పురుషాణమ్.

స్త్రీణామ్.

మైసమగ్నే విదహోమా ౭భిశోమైనామగే విదహోమా ౭భిశో
చోమాస్వత్వచంచితీపోమా శరీచోమాస్త్యా స్వచంచితీపోమా
రమ్ | యదాశ్రుతంకరవో జాతవైశరీంమ్ | యదాశ్రుతం కరవోజా
దోదేమేవం ప్రహిణతా త్రిత్వతవై నోధేమేనాంప్రహిణ తాత్త్వి
భ్యః | శ్రుతంయదాకరసి జాతవైత్వభ్యః | శ్రుతంయదా కరసిజా
దో౭ధేమేవం పరిదత్తా త్రిత్వశ్చేదోదేమేనాం పరిదత్తా త్రిత్వ
భ్యః | యదాగచ్ఛాత్యసునీతి మేభ్యః | యదాగచ్ఛాత్యసునీతిమే
తామధా దేవానాం వశినీర్భవా తా మధాదేవానా వశినీర్భవా
తి | ఇతి ప్రేతదక్షిణభుజమూలేగ్నితి | ఇతి స్త్రీణామూహుః |
నిక్షేపణం కుర్యాత్ |

ప్రాణాయతనేషు నవరండ్రేషు నాసికారంద్రీద్వయ నేత్రీ
ద్వయ కర్ణద్వయ గుహ్యశిక్ష నాభిషు హిరణ్యశకలానాజ్య బిందూ
నిధాయః (సర్వస్యదక్షిణస్యాగే)

ప్రేతోపస్థానమ్ సూర్యంతేచక్షుర్గచ్ఛతువాతమాత్మాద్యం
చగచ్ఛస్పృధివీంచధర్మః॥ అహోవాగచ్ఛ యద్దిశత్రే హేతమోషధి
షు ప్రతితిష్ఠాశకీరైః॥ సర్వేజ్ఞతయః ప్రేతోపస్థానంకృత్వా

అజబంధనం జఘనేనచితి మజమ అనంగా చితికిః బడమరగా
బలేన శుశ్లేవ సంబధాతి... } బలములేని త్రాటిచేత మేకను
కట్టవలయును.

అజోభాగ స్వనా ఇతిమంత్రేణఅజమభిమంత్యైః అజోభాగ స్వ
పసాతంతఃస్వతం తేశోచి స్వతుతంతే అర్చి॥ యాస్తే శ్రివాస్తనువో
జాతవేదస్తాభిర్వహేమగ్ం సుకృతాంయత్రలోకాః॥ అయంచైత్వమ
స్మాదభిత్వమే తదయంచై లదస్యయోనిరసి । వైశ్వానరః పుత్రీః
విత్రేతోకృకృజ్ఞాతవేదో వహేమగ్ం సుకృతాంయత్రలోకాః॥ అజాఽ
భావే దర్శణకార్యమ్ । ఉద్వయంతమస్త స్పర్షిఃకృంత్రో జ్యోతిశ్చ త్ర
రం । దేవం దేవత్రాసూర్యమగన్తజ్యోతిరుత్తమమ్ । నా కా య ణ
నారాయణ ।

అథ ఆజ్యహోమః॥ యవతస్యపథోగోస్తార ఇతిప్రేమస్త్రించితేః
పురస్తాదక్షిణాముఖ స్తిప్తౌ వక్షస్యగ్నానవ సుచాహుతీర్జుహోతి ।
తూష్టిమప్రదక్షిణం పరిషిచ్య । దర్వాజ్యమాదాయ । యవతస్యప్రథో
గోస్తారస్తేభ్యస్సాన్వహా॥ పథోగోప్రభ్యఇదం (నమమ) ౧ । యవతస్య
ప్రథోరక్షితారస్తేభ్యస్సాన్వహా । పథోరక్షితృభ్యఇదం (నమమ) ౨ ।
యవతస్యప్రథోఽభిరక్షితారస్తేభ్యస్సాన్వహా । పథోభిరక్షితృభ్య ఇదం

(సమమ) 3 ఖ్యాతేస్వాహా । ఖ్యాత్రీధదం (సమమ) ౪। అసాఖ్యా
 తేస్వాహా । అసాఖ్యాత్రధదం (సమమ) ౫। అభిలాలపతే స్వాహా
 అభిలాలపత ధదం (సమమ) ౬। పలాలపతేస్వాహా । పలాలపతధదం
 (సమమ) ౭। అగ్నేయే కర్మకృతేస్వాహా । అగ్నేయేకర్మకృతధదం
 (సమమ) ౮। యమత్రీనాధీమస్తస్మైస్వాహా । యమాయరాజ్ఞ ధదం
 (సమమ) ౯। ఇతిహుత్వా

అనగా (కర్త) చితికి తూర్పున దక్షిణముఖముగా నిలుచుకొని
 ప్రేతయొక్క రొమ్ముమీదనుంచిన యగ్నిలో లొమ్మిది యాహుతు
 లును వైమంత్రీములతో హోమము చేయవలయును.

అతస్త్రిణాం విశేషః.

యవతస్వాప్రథోగోపారస్తేభ్యస్వాహా (ఇతిస్త్రియః) యవత
 స్వాప్రథో రక్షితారస్తేభ్యస్వాహా । యవతస్వాప్రథోఽభిరక్షితార
 స్తేభ్యస్వాహా । శేషంపూర్వవత్ ।

మరణకాలే తిథ్యాది ప్రాయశ్చిత్త హోమప్రయోగః.

ఆచమ్య... ఏవంగుణ... ఆధా ప్రాచీనావీతీ యజమానస్య పితుః
 ...గోత్రస్య... శర్మణః ప్రేతస్య మరణకాలే దుష్టతిథినార నక్షత్ర
 త్రిపుష్కర-ద్విపుష్కర-కృష్ణపక్ష-దక్షిణాయనమరణేచ యోదోష
 సమజనితదోష పరిహారద్వారా సర్వేషాం సపిండనామాయుష్యా
 భిన్నధర్మం తదుక్తప్రాయశ్చిత్తహోమంకరిష్యే । ఇతిసంకల్ప్య)

మరణకాలే దుష్టతిథిహోమః.

అగ్నేయంయజ్ఞమధ్వరంవిశ్వతః పరిభూరసి సఇద్దేవేషుగచ్ఛ
 త్తిస్వాహా । దేవేభ్యధదం (సమమ) అగ్నే ప్రేహిపాప్రథమోదేవయతాం
 చక్షుర్దేవానాముత మర్త్యానామ్ । ఇయక్షమాణా భృగుభిస్తు జోషా
 స్వాహా । అగ్నేయేజాతవేదపయదం (సమమ).

మరణకాలే పాపగ్రహ వారహోమః.

అగ్నినారయిమశ్చైవతాప మేవదివేదివె యశసంవీరవ త్ర
మగ్నస్వాహా అగ్నయిఇదం (నమమ) దోషవారాః ౧-3-౬-2

మరణకాలే దుష్టనక్షత్రహోమః.

గోమాగ్ అగ్నేఽవిమాగ్ అశ్వీయజ్ఞోవృవభృతా సదదమి
ప్రీమృష్యః॥ ఇడావాగ్ం వ్రహ్మోఅసురప్రజావా ద్దీర్ఘోరయః పృథు
బుభృత్సభావ్రాస్థాహా॥ అగ్నయేగోమతఇదం (నమమ) ప్రజాపతే
నత్వదేతాన్యనోవిశ్వాజాతానిపరితాబభూవ యతామాస్తేజమా
మన్తనోఅస్తువయగ్నస్వామపతయోరయ్యాణాగ్స్వాహా॥ ప్రజాపతయ
ఇదం (నమమ)

ధనిష్ఠాపంచక ప్రాయశ్చిత్తహోమః.

మరణకాలే ధనిష్ఠాపంచక హోమః॥ వహవ సాంచాత వేదః
ప్రిశ్చభ్యోయత్రైతావేత్థ నిహితాన్పరాకే మేదస్యః కూల్యా ఉప్
తాన్మరంతు సత్యావ్రతా ఆశిషస్సంతుకామైస్వాహా॥ అగ్నయేజాత
వేదస ఇదం (నమమ)

యాజ్ఞాః ప్రతినందంతి రాత్రింధేను మివాయతీమ్ సంవత్స
రప్య యాపత్తిసానో అస్తుసుమంగళీస్వాహా॥ యాంజనాఇదం(నమమ)
ఇయమేవసాయా ప్రథమావ్యాచ్ఛందం తరస్యాంచరతి ప్రవిష్టా॥
ప్రధూర్జాన నవగజ్జనిత్రీ త్రియవీనాం మహీమాసస్సచంతే స్వాహా॥
వధ్వైసూర్యాయేదంనమమ॥ ఛందస్వతీక్షవస్తాపేపిశానపమానంయో
నిమనుసంచరంతీ॥ సూర్యపత్ని విచరతః ప్రజాపతీకేతుం కృత్వానే
అజరేభూరిరేతస్తా స్వాహా॥ వధ్వైసూర్యాయేదం నమమ...

ఋతస్య పంధామనుత్సి) అగుత్రయోఘుర్మాసో అనుజ్యోః
 మాగుఃప్రజామేకారక్షత్సూర్జమేకాప్రత మేకారక్షితి దేవయానాగ్
 స్వాహా! వక్ష్యేసూర్యాయేదం నమమః! ఔల్లాఖిలాలా గ్రావాణో
 ఘోష మక్రత వ్రావిః కృణ్వం తఃఃరివత్సరీణమ్! ఏకాప్తకేసుప్రజ
 వీర వంతోవయగ్స్వామ పతయో రయినాగ్స్వాహా! అగ్నేయే
 జాతవేదన ఇదం నమమః! ఏకాప్తకాతపస్తా తస్యమానా సంవత్సరస్య
 వత్సీదుదుహేహీనా! తందోహముఃజీవాధపితర స్సహస్రిధారముః
 ప్రిక్ లోకేస్వాహా! పితృభ్య ఇదంనమమః!

అథ త్రిపుష్కరదోష మరణనిర్ణయః.

శ్లో! ద్వాదశ్యర్కమఘాయుక్తా విశాఖై కాదశీందునా। కుజా
 ర్ద్రా) దశమీచైవ ద్వితీయాభ్యగురేవతీ। తృతీయాబుధమూలేన గురు
 పష్టి శతోడునా। సప్తమ్యాషాథ మందాభ్యాం సప్తయోగాస్త్రో
 పుష్కరా।

తా! ఆదివారము ద్వాదశి, మఘ, సోమవారము ఏకాదశి,
 విశాఖ, మంగళవారము దశమి, ఆర్ద్రా), బుధవారము తృతీయ,
 మూల, గురువారము పష్టి శతభిషము, శుక్రవారము ద్వితీయ,
 రేవతి, శనివారము సప్తమి, ఉత్తరాషాథ ఈప్రకారము కూడితే
 త్రిపుష్కర దోషమరణమని చెప్పబడును.

అథ ద్విపుష్కర నిర్ణయః.

శ్లో! యదిభద్రాతిథీనాంస్యా ద్భానుభౌమశ్చనైశ్చరైః ।
 తి)పాదృత్తైశ్చసంయోగోద్వయోఽ్యోగోద్విపుష్కరః॥

తా! ద్వితీయ, సప్తమి, ద్వాదశీ ఈతిథులును కృత్తిక, పున
 ర్వసు, ఉత్తరఫల్గుని, విశాఖ, ఉత్తరాషాథ ఈనక్షత్రములును ఆది
 భౌమి, శనివారములును కూడిన పక్షిమందు ద్విపుష్కర దోషమన
 బడును.

అథ ద్విపుష్కర త్రిపుష్కర మరణే తదుక్తహామః.

అస్మాత్స్వమధిజాతోస్తిత్వ ద్దయంజాయతాంపునః । అగ్నేయే
వైశ్వానరాయ సువర్గాయలోకాయస్వాహా । అగ్నేయే వైశ్వాన
రాయ సువర్గాయలోకాయేదం । నమః ।

దక్షిణాయనమరణే కృష్ణపక్షమరణేచ హామః.

తాసూర్యాచంద్రమసావిశ్వ భృతమామహాత్ । తేజో వసు
మన్రాజతోద్దివి సామూత్మానాచరతస్సామచారిణా । యయోర్వ్రతం
నమమో జాతుదేవయోస్వాహా । సూర్యాచంద్రమోభ్యామిదం ।
నమః ।

ఉభావంతౌ పరియాత ఆర్ష్యాద్వివో నరశ్శ్రీగ్ స్తమతోవ్యర్థ
వే । ఉభాభువంతీ భువనా క్షవికృతూ సూర్యాస్త్రచంద్రాచరతోవృతా
మత్రీస్వాహా । మన్త్రోక్త దేవతాభ్య ఇదం । నమః ।

పతీద్రుమద్విత్వవిదాఉభాదివః । సూర్యా ఉభా చంద్ర
మసావిచక్షణా । విశ్వవారాపరివోభావరేణ్యా । తానోవతంమతి మం
త్రామహివ్రతాస్వాహా । సూర్యచంద్రమోభ్యాం మిదం (నమః)

విశ్వవపరి ప్రోతరణాతరంతా । సుప్రర్విదాద్భృతయై భూరిశ్శ్రీ
సూర్యాహిచంద్రా వసుత్వేపదర్శతా మునస్వివోభాసు చరతోనుసం
దివ్యస్త్ స్వాహా । సూర్యచంద్రమోభ్యామిదం (నమః)

అస్యశ్రీవో నద్యస్తు ప్రభిభృతి । ద్యావాయమామృధివీ దర్శ
తంవపుః అస్మేసూర్యాచంద్రమసాభిచక్షే । శ్రీద్దేకమింద్రోచరతౌ విచ
ర్తురగ్న్ స్వాహా । సూర్యాచంద్రమోభ్యామిదం (నమః)

పూర్వార్వాప్రరంచరతో మాయయైతే । శిశూక్రీడంతో పరియా
 తో అధ్వరం । విశాన్వనోభువనాభిచష్టే । ఋతూననోవిదధజ్ఞాయ
 త్రేపునస్వాహా । సూర్యాచంద్రమోభ్యామిదం నమను ।

దోషమరణే శాలిపిష్టకృత మనువ్యహోతిః ।

కించాశ్లో । శాలిపిష్టమయంత్రత శరీరంకారయేద్భుధః । శూర్పే
 నిధాయాలంకృత్య మస్త్రవద్దాహయేత్తతః ।

శ్లో । యమాయ ధర్మరాజాయ నృత్యవేచాంచకాయచ । వైవ
 స్వతాయ రుద్రాయ కాలాయపరమేష్ఠినేస్వాహా । యమాయేదం
 నమను । ఏతేనత్పర్యంతం మస్త్రోపకీయా లోపాదిసర్వ ప్రాయ
 శ్చిత్తార్థం సర్వప్రాయశ్చిత్తహోమం కరిష్యే । ఓం భూర్భువస్సువ
 స్వాహా । ప్రజాపతయ ఇదం నమను । ఆథత్వాష్ట్రం పరిషిచ్యగోదానం
 కుర్యాత్ । నక్షత్రోదోష ప్రాయశ్చిత్త హోమప్రకరణమనమాప్తమ్ ।

అథప్రేతముఖే పంచరత్నాని అధనా హిరణ్య కకలాన్ని
 ధాయుః । ప్రేతాంగేషుస్రువాది పాత్రానిక్షేపణంకుర్యాత్ । యథా ।
 సువినాసికాయాం । నాభ్యాచూర్జ్యస్థాలీం । పాదమధ్యేప్రోక్షణీం ।
 శిష్టానిపాత్రాణి ప్రేతస్యాపరినిక్షేప్య । సర్వేజ్ఞాతయః ప్రేతముఖేతండు
 లాన్నిధాయుః । అహతంవాసః శ్మశానేవిస్ఫుజేత్ । ప్రేతశయనంపరిత్య
 జేత్ । చిత్రోసుగంధకాష్టాదీన్నిధా । అభావేదర్భాంశ్చ చిత్రోనిక్షేప్య ।
 అంగష్టానామికాభ్యాంకు శత్రుణమాదాయుః । నగ్నమేవదహేయుః ।
 ఇతిచిత్రేః పశ్చాత్త్వాష్ట్రం తృణంనిరప్య (అనగా ఒక దర్భను ప్రేత
 మీదఁ దుడిచి చితికే బడమరగాఁ బారవేయవలెను) అక్షిపస్సుకృత్యః
 చిషేఃప్రాజ్ఞాఖ ముపవిశ్య । సన్వోత్తరముపస్థంకృత్వా । కర్తరూపు
 ముఖముగా కూర్చుండిఁ బద్మాసనము వేసికొనవలయును.

యామ్యసూక్తమ్.

అధై నంయూమ్యేనమాక్షేన సవర్చేవ పరాచానుశగ్ంసంతి ।
 ప్రాణవాంశేన కుశశిలభగాదాని చిత్రోనిక్షేపేత్ । ఉచ్చస్వరేణకార్యం ।

ప్రకేతునాబృహతాభాత్స్యగ్ని రావిర్విశ్వాని వృక్షభాఃకోర
 వీత్తి ద్విపశ్చిదన్తాదుప్రమాముదా నడచాముపథసే మహీహవవర్థామ్ | ౧ |
 ఇదంతవకం పరఃశత్ర వకంత్రతీయేన జ్యోతిషాంసం విశస్య | సంవే
 శన స్తమవైచారు రేధిప్రియోదేవానాం పరమేపథస్తామ్ | ౨ | నాకే
 సువర్ణము ప్రయత్నతనగంహృదా వేసన్తో అభ్యచక్షతత్త్వా హిరణ్య
 పక్షంవరుణ స్యదూతంయమస్యయోనా శక్తునంభురణ్యమ్ | 3 | అతి
 ద్రవసారమే యాశ్వానా చతురక్షోబలాపాధునా ప్రధా అధాపిత్య
 స్థువిదత్రాగ్ం అపీహియమేనయేసథమాదం మదంతోమ్ | ౪ |
 యాతైశ్వానాయమరక్షితాకా చతురక్షోఽధిరక్షీ స్తుచక్షసా | తా
 భ్యాగ్ం రాజవృదేహ్యేనగ్ స్వప్తిచాస్మా అనమీవంచధేహ్యోం
 | ౫ | ఉరుణసాపసుత్పరాఉలున్బులా యమస్యదూతా చరతోవశాగ్ం
 అను తావస్మభ్యం దృశయై సూర్యాయపునర్గతా వసు మద్యేహభ
 దోమ్ | ౬ | సామవకేభ్యః వపజైస్తుతమేకఉచాసతే యేభ్యోమధు
 ప్రధాఽతీతాగ్ం శ్చిదేవాపిగచ్ఛతాదోమ్ | ౭ | యేయుధ్య నైప్రథసే
 ముశూరాస్తోయేతస్తుత్యజః యేనాస్తహసీ దక్షిణాస్తాగ్ం శ్చిదేవాపి
 గచ్ఛతాదోమ్ | ౮ | తపస్తాయే అనాత్పష్యా ప్రసస్తాయేసువర్గతాః |
 తప్తోయేచక్రీరమహాస్తాగ్ం శ్చిదేవాపి గచ్ఛతాదోమ్ | ౯ | ఉచ్చ
 స్వరేణపతిత్వా |

ప్రకేతునేతి మొదలు తొమ్మిది మన్తములు ఉచ్చస్వరముగ చెప్పవలయును. ఇది వ్రాచీనసాంప్రదాయము.

అతిశ్చి తేః పశ్చిమభాగే ఉదగపవర్గా త్రీసవటాఖాత్వాకేషు సూక్ష్మపాషణ త్రయంనిధాయ | ఆయుగ్భిరుదకుంభై రపఃపరిస్థావ్య |

ఆ మూడు గుంటలయందు దేవీసంఖ్యగల నీళ్ళకడవలచేత నీళ్లుపోసి నిండింపవలయును.

కర్తాజ్ఞాతయశ్చ యజ్ఞోపవీతినో భూత్వా అశ్మవ్యతీ రేవతీస్స గ్ంరభధ్వము త్త్వితప్రచరతాసఖాయః | అత్రాజహామయే అస్వస్య శ్రీ వాళ్ళివాక్ ప్రయమభినాజాను త్రరేమః ఇతిమస్త్రేణ సర్వేజ్ఞాతయః తత్రీజలే స్నానంకుర్యాత్ | అసంభవేమూర్జనంకుర్యాత్ |

తతః (కర్త) జలకుంభమాదాయ సవ్యభుజేనిధాయ | నీటితో నింపబడిన కుండను దనయెడమ భుజముమీద జెట్టుకొని

యద్వైదేవస్య సవిత్రుఃప్రవిత్రో గ్ం ప్రహవోధారంవితత మంతరి క్షే | యేనాపునాదింద్రీమనా ర్తమార్త్యై తేనాహంమాగ్ం సర్వత నుంపునామి | ఇతిమస్త్రేణప్రదక్షిణా కృత్వా తతః ప్రేతస్యశిరః ప్రదేశేకుంభం పృష్ఠతోవిభజ్య | అనవేక్ష్యమాణో గచ్ఛేత్ | తత్రీ అగ్రతోదర్శయయేన తోరణంకృత్వా | తత్రీవారాయణశబ్దోచ్చారణేన శ్చేత్ | తోరణవిసర్జనం | యార్తాస్త్రాశ్చన్నాదప్రయంతి శాఖా ఆభిన్నుతాస్త్రపతిమిచ్చమానాః క్షాతుస్తాస్సర్వాః పవనేన పూతాః ప్రజయాస్మాన్ప్రయ్యావర్చస్తాసగ్ం సృజాథ | అథసూర్యోవశానం || సర్వేజ్ఞాతయో (యజ్ఞోపవీతినో) భూత్వా ఉద్యయంతమస్తస్పర్శిపశ్యం తో జ్యోతీరు త్రరం | దేవం దేవత్రాస్సూర్త్యమగన్మజ్యోతి రుత్త మం | అదిత్యముపస్థాయ | సర్వేజ్ఞాతయః రోదనంకుర్యాత్ | ప్రేత దహనాంకే స్నానంకుర్యాత్ |

అథ కర్తవ్యపణమే.

అచమ్య... తిథా సా... తీ పితృ... గోత్రీస్య ... శర్మణాః ప్రేతస్యప్రధ మేహని ఔక్ష్వదై హికకర్తాజ్ఞమమసమస్తపాపక్షియాధం వసనం (ఉపవీతీ) కరిష్యే | పవనాధికారయోగ్యతాసిద్ధ్యర్థం కృచ్ఛ్చి

త్రయాణ్యాచరిష్యే | విధిప్రకారేణకృచ్చుత్రయాణి బ్రాహ్మణాయ
దద్యాత్ | ఏకదర్శమాదాయ శిరసిప్రతీచీనం నిరస్యేత్ |

శ్లో | మేరుమందరతుల్యాని పాపానిసుబహూనిచ | కేశానాశిత్య
తిష్ఠన్తి తస్మాత్కేశాన్యపామ్యహమ్ | ఇతి కనిష్ఠపూర్వః (నీవీతినః)
కంతాదుపరివాపయేయః |

పుత్రులలోఁ గడపటివాడు ముందువరుస క్రమముగ జ్యేష్ఠుని
వఱకు బందెమును దండగా వేసికొని కంతము వైభాగమును ఊరముఁ
జేయించుకొనవలయును.

ఇతి అనాహితాగ్ని దహనప్రయోగ స్సమాప్తః.

అహితాగ్ని ప్రయోగోవత్స్యతే.

అధాతః వైతృమేధికం దహనం బ్రహ్మమేధసహితమ్

బ్రహ్మమేధ ప్రయోగః

కర్తాస్మాత్వాచమ్యః | అథ శ్రీశివ్య మంత్రస్మానాది ప్రాయ
శ్చిత్తాంతంకృత్వా | అహితాగ్నేర్మరణసంశయే అధాజప్రాణాంత్యై
హం వదహం జ్వాదశాహంపాధారయతే | యావద్వాసంశయం
మన్యేత అసంశయే అజప్తైర్విరమ్య అగ్నేయ ఆయుష్మతేపురోహ
శమస్తాకపాలనిర్వపేత్ | అవీచనాజస్యా కుర్వీత | ప్రిగ్విష్టగమ
నాద్విహారగ్ం సాధయేత్ | దిష్టగమనం మరణం | మరణాత్పూర్వ
మేవతూష్ణీం విహరణవిత్యర్థః | ప్రేతేపివిహరణమేకే సమామసంతి |
తదర్థకంప్రచాయా ఇతివిజ్ఞాయతే | ఇతివిరోధాత్ | అహరహరగ్ని
హోత్రగ్ం హుత్వాఽగ్ని హోత్రాచ్ఛేషణంనిదధాతి | యదిమరణం
శంకేత | బ్రహ్మవిదాపోఽతిపరం | భృగుర్వైవారుణిరిత్యే తానను
వాకా బ్రహ్మవిదోదక్షిణే కర్ణేజపతి అనువాకశబ్దః ప్రశ్నార్థః | ఇత
రేషాం స్త్రీయశ్చఆయుషః పాణగ్ం సంతనిృతిదక్షిణే కర్ణేజపతి |
ప్రేతేమాత్యాః ప్రాచీనావీతినఃకేశా ప్రవీర్యపాం సూనావపంతే |
వతస్త్రికా కాశేయద్వాహితాగ్నిరుత్సృష్టాగ్నిర్విచ్చిన్నాగ్ని ర్విధురా

గ్నిర్వా ప్రమియేతః। నతమన్యేత్ర త్పేతాగ్నిభ్యోదహంతీతి విజ్ఞా
యతే। ఆధానప్రభృత్యయజమాన ఏవాగ్నయో భవంతీతి విజ్ఞాయతే
తస్యమాజయనస్య ప్రేతాధానం కర్తవ్యం తస్యప్రయోగః।

ప్రేతాధాన విషయః.

సాగ్నిక శ్చేత్సేతాగ్నిసంధాన మాచాసనంకృత్వా। అగ్నిం
ద్వేధావిభజ్య। అర్థం ఆధానార్థంవిధాయ। తస్మిన్నగ్నా అరణీసమా
రోఽణంకార్యాం। ఔపాసనాగ్నించ ధారయేత్। సంస్కర్తా ప్రాచీ
నావీణీ కృతప్రాణాయామః వత్సగోత్రీస్యయజ్ఞకర్తవ్యః ప్రేతస్య
ప్రేతాధానంకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య। నష్టారణికస్య। యోఅశ్వత్థశ్చమీ
గర్భఅరురోహ త్సేవచాతం తేహరామిజీవ్యాణాయజ్ఞయైః కేతుభిస్స
హ। నూతరారణికహృత్ప్ర్య। అశ్వద్ధాధ్యవ్య వాహాద్భిజాతా మగ్నే
నూం యజ్ఞయోగ్ంసంభరామి। శాంతయోనిగ్ంశమీగర్భమగ్నయే
ప్రజనయితవే। ఆయుర్మయధోహత్యరణీ అభిమంత్ర్య। ఆయుర్వ్య
మాన ఇత్యస్యలోపః। అర్థాధానిసః ఔపాసనాదగ్ని మాహృత్ప్ర్య అః
రేఃగార్హపత్యంనిదధాతి। జాతవేదోభవనస్యకేతః। ఆయంతేయో
తిద్వాభ్యా మరణీనిష్ఠప్ర్య। అగ్నిమనుగమయ్య। భశ్మాపోహ్య అగ్న
యతినాన్యశ్చత్యాతవోక్ష్యే। యజమానాయతన్నే పేతంనిధాయ
గార్హపత్యాయతనే అరణీసంనిధాయమంధేత్। యేసాగ్నయోజమా
తోయోగ్ం సకామాస్పృగల్పయంతే యజమానగ్ం సంజానంత
తేహవిషాపాదితాయ స్వర్ణమిమం లోకం ప్రేతంనయంతు। ఇవిజా
త్యామంధేత్। అగ్నాచాతే। ఉపాసరోహజాత వేదయమంతగ్ం
స్కర్తాయ లోకాయనయప్రజానంకృత్వా ఆయుఃప్రేజాగ్ం రయిమస్మాను
ధోహి పేతాహుతించాస్య జ స్వస్వాహో ఇతిజపిత్వా। ఉపాసరో హ్య
గార్హపత్యేఽగ్నిం। పతిష్టాప్ర్య। తూష్ణీందక్షిణాగ్ని మాహవనీయంచ
అగ్నిహోతివల్లీణీయం। దాదశగృహీతేన సృచంపూరయిత్వా।
తూష్ణీమాహవనీయేహహోది। జాతవేదీవతా। ఇదంప్రేతాధానం
అగ్నిహోత్రీలోపవృంతేష్యేవాగ్నిమ మృతాగ్నిహోత్రంకుర్యాత్।
ప్రేతేమాత్యా కృత్యాది క్షో। ప్రేతాధానేపాసేతు గాండద్యా
దక్షిణాంబుధః। అనాధ్యవత్మావీర్తియో చేదగ్నిర్వసిద్ధ్యతి।

అతిపన్నాగ్నిహోత్ర ప్రాయశ్చిత్తవిధిః.

తస్మిన్నేవవిహారే అతిపన్నాగ్నిహోత్రప్రాయశ్చిత్త త్వేన
సప్తహోతారం చతుర్బ్రహ్మితేనాజ్యేన జహుయాత్ | మహాహవి
ర్హోతా... సమః పృథివ్యైస్వాహా | వాచస్పతయే బ్రాహ్మణ ఇదం
వమమ | అత్రోక్తాః | సప్తేషువహ్నిష్యరణే వినాశేప్యాహ్మత్య మం
త్రేణ తథాభిమంత్ర్య | సంభారవర్ణంతద్దైవమందేత్ | యస్యేతి మం
త్రేణ తథాహితాగ్నేః | పశ్చాన్మృతాయాః పత్యాస్తు నిర్మంధ్యా
గ్నిర్భవేదిహ | అధర్మణోపి నిర్మంధ్యోన ప్రేతాదానవర్భవేత్ | తిథా
కృత్వా తతస్తూష్ణీం గార్హపత్యాదికల్పయేత్ | తతః అంత్యాగ్ని
హోత్రం కుర్యాత్ | తస్యప్రయోగో పశ్యితే |

అంత్యాగ్నిహోత్రవిధిః.

సంకల్ప్య!... గోత్రస్య యజ్ఞశర్మణః పితుః ప్రేతస్య అగ్ని
హోత్రం మృతాగ్నిహోత్రవిధానేన అధవాన్యవత్సాయాః పయ
సాశేవలగోపయసావా అగ్నిహోత్ర లోపవర్ణతేష్వేవాగ్నిషు మృతా
గ్నిహోత్రం కుర్యాత్ | ప్రేతేమాత్యా ఇత్యాది విశ్వదాన్యాది
సర్వం తూష్ణీం కుర్యాత్ | తూష్ణీం విశ్వదాన్యాధానం | దక్షిణా
ప్రాగ్గైః పరిస్తరణం దక్షిణాతిక్రమణం ఆచమనపరిషేచన ప్రాశ
నోత్సేచనాని సవిద్యంతే- హవిరానీయ దక్షిణార్ద్రే గార్హపత్వస్య
శితేభస్మస్యధిశ్రిత్య | జ్వలతాత్పజేనా వేక్షణపర్వగ్నికరణే తూష్ణీం
కుర్యాత్ | సుకన్పవౌతూష్ణీమాదాయ | తూష్ణీంపరితపనసంమూర్జనే
కృత్వా సకృదేవ సర్వం తూష్ణీమున్నీయ అధస్తాత్సమిథంధారయన్
దక్షిణేన విహారముద్భృత్య సాదయిత్వాతూష్ణీం సమిథమాధాయ స్య
దేవసర్వం హవిస్తూష్ణీంజహుయాత్ | స్థాలీగతమగ్నిహోత్రోచ్చే
షణమస్యస్మిన్ ప్రాతేనిధాయ | అపివాసోమం పితృమంతంపూర్వస్యా
మాహుత్యాముపలక్షయేత్ | సోమాయపితృమతేస్వాహా | సోమాయ
పితృమతఇదం | అగ్నయేకవ్యవాహనాయస్వాహా | అగ్నయేకవ్య
వాహనాయేదం | ప్రాశనాదివిపుర్షాగ్ం శాంతిరసీ త్యేతదంతంవిస్మ
జ్య | తాసవాదిపరిషేచననర్ణం సర్వం తూష్ణీంకిర్యేత్ | అంతిమాగ్ని
హోత్రం | అపిప్రీరగ్నేస్వాంతస్వమయాత్ | ద్యావాపృథివీ యిష్టమూ

రజుస్మానుధేహిస్వాహా! ఇత్యగ్నిహోత్ర స్థాల్యాం క్షీరేణత్వ
 మాక్వా ఆహవనీయేనుప్రహరేత్ | సాగ్నిహోత్రస్య సంక్థితః | అగ్ని
 హోత్రోచ్చేచణనిదధాతి | సంహృత్వాది ప్రాచీనావీతి నాకర్తవ్యః
 అత్రిశ్లోకాః | కృష్ణవక్షేప్రమీయేత యద్యచ్ఛ్మూ ప్రాతరాహుతో
 శేషాస్తుజహుయూర్దర్శవర్షంతాః పక్షహోమవల్ః | తానాసీమేవజాహ
 యాత్సాయంకాలాపవతీరసి | సాయంవ్రతహితశ్చేత్సాయ మూహం
 రుజుహుయాదథ | తదాసీమేవజహుయాత్సాయంకాలాహుతీరసి | సక
 ద్మహీతమ త్రేప్తంభిన్నతంత్రీంచహుమయాః | యదిపూర్వపతి
 రాత్రో మరణం శంకేతసోఽయిమాహుతీర్హుత్వాకదైపాపరేద్యుః
 ప్రాతరాహు తీర్జుహుయాత్ | ముక్త్యపకవక్షాత్రో మురణం పరిశిక్త
 సాయమాహుతీశ్చక్షహోమవజ్జహుయాత్ | పూర్వవన్మంత్రీవజ్జ
 హుయాత్ | మురణాత్పూర్వవన్తాగ్నిహోత్రీకృమేవైవ ఆగామి
 ర్మంచకుర్యాత్ | ప్రధానదేవతాభ్యో శ్చమృత్యుక్షోచేనాశ్చ్యేన ఏక్ష
 వ్యై దేవతాయై తత్రతుతోసు వాక్యామనూచ్యత త్రవ్యాజ్యయాః
 హోతి | అగ్నియూర్ధాదివః... జన్వతోం | భువోయజ్జస్యేత... హవ్యవ
 హంస్వాహా | అగ్నయయదం | మహోంసంఘోద్రోమబీదసోవన్మహో
 భువ స్త్యమంద్రీబ్రహ్మాణో... తిశ్వవర్షతేస్వాహా | మహోద్రోయేవ
 ఏవమాహవతీర్జుః ప్రాత్ర్యవక్షంసయేత్ | అధయదీప్యన్వాధానమధ్యే
 అపశిష్టిక్ష్మీ ప్రధానదేవతాభ్యో జహుయాత్ | అధయదిచాతురా
 న్యమధే సాయంప్రాత రాహుతీభిః దర్శపూర్ణమాసాభ్యాం చేష్టా
 వశిష్టవర్షాగ్నీయం | సకృజ్జహుయాత్ వేధాహి... .. సుక్రతోం
 ఆదేవాసోమపిపంధామగన్వ... కల్పయాతిస్వాహా | అగ్నయేవధిక్వల
 థదం | అసద్వాక దక్షిణావైశ్వానరోజజవన... .. ఓజసోం | ప్రోక్ష
 దివి... .. సక్తం స్వాహా | అగ్నయేవైశ్వానరాయేదం | హిరణ్యం
 దక్షిణతతోఽ సంహరతీతదర్శంవా పౌర్ణమాస్యాంవా చతుర్ద్రహీ
 తేనాశ్చ్యేన ప్రధానదేవతాభ్యో త్రవ్యాజ్యమ వాక్యాభ్యాం జహు
 యాత్ | ద్విశ్చేత్ | అగ్నియూర్ధాభువోయజ్జస్యేతగ్నేః | మహేం
 ద్రీస్యమహోగం ఇంద్రోభువ స్త్యమంద్రేతి | పౌర్ణమాసీచేత్ అగ్నేః
 పూర్వవల్ః | ఇదంవిషుర్విచ... హోంసుకోంత్రీర్దేవః... నామస్వాహా

విష్ణవధదంః అగ్నిసోమాసవేదసా... తావధోయవమేతాని... గృథీ
 తాస్యాహఃః అగ్నిసోమాభ్యామిదంః వినయింద్రమ్మదో... గమ
 యాతమోఃః మృదోసభీతుః కుశరోగితిస్తాః... మృధోనుదస్యస్యాహఃః
 ఇంద్రాయైవై మృతాయేదంః తతఃసింద విశ్వయజ్ఞస్య సప్తహోతారం
 చతుర్గ్రహీతేనాత్యేనః మహాహవిష్టోతాసత్య... ఉద్ధాతావాచస్పతే
 హృ... సమఃపృథివ్యైస్యాహఃః వాచస్పతయే బ్రహ్మణఇదంః ఏవమ
 సంతరాతీతస్యఃః ప్రధానదేవతానాం త త్రవ్యాభ్యానువాక్యాభ్యాం
 చదుర్గ్రహీతేనాత్యేన పూర్ణాహుతిర్బ్రహ్మయాత్ । అవ్యభివాదాపృ
 ... ము త్రమేభోఃః శుచింసుద్యోతుం— ఉత్తేభేష్టాస్యాహఃః ఇంద్రా
 గ్నిభ్యామిదంః ఇతివసాయాఃః ఆభరతంః— అసోగీర్భిర్విప్రోఃః ప్రమతి
 — దేవైస్యాహఃః ఇంద్రాగ్నిభ్యామిదంః ఇభుతోదాశస్య ఉభావా
 మింద్రా— హుతేవోఃః ప్రచక్షణిభ్యః— కువనాత్యవ్యాస్యాహఃః
 యింద్రాగ్నిభ్యామిదంః ఇతిహవిషఃః అనత్యా దక్షిణా ।
 తతః అతీతాగ్నియణ ప్రాయశ్చిత్తార్థం పూర్వ వత్సభీకృత్యై
 క్వాసఠ్యోఃః పూర్ణాహుతిః పూర్వవర్ణనాఃః అవతరాతీతాగ్నియణ
 స్య ప్రధానదేవతానాం త త్రవ్యాభ్యా హుతోనువాక్యాభ్యాం చతు
 ర్గ్రహీతేనాత్యేన పూర్ణాహుతిర్బ్రహ్మయాత్ । అగ్నిరూర్ధ్రాభువోయజ్ఞస్మే
 త్యగ్నేఃః అగ్నేయధదతిః ఇంద్రాగ్నిఅససాగతం గీర్భిర్విప్రయితీం
 వాగ్నోఃః విశ్వేదేవాసఅగతంఠోకేచత్వేతి విశ్వేషాం దేవానాం
 సోమయాస్తేన తోభువోయా శేధామానీతిసోమస్యః మహీచ్ఛా పృథి
 వీచసః ప్రపూర్వతేపిత రేతిన్యావాపృథివీస్యఃః వత్సవాసవేదక్షిణా ।
 విద్యమాసేగ్నే అగ్నేతేష్టేనాగ్నియణస్యమరదే ప్రేతత్వాత్ప్రాయ
 శ్చిత్తంసమాసంః పక్షహామాదికంకృత్వా అత్మనిసమూహాదేవ్య
 గ్నిషు యజమానోమియేతః అగ్నేయితనావికల్పయిత్వాః గార్వ
 పత్యే లాకికాగ్నినిధాయఃః ప్రేతస్యదక్షిణంపాణిమభినిధాయ ।
 తితుప్త్రోబ్రాతా వాన్యోవాప్రీత్యాసన్న బంధుకుపాపరోహాయుతి
 ఉపావరోహమంత్రీస్తు వైత్పమేధికవారః । ఉపావరోహాకవేద
 యిమంత్రీగ్ శ్చర్ణాయలోకాయనయ ప్రహవోఃః ఆయుఃప్రీత్యాగ్ తరలు
 మస్మాసుభేహిఃః ప్రేతాహుతించాస్య శామస్యస్యాహఃః ఆధవారణ్యో

వ్యూహావలోచనావ్యయంధేత్ | యద్యకవ్యోస్సమారూఢేషు మ్రయే
 పూర్వవదాయతనాది కల్పయిత్వా గార్హపత్యాఃతనీ అరణ్యం
 కాః | సంస్కర్తాశ్చేతస్య దక్షిణమాస్తంస్పృహ్యమాప్తేంమధితా
 పూర్వవత్సైవమేధికభాతేన ఉపావరోహం జపేత్ | విహరణా
 సమాసమ్ |

అథ ప్రోషితమరణ విశేష గతస్యవా మరణే అకన్యాదినా

మరణే సంప్రాప్తే తద్విషయః..

యది ప్రాణాశ్చమయేత యజమాన కరీరమగ్ని సమీపమా
 నీయ | విధినాదాహయేత్ | పమీషంజేత్ | వివికృష్టరేచేన్నీ ర్మంధే
 పక్ష్యాణాకాకాభ్యా మరణేకాలే కృష్ణానానాభ్యుదయితాః | అహతే
 వాససాబహి శ్వేష్టయిక్వా దీర్ఘ జంత్వే సుఖ్య మృత్యుభావనోనియ
 మేనాహృత్య | అగి సమీపం విధినాదాహయేత్ | యజమా
 నోష్టిః | యథావ్యోమియేతా విశ్వ శ్రీతావల్లి క్రాపావసనః |
 బ్రహ్మమేధే సమాశ్రిత్యమేధః క్రాపావల్లి త్రస్య మృంధేన కరీరక్
 స్పృహ్యేవమరణే ప్రహోతవిత్యమేధః | అవికారీణిం త్కాణం | యదా
 హితాగ్నింకనివాహో జ్యేష్ఠః | మూర్ధానందినో అంతింపుధివ్యో ఇ
 త్తతుర్జ్వహేతత్కావ్యుం బ్రహ్మయాతో యజమానదర్శయేత్ | సమ
 ఆస్తుస ర్వేభ్య ఇతితత్కర్మహేతం జహూయాత్ | యద్యపుమియేః
 ఇతిది మేవరణ తత్కాయాహితి ద్వేచతుర్జ్వహే కేజహూయాత్ | యది
 కంప్తిభ్యోమియేతిః కర్మస్యాత్మాం మలిమ్నూ యజనేషుమలిమ్నః
 ఇతి ద్వేచతుర్జ్వహే కేజహూయాత్ | యదిపశుభ్యోమియేతిః | అగావ
 అగ్నేకి ఇంద్రో యజ్వసేక ద్వేచతుర్జ్వహే కేజహూయాత్ | అజ్ఞాత
 ప్రోషితాహితాగ్ని మరణవిషయః |

యద్యా తాగ్నిః ప్రోషితః ప్రమీణో సప్రేక్షాయేత్ | యాందిశ
 మభిః పస్తిసన్వ త్రమస్యాగ్నిభిః కమందహేయః | అవినాత్రీణిషష్టిక
 తానిపలాశవృంతానాంతైః కృష్ణాజనేపురుషాకృతిం కృత్వాతస్యామ
 గ్నిలిదహేయః | పలాశవల్లెఃకుశై ర్వాసంధిషుసంవేష్ట్య చత్వారిం
 శతాభిరః ప్రకల్పయతే దశభిర్ద్రివాం వింశత్యోకస్త్రింశతోదరం పం
 చాశ్చతైకైకం జాహూంతాభ్యామేవపంచభిః | పంచభిరంగు

లీరుప కల్పయతే సప్తత్యాసప్తత్యైకంపాదంతాభ్యామేవ తంచభిః
 పంచచిరంసులీరుపకల్పయతే అష్టావిశ్వీకృంద్వాదశభిర్వృషణంస్తాప
 యిత్యాలంకృత్యఅంతర్వేది కృష్ణాజనేనిధాయాహతేనవాససాప్రచ్ఛా
 ద్యతాంధవాః పర్యుపవిశంతి। అయమస్యాసాయస్యతథమే అగ్నయ
 ఇతితతః ప్రతేమాత్యాఇత్యేతతాది। యదిపలాశవృంతానినవిందే
 ర్కదర్శాణాంయాజ్ఞకానాం వృక్షాణాంఘ్రైః కృష్ణాజనేపురుషాకృశీం
 కృత్యా తస్యాగ్నిభిర్దహేయః। యదితానినవిందేర్క భూమ్యాంపాం
 సూనుద్ధృత్యఘ్రైఃకృష్ణాజనే పురుషాకృశీంకృత్యా। మధునాపర్నిహ
 వా సంయుజ్య। విధినాదాహయేత్। ఏవముక్తపి కాశేణయజ్ఞలోపస్య
 ప్రియశ్చిత్రేకృతే ప్రేతేమాత్యా ఇత్యేతదాదికర్మ పృథిపద్యతే
 ఆశ్వలామనసూతేణయేషాం హోత్రీంకిర్యతే। తేషాంపూర్వోక్తా
 భిర్యాజ్యా పురోనువాక్యాభిః। పూర్ణాహుతిరోతవ్యా। ఏహమాపస్తం
 బసూతేణహోత్రీంకిర్యతే। తేషాంతత్సూత్రోక్తాభిర్యాజ్యా పురో
 నువాక్యాభిర్ణు హుయాత్।

కృష్ణపక్ష దక్షిణాయన మరణమ్.

క్షోమృతానాఽనిశిక్ష్ణమేవ పక్షేఢోదక్షిణాయనే। తాసూ
 ర్యాం చంద్రమసేత్యాది పటస్పృధకస్పృధక జహుయాత్।

విద్యమానాశ్చైవ్యజమానస్య మరణసంకయే అపివానాజ
 సోఽ ఇత్యన్యస్మిన్పక్షే సంస్కరాబ్రహ్మవిదాపోతిపరం భృగు
 ర్వైవారుణిరిత్యేతావనువాకౌ బ్రహ్మవిదౌ దక్షిణేశ్వరేజపతిః ఇతిరే
 షాం శ్రీయశ్చఆయుషఃప్రాణగ్ం సంతన్వితిజపేత్। పూర్వమేవా
 గ్నికౌ తూష్టింవిహరేత్। ప్రేతేవిహరణమేకేనమామనంతి। తదనర్థ
 కంభపతిః మృతే మాత్యాః కేశాప్రకీర్ష్య। పాంసూనానపపంఘే అథ
 దక్షిణేనవిహరం పరిశ్రీతేప్రేతస్య కేశకర్మశ్రులోమనఖాని వాపయి
 త్వాస్తాపయిత్వా। గ్రామేణాలంకారేణాలంకృత్య। పశ్చాత్సంస్క
 రాప్రాచీనావీతి. అంత్యాగ్నిహోత్రం జహుయాత్। ఆగ్నిహోత్రో
 ఛేషణంశ పరిశిష్యనిధాయ।

అంత్యాగ్నిహోత్ర ప్రయోగః.

ప్రాణావాయుస్య సంకల్ప్య పత్నీంచ స్తాపయిత్వా వీరరం

అనుక్రమణికానుక్రమణికా శర్వాణామాహితాగ్నిం ప్రీతం ఔషాసహా
 గ్నినాసహ త్రేతాగ్నిశ్చిర్యజుషాత్త్రేశ్చ త్రువహా త్రమ సాయుజ్యార్థం
 బ్రహ్మమేధేన శర్వాణాపితృమేధేనచ సంస్కరిష్యే ఇతిసంకత్యర్థా
 జఘనేగార్హపత్యం దక్షిణాగ్రా దర్వాణానగ్నేస్త్రీశ్చ తేషు దక్షిణ
 శిరసం దక్షిణమసరివేతయంతి శర్వాణ్యప్రీతీవరభూదు స్త్వీష్టంబధితా
 స్యావ్వాస్త్వాసుషుదా... సప్తాభాః సర్వమసంవేతనేషు దక్షిణశీరాః
 పూర్వయాద్వారోపస్త్వీశ్చగార్హపత్యహవసీయ యోర్భాధ్యే పేతం
 పూర్వవన్నిపాత్య ప్రేతమన్వారంభయత్యా ఆహవసీయేసువా
 వుతింజహోతిః కేయవాగ్ సంహోతువస్యశస్యాహ యమాయ
 వైవస్వతోయేదం చిత్తిసుత్రేత్ చిత్తమోక్తం సామూభ్యయ్యః
 వాచస్పతేవిధేసోమః... విబహు అష్టాసూక్ష్మంధాత్వాహా వాచ
 స్పతయే బ్రహ్మణఇదంః పృథివీహారా ద్యా... వక్తవాచస్పతేవా
 చోవి... జజనదిత్యావరంధ్రీయాయవస్యోహా వాచస్పతయే బ్రహ్మణ
 ఇదం అగ్నిహారా అశ్వినా... వక్తా వాచస్పతయే సుత్రీసాస్త్వ
 హా వాచస్పతయే అష్టాసూక్ష్మంధాత్వాహా మూర్ఖంధేవక్షః... శరీరై
 వాచస్పతే చిత్తద్రువయోహా... వేదయస్యస్యాహ వాచస్పతయే
 బ్రహ్మణఇదంః మహాహవ్యోతా సత్య... తిల్లాతా వాచస్పతే
 హ్యుత్వీ... నమః పృథివ్యేస్యాహ వాచస్పతయే బ్రహ్మణఇదం
 ఏవంగారహపత్యే పరేయవాగ్ సంహోత్యంశ్చసమంక్రంకంహుత్వా
 తూష్టిమన్వారాన్యంచనే సభ్యావసద్యోకాపాసనేచహుత్వా ప్రజా
 ప్తికేవతాతూష్టిమేత రేష్వితివచనాత్ తతశ్శుక్లసూత్రేణ హస్తపాద
 యోరంగుష్ఠేబధ్యా నశదచూలామాబధ్య వరణశహాలికా ఔదుం
 బర్వామాసంద్యాం శ్చస్థాజనం దక్షిణాగ్రీవ అధరలోమాస్తీశ్చ
 రస్సిన్నేనమూత్రానంసితాత్య త్రోదకేనాహతేనవాస సాప్రోత్తివం
 త్యావత్ప్రమితి ఇదంత్యావత్ప్రంప్రీథమన్వారం యథాపాదతోదశా
 భవతి అథాస్వేతరదపాద త్తేతదూహేతి ఇతరత్పూర్వపరిహితం
 అవైతదూహ... విబంధుషు తిత్పుత్తోక్తాతావాప్రీతః పరిధా
 యాజరసోసేతి అథమైత్రావరుణమితాశ్చరోశ్చసహవ్రయోగః
 ముత్రీవర్జ్యం క్రియామాతం అధ్యర్చ్యురపడవస్పృశ్య అన్వాధానా

దీక్షాస్థింశాఖామాహృత్యనిధాయ | పరిస్వరణంపరిభోజనీ మప్రచ్ఛి
 న్నాగ్రిం వేదముపవేషంచకృత్వా | త్రివృత్తవిత్రింకృత్వాశాఖా
 యామాసజ్య కుంభీలేపనంకృత్వా | దక్షిణాపాగ్రిగ్రాగ్నిం పరి
 స్తీర్య | హస్తాప్రత్యాభ్యాపరేణా హవనీయంచతీచీస్తిప్ర ఉలపరాశర్వక్షీ
 ణాపవర్ణాస్తీర్వాదక్షిణాగ్నేఃపశాత్ | పిండపితృయజ్జవత్ | దర్భాన్
 త్సగ్నీస్తీర్యకుంభీశాఖా పవిత్రీమభిదానీంచారు సాత్రిందోహనముప
 వేషంచఉత్తరతఃప్రియుజ్య | స్ఫ్యమగ్నిహోత్రహవణీం శూర్పంకృష్ణా
 జనములూఖలమ్ | ముసలంపాత్రీముత్పవనార్థం చరుప్థాలీంచ దక్షిణతః
 ప్రియుజ్య | పవిత్రేకృత్వాస పవిత్రేణపాణినాసాత్రాణినంమృత్యు |
 ఆగ్నిహోత్రీహవణీంశూర్పంచాదాయాహవనీయేపితృతప్య | యదితా
 త్ర్యానిగ్నజేత్ | దక్షిణతస్ఫ్య ముపదాయత్పణాధికం నిరస్యా ఆప
 ఉపస్పృశ్యశూర్పే పవిత్రేనిధాయ తస్మిన్నగ్నిహోత్రీహవణ్యాహవి
 గ్ంపి సకృదేవనిరూప్య | దక్షిణాగ్నేః పశ్చాత్పాదయత్ప్రాశూకా
 యామగ్నిహోత్రీ హవణ్యామప ఆనీయప్రోక్షణీస్సగ్నీస్పృశ్య హవిః
 ప్రోత్య | సాత్రాణిచసర్వాభిరద్భిః ప్రోక్ష్యకృష్ణాజనమాదాయ | స
 కృదవధూయ సాదయత్వా తస్మిన్నులూకలంపితృష్టాప్య | తస్మిన్ హవీం
 షోవ్య ముసలమాదాయ | సకృదేవాసహత్య పురస్తచ్ఛూర్పంనిధాయ
 తస్మిన్ హవీంఘ్యదుప్యసరాపూయాథస్తాత్కృష్ణాజనస్యహస్తేన తుమా
 నోప్య వివిచ్యపాత్ర్యాం తండులాన్ ప్రసంధయత్వా ఉపవేషమా
 దాయ | దక్షిణాగ్నాస్థాలీముపదాయ తత అయత్రాః పితృక్ష్యగా
 గ్నాపత్యే సాన్నాయ సాత్రాణి పితృతప్య | ఉపవేష మాదాయగర్హ
 పత్వాద్దక్షిణతోంగారాన్నిరూహ్య | తేషుకుంభీమధిక్రిత్య | పిండక్షిణ
 మంగారైః పర్యూహ్య | శాఖాపవిత్రీంచక్షిణతో నిధాయ | కుంభీమన్వా
 రభ్య అభిదానీమాదాయ దోహనేనకుంభ్యాంచపయఃసకృదేవమిత్రా
 పరుణాభ్యాంచేతిఆసిన్య | దోహనేలపఆనీయ సంక్షాళ్యనినయనంకుం
 భ్యాంచమానీయ | తంషులానుత్పాయ | జలముత్పాయ చరుపాత్రే ప్రక్షీ
 ప్యతంకషలాన్ నిక్షీప్య తతోతాకికం దధ్యానీయస్పతేక్షీ కేఆనీయ
 దోహనసాత్రీద్వయముద్భృత్య | పవిత్రేఉత్కరేత్యక్త్వా చరుకుభీఘా
 ర్య | ఉద్వాస్యఆమిత్రముద్వాస్యసగ్ం హృత్యద్వయో | పాత్రయో

ఉద్భృత్యనాజనై కదేనేనోపశిచ్యచతుసులం కుర్యాత్ ఉపదేశస్తు మా
మాభ్యాసా ద్యావదుక్త మేవతూష్టిం దక్షిణాగ్నా చరుం శ్రీవయతి
తూష్టింప్రాతర్దోహవత్సయతిత్వాద్య లాకికేవదథా సంచతిఅసోమ
యాజి ససోమ యాజినోపి ప్రధమదత్వ పూర్ణమాసయాగత్పూర్వం
నామిహ రాజగ వ్యాఅభావత్ ప్రతుప్రయుక్త ముపాకరణాదికం పాతా
శోల్కుకంచనాస్తి తతోగ్నిన్ పురతః కృత్వా ప్రేతంశాదాయ గృహ
న్నిర్గచ్ఛంతిఅభింశాభాస్తిలాన్ చరుజలానిచ అశ్మినోయజ్ఞకాంతం
దర్శాహిరణ్యశకలాన్ అజ్యముచ్చేషణంచ అమిహంలాకికం దధి
సికతాయజ్ఞపాతాణీ కుంభ్యాదీనేతానవ్యా సవిశవస్య పృష్ఠ తోస్యా
హారేయః అధ్యర్ష్యరససావిహసపక్షే ! ఇమామివజ్ఞ... గచ్ఛతాత్
వసువ్యయావేతస్యనివృత్తిః వాహకాసుమంత్రీణంకేచిత్ । అదీయ
మనుమంత్రయతే పూషాశ్వేతశాశ్వావయతుప్రి... .. స్సువిద
భ్యః! భర్తానన్బియమాణోవిభర్తివీకోదేవోఽ... .. యద్దేవాః
ప్రాణయోసవ! మరీయమధానంకత్వాప్రేతందక్షిణాశిరసం నిధా
దక్షిణతో లోష్ట్రానవకుప్త్య శేషుచరుం ప్రతిష్ఠాస్య । ఏకవాససోద
గాన్ కేశపతానుద్భృత్యసవ్యాన్ ప్రస్ఫుస్యదక్షిణసూరూనాఘ్నానా
గ్నికభిధూన్వరతస్త్రిః ప్రవవ్యంపరియంతి । అవసశ్శోతుచదను...
దఘంధూన్వ నేవ్యారంభణేసంగాహ నేసంస్పర్శనతిదరోపస్ఫగ్ననే
రోహణ ఇతిసర్వత్ర కనిష్ఠ ప్రధమాః అనుపూర్వాఇతరేస్త్రయోగ
సవ్యా నుద్భృత్యదక్షిణాః ప్రసస్య సవ్యాసూరూనాఘ్నానా అన
ధూన్వంతప్రతివర్యంతిశ్రేతాగ్ని నా సాసనాగ్నిభిస్సహపరిక్రమణమ్
అపసశ్శోతుచ... .. దఘమ్! అధాధ్యర్ష్యశ్శ్రోస్తృతీయాంశ మా
యలోష్ట్రానునీష్య! మేక్షనేసత్రీయాతి ఘట్టయతి వర్షింవరీత్య
యాతీత్యేకేఅదీయమాసమనుమంత్రయతేపూషేమా అపాఅనువేద
ప్రవిద్వాన్ భర్తాన్... .. సవ । ద్వితీయమధ్వనోగత్వా నిధా
పూర్వవత్కృత్వా । అదీయమాసమనుమంత్రయతే । ఆయుర్విశా
యః పరి... .. స్సవితాదధాతుభర్తాన్... .. సవ! తృతీయ మధ్వనో
త్వానిధాయ భసనాదినీ ససనాంతం పూర్వవత్కృత్వా తృతియే
సహచరుం ప్రహీణుయాత్ స్థలిం బింద్యాత్ అధాస్యకపాలాని ;

సంభివాన్ని సంభిగా త్రియధైమాదకంసతిష్ఠితే । తూష్ణీంచతుర్థ
మాదాయజఘనేన దహనదేశంగత్వానిధాయః ఉదంచస్సుముత్కా
మంతివోధారః ఏషావై దేవమనుష్యాణాగ్ం శాంతాదిత్రామేవైనాన
సూత్రామంతితి విజ్ఞాయతేశతోభ్యయ్యుఃప్రేత్యేత్యై । హరిణ్యాపలాశ
శాఖాయావాశ్మశానాయతనగ్ం సంమార్షి । అపేతవీత... మస్మై॥
ఇతిసంహితాపాఠః కపర్దభావపక్షః అహోభిరదిభిర క్షుభిర్య్యక్తం ।
యమోదదాత్వివసానమస్మై ఇతిసైత్యమేధికపాఠః కేవాంచిత్యుక్షః ।
దక్షిణతళ్ళాఖా ముదసేత్వాఽపఉపస్పృశ్యే । ఉద్ధత్యావోత్కమధ్యే
హీరణ్య శకలమవధాయ తస్మిన్ దక్షిణాగ్రా దర్భాత్సగ్నస్తీర్య
తేషు దక్షిణాగ్రైర్యాజ్ఞికైః కాపైః దాఠదితించిత్వాగ్నినుపవపతిపుర
స్తాదాహవనీయం పశ్చాద్ధర్వాపత్యం దక్షిణతోన్వాహార్యవచనంపుర
స్తాత్సఖ్యావసధాఽపాసనంచ । దక్షిణాపాగ్రైర్గర్భైర్గర్భిన్ దారు
చితించపరిస్తీర్య, చిత్తేర్ద ణః పశ్చాన్వాదర్భాసగ్నస్తీర్య విండ
పిత్తయజ్ఞః దక్షిణాప్రాంచ్యేకైకశః పాత్రాణి ప్రాయసక్తిస్సృశ్యకపా
లానిచేతి । తతోరజ్ఞారపకృత్యాసందీరపవిధ్యంతినాశయంతీత్యర్థః ।
రజమచై వకృష్ణాజినేచోతానశ్చేతేవకఃపిత్రేణాగ్నిహోత్రోహవణ్యాం
ప్రోక్షణీస్సగ్నస్పృత్యై । మృతంపాత్రాణిదారుచితించప్రోక్ష్య సర్వా
భిరద్భిః । అధాఙ్గానిగృహ్లాతీదర్శ పూర్ణమాసవస్మంత్రోవజ్ఞం సర్పిధాన్
నస్యబిలమసావృత్య దక్షిణాగ్నావాజ్యం విలాప్యఆజ్యస్థాలీమాదాయః ।
తస్యాంపవిత్రాంతిర్హి తాయామాజ్యం నిరూప్య దక్షిణాగ్నావధిశీఘ్ర
దక్షిణార్దేగార్వాపత్యస్యాధిశిష్యఉత్తరాధేవ ఆవనీయే అధిశిష్యపాత్ర
సమీపేసాదయిత్వా । చతుర్థహేతేనాఙ్గానిగృహ్లాతి । ఉపైవృత్యపిచ
శుక్లహేతం జమదగ్నీనామపి । సర్వత్రోచతుర్థహేతమేవ తతోగ్ని
హోత్రోచ్చేవణ మన్యేనదధానంస్పృజ్య పాత్రాణిపురయతి ।
యాన్యాసేచసవంత్యభ్యుక్షతీతరాణి । అభిలాసీత్యర్థః । ఆశ్రోరాజగవీ
ముపాకరణాద్యుత్సర్జనాంతంఽతీం ప్రేతేనసహాశయనం తాముత్థాప
నంచ ననిఖతంగవాలంభస్యకలొనిషిద్ధత్వాచ్చక్రియాభావాచ్చ । హ
స్తానామూష్టినీ । సువర్ణేవఖ్యాణ్యస్యసువర్ణగంహస్తదా... మా
తీర్జయేను దేవస్యత్వాసవిశుఃప్రసవే । ఆశ్వినో... గృహ్లామి । రాజాత్వా

... వరుణోనయతు దేవిదక్షిణేగ్న యేహిరణ్యం । తేనామృతత్వ...
 ...ప్రతిగృహ్లాతు । ఇత్యం తే సంమార్గః । దేవస్య త్వా... గృహ్లామి
 రాజాత్వావరుణోనయతు దేవిదక్షిణేగ్నాస్త్యాకృంతన్న పసస్త్యా తస్వత
 వరూత్రయస్తావయగ్ సోమాయనాసః । తేనామృతత్వమశ్యాంవయో
 ...గృహ్లాతు । ఇత్యం తే సంమార్గః । దేవస్య త్వాపవితః... దేవిదక్షి
 ణేరుద్రాయగాం తేనామృ... గృహ్లాత్వితిసం మార్గః । దేవస్య త్వా
 ... వరుణాయాశ్వం తేనామృతత్వమ ... గృహ్లాసంతుమార్గః । దేవ
 స్య త్వా ... ఊజ్జేఽచాఽలయేఘరువం తేనామృ... హ్లాత్వితి సం
 మార్గః । దేవస్య త్వా.. దక్షిణేమనవేతల్పం తేనామృ... హ్లాతు ।
 సంమార్గః । దేవస్య త్వా... జపూష్టే విం తేనామృత... హ్లాత్వితి
 సంమార్గః । దేవస్య త్వా... ఊజ్జేనిర్ ఋత్యాఅశ్వతరం తేనామృ...
 ... హ్లాతు । దేవస్య త్వా... నిర్ ఋత్యై ర్భం తేనామృత...
 హ్లాతు దేవస్య త్వా... జేగంధ శ్వేభ్యస్సం తేనామృత... హ్లాతు
 దేవస్య త్వా... జప్ప రేభ్యోలంకరణః తేనామృత... దేవస్య త్వా
 ... ఊనిర్ ఋత్యాఅశ్వతరగర్భభాతాత్వామృత... హ్లాత్వితి సంమార్గః
 ఇతి కేచిత్ । దేవస్య త్వా... మిరాజా... ఊజ్జే... మవతోహస్తి సం ।
 నామృతత్వమశ్యాం గృహ్లాత్వితి సంమార్గః । కేచిత్ । దేవస్య త్వాప...
 ఊజ్జేగంధ ర్వాస్సు రాభ్యస్సు గలంకరణః తాత్యామృత... త్వితిసం
 మార్గః । దేవస్య త్వా... ఊజ్జేవిశ్వేభ్యో దేవేభ్యోధాస్యం తేనామృతత్వితి
 సంమార్గః । దేవస్య త్వా... దక్షిణే బ్రహ్మణబిదనం తేనామృత... త్వితి
 సంమార్గః । దేవస్య త్వా... జే సముద్రాయపః తేనామృత... హ్లా
 త్వితి సంమార్గః । దేవస్య త్వాపవి.. జేఉత్తానాయాంగిరసాయనః । తే
 నామృత... హ్లాత్వితి సంమార్గః । దేవస్య త్వా... దేవిదక్షిణేవైత్వా
 నరాయరథం । వైత్వానరః... జాగృవిః । రాజత్వా... జేవైత్వాన
 రాయరథం । తేనామృ... హ్లాత్వితి సంమార్గః । ఉభయోస్సకృ దేవమం
 త్రః ఆధై నంచితాపుషర్యధ్యూహతి దక్షిణాశింశంశాయయతిఅధాస్య
 ప్రాణాయ తనేషు హిరణ్యకేకలాన్ ప్రతస్య త్యాజ్య బిందూన్యా ।
 సువర్ణం ఘర్జం పరివేదవేసం । ఇంద్రస్యాత్మానగ్ం శతధాచరంతం
 ... సమాశసేన అత్వాజనానాం । ఇతి చతుర్దశవాక్యా విదకహోతృ

హృదయముక్తా ఆస్మ్యేష్యేషేత్ । బ్రహ్మాంద్రమగ్నింజగతః ప్రతి
 స్థాం... చతుర్ హోతృణామాత్మానంకవయోనిచక్రుః॥ ఇతిద్వాదశ
 వాక్యానిచర్ హోతృహృదయముక్త్యాదక్షిణే క్షీనికలకతంనియుతః
 పతివేదవిశ్వా విశ్వవారః॥ విశ్వమిదం... తేనక్లుప్తమ్మతే నాహమస్మి
 ఇతిద్వాదశవాక్యాని పంచహోతృహృదయముక్త్యాసవ్యేష్యేణీసువర్ణం
 ణోశగ్ం రజసాపరివృతం దేవానాం... ఇంద్రస్యాత్మానగ్ం కతథా
 చరంతం ద్వాదశవాక్యా నిషడ్కోతృహృదయ ముక్త్యాదక్షిణేకణ్ణే ఇతి
 ద్వోరాజా జగతోయ ఈశేసప్తహో... రాయస్సోహయ సుప్రీజా
 స్త్యాయసు వీర్యాయ అష్టసప్త తివాక్యైస్సప్తహోతృహృదయముక్త్యా
 సవ్యేకణ్ణే పునశ్చ । ఇంద్రోరాజగతోయ ఈశఇత్యాది రాయస్సోహ
 యసుప్రీజాస్త్యాయ సువీర్యాయే త్యంతంజపిత్యా । దక్షిణస్యాంనాసి
 కాయాం । పునశ్చ । ఇంద్రోరాజాజగత ఇత్యాది రాయస్సోహయసు
 ప్రీజాస్త్యాయ సువీర్యాయేత్యంతం జపిత్యా సవ్యనాసికాయాం । అథ
 వాసర్వమనువాకం జపిత్యా ఆస్యాచాప్యేషేత్ ।

అథ పాత్రీచయనమ్.

తతః ప్రీతస్యోపరిసాత్రాణి చితాయాం సర్వాణ్యనులోమాని
 ధ్రువావర్ణందక్షిణేహస్తేస్స్వంజహూంచనిరథాతి సవ్యఉపభృతం ఉద
 సీధృవాఅరణిచ ధ్రువాచ దక్షిణాగ్రాః । ముఖేగ్నిహోత్రీహవణీం ।
 నాసికఃసూస్పృవౌ అట్టోఃహీన్రణ్యకలవాబ్జ్సువౌవా । కర్ణ
 యోఃప్రాశిత్రీహరిణే । సర్వతోముఖయాజనః ప్రాశిత్రీద్వయంవికం
 చేద్భిత్యా హనోఃట వ్యమూలయోః ఉలూఖలముసలే । దర్శుగాన్వః
 యదిగ్రావాణోభవంతి శిరసి కపాలానిలలాటేయేకకపాలం ఉద రేపిష్ట
 సంయుమనీంపాత్రీం । నాభ్యామాబ్జస్థాలీం । పార్శ్వయోశ్శూర్వే
 నానావీడపక్షేవైమృత ఆగ్రీయణేచపాత్రీద్వయం । శూర్పద్వయం
 ప్రథమందక్షిణేతతస్సవ్యేచిత్వావైకం । ఫక్షిణోః ఊరుమూలయోః సా
 న్నాయ్యకుంభాయదిసంవయే । అండయోర్భ్రుషుదుపలేశిక్షేకమ్యూంచ
 ప్సప్లయోఃపదాంతయోః దక్షిణేఅగ్ని ఆగ్నిహోత్రీ స్థాలీంఉంతక
 అన్వోహార్కస్థాలీం । పత్రఉపావహరణీయంకూర్పంశిరసిఉపసాదనేయ
 రేఇడాపాత్రీంచ వేదంశిఖాయాంఅగ్నిర్యజుర్పిరి త్యేకైకంనాక్యముక్త్యా

ప్రకృత్యంతానినాదయతి క్రమప్రాప్తే నవాక్యేనకపాలానియుగపతా
 యతినికకపాలాంచవాక్యాంతరేలలాట ఇమమగ్నేచమసమితిమంత
 ముక్త్యాకృమప్రాప్తంవాక్యంచోక్త్యాహృదయ మధ్యేచమసంసాదయ
 ఇహచమసః ప్రణితాపాత్రం ప్రణితా ప్రణయనంచమసమద్భిః ప్రతే
 కయతితిలింగాత్ అవశిష్టాన్యత రానిక్తినిఊర్వారంతరాశిత్యర్థః హా
 యో రేవమైతావదుణీనూమిక్షంమి త్రావదుణభ్యాం త్వేతిదోహ
 పాత్రీస్థితామామిక్షం పాత్రాభ్యాంసహనిదధాతి ప్రధమం దక్షి
 సకృదేవమంతః అత్రైవపుసదహనార్థం ఆగ్నిహోత్రీహవణీంకృ
 తనం శమ్నూంధ్రువదుపలే అరణీచాదాయ ప్రజాతంకుత్రిచిత్ స్థా
 యిత్యా ప్రేతస్యాస్యేతిలతంపర్థా ప్రతీప్యత్యధనముపోవతిపుర
 దాహవనీ యేనమైసమగ్నేవి... ప్రహీనుతాత్పితృభ్యః జ్యోతిష్కృ
 త్యాసాదయామిజ్యోతిష్కృ... జాగ్రతీంత్యాసాదయామి శుతంయ
 తిపశ్చాద్ధర్వాపత్యేకృతంయదాకనిరజాతంవనీసర్పవాతి జ్యోతిష్కృ
 త్యాసాదయామి జాగ్రతీంత్యాసాదయామి తూష్టిం దక్షిణత్
 హార్యవచనే తూష్టిమాపాసనేచ అగ్నయేవై శ్వాసరాయేదం
 ప్రేత ముపతిష్టతే ప్రాజ్ఞుఖః సూర్యంనేచక్షుర్చ్యహోప్రేతితిస్తా
 రైః సహస్రశీర్షాపురుషః సహస్రాక్షః సంతిదేవాః అధ్యసంభు
 పృథివైరసాచ్య... సర్వం మనిషాణ అధనాదిత సువమాజ్యస్థా
 చాదాయా జఘనేనచితిముపవిశ్య | యవతస్యపథోగోపారస్తే భ్యసా
 హేతిసవ సువాహుతీర్ణుహోతి | మయేతస్యపథోగోపారస్తే భ్యసా
 హోయమిత్రనాధీమస్తస్మైస్వాహా అగ్నయేదం | ప్రయాసా
 స్వాహేతిత ద్వాదశాహుతీర్ణుహోతి | ప్రయాసాయస్వాహా | ప్ర
 సాయేదం | ఆయాసాయస్వాహా | ఆయాసాయేదం | వియాసా
 స్వాహా | వియాసాయేదం | సంయాసాయస్వాహా | సంయాసాయే
 ఉద్వాసాయస్వాహా | ఉద్వాసాయేదం | వయాసాయస్వాహా | వ
 సాయేదం | శుచేస్వాహా | శుచఇదం | శోకాయస్వాహా | శోకాయే
 తస్యత్వైస్వాహా | తస్యత్వాయేదం | తపశేస్వాహా | తపశఇదం | బ్ర
 హ్మత్యాయైస్వాహా | బ్రహ్మహ్మత్యాయేదం | సర్వస్వైస్వాహా | స
 స్వాఇదం | అత్రోభయంప్రహరతియేనజహోతి పూర్వంయత్రా

బ్రహ్మమేధ ప్రయోగః

దితం తత్రపునస్సాదయతీత్యర్థః | అపరేణాగ్నిం ప్రాజ్ఞాభిఘ్నపదిత్యక్య |
 అథై నంయామ్యేనాసూక్తేనవశ్చేనప దాచానుశంసంతి | ప్రశేతునేతి
 ప్రశేతునా+అవిగచ్ఛతోం | హరిగ్ం హరంతమ+ర్విక్)మస్వయాచి
 ధోమృత్యో+హవిషావిధేమోం | సద్యశ్శ్రకమానాయ—పునోం |
 కామేనమేకామఱ—ఉపమామభోం | పరంమృత్యో—మోతవీగోం
 ప్రాపూర్వ్యం మనసావందమా—మజాఋతహ్యోం | బగసేన దహన
 దేశముదీచీ స్తిప్రః కమాన్ఃభూత్వా | ఉదిచీరుదగాయతిః కమాన్ః
 దీర్ఘికా ఇత్యర్థః | అశ్శుభిస్సికతాభిశ్చాపః ప్రశీర్యాయుగ్భిర్బుదకుంభై
 రపఃపరిప్లావ్యతా సుజ్ఞానయస్సంగాహంతే కనిష్ఠప్రథమాస్సంగాహన
 ప్రభృతీనశ్చేమాం | అశ్శన్వతి శేవతి—వాజానుత్రశేమ | ఇత్యుపస్థా
 య | అప్యాయస్యమదింతమ — స్తమః | సామ్యయాసంగాహనం
 జఘనేనకర్షూఃపలాశే శాభేకమీశాభేవానిఘ్నంత్యధే నేదర్భమయేనశు
 త్పేన సంబన్ధతే | అంతరేణప్రసర్పంతి కనిష్ఠప్రథమాః యద్యే శేవస్వ
 — ... పునామి జఘన్యశ్శాఖైపున్దస్యఉతే ఖద్యావాస్వతియారాప్తా
 త్పనా—స్మజాధ | ఉపవీతినఃఉద్వయంతమ—నుత్రమం | తరణిర్వి
 శ్వదర్శ-వష శేయోనిసూర్యాయత్వాభ్రాజస్వతే | ఆదిత్యముపస్థాయ
 పునః ప్రాచీరావీతినః | శ్శశానమన వేక్షమాణో ఆపోవగాహంతే |
 ఛాతాపూనాతుసవి-వర్చసా | ఈయష్టేయేపూర్వతరా--రీషుపశ్యాన్
 ఇతిచకనిష్ఠఃపథమాస్త్రయోగోఅనంతరమనవేక్షమాణాఅపోవగాహం
 తే | సమానమతుఊర్ధ్వంపైత్పిమేధికం కర్మయమోదనప్రాశనాత్ సం
 తిష్ఠతే బ్రహ్మమేధసహితాహితాగ్ని ప్రయోగః ప్రథమేహాభి అస్మిన్
 దినేనగ్నప్రచ్ఛాదనాది శిలాస్థాపనవాసోదక తిలోదకాన్ పిండబలి
 ప్రదానం కుర్యాత్ | నవశ్రాద్ధంచకుర్యాత్ | ఏవోత్తరవృద్ధిశ్రాద్ధంచ
 కుర్యాత్ | ప్రథమదిన ప్రయోగస్సమాప్తః

(నగ్నప్రచ్ఛాదనాది ప్రయోగములన్నియును అహితాగుల
 కును అనాహితాగులకును ఒకేవిధము)

అహితాగ్ని సంవయన ప్రయోగః

అపరేదుస్త్పతీయస్యాం సంవమ్యాం సప్తమ్యాంవాఽస్థీని
 సందిన్వంతి | శతాగ్నోననుగతిప్రాయశ్చిత్తం శవాగ్ని భస్మనానిత్యా

రణీసంస్కృత్యమధిత్వాసర్వప్రాయశ్చిత్తంకృత్వాప్రణానాయవ
 అముకగోత్రీప్యాముకశర్మణః ప్రేతస్యాస్థిపంచయనంకరిష్యే | ఇతి
 కల్ప్య | క్షీరోత్సక్తేనోదకేన ఉదంబరశాఖయాప్రక్యాధయకాశరీర |
 వోక్షతియం తేఅగ్నిమిమంధామేతి పంచభిఃఋగ్విప్రోక్షతి ప్రతప్త
 మవోక్ష్యః శ్లో | శవాగ్నిః పంచచర్వంతః పుసర్థాహంతవవవారతి
 గ్నిరథవారణ్యో స్త్రాష్టిమారోప్యధార్యతే | అతవవంఽరాకాదక్షి
 నిష్కవృత్త్య | పరిస్తీర్వపరిషేచ్యతి ప్రస్సుప్తివాహుతీర్జుహాతి అవస్మ
 సరగ్నే ... దేవస్వాహో అగ్నేయేచాతవేదహ ఇదం | సంగచ్ఛస్వః
 ... సవితాదధాతుస్వాహా | దేవేభ్యఇదం | యత్రేకృష్ణ... వివేకసా
 అగ్నేయఇదం పరిషేచ్య | అయుగ్భయదకుంభై స్వవోక్షితమవోక్ష్యా
 శ్రీయస్సంవిన్వంతి | * యస్యాపునర్విజనన్మస్యాసాసవ్యే హస్తేనీ
 హితసూత్రాభ్యాంబృహతిఫలమాబభ్య | సవ్యేన పదాశ్మానమాస్థా
 సవ్యేనపాణినా ప్రధమాననన్విక్షమాణాస్థిన్వ్యాదత్రే | ఉతిష్ఠాత ... డ
 తు దదభ్యశ్చిరసో వాతద్వాదసికుంభేవానిదధాతి | ఇదంతవకంద్విటే
 సర్వబాహుభ్యాంవా పరణాతవకంతృతీయాపార్శ్వాభ్యాంకోణీభి
 వాత్మతీయేపజ్యోతిషాసంవిశిస్వ చతుర్థిం ఊరుభ్యాంజంఘాభ్యా
 సంవేకసప్తమైవచారు-సదస్థే | పంచభిఃపద్భ్యామకావాయ | పు
 వన్ని దధాతివవమే వాయుకారానంసుసంచితంసంచిన్యంతిభస్మభిస్స
 హ్యసగ్ం హత్యశరీరాకృతింకృత్వా తచ్ఛరీరాంగే అపూవాదిక
 లాబానవహారశ్చదద్యాత్ | శ్మశాసవేదికారాధనంకృత్వాశ్మ
 వాసిభ్యోభూతేభ్యవతానిపణ్యా రాణిదధాతి | ఉతిష్ఠప్రేహి ... యే
 ఇత్యదాయశమ్భ్యాంపలాశమూలేవాకుంభంనిధాయ | జఘనేన కుం
 కర్ష్యా దిసమానమాన్నానాత్ | * గోదానాది యథాశక్తి దాన
 కుర్యాత్ |

అథ హవిర్యాజివిషయః

అథాతో హవిర్యజ్ఞియం నివపపనంయంకామయేతా సంత
 స్సాదితి | అముకగోత్రీప్యాముకశర్మణః ప్రేతస్యానంతలోకావా
 ం అస్థినివససంకరిష్యే ఇతీసంకల్ప్య | భూప్రదేకే ఉద్ధతే వోక్ష
 సేకతోవోప్తే పరిశ్చితేదర్భైర్వాగ్యతో నన్వివీక్షమాణో దర్భేష్వ

నివపతి! పృథివ్యాస్త్రాఅక్షీత్యా అపామోషధీనాగ్ంరసేన స్వర్గలోకే
నివపామి విష్ణుశర్కరౌఁ ఇతినివపతి!

సోమయాజినః పునర్దహనవిషయః.

శ్లో! అనిభాయపురాకుంభం కృత్వానివపనంతతః! కర్వాద్వ
త్రైవవాకుర్యా త్రర్పణాంతమశేషతః! యస్మిన్నహన్యస్థిసంచయనం
తస్మిన్నహని అపరాష్టేనివపనంక ర్తవ్యం | శ్లో! నివాహోనపునర్దాహే
లోషచిత్వాంనచోభయం! అథవాపునర్దాహేనివపనం కుర్యాత్! అవి
రోధాల్లోష్టచిత్వాంతు పునర్దహనంకుర్యాత్! తత్రాప్యవిరోధాత్!

పునర్దహన ప్రయోగః.

అథయదిపునర్దక్షంతస్సుర్గి హోత్రీహవణీం కృష్ణాజనం
శమ్మాందుప్రదుపలేచనాను ప్రహారేయః | అముకగోత్రీన్యాముక
శరణః ప్రీతస్య అనంతలోకావాప్త్యర్థం పునర్దహనంకరిష్యే! ఇతి
సంకల్ప్య! శుచాదేశే దహనవదవకాశం జోషయిత్వా హరిణ్యా
పలాశశాఖయాశమీ శాఖయాశాసంమృత్య ఇత్యాదికాష్టైర్దాదు
చితించిత్వేత్యంతం కృత్వా! తత్రాగ్నిముషసమాధాయఃరిస్తీర్వ
అపరేణాగ్నిం దర్భాసగ్నేస్తీర్వశేషం కృష్ణాజినేకమ్యాయాందుప్ర
దుపలాభ్యాం ఆవాంజనశరీరాణి సంవిష్టానిప్రీషయిత్వాజ్యంకుంభే
సమాదాయాగ్ని హోత్రీహవణ్యాంజహోతి! ఆస్మాత్ప్రమథిజాతోస్య
యంత్యదధిజాయతాం! అగ్నేయేవై శ్వాసరాయ సువరాయలోకాయ
స్వాహా! అగ్నేయే వై శ్వాసరాయేదం! ఆత్రైవాగ్ని హోత్రీహవ
ణీం కృష్ణాజినం శమ్మాందుప్రదుపలేచాను ప్రహారేయః! నచాత
ఃస్థం శ్మశానంగంతుమాద్రీయేతి!

పునర్దహన ప్రయోగ స్సమాప్తః.

అథ ఆహితాగ్ని శేషవిషయః.

శ్లో! శవాగ్నిః పంచచర్వంతః పునర్దాహాంతపవచ! రక్షోగ్ని
రథవారణ్యే స్త్రాష్ట్రీమారోప్యధార్యతే! నవమ్యాం పృష్టాయాం
నుజోపలేత్యంతరా గామం శ్మశానంచ!

ఇత్యున్మృతాయాః పశ్చాత్త్యస్త్ర నిర్మంధ్యాగ్నిర్భవేదిహః
అధర్మకోహినిర్మంద్యోన ప్రేతాథానవత్భవేత్|| సంస్కరిష్యతియూః
ప్రేతాం నిర్మంధ్యేధకుళాగ్నినా|| అన్యార్థః తాకికారణీం తూష్టి
మాహృత్యతూష్టిం మథిత్యానిధాయ|| వ్యాహృత్యామేకామాహుతి
హుత్యాగోత్రే సామనీసంకీర్త్యమాతరమహం ప్రేతాం నిర్మ
ధ్యాగ్నినా వైత్యమేథికినిధినా సంస్కరిష్యే|| ఇతిసంకల్ప్య|| ఆనాపీ
తాగ్నివత్సంసోకరం కుర్యాత్|| ఇత్యేతః పక్షః|| దర్భముష్టిం ప్రే
ష్టాప్యే పునర్దర్భేషు నిక్షిపేత్|| పునః ప్రద్యత్ప్రతీయోగ్నిరేషు ఉత్త
స్ఫుల|| ఉతిపనాగ్నిం ప్రేతమన్విధానిధాయ పాత్రాదీంశ్చం ల
రేణ్ణా వైతమనన్వృత్యసంకల్ప్య గోత్రాయాః నామ్నామూతి
ప్రేతాయాః వైత్యమేథికిసంసాకార్యం ప్రేతాథానంకరిష్యే ఇతిః
కల్ప్య|| ఆపడంస్ఫుల్కే|| యో అశ్వత్థశ్చ...నహ|| లాకికారణీఅహర
అశ్వత్థాధవ్యవాహుద్విహారాః...తమః ఆయుక్తముద్దేహి|| ఇత్యు
తధిమంకల్పే|| తస్మి సవిహాసేనిధాయ దేవయజనం తూష్టిముద్ద్ర
అవోశ్య|| ఆమతనానికల్పయత్వా జాతవేదోయమస్మరేత్...
మయోథాః|| అయంశేయోనిర్ణుత్పయి|| తస్మిన్నగ్నామద
నీష్టశ్యే|| అగ్నిమనగమయతి|| పశ్చాత్త్యస్త్రే ప్రేతానిధాం
గర్హపత్యాయతనే అరణీనిధాయమంధేత్|| యేష్యాగ్నయేజువ్యాత
మాంసకామాస్సంకల్పయంతే యజమానగంసంజానంతుతే హవి
సాదిగాయస్వర్గమమంలోకం ప్రేతంనయంతు|| ఇతిపిత్యామంధేతే
ఉపావరోహజాతవేదఇమంతగ్ స్వర్గాయలోకాయ నయప్రేజానక
ఆయుః ప్రేజాగ్ంరయిమస్మాసు ధేహిప్రేతాహుతించాస్య జుషక
స్వాహా|| నీర్వర్తనమథిమంత్ప్రేతతూష్టి ముపసమిథ్య|| బలవతికృతా
ఆహవనీయార్థమగ్ని ముద్ద్రత్యతూష్టిం దక్షిణాగ్నిం ప్రణీయామా
నీయం ప్రణయతి|| ద్వాదశగృహీతేన సుప్రవంపూరయిత్వా|| ఆహ
వనీయేతూష్టింహుత్వా|| ప్రజాపతయఇదం|| అధామితౌశ్చరోశ్చ సవ
ప్రయోగః|| మంత్రీవర్ణమన్వ్యాధానాదికియా మాత్రంతుష్టికరోతి
శాఖాహరణపరిస్రణి పరిభోజనముల పరాజిముపవేషంచకృత్వా
సమూహనాదివత్సావారి స్తరణాంతేహస్తాప్రేక్ష్య|| అవరోహాహ

నీయం ప్రతీచీ స్తినీడలపరాజస్తేర్లాదక్షిణాగ్నా చరుగ్గళిపయతి ।
 గ్వర్తపత్యేమైత్రావరుణీ మామితౌంకరోతి దోహనాధిక్రియగాని
 కృత్వా తప్తేపయసితాకికంకధ్యానీయం తత్పాత్రీద్వయే ఉద్భృత్య
 వాజినైకదేశోనోపసిచ్యతా అగ్ని సగ్ని బాండమిత్యాదినిర్వృతం తి నపాత్ర
 చయనం మిత్రాయవరుణాభ్యాం త్యేతి మైత్రావరుణీమీమితౌంకీ
 పతి మైనమగ్నై ఇత్యాదిపమానం పునర్దహవఆహవనీయే తూష్టిం
 జహోతి ప్రజాపతయఇదం పయోహోమోనిత్యం యజమానమర
 ణోపదిష్టం పత్నీమతజేపిస్వామిత్యా విశేషాత్ । అంత్యాగ్నిహోత్రే
 మాత్రమేవనదర్శపూర్ణమా సాదయోధవంతి పూర్ణాహుత్యంతే
 ప్రేతేమాత్యా ఇత్యాదిగోత్రాంనామ్నీం ప్రేతాంత్రేతాగ్నినా
 వైత్యమేధః విధిహాసగ్ సురిష్యే గ్వర్తపత్యా హవనీయయోరంత
 రాభే దక్షిణాగ్రాకదత్ఫాక్ సగ్ స్తీర్యతేషు సర్వప్యప్రతిశీవరీతి దక్షిణ
 శిరసంసంవేళయంతి తతఃకర్తా ప్రేతమన్వారభ్య పరేయువాగ్ం
 సమితిసుప్రేతాహవనీయోజహోతి అగ్నిమంథనం అగ్నివాం విహరణం
 సంకల్ప్య ఆహవనీయ గారహుత్యేఘనీయువాగ్ం సంహోత్యంశ్చ
 హోమః తూష్టిమిత్రహోత్యంశ్చ జహుయాత్ । సుక్రవౌవారు
 ణోధవతి ॥ ఏవంగారహుత్యేతూష్టిమన్వార్యపచనే జౌహవనేచ
 వషణం ప్రేతాయా స్నాపనాదికమప్యస్తి నేతి కేచిత్ । శ్లో ॥ ఏవనం
 పాత్రచయనం వినాస్యాత్పుల్యమాంతత ఇతి నచనాత్ పునర్దహవమస్తి
 విధురాహితాగ్నో ఏతావా విశేషః ॥

అథ విధురాహితాగ్ని సంధానమ్.

విధురాగ్ని సంధానం విధురాహి సంతుష్టి అరణ్యోహరణ
 మగ్నివిధానం ॥ అన్వైకదేశే అరణీనిష్ఠపనంకేచిత్ । తూష్టింపయ
 సాగ్నిహోత్ర తృణప్రహారం ॥ ఆపిప్రేరగ్నోస్వాంత న్యమయాద్వావా
 పృథవీ ఊర్జమస్మాసుదీధరదితి అగ్నిహోత్రీస్థాల్యాం తృణమత్వా
 ఆహవనీయేప్రహరతి అన్యత్సర్వం సమానమ్.

అథ హవిర్యాజవిషయం.

సంచయనే పునర్దహవనమస్తి కేవలాధానినాం పునర్దహవ
 మభావనాత్ । ఆమితౌవర్ణంపునర్దహవంవనాస్తి కేవలాధానినాం

వపనమేవ ఉద్దేశోఽక్షతేనీకతేప్రొక్తిః పరిశ్రితేదశ్శేషు అస్తీనివాగ్య
 తోనైవపతి మంత్రః పృథివ్యాస్తాఅక్షిత్వా ఆహామోవధీనాగ్ం
 రనేనస్వర్గలోనేనసామీతిదశ్శేషు అస్తీనినిదధాతి జఘనేకర్వాది
 సమానం ఇతివిధురాహితాగ్ని సంహారక్రమః॥

ఆహితాగ్నివిధుర విధవాసంహారకీమః.

పూర్వోక్తప్రకారేణ సర్వసాయశ్చిత్తఉత్థాంతిసాయశ్చిత్త
 గోదానాదికర్ణమంత్రోపనాదిపర్యంతం కృత్వా । తతస్సంకల్ప్య ।
 ఆచమ్య ... ఏవంగుణ ... తిధా ... ప్రేతాధానవిధినా అగ్నికల్పనం
 కరిష్యే । వైశ్వానరసూక్తేన అరణీఅహృత్య । వైశ్వానరోనక్షత్యా
 ... యతేతేసూర్యేణ । ఇతిఅరణీఅహృత్య । యోఅశ్వత్థశ్శమీగర్భ
 ఆనురోహశ్వేనచా । తంతేవారామి బ్రహ్మణాయజ్జ్యేయైః కేతుభిస్సహ ।
 అశ్వత్థాద్ధవ్యవాహాద్దిశాతామగ్నైస్తనూం యజ్జంఝాగ్ంసంధరామి
 శాంశయోనిగ్ం శమీగర్భమగ్నయే జ్జాపయంతవతియుర్మయి దేహి ।
 అరణీమభిమంత్య । తూష్టింనుధిత్యా । జాతవేశోభవనస్యరేత । ఇహ
 సంచతపసోఽయజ్జనివ్యతే । అగ్నిశశ్వత్థా దధివాయవామగ్ం శమీ
 గర్భాజ్జయం యోమయోధాః । ఆయంకేయోనిర్బుత్వి జో
 తో జాతో ఆరోచదాః । తంచానం నగ్నఅరోహాధానో వధియా
 యిం । ఏతాశ్వామరణీనివ్యవ్య । అగ్నిమనుగమయ్య । అరణీప్రీతసమి
 పేనిధాయ । తూష్టినుయతేనానికల్పయిత్వా । తూష్టిముద్ధత్యావోక్షు
 యోస్యాగ్నయోజహ్వతోకమాగ్ం సశామస్సంకల్పయంతే । య
 మానేనమాగ్ం సంజానంతుతే । ప్రేతమిమంనారాయణశర్మాణంధే
 స్వర్గంలోకం యజమానంగమయంతు । ఇత్యగ్నింనుధిత్యా । ఉవా
 రోహజాతవేద ఇసుంక్లస్వస్థాయలోకాయ వయతుప్రీజాన్వాయ
 ప్రీజాగ్ంఝిమిస్మాసు ధేహిప్రీతాపలుతించాస్య జషస్వస్వాహా
 అస్మహావరోహ్య । తూష్టింగాహాపత్యేనిధాయ । తూష్టిందక్షిణ
 గ్వాహావనీయాపణియ్య । ఆధానసిద్ధ్యర్థం ద్వాదశకృహీతేస్రచ
 పూనియత్వాస్వాహా । ప్రీతాపతయయిదం । ఆహవనీయ్యైజహుయాత్
 శ్రోతాగ్నిచ్ఛిమ్మమేధేన కర్మణానగ్ం స్ఫురివ్య ఇతిసంకల్ప్య
 ఆర్క్షణోస్తీర్య । ఆహవనీయ్యైఆజ్యగ్ంసగ్ంస్ఫుర్య । పరేయువాగ్ం

సంచిత్రః పృథివ్యగ్నిసూర్యంశే చక్షుర్మహాహవిర్హోతా ఇతిషడా
 బ్యాహుతీః। ఆహవనీయ్యోహుత్వా। ఏవంగార్హపత్యదక్షిణాగ్నోః
 హుత్వా। శేషమనాహితాగ్నివత్సనూనం। ఇతిఅహితాగ్నివిధతా
 విధురయోః కర్తవ్యమ్।

అథఅగ్నిచితిలోష్ఠచయన సంభారాః.

లోష్ఠచయనసంభారం । లాంగలం మాంజరజ్జు । వారణం
 శ్వేతదూర్వా । హరితదూర్వా । కాశస్తంబం । దర్భస్తంబం । శమీ
 శాఖా । వారణశాఖా । యవాః । ఫలాశశాఖా । ఉదుంబరశాఖా ।
 ఉదకపాత్రం వీహయః । పప్తగామ్యాః । సప్తరణ్యాః ।
 శర్కరాః । శరావః । తిలమిశ్రధాతాః । తిలధానాః । మధన
 దండం । హిరణ్యశకలాని । ఆమపాత్రం । పక్తవసమూలదర్భాః।
 ఫలాశపరిధయః । ఇక్షువుష్పాణి । పురాణపర్వి । పురాణవస్త్రం ।
 అపూపాః । పంచస్థాల్యః । తండులాః । విధృతిలోష్ఠాః । అభిఘాతాని
 దధి । మధుః । శీతస్యపుష్పైః । కృతమాలానశదోనామత్పణవిశేషః ।
 నరంద్యతీతివుత్పత్వానశేషీకాంక్యష్టపుష్పేషుః । కపడికానశేషీకావన
 మధ్యే ఉత్పన్నస్తృణవిశేషః। ఇతిలోష్ఠచయనసంభారాః।

లోష్ఠదిష్టకారికాః.

లోష్ఠచయనకూసాః। శ్లో॥ దశమందిష్టగమనమహర్ష్యాదశమే
 పవా। అర్థమాసాదిభిః కాలైకయుక్త్వితివికల్పతే । దిష్టగమనకర్తవ్యేన
 మరణ దినాద్దశమంద్వాదశకంవాగ్మహ్యతే । తేనైకాదశకంత్రయోద
 శంవా దినమూరభ్యవిషమేషుదినేషు అర్థమాసాదిషువామాఘాదేః
 పౌర్ణమాస్యాంఉపరిష్టాదమావాస్యాయాంవాఅగ్నిచితిలోష్ఠచయనం
 కుర్యాత్ కారకచిత్తేపా। ఆత్రీమతాంతరమావా। కేచిత్ । తద్దినాజ్ఞా
 నేయామా ఘృత్యిత్యయంవిధిః। తదాసంవత్సరాదూర్ధ్వ మపినభ్యేత
 లోష్ఠచిత్ । యస్యప్రవాసాదినామరణేదివసంవజ్ఞాయతే తస్యయామా
 ఘృత్య ఇతికాలవిధిః। అన్యేషాంపూర్వోక్తవేతికేచిద్వ్యవస్థా। తస్మిన్
 పక్షేసంవత్సరాదూర్ధ్వమపిలోష్ఠచయనంలభ్యతే । తస్యప్రయోగ
 మహా। లోష్ఠచయన ప్రయోగః.

పాచీనావీతి ఉదగ్భూత్వాశ్మకానశ్యశంకుభిః। ఇష్టకావేది

పర్వాస్తావ శాంశూకాదక్షిణతోహారేత్ | యుస్మిన్ దినేచయనం
క్రియతే | తతః పూర్వమేవాధ్వర్యుః | సాచీనావీతిభూత్వాయుగ్మ
న్వాయుగ్మన్వాయశంకూనాదాయదహవ దేశం గత్వా తతః సారాది
కోషధీరుద్దార్య తస్యోత్తరత ఇష్టకాస్థలనిర్మాణపర్వాస్తావ్ శాం
శూకా శంకుభిః భూత్వా దహనదేశస్య దక్షిణతో నిదభ్యాత్
| శ్లో | పంచారత్ని రిహగ్ని స్వాత్పంచ ప్రకృమివవవా సీరంయా
వద్దతం తావదిష్టకా నాంశతం భవేత్ | తతోఽ పరాష్ణోశ్శక్త
శానాయతనం సర్వతః పంచారత్నికం పంచపి క్రమం వాశే
శ్చేనమానేన సమచతురశ్రకం నిర్మాయేష్టకాస్పంపాద్యయా అ తాగ్ని
క్షేత్రీకర్షణసాధనం యావత్ గవంభవేత్తాపంతికతానిష్టకానిభవంతి,
సీరంవద్దవంచేత్ షట్కతానిస్యః ద్వాదశగవంచేత్ ద్వాదశకతాని
చతుర్వింశతిగవంచేత్ చతుర్వింశతికతాని చతుర్వింశత్యంగులయో
రత్ని | పదంపంచదశాంగులం ద్విపదపిక్రమః | ఇదాసీంలగ్నిక్షేత్ర
స్య ఉత్సేధవిశేషమాహ | యోగ్నిక్షేత్రస్యచోత్సేధః పురస్తాద్వ్యంగు
లాదిషు | అనంతర స్తోమూనః పశ్చాత్స్వాద్ధస్తిపృష్టవత్ | ద్వ్యంగు
లం త్ర్యంగులంచతురంగులం ప్రాదేశవిత స్తిర్ణాను దఘోర్షరుదఘుస్థి
దఘూస్యగ్ని క్షేత్రీస్యపిమాణాని తస్య పూర్వభాగేద్వ్యంగులాది
షుయ్యత్ప్రమాణ మాశ్రీయ తేతతోర్వాకృతాయనేనపశ్చాద్భాగో
నిమ్నః | కర్తవ్యః | ఇష్టకోశధానాత్ | పూర్వమేవయథాగ్ని స్తథాగ్ని
క్షేత్రంవా స్తిపృష్టవత్ | పురస్తాదున్నతంపశ్చాన్నిమ్నంచభవతి |
తథాకర్తవ్య మిత్సర్గః | అతః కింకర్తవ్య మిత్సలహా | సవ్యావృత
స్త్యవృచ్ఛుల్భా మౌంజికాష్టంచ వారణం | ప్రసవ్యమపవర్తశ్చ
భవేద్దక్షిణతస్సదా | తతస్సవ్యా వృత్తయా త్రిగుణయా మాంజి
రభ్యా అగ్నిక్షేత్రం దక్షిణ పూర్వా దారభ్యత్రిః ప్రిసవ్యం పరివే
ష్టయతి ఏవమస్మత్తా వివిశేష వచనాభావే రజ్జుసవ్యా వృత్త
యాత్రీ గుణామాంజికర్తవ్యా | కాష్టంచ వారణ మయం ప్రిస
వ్యం దక్షిణతోఽపర్గశ్చేత్యే వమాదిబోద్ధవ్యం | తతోఽయ్యగ్నిరుద
కుంభై స్సమోక్షితమవోక్షేత్ | యథోదకస్పర్శనేనసర్వేజంతివోపస
ర్పేయుః | తథాస్వవోక్షితమవోక్షేత్ | ఇదాసీమిష్టకానిర్మాణపి కా

రమాహుః తచ్చబుద్ధ్యింశభాగైస్సుయః। ఇష్టకాఃపాకనర్జితాః। పాదా
 ద్వాత్రింశద్వైస్సుయః। ఉత్సేధోజానపంచమః। అగ్నితేత్రస్యచతు
 ర్వింశోభాగః। అరత్నిపక్షేపంచాంగులఃప్రకమేపక్షేసపాదపక్షంగులః।
 తదర్థంసార్థద్వ్యంగులంసపాదత్ర్యంగులవా ఉభయతాప్రీప్రీధమకరణే
 నాప్తవద్వ్యధికానిపంచశతానీష్టకాః కర్తవ్యాః। ద్వితీయకరణేనద్వా
 త్రింశదంగులంబానుంశతస్యపంచమేనమహాగ్నివత్। సర్వతోర్థప్ర
 మాణంఇష్టకానాంకర్తవ్యంచతుర్భిశ్చతుర్వింశై ప్రథమంకరణంతద
 రై ద్వితీయంసర్వాఇష్టకాః పాకరహితావనోపదేయాః ఏవంపద్గవప
 క్షేకరణముక్త్యాద్వాదశగవపక్షచతుర్వింశతిగవపక్షచకరణమాహత్రిం
 శై శేకాతదరైశ్చగావోద్వాదశేచేత్రధాః చత్వారింశైశ్చద్విగుణాయ
 దిద్వాదశగవేసిరే। అగ్నితేత్రస్యత్రింశైర్భాగైః ప్రథమంకరణం।
 తదరైర్ద్వితీయం అరత్నిపక్షే త్రింశచ్చతుగంగులంతదర్థంద్వ్యంగులం
 ప్రకృమపక్షేపంచాంగులంతదర్థంఅర్థార్థికంద్వ్యంగులం। కరణేనఅష్టశ
 తానీష్టకాః కార్యాః। ద్వితీయకరణేనచత్వారింశానిపాదేష్టకాః। నీరే
 చతుర్వింశతిగవేచత్వారింశైః ప్రథమంకరణం। తదర్థేద్వితీయంకర
 ణంద్వాభ్యాంచత్వారింశాభ్యాం తదర్థాభ్యాంచ దీర్ఘచతుశ్రంతృ
 తీయం। అరత్నిపక్షేచత్వారింశత్ర్యంగులం తదర్థధ్యమర్థాంగులం
 ప్రకృమపక్షేపదహీనంచతురంగులం। తదర్థమర్థపాదహీనంద్వితీయాం
 గులం। అత్రప్రథమకరణేనకార్యాః। శతధ్వయాధికంసహస్రం। ద్వితీ
 యకరణేనాష్టశతానిపాదేష్టకాః। తృతీయకరణేనచత్వారింశతానిఅ
 ఠేష్టకాః। ఏవమేవద్విసాహసేతీసాహసేచకాతకే। అథవాకాతకే
 పంచాశీతిశ్చతమిష్టకాః। ద్విసహస్రీదితస్త్రిసాహస్రీచితుః కాతకాగ్ని
 చిత్తశ్చైవ మేవలోష్టచయనంకర్తవ్యం। యావద్గవంసీరంతావంతిశ
 తానీష్టకానా మిత్యుక్తప్రకారేణైవ ఇష్టకాస్యంపాద్యాః। నన్యూనా
 నాధికాశ్చేత్యర్థః। సూత్రభాష్యయోరనుపదేశాత్ లోష్టచయనస్య
 పూర్వత్వాచ్చ। అథవాకాతకాగ్నిచిత్తః। పంచాశీతిశ్చతమిష్టకాః కర్త
 వ్యాః। కాతకేతుదశవత్! అస్మింపక్షేకరణమాహుః। ద్వాదశాభ్యాంత
 ధాపంచదశాభ్యాంకరణంతతః। అస్యత్పంచదశైస్తేనసంచవింశతిర్విష్ట
 కాః। ప్రాగుక్తస్యాగ్నితేత్రస్య ద్వాభ్యాం ద్వాదశాభ్యాంపంచదశా

భ్యాంచ దీఘాచతురశ్రీమేకం కరణంసర్వతః పంచదశైరపకరణంస
 ముచతురశ్రీం॥ అత్రఅరతిపక్షేద్వాదశోదశాంగులః॥ పంచదశోఽష్టా
 గులః॥ పంచదశోఽష్టాగులః॥ ప్రకమపక్షేద్వాదశస్వార్థద్వాదశాంగు
 లః॥ ప్రథమకరణేనవషష్ట్యధికతమిష్టకాః॥ ద్వితీయకరణేపంచవిశం
 తిః॥ తతోఽపరాష్టేదహనదేశం శ్మశానాయతనంవిమిమీతే॥ ఇత్యా
 దిసమానం॥

అథ లోపచిత్రిప్రయోగః.

హరిః ఓం మంత్రస్నానాదితిలకాత్రదానాంతంకృత్యా అ
 ధారః పైత్థమేధికందహనమిత్యాదితిస్సునాహుతీర్జుహోత్సవస్మ
 జేతిప్రతిమంత్రీమిత్యంతంసోమయాజ్ఞప్రయోగవత్॥ కృత్యాశ్మశా
 నాగ్నోత్పాస్థీమరణీ సమాహోవ్యవ్రజ్ఞతౌనిభాయ అయ్యుగ్నిరుదకుం
 భైస్సవోక్షీతమోక్ష్యాయుజస్త్రీయస్సంచీవ్యంతీభ్యాదికుంభంనిధా
 వాంతంకుర్యాత్ నాంధసిద్ధిపణంస్సనివసనంస్సర్వామ్॥ తస్మిన్నహ
 నినిత్యవిధ్యాద్యప్తమే హనినిత్యవిధ్యం తంకత్యా స్మత్యాచమ్యశ్చ
 శానదేశంగత్యా పవిత్రంధృత్యా॥ వడ్డవపక్షమాఖిత్యప్రయోగః
 సమోబ్రహ్మణ్యదేవాయ ... సమోనతుః॥ అశేషేహేపవిషత్... సీ
 కృత్య ప్రాచీనావీతీత్రస్యశర్మణః అగ్నిచిత్రి పితృః ప్రేతస్యానం
 లోకానా ప్యర్థంలోప్త చయనం కర్తంయోగ్యతా సిద్ధర సీతిభః
 త్యనుగృహణ యోగ్యతా సిద్ధిర స్తీతి ప్రతివచనందర్భేమా
 సీనోదర్భా ధారయ మాణః పవిత్రపాదః ప్రాచీనా నాయమ్య
 సంకల్పం కరోతి క్రీనోవింధ ... తిథా ప్రాచీనా వీతీ గోత్రస్య
 శర్మణః అగ్నిచిత్రి పితృః ప్రేతస్యదహనదివాధారభ్య అద్యఅప్తమే
 హనిషోడశేహనిఅప్తాదశేహనివా అనంతలోకానా ప్యర్థం లోప్తచ
 యనంకరిష్యే॥ ఉ త్రత్రోదార్భానిరహ్యపఉషస్పృశ్యఅయుజోయు
 జోవాభీరాదాయఉ త్రత్రోలోప్తానవరుజ్యతేషుదక్షిణాతిహారంతి స్థ
 లార్థానీష్టకార్థానాంపురస్తాదేవశ్మశానాయతనాదోవధీరుద్దారయంతి
 పాతాఃపృశ్చిపణ్ణికర్ణికారరాజయుక్త్యతిల్పకవిభీతక అర్కశ రాశ్వదంప్ర
 కురంటాఅన్యాశ్చక్షీరిణీతివ్యయా॥ అపరాష్టేశ్మశానాయతనంవిమి
 మీతేపంచపంచప్రకమాసర్వత్రోపటురస్తాదిత్యే కేమానేపరితాన

ఇష్టకోపధాన ఇతిదిక్ సంయోగః | సర్వత్రపురస్తాదు ప్రకమః | ప్రస
 వ్యందక్షిణతోపకమః | ప్రసవ్యం | దక్షిణతోపవర్గః | త్రివృతా
 మాంజ్య బల్బజ్యవారజ్యప్రసవ్యావృత్రయాత్రి : ప్రసవ్యంపరీత్యా
 యుగ్భిరుదకుంభై స్సవోక్షితః వోక్షేద్యథా ప్రాణాదుత్ప ర్పేన
 ప్రాణాదధినివపేద్యథా ప్రాణాదధినివపేత్ | భార్యాంతర్పేవాసం
 భాతానోప్యశ్శోభూతే మహాతాత్రో బుధ్వాగ్రామా ద్బహిర్గత్వా
 స్నాత్వాచమ్య తూష్ణీంసమారో పితారణీ మధిత్వాజాతే | ఏతస్మి
 న్నేనాగ్నోతూష్ణీ ముపచరితాన్ పంచచరూః శ్రీపయతి | తేమా
 మభిఘోరణాని స్ఫుతంశ్రీతంక్షీరం దధిమధ్యతి అపూపాపిధానాభ
 వ్యంత్యపరరాత్రే గచ్ఛంత్యగ్ని ప్రభమాఅథోద కుంభోనద్వాహా
 శ్చరీరాణి సంభారాఇతియేన చాన్యేనార్థి భవంతి సహీనమన్వా హారే
 యురంతరా గ్రామంశ్శశానంఽచైతమగ్నిమింధాన తేవ్యష్టాయాం
 హరిణ్యాపలాశశఖయా శమీశఖయా వాశ్శశానాయ తనగ్ం
 సమాప్త్యైః | ఆపేతనీతవి...వాః | అహోభిః...మస్తై | దక్షి
 ణతశ్శాఖాముదసీత్వా | అపఉపస్పృశ్యఉద్ధత్వావోక్ష్య హిశణ్యశక
 లాశ్యవకీర్య | సవిత్రైతావివృ... మఘ్నియాః | సీరతియవ క్తి |
 మద్గవంద్వాదశగవంచతుర్వింశ తిగవంవా యావద్గవంసీరంతాపంతి
 శతాస్సేష్టశానాం మానానిభవంతీతి విజ్ఞాయతే | చతుర్వింశేనభాగే
 వజ్రప్తకాః కరోతి | పాదేష్టకాశ్చ | వారణంకాష్టమయం | మాంజీ
 రజ్జమయంపచ నాదశ్యత్ | శుపంబాహాశ్శుపం ... సించతం |
 ద్వాభ్యాంప్రసవ్యావృతాష్టత్పరాచీస్సీతాః కృషతి | ఉద్యమ్యలాం
 గలం | సీతేవందామహే...ఫలాససి | సీతాః ప్రత్యవేక్షితే | కవ
 ణం ప్రతివేక్షంచషడావృత్తిః | సవిత్రై తానిశరీరాణి...శంభవ |
 మధ్యేకృష్టస్యాస్థికుంభంనిధధాతి | విముచ్యధ్వమఘ్నియా... సుప
 రగస్య | దక్షిణంసేబలీవర్దాన్విముచ్యతానుదీచః ప్రాచోవోత్ సృజ్య
 అధ్యువేదదాతి | ఉదపాత్రేణోదుంబరశాఖయావోక్షతి | ప్రవాతా
 వాంతి...వతి | పాత్ర్యాంసర్వాషధీ స్సంయుజ్యవపతి | యథాయ
 మాయుహార్య...భూరయః | చయన దేశేవపతి | చితస్థపరిచితఊర్వ
 చితశ్శ్రీయధ్వం...పితరోదేవతా | ప్రజాపతిర్వస్నాదయతు తయాదే

వతయాంగి రస్వద్ద్వివాసీదగ | అపరిమితాభిక్యరూఢిః పరిశ్రీత్య |
ఆప్యాయ స్వసమేతుతే... గభే | సికతావ్యూహతిం | ఉత్తరయాత్ర
ఘృతా రాజన్యస్య | విధృతిలోఘాః ప్రతిదిశమసన్వికమాగఉపదధాతి
ఉత్తేదభోమీత్యైః ప్రతిమంత్రం | ఉత్తేదభోమిపుధివీం... ది
నోతు | పురస్తాత్ | ఉపనర్మమాతరం... ఉపస్థే | ఉత్తరదః
ఉఛ్చంచస్య... వృణు ! వశ్చాత్ | ఉఛ్చంచమానాస్సంత్యత్రీ
దక్షిణతః | తిలమిశ్రాన్తిర్ధానాభిస్త్రీః ప్రసవ్యపరికిరతి | ఏణీరానావ
రిణీ... స్ఫురంతిః | అభివాస్య మైదుగ్ధస్య అర్ధకరావేసక్తున
వ్యతిః ప్రసవ్యంచుధిత్వాపాత్రస్థం దక్షిణతఉపదధాతి | ఏవహతేయ
మసాదనే... గృహే | అక్షితిర్నామతే యజ్జకళ్యణ ఇతిమంత్రస్య
వామగ్రహణోపదధాతి | సమూలంబర్హిర్దక్షిణాస్త్రుణాతి | ఇదంపిత్య
భ్యః ప్రభరేదుబర్హిర్దేవే... భరేషు | తత్స మారోహ యజ్జ
కర్మన్నేఘోభవం యమేనత్వం యమ్యాసంవిస్తావః | పలాశాః
పరిధీః పరిదధాతి | మాత్యావృక్షేసంబాధిస్థారమూర్తి మాతాప
ధివీత్వం | పితౄణామ్యుతగచ్ఛ... రాశ్యే | ద్వివచ నాత్సక
స్థంత్రిముక్త్యా దర్భాణాంపురస్తాత్పృశ్చాచ్చ పాలాశౌ ఫరిధీదక్షిణ
క్రూహస్తద్వయేన యగపత్పరిదధాతి పూర్వపరా ఏవముత్తరయా
మాత్యావృక్షేసంబాధేధాం మామాతాపృధివీతుహీ | వైవస్వత
గ్ంహిగచ్ఛా... ఐసి | దక్షిణోత్తరా ప్రాగగౌ | మధ్యేవ శేషీ
కాన్నిదిధాతి | వళింప్లవమారోహై ... శోత్తర | ఇతికృష్ణేక్షు శ్రు
చ్ఛాణాం సంజ్ఞాపురాణేన సర్పిహాకరీరాణి సుసంత్వప్రాని సంత్వప్రా
త్తర ఆసీనో స్వీకమాణో కశ్యేవ్యస్థీవినివపతి | నవిత్రేతానికరీకాణి
... దధే | కేధిః పృథివిశంభవ | యథాలింగమంగాని సంవిధాయా
స్థైవ మువత్తిషతే | సూర్యంలేవక్షుః | వాతంప్రీణ | ద్యాం...
కరీరైః | సూర్యంలేదక్షుర్వచ్ఛతువా ... కరీరైః | భుక్తభోగేవ
వానవాస్థికుంధం నిమ్మజ్యోపయ్యపరిశిరో దక్షిణావ్యుదవ్యతి | పరం
న్మజ్యోఅను... మోగవీరాః | అథాస్యకపాలానిసు సంభిన్నానిసంభి
త్తయఃకైః పూనకంసత్కిషేత్ | భుక్తభోగేవ వానవాకరీరాణి ప్రచ్ఛా
న్మదివక్తా తే)నో నుంబరశాఖ యానోక్షతి | శింవాత శ్యగ్ంహి తే

...వధీః । కల్పతాం మేదికశ్శుక్లాః । అశ్వేభ్యశా నాంచయసం ।
 మయ్యగ్నస్తామ్యశ్రోత్రిగ్నిగ్ం...సువీరాః । యోనోఅగ్నిః పితరో
 ...పరాగాత్ । ద్వాభ్యామాత్మవ్యగ్నింగృహీత్వా । యాస్తేఅగ్నే
 పునుధో...ప్రజానాః । వ్యయంచిత్యాభి మృతతి । వాక్ష్మ అవన్న...
 మామాహిగ్ంసీః । ఆరోహణంబవిత్యాగ్ని మాయహ్య । ఇష్టశాః
 ప్రేదికమవస్వీత్ మాణఉపదధాతి । పృథివ్యా స్త్వాలోశీ సాదయా
 మిఃత్యేతైః । ప్రతిమంత్రంపృథివ్యాస్త్వాలోశీ సాదయామినారాయ
 నస్య శ్రాసిపితరోదేవతా ప్రజాపతి స్త్వాసాదయతు తయాదేవత
 యాంగిరస్వద్ధ్రువాసీదః । పురస్తాత్ అంతరిక్షస్య త్వాలోశీసాదయా
 మినారాయణస్య శ్రాసిపితరోదేవతా । ప్రజా...వాసీద । ఉత్తర
 తః । దివస్త్వాలోశీసాదయామినారాయణస్య శ్రాసిపితరో దేవ
 తా ప్రజాపతిస్త్వాసా...సీద । పశ్చాత్ । దిశాంత్యాలోశీసాదయా
 మినారాయణస్య శ్రాసిపితరోదేవతా ప్రజాపతిస్త్వా సాదయతు
 ...సీద । దక్షిణతః । నాకస్యత్వాప్యమే లోశీసాదయామినారా
 యణస్య శ్రాసిపితరోదేవతా ప్రజాపతి ... సీద । మధ్యేపంచ
 మీం । బ్రహ్మస్యత్వా విష్టవేసాదయామినారాయణస్య శ్రాసిపి
 తరోదేవతా ప్రజాప...సీదతాం దక్షిణతోవష్టిం । ఏవంచయాన్ ।
 అపూషానితి ప్రతిమంత్రం । అపూషవాణ ఘృతవాగ్శ్చరు రేహసీ
 దతూ త్రక్షువణ పృథివీంద్యాముతోపరి । యోవిః కృతః పథ్యుత
 వ్యపర్యతయేదేవానాం ఘృతభాగాఇహస్త । ఏమాతేయమ సాదనే
 వ్యధావిధీయతే గృహీయజ్జశర్కణ । దళాక్షరాతాగ్ం రక్షస్యతాం
 గోపా...యజ్జశర్కణా సిపితరోదేవతా ప్రజాపతిస్త్వాసా...సీదత ।
 ఇతిఘృతపూరితం చతుమపూషావిధాపం పురస్తాదుపదధాతి । ఏవం
 శ్మతాభిపూరితం । అపూషవాంచ్చృ తవాగ్శ్చరురేహ...పరియో
 విశ్మత...దేవానాగ్ంశ్చృతభాగాఇహస్త । ఏమాతేయ ... గృహీ
 యజ్జశర్కణ శతాక్షరాతాగ్ంర...దేవతాప్రి...సీద । ఉత్తరతః ।
 అపూషవాణ క్షీరవాగ్శ్చరురే...పరి । యోవికృతః...దేవానాం
 క్షీరభాగాఇహస్త । ఏమాతే...గృహీ యజ్జశర్కణ । సహస్రాక్షతా
 రాగ్ంరక్షి...దేవతా । ప్రజా...సీత । పశ్చాత్ । అపూషవాణ

దధివాగ్ శ్చ...పరి । యోనికృతః...దేవానాందధీ భాగాఇహస్థ ।
 ఏమాతే...గృహేయజ్జకర్క । అయుతాక్షిరాతాగ్ంర...దేవతా ।
 ప్రజా...సీద । దధిపూరితందక్షిణతః అపూపవా మధుకూగ్ శ్చ
 కురేహ...పరి । యోనికృతః...దేవానాం మధుభాగాఇహస్థ ఏమాతే
 ...కర్క । అచ్చుతాక్ష తారాగ్ం...దేవతా । ప్రజాప...సీద ।
 మధుపూరితంమధ్యే । తిలమశ్రాభిర్థానాభిస్త్రైః పౌషవ్యం పరికిరతి ।
 ఏతాస్తేస్వధా అమృతాః కరోసు ... కరోతు । ఓషధిస్తంభా
 ప్రతిదిశమన స్వీక్షమాణఉపదధాతి । త్వామర్షునేతి ప్రతిమంత్రం
 తేషాం మంత్రలింగైర్ద్రవ్యయమః । త్వామర్షునైషధినాం...ధాతవే
 ఇత్యర్షునైవృక్షం సములమాహృత్య పుకస్తాదుపదధాతి । కేదిత్ అ
 ర్షునైవృక్షం పుకస్తాదుపదధాతి । తదభావేత్వేత దూర్వాస్తంబం పుకస్తాదుపదధాతి ।
 దూర్వానాగ్ స్తంబమాహైతాం...విరోహతు । దూర్వాస్తంబం ముత్తరతః ।
 కాశానాగ్ స్తంబమాహరక్షసా...పసి । కాశస్తంబంపశ్చాత్ ।
 దర్భానాగ్ స్తంబమాహరపిత్తుగా...ఫలం । దశ్యస్తంబందక్షిణతః ।
 లోకంపృణుచ్చిద్రంపణు...సీదన్ తయాశ్రేవ...సీదన్ । ఏకైకాం
 లోకంపృణాఉపదధాతి । ఉత్తరయాపు రిషేణానువికిరతి । తాలస్య
 సూదదో...దివః । శ్మశానమాత్రాద్వ్యంగులం త్ర్యంగులం చతు
 రంగులం ప్రాదేశోవిత స్తిరానుదఘ్న మూరుదఘ్నమాస్య దఘ్నం
 సిగ్ధఘ్నం వైమాత్రమామాతా శ్మశానభ్యోత్రమాం మాతాం
 నాత్యాపుయాత్ ! యావతీపురస్తా త్రతోసంతిరం పశ్చాదపివా
 ద్వ్యంగులం పురస్తాత్పమంభూతుః పశ్చాదిత్యేకే । ఉదక్వాత్రేణో
 దుంబరశాఖ యావోక్షతి । శంవాతః...షధీః । కల్పంతాంతేదిశ
 స్పర్వాః । అవరోహణంబవతి । వాఙ్మలం...హిగ్ంసీ, అవరూ
 హ్యః ఉపస్థానేనోపతిష్ఠతే । ఇదమేవ మేతోపరా ... వసంజేసచ !
 వారుణశాఖాం పురస్తాన్నిదధాతి వరుణోవార యాదిదం...తిః ।
 కత్త్రై...తిః । విధృతిలోష్ఠముత్తరతః । వృధృతిరసివి...ద్యేమాగ్ంసి ।
 యాశాఖాంపశ్చాత్ । శమీశమయా... ద్యేమాగ్ంసి, యవం
 పీణతః । యవయవయా ... ద్యేమాగ్ంసి, అధైనముపతిష్ఠతే

దక్షిణాముఖః । ప్రాథమింగచ్ఛాంత రిక్షం... శరీరైః । జఘనేనచితిం
 కర్ష్యాదిసమాశ మాస్నాన మ్మదాస్నా నాతీత్యేకే । అగ్నిచితహః
 పత్వ్యాఅప్యేవం స్వామిత్వా వశేహత్ । తతః త్రమ ఏవాహని
 ద్రవ్యత్వాగ ఇత్యేక ఇతికర్మ సమ్మద్వ్యర్థం బ్రాహ్మణాన్ భోజయి
 త్వా తేభ్యోయథాశక్తి దక్షిణాందత్వా పుణ్యాహంవాచయేత్ ।
 హరిః ఓం ।

లోపచయనశుల్బాపధానమ్.

శుల్బాపధానం సర్వత్ర చతుర్వింశతిరీతయహః । మంత్రో
 పధానం ద్విక్షత్రత్రయోద శేష్టకామతాః । త్రయోదశ్యాంద్యాద
 శీచత్రయోదశ్యధదక్షిణామంత్రేష్టకాషడే వాత్రశిష్ట్యాలోకం పుణా
 స్సృతాః । చితిమధ్యేపృష్ఠ్యసంధా వేకాపూర్ణేష్టకా । తద్దక్షిణతః
 ఏకాపూర్ణేష్టకావతా ద్వామంత్రేష్టకాత్రయోశ్చ తుర్దిక్షచతస్రశ్చ
 తస్రః సాదేష్టకాస్సందిధా వేవనిదధ్యాత్ । తత్పురతః దశరీతయః ।
 ఏకైకస్యాంత్యాం చతుర్వింశతి కృతుర్వింశతిః పూర్ణేష్టకా ఏకాదశ
 రీత్యాం ఉత్తరత ఆరభ్యఏకాదశ పూర్ణేష్టకాః ద్వాసాచావ్రత్యగ
 పక్వావపూర్ణాసామం త్రేష్టకాద్వాసాచా ప్రత్యగపవర్గా ఏకాదశీ
 పూర్ణేష్టకాః మిళిత్యాసప్రవిం శతిరీష్టకా ఏతదేవప్రణమరీతిః తదా
 గభ్యరీతిగణం ద్వితీయరీతి ప్రభృతి ఏకాదశరీతి వర్యంతం ఏకైక
 స్యాంరీత్యాం చతుర్వింశతిశ్చ తుర్వింశతిః పూర్ణేష్టకాద్వాదశరీతౌ
 దాసాచాదక్షిణాపవర్గా దిశపూర్ణేష్టకాశ్చ తిమధ్యగతపూర్వనిహిత
 ఇష్టకా విహాయదక్షిణ తనవపూర్ణేష్టకాచా సాచాదక్షిణాపవర్గా
 త్రయోదశరీతౌ ఏకాపూర్ణేష్టకాతత్ప శ్చద్వాసాచాదక్షిణా పవర్గా
 సాపూర్ణామంత్రో పధానాతతః దశపూర్ణేష్టశ్చితి మధ్యగతపూర్వ
 నిహిత ఇష్టకాన్విహాయ తనవపూర్ణేష్టకాస్తత ఏకాపూర్ణేష్టకా
 సాహంత్రో పధానాతత్ప శ్చద్వాసాచాదక్షిణాపవర్గాద్వాదశ
 త్రయోదశరీతిగత ఇష్టకాష్టమిః శేఘచతుర్వింశతిః సాదేష్టకాద్వి
 చత్వారింశ త్పూర్ణేష్టకాః పూర్ణేష్టకాసుసాద మధ్యగత చతస్రః
 పూర్ణేష్టకానాం అర్థమర్థం ద్వాదశరీతౌ అర్థమర్థం యోదశరీతౌ
 నిహితం తతశ్చతుర్ద శీతిమారభ్య త్రయోవింశ తిరీతివర్యంతందశరీ

తయః । ఏకైకస్యాంఠీత్యాం చతుర్వింశ తిశ్చతుర్వింశతిః పూర్ణా
 కా । చతుర్వింశతిరీతిః ప్రథమరీతివత్ ఏకాదశపూర్ణాదేషకాదా
 సాదా ప్రత్యగవర్గా ఏకాపూర్ణేషకా సామంత్రోపధాన ద్వాపాద
 ప్రత్యవవర్గా ఏకాదశపూర్ణేష్టకాః మిళిత్యాసప్త వింశతి రిష్టకాశ
 తుది=క్షు సాదమధ్యగత పూర్ణేష్టకాశ్చిత్తిమధ్య గతపూర్ణేష్ట కా
 గ్నాంత్రోవ ధానాశ్చతుర్వపత్యుత్త పంచశతం లోకంపృణాః స
 స్తాదారభ్యరీతిగణనం ఉత్తరత ఆరభ్యఇష్టకాగణనం చతుర్విం
 శీతయః । ఇతిశుల్పపధానం । సమచతుర శ్చిదితః పంచప్రకృమై
 తివిహరణం చితివిహరం చసమచతురశ్చిం ద్విపదప్రకృమేణవ
 ద్వాదశాంగుళం యావత్ప్రయాణేతి విధినావేదిమానం । పూర్ణ
 కానాంపంచాగుళం సాదేష్టకానాం సార్ధద్యుతాగుళం ఇష్టకాస్పవ
 తురశ్రం ఉత్సేహోద్ద్యుతాగుళం । ఇతిశాస్త్ర చిత్తేష్టకవపక్షే దా
 శాంగుళ ద్విపదప్రకృమేణ శుల్పపధాన మంత్రోపధాన చితివిహ
 రణేష్టకానాంవ్యాఖ్యా ।

ఇతి బ్రహ్మమేధప్రయోగ స్సమాప్తః.

విదురాపాసనమ్

(భార్యులేపకృతు నిత్యము చేయవలసినది.)

అవమ్య... శ్రీమ మేశ్వరప్రీత్యర్థం విదురాపాసనమ్ శరిశ్చే
 (ఇతిపంకల్య) విధుకన్ఠండిత ఉపహితేప్రణవేనాగ్ని ముద్భవే । అ
 నూచియ । తత్రోరభాదయోనాప్రి । అవ్యగ్నిరువస్తా మగమఖ్యద
 సాని ప్రథమోజాతవేదాః । అక్షుసూర్యస్య పురుతాచక్రశ్చీసనుద
 వావృణోవితతాన । ఇతిమంత్రేణ అగ్నిమాహారేత్ పృష్టోజిహ
 మంత్రేణాగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య - పృష్టోద్దివి పృష్టోఅగ్నిః పృథివ్యా
 క్షుష్టోద్దివ్యా బవథి రావివేశ । వైశ్వానరస్సహసాపృష్టో అగ్నిస్సై
 వీవ్రానైః సాక్షుః క్రమ్ । తతచతుర్వి ర్మంత్రైః పృథకపృథక

తుస్మి స్సమిధేన హోమంకుర్యాత్ | తద్యథా | తత్సవితృ వృణీమ
హే | ప్రయోదైతస్య భోజనమ్ | శ్రేష్ఠం నర్వధాతమం | తురమ్భగ |

స్యధీ మహిస్వాహా | (నవవిత్ర) ఇదం (నమమ) ఇతి ప్రథమహోమః

తాగం సవితరుర్వరేణ్యస్య చిత్రా | మాహం వృణీసుమతింవిక్వ
బన్యామ్ | యామస్త్యకణ్వు అడువ్రాత్సప్సినానాగం ప్రహ ప్రధారామ్
యాసామహిక్వాస్వాహా | సవిత్ర) ఇదం (నమమ) ద్వితీయహోమః |

విశ్వానిదేవ సవితర్దుర్నితానివరాసువ | యద్భద్రం తన్న ఆసు
ప్రస్వాహా | సవిత్ర) ఇదం (నమమ) తృతీయహోమః |

అద్యానోదేవసవితః ప్రజావత్సావ్రీస్సాభగమ్ | పరాదుష్కష్టి
యగం సుప్రస్వాహా | సవిత్ర) ఋదం (నమమ) చతుర్థహోమః |

శ్లో | మృతాయామవి భార్యాయాం వైదికంనశ్య జేద్విజః | ఉపాధి
నాసియత్కర్మ యావజ్జీవం సమాచరేత్ | అన్యేకుశమయీం పక్ష్యం
కృత్వాతు గృహమేధినః | అగ్నిహోత్రే ముసాసం తే యావజ్జీవ
మనువ్రాతాః |

తా | భార్యమరణమును బొందినను ద్వితీయమును వైదికమును పదలం
గూడదు ఉపాధిచే తనజీవితకాలమువఱకు సమాచరణమును జేసియే
తీరవలయును, భార్యలేనప్పుడు దర్భమయమగు భార్యను తన దగ్గిర
నుంచుకొని యావజ్జీవము నగ్నిహోత్రోపాసనము తప్పక నాచరింప
వలయును గాని త్యజంపఁగూడదని శాస్త్రాధిపాయిము.

అథ విధవాప్రాయశ్చిత్తమ్.

సాత్వా | పూర్వోక్తవిధానాతుః ... గోత్రాయాః ... దాయ్యాః
... ప్రేతాయాః జ్ఞానాభ్యాసా జ్ఞన్మప్రభృత్యై తత్తణపర్యంతం సం
భావితానాం వాసానాం అస్మానభోజన రాత్రిభోజన తాంబూల
చ్ఛాణ పశ్యుషి తాన్మభోజన ప్రసాదలపాన దేహరక్షణ మలిశవస్త్రు
ధారణ కేళధారణ దేహాలంకరణ పుణ్యతీర్థ రాహిత్య గంభఃపుష్ప

పరిమళాది ద్రవ్యభారణ కాంస్యపాత్ర భోజన ఏకాదశ్యపవాన
 రాహిత్య బృందావనే తులసీతీర్థరాహిత్య తిష్ఠన్ముత్రవిసర్జన పా
 కన్మ సీతీతీర్థరాహిత్య పుష్కరపుడవ సంభావణ నానావిధ దుష్కర
 యుక్త మాతాపిత్రాది దూషణ శ్యశురాదీనాం శిశూషరాహిత్య
 సవాపరదూషణ దేవప్రాహ్మణ గురుశిరస్సాగ్ర పరశ్రీదోష నిర్మూల
 పణ ఆత్మవిక్రియ గోవిక్రయ రసద్రవ్యాదివిక్రియశిశుహాసన గోహాసన
 పరద్రవ్యాపహరణ మిత్రద్రోహ భోజనసమయే పక్షి భేదన ఖటా
 దిశయన మంగళసూత్రభారణ చిత్రపుష్పభారణ నారాయణాది
 పుణ్యస్మరణ రాహిత్య ఉచ్చిష్టభక్షణ అభక్ష్యభక్షణాది నానా
 విధదుష్కర్మయుక్త పాపానాం కాల్యాయాపన కామారవార్థ కేవల
 బాగ్యిత్వస్వప్న సుఖస్వప్నాసు మనోవాక్యా యేంద్రియవ్యా
 పారైః రహసిపకాశేచ జ్ఞానతోజ్ఞానతశ్చైత్య యాకృతానాం
 ప్రకాశకృతమహాపాతక చతుష్టయ వ్యతిరక్తానాం ప్రకాశకృతానాం
 మహాపాతకాతిర్విష్టరూప మహాపాతకప్రకాతిదేశికరూ పాతిపాత
 కానాం ప్రకాశకృత మహాపాతక సమయాపాను పాతకానాం ఉప
 పాతకానాం సంకలీకరణానాం మలినీకరణాపాత్రీకరణానాం బాతిభ్రంశ
 కరాణాం అపకీర్ణకానాం పకీర్ణకానాం రహస్యకృతానాం మహాపాతకా
 నాం హాస్యకృతమహాపాతకాతిర్విష్టరూప మహాపాతక ప్రతాతిదేశ
 కిరూపాతిపాతకానాం రహస్యకృతమహాపాతకసమయాపాతిపాతకా
 నాం ఉపపాతికానాం సంకలీకరణానాం మలినీకరణానాం అపాత్రీకరణా
 నాం బాతిభ్రంశకరాణాం అపకీర్ణకానాం ప్రకీర్ణకానాం ఏవంబహూనాం
 బహువిధానాం సర్వేషాం పాపానాం అజ్ఞాన తస్యకృతకృతానాం
 అజ్ఞానతోభ్యస్తానాం జ్ఞానతస్యకృతకృతానాం జ్ఞానతోభ్యస్తానాం
 అజ్ఞానతోజ్ఞానతశ్చాత్యంతాభ్యస్తానాం అజ్ఞానతోజ్ఞానతశ్చనిరంత
 రాభ్యస్తానాం అజ్ఞానతోజ్ఞానతశ్చ చిరకాలాభ్యస్తానాం ఏవంబహూ
 నాం బహువిధానాం సర్వేషాం పాపానాం సమస్తదోషనిర్హార
 కార్థం సర్వప్రాశస్త్యముః పరిషేయే । ఇతి సంకల్ప్య పరివర్తకీణాం
 కృపితామ్ । సమస్త... పదం । ఆశేషే హే పరివర్తకీణాం విజ్ఞా
 వనామా కన్యకీణాం (మయా) సమర్పితం ఇమాం పరివర్తకీణాం

యథోక్తిదక్షిణామివస్వీకృత్య... నూతుః గోత్రాయాః దాయ్యాః
 ప్రేతాయాః॥ జన్మాభ్యాపాది జ్ఞన్మప్రభృత్యే తత్తణపర్యంతం సంభా
 వితానాం పాపానాం అపాపభోజన రాత్రిభోజన తాంబూలచర్మణ
 పర్యుషితాన్నభోజన పాపజలపాన దేహరక్షణ మలినవస్త్రధారణ
 కేళధారణ దేహలంకరణ పుణ్యతీర్థారాహిత్య గంధపుష్పపరిమళాది
 ద్రవ్యభారణ కాంస్యపాత్రభోజన ఏకాదశ్యుపవాస రాహిత్యబృతా
 వనే తులసీతీర్థారాహిత్య తిష్టన్మాత్రవిసర్జన తాపకర్మనిరీక్షణరహసి
 పరపురుషసంభాషణ నానావిధ దుష్కర్మయుక్త మాతాపితృది
 దూషణ శ్వశురాదీవాంశిత్రూష రాహిత్య సదాపరదూషణ దేవతా
 హ్యుణగురుతిరస్కార పరశ్రీదోషనిరూపణ ఆత్మవిక్రియ గోవిక్రయ
 రసద్రవ్యాది విక్రయశిశుహనన గోహనన పరద్రవ్యాపహరణ మిత్ర
 ద్రోహభోజనసమయే పక్షిభేదనఖట్వాదికయన మంగళసూత్రీధా
 రణ పుష్పధారణ నారాయణాది పుణ్యస్మరణారాహిత్య ఉచ్చిష్ట
 భక్షణ అభ్యుత్యోభక్షణాదినానావిధదుష్కర్మయుక్తపాపానాం బాల్య
 యావనకౌమారవార్ధకేషు జాగ్రత్స్వప్నసుమృప్యవస్థాసు మనోవా
 కాశ్చయేంది యవ్యాపారైః రహసిప్రకాశేచ జ్ఞానతోజ్ఞానతశ్చ
 త్వయాకృతానాం ప్రకాశకృత మహాపాతక చతుష్టయవ్యతిరిక్తానాం
 ప్రకాశకృతానాం మహాపాతకాతి దిష్టరూపమహాపాతక ప్రతాపితదే
 శికరూపాతి పాతకానాం ప్రకాశకృతమహాపాతక సమరూపానుపాతకా
 నాం ఉపపాతకానాం సంకలీకరణానాం మలినీకరణానాం అపాతీకర
 ణానాం జాతిభ్రంశకరణానాం అపకీర్ణకానాం ప్రకీర్ణకానాం రహస్య
 కృతానాం మహాపాతకానాం రహస్యకృత మహాపాతకాపతిదిష్టరూప
 మహాపాతకవ్రతాపతిదేశిక రూపాతిపాతకానాం రహస్యకృతమహా
 పాతక సమరూపాతిపాతకానాం ఉపపాతకానాం సంకలీకరణానాం
 మలినీకరణానాం అపాతీకరణానాం జాతిభ్రంశకరణానాం అపకీర్ణకా
 నాం ప్రకీర్ణకానాం ఏవంబహూనాం బహువిధానాం సర్వేషాంపాపా
 నాం అజ్ఞానతప్పకృతకృతానాం అజ్ఞానతోభ్యస్తానాం జ్ఞానతప్పకృ
 తకృతానాం జ్ఞానతోభ్యస్తానాం అజ్ఞానతోజ్ఞానతశ్చాపత్యంతా
 భ్యస్తానాం అజ్ఞానతోజ్ఞానతశ్చ నిరంతరాభ్యస్తానాం అజ్ఞానతోజ్ఞాన

తస్య చిరకాలాభ్యస్తానాం బహునాం బహువిధానాం పర్యేషాం
 పాపానాం నిరహరణార్థం మరణకాలసర్వప్రాయశ్చిత్తం కర్తుం...
 అధికార...స్తు ఇతివిచారివదేత్ తతఃకృచ్ఛత్రీయాణ్యాచరిష్యే
 విధిప్రకారేణ కృచ్ఛత్రీయాణి బ్రాహ్మణాయదద్యాత్ అచమ్య...
 మాతుః... గోత్రాయా... దాయ్యా... ప్రేతాయా... జన్మాభ్యా
 పాజ్ఞప్త్య పృథ్వీత్యేకణసర్వంతం త్వయాకృతేభ్యః క్రతాకకృతేభ్యః
 మహాపాతకేభ్యః మహాపాతకవ్యతిరక్తేభ్యః మహాపాతకాఽతిద్వయాపా
 ఽతిపాతకేభ్యః మహాపాతకవృతాతి దేశియాపాతిపాతకేభ్యః మహ
 పాతక సమయాపానుపాతకేభ్యః ఉపపాతకేభ్యః సంఘోరకేభ్యః మఠి
 కరకేభ్యః అపాత్రకరకేభ్యః బాతిభింకకరేభ్యః పుష్కరకేభ్యః రహస్యక
 కేభ్యః అజ్ఞానతస్సకృత్కృతేభ్యః అజ్ఞానతోభ్యస్తేభ్యః జ్ఞానతప
 కృత్కృతేభ్యః జ్ఞానతోభ్యస్తేభ్యః అజ్ఞానతోభ్యస్తేభ్యః జ్ఞానతస్సక
 కృత్కృతేభ్యః జ్ఞానతోభ్యస్తేభ్యః అజ్ఞానతశ్చాత్వంతం లాభ్యస్తేభ్యః నిర
 తరాభ్యస్తేభ్యః చిరకాలాభ్యస్తేభ్యః బహుభ్యో బహువిధేభ్యస్సరే
 భ్యః పాపేభ్యో ముక్తోభూయాః విముక్తోభూయాః ఇతి బ్రాహ్మణావదేయ
 అచమ్య... ఏవం గుణ... తిథౌ పాచీనావీతీనూతుః... గోత్ర
 యాః... దాయ్యాః ప్రేతాయాః జన్మప్రభృత్యేకత్వర్యంతం జ్ఞా
 కృతాఽజ్ఞానకృత పమస్తపాపక్షయార్థం పర్యచారియశ్చిత్తగోదావ
 కరిష్యే ప్రతిగ్రహితారం బ్రాహ్మణమభ్యర్చ్య ప్రీయమావిష్ట
 స్వయాపస్య బ్రాహ్మణస్య ఇదంపాద్యందదామి శ్లో వమోస్త్యప
 తాయ పహస్వీమూర్తయే పహస్వీపాదాక్షి శిలోరుణాహవే పహప్ర
 నామ్నీ బ్రహ్మపాయకాశ్వతే పహస్వీలోటీ యగధారిశేవమ బ్రాహ
 ణపాదోదకం ప్రేతశిరసినిధాయ శ్లో యజ్ఞసాధవభూతాయా విత్
 స్వాభువ్రణాసినీ విశ్వరూపధరోదేవః ప్రియతామేనయాగవా గవ
 మంగేషుతిష్టంతి భవనావిదతుర్దశ యస్మాత్ప్రప్రాచ్ఛవంమేస్యా
 దతశ్చాంతింప్రియచ్చిమే అస్మై బ్రాహ్మణాయ మహావిష్టుస్వయా
 పాయ యజశ్చాభాభ్యాయినే... గోత్రాయ... బ్రాహ్మణాయ ప్రతి
 గ్రహితే... తోపాం పాచీనావీతీనూతుః... గోత్రాయాః... దా
 య్యాః ప్రేతాయాః జన్మప్రభృత్యేకత్వర్యంతం జ్ఞానకృతాఽ

జ్ఞానకృత పమిస్తపాపక్షయార్థం సర్వప్రాయశ్చిత్తనోదానం (అథావే
 నోదానప్రత్యామ్నాయం యథాకక్షిరీరణ్యం)తుభ్యమహం సంప్ర
 దదేనమమి ఇత్యుదకపూర్వందచ్యుత్ । దేవస్యత్యా సవితుః ...
 ప్రతిగృహ్లాది । రాజాత్యావడినో...ప్రతిగృహ్లాదు । ఏతద్దానసాధు
 క్షార్థం యథాకక్షిదక్షిణం ...నమమి తదంగదకదానానికక్షిప్య
 శ్చే । నోభూతిలహిరణ్యజ్య వాసోధావ్యగుడానిచ । రాప్యం లభణ
 మిత్యాహు ర్దకదానాః ప్రకీర్తితాః । ఇతి దకదానాని కుర్యాత్ ।
 ఇతి విభవాప్రాయశ్చిత్తం సమాప్తమ్.

సుమంగలీ ప్రాయశ్చిత్తం

సుమంగలీస్త్రీయః మరణసంకయేస్సాపఞ్చత్యాః (కర్త) స్వా
 త్యాచమ్య...యేవంగుణ...తిథా (ప్ర)చీనావీతీ) మాతుః...నోత్రా
 యాః...దాయ్యాః ప్రేతాయాః జన్మప్రభృత్యేతా వత్సర్వంతం
 జ్ఞానకృతాజ్ఞానకృత పమిస్తపాపక్షయార్థం మరణకాల సర్వప్రాయ
 శ్చిత్తం కరిష్యే సవ్యం పరిషడ్దక్షిణాంకృహీత్యాః సమస్తసంప...
 పదం । ప్రాచీనావీతీ, మాతుః...నోత్రాయాః ...దాయ్యాః ప్రేతా
 యాః జన్మప్రభృత్యేతావత్సర్వంతం ముద్వవర్తినికాలే సంభావితా
 నాం పాపానాం హ్యర్థక్రియా పరత్వహీన వాతీసంపర్క పరపురుష
 సహవాస దేవప్రాహ్లాదదూషణ, గురుతిరస్కార, ఆత్మవిక్రియ,
 రవద్రవ్యాదివిక్రియ, పతివంధన, నితాకరణ, పరదూషణ, పరస్త్రీ
 దోషనిరూపణ, లలాటేతిలకశూభ్య, అనుష్టాపవతత్యాగ, సదా
 దుర్భాషణ, దురాచార, సదాజ్యగృహవాస, శోపస్వభావ, శిశుహ
 వన...నోహవన, పరద్రవ్యావహరణ, మిత్రదోహభర్తృశ్యశుర
 శిశూష రాహిత్య, కన్యావిక్రయ, నోవిక్రయ, విశ్వాపహుతక, విష
 దాయకత్వ, భోజనపమియే వజ్రభేదన, సదాకతివస్వభావ గ్రహణ
 సమయే పురుషసంయోగ భర్తరిదేశాంతరగతే దేహాలంకరణ ఋతు
 కాలిక శాస్త్రనియమలోప ఆజ్ఞానతః రజస్వలాజన్మోస్యస్పృహాది సం
 పాదిత పాపానాంకాయికవాచిక మాణసికాజన్యతమ వ్యభిచారాది
 పాపానాం పాతివ్రత్యధర్మలోపానాం అజ్ఞానతస్సకృతకృతానాం

అజ్ఞానతోభ్యస్తానాం ప్రకాశకృతానాం మహాపాతకచతుష్టయ వ్యతి
 రిక్తానాం ప్రకాశకృతానాం మహాపాతకాఽతిదిష్టరూప మహాపాత
 ప్రకాశకృతానాం ప్రకాశకృతమహాపాతక సమ
 రూపాఽనుపాతకానాం ఉపపాతకానాం సంకీర్ణరణానాం ములివీక
 ణానాం అపాతీకరణానాం బాతిభ్రంశకరణాం అపకీర్ణకానాం ప్రకీర్ణ
 కానాం రహస్యకృతానాం మహాపాతకానాం రహస్యకృతమహాపా
 తక సమరూపాఽతిపాతకానాం ఉపపాతకానాం ఏవంబహూనాం
 బహువిధానాం సర్వేషాం పాపానాం నిర్హరణార్థం ప్రాయశ్చిత్తం
 కర్తం అధికారసంపద స్తితి... అధికారసంపదస్తు పూర్వోక్త ...
 తిథామాతుః ... గోత్రాయాః ... దాయ్యాః ... ప్రేతాయాః శరీరశుద్ధ్య
 ర్థం మృత్తికాపానమహంకరిష్యే | విధివకారేణ మృత్తికాపానం
 కుర్యాత్ | మాతుః ... గోత్రాయాః దాయ్యాః ప్రేతాయాః సమస్త
 పాపకయార్థం స్వర్ణధాన్యాబ్య కృచ్ఛాన్యాచరిష్యే | విధివకారేణ
 కృచ్ఛిత్రయాణి బ్రాహ్మణాయదద్యాత్ | మాతుః ... గోత్రాయాః
 ... దాయ్యాః ప్రేతాయాః సమస్తపాపకయార్థం సర్వప్రాయశ్చిత్తం
 ఉపదిశేతివిష్ణుః | ఇతికర్తవ్యాక్యం | పునఃపితౄనానివదేత్ | అత్ర
 యథాశక్తి హిరణ్యం వా సువర్ణం వా తక్పరతోనిధాయ | తతః హే
 యబహునతవమాతుః బహుకృత్యాసౌజ్ఞవస్తా ప్రవృత్త్యేతక్షణవర్తంతం
 మధ్యేవర్తింకాలే బాల్యయావస కౌమారవార్ధకేషు బాగ్రత్స్వమ్న
 సుషుప్త్యవస్థాసు మనోనాశ్చాయ కర్మేంద్రియవ్యాపారైః రహసి
 ప్రకాశకృతానాం ప్రకాశకృతమహాపాతకచతుష్టయవ్యతిరీకేభ్యః ప్రకాశకృత మహా
 పాతకచతుష్టయవ్యతిరీకేభ్యః ప్రకాశకృతమహాపాతకాఽతిదిష్టరూప
 మహాపాతకప్రకాశకృతానాం ప్రకాశకృతమహాపాతకేభ్యః ప్రకాశకృత మహా
 పాతక సమరూపానుపాతకేభ్యః ఉపపాతకేభ్యః సంకీర్ణరణేభ్యః
 ములివీకరణేభ్యః అపాతీకరణేభ్యః బాతిభ్రంశకరణేభ్యః ప్రకీర్ణకేభ్యః
 రహస్యకృతేభ్యః మహాపాతకేభ్యః రహస్యకృతమహాపాతకాఽతిదిష్ట
 రూపమహాపాతకప్రకాశకృతానాం ప్రకాశకృతమహాపాతకేభ్యః రహస్యకృత
 మహాపాతక సమరూపానుపాతకేభ్యః ఉపపాతకేభ్యః సంకీర్ణరణేభ్యః
 ములివీకరణేభ్యః అపాతీకరణేభ్యః బాతిభ్రంశకరణేభ్యః అపకీర్ణకేభ్యః

ప్రకీర్ణ కేభ్యః అజ్ఞానతస్సకృత్కృతేభ్యః అజ్ఞానతోభ్య స్తేభ్యః
జ్ఞానతః సకృత్కృతేభ్యః జ్ఞానతోభ్య స్తేభ్యః అజ్ఞానో జ్ఞానతశ్చ
త్వంతాభ్య స్తేభ్యః అజ్ఞానతో జ్ఞానతశ్చ నిరంతరాభ్య స్తేభ్యః
అజ్ఞానతో జ్ఞానతశ్చ చిరకాలాభ్య స్తేభ్యః బహుభ్యః బహువిధేభ్య
స్సర్వేభ్యః సాపేభ్యోముఖో భూయావిముఖో భూయాః॥ ఇత్యుచ్చై
ర్వదేత్॥ అథ యథాశక్తి దక్షిణాం బ్రాహ్మణాయ దద్వాత్॥
ఏవం... తిథౌ ప్రాచీనా వీతీమాతుః ... గోత్రాయాః దాయ్యాః
ప్రేతాయాః జన్మాభ్యాసా జ్ఞప్తవీభృ త్యేతత్క్షణ జర్యంతం సకల
సాపక్షయార్థం సర్వప్రాయశ్చిత్త గోదానం కరిష్యే॥ తదజ్ఞబ్రాహ్మ
ణపూజాం కరిష్యే॥ ప్రతిగృహీతారం బ్రాహ్మణ మభ్యర్చ్య |
ముహవిష్ణు స్వయాపస్వ బ్రాహ్మణస్య ఇదమాసశం॥ సుఖాపనం॥
ఉభాభ్యా మిదం సాద్యం॥ సుసాద్యం॥ క్లో॥ నమో స్తవసం తాయ
... ధారిణేనమః | బ్రాహ్మణసాదోదకం ప్రేతశిర సినిదాయ॥ క్లో॥
గవామంగేషు తిష్ఠంతిభు ... చ్చమే॥ అస్మై బ్రాహ్మణాయ...
సమేతోఽహం॥ ప్రాచీనావీతీ...మాతుః గోత్రాయాః దాయ్యాః
ప్రేతాయాః సర్వప్రాయ శ్చిత్తగోదానం (అభావేయథా శక్తి
హిరణ్యం) తుభ్యమహం (సవ్యం) సంప్రద దేవమమ॥ దేవస్య త్వా
... ప్రతిగృహ్ణాతు॥ యథాశక్తి గోదాసదక్షిణాం... నమమ॥ అథ
దశదానాని కుర్యాత్॥ ఇతి మరణ కాలే సుమంగళి ప్రాయశ్చిత్త
కృమిస్తుమాప్తః.

(అథ (సూతికా) (రజస్వలా) మరణ ప్రాయశ్చిత్తమ్.

భూమాద ర్భానాస్తీభ్యః తేషుద ద్దేషు సూతికాం (రజ
స్వలాం) దక్షిణశిర సంనిధాయ॥ ప్రేతశుద్ధజలేన స్యాపయిత్వా॥
వాసః పరిధాప్య॥ కర్తాస్నాత్వా చమ్య... ఏవం... తిథౌ ప్రాచీనా
వీతీ యజమాన స్వమాతుః... గోత్రాయాః ... దాయ్యాః ప్రేతా
యాః సూతికామరణే (రజస్వలామరణే) సతియోదోషస్సుమజనితద్దోష
పరిహారార్థం సూతికామరణ (రజస్వలామరణ) ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే॥
ఇతినాశల్ప్య॥ పరిషదక్షిణాం గృహీత్వా॥ క్లో॥ నమ స్తవసంప... పదం॥
ప్రాచీనావీతీ...మాతుః... గోత్రాయాః... దాయాః ప్రేతాయాః

మరణదినాచారభ్య ప్రథమేహని (సూతికామరణ రజస్వలామరణ
 తద్దోషపరిహారార్థం ప్రాచీనశ్రీం కర్తుం అధికారసంపద స్వీతిభః
 తోలు)వంతుః ఏతత్కాలే అధికారసంపదస్తు ఇతి బ్రాహ్మణాః। కా
 శ్యముఖ్యకాలాస్తు। పరివదక్షీణం బ్రాహ్మణాయదద్యాత్। అభి
 చ్ఛ్రీత్రయాన్యాచరిష్యే। విధిప్రకారేణ కృచ్ఛ్రీత్రయాణీబ్రాహ్మణ
 దద్యాత్। అభవ్య... ఏవంగుణ... తిథామాతుః... గోత్రాయాః.
 దాయాః ప్రేతాయాః మరణదినాచారభ్య ప్రథమేహనికర్తవ్యః
 ప్రేతసూతికామరణే (రజస్వలామరణే) సతితద్దోష పరిహారార్థం
 సమస్త పాపక్షయార్థం గోదానం కరిష్యే। విధిప్రకారేణ గోదాన
 బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్। అభదశదానాని కుర్యాత్। సాప
 యార్థం తతః తిలపాత్ర దానందద్యాత్। (ఏమ్మట్ల ౧౦౮ సూ
 యెనిమిది పసుపుపుండలు చేసి ౧౦౮ మాఱులు ఆప్రేతకు మృత్తి
 న్నానములు చేయించు నచ్చుకు వెదురు బల్లి డనుశవము మీ
 నుంచి నీళ్లుపోస్తూ రావలయును.

ఏతత్ప్రయోగః అభవ్య... ఏవంగుణ ... తిథా... ప్రాచీన
 వీటి అపస్మాదుః... గోత్రాయాః దాయాః ప్రేతాయాః మర
 ణదినాచారభ్య ప్రథమేహని (సూతికా)మరణ (రజస్వలా మరణ
 తద్దోష పరిహారార్థం ప్రేతకఠిరోచుద్వర్ధర త్తాత్రకఠి మృత్తిక
 న్నానాని కరిష్యే। ఇతి సంకల్ప్య। తతః మృత్తికాన్నానార్థం ఋతి
 గ్వరణం కరిష్యే। బ్రాహ్మణేభ్యో ఋత్విగ్వరణం దద్యాత్
 మారణవ ప్రేతాని దద్యాత్। ప్రతిగ్రహీ త్వవచనం। వృతోఽస్మిక
 క్షయిమాతి ప్రకవచనం। తతః మృత్తికాన్నాన విధిప్రకారేణ అభి
 త్రవశకమృత్తికా న్నానానిచ కుర్యాత్। తతః ప్రేతేశే గోమయే
 నామలిప్సా మారణవ ప్రేతా మంటపమాసాద్యే। త్రతతండు లాన్ని
 యాః చతుర్దిక్పకలకాన్ ప్రతిష్ఠాప్యే। గంధపుష్పాశ్చైతై రభ్యరచ్యే।
 తేషుంశేష మారణసూత్రీమావేప్యే। ఆప్రోవాఇదగ్ం సర్వంవిశ్వా
 యాకావ్యాః ప్రాణావా అహ వశవ ఆపోన్న మాపోఽ మృతమాప
 న్నా)దానా వివాదాః పుష్పాదా పుష్పంధాగ్ స్వాప్రోజ్యోత్తీగ్ మ్యా

పోయి జుగ్ మాపవస్త్యమాప్త సుర్వాదేవతా ఆపోభూర్భువస్సువ
 రాప్రటమ్ ఇతిమంత్రేణ ఉదకంపూర్ణుత్వా ఇమంమే వరుణేతి
 కలకా అభిమంత్ర్యే ఇమంమే వరుణశ్రీధీ హవమమద్యాచ మ్మ
 దయ | త్వామవస్మ్యరాచకే | అథ పంచగవ్య యంత్రేః పంచ
 గవ్యా పంచామృతా కలశేషునిధాయః ఓంభూర్భువస్సువః ఓం
 తత్సవితుర్వరేణ్యం | భద్రోదేవస్యధీమహి | ధియోయోనఃప్రచోద
 యాత్ | ఇతిగోమూత్రేణ గంధద్వారాం దుధ్నాం నిత్యపుష్టాంకరీషి
 ణీం | ఈశ్వరీగం సర్వభూతానాం తామిహోపవ్యయే శ్రియమ్ | ఇతి
 గోమయం | ఆప్యాయ స్వసమేతుతే విశ్వతపోసమ వృష్టియమ్ | భవా
 వాజస్య సంగధే | ఇతిక్షీరం | ద్రధికావ్ణో అకారిషం | జణ్ణోరశ్వ
 స్యవాజనః సురభివోముఖాశరత్రణఆయాగంపి తారిషత్ | ఇతిదధి
 శుక్రమసిజ్యోతిరసి తేజోఽసి దేవోవస్సవితోతు న్నాత్స్వచ్చిద్రేణవవిత్తే
 ణ వసోసూర్యస్య రశ్మిభిః | ఇతి ఘృతం | మధువతా ఋతాయతే
 మధుక్షరంతి సంధవః | మాధ్వీర్షప్రసంత్యోవధిః | మధున క్షముతో
 వసి మధుమత్పార్థివగ్ం రజః | మధుజ్యోరస్తునః పితా | మధుమా
 న్నోవవప్వతి ర్మధుమాగ్ం అస్తుసూర్యః | మాధ్వీర్షావోభవంతునః |
 ఇతిమధు | తాశ్చర్కరా అభవ న్చర్కరాణాగ్ం శర్కరత్వంవజ్జో
 వై శర్కరాః పశుర్గ్నిర్యచ్చర్కరాభిర్గ్నిం పరిమిణోతివజ్జేనై వాస్మై
 ప్రశూన్పతిగృహ్ణోతిరస్మాద్వజ్జేణప్రశవః పరిగృహీతా ప్రస్నాత్థేన్యా
 న్ధ్యేయస్తోనోపవారతే త్రిప్రస్తాభిః ప్రశుకామస్య | ఇతిశర్కరా | ఇతిపంచ
 చామృతాన్ కలశేషునిధాయః ప్రహీరత్నానిదాశుషే | యువాతిసవితా

భగః। తంభాగంచ్చిత్రమీమహే। పంచరత్నానికలశేషువిధిప్రకారే।
నిధాయః మృత్తికే హసమే ప్రాపం యన్మయాదుష్కృతం కృతమ్
మృత్తికే బ్రహ్మదత్తాసికాశ్యపేనాభిమంత్రితా। మృత్తికే దేహీః
పుష్పింత్వయి సర్వమృతిష్ఠితం। మృత్తికే ప్రతిష్ఠితేవర్తంతనేత్రనిర్ణు
మృత్తికే। తయాహా లేసపావేనగచ్ఛామి వరమూజ్జతిమ్। ఇతిపంగమ్మ
కాకలశేషు నిధాయ । శ్లో॥ ఆశ్వస్థావగజ్జస్థాన తులసీమూల మృ
కా॥ చకుష్పధేచ నమ్మికే మృదః పంచపక్వీర్ణితా॥ (ఇతి పం
మృత్తికావిధిః । కాండాత్కాదా త్ప్ర)కోహా న్నిపర్మః పర్షవరివః
నోదూర్వే ప్రతను సహస్రేణ శతేవచ । ఇతి దూర్వాన్నిధాయ
తతః శేషుకలశేషు వరుణ మావాహ్యః। ఇమంపే వరుణ క్షుధీః
వసుద్వ్యాచమృదయః। త్వమవస్మ్యురాచకే। తత్త్వయామి బ్రహ్మణ
వందమాన్త సదాశాస్త్రై యజమానోహవిధిభిః। అహేడత్మానో వ
శేహజ్తోఽధ్యురుశగం సమాన్తతయః ప్రమాసే॥ ఓంభూః వరు
మావాహయామి। ఓంభువఃవరుణమావాహయామి। ఓంసువఃఖరు
మావాహయామి। ఓంభూర్భువస్సువః। వరుణమావాహయామి। ఇతా
వాహ్యః। అథపోడశోపచార పూజాంచ కుర్యాత్।

అథ మార్జనమంత్రాః

ఓం ఆప్తోయిష్టా మయోభివస్తాశ ఊర్జేదధాతన। మహేరణ
యచకసే। యోవశ్చివతమోరస్తప్రస్య భాజయత్రేహసః । ఉశతీరిః
మాతరః। తస్మాఅరణ్ణ మామివోయస్యకయా యజన్వధ। ఆపాజనయ
ధాచనః హీరణ్యవర్ణాశ్శుచయః। శావకాయాసుజాతః కశ్యప్తోయా

స్వీష్టోః అగ్నిం యాగర్భం దధిశేవియావాస్తానానశ్శ్చన్ స్వీష్టాభవన్తు ।
 యాస్తాగ్ం రాజావరుణో యాతిష్యభ్యే సత్యాస్తృతే అవపశ్యంజనా
 నామ్ । మధుశ్శుశ్చత శ్శుచయోథాః పావకావాన ఆశశ్చగ్ స్వీష్టా
 భవన్తు । యాసాం దేవాది వికృణ్వన్తి భక్షం యాలన రిక్షే బహు
 దాభవన్తి । యాః పృథివీమ్పు యసోన్దన్తి శుక్రాస్తాన ఆపశ్చగ్ స్వీష్టా
 భవన్తు । శ్రివేనమాచక్షు శుశశ్య తాసశ్శివయా తనువోవస్పృశతత్త్వ
 చమ్యై + సర్వాగ్ం అగ్నిగ్ం రపుషదోహు వేవోమయివరోచ్చ బల
 మోజ్జోనిధత ॥ ఇతి మార్జనం కుర్యాత్ ॥

అథ పవమానసూక్తః

పవమానస్సువజ్జనః । పవిత్రేణ విచరోవణిః । యవోతాసపునా
 తుమా । పుననుమా దేవజనాః । పునన్తుమనవోధియః । పునన్తు విశ్వ
 ఆయవః । జాతవేదః పవిత్రావత్ । పవిత్రేణపునాహీమా । శ్శుక్రేణ
 దేవదీద్యత్ । అగ్నేకత్వా కృతూగ్ంరను ॥ యత్రే పవిత్రమర్చిషి
 ఆగ్నే వితతమస్తరా । బ్రహ్మాతేనపునీమహీమా ॥ ఉభాభ్యం దేవసవి
 తః । పవిత్రేణసవేనచ । ఇదంబ్రహ్మ పునీమహే । శ్శైశ్వదేవీపున
 తీదేవ్యాగాత్ । యస్వైబ్రహ్మీస్స నువోవీత పృథాః । తయామ
 దస్త స్సధమాద్యేషు । వయగ్న్యామ పతయో రయీణామ్ ॥ ౧ ॥
 వైశ్వానరోరశ్మి భిర్భావునాతు । వాతః ప్రాణేనేషిరో మయోభాః
 ద్యావా పృథివీ పయస్తా పయోభిః । ఋతావరి యజ్జయేమా పునీ

తామ్ | బృహస్పి స్సవిత్సప్తభిః | వర్షిష్టే రేవ మన్మభిః | ఆక్షే
 దక్షైః పునాహిమా | యేన దేవా అపునతః | యేనాపాదివ్యజ్జశః ||
 తేన దివ్యేన బ్రహ్మణా || 3 || ఇదం బ్రహ్మపునీమహే | యః పావమానీర్
 ధ్యేతి | ఋషిభిస్స మ్భుతగ్ం రసమ్ | స్వగ్ం స పూత మశ్చాతి
 స్వధితం మాతరిశ్శనా | పావమానీశ్చాత్త్యేతి | ఋషిభిస్స మ్భు
 తగ్ం రసమ్ | తస్మై సరస్వతీదుహే | క్షీరగ్ం సర్పిరృ ధూక్షమ్
 పావమానీస్వస్య యసీః || ౪ || సుదుఘాహిపయస్వతీః | ఋషిభిస్స
 మ్భుత్యోరసః | బ్రాహ్మణేష్వమృతగ్ం హితమ్ | పావమానీర్దిశనునః
 ఇమం లోక మధో అముం | కామాస్థమర్ధయనునః | దేవీశేవెస్సమా
 భృతాః | పావమానీ స్వస్వయసీః | సుదుఘాహిఘృతశ్చుతః | ఋ
 షిస్స మ్భుత్యోరసః || ౫ || బ్రాహ్మణేష్వ మృతగ్ం హితమ్ | యేన దేవా
 పవిత్రేణ | ఆత్మానన్వనతేనదా | తేన సహస్రధారేణ | పావమాన్య
 పునమమా | ప్రాజాపత్య మ్భువిత్రీమ్ | శణో ద్యామగ్ం హి ణ్యాయమ్
 తేన బ్రహ్మవిదో వయష్ పూత మ్భహ్మపునీమహే | ఇన్ద్రాస్సనీతిసహమ
 పునాతు | సోమర్ష్య స్వావరణ స్సమీచ్యాయమోరాజా | ప్రమృణాభి
 పునాతుమా | జాతపేదామైర్జయన్త్యాపునాతు || ౬ ||

యదంతి యచ్చ దూర కేభయం విండంతి మామిహ | పవమా
 నవిత్తహి | పవమానసాం ఆద్యసః పవిత్రేణ విచర్షణిః యః పూతా సపు
 నాతునః | యతే పవిత్రమర్చి వదగ్నే వితతమంతరా | బ్రహ్మతేన పునీహిన

యత్రేపవిత్రే ముర్చివదగ్నే తేనపునీహినః | బ్రహ్మనవైపునీహినః | ఉభా
భ్యాం దేవసవితః | పవిత్రేణసవేనచ | మాంపునీహివిశ్వతః

ఇత్యనేన సూక్తేనచ కలశోదకైః బ్రాహ్మణేః సూతికాయాః
(రజస్వలాయాః) శిరసిమార్జయిత్వా | భాతపత్రమూచ్చాద్య ||
బ్రాహ్మణేభ్యో దక్షిణాం దద్యాత్ || తతఃపైతృమేధిక కర్మాధికారో
భవతి || తతఃప్రాయశ్చితాది సర్వంపైతృమేధికవత్ : తత్రయోగం
పూర్వమేవోక్తమ్ || ఇతి సూతికామరణ (రజస్వలామరణ) ప్రయోగ
స్సమాప్తః

అథ గర్భిణీ మరణప్రయోగః

గర్భిణీమృతాచేత్ భర్తావపుణ్యోవా స్వగృహ్యోక్తవిధినా
శ్మశానంసీత్వా || చిత్రేపశ్చాత్తాం దక్షిణేశిరసంనిధాయ || పాణ్మాసాదూ
ర్వంచేత్ప్రస్యానా భర్త్యామభాగే చతురంగుళ ప్రమాణేనో దరత
లంఛిత్వా ||

హిరణ్యగర్భస్స మవతా గే భూతస్యజాతః పతిశేక ఆసీత్ |
సదాధార పృథివీంద్యాము తెమాం కస్మై దేవాయ హవిషావిధేమ ||

ఇతిమంజేశేణ భర్తాన్యోవా గర్భంఛిత్వా శిశుమాదాయ
ప్రక్షాళ్యభూమోనిఖనేత్ || యది శిశుర్జీవత్ ||

జీవంతం పున్రామభిమంత్యి | క్షేతి యైత్వానిర్ ముత్త్యైత్వాద్ధు)
హోముంచామి మరణస్వసాశాత్ | అనాగ్రం బ్రాహ్మణేత్వాకరోమి
శివేత్రేద్యానా పృథివిఉభేషు || శంతేత్సన్నపహా ద్భిరస్తుశంద్యావా
పృథివీసహావధిభిః || శమస్తరిక్షగం సహవా తేనతేశం త్రేచతస్యః
ప్రదిశోభవంతు || యాదైవీశ్చతస్సః ప్రదిశోవాతపత్ని రభిసూ

రోమ్యవిచక్షే | తాసాంత్యాజరస ఆదధామి ప్రియక్ష్రవత్తునిర్ ఋ
 తింపరాచై : | అమాచియక్ష్రాదురితా దవరేధ్దుహః పాశాన్నిర్
 ఋత్వేచోదమోచి | అహఃఅవరి మవిదధ్ధ్యోనమప్య భూర్భు దే సు
 కృతస్యతాకే | సూశ్యమృతంతమసో గ్రాహ్యయద్దేవా తముంచన్న
 సృజన్వ్యోనసః | ఏవమహమిమం క్షేత్రియాజ్జామిశక్ం సాద్భ్రహా

ముంచామిమణస్యపాశాత్ ఇతి పంచభిర్భూతై సన్నిపయిత్వా ||
 భూమాసువన్గం నిధాయ || తత్రశిశుంనిక్షిప్య | భూర్భువన్నువః || ఇతి
 పృథివ్యాపసే జో వాయురాకాశాద్యై శిశుంపంచప్రీణమభిమంత్ర్య ||
 ఆధ స్తస్యపానం || ఋసే స్వ నేశ్వశయో యోమయో భూః యోనవిశ్వాపు
 శ్యసివార్యాణి | యోరక్షు ధావసుషిద్యస్సుధత్ర | సరస్వతిత్త మిహ
 ధాతవేకః | ఇత్యన్యస్త్రీయాః స్తనంపౌతిథాప్య || శిశుంగాహం ప్రాప
 యిత్వా || గోదాన భూదాన మహాదానాది బ్రాహ్మణేభ్యోదద్యాత్ ||
 తత్సగర్భచ్ఛేదదేశే | సువేణాజ్య మాదాయజుషాంతి || శతాయుధా
 యశతవిర్యాయశశ తయేభిమాతిహాపే | శతాయోనశ్శిరదో అజీ
 తానిద్రోనేషదతిదుత్రతాని విశ్వాస్వాహః || ఇంద్రాయేధంనమముయే
 చత్వాః | పథయో దేవయానా అంతరాద్యావాప్యధివీచియంతి తేషాం
 యోఅజ్ఞానిభుజితిమానహః స్తస్మై నోదేవాః పరిదతేహాసర్వే స్వాహః ||
 దేవేభ్య ఇదంనమమ | గ్రీష్మోహేమంత ఉదనోవస్తంత | శశర్వదాస్సు
 వితస్నో అస్తు | కేషామ్యుతానాగం శభశారదాగ్గాం నివాతపషామ
 భయేస్యామస్వాహః | ఋతుభ్య ఇదంనమమ | ఇదుప్రక్షు రాయఃరి

వత్సరాయ సంవత్సరాయ కృణుతాబ్రువాంసమః । తేషాంవయగ్ం
 సుమంతో యజ్ఞయానాం జ్యోగితా అహతాస్యానుస్వాహా ॥ ఇదు
 వత్సరాదిభ్య ఇదంసమమ ॥ భద్రాన్న శ్చేయస్సమనైష్టదేవా స్వ
 యాష్టశేష్ట సమసీమహిత్యా । సనోమయోభూః పిత్రో ఆవిశస్వశం
 త్రోకాయతనుపే ప్రోసస్వాహా ॥ దేవేభ్య ఇదంసమమ । ప్రయా
 సాయస్వాహా ॥ ప్రయాసాయేదంసమమ ॥ ఆయాసాయస్వాహా ॥
 అయాసాయేదంసమమ ॥ వియాసాయస్వాహా ॥ వియాసాయేదం
 సమమ ॥ సంయాసాయస్వాహా ॥ సంయాసాయేదంసమమ ॥ ఉద్యా
 సాయస్వాహా ॥ ఉద్యాసాయేదంసమమ అవయాసాయ స్వాహా ॥
 అవయాసాయేదం సమమ ॥ శుచేస్వాహా ॥ శుచఇదం సమమ ॥
 శోకాయస్వాహా ॥ శోకాయేదం సమమ ॥ తప్స్యత్యై స్వాహా ॥
 తవ్యత్వాఇదంసమమ ॥ తపశేస్వాహా ॥ తపతఇదంసమమ ॥ బ్రహ్మ
 హత్యాయైస్వాహా ॥ బ్రహ్మహత్యాయా ఇదంసమమ ॥ సర్వతస్యై
 స్వాహా ॥ సర్వస్మా ఇదం సమమ ॥ ప్రాణాయస్వాహా ॥ ప్రాణాయే
 దం సమమ ॥ అపానాయస్వాహా ॥ అపానాయేదం సమమ ॥ వ్యా
 నాయస్వాహా ॥ వ్యానాయేదం సమమ ॥ చక్షుషేస్వాహా ॥ చక్షు
 షఇదం సమమ ॥ శ్రోత్రాయస్వాహా ॥ శ్రోత్రాయేదం సమమ ॥
 మనసేస్వాహా ॥ మనసయిదం సమమ ॥ వాచేసరస్వత్యై స్వాహా
 వాచేసరస్వత్యాయైదం సమమ ॥ పూషేస్వాహా ॥ పూష్యఇదం సమమ ॥
 పూషేశిరసేస్వాహా ॥ పూషేశిరసఇదం సమమ ॥ పూషేపప్రధ్యాయ

స్వాహా । పూష్టప్రపథ్యా యేదం నమమ ॥ పూష్టేవరంధిషాయ స్వాహా ॥
 పూష్టేనరంధిషా యేదం నమమ ॥ పూష్టేంఘృణాయే స్వాహా ॥ పూష్టేం
 ఘృణాయ ఇదం నమమ ॥ పూష్టేనరుణాయ స్వాహా ॥ పూష్టే వరుణాయే
 దం నమమ ॥ పూష్టేసాకేతాయ స్వాహా ॥ పూష్టేసాకేతాయేదం నమమ ॥
 ఇత్యాజ్యాహుతః ప్రేక్షోదరేచుత్వా ॥ తతఃమంత్రోక్త దేవతాః ॥ భూ
 స్వాహా ॥ భువస్వాహా ॥ సువస్వాహా ॥ ఓగ్ స్వాహా ॥ పూర్వోక్త
 తిథో... ఉదరచ్ఛేద ప్రాయశ్చిత్తార్థం హిరణ్యదాన ధేమదానసువర్ణ
 దానదశదానానీకరిష్యే ॥ ఇతిసంఃల్ప్య ॥ యథాశక్తి దానానిదద్యాత్
 అథ ఛేద ప్ర) జేశం సూత్రేణ సంగ్రంభ్య ॥

అథ వపనవిషయః

పుత్రాదయః ప్రథమేహనికం తాదుపని వాపయేయుః । దశ మేవ
 నిసర్వాంగంచ ॥ తథా చస్త్రుతిః ॥ శ్లో ॥ ఊర్ధ్వభాగస్య వపనం దాయాద
 నామ్మతేహనిభాగద్రయస్యాఘాం తేతు తేహం వపనమివ్యత ఇతి ॥ శు
 చవారేయది నానిశాయం క్షౌర నకుర్యాత్త నయ స్తుకుర్యాత్ ॥ తనయ
 స్తుకుర్యాది ద్యేతీవాశ్వలాయననియం ॥ వ్యాసః ॥ శ్లో ॥ వపనందహనా
 త్పుర్వంకుర్యాచ్ఛేత్పితృఘాతుకః తస్మాత్సర్వప్రియత్నే నవనందహ
 నాత్పరం ॥ ప్రథమనిసే అకృతవపనస్యకాలనియమాహ ॥ భోధాయనః
 అనన్త కేశోయః పూర్వంసోత్రకేశాః ప్ర) వాపయేత్ ॥ ద్వితియేహిత్వ
 యేహిపంచమేసంప్రమేపివా ॥ యావశ్చాంగ్ధం ప్ర) దియేత తావ
 త్యపరం మతమితి ॥ కారశరః ॥ శ్లో ॥ ద్వితియేహనికరవ్యం త్సురకర
 ప్రయత్నతః ॥ తృతియేపంచమేవాపి సంప్రమేవా ప్ర) ధాన ఇతి
 ప్ర) ధానమేకా దశాహ్నికం శాఙ్ధం తత్రదాన ఇతి వచనాత్ వపన
 పుత్రాణాంచ కతివృత్తాత్పాణాంచ ॥ తథాచాబస్తంబ ॥ అనుభ
 వినాంచ పరివాపనమితి ॥ అనుపశ్చాద్భవంతి జాయంత ఇతిపుత్రా
 కనివృత్తాత్తరశ్చ ॥ అథవా అనుభావిన ఇతి పుత్రా ఏవనిర్దిశ్యంతే

సపిండాశ్చేతి కేచిత్ || దేశకాలాపేక్ష మభిహితం తత్రైవ | శ్లో |
 గంగాయాం బాస్కరక్షేత్రే మాతాష్టాద్గుకార్మతౌ | ఆధానేయ
 జ్ఞకాలేచ వపనంస ప్ర నుస్మృతం || కర్తాసహవపనం కార్యం || తథా
 చస్మృతిః || జ్ఞాతయస్సప్ మాదర్వా క్కనిషాదశమేహ నివాపయే
 యశ్చేతే సర్వేకర్తృభిస్సహసం యుతః | ఇతి | ప్రథమేహి దశ
 మేహి వాలర్వాక్ శ్వాద్ధదినాత్ || పుత్రాణాం వపనంభవే త్పిత్త
 మృతేజీవత్పిత్త్యగజే ప్రేతేత తస్సహజేవ్వను ప్రథవవవాగ్నిం
 దిశేత్ ఊరవా | నాస్యేనత్పిషాం వపనం పరం పితృమతో జ్యేష్ఠ
 విపన్నే సతిభాతృణాం వపనం హినాగ్నిద మృతేన్యేషా నిమిత్తేనతి

తా|| పుత్రులు మొదటి దినంబున కంఠమునకు పైభాగము
 నందును దశాహ దినంబున సర్వాంగక్షారము చేయించుకొనవల
 యును మృతదినమందు దాయాదులు ఊర్ధ్వభాగమునందు వపనము
 చేయించుకొనవలయును. ఆశౌచాంతమందు జ్ఞాతులందఱును సర్వాం
 గక్షారమును చేయించుకొనవలయును. శుక్రీవారమునందును, రాత్రి
 యందును ఊరము చేయించుకొనగూడదు. తనయుడు మాత్రం
 చేయించుకొన వలయును. ఇతి యాశ్వలాయన విషయము దహన
 మునకు పూర్వమునందు వపనము చేయించుకొననేని యాపుత్రుఁడు
 పితృపూతకుడ్డనియును అందువలన దహనానంతరమందు వపనము
 ముఖ్యమని వ్యాసుఁడు వచియించె. కావున, వపనందహనాత్పరం
 అను వచన ప్రమాణమువలన ఆపనంభ శాఖీయులు దహనానంతర
 మందే వపనముచేయించు కొనవలయును. ప్రథమ దినమునందు వప
 నము చేసికొనితవాఁడు రెండవ దినమందుగాని అధవా 3-4-2 ఈ
 దినము లలో యుక్తము. అట్లు కాదేని యెప్పుడు శ్వాద్ధముచేయుటకు
 నిశ్చయించుకొన్ననో నప్పుడే ముందు ఊరముచేయించు కొనవల
 యునని భోధాయథుఁడు వచించె పరాశర మునివారుఁడు ఈ ప్రకారము
 గానే వచించెను. ఈ ప్రకారము వపనము నాచరింపవలయును. పదు
 నొకండవ దినంబున ఏకాదశాహ్నిక శ్వాద్ధమును జేయవలయును. ఈ

వివయమునకు ఆపస్తంబ మునివరుఁడు. అంగీకరించి వచించె గంగాది నదులయందును భాస్కరాది వుణ్యక్షేత్రములయందును, మాతాపితృ గురువు యొక్క మరణమునందును, ఆధానమునందును, యజ్ఞకాల మునందును, వషనము చేయించుకొనవలయును వషనము కర్తతో కూడా చేసికొనవలయును, జ్ఞాతులందఱు దశాహ దినంబునతప్పదు. మృతుని వయస్సుకంటె చిన్నవాండ్రందఱును జీవపితృకులుతప్ప తదితరులందఱును ఔరమును ప్రాముఖ్యమవి యెరుంగునది తండ్రియొక్క మరణంబునందును. వ్రతులందఱును వషనము చేయించుకొనవలయును. అగ్రజడు మరణంబును బొందినప్పుడు తండ్రిజీవించియుండినను అగ్రజకు అగ్నిప్రదానము కనిష్ఠుఁడు కనుక కర్తయగు సోదరుఁడు వషనము జేయించుకొనవలయును అట్టికాలంబునందుతక్కినసోదరులకు వషనము అక్కరలేదు తండ్రి మరణంబును బొందిన పిమ్మట అగ్రజఁడు మరణంబును బొందినయెడల జ్యేష్ఠకనిష్ఠులందఱును వషనమును జేయించుకొనవలెను. జ్యేష్ఠ భాత మరణంబును బొందెనేని అగ్నిప్రదాతమయినకనిష్ఠభ్రాతకుఁడప్పుడక్కినభ్రాతలకువషనం లేదు.

అథ శిలాప్రతిష్ఠాపనక్రమః

సప్రమాణం శ్వేతశిలామాదాయ ॥ శిలాంస్నాపయిత్వా । దర్శేణసంవేప్య । అపామం తేసుచాదేశేఽపటంభాత్వా । తస్మిన్ దక్షిణాగ్రా దర్శానాస్తీర్య । తీలాన్వికీర్య । తస్మిన్ అవచేశిలాంస్నాపయిత్వా । ఆచమ్య । పవిత్రా ధృత్వా ఏవంగుణ ॥ ... తిథా ప్రాచీనావితీ యజమానస్యపితృః ... గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య అథ వామాతుః ... గోత్రాయ్యః ... యజ్ఞపదాయ్యః । మరణదినాదారభ్య ప్రథమేహని కర్తవ్య । ప్రేతత్వస్యర్థం శిలాస్నాన మృతాన్నిన వాసోదక తిలోదక పిండప్రదానార్థం శిలాప్రతిష్ఠాపనం(సవ్యం)కరిష్యే శిలాప్రతిష్ఠాపన కాలే అనుజ్ఞార్థం యథాశక్తి ప్రాయశ్చితం కరిష్యే ॥ శ్లో । సమస్త సంపత్నమవాప్తి ... పదం । (ప్రా...తీ) యజమానస్య పితృః ... గోత్రస్య .. శర్మణః ... ప్రేతస్యమరణ దినా ... కర్తవ్య

ప్రేతత్వపర్థం శిలాన్నాన... అధికారసంపదస్వీతి భవంతోఽబ్జువంతు॥
 అధికారసంపదస్సు ఏవంగుణ... తిథౌ యజమానస్యపితుః... గోత్రీస్య
 శర్మణః... ప్రేతస్య... శిలాప్రతిష్ఠాపనకాలేస్వర్గద్యానాఽజ్యక్తచ్ఛాన్తి
 ణ్యమృష్యే॥ శో॥ స్వర్గం ప్రవిత్రీ... మేధస్యంకాశి... మే॥ కామ
 ధేనో... మేఘద కృష్ణాత్రియంకృత్యా॥ అథావేయగాశక్తిహిరణ్యంకాద
 ఆయాహి ప్రేతస్సామ్యాగంభీరైః పధిఃపూర్వైః ప్రాణామస్మభ్యంక
 ధద్రయించ దీర్ఘాయుత్వంచశత శారదంచ ॥ యజమానస్యపితరం..
 గోక్షిం... శర్మా... ప్రేతం ప్రేతమావాహ్య! ఆస్యాం సిలాయాం
 ఆవాహనంకృత్యా ॥ అధాభ్యంజపందత్వా ॥ తిలమార్ణ స్నానం
 కారయిత్వా ॥

శక్ల పక్షే మరణే

కేశవ, నారాయణ, మాధవీ,
 గోవింద, విష్ణు, మధుసూదన,
 త్రివిక్రమ, వామన, శ్రీధర, హృషీ,
 కేశ, పద్మనాభ, దామోదర,

కృష్ణపక్షే మరణే

సందరణ, వాసుదేవ, ప్రాద్దు
 మ్ను, అనిరుద్ధ, పురుషోత్తము, అధో
 ఊజ, నారసింహ, అచ్యుత, జనా
 ర్ధన, ఉపేంద్ర, హరే, లక్ష్మణ్ణ

ఏషుప్రతివారం శిలాంన్నాపయేత్ ॥ అధగోధానం ॥ ఏవంగుణ
 తిథౌ (ప్రాచీనావతి) యజమానస్య పితుః... గోత్రీస్య... శర్మణః
 ప్రేతస్య... మరణదినా... కరవ్య ప్రేతత్వపర్థం శిలాప్రతి
 ష్ఠాపనీ కాలేగోదానంకర్యే ॥ శో॥ గవామంకేమః ప్రయశ్శమే ॥
 ఇతిగోదానం కుశ్యాలే ॥ గోమూతిలహిరణ్యజ్ఞ వాసోధాన్య గుడా
 నిచరాస్యం అప్రణమిత్వా హస్తంకదానాః ప్రకీర్తితాః ॥ ఇతి దక్షదా
 నాని కృత్యా ॥ ఇతి శిలాప్రతిష్ఠాపనం సమాప్తమ్

అధ నిత్యకర్మ ప్రయోగః

ఆచమ్య... ఏవంగుణ... తిథౌ యజమానస్యపితుః... గోత్రీస్య...
 శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినాదాదరభ్య... కరవ్య దహన జనితతాప
 త్పక్షా తుదుపశనుషార్థం ప్రేతత్వపర్థం శిలాన్నాన మృదాన్నాన

వాసోదక తిలోదక పిండ పదానాని కరిష్యే || (సవ్యం) ఇతిసంకల్ప్య
 కాలేఅనుజ్ఞార్థం యథాశక్తి సంభవ త్ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే |
 (సవ్యం) శ్లో || సమన్ సంతుమ ... పదం || ఇతిప్రదక్షిణ కృత్వా
 (ప్రాచీ...తీ) యజమానస్య పితుః ... గోతస్య ... శర్కణః ప్రేతస్య
 మరణాదినాదారభ్య ... కర్తవ్య దహన జనిత తాపోషశమనార్థం దుశశమ
 స్వార్థం ప్రేతత్వప్రకర్షం శిలాస్నాన మృదాస్నాన వాసోదక తిలోదక
 పిండ పదానాని కరుం అధికార సంపదస్యితి భవంత! బ్రువంత
 అధికారసంపదస్య | అథశిలాం స్నాపయిత్వా కేశవ ... దామోదర
 ఇతిశుక్ల పక్షమరణే తివారం శిలాం స్నాపయేత్ || సంకరణ...
 శ్లోకృష్ణే ఇతి శుక్లపక్షమరణే శిలారం త్రివారం స్నాపయేత్ ||
 ఆచమ్య ... ఏవంగుణ ... తిథా (ప్రాచీనావితీ) యజమానస్య పితుః
 గోతస్యశర్క : ప్రేతస్య దహన జనిత తాపోషశమనార్థం వరణ
 ద్వివారాభ్య ... హనిమృదాస్నానాత్పి క్షిప్వీతి కరిష్యే | (ప్రాచీనా
 వీతి) తస్మిన్వశే మృదంగహిత్యా ! ఆదిత్యాయ మృత్తి కాందర
 యిత్యా !

ఉత్పత్త్యం జాతవేదసం దేవహంతికే తపద్వ శేవిశ్వామ సూర్యమ్
 మృల్లేపనం || మృత్తికేహన మేసాపం యన్మ యాదువక్రతం కృతమ్
 మృత్తికే చిక్వాదతాసితాశ్య వేనాభి మంత్రితామృత్తికే దేవీ
 ప్రస్థిత్యయిసర్వం ప్ర తిష్ఠితమ్ మృత్తికే ప్రతిష్ఠితే సర్వం తస్మై
 క్షుణ్ణమృత్తికే తయాహతే నపాప్యేగచ్ఛామి పరఘ్నాయతిమ్ || ఇ
 మస కాది పాదపర్యంతి మృల్లేపన కృత్వా | ధాతాపునాతు స
 తాపునాతు అగ్నే సెజనా సూర్యస్య వర్చసా ||

(ఇతీ కేశాన్నికీర్వ) తటశం పతిగత్వా | దక్షిణాభిముఖ
 స్పృశతే | స్నాత్వాజలం గృహీత్వా ఆగత్య | అస్యాం శిలాయం
 యజమానస్యప్రేతే గోత్రాయ శర్కణే ప్రేతాయ మరణాదినాదారభ్య
 హని కర్తవ్య దహన జనిత తాపోషశమనార్థం ప్రేతత్వప్రకర్షమేతస్మై

దాస్నానంద దాముష్యతివృతు || త్రివారుకః | మాతే గోత్రాయై
 యజ్ఞపదాయ్యై పేతాయై మరణది .. తు || ఇతి మృదాస్నానం
 కుర్యాత్ || ఏవ త్రిః || మృత్తికా స్నానాని కుర్యాత్ || దారా
 దత్తమ్ || పూర్వోక్త ఏవంగుణ ... తిథోయజ మానస్యపితరం ...
 గోత్రం ... శర్మాణం పేతముద్దిశ్య (మయా) త్వయా) కృతైః |
 మరణదినాదారభ్య ... హనికర్తవ్య మృదాస్నానైః యజమానస్య
 పితుః గోత్రస్య - శర్మాణః పేతస్య దహనజనిత తాపోపశమన
 మస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు || దహనజనిత తాపోపశమనము ||
 తిలోదకం త్యజేత్ || నాయణ నారాయణ నారాయణ ||

అథ వాసోదక దానమ్

అచమ్య .. ఏవంగుణతిథౌ (పా .. తీ) యజమానస్యపితుః ...
 గోత్రస్య - శర్మాణః పేతస్య ప్రేతత్వస్వర్గం మరణదినాదారభ్య
 హనికర్తవ్య దహనజనిత పిపాసాశమనార్థం వాసోదక ప్రదానాని
 (ఉపవేతి) కరిష్యే || (మాతుః గోత్రాయాః దాయ్యాః ఇతిస్త్రీయః)
 దక్షిణాభి ముఖః || యజమానస్యపితే ... గోత్రాయ ... శర్మాణ
 ప్రేతాయ పిత్రత్వస్వర్గం మరణదినాదారభ్య .. హనికర్తవ్యదహన
 జనిత పిపాసాశమనార్థం మేతద్వాసోదక ముచిషతు || ఇతి శిలాయాం
 వస్త్రం నిప్పీడయేయ || 3 ఏవంతిః [ధాథోదత్తమ్] యజమాన
 స్య పితరం ... గోత్రం ... శర్మాణం పేతముద్దిశ్యమయా (త్వయా)
 కృతైః మరణదినాదారభ్య - హనికర్తవ్య దహనజనిత పిపాసాశమనా
 ర్థం వాసోదక ప్రదానైః యజమానస్య పితుః - గోత్రస్య - శర్మాణః
 పేతస్య దహన జనిత పిపాసా శమనమస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు ||
 (ఇతి తిలోదకం త్యజేత్) దహన జనిత పిపాసా శమనము || నారా
 యణ నారాయణ నారాయణ ||

స్త్రీణాం తు || మాతరం - గోత్రం - దాయీం ఇతిమాతుః
 గోత్రాయాః దాయ్యాః పేతాయాః ఇతిచస్త్రీయః |

అథ తిలోదక ప్రభాషణమ్

అపశ్యుః | ఏవంగుణ - తిథా (ప్రాచీనానితి) యజమానస్య
 పితుః - గోత్రస్య - శర్మాణాః ప్రేతస్య ప్రేతత్వస్యార్థం మరణదినాదా
 రభ్య హనికర వ్య దహనజనిత తృష్ణాప శమనార్థం తిలోదకప్రదానం
 ఉపవీతి కరిష్యే | మాతుః - గోత్రాయాః దాత్ర్యాయాః ఇతిప్రియః |
 యతిసంకల్పః ప్రాచీనానితి ప్రేతైః సుహృదకఘంజలి నాగ్న హితాః
 నవ్యం జాన్వాచ్య | యజమానస్య పిత్రే - గోత్రాయ - శర్మణే
 ప్రేతాయ ప్రేతత్వస్యార్థం మరణదినాదారభ్య హనికర వ్య దహన
 జనిత తృష్ణాప శమనార్థం మత తిలోదక ముపతివత్తు ఇతితిలోదకా
 జ్ఞో దద్యుః |

కర్తృ శిలయందు ప్రతినిత్యము ప్రేత తృప్తికొరకు మూడ
 ముత్తికా న్నానములును, మూడుజాసోదకములను, ప్రాథమదిన
 బుసమును తిలోదకములను, ౨ దివలబుస రుద్దు. [3-౨] [౪-౬
 [౫-౨] [౬-౪] [౭-౬] [౮-౬] [౯-౬] [౧౦-౧౨] పిత్రే
 మృద్ధిగా తిలోదకములు ప్రాణిధిగా నివ్వవలెను. పిమ్మట క్రతి - గీ న
 బుస నొకపిండాధానమును జేతువలయును. అపినిత్యముకర్తృచేయ
 నిల్పిపిండాధానమునా ప్రాచారం తింఛనే - ప్రాచారం తింఛే - దినమున
 గతిందివ దినములకుకూడ కల్పి. [అతివన్న పథమేహని] ౬౦౦ అని -
 ప్రాచారము సంకల్పము జేయవలయును

ప్రీతాంతం | మాత్రే - గోత్రాయై - జాయై ప్రేతాయై ఇ
 ప్రీతాయై | అథ తిలోదకస్థిరయః | ప్రథమేహనిత్రయః | ద్వితిర
 జానిచత్వారః శ్రుతియేహనిశంప || నతు రేహనిపత్ || పంచమేహ
 ఘ్నః | మసేహస్మయే | ఘ్నమేఘవ | త్నమేదశ | నవమే ఘ్నా దశ
 దశమే ఘ్నాతశ | సపంచత్వారీ || ధాదాదత్తం || పూర్వోక్త
 పితరం - గోత్రం - శర్మాణం ప్రేతముద్దిత్య-త్వయాక్యతై | మర
 దినాదారభ్య అహని కర్తవ్య దహన జనతృష్ణాపశమనార్థమే
 తిలోదక ప్రదానై పితృః గోత్రస్య శర్మణే | ప్రేతస్య దహన జని
 తృష్ణాపశమనమన్వీతి ధవంతో బ్రువంతు || దహన జనిత తృష్ణా

శమనమస్తు || (తిలోదకం త్యజేత్) నారాయణ నారాయణ నారాయణ
 తతః ప్రేతరూపాశిలానై వేద్యాదికం కుర్యాత్ || (ఇచ్చట నై వేద్య
 ద్రవ్యము తండులములు) శిలకు ప్రేతనిత్యముతలల చేతనేలఘుపూజా
 జరుపవలెను.

అథ పిండప్రదానమ్

ముద్గసహితతిలా దండులా నూతన భాండేపక్వాభిఘోర్య
 ఆచమ్య... ఏవంగుణ తిథా (ప్రా)... తీయజమానస్యపితః- శర్మణః
 ప్రేతస్య ప్రేతత్వస్వర్గం మరణ దినాదారభ్య - అహనికర్తవ్య దహ
 నజనిత దుపశమనార్థం (పిండప్రదానం) పిండప్రదానాని (సవ్యం)
 కరిష్యే || ఇతి సంకల్ప్య || (ప్రా)... తీ గోమయేనోద కేనోపలిప్య ||
 పిండస్యాధః- దబ్బాస్తరణముప తిష్ఠతు || దర్శోపర్యేత తిలోదక
 ముపతిష్ఠతు || యజమానస్య పితే-గోత్రాయ - శర్మణే ప్రేతాయ
 ప్రేతత్వస్వర్గం మరణదినాదారభ్య అహనికర్తవ్య దహన జనితక్షు
 దుపశమనార్థం ఏవపిండః ఉపతిష్ఠతు || (ఇతి పితృత్థిరేన పిండందత్వా
 పిండోపతర్యే తిలోదక ముపతిష్ఠతు | (ఇతి తిలోదకందత్వా) అంజ
 నాభ్యంజన ముపతిష్ఠతు ; ఇత్యభ్యం జనందత్వా భోగనిష్పత్స్వర్గం
 తాంబూల ముపతిష్ఠతు || యథాశక్తి దక్షిణాందత్వా || అత్రోదక
 పాత్రోద్వయం నిధాయ || ధారాదత్తం || అద్యపూర్వోక్త ఏవంగుణ
 తిథా (ప్రా)చినావీతి యజమానస్య పితరం ... గోత్రం శర్మాణం
 ప్రేతముద్దిశ్య త్వయాకృతేన (అట్లుగాక) (త్వయాకృతైః) మరణదినా
 దారభ్య... అహనికర్తవ్య దహనజనిత ప్రేతక్షు దుపశమనార్థం పిండ
 ప్రదానేన [అట్లుగాక] పిండప్రదానైః యజమానస్యపితః... గోత్రస్య
 శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినాదారభ్య హనికర్తవ్య దహనజనితప్రేతక్షు
 దుపశమనమస్త్వీతి ఇవంతో బ్రువంతు || దహన జనిత ప్రేతక్షుదుప
 శమనమస్తు || ఇతి తిలోదకం త్యజేత్] యజమానస్య పితః... గోత్ర
 శర్మణః ప్రేతఅత్ర స్నాహి || అత్రోపిబ | అత్రోడపభుంక్తు || తతః
 శిలానై వేద్యం కుర్యాత్ || అథ వాయసపిండమ్ | పితః... గోత్రం...
 శర్మణ్ ప్రేతఇమః పిండం వాయస గృథః జలచరముఖేద ప్రేతఉప

భుంక్ష్వ | శ్లో | నారాయణ నమస్తే స్తుశంఖచక్రగధాధర | అక్షయ్యం
 పిండదాసేన ప్రేతత్వప్రికరోభవ || ఇతిపిండం వాయుసేభ్యో దద్యాత్
 అస్మస్మభారుధి రేణావ్యక్తః | యమస్య దూత శ్శసాద్వి ధావసి |
 గృధ్రస్సుపర్ణః క్షణపన్ని పేవసే | యమస్య దూతః పహితో భవస్య
 చోభయోః | ఇతి జలం పరిపిచ్య || కాకాద్యభావే ఉదకేనిషి పేత్ |
 క్రక్రా స్నాత్వా || గృహం ప్రవిశ్య || దీపదర్శనం కుర్యాత్ || మృతే
 స్థలే జలకుంభం ప్రథమదినే ప్రతిష్ఠాప్య | తిలానవకీర్య | ఆత్రస్నా
 హీద్యుదకం | అత్రపితేతి క్షీరం నిక్షిపేత్ ||

దహనము మొదలు దశాహపూర్వదినము వఱకు మృతస్థల
 బున కర భోజనము చేయుటకు ముందు గోమయముతో అలికి అచ్చు
 దర్శవేసి అందుమీద తీలోదకమిచ్చి ప్రాచీనావీతుండై పిత్రేగోత్రాయ
 శ్రద్ధాప్రీతాయ మరణదినాదారభ్య ... హనికర వ్యప్రీతత్వప్ర్యర్థ
 మృతస్థలే ఏవపిండః ఉపతిష్ఠతు || పిండోపర్యేతత్తిలోదక ముపతిష్ఠతి

నిత్యవిధి పిండప్రదానే అత్రసంకల్ప విశేషః

[౧] ప్రథమదినే మూర్ధాక్షి దంతాప యవనంభూత్యై దేవ
 సిద్ధ్యర్థం | అనియు రెండవ దినంబున చక్షుశ్శోత నాసాముఖావ య
 నిష్పత్త్యర్థం | మూడవ దినంబున కరాంశభువక్షో నిష్పత్త్యర్థం || ఆ
 యును నాల్గవ దినంబున నాభిలింగ గుద నిష్పత్త్యర్థం || ... అనియ
 ఐదవ దినంబున జానుజంఘపాదావయవ సిద్ధ్యర్థం || అనియు ఆఱ
 దినంబున సర్వమర్మా వయవనిష్పత్త్యర్థం || ... అనియు యేడ
 దినము మజ్జాక్షేదోమాంసన్నాయునాడీ రూపావయవ నిష్పత్త్యర్థం
 అనియు యెనిమిదవదినంబున దంతలోమన ఖావయవనిష్పత్త్యర్థం
 అనియు, తొమ్మిదవ దినంబున వీర్యావయవ నిష్పత్త్యర్థం ... అనియ
 పదియవ దినంబున దేహపూర్ణత్వ తృప్తతాక్షుద్వి పర్య సిద్ధ్యర్థం
 అనియు,

కొందరు ప్రేతక్షుదుష శమనార్థమనియు సంకల్పము చెప్పదు
 దేశాచారమును అనుసరించి ప్రయోగము జరుపఁ దగును

అథ తిలోదకాది నిషేధః

మాధవీయే ఋష్యశృంగః శ్లో॥ ఆశౌచమంత రాదర్శ్యో యది
స్యాత్సర్వవర్ణినాం । సమాప్తిం ప్రేతతంత్రస్య కు ర్వా డి త్యా హ
నాతమః ॥

తా॥ ఆశౌచమధ్యయందు దర్శనంభవించితే మిగిలిన ప్రేత
కర్మ తంత్రమును యావత్తును సమాప్తి చేయవలయును.

విశేషః ॥ శ్లో॥ అంతర శాహేదర్శ్యశ్చే త్తత్రసర్వం సమాప
యేత్ । పిత్రోస్తుయావ దాశౌచం దద్యాత్పిండాన్ జలాంజలీన్ ॥

తా॥ దశాహమధ్యమందు దర్శవచ్చున్నడు తల్లి దండ్రిల
కైనచో నాశౌచాంతమువ ఆకు పిండములుజలాంజలు నివ్వవలయును
ఇతరులకైన యెడల దర్శలోపుగా సమాప్తి చేయవలయును.

గాలవః ॥ శ్లో॥ పిత్రోరాశౌచ మధ్యేతు యదీదర్శ్య స్సమాం
పయేత్ ॥ తావదీవోత్రంతంత్రం పర్యవస్యే త్త్రిహాత్పరమ్ ॥

తా॥ తల్లిదండ్రిల యాశౌచమధ్యయందు మూడుదినముల
పైని దర్శవచ్చినచో నుత్తరతంత్రము యావత్తును సమాప్తి చేయవల
యును ఇతరులకైనచో మూడుదినములలోగా దర్శవచ్చినను నవకర్మ
ము చేయవలయును కాలామృతము నందును నిర్ణయా మృతమందును
నిట్లనేయున్నదని తాత్పర్యము

కించ ॥ శ్లో॥ మాతాపిత్రోస్సదాకుర్వా ద్యావద్దశమవాసరం ।
ఉదకం పిండదానంచ దశమాత్తు నివగ్రతే ॥ ఇతి పుత్రీసుతోదత్తక
శౌరసాది వ్యతిరిక్త దశాహంత తిగ్రోదకపిండాన్ ఆమావాస్యయా
మేవదద్యుః ॥ తథాహకపదిన్ః ॥ శ్లో॥ దశాహమధ్యేయది దర్శకపతే
ద్ద్యుదన్ శాహే తిలవారిపిండాన్ । పుత్రీసుతోదత్తక శౌరసశ్చ
తేషా స్సుతా స్తత్ర సమాపయేయరితి ॥

తా॥ దశాహమధ్యయందు దర్శనంక్రిమణాదికము వచ్చినయె
డల తల్లిదండ్రిలకు మాత్రము పది దినంబులవఆకు తిలోదక పిండ
దానంబులు చేయవచ్చును దాహితుడు, దత్తకుడు, శౌరసుడు,

మొదలగు వారికంటె వ్యతిరిక్తులు దశాహ మధ్య తిలోదక పిండములను ఆమావాస్య యందే సమాప్తిని బొందించవలయును పదిదినంబులలోపల దర్శవచ్చెనేని పైనఁ జెప్పఁబడినవారు తిలోదక పిండములను పదిదినంబుల వఱకును నివ్వవచ్చునని కపర్థి స్వామియొక్క మతము

శ్లో॥ అమామాం మరణం యస్య తస్య పిండోదక క్రియా । ఆదశాహఃత్ప్రతిదినం కారయేత్ స్మృతిశాసనాత్ ॥ యఃకశ్చిచ్చక్షుర్దక్షేక్షణేమృతః । తతః అమావాస్యా భవేత్ తస్య అమావాస్యాయామేవతిలోదక పిండాన్ దద్యాత్ । గృహ్యపరిసిష్ఠే ॥ చతురశీక్షణమ్ తస్య త్రాప్నోత్ప్రమాతిథిః । పిండోదకం దశాహంతం తస్మిన్నేవాహనిక్షిప్తే ॥

తా॥ దర్శయందు మరణమును బొందినవారికి తిలోదక పిండములను ప్రతిదినమందును దశాహము వఱకు నివ్వవలయును కృష్ణచతుర్థియందు మరణమును బొందినేని మఱుదినము అమావాస్య యందే తిలోదక పిండదానంబుల నివ్వవలయును చతుర్థి నిక్షిప్తే అనుస్మృతియందును నీయర్థమే వివరింపఁబడినది.

అథ వృతసలే ఉదకుంభ ప్రతిష్ఠాపనమ్

బ్రాహ్మణై రనుజ్ఞాతః । ఆచమ్య పవిత్రం ధృత్వా ॥ పుర్వోక్త వపంగుణ తిథౌ (ప్రా)... త్రిపితుః... గోత్రస్య శర్మణః ప్రేతస్యమరణ దినాదారభ్య... హని అతిపన్న పృథమే హనికర్తవ్య ప్రేతాప్యా యనార్థం ఉత్కాంతి దేశే ఉదకుంభ ప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే॥ కాలే ఆనుజ్ఞార్థం యథాశక్తి ప్రాయశ్చితం కరిష్యే ॥ [సవ్యం] సమస్త సంకర్మత్య ॥ (ప్రా)... త్రిపితుః... గోత్రస్య శర్మణః ప్రేతస్య మరణ దినాదారభ్య... హని అతిపన్న పృథమే హనికర్తవ్య ప్రేతాప్యా యనార్థం ఉత్కాంతి దేశే ఉదకుంభ ప్రతిష్ఠాపనం కర్తుం అధికార సంపదస్మితి భవంతోబ్రువంతు ॥ కర్తుం అధికార సంపదస్తు ॥ ఉదకుంభ ప్రతిష్ఠాపన కాలే గోదానం కరిష్యే ॥ తతః గోదాన దశదానికుర్వాత్ । ఆయా హి ప్రేతస్సామ్యాగ్ం భిరైః పథిభిః పూరైః । ప్రబామస్మధ్యం దక్షద్రీయిం చ దీర్ఘాయుత్వంచ శైత శారదంచ । పితరం

గోత్రం ... శ్రావణం ప్రోతం ప్రోతమావాహయశ్యే । ఆవాహనము
పత్యవతు । ఇతి ఉదకుంభే తిలసహిత ముదకం ప్రోతిష్ఠాశ్య । ఉత్రాం
తదేశే యథాసంభవ ఏవధిః ప్రదిష్ఠాశ్య ॥

అథ శ్రాద్ధసల రూపణమ్

ఔశసస్సృతౌ పంచమాధ్యాయే ॥ శ్లో॥ శుచి దేశం వివిక్తంచ
గోమయేనోపలేపయేత్ । నదీతి లేపంతీ లేప సర్వభూతాగిరిసానుషు ॥

శ్లో॥ వివిక్తేషు చతుషంతి దతేనపితరస ధా + పరస్యభూమి
భాగేతు పితౄణాం వైవనిర్వపేత్ + స్వామినాతస్విహస్యేత మోహః
ద్యత్క్రియ తేనకైః ॥ అటవ్యః పర్వతాః పుణ్యాస్తీర్థా న్యాయతనా
నిచ । సర్వాణ్యన్యమికాన్యాయా తహ్ని తేమహరిగ్రహాః । తిలాం
శ్చావకి రేత్రత్రీ సర్వతో జంధయేదజాః । అసునోపహతం సర్వం
తిలే శ్శుద్ధ్యత్యనేనహి ।

తా॥ పరిశుద్ధమగు ప్రోచేశమునందు గోమయముచే నలుకవల
యును ఇంకనిట్లు నదీతీరములయందును, పుణ్యాక్షేత్రములయందును,
స్వగృహమందును, పర్వతచరియల యందును, రేహస్యకృదేశముల
యందును శ్రాద్ధము చేసినయెడల పితృదేవతలు తృప్తిని బొందుచు
న్నారు గన నెప్పుటికిని పరగృహమందు పితృలకు శ్రాద్ధము చేయఁ
గలగాదు. యెవ్వఁడుగాని మోహముచే పరగృహమందు శ్రాద్ధముచే
యునో ఆశ్రాద్ధము ఆ గృహశీత్యజేవతల వలన నపహరింపఁబడుచు
వచ్చుది అడవులూ పర్వతములు, పుణ్యస్తీర్థములు, దేవాలయములు
మొదలుగాగల సర్వము అస్వామికములు గావున వానియందు చేయఁ
బడిన శ్రాద్ధము నితరులచే గ్రహింపబడవు ఆంతటను నువ్వులుజల్లి ఆ
జలములను బంధించవలయును తిలలులేనిచో సర్వము రాక్షసులచే
హరింపబడెను.

అథ అసీసంచయవిధిః

తా॥ దహనదినమునకుగాని, లేక రెండవదినంబున గాని అట్లు
గాక త్రిధివార వ్రతములు మొదలగు పంచాంగ శుద్ధిగల బేసి దిన

ములందుగాని సంచయనము జరుపవలయును; అదివారము, మంగళ వారము, శుక్రవారము, కృత్తిక, రోహిణి, మృగశీర పునర్వసు, మఖ ఉత్తర, చిత్ర, విశాఖ, ఉత్తరాషాఢ, ధనిష్ఠ, శతభిషము పూర్వా భాద్రా, ఉత్తరాభాద్రా, రేవతి, ఈనక్షత్రముల యందును, పైవారములయందును, అస్థిసంచయనము గూడదు నాలవదినంబున వార నక్షత్రములు విచారించనక్కరలేదు శనివారము మఖ్యపక్షమని కొందఱు చెప్పిరి. తిథివార నక్షత్రములు మంచిని సంధించని పక్షమునందు బ్రాహ్మణానుజ్ఞను బొంది యస్థిసంచయనము చేయవలయును విశేష వ్యవధికూడదు అస్థులునశమయ్యెనేని కుశలజేతగాని పలాశవర్ణంబులచేతగాని మరలదహనాది సంస్కారము చేయవలయును పలాశవర్ణంబులచేతగాని మరల దహనాది సంస్కారము చేయవలయును పలాశవర్ణంబులచేత ప్రతికృతి ధహనంబును చేయుపక్షమునందు భస్మాస్థులకు వలనేసంచయనంబును చేయవలెను

శ్లో॥ చతురేనవమేచైవ వృషేహస్యవ మేహ్నివా | అస్థిసంచయనం కుర్యాద్వర్ణానామూనుపూర్వశః |

తా॥ బ్రాహ్మక్షత్రవైశ్య శూద్రులు కృమముగ రక్ష-౬౮ ఈసంజ్ఞులగుల దినములయందు అస్థిసంచయనము చేయువలయునని మనువు వచించె పలాశ వల్కాదులచేత ప్రకృతిదహనమును చేసిన పక్షమునందు తత్కాలంబునందే అస్థిసంచయనంబు జేయవలయును విదేశంబున మృతిబొందినవారికి పాలాశావిధిచే దహనము చేయుపక్షంబున అస్థిసంచయనము చేయనక్కరలేదు పిండప్రదానము మాత్రించేయవలెను

అస్థి సంచయన ప్రయోగః

శ్మశానదేశంగత్వా || కర్తావచేలం స్నాత్వా | ఆచమ్య ... పవిత్రం తానశ్చక్షుత్వా | ఏవంగుణ ... తిథా [ప్రాచీనావితీ] ... యజమానస్య పితృ, ... గోత్రస్య ... శర్కణః ప్రేతస్యమరణాదినా దారిభ్య ... హనికర్తవ్య అస్థిసంచయనకాలే శవాగ్నా నష్టే సతి ద్దోషపరిహారార్థం శ్వాన కుక్కుట గాదోభ జంభూక చండాల స్పర్శ

దోషాది పరిహారాగ్రంథాధోక ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే || ఇతి సంస్కృత
 పరివర్తన ఊణాం గృహీత్వా || శ్లో | సమసం ... పదం || పితృః ...
 గోత్రస్య .. శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినాదారభ్య - హనికర్తవ్య అస్తి
 సంచయనకాలే శవాగ్నానప్తే సతితదోష పరిహారార్థం శ్వానకుకుట
 గార్ధభజంబూక చండాలస్పర్శ దోషపరిహారార్థం యక్ ప్రాయశ్చిత్తం
 కరుం అధికార సంపదసి తి భంతో బ్రువంతు || కరుం అధికార సంప
 దస్తు || పూర్వోక్త ఏవంగుణ - తిథాపితృః ... గోత్రస్య ... శర్మణః
 ప్రేతస్య మరణదినా ... హనికర్తవ్య శ్వానకుకుట గార్ధభజంబూక
 చండాలస్పర్శ దోషపరిహారార్థం స్వర్ణ ధాన్యాజ్యకృచ్చాన్యాచర్యమే
 శ్లో | స్వర్ణం పవిత్రం ... ప్రయచ్ఛమే || ధన్యం కరోషి దాతారా ...
 చ్ఛమే || కామధేనోస్సము ... చ్ఛమే | హిరణ్యగర్భ ... చ్ఛమే ||
 ఇదం కృచ్ఛ్చిత్రయ ప్రత్యామ్నయా యథాశక్తి హిరణ్యం తుభ్య
 మహం సంప్రదదే [సమమ]

అథ ప్రేతదహనాగ్నిం పంచగవ్యేన అద్ధి, ప్రోక్షణమ్

అగ్నేః పశ్చాత్ ఏకస్మిన్ మృత్యా ప్రేతత్వ స్మంతైః తాని ద్రవ్యాణి
 నిధాయ || ఓం భూర్భువస్సువః | తత్పవిత్రుర్వ ర్ణ్యం భర్తా దేవస్య
 ధీమహి | ధియో యోనః ప్రచోదయాత్ || ఇదిగో మూర్తం || గంధ
 ద్వారాండు రాదర్మాం నిత్యపుష్టాంకరీషిణం || క్షశ్వరీగం సర్వ
 భూతానాం తామిహోపహ్వ యేశ్చియమ్ || ఇతిగోమయం | అప్య
 స్వసమేతుతే విశ్వతస్సామ వృష్టియమ్ || భవాజస్య సంగథే | ఇతి
 ఊరం | దధకావ్ గోఅకారిమం | జ్ఞాతకేస్య వాజినః || సురభివో
 ముఖాకరత్పణ ఆయాగంపి తారివత్ || ఇతిదధి || క్షుక్రీమసి
 జ్యోతిరసి తేజోసిదేవో వస్సవిత్ తునూ త్వచ్ఛ్రీద్రీణప్రతేణ వసా
 న్సూర్యస్య రశ్మిభిః || ఇతిఘృతం | దేవస్య త్వాసవతుః ప్రస్తవే |

అగ్నిశ్చైవ ముఖ్యం పూజ్యం సామ్యం సర్వస్వైః వాచోయం
 తుత్యం త్రేణాగ్నిన్వ్యా సామ్రాజ్యే వైభిషించామిరద్రస్య త్పుహ
 స్మతే స్వామాజ్యే నోభవించామి । ఇతి కుశోదకం ॥ అథవంచగ
 వ్యమశనం ఓం ఇతి బ్రహ్మహుశ్చేన త్పిరాలోడ్య ॥ నారాయణ
 నారాయణ నారాయణ అథ ప్రీతదహనాగ్నిం పంచగవ్యేన ప్రోక్ష్య ॥
 ఓం ఆహోహిషామ యోభువస్తాన ఉజ్జరేదధాతన । మహీ రణాయ
 చక్షుస్య త్పూజ్యోవత మౌశువస్వస్య భాజయ శ్చేనానః ఉశతీరి వమా
 త్రే తస్మాఅరంగమామహ్నో యస్యక్షయాయ జివ్యథ ॥ ఆహోజనయ
 క్షాత నన్యతరతద్విః శాశ్మప్రోక్షణం । అహోహిషామ యోభువస్తాన రక్షాగ్ం
 సిపిశాచాయే క్షయంతి పృథివీమను ॥ అన్యత్రోతో గచ్ఛంతయత్రే
 షాం గతేమనః । శన్నదేవీర్భిష్టయ ఆణోభవతు పీతయే । శంయో
 రభానోవంతుః ॥ (ఇతి భస్మాగ్ని రహోక్ష్య)

అథ శవాగ్నినష్ట ప్రియశ్చిత్త హోమః

ఆచమ్య ॥ భస్మనిసమీధారోపణం । అయం శ్చేయోనిర్బుత్వీ
 యోయతో జాతో ఆరోచధాః తంజానన్నగ్న ఆరోహోధానోవర్ధ
 తోరయమ్ ॥

ఈమంత్రమును జెప్పుచు సమీధ అనగా మీ దు గ కు ల్లను
 భస్మము మీధ ఉంచవలెను
 ఏవంగుణ ... తికోప్రచీనాపీతీనితుః గత్యోస్య ... శర్మణః
 ప్రేణస్య మరణాదినాదారభక్త్య ... శానికర వ్యుజ్జేవాగ్ని నష్టప్రియ
 శ్చిత్త హోమం కరిష్యే ॥ కాలే । అథికార సిద్ధ్యర్థం తదుక్త ప్రియ
 శ్చిత్తం కరిష్యే ॥ శ్లో । సమస్తానంప ... అ థికార సంపదస్తు ॥ అథలాకి
 కాగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య । తక్షగ్నిం ప్రబ్ధాత్య ఆ హోహిషామన్యైః ప్రోతకః

పురస్తాదన్నే స్వాంతో నిమాసీదస్తాధ్యా । అస్మిన్నధస్యై అధ్య
త్రరస్త్రికా విశ్వేదేవా - యజమానశ్చ నీదత । ఉద్యుధ్యస్వాన్నే
ప్రతిజాగృహ్యేన మిష్టాప్రాచేనగం సృజేధామయశ్చ పునఃకృణ్వన్
స్త్యాప్తితరం యువాసమన్వాతాగం నీత్వయి తంతు మేతమ్ ॥ ఇతి
మంత్ర ద్వయేన తాకికాన్నా సమిధం నిదాయ ॥ తత్ప్రాయశ్చిత్తా
ర్థం గోమూల్యం బ్రాహ్మణాయదద్యాత్ ॥ తతఃద్యానమ్ ॥ చత్వారి
శ్శంకాత్రయో అస్యపాదా ... జాతవేదసే ... నమః ప్రాగాదిదర్శై
రగ్నిం పరిస్త్రిణాతి, పురస్తాద్, దక్షిణతః, పశ్చాత్, ఉత్తరతః, అథ
దక్షిణేనాగ్నిం ప్రాగగ్రాన్ తర్భాన్ సుగ్ధస్తీర్య, తేష్వేకైకశః
పాత్రాణి ప్రయునక్తి దర్విం, ఆజ్యస్థాలీం, ప్రోక్షణిం, సువంచేతి
చత్వారి, పాత్రాణీ ప్రయుంజ్యాత్, ఏకేనదర్శేణ పవిత్రం కృత్వా
అద్భిరనుమృజ్య ప్రోక్షణపాత్రే నిధాయ, ప్రోక్ష్య, తస్యామపసీయ
హస్తయారంగుప్రోప కనిష్ఠి కాభ్యాం దక్షిణాగ్రింగృహీత్వా, ప్రాచీ
స్త్రిరుత్పాయ, సపవిత్రేణ పాణినాపాత్రాణి సంమృశ్య పాత్రాణ్య
తానానికృత్వా త్రిఃప్రోక్ష్య ఆజ్యస్థాలీమాదాయ ఆజ్యం విలాప్య -
దక్షిణేనాగ్నిం పవిత్రాం త్వి తా యామాజ్యస్థాల్యా మాజ్యం
నిరూప్య - దక్షిణాంగారం నిరూహ్య త్వేధిశ్శ్రీత్య జ్వలతాదర్శే
ణావద్యుత్య ఏకదర్భాగ్రిం ప్రచ్ఛిద్య - ప్రక్షిళ్య ఆజ్యే ప్రతిస్య అప
ఉపస్పృశ్య ॥ త్రిఃపర్యగ్ని కృత్వా దక్షిణతఉద్వాస్య అంగారం ప్ర
త్యూహ్య దక్షిణాగ్రేణ పవిత్రేణ పునరాహారమాజ్యంతీరుత్పాయ
పవిత్రగ్రింధిం విసృస్య క్రతుశ్శ్య అగ్నా ప్రహరతి సుక్రువా వా
దాయ అగ్నాప్రతితప్య దర్శేణసంమృజ్య పునఃప్రతితప్య, ప్రోక్ష్య,
నిధాయ । దర్భమద్భిస్సుగ్ధస్పృశ్యాఽగ్నా ప్రహరతి ॥ తూష్ణిమ ప్రద
క్షిణం పరిషిచ్య ఏకం, ద్వే త్రిణి చత్వారి ఇతిదర్వాన్ మాజ్య
మాదాయ అయాశ్చాగ్నే స్యనభిశస్తీశ్చ సత్యమిత్వమయా అసి ।
అయస్తామనసాధృత్యోయస్తాహవ్యమూహిషేయూనో ధేహి భేషజ్గ్

స్వాహా అయసేఽగ్నయ ఇదదం నమమ || ఏకం... చత్వారి || మనో
జ్యోతి ఋషతామాజ్యం విచ్ఛిన్నం యజ్ఞం సమిమందధాతు | యా
ఇషా ఉషసాని ముచశ్చతా సందధామి హవిషాఘ్ను తేనస్వాహా ||
మనసేజ్యోతిష ఇదం నమమ || ఏకం... చత్వారి || అగ్నిర్హోతా ||
అగ్నినాద్వర్యుః | త్వష్టాగ్నిత్ | మిత్రఉపవక్తా | సోమసోమస్య మస్య
పురోగాః | శుక్రశ్శుక్రస్యపురోగాః || శ్రాతాస్త ఇంద్రసోమాః |
వాతాపేర్షవనశుభ్రస్వాహా | అగ్నయే పంచహోత్ర ఇదం నమమ
ఏకం... చత్వారి || బ్రాహ్మణ ఏకహోతా | సయజ్ఞః | సమేదదాత
ప్రజాంపశూన్సుష్టింయశః | యజ్ఞశేమే భూయాత్స్వాహా || బ్రాహ్మణ
ఏకహోత్ర ఇదం నమమ | ఏకం... చత్వారి || అగ్నిర్ద్విహోతా |
సభర్తా | సమేదదాతు ప్రజాంపశూన్ పుష్టిం యశః భర్తాచవే
భూయాత్స్వాహా | అగ్నయేద్విహోత్ర ఇదం నమమ || ఏకం ..
చత్వారి || పృథివీతిహోతా సప్రతిష్ఠా | సమేదదాతు ప్రజాం
పశూన్ పుష్టిం యశః | ప్రతిష్ఠాంచమే భూనూత్స్వాహా || పృథివ్యైతి
హోత్ర ఇదం నమమ || ఏకం ... చత్వారి || అంతరిక్షం చతుర్
హోతా | సప్తిషాః | సమేదదాతు ప్రజాంపశూన్సుష్టింయశః | విష్ట
శ్చమేభూయాత్స్వాహా || అంతరిక్షాయ చతుర్హోత్ర ఇదం నమమ
ఏకం ... చత్వారి || వాయుః పంచహోతా | సప్రాణాసమేదదాతు
ప్రజాం పశూన్సుష్టిం యశః | ప్రాణశ్చమే భూయాత్స్వాహా ||
వాయువే పంచహోత్ర ఇదం నమమ || ఏకం ... చత్వారి || చంద

మాష్ట్రోతా (సముతూన్కల్పయాతి సమేదదాతు ప్రజాం పశూన్సు
 ప్టియశః | ఋతవశ్చ మేకల్పం తాగ్ స్వాహా || చంద్రిమసేవష్ట్రోత
 ఇదం నమమ || ఏకం ... చత్వారి || అన్నగ్ సప్త హోతా | సప్రా
 ణస్య ప్రాణః సమేదదాతు ప్రజాం పశూన్సుప్టియశః | ప్రాణస్య చమే
 ప్రాణో భూయాత్స్వాహా || అన్నాయ సప్త హోత్రీ ఇదం నమమ ||
 ఏకం ... చత్వారి || ద్యౌర్షప్త హోతా | సోనాదృప్యః | సమేదదాతు
 ప్రజాం పశూన్సుప్టియశః | అనాదృప్యశ్చ భూయాత్స్గ్ స్వాహా ||
 దివేఅప్త హోత్రీ ఇదం నమమ || ఏకం ... చత్వారి || ఆదిత్యో
 నవహోతా | సక్షేజ్స్వీ | సమేదదాతు ప్రజాం పశూన్సుప్టిం యశః |
 క్షేజ్స్వీచ భూయాత్స్గ్ స్వాహా || ఆదిత్యాయ నవహోత్రీ ఇదం నమమ ||
 ఏకం ... చత్వారి || ప్రజాపతిర్షశ హోతా | సఇదగ్ సం సర్వమ్ |
 సమేదదాతు ప్రజాం పశూన్సుప్టిం యశః | సర్వంచ మేభూయాత్స్వాహా ||
 ప్రజాపతయే దశహోత్రీ ఇదం నమమ || ఏకం ... చత్వారి ||
 మనోజ్యోతిర్ముషతామాజ్యం విచ్ఛిన్నం యజ్ఞగ్ సం మిమందథాతు |
 యా ఇష్టా ఉషసో నిముచశ్చ తా స్పందథామిహ విమఘృతేన స్వాహా ||
 మనసే జ్యోతిష యిదం నమమ || ఏకం ... చత్వారి || యన్మౌత్త
 నోమింద్రాభా దగ్నిస్త త్సునరా హోర్ణాతపేదా విచర్షణి స్వాహా
 మింద్రాదిభ్యో దేవతాభ్య యిదం నమమ || పునర్గ్ని శ్చ త్సురదాతు
 నరింద్రో బృహస్పతిః || పునర్గ్నే అశ్వినాయువం చక్షురాథ త్తమ
 క్ష్యో స్వాహా || అగ్నింద్రాబృహస్పత్యై శ్వభ్య ఇదం నమమ || ఏకం

చత్వారి || భూరగ్నయేచ పృథివ్యైచ మహాతేచస్వాహా || అగ్నయేచ
 పృథివైచమహత ఇదం నమమ || ఏకం ... చత్వారి || భువోవాయ
 వేచాంతరిక్షాయచ మహాతేచస్వాహా || వాయవే చాంతరిక్షాయచ
 మహత ఇదం నమమ || ఏకం ... రి || సువరాదిత్యాయచ దివేచ
 మహాతేచస్వాహా || ఆదిత్యాయచ దివేచ మహత ఇదంనమమ ||
 ఏకం ... రి || భూర్భువస్సువశ్చంద్ర మసేచనక్షత్రేభ్యశ్చ ద్విభ్యశ్చ
 మహాతేచస్వాహా || చంద్రమసేచ నక్షత్రేభ్యో దిగ్భ్యమహత ఇదం
 నమమ ఏకం ... రి || అనాజ్ఞాతం యదాజ్ఞాతం యజ్ఞస్య క్రియతే
 మిధు | అగ్నే తదస్య కల్ప యత్వగ్ం హివేత్థయధాతథగ్ స్వాహా ||
 అగ్నయ ఇదం నమసు || ఏకం ... చత్వారి || పురుషసమ్మితో
 యజ్ఞోయజ్ఞః పురుషసమ్మితః | అగ్నే తదస్య కల్పయత్వగ్ం హివేత్థ
 యధా తథగ్ స్వాహా అగ్నయ ఇదం నమమ | ఏకం .. చత్వారి ||
 యత్పాత్రా మనసా చీనదక్షాన యజ్ఞస్య మ స్వజేమర్తాసః | అగ్నిప్ర
 థోతా క్రతువిద్విజానన్ | యజ్ఞోదేవాన్ ఋతుశోయజాతిస్వాహా ||
 అగ్నయ యిదం నమమ || ఓంభూస్వాహా || అగ్నయ ఇదంనమమ ||
 ఓంభువస్వాహా | వాయవ యదం నమమ || ఓంసుభస్వాహా ||
 సూర్యాయేదం నమమ || ఓంభూర్భువస్వాహా || ప్రజాపతయ ఇదం
 నమమ || ఇమంమే వరుణశ్రీధీహవమద్యాచ మృడయ | త్వమవస్సు
 రాచకేస్వాహా || వరుణాయేదం నమమ || తత్వాయామి బ్రహ్మణా
 వందమాన స్తదాశా సైయజమానో హవిర్భి అహేడమానో వరుణే

హాబోధ్యుశ్శగం సమాన ఆయుః ప్రహోషిస్వాహా || వరుణాయేదం
 సమమ || త్వన్నో ఆగ్నే వరుణస్య విభ్యాన్ దేవస్య హేఙోపయాసి
 సీమాః | యజ్ఞోవహ్నితమశ్శో శుచానో విశ్వాద్యేమాగంసి ప్రము
 ముగ్యస్మత్స్వాహా || అగ్నివరుణా భ్యామిదం సమమ || సత్వనో
 అగ్నే వమోభవోతి నేదిహో అస్యా ఉవసోవ్యుషే | అవయక్తువో
 వరుణాగం రరాణో వీహీమృడీకగంసుహవోన ఏధిస్వాహా || అగ్ని
 వరుణాభ్యామిదం సమమ || త్రియస్త్రిగం శత్రంతవోయే ఏతత్త్రియ
 ఇమం యజ్ఞగ్ స్వధయాం ద దన తేమాం చిన్నం ప్రతేతద్ద ధామిస్వాహా
 ఘనోదేవాగం అప్యేతుస్వాహా || అగ్నయే తంతు మతయ ఇదం
 సమమ | తంతుంతనవజసో భానుమన్విహీ జ్యోతివృతః ప్రథారక్షధి
 మూకృతా | అనుల్భణం వయత్ర జోగువా మహామనుర్భవ జనయా
 దైప్యం జన్గస్వాహా || అగ్నయేతంతు మతయ ఇదం సమమ |
 ఉ ద్భుభ్యస్వాగ్నే ప్రతిజాగృహ్యేన మిష్టాపూరేనగం సృజేధామ
 యంచ | పునః కృణ్వగ్ స్వా పితరం యువానమ న్వాతాగం సీత్వ
 యితంతు మేతగ్ స్వాహా || అగ్నయే తంతు మతయ ఇదం సమమ ||
 ఓం భూస్వాహా || అగ్నయ ఇదం సమమ || ఓం భూవస్వాహా ||
 వాయవ ఇదం సమమ ఓం సువస్వాహా || సూర్యాయేదం సమమ ||
 ఓం భూర్భువస్సువస్వాహా || ప్రజాపతయ ఇదం సమమ || ఇత్యేతై
 ర్మంత్రై రాజ్యాహుతీహున్ త్వా || తూష్టింపరిషేచ్య || ఏతత్కర్మ
 సాద్గుణ్యార్థం కృచ్ఛ్రిత్రీయాణ్యా చరిష్యే || అథ కృచ్ఛ్రిత్రీయాణి
 బ్రాహ్మణ్యేభ్యో దధ్యాత్ || ఇతి అగ్ని నష్ట ప్రియశ్చిత్త హోమసమాప్తః

ప్రాణానాయమ్య || పవిత్రీంధృత్వా || ఏవంగుణ ... (ప్రాచీనావీతి) యజమానస్యపితః ... గోత్రీస్య ... శర్మణః ప్రేతస్యమరణది నా దార భ్య ... హని అస్థిసంచయనం కరిష్యే || (సత్యం) తాలేలనుజ్ఞార్ధం యథాశక్తి ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే || శ్లో || సమస్త సంప ... ప్రాచీనావీతి || పితౄణా ... గోత్రీస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినాదారభ్య ... హని అస్థిసంచయనం కర్తుం ముఖ్యకాలో భూత్వా (మమ) అధికార సంపదస్త్వీతి భవంతో బ్రువంతు || అధికార సంపదస్తు | ఏవంగుణ ... తిథా పితః ... గోత్రీస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినాదారభ్య ... హని అస్థి సంచయన యోగ్యతా సిద్ధ్యర్థం స్వస్థుభావ్యాభ్య కృచ్ఛాచ్ఛిణ్యా శరీష్యే || శ్లో || స్వర్ణంపవిత్రీ ... || ప్రాయశ్చమే || శ్లో || ధన్యకరోషి ... ప్రాయశ్చమే || శ్లో || కామధనోస్సముద్భూతం ... ప్రాయశ్చమే || శ్లో || హిరణ్యగర్భగర్భస్థం ... వ్రయశ్చమే || ఇదం కృచ్ఛత్రీయ ప్రాశ్చామ్నాయ యథాశక్తి హిరణ్యం ... సమమ || అభకుంభోదక మాదాయా || ఉదకేక్షీరం నిసీయ || యంతే అన్ని మమం ధామేతి పంచభిర్మంత్రైః అస్థిప్రోక్షణం కుర్వాత్ || యంతే అన్ని మమంధామ వృషభాయేన పక్తవే | ఇమంత గ్నిం తమకూమసిక్షీ రేణ చోదకేవచ | యస్త్వమగ్నే సమదహస్త్వి య్మునిర్వాపయాపునః | క్వాంబూరత్రీజాయతాం పాకకూర్వావ్యల్పా శా | శీతీ కేశీతీకావతి హ్మదుక్తేహాదుకావతి | మణ్ణాశ్వాసునంగమయే మగ్న్ స్వగ్నిం శమయ || శం తేభన్వన్యా ఆపశ్శముతేసంత్యేనూకాక్యాః శం తే సముద్భియా ఆపశ్శముతే సంతు వర్ష్యాః || శం తే సవంతీ స్తను వేశముతే సంతుకూప్యాః శం తే పిహారో వర్షతుశముపృష్టావనీయతామ్ || ఇతిప్రోక్ష్య || పూర్వోక్త ఏవంగుణ ... తిథా పితః ... గోత్రీస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినాదార భ్య ... హని అస్థిసంచయన హోమం కరిష్యే || ద్రహవ దేశా ద్దక్షిణతోంగారం ప్రతిష్ఠా

ప్య ॥ ఓం భూర్భువస్సువరోం ॥ చత్వారిశృంగా ... జాతవేదసేనమః
 పురస్తాత్ ॥ దక్షిణతః ॥ పశ్చాత్ ॥ ఉత్తరతః అధదక్షిణానాగ్నిం
 భాగ్నికగాగ్నిన్ దర్శ్యాన్ తస్మిన్ స్తీర్య ॥ తే శ్వే కైకశః పాత్రాణిప్రియు
 నక్తి ॥ దర్శ్యం - అజ్యస్థాలీం - పోక్షణం సుగ్రమతి ॥ ఏతేనదర్శణ
 పవిత్రం కృత్వా ॥ అద్భిరనుమృజ్య ॥ పోక్షణ పాత్రేనిధాయపోక్ష్య
 తస్మామ ఆపనీయ ॥ హస్తయోరంసుపాప కనిష్ఠికాభ్యాం దక్షిణా
 గ్నింగృహిత్యా ॥ పాపీష్ట్రీరుత్పాపం ॥ సపవిత్రేణపాణినా పాత్రా
 ణీసంమృజ్య ॥ పాత్రాణ్యుత్తానాని కృత్వా ॥ త్రిపోక్ష్య ॥ అజ్యస్థా
 లీనూ దాయ ॥ అజ్యంవిలాప్య ॥ దక్షిణానాగ్నిం పవిత్రాంతర్హితాయా
 మాజ్యస్థాభ్యాం మూఙ్యం నిరూహ్య ॥ దక్షిణతోంగారం నిరూహ్య ॥
 తేవ్యధిశిత్వ ॥ జ్వలతా దక్షిణావద్యుత్య ॥ ఏకదర్శ్యాగ్నిప్రిన్విద్య
 ప్రాతూశ్య ॥ అజ్యేవత్యస్య ॥ త్రిపద్యోక్తకృత్వా ॥ దక్షిణతఉవ్యాస్య
 అంగారం ప్రతూష్య ॥ దక్షిణాగ్నేణ పవిత్రేణ పునరాహారమాజ్యం
 తిరుత్పాయ ॥ పవిత్రగ్నింధిం విసృజ్య ప్రాతూశ్య ॥ అన్నపవిత్ర
 యను ప్రహరతి ॥ సుగ్రుణావాదాయ ॥ అన్న ప్రతితప్య ॥ ఏకద
 ర్శణ సంమృజ్య ॥ పును ప్రతితప్య ॥ పోక్ష్యనిధాయ ॥ దర్శ్య మద్భి
 స్సగ్ స్పృశ్యాన్ గ్నో ప్రహరతి ॥ తూష్ణిసమంత మప్రిదక్షిణం
 పరిషేచ్య ॥

దర్శ్యామాజ్యమాదాయ ॥ అవస్థుజపునరగ్నే చిత్పథాయస్త
 ఆవసుతత్పురతివ్యధాభిః ॥ ఆయుర్వసావ ఉపయాతు శేషగ్ం సంగచ్ఛ
 తాంత్రసు వాజాత వేదస్సాహా ॥ అగ్నయేజాత వేదస ఇదం ననుమ ॥
 దర్శ్యామాజ్యమాదాయ ॥ సంగచ్ఛ స్వపీతృ శిస్సుగ్న్ వ్యధాత్రిప్సి
 మువ్తాపుత్రేహ పాప మోక్షయ యత్రాహిన్యైవ మృజసేతత్రీ కచ్చుత
 త్రాత్వా దేవస్స వ్రతాద ధాతుస్యాహ ॥ దేవాయనువిత్ర ఇదం ననుమ
 దర్శ్యామాజ్యమాదాయ ॥ యత్రకృష్ణశృకుశ అత్తతో దక్షిణస్సర్వ

ఉత్తవాశ్వాపదః । అగ్నిష్ట ద్విష్టాదవృణం కృణోతు సోమశ్చయా
 బ్రాహ్మణమా విపేక్షస్వాహః ॥ అగ్ని షోమాభ్యామిదం నమమ ।
 ఉత్తర పరిషేచనం కృత్వా ॥ స్రువమాజ్యస్థాలీం చాగ్నా ప్రహరతి ॥
 అయుగ్ని రుదకుంభైరప అసియ ॥ స్వనోక్షేత మస్తీన్యవోక్ష్య । అగ్నిం
 చమయేత్ ॥ నారాయణ నారాయణాపూర్వోక్త వపంగణ... తిథౌ
 (ప్రాచీనావీతి) పితుః ... గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రీతస్య మరణాదినా
 దారభ్య ... హని అస్థిసంచయనకాలే గోదానం కరిష్యే । తదజ్ఞ
 బ్రాహ్మణ పూజాంకరిష్యే । పృతిగ్రహితారం బ్రాహ్మణమభ్యర్చ
 యదీచ్చ సిమహారాజన్ సర్వ తీర్థావగాహనమ్ । విప్రీపాదవినిర్ముక్త
 తోయం శిరసి ధారయేత్ । గంధార్థా ఇమేఆహః పుష్పార్థా ఇ మే
 తిల్యా ॥ శ్లో ॥ గవా ఘం గేషు తిష్ఠంతి భువనాని చతుర్థశ । యస్మాత్
 స్నాచ్ఛివంమే స్వాదతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛమే ॥ ఇతిగోదానంకుర్యాత్
 అథదశదానాని ॥ శ్లో ॥ గోభూతిల హేరణ్యాజ్య వాసోధాన్య గుడానిచ
 రాప్యం లవణమిత్యా వసుర్ధశదానాన్యనుక్రమాత్ । ఇతి దశదానాని
 కృత్వా ॥ తతః మనోభిష్ట దానాని డుర్యాత్ ॥

కుంభేఅస్థి నిధానమ్ ॥ ఉత్తిష్ఠాత ప నువగ్ం సంభరస్య మేహ
 గాత్రి మవహః మాశరెరమ్ । యత్రభూమ్యై వృణస్తేతత్రాగచ్ఛతత్రా
 దేవస్స వితాదధాతు ॥ ద్విఃసవ్యహస్తేన ప్రేతస్య శి ర సః ప్ర దే కే
 అ స్థీ న్యా దా య ని శ్చ బ్దం కుంభేనిధాయ ॥ ఇదంత్ర ఏకమ్దంతా
 స్థీన్యాదాయ నిశ్చబ్దం కుంభేనిధాయ ॥ పరఉత్తపకమ్ । ఇతిపార్శ్వ
 యోః శ్లోణ్యోఃవా అస్థీన్యాదాయ నిశ్చబ్దం కుంభేనిధాయ । త్రుతీ
 యేస్త జ్యోతిష్టా నంవిశస్వ ఇతిఉరుభ్యాంజంఘాభ్యాంవాఅస్థీన్యాదాయ
 నిశ్చబ్దంకుంభేనిధాయ ॥ సంవేశ నస్తను వైదారు రేధిప్రియోదేవానాం
 పరమేంద్రస్థే ॥ ఇతిపద్యాం అస్థీన్యాదాయనిశ్చబ్దం కుంభేనిధాయ ॥

నారాయణ సేవోదయణానారాయణి (కర్త) దహన జేశతుండలి
 బూజెదను బోగుచేసిని జ్వలమతిదక తమవలతును శ్లో || యోకదస్తి
 మనుష్యాణాం గంగాభ్యాయేమిషతి || తావద్వర శివసాగ్రి స్వర్గ
 లోకేమహీయతే || అథ దహన దేశజలం సంపాద్య || తత్ర శరీరాం
 తింకృత్వా || తత్ర శిలాత్రయ వేదికారాధనం కరిష్యే || శ్లో || ఇహ
 లోకం పరిత్యజ్య | గతోసి భ్రమాంగతిమ్ | మహానామాయుషాపేణ |
 శిలేత్వాహం నియోజయే || మధ్యే ప్రేతమావాహ్య || ఉత్తరతో
 రుద్రమావాహ్య || దక్షిణతో యమ మావాహ్య || యథాశక్తి ఫం
 పూజ్య || పుష్కావృక్షపవంగుణ... తిథా (పా... తి) పితు...
 గోత్రస్థా... జ్వలణాః ప్రేతస్య మర్ణాదిన్దారభ్య... హాలస్థినంచ
 యనాంగ శ్మశాన శిలాత్రయ వేదికారాధన బలిపిండోదానాని
 కరిష్యే || తత్త దహనదేశే లాజబలిందదామి || తతః అన్నపూపనూ
 పాద్యః పిండత్రయం కృత్వా || గోమయేన వర్తుల త్రయమండలం
 కృత్వా | తేషుదత్వా స్తరణముపతిష్ఠతు వర్షోపరివేత త్రిలోదక
 ముపతిష్ఠతు | ఇతి తిలోదకం దత్వా || మధ్యే ప్రేత రాజాయ మహా
 తుణ్ణి వారణార్ధం ఇదం పిండందదామి | ఉత్తరతో రుక్మాయ కుఘా
 తున్ణి వారణార్ధం ఇదం పిండందదామి || దక్షిణతో య మాయమహా
 తున్ణి వారణార్ధం ఇదం పిండం దదామి || పిండత్రయందత్వా పిండో
 పశ్యేత త్రిలోదక ముపతిష్ఠతు

కొందఱు శ్మశానమందు శిలాత్రయ వేదికారాధనము చేయుట
 యోగ్యము అటు కేయలి పుండంబున బిలు సంకల్పము జపములయును.
 ప్రథమము తిథా... పితు... గోత్రస్థ... శర్మణి...
 ప్రేతస్య మర్ణాదిన్దారభ్య... తుణ్ణి శ్మశానభూత బలిపిండానం
 కరిష్యే || ఇతి సంకల్పం గుమ్మయేవవర్తులమండలం కృత్వా | పిండ
 సాక్ష్యం దత్వా త్రయం ముపతిష్ఠతు | మర్షోపరివేత త్రిలోదకముపతిష్ఠతు
 పిండేను అదా త్రిలోదకం మధ్యే ప్రేతాయ మర్ణాదిన్దారభ్య...
 అథానిత ప్రావహానికృత్ ద్వాత్రయం ఇదం బలిందదామి || వత త్రిలో
 దకముపతిష్ఠతు | అథ దహనదేశే జలకుంభం పృతిష్ఠాప్య || అక్షధారా

దత్తం । ఏవం ... తిథా పితుః గోత్రస్య శర్మణః ప్రేతస్య మ ర ణ
 దినాదారభ్య ... హనిప్రేత ఉత్తమలోక స్వాప్యర్థం శ్మశానభూత
 బలిప్రదానేషు పితరం ... గోత్రం ... శ ర్మ ణం ప్రేతముద్దిస్య
 (మయా) త్వయాకృతై రేభిః మరణదినాదారభ్య ... అహని అస్థినం
 చయనాశశిలాత్రయవేదికారాధన బలిపిండప్రదానైశ్చపితుఃగోత్రస్య
 శర్మణఃప్రేతస్యప్రేతత్వప్రద్వారాప్రేతత్వప్రసర్జితభవతోబ్రువంతు

ప్రేతత్వప్రసర్జిస్తు । (ఇతి తిలోదకం త్యజేత్) యథాత్వమున్ని
 వధోస్యేష ధేవ ఇదివ్యాఅధి । ఏవమిమఉద్భిందంతు క్షీర్యాయశనా
 బ్రహ్మవర్చ సేన । శ్లో । నారాయణ నమస్తేస్తు శంఖచక్రగధాధర ।
 అక్షయం పిండదాసన ప్రేతత్వప్రకరోభవ । అత్రన్నాహిత్వ్యదకం ।
 అత్రపివేతి కీరం నిక్షిప్య । అత్రభుక్త్వ (ఇతివదేత్) తతః అస్థికుంభ
 మాదాయ । తత్రమంత్రః ఉత్తిష్ఠ ప్రేహి ప్రద్రవేశః కృణువ్యపరమే
 వ్యోమః । యమేనత్వం యమ్యాసం విదానోత్తమం నా క్త మ ధి
 రోహేమమ్ । అథ భూమ్యాం అస్థికుంభం నిక్షిప్య । పవిత్రం విస్ఫుజ్య
 స్నాసం కుర్యాత్ । అస్థినంచయన ప్రయోగ స్సమాప్తః ।

గంగాంభస్యస్థి నిక్షేపణమ్

అశ్వినీ, భరణి, ఆర్ధ్రా వువ్యమి, ఆశ్లేష, పుబ్బ, హస్త, స్వాతి
 ఆనూరాధ, కృష్ణ, మూల, పూర్వాషాఢ, శ్రవణము, ఈ నక్షత్రా
 ముల యందును, సోమ; బుధ; గురు; శనివారములయందును, ౨, 3
 ౫, ౬, ౭, ౮, ౯, ఈతిధులయందును, దహనము మొదలు ౧ ౩ ౫, ౬, ౮,
 యీదినముల యందును, పుణ్యనదుల యందును, దివాభాగంబున
 అస్థి నిక్షేపణము చేయవలయును దశాహములోపల విఘ్నములు కలి
 గిన నక్షత్రముందు బేసిమాసములలో త వృ క నాచరింపవలయును
 అస్థులుండగా అగ్రహములో శుభకార్యములు చేయగూడదని పెద్దలు
 వచించిరి

మతి యు గ్రహణాది మహాపర్వములు సంభవించు కాలము నకు తత్పూర్వమే జలమందు కల్పట యుక్తము

తత్ప్రియోగః (కర్తా) అస్థికుంభమాదాయ । పుణ్యనదీతీరే స్థాప్య । స్నాత్వాఽచమ్య । అస్థిస్థపి కేళ వాది ద్వాదశనామభిః ద్వాదశవారం జలంసంపోక్ష్య పవిత్రంభృత్వా । ప్రాణనాయమ్య । ఏవంగుణ ... తిథా (ప్రాచీనావీతి) యజమానస్య పితుః .. గోత్రస్య శర్మణః ప్రేతస్య ప్రేతత్వప్యర్థం మరణదినాదారభ్య ... హనిగంగాం భస్థస్థి నిక్షేపణం కరిష్యే॥ కాలేఅనుజ్ఞారం యథాశక్తి ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే॥ పరిషద్దక్షిణాం గృహీత్వా॥ శ్లో॥ సమస్త సంప ... పదం । (ప్రా ... తీ) పితుః ... గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య ప్రేతత్వప్యర్థం మరణదినాదారభ్య ... హని గంగాంభస్థస్థి నిక్షేపణం కర్తుం ముఖ్యకాలోభూత్వా మమ అధికార సంపదస్త్వీతి భవంతో బుద్ధివంతు ॥ అధికార సంపదస్తు । కాలశ్చ ముఖ్యకాలోస్తు । ఏవంగుణ పితుః ... గోత్రస్య శర్మణః ప్రేతస్య ప్రేతత్వప్యర్థం అస్థినిక్షేపణ కాలేస్వర్ణధాన్య ఆజ్యకృచ్చాన్య చరిష్యే॥ శ్లో॥ స్వర్ణం పవిత్ర ప్రాయశ్చమే । ధన్యకరోషి ... ప్రాయశ్చమే । కామ ధనో ... ప్రాయశ్చమే ॥ హిరణ్య గర్భ ... మే॥ ఇదం కృచ్చత్రీయ స్రాత్యా మ్నాయ యథాశక్తి హిరణ్యం తుభ్యంసమమ । అస్థిని కేళవనామా దిభిః పునస్నాపయిత్వా తతఃపంచగవ్యేన శుద్ధోదకేనచ సంపోక్ష్య పూర్వోక్త ఏవంగుణ ... పితుః ... గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య ప్రేతత్వప్యర్థం మరణ దినాదారభ్య ... హని గంగాంభస్థస్థినిక్షేపణ కాలేఅస్థ్యభిషేకం కరిష్యే॥ తతః బ్రాహ్మణాన్ వరయేత్ । (ఉప వీతి రుద్రనూక్త పారాయణే ఋత్విజంత్యాం ... పుణే । ఇతిచతురో బ్రాహ్మణాన్ వరయేత్ । ఏకవింశతిదర్శైః కూర్చం కృత్వా పంచ గవ్యమేళనార్థం తామ్రీవత్రేతకూర్చం నిధాయ । ఓం భూర్భువ స్సువః ... ప్రచోదయాత్ । ఇతి గోమూత్రం । గంధద్వారాం ... శ్చియమ్ । ఇతిగోమయం । ఆస్థాయస్త్వ ... సంక్షేపే । ఇతిక్షీరం ।

నచ సంప్రోక్ష్య ॥ శుద్ధప్రదేశే మృదమాదాయ ॥ శరణావాక్యతి త్ర
 యంకృత్వా ॥ తత్ర దక్షిణాగ్రా దర్శనాస్తీర్య ॥ తిలానవకీర్య ॥
 తత్రాస్తీనిధాయ ॥ అతోదేవా అవంతునో య త్తో విష్ణుర్వి
 చక్రమే । పృథివ్యా స్సప్త ధామభిః ॥ త్రీణీపదా విచక్రమే విష్ణుర్లో
 పాలదాభ్యః । తతోథ రాణి ధారయన్ ॥ తద్విష్ణాః పరమంపదం
 సదాపశ్యంతి సూరయః । దివీచతురాతమమ్ ॥ తద్విప్రాసో విప్రస్యవో
 జాగ్రువాం స్సస్మమివ తే విష్ణోర్యత్పరమం పదమ్ ॥ హిరణ్యగర్భ స్సమ
 వ్రతాగ్రే భూతస్యజాతః పతిరేక ఆసీత్ । సదాధార పృథి వీంద్యా
 ముతేమాం కస్మై దేవాయహవిషావిధేమ ॥ ఇత్యస్థిషుహిరణ్య శక
 లాన్ నిషీప్య ॥ మధువాతాఽఽఽతాయతే ... భవంతునః ॥ ఇతిమధు
 నిషీప్య ॥ శుక్రమస్తిజ్యోతి ... రశ్మిభిః । ఇత్యాజ్యం నిషీప్య ॥ తిలో
 సిసోమ దేవత్యోగోనవే దేవర్మితః । నిర్ణోదస్సర్వ పాపానాం ప్రవిత్రే
 మృషి భిస్మృతమ్ ॥ ఇతి తిలాం నిషీప్య ॥ ఓం భూర్భువస్సువః ...
 ప్రచోదయాత్ ॥ ఇతి శర్కరాం నిషీప్య ॥ దధిక్వావ్ణో అకారిషం
 తారిషత్ ॥ ఇతిదధిం నిషీప్య ॥ ఆప్యాయస్వ సమేతుతే ... సంధ
 ఇతి షీరం నిషీప్య ॥ దేవస్యత్వాసవితః ప్రస్తవేఽశ్వినోర్భామభ్యాం
 పూష్ణోహస్తాభ్యాం సరసత్యై వాచోయం తుర్యం త్రేణాగ్నేస్త్యా
 సామ్రాజ్యే నాభిషించా మ్రింద్రస్య బృహస్పతేస్త్యా సామ్రాజ్యే
 నాభిషించామి ॥ ఇతి కుశూదకం నిషీప్య ॥ నమక చమక పురుషసూక్త
 హిరణ్య వర్ణాది ఇత్యే త్రైకంత్రి ర్మార్జ్జ యత్వా ॥ (నమక చమక

ములు యాజుషస్మార్త మంత్రీపాఠ ప్రాథమ భాగ పుస్తకమునందు
 గలదు గాన ఆగ్రంథమందు చూడదగును

అథ గోదానం || పూర్వోక్త ... తిథా పితృః ... గోత్రస్య
 శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినాదారభ్య ... హనిగంగాంభస్త్రినిక్షేపణ
 కాలే గోదానాది దశదానాని కరిష్యే (ఇతిసంకల్ప్వ్య) శ్లో || గవా
 మంగేషు ... ప్రయచ్ఛమే || గోదానం దద్యాత్ || గోభూ తిలహి
 రణ్యాజ్య | వాసోథాన్య గూడానిచ | రాప్యం లవణమిత్యాహు ర్ధశ
 దానాన్యనుకృమాత్ || దశదానాని కుర్యాత్ || పునః మృత్తికయాశ
 రావాకృతి త్రయంకృత్వా || తేనాస్థి స్యపిథాయ || హస్తాభ్యాం గృ
 హీత్వా || తతః గంగా ప్రార్థనం కుర్యాత్ || శ్లో || ప్రసీదపరమే దేవి
 సర్వపాపప్రణాశిని | అముకస్య ప్రయచ్ఛత్త్వంగతింపుణ్యాంచశాశ్వతీం

అథ గంగాజలం పవిశ్య | పృథివీగచ్ఛాంతరిక్షం గచ్ఛ ది
 వంగచ్ఛ దిశోగచ్ఛ సువర్గచ్ఛ నువర్గచ్ఛదిశోగచ్ఛ దివంగచ్ఛాంతరిక్షం
 గచ్ఛ పృథివీగచ్ఛాపోవా గచ్ఛ యదితత్ర తేహిత మోషదీషు
 ప్రతిష్ఠాశరీరైః || శ్లో || యావదస్థి మనుష్యాణాం గంగాతో యేషు
 తివతి | తావద్వర్ష సహస్రాణి స్వర్గలోకే మహీయతే || ఏవంతిః ||
 అస్థులు మూడు పర్యాయములు కలుపవలయును కర్తాన్నాత్వాచ
 మ్య || ఏవంగుణ ... తిథా పితృః గోత్రస్య .. శర్మణః ప్రేతస్య
 అంధత్వమూకత్వకాణత్వబధిరత్వవైశాచికబాధానివృత్తిద్వారా పుణ్య
 లోకావాప్త్యర్థం మృత్తికాన్నాదా కూర, ప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే ||
 అనుజ్ఞార్థం యథాశక్తి ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే || సమస్త ... సంప ||
 అధికార సంపదస్తు || అథౌచ్ఛత్రియాణి దద్యాత్ || అయాహి ప్రే
 తస్సా మ్యాంగంభీరేః ప్రథిభిః ప్రార్థ్యైః ప్రజామస్మ భ్యందధద్రీయిం
 చదీరాయుత్వంచ శత శారదంచ || పితరం ... గోత్రం ... శర్మా
 ణం ప్రేతమావాహ్యే || అథగోదానం కుర్యాత్ || అథమృత్తికాన్నా
 నార్థం బ్రాహ్మణాన్వరయేత్ || మృత్తికాన్నానార్థం ... వృణిమహే ||

బ్రాహ్మణేభ్యో నూతన సస్త్రిణీ ద ద్యాత్ || ఆచమ్యపితుః ...
 గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య అంధత్వ ... పుణ్యలోకావాప్త్యర్థం
 అన్యోస్య సహాయేన అష్టాత్తరశతం వాతదర్థం వాయుధాశక్తి మృత్తి
 కాస్నానాన్యాచరిష్యే || ఆశ్వక్రాంతే ... సహస్రి పరమా దేవీతి
 భూమిం దూర్వయాభిమంత్యి || ఆశ్వక్రాంతే రథక్రాంతే ... పదే
 పదే || సహస్త్రి) యంచవ్రయంస్విష్మః || ఆసోహిష్మేతి తిస్మభిః
 హిరణ్యవర్ణా ఇతి చతస్మభిః పవమానసువర్జన ఇత్యేతేనా నువాకేన
 చమార్జయిత్వా || ఆప్రోహీ స్థాసుయో భుషః ... ఆప్రోజనయధాచన
 హిరణ్య వర్ణాశ్శుచయః పావకాయానుజ్ఞాతః ... విధత్ || పవమాన
 సువర్జనః జాతపేదా మోక్షయదత్యాపునాతు || నమోగ్నయేపుమతే
 ... బ్రుహాధ్నో మోషావృధేను వాసఇందుః || ఏవం విధి ప్రకారేణ
 మృత్తికా స్నానాని కుర్యాత్ || కూచ్ఛము ఉదకం నిసీయ || ధారా
 దత్తం || ఏనం ... పితరం గోత్రం ... శర్మాణం ప్రేతం అన్యోస్య
 సహాయేన ... మృత్తి కాస్నానైః || పితుః ... గోత్రస్య శర్మణః
 ప్రేతస్య అంధత్వ ... ప్రేతత్వ విముక్తోత్తమలోక ప్రాప్తి రస్మితి
 భవంతో బ్రువంతు || (తిలోదకంత్యజేత్) ప్రేతత్వ విముక్తో... రస్తు
 త్వన్నిమిత్తం మయాకృతేన అనేనత్వం పుణ్యవాన్ భవ || అధకూర్చం
 విసృజ్య | అథహిరణ్య శ్శాధంవా అమశ్శాంగవాకుర్యాత్ || బ్రాహ్మ
 ణాన్ సంతోషయేత్ || (మృత్తి కాస్నానములు చేసిన బ్రాహ్మణులు
 పునః వారిశరీరశుద్ధికొఱ కు 3 మృత్తి కాస్నానములు చేసికొని తదు
 పరి యీవిధముగా ఋషి తర్పణ చేయవలెను.
 ఏవం ... త్వర్థం మయాకృతమృత్తి కా స్నానాజ్ఞత్వేన దేవర్షి
 పితౄనాన్ ద్విశ్య దేవర్షిన్ పితౄత్వర్థం దేవర్షి పితౄత్వర్థం కరిష్యే ||
 దేవాది తర్పణం కృత్వా || శుచీహోహవ్యేతి ఛాతవస్త్రమద్భిః ||
 శుచీహో ... పావకాః || దేస్యత్వేతి వస్త్రమాదాయ || దేవస్యతావ
 దదే || అవధూతమిత్వ వధూయ || అవధూతం రక్షోవధూతా ...
 అరాతయః || ఉదుత్సం జాతపేదస మిత్యాది త్యాయదర్శయిత్వా ||

ఉన్మృతంసూర్యమ్ || అవహంతీతిపరిధాయ అవహంతీవితన్వానాలోమశాం
 ప్రశుభిస్తహస్వాహః తతోద్విరాచమ్య || శ్లో || ఉత్కామంతు పిశాచా
 ద్యాః యేభూతాశ్చని శాచరాః | ఏతేషామవిరోధేన బ్రహ్మకర్మణ
 మారభే || ఇతిదర్శనం ప్రతిష్ఠాప్య || ప్రాణాయామ త్రయంకృత్వా
 అష్టోత్తర శతగాయత్రీ జపంకృత్వా || ద్వాదశ సూర్యసమస్కారా
 నశ్చోత్థప్రదక్షిణాన చకృత్వా || దేవతా దర్శనాదికం కుర్యాత్ ||

అథ పంచానువాకాః

హరిఃఓమ్ || ౧ || ప్రజాపతే రక్ష్యశ్వయ త్తత్పరాపతత్త దశ్యో
 ౨ భవ ద్యదశ్వయత్తదశ్వ స్యాశ్వత్వంత దేవా అశ్వమే ధేనైవ ప్రత్య
 దధురేషవే ప్రజాపతిగ్ం సర్వం కరోతియో౨శ్వమేధేన యజతేసర్వ
 ఏవభవతి సర్వస్యవా ఏషాశ్రాయశ్చిత్తి సర్వస్య భేషజ్గ్ సర్వంవా
 ఏతేనప్రాప్నోనందేవాఅతరన్నపివా ఏతేన బ్రహ్మహత్యా మతరస్థస్వం
 ప్రాప్నోసమ్ || ౧ ||

తరతితరతి బ్రహ్మహత్యాంయో౨శ్వమేధేన యజతేయఉచైవ
 మేవం వేదోత్తరం వై తత్ప్రజాపతే రక్ష్యశ్వయ త్త స్మాదశ్వ స్యాత్తర
 తో౨వద్యన్తి దక్షిణతో౨స్యేషాం పశూనాం వైతనః కటోభవత్యప్పు
 యోనిర్వా అశ్వో౨ప్పుజ్యోవేతేనస్సు వైవైసంయోనౌ ప్రతిష్ఠాపయతి
 చతుష్టోమ స్తోమోభవతి సరథ్థవాఅశ్వస్య సఖ్యావృహత్త దేవాశ్చతు
 ష్టోమే నై వప్రత్య దదుర్యచ్ఛతుష్టోమ స్తోమోభవత్యశ్వస్య స ర్వ
 త్యాయ ||

ప్రథమానువాక స్సమాప్తః

హరిఃఓమ్ || ౨ || పవమాసస్సుచరసః | సవిత్త్రేణ విచర్షణః |
 యఃపోతాసప్రగాతుమా | పునఃపుమా శేవజనాః | పునఃతు మనవో
 దనూ | పునఃతువిశ్వ ఆయవః జాతవేదః పవిత్రవక్ | సవిత్త్రేణ
 పునాహిమా | సు క్రేణదేవ దీద్యత్ | అగ్రకృత్వాకృతూగ్ం రను || ౧

యస్తేపవిత్రమర్చిషి | అగ్నైవితతమస్తరా | బ్రహ్మతేన
 పునీమహే | ఉభాభ్యాం దేవసవితః | పవిత్రేణ సపనచ | ఇదంబ్రహ్మ
 పునీమహే | వైశ్వదేవీ పునతీ దేవ్యానాత్ | యస్యైబహ్విస్తసురో
 వీత పృథాః | తయామదస్త సుధమాద్యేషు | నయగ్ంస్యామ పతయో
 ర యాణామ్ || ౩ ||

వైశ్వానరో రశ్మిభి ర్మా పు నా తు | వాతఃసాగ్రేనేషి లో
 మయోభాః | ద్యావాప్యపివీ పయసాపయోభిః | ఋతావరీయశ్చియో
 మాపునీతామ్ | బృహస్పి సువిత స్త్రుభిః | వకోస్మే ర్దేస్త మన్మభిః |
 అగ్నైదక్షేః పునాహిమా | యెనదే వా అపునత | యనాహోవ్యం
 కశః | ణేనావ్యేస బ్రహ్మణా || 3 ||

ఇదం బ్రహ్మపునీమహే | యఃసావహూనీగధ్యేతి | ఋషిభిస్సం
 భృతగ్ రసం | సర్వగ్ం సపూత మశ్వాతి | స్వైతం మాఃరిశ్వనా |
 సానమానీర్యో అధ్యేతి ఋషిభిస్సంభృతోరసమ్ | తస్మై సరస్వతీ
 దుహే | క్షీరగ్ం సర్పిర్యనూకమ్ | సానమానీ స్వయినీః || ౪ ||

సుదుఘాహిపయస్వతీః | ఋషిభిస్సంభృతోరసమ్ | బ్రాహ్మణే
 స్వమృతగ్ం శ్రితమ్ | సానమానీర్ష శనుసః | ఇమంఘోకమఘో ఆముం
 కాపూస్సమగ్ధయనుసః | కేవీర్దేవై సుమాభృతాః | సానమానీస్వ

స్వయసిః | సు దుఃసూహిఘృతశ్చుతః | ఋషిభిస్సమృష్టోరసః | బ్రా
 హ్మణః స్వమృతగం హితమ్ | యేనదే వాః పవిత్రేణ | ఆ త్మా నం
 పునజే సదా | తేనహసృథారేణ | సావమాన్యః పునన్మమా, ప్రాజా
 పత్యం పవిత్రం | శతో ద్యామగం హిరణ్మయం క్షేన బ్రహ్మవిదో
 నయం | పునతం బ్రహ్మచునీమహే | ఇస్సోస్సునీతీసహమా పునాతు |
 సోమస్వస్వ స్త్యాపరుణస్స మిచ్ఛ్యా | యమోరాహ పృమ్పణాభి పునా
 తునా | జాతవే దామోర్జ యన్త్యా పునాతు || ఇతి ద్వితియానువాక
 స్సమాప్తః

హరిః ఓమ్ || 3 || సద్గోషువా ఏషాగోకేషు మృత్యువోన్వాఽఽఽ
 వేత్తాభ్యాయదాహుతీర్ష జహుయాత్ | లోకేలోకేపనం మృత్యుర్ద్వం
 దేత్ | మత్యవేస్వాహా మృత్యవెన్వాహేత్పృథి పూర్వమాహుతీర్ష
 హోతి | లోకాల్లోకాదేనస్సత్కుమవ యజతే | నైసం లోకే
 లోకేన్మృత్యుర్ద్వందతి | యనముష్నేస్వాహా ముష్నే స్వాహేతిజహ్వా
 ధ్వంచ క్షీత | బహుంస్మృత్యువమిత్రం కుర్వీత | మృత్యవెన్వాహే
 క్షేక స్మానైకాంజహుయాత్ | ఏ లో వా ఆ ముష్మీన్
 లోకే మృతుః |

ఆశనమామృత్యురేవ | తిమెవాముష్మీన్లో కేనయజతే భ్రా
 హ్మణ్యయైస్వా హేత్యనభృశ ఆశుతిం జహోతి | భ్రాణహత్యా
 నేనా నయజతే | తదాహుః | యద్భూణహత్యా వా త్యా గ్ధ |
 కస్మాన్యజ్ఞేప క్రియత ఇతి | ఆమృత్యుర్వా అవ్యో భ్రాణహ త్యాయా
 ఇత్యాహుః | భ్రాణ హత్యావానమృత్యురితి | యద్భూణహ త్యా
 యైస్వా హేత్యనభృశ ఆశుతిం జహోతి ||

మృత్యుమైవాసూత్యా తర్పయిత్వా పరిపాణం కృత్వా ।
 భూణ్ణోఘ్న భేషజం కరోతి । నతాంగం హవై ముండిభ శౌదన్యవః ।
 భూణ్ణోహత్యాయై ప్రియస్పృత్తిం విదాంచకార యోషాప్యాతి ప్రజా
 యాం బ్రాహ్మణాం హంతి । సంస్వస్మైత్వైశ్చై భేషజం కరోతిజుంబకా
 న్నస్వాహేత్య వశ్యథ ఉత్తమామాహుతిం జుహోతి । పరుణ్ణావై
 జుంబకః । అంతతపవవరుణ మనయజతే ఖిల తెర్విక్లి ధన్య శ్లక్ష్మస్య సింగా
 డీస్య మూర్ధం జుహోతి । ఏతద్వైవరుణస్యనూపమ్ రూపేణైవ వరుణ
 మనయజతే ॥

ఇతి తృతి గానువాక సమాప్తః

సారః ఓమ్ ॥ ౪ ॥ కూశ్శ్లోకై ర్దుహయూద్యోపూత ఇంద్రమ
 మస్యేతయథా సై నోయభాభూణ హై వమెశభవతియో యోశాక
 తస్మింశతి యదర్థావీస మేసోభూణ హత్యాయాన్ స్మాన్మన్యతై
 యానదేనో దీక్షాముపైతి దీక్షిత ఏతైస్సతి జుహోతి । సంవత్సరం
 దీక్షిణో భవతి సంవత్సరాదై వాత్మానంపునీతే మాసంః డీతో భవతి
 యోమాస స్సంవత్సర స్సంవత్సరాదైవాత్మానం పునీషే చతుర్విగ్ం
 శతిగ్ం రాత్రీగ్ం డీతో భవతి చతుర్విగ్ంశతి ర్థమాసా స్సంవత్సర
 సంవత్సరా దేవాత్మానం పునీషే ద్వాదశరాత్రీ గ్ం డీతో భవతి ద్వాద
 శమాసా సంవత్సర సంవత్సరాదై వాత్మానం పునీతైషడాత్రీగ్ం డీతో
 భవతి షడ్వా ఋతవస్సంవత్సర సంవత్సరా దేవాత్మానం పునీతే
 సమాగ్ం సమశ్చీయాన్ సుక్రియము పేయాన్సో పర్యాసీత గుప్తే

తాన్పతాత్పయో బ్రాహ్మణస్య వ్రతం యవాగూరాజస్య స్యామితో
 వైశ్యస్యాథో శ్రామ్యై స్వంధ్వర ఏతద్వ్రతం బ్రూయాద్యై మన్యతో
 పదస్యామితో వ్యదనం ధానాస్సస్తూష్టత మిత్యను వ్రతయే ద్దాత్మనోను
 పదాసాయ ॥

చతుర్థానువాక స్సమాప్తః

హరిః ఓమ్ ॥ ౩ ॥ హిరణ్యోచ్చం వరుణం ప్రపద్యే త్తీర్థం మే
 దేహియాచితః । యస్మిన్మాభుక్తమ సాఘానాం నాపేభ్యశ్చ ప్రతి
 గ్రహః । యస్మై మనసా నాచాక్షణ్యణావా దుష కృత్తిం కృతమ్ ॥
 తన్న ఇంద్రో వరుణో బృహస్పతి స్సవితాచ పునరుపునః పునః ।
 సమోఽగ్నయోఽపును తేనమ ఇన్ద్రాయనమో వసుణాయనమో
 వారుశ్చైవసమోఽద్యుః ॥

యదిపాంశూరం యదమైధ్యం యదిశాస్త్రం తికుపగ చ్చతాత్ ॥
 ఆత్మ్యానాదతీ పానాద్యచ్చ ఉగ్రాత్ప్రతి గ్రహేత్ । తన్నో నరుణో
 రాజాచాణివాహ్యనమకేతు । సోఽహమచా పావిరజో నిర్ముక్తోముక్త
 క్షిప్తిహః । నాకస్యపుష్క మాకుహ్య గచ్ఛేద్భ్రహ్మ సల్లోకతామ్ ।
 యశ్చాపున నరుణో స్సపునాత్వఘమర్షణః । ఇమం మేగర్జేయమునేసర
 స్వత్తి శుతుక్రిస్తా మేం సచతాపరుష్ణియా । అసిష్నియా మరుద్వృ
 ణేనైతయాఽఽష్టికేయే శ్రుణువహ్యసహామయా । ఋతంచ సత్యంచా
 బ్ధివాత్తాసోఽధ్యజాయత । తతో రాత్రి రజాయత తతస్స ముద్దో
 అర్ణవః ॥

సముద్దోద్గ్ణ వాదధి సంవస్సణో అజాయత । అహోరాత్రాశ్చ

మిదధద్విశ్వస్య మిషతో వశి సూర్యా చంద్రమసా ధాతాయ ధా
 పూర్వముకల్పయత్ | దివంచ పృథివీంచా న్తరిక్షమధోనువః | యత్స్ప
 దివ్యాం రజస్స్వ మాన రిక్షేవిరోదసీ | ఇమాగ్ం స్తదాపా వరుణః
 పునాత్వఘమర్షణః | ఏచభూతస్య మధ్యేభువనస్యగోప్తా | ఏష
 పుణ్యకృతాం లోకానెషమృత్యోర్ హిరణ్మయమ్ | ద్యావాస్తృతి
 వ్యోర్ హిరణ్మయగ్ం సగ్ శ్శితగ్ం నువః ||

సనస్సువస్సగ్ం క్షాధి | ఆర్దంజ్వలతి జ్యోతిరహమస్మి | జ్యోతి
 జన్వతి బ్రహ్మహమస్మి | యోహమస్మి బ్రహ్మహమస్మి | అహ
 మస్మి బ్రహ్మహమస్మి | అహమెవాహం మాంజహామిస్వాహః |
 అకార్య కార్య వక్షీర్ణిస్తేనో భూణాహః గురుకల్పగః వసుజోఽపామఘ
 మర్షణి స్తస్మాత్పా పాత్ప్రముచ్యతే || ౧ జోభూమి స్వమాగ్ం
 రోదయస్వ ప్రవద నిధీరాః | ఆకాస్థముద్రిః ప్రదమె విధర్మం జన
 యస్ప్రిజాభువనస్య రాజా || వృషా పవిత్రే అధీసానౌ అవ్యేబృహ
 ణ్సామోవా వృధేసు వానఇందుః

ఇతి పఠించానువాక సమాప్తః మృత్తికాస్నాస ఖండా సమాప్తాః

అథ నగ్నశ్రాద్ధప్రయోగః

అథకర్తాశ్రోత్రియం బ్రాహ్మణ మాహూయ | స్నాత్వా
 ఽచమ్య || పవిత్రం భృత్వా || ఏవంగుణ ... దౌ (ప్రా... తీ)
 పితుః ... గోత్రీస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినా దారభ్య ...
 అతిపన్న ప్రథమే హనిర్తవ్య నగ్న ప్రచ్ఛాదనై కోధిచ్ఛామ శ్రాద్ధం

కరిష్యే || కాలే అనుజ్ఞా గ్రం యథాశక్తి ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే || పరి
షడక్షీణాం గృహీత్వా || శ్లో || సమస్తస పదం (ప్రా) ... తీ)
పితుః గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య మరణ దినా దారభ్య ... అతి
పన్న ప్రభమేహని కర్తవ్య నగ్న ప్రచ్ఛాదనై కోదిష్ఠామ శ్రాద్ధంకర్తుం
అధికార సంప ... బుధవంతు || కర్తుం అధికారసంపదస్తు || ఏవంగుణా..
తిచాపితుః గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య అంధత్వ, మాకత్వ, కాణత్వ
బధిరత్వ, పంగత్వనగ్నత్వ, పితౄచత్వ, నివారణార్థం, నగ్న ప్రచ్ఛాద
నై కోదిష్ఠామ శ్రాద్ధం ఆమాది ద్రవ్యేణ ప్రేతోద్దేశేన అద్య (ఉపవీతి
కరిష్యే || ఇతిసంకల్ప్య [ప్రా]... తీ] పితుః ... గోత్రస్య ... శర్మణ
ప్రేతస్య మరణదివాదారభ్య ... హని అతిపన్న ప్రభమేహని కర్తవ్య
నగ్న ప్రచ్ఛాదనై కోదిష్ఠామ శ్రాద్ధప్రేతార్థే అయం తేక్షణః ఉప
తిష్ఠతు | అధవాద్యస్థానే గోమయేన నస్తల మండలం కృత్వా || పితుః
గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య వాద్యస్థానే దర్భాస్తరణముపతిష్ఠతు ||
దర్భాపరివత త్తిలోదక ముతిష్ఠతు || పితః ... గోత్ర ... శర్మణ
ప్రేతనగ్న ప్రచ్ఛాదనై కోదిష్ఠామ శ్రాద్ధే ప్రేతార్థే ఇదం తేవాద్య
ముపతిష్ఠతు || శన్వోదేవీరభిష్ఠయ ఆపోభవంతు పీతయే శంయోరభిసో
వతునః || ఇతి బ్రాహ్మణస్య వాదాప్రక్షాళ్య || ఉపవీతికర్తావాదా
ప్రక్షాళ్య || ఆచమ్య || కృష్ణ కృష్ణ కృష్ణ || ప్రా... తీ || ప్రేతవిష్ట
రార్థమయంకుశః || ఇత్యాసంకత్యా || ఉదజ్జుఖిమపనిశ్య || అధ్య
పూర్వోక్త ... తిదా [ప్రా]... తీ, పితుః ... గోత్రస్య ... శర్మణ
ప్రేతస్య మరణదివా ... హని అతిపన్న ప్రభమేహనికర్తవ్య నగ్న ప్ర
చ్ఛాదనై కోదిష్ఠామ శ్రాద్ధే ప్రేతార్థే భవదనుజ్ఞ యాప్రక్రాంతం
శ్రాద్ధకర్మ కరిష్యే || కురు స్వ || (ప్రా... తీ) అపహతా అనురారక్షా
సిపిశాచాయే తయంతి పృథీణీమను | అస్మ్య త్రేతోచ్ఛంకయ
త్రాస్య గత్తంమనః || ఇత్యు ధృత్య | అపఉపస్పృశ్య || ఉదీరామవర్త
ఉత్పిర్ ఉస్మక్యమః ప్రేత స్తోమ్యః అసుయ ఇయాదప్రక ఋత్రజ్ఞస్స

నోవతు ప్రోహోహనే || ఇతితి లాగ్నికిరేత్ || శ్రాద్ధార్థం సంపాదిత ద్వి
 వ్యాణి ఉదకేన సంప్రోక్ష్య || తత్సవితుర్వ రేణ్యంభర్తోదేవస్యధిమహి
 ధీయోయోనః ప్రోచోదయాత్ || అపవిత్రః ... శుచిః | ఇతి త్రిః
 ప్రోక్ష్య || శ్రాద్ధార్థం సంపాదితాః పదార్థాః దేశతః
 కాలతశ్చ ముఖ్యకాలోభూత్వా శ్రాద్ధయోగ్యా భవంత్యితి
 భవంతో బ్రువంతు || శ్రాద్ధయోగ్యాభవంతు | శ్లో|| శ్రాద్ధకాలే
 గయంధ్యా త్యాక్యాత్వా దేవం గదాధరం | తాభ్యాంచై వపమ
 స్రుత్య తత శ్రాద్ధం ప్రవర్తయే || ప్రవర్తయ || పితుః ... గోత్రస్య
 శర్మణః ప్రేతస్య మరణ దినాదారభ్య ... హని అతిపన్న ప్రథమేహని
 కర్తవ్య సగ్న ప్రచ్ఛాదనై కోద్దిమామ శ్రాద్ధే ప్రేతాశ్చ ఇదంతే ఆసన
 ముపతిష్ఠతు || పితుః ... గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య మరణ దినా
 దారభ్య ... హని అతిపన్న ప్రథమే హని కర్తవ్య సగ్న ప్రచ్ఛాదనై
 కోద్దిమామ శ్రాద్ధే త్తణః క్రియతాం || ఓంతదా ప్రాప్నవంతు భవం
 తః || ప్రాప్నోతు భవనిత్యుక్త్యా || ప్రాప్నవాని || అప్యి వాత్రమా
 సాద్య || ఉత్తానం ప్రోక్ష్య || ఉద్ధృత్య || తిలాన్ నిక్షిప్య || ఉదకమా
 పూర్య || శన్నదే వీరభిష్టయ ఆపోభవంతు పీతయే శంయోరభిస్రవం
 తునః || తిలోసిసోమ దేవస్యో గోసవే దేవనిర్మితః ప్రేతవధ్విః ప్రేత
 ప్రేతపహి | పితరం ... గోత్రం ... శర్మాణం ప్రేతమీమాన్
 లోకాన్ ప్రీణయాహినః || [ఇతితిలాసవకీర్య] గంధార్ధా ఇమే అపః
 పుష్పార్ధా ఇమే తిలాః ప్రేతాయవో జుష్టంగృణ్ణామి || ప్రేతపాత్రం
 సంపన్నం || సుసంపన్నం || ఉపతిష్ఠతా మఘ్యన్యః ఆయాహి ప్రేత
 శతశారదంచ || పితరం ... గోత్రం . శర్మాణం ప్రేతం ప్రేతమా
 వాహయిష్యే || ఆవాహయ || హస్తాదకందత్వా || యాగివ్యాఆప్తః
 పయసా సంబభూవుర్యా అంతరిక్ష ఉపార్ధి నీర్యాః | హిరణ్యవణ్ణాయుశ్చి
 యాస్తావ ఆప్తశ్చగ్న స్త్యనాస్తు సహవాభవంతు || పితః గోత్ర శర్మణ ప్రేత
 మరణదినాదారభ్యహనిఅతిపన్న ప్రథమేహనికర్తవ్య సగ్న ప్రచ్ఛాదనాభ్యై

కోడిసామశ్రాద్ధే ప్రేతార్థే ఇదంతే అగ్న్యముపతిష్ఠ తః॥ ప్రేతాయస్థానమ
సి॥ తతస్సుగ్రోదకం ॥ గంధాధాన్ ఇమే ఆపః పుష్పాధాన్ ఇమేతిలాః ॥

యువాసు వాసాః పరివీత ఆగ్రాత్ప ఉశ్రేయీన్ భవతిజాయమానః ।

తంధిరానః కవయుఉన్న యంతిస్త్యాధియో మనసా దేవయంతః ॥ పితః
గోత్రీ ... శర్మన్ ప్రేతమరణ దినాదారభ్య హః అతిపన్న ప్రధి
మేహని కర్తవ్య నగ్న ప్రచ్ఛాదనాభ్యై కోడిసామశ్రాద్ధే ప్రేతార్థే
అంతః ప్రావరణార్థం బహిః ప్రాణవరణార్థం వస్త్రయుగ్మంతు భ్యసం
ప్రద దేవము ॥ వః అచ్ఛాదనార్థం పవిత్రార్థం అలంకరణార్థం ఇమే
కుశాః । నస్త్రైభావే యథాశక్తిహీరణ్యం వాదదద్యాత్ ॥ నకలారా
భనై స్వర్ణిత ముపతిష్ఠతు ॥ ప్రేతాయ స్వస్తితమస్తు ॥ ప్రేతమండ
లొద్వర్తనం కరిష్యే ॥ తతః యథాశక్తి ఆమాది సమస్త భోజన పదా
ర్థాన్నిధాయ ॥ [ఏకవర్షపర్యంతం) 3౬౦ దినములకు సరిపడ భోజనసా
మగిని సమస్థింపనలయును. [లోపము చేయకూడదు.]

ఓం భూర్భువఃస్వః ... ప్రగోదయాత్ ॥ ఉదకం సంప్రోక్ష్య ॥

అప్రదక్షిణా పరిశిచ్య ॥ హస్తాదకందత్వా ॥ పృథివీతైపాత్రం ద్యౌర
ప్రథానం బ్రహ్మణస్త్యాముఖే జుహోమి ॥ బ్రాహ్మణస్వత్వా ప్రాణానాన
యోజుహో మ్యక్షీతమసిమాస్యతేష్టా అముత్రామఃస్మిల్లోకే ఇదం

విష్ణుర్విచక్రమే త్తేఘానిదదె పదమ్ ॥ సమూఢమస్య పాగ్ం సురే ॥
స్వభాశ్రీవిష్ణో ఆమం రక్షస్వ పితః ... గోత్ర శర్మన్ ప్రేతమరణ
దినాదారభ్య ... హని అతిపన్న ప్రథమే హనికర్తవ్య నగ్న ప్రచ్ఛా
దనాభ్యై కోడిసామశ్రాద్ధే ఏతత్తే ఆమం సపఃకరం సన్యం జవంసతాం
బూలం సదక్షిణాకాం సపిలాపి ధానోదకుంభంపితా ... గోత్రః ...
శర్మాప్రేతః దేవతా ఇదమామం సోపస్కరం బ్రాహ్మణస్త్యాహవనీయా
ర్థే దత్త మాతృ పే స్త్రస్వర్వం గయేయం భూర్బువఃస్వో భోక్తారాజతం
పాత్రమక్షయ వటచ్ఛాయేయం పిత్రే ... గోత్రాయ ... శర్మణే ప్రే
తాయ ఇదమామం సోపస్కరం సదక్షిణాకం సతాంబూలం సపిలాపి

ధానోదకుంభం ప్రేతత్పత్వర్థ ముపతిష్ఠతు || (తిలోదకంత్యజేత్)

అథ ప్రేత ధారాదత్తం

(ప్రా)...తీ) పితుః ... గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య మరణ దినాదారభ్య ... హని అతిపన్న ప్రథమేహని కర్తవ్య సగ్న ప్రచ్ఛాదనాఘ్నే కోద్దిష్టామ నాఘ్నే కోద్దిష్టామ శ్రాద్ధే పితరం ... గోత్రం ... శర్మణం ప్రేత ముద్దిశ్య (మయాత్వయాక్రియ మాణేన మరణ దినాదారభ్య... హని అతిపన్న ప్రథమేహని కర్తవ్య సగ్న ప్రచ్ఛాదనాఘ్నే కోద్దిష్టామ శ్రాద్ధేనపితుః .., గోత్రస్య .. శర్మణః ... ప్రేతస్య | ప్రేతత్పత్తి ద్వారా ప్రేతత్వ విముక్తి సాధన మస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు || ప్రేతత్పత్తిరస్తు || ప్రేతభుజ్యతామ్ || అథపిండనీథానమ్ || పూర్వోక్త తిదాపితుః ... గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య మరణ దినాదారభ్య... అహని అతిపన్న ప్రథమేహని సగ్న ప్రచ్ఛాదనాఘ్నే కోద్దిష్టామ శ్రాద్ధీయ తిలోదక పిండప్రదానం కరిష్యే || [ఇతిసంకల్ప్య] (ప్రా..తీ) గోమయేనానులిప్య || పిండస్యాధః దర్శాన్తరణ ముపతిష్ఠతు || దర్శో పర్యే తత్తిలోదక ముపతిష్ఠతు || పితే)...గోత్రాయశర్మణే ప్రేతాయ మరణ దినాదారభ్య ... హని అతిపన్న ప్రథమేహని కర్తవ్య సగ్న ప్రచ్ఛాదనాఘ్నే కోద్దిష్టామ శ్రాద్ధే ఏవపిండః ఉపతిష్ఠతు || పిండస్యో పర్యేత త్తిలోదక ముపతిష్ఠతు | యథాశక్తి దక్షిణాండత్వా | అభ్య పూర్వోక్త ... తిథాపితుః గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య మరణ దినాదారభ్య - హని అతిపన్న ప్రథమేహని కర్తవ్య సగ్న ప్రచ్ఛాదనాఘ్నే కోద్దిష్టామ శ్రాద్ధీయ తిలోదక పిండ ప్రదానే పితరం ... గోత్రం శర్మణం ప్రేతముద్దిశ్య (మయా) త్వయాకృతేన అనేనసగ్న ప్రచ్ఛాదనాఘ్నే కోద్దిష్టామ శ్రాద్ధీయ తిలోదక పిండ ప్రదానేన పితుః గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య ప్రేతత్పత్తి ద్వారా ప్రేతత్వ విముక్తి సాధనమస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు || ప్రేతత్పత్తి ద్వారా ప్రేతత్వ విముక్తి సాధనమస్తు | దత్తం శ్రాద్ధం అభిరమ్యతామితీకర్తావదేత్ || అభిరమతాస్మి ఇతివిహిః || పిండంజలే నిక్షిపేత్ ||

ఇతి సగ్న శ్రాద్ధప్రయోగ స్సమాప్తః

అర్చననశ్రాద్ధ ప్రయోగః

మృతదినము మొదలు బేసినదినములయందొక్కొక్క శ్రాద్ధము జరుపవలెను. కొందఱు అశక్తతచే నన్నింటిని వక్కదిసంబుననే యాచరింపుదురు. కొందఱు నగ్న శ్రాద్ధముచేసి నవశ్రాద్ధముగూడ చేతురు, కొందఱు సకాలంబుననే యాచరింపుచున్నారు, అట్లుసకాలంబున నాచరింపకపోయిన పక్షమందు ఆచరించేకాలము వఱకు గతించిన దినములను కలిపి సంకల్పమును చేయవలెను. అనగా గతించిన దినములకు కూడ నవశ్రాద్ధము చేయవలెనని యభిప్రాయము. శ్లో॥ నవశ్రాద్ధాని సర్వాణి । ప్రేతత్వప్తి కరాణీతు । అద్యాది షోడశైతాని । ప్రేతత్వస్య నివృత్తయే ॥

కర్తాస్మాత్వ్యాఽచమ్య । పవిత్రీం కృత్వా । పూర్వోక్త ఏవం గుణ ... తిథౌ (పా) ... తీ) యజమానస్య పితుః ... గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య మరణ దినాధారభ్య ... హని అతిపన్న ప్రథమాహ్నిక ... హ్నికసవామై కోద్దిష్టామ శ్రాద్ధం కరిష్యే ॥ కాలే అనుజ్ఞార్థం పరిమత్ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే ॥ పరిషద్దక్షిణం గృహ్నిత్వా ॥ సమస్తసంప ... పదం । (ప్రా ... తీ) పితుః ... గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య మరణ దినాధారభ్య ... అహని అతిపన్న ప్రథమాహ్నిక ... హ్నికసవామై కోద్దిష్టామ శ్రాద్ధం కర్తుం అధికారసంప దస్త్వీతి భవగతో బుధివంతు ॥ కర్తుం అధికారసంపదస్తు ॥ ఏవంగుణ.. తిథౌ (పా) ... తీ) పితుః ... గోత్రస్య శర్మణః ప్రేతస్య మరణ దినాధారభ్య ... హని అతిపన్న ప్రథమాహ్నిక ... హ్నికసవామై కోద్దిష్టామ శ్రాద్ధ మేకోద్దిష్ట విధానేన ఆమాది ద్వివ్యేణ ప్రేతోద్దేశేన సద్యః కరిష్యే ॥ (సవ్యం) (ప్రా...తి) పితుః ... గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినాధారభ్య ... హని ... అహ్నిక సవామైకోద్దిష్టామ శ్రాద్ధే ప్రేతార్ధక్షణః ఉపతిష్ఠతు ॥ పితుః .. గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినాధారభ్య ... హని అతిపన్న ప్రథమాహ్నిక సవామైకోద్దిష్టామ శ్రాద్ధే ప్రేతార్ధక్షణః ఉపతిష్ఠతు ॥ (విధిప్ర) కారేణ దద్యాత్) పాద్యస్థానే గోమయేన వర్తులమండలం కృత్వా ॥ ప్రేత

పాద్యస్థానేదర్శనమరణ ముపతిష్ఠతు || దర్శోపర్యేత త్తి లోదక ముప
 తిష్ఠతు || పితః ... గోత్రీ .. శర్మన్ ప్రేతమరణదినాదారభ్య ... హని
 నవామైకోద్దిష్టామశ్రాద్ధేప్రేతార్థే స్వాగతముపతిష్ఠతు || స్వాగతమిదంతే
 పాద్యముపతిష్ఠతు || పితః ... గోత్ర .. శర్మన్ ప్రేతమరణ దినాదా
 రభ్య ... హని అతిపన్న ప్రథమాహ్నిక నవామై కోద్దిష్టామ శ్రాద్ధే
 ప్రేతార్థే స్వాగత ముపతిష్ఠతు || స్వాగతమిదంతే పాద్యముపతిష్ఠతు ||
 ఏవం పాద్యం దద్యాత్ || కర్తాపాదౌ ప్రక్షాళ్యాచమ్య || బ్రాహ్మ
 ణాన్ ఉదబ్జుముప వేశ్య || పితః .. గోత్రీ ... శర్మన్ ప్రేతవిష్ట్రార్థ
 మయంకుశః || ఆసనం దద్యాత్ || ఓం అద్య పూర్వోక్త ఏవంగుణ ...
 తిథాపితుః ... గోత్రస్య శర్మణః ప్రేతస్య మరణ దినాదారభ్య ...
 హని అతిపన్న ప్రథమాహ్నిక హ్నిక నవామై కోద్దిష్టామ శ్రాద్ధే
 ప్రేతార్థే భవదనుజ్ఞయాప్రకాంతం శ్రాద్ధ కర్మ కరిష్యే || కురుష్య ||
 అపహతా అనురారక్షాంసి విశాచాయేక్ష యంతి పృథివీమను |
 అన్యత్రేతో గచ్ఛంతు యత్రాస్య గతం మపః || ఉదీర్తామవరఉత్పర
 ఉన్మథ్యమః ప్రేతస్సీమ్యః ఆసుంయ ఇయాదప్తక ఋతజ్ఞ స్సినోవతు
 ప్రేతోహవే || (స్త్రీప్రేతాహవే) అని చెప్పవలయును.

అథ ద్రవ్యాది ప్రోక్షణం || ఓం భూర్భువస్సువః.. .. దయాత్
 ఆపవిత్రః .. శుచిః || శ్రాద్ధార్థం సంపాదితాః పదార్థాః దేశతః కాల
 తశ్చ శ్రాద్ధయోగ్యా భవంతి తి భవంతో బుధివంతు || శ్రాద్ధయోగా
 భవంతు || శ్లో|| శ్రాద్ధకాలేగయాంథ్యాత్వా త్థ్యాత్వా దేవం గదా
 ధరమ్ || తాభ్యాం చైవ సమసౌత్య తతశ్చాద్ధం ప్రవరయే || ప్రవ
 ర్తయ || ఇతి విప్రీః || పితః ... గోత్రస్య .. శర్మణః ప్రేతస్య మరణ
 దినా ... హని ... హ్నిక నవామై ... ర్థే ప్రేతార్థే ఇదంతే ఆస్యస
 ముపతిష్ఠతు || ఇతి బ్రాహ్మణస్య వామపార్శ్వే అసనం దద్యాత్ ||
 పితః ... గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినాదారభ్య ...
 హని అతిపన్న ప్రథమా - ధేన్ ఇదంతే ఆసన ముపతిష్ఠతు || సర్వ

తి ఆసనముపత్తిష్ఠతు || సర్వత్ర ఆసనం దద్యాత్ || పితృః ... గోత్రస్య
 శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినాదారభ్య ... హని ... అహ్నికనవామై
 గోద్దిష్టామ శ్రాద్దేక్షణః క్రియతాం || పితృః ... గోత్రస్య ... శర్మణః
 ప్రేతస్య మరణ దినాదారభ్య ... హని ... అతిపన్న ప్రథమాహ్నిక
 నవామై గోద్దిష్టామ శ్రాద్దేక్షణః క్రియతాం || ఏవం కుణాని దద్యాత్
 ఓమ్ తథా || ప్రాప్నువంతు భవంతః || ప్రాప్నువాని || బ్రాహ్మణస్య
 పుత్రః దర్భానాస్తీర్య || కేవ్యువ్య పాత్రమాసాద్య || ఉత్తానంప్రోక్ష్య
 ఉభృత్య || తిలాన్వికీర్య || ఉదకమాపూర్య || శంసో దేవీరభిష్టయ్య
 ఆపోభవంతు శీతయే | శంయోరభి స్రవంతునః | తిలోస్సిసోమ దేవ
 త్సో గోస్రవే దేవనిర్మితః || ప్రత్నవద్భిః ప్రత్నప్రేతపహి || పితరం ...
 గోత్రం ... శర్మాణం ప్రేతం ఇమాన్ లోకాన్ ప్రీణయాహినః ||
 (ఇతి తిలావ పకీర్య) గంధార్ధా ఇమే ఆపః || పుష్పార్ధా ఇమేతిలాః ||
 పితృ ప్రేతాయవోజుష్టం గృహ్ణామి || ప్రేత పాత్రం సంపన్నం | ఉప
 తిష్ఠతామర్ఘ్యైః || పితరం ... గోత్రం ... శర్మాణం ప్రేతం ప్రేత
 మావాహయిష్యే || ప్రేతమావాహయ || ఆయాహిప్రేత ... శార
 దంచ || సావథానా భవంతుతే || సావథానాన్మః || హసోదకందత్వా
 యాద్వివ్యాఆపః పయసా సంబహూ పుర్యా ఆంతరి ఉత్పార్ధి వీర్యాః |
 హిరణ్య వర్ణాయజ్ఞియాస్తాస్త ఆప్తశ్శక్స్యో నాస్తుహవా భవంతు |
 పితం ... గోత్ర ... శర్మణ్ ప్రేతమరణ దినాదారభ్య ... హని ..
 అహ్నిక నవామై గోద్దిష్టామ శ్రాద్దే ప్రేతార్థే ఇదంతే అర్ఘ్య ముప
 తిష్ఠతు || పితః ... గోత్ర శర్మణ్ ప్రేతమరణ దినాదారభ్య ... హని
 అతిపన్న ప్రథమాహ్నిక నవామై గోద్దిష్టామ శ్రాద్దేప్రేతార్థే ఇదంతే
 అర్ఘ్యముపత్తిష్ఠతు || ఏవం సర్వత్ర అర్ఘ్యం దత్వా || ప్రేతాయస్థాన
 మసి || తతస్సుద్ధోదకం || గంధార్ధా ఇమే ఆపః పుష్పార్ధా ఇమేతిలాః ||
 యువాపవాసాః పరివేత ఆగ్రాత్స ఉశ్రేయాస్సనతి జాయమానః | తం
 ఛీరాసః కవయ ఉన్నయంతి సాధియో మనసా దేవయంతః | పితః ...
 గోత్ర - శర్మణ్ ప్రేతమరణ దినాదారభ్య - హని - హ్నిక నవా

మైకొద్దిష్టామ శ్రాద్ధైఅంతః ప్రావరణార్థం బహిః ప్రాపరణార్థం వస్త్రం
 తుభ్య మహం సంపద దేనమమ || యువాసువాసాః ... మనసా
 దేవయంతః || శితః ... గోత్ర ... శర్మన్ ప్రేతమరణ దినాదారభ్య
 హని అతిపన్న ప్రథమాహ్నిక సవామై కోద్దిష్టామ శ్రాద్ధై ప్రేతార్థే
 అంతః ప్రావరణార్థం బహిః ప్రావరణార్థం వస్త్రంతు ... సమమ|| స్వ
 త్రవస్త్రం దద్యాత్ || తదభావే సతిలాశమే కుశాః || సుకుశాః వః
 ఆచ్ఛాదనాగ్ం పవిత్రార్థ మలంకరణార్థం ప్రేతాయ స్వర్చితమస్తు |
 అథ ప్రేతమండలాద్వర్తనం కరిష్యే |

భోజద పాతేషు తండులాదీన్నిథాయ || అమండ్విగుణం వా
 చతుర్గుణం వాదద్యాత్ || ఉపవీతి || ఓంభూర్భువస్సువః ... ప్రవోద
 యాత్ || ఇతిదేయ ద్రవ్యాణ్యుదకేన పోక్ష్య || (ప్రా ... తీ) హస్తా
 దకం దత్వా || దేవ సవితః ప్రసువ || పృథీవీతే పాత్రం ద్యౌరక్షిథాసం
 బ్రహ్మణస్త్యా ముఖేజుహోమ బ్రాహ్మణస్యత్వా ప్రాణాపాన యోర్భు
 హ్నోమ్యక్షిత మసినూస్యక్షేస్తాత్రముత్ప్రా ముష్మః లోకే || ఇదంవిష్ణు
 ర్వి చక్రమే తేథానిద ధేస దమ్ | సమూహమస్య పాగం సురే || స్వ
 థాశ్రీ విష్ణోఅమం రక్షస్య || శితః ... గోత్ర ... శర్మన్ ప్రేతమరణ
 దినాదారభ్య ... హని ... హ్నిక సవామై కోద్దిష్టామ | శ్రాద్ధే ఏతత్తై
 ఆమం సహకరం శితా ... గోత్రః ... శ్మా ప్రేతః దేనతాఇదమా
 మం సోపస్కరం బ్రాహ్మణహస్తే ఆహవనీయాధే దత్తమాత్మప్రైస్త
 త్సర్వం గయేయభూర్ణ దాథణో భోక్తారాతం పాత్ర మతయ వట
 చ్ఛాపయేయం పితే ... గోత్రాయ ... శర్మణే ప్రేతాయ ఇదమా
 మం సోపస్కరం సదక్షిణాకం సతాంబూలం సతిలాశిథానోద కుంభం
 హ్నిక సవామై కోద్దిష్టామ శ్రాద్ధే ప్రేతార్థే ప్రేతత్వస్యర్థం ముపతి
 ప్తతు || తిలోథకం త్యజేత్ || (ఏవం) (స్వర్చితే) ఆహ్నిక సంకల్పాను
 సారేణ దద్యాత్ ||

ధారాదత్తమ్

(ధారాదత్తమ్) ఓం ఓం అభ్యపూర్వోక్త ఏవంగుణ... తిదౌ
 పా... తీ || పితః ... గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినా
 దారభ్య ... హని ... హ్నిక అతిపన్న ప్రథమాహ్నిక ... హ్నిక
 నవామైకోద్దిస్తామ శ్రాద్ధే పితరం ... గోత్రం ... శర్మాణం ప్రేత
 మునిశ్య (త్వయాకృతేః) త్వయాకృతేన మరణ దినాదారభ్య ... హని
 హ్నిక అతిపన్న ప్రథమాహ్నిక హ్నిక ఆమశ్రాద్ధేన పితః... గోత్రస్య
 శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినాదారభ్య ... హని ... హ్నిక అతిపన్న
 ప్రథమాహ్నిక ... హ్నిక నవామైకోద్దిస్తామ శ్రాద్ధే ప్రేతస్య ప్రేత
 తృప్తిరస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు || ప్రేతతృప్తిరస్తు తిలోదకంత్యజేత్
 ప్రేతభుజ్యతామ్ || ఓం ఓం అభ్యపూర్వోక్త ఏవంగుణ... తిదౌ పితః
 గోత్రస్య శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినాదారభ్య ... హని ... హ్నిక
 అతిపన్న ప్రథమాహ్నిక . హ్నిక నవామైకోద్దిస్తామ శ్రాద్ధీయ
 తిలోదకపిండ (ప్రదానం) పిండప్రదానాని కరిష్యే || కర్తాతిల మిశ్ర
 తందులైః పిండానికృత్వా || దక్షిణాభిముఖః భూమిం గోమయోనోపలిప్య
 పిండవ్యాఖః దర్శాస్తరణముపతిష్ఠతు || దర్భోపశ్యేత త్తిలోదక ముప
 తిష్ఠతు || పితే) ... గోత్రాయ శర్మణే ప్రేతాయ మరణదినాదా
 రభ్య ... హని ... హ్నిక నవామైకోద్దిస్తామ శ్రాద్ధే ప్రేతాశ్చ ఏవ
 పిండః ఉపతిష్ఠతు || పితే) ... గోత్రాయ ... శర్మణే ప్రేతాయ మర
 ణదినాదారభ్య ... హని అతిపన్న ప్రథమాహ్నిక నవామైకోద్దిస్తామ
 శ్రాద్ధే ప్రేతార్థే ఏవపిండః ఉపతిష్ఠతు || ఏనం పిండాని దద్యాత్ ||
 (పిండవ్యాఖి , పిండనాముపశ్యేత త్తిలోదకముపతిష్ఠతు || యథాశక్తి
 పక్షిణాదత్వా | పితః ... గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినా
 దారభ్య . హని .. హ్నిక అతిపన్న ప్రథమాహ్నిక ... హ్నిక
 నవామైకోద్దిస్తామ శ్రాద్ధీయ తిలోదక పిండ ప్రదానే | పితరం ...
 గోత్రం .. శర్మాణం ప్రేతం ఉనిశ్య స్వయాక్రియ మాశేనమరణ దినా
 దారభ్య ... హని ... హ్నిక అతిపన్న ప్రథమాహ్నిక ... హ్నిక
 నవామైకోద్దిస్తామ శ్రాద్ధీయ తిలోదక పిండప్రదానేన పితః , గోత్రస్య

శర్మణః ప్రేతస్య మరణ దినాదారభ్య .. హని .. హ్నిక అతిపన్నప్రక
 మాహ్నిక .. హ్నిక సవామై శోస్తామ శ్రాద్ధే ప్రేతస్య ప్రేతత్వస్తి
 ద్వారా ప్రేతత్వస్తి గస్త్వతి భన-తో బ్రువంతు || ఇతి తిలోదకంత్య
 శేతో : ప్రేతత్వస్తి రస్తు || దత్తాని శ్రాద్ధాని అభిరమ్య తామితి కర్తా
 బ్రాహ్మీయత్ || అభిరమతాస్యః || ఇతి శ్రాద్ధానో నదేత్ || [ఒకే
 ఆహ్నికముజరిపేయెడల దత్తం శ్రాద్ధం అని ప్రయోగము జరుపవల
 యును జలేపిడాన్ ప్రక్షిప్య (కర్తాన్నాత్వా) ఆచమ్య || కాశ్యపః ||
 శ్లో || నవశ్రాద్ధాని సంచాహురాశ్వలాయన శాఖనః | కేచిత్పంచైవ
 సవమం భవేదంతరితం యది | ఏకాదశేహ్ని తక్కు-ర్యా దితి స్మృతి
 కృతోవచః ||

తా|| నవశ్రాద్ధములు తొమ్మిదని యాశ్వలాయనులు వచింపు
 దురు ఆపస్తంబుడారని నిర్వచించె అన్యశాఖియులు అయిదేననిరి కొం
 దలు తొమ్మిదవ దినమందలి శ్రాద్ధమంతరించినయెడల పదునొకండవ
 దినమునందు ముఖ్యమని చెప్పిరి, (కృమాగతానాంచ శుక్రీవారాదిని
 ప్రేథోనాస్తి ||) క్రమాగత శ్రాద్ధంబులకు శుక్రీవారాది నిషేధము లేదు

అథ దశాహ ప్రయోగః

పదియవ దినమునందు ముందుగా మృతస్థలంబునందును నుక
 కుంభమును దీపాదులను పరిత్యజింప వలయును (కర్త) బంధువులకు
 జ్ఞాతులను, అందరిని ముందుగా బిలుచుకొని స్నానముజేసి బియ్యము
 ఆజ్యము మొదలగు వానినన్నిటిని దీసికొని ప్రతినిత్యము నిత్యకర్మ
 చేస్తూ ఉండిన ప్రదేశమునకుఁబోయి ముందుగా దశాహదివమందు
 చేయవలసిన నిత్యకర్మ [అనగా] తిలోదక వాసోదక పిండప్రదానంబు
 లు యథా విధిగా జరిపి పిమ్మట దశాహ ప్రయోగము నాచరింప
 వలయును.

అథ దశాహప్రయోగః || కర్తాన్నాత్వా || నిత్యకర్తవ్య శిలా
 స్నాన మృదాస్నాన వాసోదక తిలోదక పిండప్రదానాంతం కృత్వా ||
 అథకర్తా సచేలం స్నాత్వా ౭చమ్య || పవిత్రం ధృత్వా || ఏవంగుణ
 తిదా (ప్రా)...తీ, పితః ... గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య మరణ

దినాదారభ్యదశమేహని జ్ఞాతిభిస్సుహాఅశుచి పరిహారారం శరీరశుద్ధ్యర్థం
 కేశవసం (ఉపవీతి)కరిష్యే॥ అనుజ్ఞార్థం యథాశక్తిదక్షిణాంగృహీత్వా
 శ్లో॥ సమస్త సంవత్సరము ... వదం ॥ పితుః ... గోత్రస్య ... శర్మణః
 త్రైత్య మరణ దినాదారభ్య దశమేహని జ్ఞాతిభిస్సుహా అశుచి పరిహార
 యర్థం శరీర శుద్ధ్యర్థం కేశవ పసం కారయితుం అధికారసంప ... బ్రు
 వంతు ॥ అధికార సంపదస్తు ॥ వపనాధికార యోగ్యతా సిద్ధ్యర్థం కృ
 త్వాత్రిమాణి దఖ్యాత్ ॥ (నిఃతి) ఏకం కుశం సిరసిధృత్వా ॥
 శ్లో॥ మేగుమందరమల్యాని పాపాని విభానిచ । కేశానాశ్రీత్య తిష్ఠంతి
 తస్మాత్కేశాస్వసామ్యహం । ఆత్మనస్సుకామోవా పితౄణాం ముక్తి
 హేతవే । వపసంకార యిష్యామతీరే బా)హ్మణ నన్నిధా ॥ ఇతి కర్తా
 వశ్యేష్టతయచ్చ ఔరం కారయిత్వా ॥ కేశశ్మశులోమ నఖాని వాప
 యిత్వా ॥ స్నాత్వా 2 చమ్య (కర్త) యుప జ్ఞాతులును కనిష్ఠ పూర్వ
 కముగా ఔరము చేయించుకొనవలయును. జ్ఞాతులలో వయస్సుచేత
 మృతునికంటె చిన్నవాండైన మృత పితౄగులు కర్తతోఁగూడ ఔర
 మును చేయించుకొనవలయును. పిమ్మట జ్ఞాతులు ప్రేతత్వప్రకొ
 ణకు తిలోదకముల నివ్వవలయును. (జ్ఞాతయః ప్రేతత్వస్యర్థం తిలో
 దకాంజలీక దద్యుః ।)

శ్లో॥ యాతకే మ తకేచైర వసనం దశమేహని । మాసర్ష తిథి
 బాధానా మరణచేతి కాలయః దేవలః ॥ దశమేహని సర్వేసాం యుర
 శ్మశ్శిష్యుతే ॥ కేశశ్మశ్రాద్ధి వసనం కుర్వరాత్రాను భావినః ॥

జ్ఞాతీనాం తిలోదక క్రమః

(ప్రవీణశ్మశ్రాప్తే) ॥ శ్లో॥ సమానోదా స్తర్షయంతి తృప్త్యర్థ
 మేవ ముచిం । తర్షయంతి సపిండాన్ త్రీన్చేకైకోత్తర మగ్నిదః ॥
 దశమేహని తూర్ధాయ । శ్యేష్ఠే వతు యత్కృతం శ్యేష్ఠేన వప
 న విధాతీః త్ర్యో హువిస్యసత్ ॥

అభిజ్ఞాతయః । ఆచమ్య ... పవిత్రం ధృత్వా ఏపంగుణ
 దినాదారభ్యదశమేహని జ్ఞాతిభిస్సుహా అశుచి పరిహారారం శరీరశుద్ధ్యర్థం
 కేశవసం (ఉపవీతి)కరిష్యే॥ అనుజ్ఞార్థం యథాశక్తిదక్షిణాంగృహీత్వా
 శ్లో॥ సమస్త సంవత్సరము ... వదం ॥ పితుః ... గోత్రస్య ... శర్మణః
 త్రైత్య మరణ దినాదారభ్య దశమేహని జ్ఞాతిభిస్సుహా అశుచి పరిహార
 యర్థం శరీర శుద్ధ్యర్థం కేశవ పసం కారయితుం అధికారసంప ... బ్రు
 వంతు ॥ అధికార సంపదస్తు ॥ వపనాధికార యోగ్యతా సిద్ధ్యర్థం కృ
 త్వాత్రిమాణి దఖ్యాత్ ॥ (నిఃతి) ఏకం కుశం సిరసిధృత్వా ॥
 శ్లో॥ మేగుమందరమల్యాని పాపాని విభానిచ । కేశానాశ్రీత్య తిష్ఠంతి
 తస్మాత్కేశాస్వసామ్యహం । ఆత్మనస్సుకామోవా పితౄణాం ముక్తి
 హేతవే । వపసంకార యిష్యామతీరే బా)హ్మణ నన్నిధా ॥ ఇతి కర్తా
 వశ్యేష్టతయచ్చ ఔరం కారయిత్వా ॥ కేశశ్మశులోమ నఖాని వాప
 యిత్వా ॥ స్నాత్వా 2 చమ్య (కర్త) యుప జ్ఞాతులును కనిష్ఠ పూర్వ
 కముగా ఔరము చేయించుకొనవలయును. జ్ఞాతులలో వయస్సుచేత
 మృతునికంటె చిన్నవాండైన మృత పితౄగులు కర్తతోఁగూడ ఔర
 మును చేయించుకొనవలయును. పిమ్మట జ్ఞాతులు ప్రేతత్వప్రకొ
 ణకు తిలోదకముల నివ్వవలయును. (జ్ఞాతయః ప్రేతత్వస్యర్థం తిలో
 దకాంజలీక దద్యుః ।)

యేహని, తృతీయేహని, చతుర్థేహని, పంచమేహని, షష్ఠేహని, సప్త
 మేహని, అష్టమేహని, నవమేహని, కర్తవ్య యజమానస్యపితుః ప్రేత
 తృష్ణోపశమనార్థం తిలోదక ప్రదానాని కరిష్యే || కాలేఅనుష్ఠానం
 యథాశక్తి ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే || పరిషద్దక్షిణాం గృహీత్వా || సమ
 ససంప ... కృత్యే || యజమానస్య పితుః ... గోత్రస్య ... శర్మణః
 ప్రేతస్య మరణదినాదారభ్య దశమేహని అతిపన్న ప్రథమేహని ...
 నవమేహని కర్తవ్య యజమానస్య పితుః ప్రేతత్పూజాపశమనార్థం తిలో
 దక ప్రదానాధికార సిద్ధిరస్మితి భవంతో బ్రువంతు || తిలో ... సిద్ధి
 రస్తు || ప్రాచీనావీతి తిలై నహోదక మంజలీనా గృహీత్వా || (సవ్యం
 జాన్వాచ్య) యజమానస్యపిత్రే ... గోత్రాయ - శర్మణే ప్రేతా
 యమరణ దినాదారభ్య దశమేహని కర్తవ్య దహనజనిత ప్రేతత్పూజాప
 శమనార్థమేత త్తిలోదకముప తిష్టతు || (౧౦ది౧) (౧ది౩) (౨ది౪)
 (౩ది౫) (౪ది౬) (౫ది౭) (౬ది౮) (౭ది౯) (౮ది౧౦) (౯ది౧౧) ఇతి
 తిలోదకాంజలీన్ దమ్యః || (దారాదత్తం) పూర్వోక్త ... పితరం ...
 గోత్రం ... శర్మణం ప్రేతముద్దిశ్య త్వయాకృతేః మరణదినాదార
 భ్యదశమేహని అతిపన్న ప్రథమేహని ... నవమేహనికర్తవ్య దహన
 జనిత తృష్ణోపశమనార్థమే త్తిలోదక ప్రదానైః యజమానస్య పితుః
 గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య దహన జనిత తృష్ణోపశమన మస్మితి
 భవంతో బ్రువంతు || తిలోదకం త్యజేత్ దహనజనిత తృష్ణోపశమన
 మస్తు | నారాయణ నారాయణ ||

కర్తాప్రాణానాయమ్యే || పవిత్రం ధృత్వా (ప్రా) ... తీ పితుః..
 గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య ప్రేతత్పూజార్థం మరణ దినాదారభ్య
 దశమేహని సర్వేషాం జ్ఞాతీనామాశౌచని సత్కర్మం గ్రామ శ్మశాన
 యోర్మఘ్నేకర్తవ్య అఘాపనుత్తి హోమం కరిష్యే || కాలేఅనుష్ఠానం
 యథాశక్తి ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే || సమసంప .. కృత్యే | పితుః
 గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినాదారభ్య దశమేహని అశౌ
 చనివృత్తిర్థం గ్రామశ్మశాన యోర్మఘ్నే అఘాపనుత్తి హోమాధికార
 సంపదస్మితి భవంతో బ్రువంతు || కాలే అధికారసంపదస్తు || కర్తా
 యజ్ఞోపవీతి భూత్వా || గ్రామశ్మశాన యోర్మఘ్నే ప్రాజ్ఞుఃపవేశ్య ||

తత్రాగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య || ఓం భూర్భువస్సువరోమ్ || చత్వారి
శ్చంద్రాత్రయోఅప్య ... ఆత్మాభిముఖమాసీన మేవంధ్యాయే ధృతాశ
నం || ఏషహిదేవః ప్రదిశోను సర్వాః పూర్వోహిజాతస్య ఉగర్భే
అంతః | సవిజాయమానస్య జన్మిష్యమాణః ప్రత్యజ్ముఖాస్తిష్ఠ తి విశ్వ
తోముఖః || ప్రాజ్ఞుఖాగ్నే మమాభిముఖోభవ | సుముఖోభవ | సు
ప్రసన్నోభవ | వరదోభవ | యదోక్తజహ్వయా హవిర్ద్వహాణ ఓం
భూర్భువస్సువః ... ప్రచోదయాత్ || సోదకేన పాణినా ప్రదక్షిణ
మగ్నిం పరిసమూహ్య || అలంకృత్య || అగ్నేయేనమః ... జాతవేదవే
దసేనమః | పరిస్తరణం పురస్తాత్ | దక్షిణతః | పశ్చాత్ | ఉత్తరతః||
ఉత్తరేణాగ్నిం దర్శ్యాన్ సన్ స్తి || ద్వంద్వంస్యంచి పాత్రాణి ప్రయు
స్య | దర్శ్యాజ్యసాత్ర్యా | పోక్షణిస్రువావితి || తతఃఅగ్నేః పశ్చిమ
భాగేదర్శ్యాన్ పరిస్తిర్య || తత్రి లోహితంచ ర్శ్యానుడుహం ప్రాచీన
గ్నిమముత్తరలో మాస్తిర్య | తత్ర కనిష్ఠ పూర్వ కంఠస్మి న్నారోహ
యతి | ఆరోహతా యర్జర సంగృణానా అను పూర్వం యతమానా
యతిష | ఇహత్వస్త్వసు జనిమాసురతో ధీగ్ మాయుః కరతు జీవ
సేవః | ఇత్యుచవిశ్య || యథావస్యను పూర్వ భవంతి యదర్తవఙ్ముతు
భిర్యం తిక్లుప్తాః | యథాసపూర్వ మపరో జహోత్యేవాథాత్ర రాయాగ్ం
షికల్పయేమామ్ | ఇతిజ్ఞాతీ వృధాన్ తచ్చర్శారోహయతి || సహా
సాద్రాద్వాదర్శ్యా ప్రాదేశమాత్రో పవిత్రే కురుతే || తృణం కాష్ఠం
వాంతర్థా యాచినత్తి న న ఫే న, అపఉపస్పృశ్య, అద్భిరనుమృజ్య,
పోక్షణిమాదాయ పోక్ష్య తస్యామప అసీయ, హస్తయోరంగు
ష్ఠావ కనిష్ఠికాభ్యా ముదగ్రగ్రేగృహీత్వా | ప్రాచీక్షీరుత్పూయా ౭
భిమంత్రస్య పవిత్రేణ పాణినా పాత్రాణ్యు త్తానానికృత్వా || త్రిః
పోక్ష, ఆజ్యస్థాలీ మాదాయ | ఆజ్యం విలాప్య | అపరేణాగ్నిం పవి
త్రాగ్ని తోహితాయా మాజ్యసాత్ర్యా మాజ్యం నిరూప్య ఉదిచోంగా

రాన్ని రూహ్య | తేషు స్థితిత్వ జ్వలతా తృణేనాఽఘోగామిన్యా
 దీప్త్యాశ్చే ప్రతిఫలీకృత్య | ద్వేదర్భాగే ప్రచ్ఛిద్య, ప్రక్షాళ్య ప్రత్య
 స్య అపఉపస్పృశ్య | త్రిః పర్యగ్నికృత్వా | ఉదగు ద్వాస్య | అంగా
 రాస్రప్తూహ్య | ఉదగగ్రాభ్యాం పవిత్రాభ్యాం పునరాహణ మాజ్య
 త్పిరుత్పూయ | పవిత్రగంధిం విస్రీస్య | ప్రక్షాళ్య | ప్రాగ్రమగ్నా
 పవిత్రే ౭ ను ప్రహరతి | సుకృన్పవావగ్నా పృతితప్య | దర్భాఽగ్రైసం
 మృజ్య | పునః ప్రశితప్య | షోక్ష్య | నిథాయ | దర్భానద్విస్సగ్నోస్పృ
 శ్యాగ్నా స్రహరతి | అద్దితేను మస్యస్వ ... దేవసవితః ప్రసువ || ఇతి
 సమంతం పఠిషి చ్య || మూలతో బిలవత్యాం వారుణసుచిమూలతో
 బితే స వారుణసువేణ చతుర్దహితమాజ్యం గృహీత్వా ||

(కర్త) మొదట రంధ్రముగల స్రుక్కునందు మొదటరంద్రము
 గల స్రువముతో నాలుగుపర్యాయములు నేతినిగ్రహించుకొని,

నహితే అగ్నేత్తనూవై క్రూరంచ కారమర్చ్యః | కప్తిర్మథస్తి
 తేజసం పునర్జ్వరాయు శారినస్వాహః || అగ్నయే శుచయ ఇదంసమమ్ ||
 పునశ్చతు ర్గృహీతం గృహీత్వా || అపసశ్శోశుచ దఘమగ్నేశు శుద్ధ్యా
 రయిం | అపసశ్శోశుచదఘం మృత్యవేస్వాహః || అగ్నయే శుచయ
 ఇదం సమమ్ || అథదశ స్రువాహుతీర్జుహోతి | పునశ్చతు ర్గృహీతం ||
 సువేణాజ్య మాదాయ || అపసశ్శోశుచ దఘమగ్నేశు శుద్ధ్యరయిం |
 అపసశ్శోశుచదఘగ్న్ స్వాహః || అగ్నయే శుచయ ఇదం సమమ్ ||
 హుత్వా హుత్వానం పాత సాత్ర్యాగ్ం సంపాత మవనయతి |

అవగా ఒక్కొక్క తూరియు ఘోమముచేసిన వెనుక మిగిలిన
 నేతిని సంపాత పాత్రము నందుంచవలయును.

స్రువేణాజ్య మాదాయ | సుక్షేత్రిమాసు గాతుమా వనూ
 యాచ యజామహే | అపసశ్శోశుచదఘగ్న్ స్వాహః || అగ్నయే శుచయ

ఇదం నమమ | సువేణా...య || ప్రియద్భం దిష్ట వప్తాం ప్రాస్మాకా
 నశ్య త్సాయః | ఆపశ్శో శుచదభుగ్ స్వాహా || అగ్నయేశు ...
 నమమ సుకే...య || ప్రియదగ్నే సుహస్వతో విశ్వతోయం
 తనారయః | ఆపశ్శో శుచదభుగ్ స్వాహా || అగ్నయే శుచయ
 నమమ సువే...య || ప్రియత్రై అగ్నే సూరయోజాయే
 మహావ్రతేదయం | ఆపశ్శో శుచదభుగ్ స్వాహా || అగ్నయేశుచయ
 ఇదం నమమ | సువేణా ... య|| త్వగ్ం హివిశ్వతోముఖ విశ్వతః
 ప్రియాది | ఆపశ్శో శుచదభుగ్ స్వాహా || అగ్నయే శుచయ ...
 నమమ | సుకేణాజ్య మాదాయ || ద్విహోనో విశ్వతో ముఖాతినా
 నేపారాయ | ఆపశ్శో శుచదభుగ్ స్వాహా || అగ్నయేశు ... మ||
 నాకే...య || సనస్సింశు మివనావయా_తిపర్మా స్వస్తయే |
 ఆపశ్శో శుచదభుగ్ స్వాహా || అగ్నయేశు ... నమమ || సువేణా
 య | సువ్రతాదివ యతీరపా స్మత్స్వంతతామఘం | ఆపశ్శోశుచ
 దభుగ్ స్వాహా || అగ్నయే శుచయ ఇదం నమమ | సువేణా ... య
 ద్వివారయః | సువ్రతా_స్మత్స్వం దతామఘం | అపశ్శో శుచదభు
 గ్ స్వాహా || అగ్నయేశు ... నమమ || స్రుక్కురివా_జ్యస్థాలించా
 ద్వివారయః | ఆదిత్యేమగ్నోహాః || ... దేవనవితః ప్రాసావీ ||
 అపశ్శో శుచదభుగ్ స్వాహా || అగ్నేరుత్రతో_నద్వాహం సంస్థాప్య ||
 ద్వివారయః | అనద్వాహ మ్నారభామహే_స్వస్తయే
 ద్వివారయః | ద్వివారయః | ద్వివారయః | ద్వివారయః || ఇతిజ్ఞతయో_నద్వా
 హం స్వాహా || ఇమేవా విప్రుకే రాపవత్సభుద్భు ప్రాదేవ

హూతిన్తో అద్య | పాంజో గామాన్తయెహ సాయ ద్రాఘ్రియ ఆయుః
 ప్రతరాం దధానాః | ఇతి పశ్చాద్గచ్ఛతి || మృత్యోః పదం యో ప
 యంతోయ దైమదాఘ్రియ ఆయుః ప్రతరాందధానాః | ఆప్యాయ
 మానాః ప్రజయాథనేన శుద్ధాః పూతాభవ దయజ్ఞయానః || (ఇతి
 జఘన్యః ప్రేతసశాఖ యాయూవకాభిశ్చ అనడాహపదాం సంలోభ
 యనేతి ||)

(అనగా మంత్రమును జెప్పుచు ప్రబ్బలి చెట్టుకొమ్మ చేత
 వృషభముయొక్క అడుగులను దుడుచుకొనుచు వెళ్లవలెననుట) ...
 శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినాదారభ్య దశమేహని కర్తవ్యమాతుః ||

ఇమం జీవేభ్యః పరిధిం దధామి మానోనుగా దపరో అర్థమే
 తమ్ || శతం జీవంతు శరదః పురూచీ సిరోమృత్యుం దద్మహే పర్వ
 తేన || ఇతి పర్వతారోహణం కుర్యాత్ | ఇమానారీర విధవాసుపత్నీ
 రాంజనేవ సర్పిషాసం మృశంతామ్ , అవశ్రవో అనమీవాన్సు శేవా
 ఆరోహంతు జనయో యోనిమగే || ఇతి కర్తాజీవ భర్తృక స్త్రీణా
 మంజలీషు సంపాతస వనయతి || (సంపాతపాత్రలోనున్న నేతిని తీసి
 కొని పుణ్య స్త్రీల చేతులలోనుంచి)

యదాంజనం త్రైకకుదం జాతగం హిమవత్సరి | తేనామ్న
 తస్య మూలేనా రాతీర్జం భయమసి || ఇతి తాస్త్రీయ స్తేనాంజనేన
 ముఖాని సమ్నోగయేత్ || ఆస్త్రీలందఱు చేతులలోనుంచిన నేతిచేత
 గన్నులను దడుచుకొనవలెను.

ధర్మోదక ప్రదానమ్

పూర్వోక్త ... తిథౌ పితుః ... గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేత
 స్య మరణదినాదారభ్య దశమేహని కర్తవ్య స్వగ్రానువాశిభిః అన్య

గ్రామవాసిభిః ఇష్టేః శిష్టేః బంధుబిసహ ఏతద్ధర్మోదకం దీయతామితి
 ప్రాగ్ధ్యోత్ || తేషాం దాస్యామి || ఇతివదేయుః ధర్మోద్దకకాలే కూర్చ
 ప్రతిస్థాపనం కరిష్యే || కూర్చప్రతిస్థాపనకాలే అనుజారం యథాశక్తి
 ప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే || సమస్తనమ ... కృత్యే || పితుః... గోత్రస్య
 శర్మణః ప్రేతస్య మరణ దినాదారభ్య దశమేహనికర్తవ్య కూర్చ ప్రతి
 స్థాపనం కర్తుం అధికారనంపే ... బ్రువంతు || తిథికారనంపదస్తు ||
 కూర్చం ప్రతిస్థాప్య || అథకృచ్ఛత్రీ యాణిబ్రాహ్మణాయదద్యాత్ ||
 ఆయాహిప్రేత ... శతశారదంచ || పితరం ... గోత్రం... శర్మాణం
 పేతం కూర్చే ప్రేతమావాహ్య ||

అథ ధర్మోద్దక బ్రాహ్మణాః స్నాత్యా ఆచమ్య ఏవం ... తిథా
 ప్రా... తీ యజమానస్య పితుః ... గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య
 మరణ దినాదారభ్య దశమేహని కర్తవ్య దహనజనిత ప్రేతతోపావశమ
 నార్థం ప్రేతాప్యాయనార్థం ధర్మోద్దక ప్రదానం కరిష్యే || ఇతిసంకల్ప్య
 తేషాణాభిముఖాః (ప్రా... తీ) యజమానస్య పితే... గోత్రాయ...
 శర్మణే ప్రేతాయ మరణదినాదారభ్య దశమేహనికర్తవ్య దహనజనిత
 ప్రేతతోపావశమనార్థం ప్రేతాప్యాయనార్థం ఏతద్ధర్మోద్దక ముపతిషతు ||
 ఏవంతిః || భారాదిత్తం || అద్యపూర్వోక్త ... తిథా యజమానస్య
 పితరం ... గోత్రం ... శర్మాణం ప్రేతముదిశ్య (మయా) కృతేన
 మరణ దినాదారభ్య దశమేహని కర్తవ్య దహనజనిత ప్రేతాప్యాయ
 నార్థం ధర్మోద్దక ప్రదానేన యజమానస్యపితుః ... గోత్రస్య ...
 శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినాదారభ్య దశమేహనికర్తవ్య దహనజనిత
 ప్రేతాప్యాయ సమస్త్యతి భవంతో బ్రువంతు || ప్రేతాప్యాయ సమస్తు
 ప్రేతత్పత్తింస్తు నారాయణ నారాయణ ||

అథ శిలాత్రయ వేదికారాధనమ్ || వేదికాం కృత్వా || తస్యాం
 పుణ్యే ప్రేతపామాం స్థాపయిత్వా || తస్యాత్పరతో దక్షిణతశ్చ పా
 మాణ ద్యయంస్థాపయిత్వా | ఉత్తరతోరుద్రం దక్షిణతో యమమిత్వా
 వాన్య || పూర్వోక్త... తిథాపితుః ... గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేత
 మరణ దినాదారభ్య దశమేహని వేదికాయాం ప్రేతశిలాపూజాం

కరిష్యే: || శిలార్చనం కుర్యాత్ || తండులం నివేద్య || అత్రి, గోదానం
కుర్యాత్ || (తతః) ఓషదీస్తంబ ప్రతిష్ఠాపనంకరిష్యే || యథాత్వ ము
ద్భి సతోస్యవభే పృథివ్యా అధి | ఏవమి మ ఉద్భిం దంతుకీర్త్యయశనా
బ్రహ్మవర్చసేన || ఇతి పృథివ్యా మోషదీస్తంబం ప్రతిష్ఠాప్య || శివం
భవతు శేషాణాం జాయంతాం స్థిరజీవినః || ఇతిపతిత్వా ||

పేతభార్యా కంఠసూత్రాది విసర్జనమ్

మృతేహని దశమేహనివా | రాత్రౌకంఠసూత్రా కర్ణ పత్యాశి
వీన్యజేత్ || తా|| మృతేదినమునగాని దశమదినమునగాని కంఠసూత్రా
మనుసు కేర్ణప్రతిములను దీసివేయుటలను, పూర్వోక్త ... తిథా పితుః
గోత్రస్య సూత్రవిసర్జనం కరిష్యే || సూత్రవిసర్జనకాలేగోదానంకరిష్యే
విధిక్రూకారేణ గోదానం కుర్యాత్ || తతః సూత్రవిసర్జం కుర్యాత్ ||
సోఠాయణి నోఠాయణి ||

తతః ప్రేతపత్నీ వసనంకల్పః || పూర్వోక్త ... తిథా పితుః...
గోత్రస్య :: శర్మణః పేతస్య పుణ్యలోకా వాప్యర్థం మరణదినా
దోరభ్య దశమేహని అస్మత్ మాతుః ఆసుచిపరివారార్థం వసనం కార
యంష్యే || అభవపసాధికార యోగ్యతాసిద్ధ్యర్థం కృచ్ఛిత్రయాశ్చా
చరిష్యే || అధకృచ్ఛిత్రయాశ్చిదద్యాత్ ఏకం కుంఠం శ్చి సిద్ధుత్వా ||
శ్లో|| మేరుమం దరతుల్యాని వాపాని వివిధానిచ | కేశానాశ్చిత్వతిష్ఠంతి
తస్మాత్కే శాన్వపామ్యహమ్ | ఆత్మనశ్చుక్తకామోవా పేతస్యముక్తి
క్షేతవే | వసనం కారయిష్యామితిరే బ్రాహ్మణ సన్నిధౌ || ఇతివసనం
కారయిత్వా స్నాత్వా ||

శిలభాండ వాసోద్వాసనమ్

ఆచమ్య పూర్వోక్త ... తిథా పితుః ... గోత్రస్య శర్మణః
పేతస్య మరణదినాదారభ్య దశమేహని శిలభాండవాసో ద్వాసనవాని
కరిష్యే || పితుః ... గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినాదా
రభ్య దశమేహని శిలభాండవాసోద్వాస నాధికార ఫుద్దిస్తు || అధకృచ్ఛ

త్రయాగధ్యాత్ || పితృః ... ప్రేతస్య ప్రేతత్వప్రకారం మరణ దినా
 దారణ్య దశమేహని శాశ్వత పుణ్యలోకావాప్త్యర్థం శిలాభాండవాస
 ద్యాశాశ్వత గోదానాని దశదానానిచ కరిష్యే || విధిప్రకారేణగోద
 నా దశదానానిచ కుర్యాత్ || (ప్రాచీనావీతి) శిలాదర్భ సంవేష్టన
 విశ్రయః | వాసస్త్రీథాచిత్వా ప్రేతశిలాసహితం శిలాత్రయం సంవేష్ట
 తుమ్హిత్వా | గంగాజలం ప్రవిశ్య ! పృథివీంగచ్ఛాంతరిక్షంగచ్ఛ దివ
 త్పంచైశ్చోగచ్ఛ సువర్ణచ్ఛ సువర్ణచ్ఛ దిశోగచ్ఛ దివంగచ్ఛాంతరిక్ష
 గచ్ఛపృథివీగచ్ఛ ఒపావాగచ్ఛ యదితత్ర తేహితమోషధిషు ప్రే
 తినాశకే || శ్లో || యావచ్చి లామనుష్యాణాం గంగాతో యేషు
 త్పతి | తావద్ధ్య సహస్రాణి స్వర్గలోకే మహీయతే || ఇతి జపిత్యా
 జలయజ్ఞే విస్మయేత్ || శ్లో || శిలాదేవినమస్తుభ్యం ప్రేతరూపం విము
 క్తం | తావత్ బ్రహ్మకల్పస్థా స్థాయినీ దేవరూపిణీ || ఇతి నమస్కు
 ర్యాత్ ||

అథ తిలామలకస్నానమ్ || పితృః ... గోత్రస్య ... శర్మణః
 ప్రేతస్య మరణదివారధ్య దశమేహనికర్తవ్యం జ్ఞాతిభిన్నహం అశుచి
 నాశాత్ గోదానాని తిలామలక స్నాన మహంకరిష్యే ||
 స్నాత్వా || భార్యావ లోకపం కృత్వా ||

అనందహోమః

(మరింతల హోమము మఱియొకస్థలమందు జరుపవలయును)
 అనందహోమః కృత్వా ఒచమ్య ... ఏవంగుణ ... తిశా (ప్రాచీనావీతి)
 యజమానస్య పితృః గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య మరణ దినాదా
 రణ్య దశమేహని జ్ఞాతిభిన్నహం అశౌచనివృత్త్యర్థం అనందహోమం
 (వీచితి) కరిష్యే || తద్దక్షమగ్ని ప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే || మండలోల్ల
 శాంకృత్వా | భూర్భువస్సువరో మిత్యగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య || భూర్భువ
 స్సువరో అత్వా శృంభ్రాయా అప్యపాదా ద్వేషీరేసప్తహస్తాసో
 త్సాహో వృషభో లోక వీతి మహాదేవో మర్త్యాగ్ం ఆవి

వేళ || (యజ్ఞేశ్వరం ధ్యాయామి) సప్తహస్త శ్చతుశ్శృంగ సుప్తజి
 హ్వోద్విశ్చీరకః || త్రిపాత్రపన్న పదన సుఖాసీన శ్శుచిస్మితః || స్వా
 హంతుదక్షిణే పార్శ్వే దేవీంవామే స్వధాంతథా | బిభృద్ధక్షిణహస్తేస్తు
 శక్తిమన్నం శక్తిమన్నం సుచిం సువమ్ తోమరం వ్యజనం వామై
 ర్ఘృత పాత్రంతు ధారయన్ ! మేషారూఢం జటాబదం గౌరవర్ణం
 వ.హాజసమ్ | ధూమధ్వజం లోహితాక్షం సప్తార్చి సుధ్యకామదమ్ |
 అత్పాభి ముఖామాసీనమేవం ధ్యాయేద్ధు తాశసమ్ ||

ఏపహిదేవః ప్రదిశోనుసర్వాః పూరోహిజాతస్సుఉగ్రేః ఆంతః
 నవిజాయమానస్స జన్మవిమూఢః ప్రత్యజ్మఖా స్తిష్ఠతి విశ్వతోముఖః |
 వ్రాజ్మఖాగ్నై మమాభిముఖాభవ | సుముఖాభవ | సుప్రసన్నో
 భవ వరదోభవ | యదోక్తజిహ్వానూ హవిర్ఘృహణా || ఓం భూర్భువ
 స్సువః || ఓం తత్సవితుర్వ రేణ్యమ్ భరోదేవస్య ధిమహీ | ధియో
 యోగః ప్రినోదయాత్ || అగ్నిం పరిసమూహ్య || అలంకృత్య ||
 అగ్నయేనమః హుతవ హంయనమః ... జాతవేదసేనమః ... ప్రాగ్
 దిదర్భైరగ్నిం పరిస్పృణాతి || పురస్తాత్ || దక్షిణతః || పశ్చాత్ ||
 ఉత్తరతః || (ఉత్తరేణాగ్నిం ప్రాగకాన్ దర్భాన్ సగ్నస్తీర్య , ద్వం
 ద్వంనయంచి పాత్రాణి ప్రయసక్తి || దర్భాన్వజ్యస్థాత్యా ప్రోక్షణ సు
 వావతి || సమాసాగ్రాద్వాదర్భా పాదేశమాత్రో పవిత్రై కురుతే
 అచ్ఛిరనుమృజ్య || ప్రోక్షణ పాత్రేనిధాయ || ప్రోక్ష్య తస్యామ పఠ
 నీయ || హస్తయూరంగుస్తాప కనిష్ఠికాభ్యా ముదగ కే గృహీత్వా ||
 ప్రాచీస్త్రీగుఘ్నయ || పవిత్రేణ పాణినా పాత్రాణి సంస్పృశ్య || పా
 త్రాణ్యుత్తానాని కృత్వా || త్రిప్రోక్ష్య || ప్రోక్షణ కేషం దక్షిణ
 తోనిధాయ | తస్పవిత్రీమాజ్యస్థాల్యామాదాయ || ఆజ్యం విలాప్య
 అపరోణాగ్నిం పవిత్రాంతర్హితాయా మాజ్యస్థాల్యామాజ్యం నిరూప్య ||
 ఉడిచోఽంగారాన్ని గూహ్య | క్షేప్యధిశ్రిత్య | జ్వలతాదర్భేణావదో
 త్య | ద్వందర్భాకేప్రచ్ఛిద్య ప్రక్షాళ్య ప్రత్యస్య | ఆజ్యేప్రాప్య | అప
 ఉపస్పృశ్య | త్రిపర్యగ్నికృత్వా || ఉదగుద్వాస్య || అంగారాన్ప్ర

త్యూహ్య | ఉదగగ్రాభ్యాం పవిత్రాభ్యాం పునరాహారమాజ్యం త్రిగు
 త్పుయ | పవిత్రం గ్రంథిం విస్రస్య | ప్రాగగ్రామన్నా
 పవిత్రేను ప్రహరతి | స్రుకున్పివాసన్నా ప్రతితప్య | దర్భానైస్సం
 మృజ్య | పునః ప్రతితప్య | ప్రోక్ష్య | స్రువముత్తరతోనిథాయ ||
 దర్భాసద్భిస్సగ్నస్పృశ్యాన్నా ప్రహరతి || అదితేను మన్యస్వ || అను
 మతేను మన్యస్వ సరస్వతేను మన్యస్వ || దేవసదితః ప్రసువ || ఇతిస
 మంతం పరిషిచ్య || చతుర్భువీ తేనాజ్యేస సుచేం పూరయిత్వా ||
 ఏకం - ద్వే - త్రిణి - చత్వారి |

ఆనందాయ ప్రమాదాయ పునరాగాన్ స్వాన్మహాన్ అపసశ్శ్చ
 శుచదఘ్నస్వాహా || అగ్నయేశుచయథదం (నమమ) పునశ్చతుర్భువీ
 తం || సవైతత్ర ప్రమీయతే గౌరశ్వః పురుషః పశుః | యతేదం
 బ్రహ్మక్రియతే ప్రధిష్టవ నాయక మపసశ్శ్చ శుచదఘ్నస్వాహా ||
 అగ్నయేశుచయ థదం (నమమ) సుక్రువావాజ్య స్థాలించాన్నా ప్ర
 హరతి || అదితేస్వమగ్నస్థాః ... ప్రాసావీః (ఇతిసమంతం) పరిస్తర
 ణముద్వాస్య || యవోదసప్రాశసమ్ || యవోదసం పక్వా, అభిఘార్య|
 యవోసియ వయాస్మద ఘాద్వేషాగ్ంసి | శమిశమయాస్మదఘాద్వేషా
 గ్ంసి || సర్వేజ్ఞాతయశ్చ యవోదసం ప్రాశ్నంతి || ఆచమ్య ||

అసేన (త్వయా) (మయా) కృతానంద హోమేన భగవాన్...
 అస్మత్పితృః పుణ్యలోకావాప్తిరస్త్వితి భవంతో బ్రువంతు || పుణ్య
 లోకావాప్తిరస్తు | అదకచ్చత్రయాణీ బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ ||
 అథకర్మణః పుణ్యహవాచనమ్ || ఆదాగణపతిపూజా - యశ్చిహో
 నామ - మహాజనేభ్యోనమః ఆచమ్య ... ఏవం ... తిదాపితృః ...
 గోత్రస్య శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినాదారభ్య దశమేహని కర్తవ్య జ్ఞా
 తిభిస్సహ అశుచి పరిహాలార్థం శరీరస్కర్థం కర్మాంతే కర్మణః పుణ్యా
 హవాచనం కరిష్యే || ఇతి పంచల్యు || విధిప్రకారేణ గణపతి పూజాం

కృత్వా || అభసోదకం కలశం తండుల తాంబూల యక్తపాత్రే నిఖా
 య || ఓషధిషు ప్రతిస్థాప్య || బ్రాహ్మణాన్పార్థయేత్ || ఓం కర్మణః
 పుణ్యాహం భవంతో బ్రువంతు || ఓం పుణ్యాహం కర్మణోస్తు | ఏవం
 త్రిః || యత్పూజ్యం నక్షత్రమ్ | తద్బుక్తుర్వతో పవ్ర్యషమ్ యదావై
 సూర్య ఉదేతి అదనక్షత్రంనైతి యాపతితప్రి సూర్యోగచ్ఛేత్ | య
 త్రిజఘస్యం పశ్యేత్ | తావతికుర్వీత యత్కారీస్యాత్ | పుణ్యాహ
 ఏవ కురుతే || ఓం కర్మణోస్వస్తి భవంతో బ్రువంతు || ఓం స్వస్తికర్మ
 ణోస్తు | ఏవంతిః || స్వస్తి న ఇంద్రోపుష్కళివాః | స్వస్తి నః పూషావి
 శ్వవేదాః || స్వస్తి నస్తారో అరిష్టనేమిః | స్వస్తి నో బృహస్పతిర్ధధాతు
 ఓమ్ || కర్మణః బుద్ధిం భవంతో బ్రువంతు | ఓమ్ కర్మబుధ్యతామ్ ||
 ఏవంతిః || ఋభ్యాస్మహవైర్ష మసోపనద్య | మిత్రం దేవం మిత్ర
 ధేయన్నో అస్తు అనూ రాధాన్ హవిషావర్ధయంతః | శతంజీవేమ శర
 దస్సవీరాః || త్రీణి త్రీణివై దేవానా మృద్ధాని | త్రీణి ఛందాగ్ం పిత్రీ
 ణినననాని | త్రియంశమేలోకాః ఋభ్యామెవతద్వీర్య ఏషులోకేషుప్రీతి
 త్రిష్వతి || ఋద్ధిం భవంతో బ్రువంతు || ఋభ్యతామృద్ధిసృమ్మృద్ధిసృమ్మ
 ద్ధిః | ముఖసమం కలశముద్ధరేత్ || కర్మణః పుణ్యాహసమ్మృద్ధిరస్తు ||
 వక్షతే సంపూర్ణమస్తు || గోత్రాభివృద్ధిరస్తు || శాంతిః పుష్టిశ్చాస్తు ||
 సుభగం శుభమస్తు || పునరపి గోబ్రాహ్మణేభ్య శ్శుభం భవతు || సర్వ
 సంపదస్తు || శుచివోహవ్యామరుత శ్శుచినాగ్ం శుచిగ్ం హి నోమ్యధ్వ
 రగ్ం శుచిభ్యః | ఋతేనసత్య మృతసాపతయన్ | శుచిజన్మాన శ్శు
 చయః పావకాః || అగ్నిశ్శుచి వ్రీతతమశ్శుచిర్వి ప్రశ్శుచిః కవిః || శు
 చీరోచత ఆహుతః | ఉదన్న శుచయస్తవ శుక్రాభ్రాజంత ఈరతే |
 తవజ్యోతీగ్ం ప్యర్చయః | యశోన్విందగ్ం స్తవామ శుద్ధం శుద్ధేనసామ్నా

శుద్ధైర్వైశ్వానరైశ్చాంబరైః | శుద్ధాశీర్వాం మమతు | ఇంద్రోశ్శుద్ధోన
 ఆగహి | శుద్ధశ్శుద్ధాభిరూతిభిః | శుద్ధోరయిం నిఘారయ | శుద్ధోమ
 ముగ్ధినోమ్యః | ఇంద్రోశ్శుద్ధోహినోరయిమ్ | శుద్ధో రత్నానిదాశుషే |
 శుద్ధోవృత్రాణి జఘ్నుసి | శుద్ధోవాజిగ్ం శిషాససి || బ్రాహ్మణేష్వ
 మృతగ్ం పితమ్ | యేన దేవాః పవిత్రేణ | ఆత్మానం పునతేసదా |
 తేననమాస్రథారేణ | సావమాన్యః పునంతుమా | ప్రాజాపత్యంపవిత్రం
 శతోభ్యామగ్ం హిరణ్మయమ్ | తేన బ్రహ్మవిదోవయమ్ || పూతం
 బ్రహ్మపునీమహే || ఇంద్రస్సువీతి సహమాపునాతు | సోమస్సస్తా
 వరుణస్సమీచ్యా | యమోరాజా ప్రమృణాభిః పునాతుమా | జాత
 వేదామోర్జయంత్యా పునాతు | ప్రాచ్యాందిశి దేవాఋత్విజో మార్జ
 యంతామ్ దక్షిణాయాంది శిమాసాః కిరో మార్జయంతామ్ ప్రతి
 చ్యాంది శిగృహాః పశవోమార్జయంతామ్ ఉదీచ్యాం దిచ్యాందిశ్శ్యాప
 ఓషఙ్ఘాయోవర స్పతయోమార్జయంతామ్ | ఉర్ధ్వాయాంది శియజ్ఞ
 స్సంవత్సరో యజ్ఞపతి ర్మార్జయంతామ్ | ఏతేభ్యో బ్రాహ్మణేభ్యోనా
 నాగోత్రేభ్యోనా నానామభ్య శ్రీలక్ష్మీనారాయణో మహేశ్వరాది
 త్యాది సవగ్రహస్వరూపేభ్యః ... ప్రేత్యర్థం కర్మణః పుణ్యాహవాచన
 మంత్రజపదక్షిణాం మనసోత్సాహ పరిమితహీరణ్యం (తుభ్యమహం)
 సంప్రదదేనమమ || వాస్తోష్పతే ప్రతిజానీహ్యస్మాన్ స్వావేశో అనమీ
 వోభవానః యత్వేమహే ప్రతితన్నో జపస్వశం ఏధిద్విపదేశంచతు
 వ్పదె | వాస్తోష్ప తెశగ్మయాసగ్ం సదాతే సక్షిమహిరణ్యయాగాతు
 మత్యా | అనఃక్షేమక్షేతయోగెవరంనో యూయం పాతస్సస్తిభిస్సదా
 నః | అయీవహః వాస్తోష్పతే విశ్వా రూపాణ్యావిశేన్ సఖాసు శేవపధినః

శుభగం సుభమ్ । స్వస్త్వయనంతార్క్ష్య మరిష్టనేమిః మహాద్భూతం
 వాయుసందేవతానామ్ । అసురఘ్న మింద్రసఖం సమత్సు బృహద్య
 శోనాపమి వారు హేమ ఆగ్నోముచమాంగిర సంగయంత్య స్వస్త్వై
 త్రేయం మనసాచతార్క్ష్యమ్ ॥ ప్రాయత పాణిశర్మణం ప్రపద్యే స్వస్తి
 సంభాధేవ్య భయంనో అస్తు శుభగం శుభమ్ ॥ తతః ఆశీర్వచనం
 కుర్యాత్ ॥ అధజ్ఞాతిభిర్భంభుభిసహ గృహం గచ్ఛేత్ ॥ ఇతి దశాహ
 ప్రయోగ స్సమాప్తః ॥

అథ గృహశుద్ధి విషయః

శ్లో॥ ఆశౌచాం తేతు సంప్రాప్తై గోమయాది విలేపనైః ।
 గృహశుద్ధిర్విధాతవ్యా పుణ్యాహంచైవ వాచయేత్ ॥

తా॥ ఆశౌచ పరిసమాప్తి దినమందు గోమయము మొదలగు
 పవిత్రీకరములైన వస్తువులచేత గృహశుద్ధి చేయవలయును. పిమ్మట
 పుణ్యాహవాచసమును గూడఁ జేయవలయును

అథ వృషోత్సర్జన విషయః

హేమాద్రా ॥ శ్లో॥ నకరోతి వృషోత్సర్జం సుతీర్థేవాజలాంజలిమ్ । నద
 దాతిసుతోయస్తు సితురుచ్చార ఏవసః । ఏష్టవ్యాబహవః పుత్రా
 యద్యోకోపిగయాం ప్రజేత్ । యజేత వాశ్వమేధేన నీలం వావృష
 ముత్సృజేత్ ॥

తా॥ వృషోత్సర్జముగాని, తీర్థమందు జలాంజలిగాని, పుస్త్రుడీ
 యనిచో తండ్రి నతిక్రిమించినవాడే ఏమైన బహుపుత్రులను గోరుట.
 యెందుకనిన నొకడయినను గయకు వెళ్లును. లేదా యశ్వమేధము
 చే యును లేదా నీలవృషభము నచ్చువేసి విడుచునని తాత్పర్యము.

షష్ఠింశన్మతే ॥ శ్లో॥ పతిపుత్రీవతీనారీ భర్తరగేమృతాయది !
 వృషోత్సర్జం నకుర్వీత గాందద్యాచ్చ పయస్విసీం । ఏకాదశేహి

ప్రేతస్య నోత్సృజ్యతేవృషః | ప్రేతత్వం సుస్తిరంతస్య దక్షేశ్రాద్ధ
శత్రేరపి ||

తా|| పతీపుత్తులగల స్త్రీ భర్తకంటే మృతినొందెనేని వృషోత్స
ర్గము చేయఁగూడదు. మంచిపాడిగల గోవును దానము జేయవలెను
భర్తమృతినొందినచో వృషోత్సర్గము చేయి యెచేల నూఱు శ్రాద్ధ
ములు చేసినను వానికి ప్రేతత్వము పోనేరదు.

వృషభలక్షణము || శ్లో|| లోహీతో యస్తువల్గేన ముఖేపుచ్ఛేచ
పాణ్డూరః | శ్వేతః ఖురవిమాణాభ్యాం ససీలోవృష ఉచ్యతే ||

తా|| దేహమంతట నెర్రనిదై ముఖము తోకయు తెక్కలు
రొమ్ములు తెల్లనిదై యుండునది నీలవృషభమని జెప్పఁబడును. లేదా
తెల్లనిదానికి ముఖపుచ్చాదులు నల్లని వైనచో నీలమనబడును ఇట్లు
నల్లనిదానికి ముఖాదులు తెల్లని వైనచో నీలమనఁబడును.

మతీయు కొందఱు వృషభము దొరకనప్పుడు మన్నుచేగాని
పిండిచేగాని దర్భచేగాని వృషభము జేసి హోమాది విధిచే వృషోత్స
ర్గము జేయవచ్చునండు యథోక్తమైన నీలవృషభము దొరకనియెడల
యథాలాభముగ రెండువర్షములదిగాని యొక వర్షముదిగాని వృషభ
మైనను సంవత్సరము దాటిన వత్సతరులనఁగ నావుసడ్డలు నాలుగైవను
నొకటిమైనను నచ్చువిడువ వచ్చును. ప్రయోగము (జరుపునప్పుగు)
కర్తయెడమచేతితో దోకపట్టుకొని కుడిచేతితో కుశతలయుక్తమైన
జలము తీసికొని ప్రేతయొక్క గోత్రనామాదికము సుచ్చరించి అముక
స్నై వృష ఏషమయాదత్త స్తంధారయతు అని సువర్ణముతో గూడ
జలము భూమియంద ను విశువవలయును ఇడలనేక విషయములు యల్లా
జీభుముయందుఁ జూడవలయును.

వ్యాసః || శ్లో|| ఏకాదశేహ్ని సంప్రాప్తే ప్రేతాయ స్వర్గమి
చ్ఛతా | వృషమేకం సముత్సృజ్య శ్రాద్ధే విప్రాంశ్చ భోజయేత్ |
ఏకాదశేహ్ని సంప్రాప్తేకృత్వా పుణ్యాహవాచసమ్ | వృషము త్సృజ్య
కుర్వీత ప్రేతశ్రాదాని షోడశేతి ||

మృతినొందినవానికి ప్రేతత్వము నివర్తించి పోవుడ కొఱ కును
 స్వర్గము లభించుటకొఱకును వృషోర్జనము పదునొకండవ దినంబున
 తప్పక జేయవలయును పిమ్మట బ్రాహ్మణులను భుజింపజేయవలయును
 పదునొకండవదినంబునందు పుణ్యాహవాచమును జేయించి వృషోర్జన
 నంబును జేసి పదియారు ప్రేతశాద్ధంబులను జేయవలయునని వ్యాసుడు
 వచించెను

అథ పుణ్యాహవాచనమ్

(కర్తా) ఏకాదశేహని ప్రాతారుద్ధాయ సచేలం స్నాత్వాచమ్య
 సంఖ్యావందనం కృత్వా ॥ బ్రాహ్మణాన్ బంధుంశ్చాహూయ ॥
 పవిత్రం ధృత్వా ॥ శ్లో॥ యశ్చిన్ నామరూపాభ్యాం యాదేవి సర్వ
 మంగళా । తయోస్సం స్మరణాత్పుంసాం । సర్వతోజయమంగళమ్ ॥
 శుక్లాంబరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజమ్ । ప్రశన్నవదనంఖ్యాయే
 త్సర్వవిహ్నోప శాంతయే ॥ తదేవలగ్నం సుదినం తదేవ .. సర్వేభ్యో
 మహాజనేభ్యో నమః ॥ ఆచమ్య ... ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం
 పుణ్యతిథౌ (ప్రాచీనావీతి పితృః ... గోత్రస్య శర్మణః ప్రేతస్య
 మరణ దినాదారభ్య ఏకాదశేహని కర్తవ్య గృహభూభాండ ఆత్మ
 ద్రవ్య దేహస్తల శరీర శుద్ధ్యర్థంచ మహాజనై స్సహస్వస్తి పుణ్యాహ
 వాచనం (సవ్యం) కరిష్యే ॥ ఇతి సంకల్ప్య అథానిర్విఘ్నేన పరిస
 మాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాం కరిష్యే ॥ విధిస్రకారేణ గణ
 పతిపూజాం పుణ్యాహవాచనం కృత్వా ॥ తతః ఏకాదశేహనికర్తవ్య
 నవైకోద్దిష్టామ శ్లోకం పూర్వోక్తప్రకారేణ సమాపయేత్ ॥ అనగా
 ఆహ్నికశ్రాద్ధప్రకరణము పూర్వము చెప్పిన ప్రకారము జర్పించవలెను
 ఏకాదశేహని సంకల్పము (పుణ్యాహవాచనము యాజుషస్మార్తానుక్ర
 మణికయందుఁ జూడవలయును.

అథ వృషోర్జన ప్రయోగః

తతః ఏకహాయనంద్విహాయనంవా నీలవర్ణం యథాసంభవస్థంవావృషం
 సంపాద్య । ఆనీయన్నాపయిత్వా ॥ అలంకృత్య ॥ తతోగోవత్సృత

పవిత్రంఞ్శ్రాత్వా || పూర్వోక్త... తిథౌ, ప్రాచినావీత్రిపితుః గోత్రస్య
 శర్మణః పేతస్య మరణదినాదారభ్య ఏకాదశేనాని ప్రేతత్వ నివృత్త్య
 ర్థం అందత్వ ... వైశాచికబాధానివృత్తి ద్వారా శాశ్వత రుద్రలోకా
 వాప్యర్థం వృషోత్పన్నాఖ్యం కర్మకరిష్యే || తతః సూతన వస్త్రేణ
 మంటపద్వయమాసాద్య || తస్యోపరితండులాన్నిషీష్య || మంటపద్వయే
 తామ్రనిర్మిత కలశద్వయం నిథాయ || తత్ప్రసంచపల్లవానినారికేశంచ
 నిషీష్య || సూతనవస్త్రమావేప్య || తదజ్ఞత్వేన గోమిథునాష్ట దిక్పా
 లక పూజాం కరిష్యే ||

(గోవృషభములను సంపాదించి శక్తితనివానికిఁ బ్రత్యా
 మ్నాయము దర్శలుంచి యావాహనముఁజేసి కర్మ పూర్తి చేయవల
 యును.)

శివ స్త్వపిహగహి విభుఃపోష ఉతతమనా | యజ్ఞేయజ్ఞేనఉదవ
 వృషభమావాహయామి || పితంగరూపస్సు భలోవ యోధాశ్శుష్టి
 పీరోజాయతే దేవకామః | ప్రజాంత్యస్తా విష్యతు నాభిమస్మై అధా
 దేవానామవ్యేతు పాధః || ఆయంగాః పృశ్చి రకమీదస సన్మాత
 రం పునః పితరజ్ఞ ప్రియంతువః || గామావాహయామి || అథ ఇం
 ద్రాద్యష్ట దియ్పలకా నావాహ్య ||

ఇంద్రోవో విశ్వతస్పరిహవా మహేజనేభ్యః | అస్మాకమస్తు
 కేవలః || ఇంద్రం లోకపాలక మావాహయామిస్థాపయామి పూజయామి
 త్సీదూతం నృణిమహేహోతారాం విశ్వ వేదసం || ఆస్యయజ్ఞస్య
 క్రతుమ్ || అగ్నిం లోకపాలకమా ... మి | యమాయసోమగ్ం సును
 తయ మాయజుహుతాహవిః యమగ్ం హ య జ్ఞో గ చ్చ త్యగ్ని
 దూతో అరంకృతః యమం లోకపాలకమా ... మి || మూషణ

పరాశరా నిర్ముతిర్ధృవాణావధీత్ | పత్తిష్టత్పూసహ నిర్ముతిం
 లోకపాలకమా... మి || ఇరుం మేవరుణ శుభిహవమద్యాచ మృడ
 య | త్వోమవస్య రాచకే || వరుణం లోకపాలక మి |
 తవవాయు వృతస్సతే త్వష్టర్షామాతరద్భృత | ఆవాస్యావృణిమహే
 వాయుంలోకపా మి || సోమోధనుగ్ం సోమో అర్ధ్వం
 తమాశుమ్ || సోమోవీరం కర్మణ్యం దదాతు | సాధన్య విదక్ష్యగ్ం
 సబేయం | పితృశ్శపణం యోదదాశదస్మై || కుబేరం లోకపాలక
 మా ... మి || తమిశానం జగతస్సస్థుషస్పతిః ధీయం జిన్యమవసే
 హూమహేవయం | పూషానోయథా వేధసామసద్వృ దేరషీతా
 పాయురదబస్సస్వయే || ఈశానం లోకపాలకమా ... మి || బ్రహ్మ
 దేవానాం ... రేబన్ || బ్రహ్మణమా ... మి || కదుగ్రద్రాయ ప్రచే
 తసే ... హృదే | రుద్రీమా ... మి | ఇనం విష్ణుర్వి ... విష్ణుః మి
 అచ్యుతమా ... అనంతమా ... మి || గోవిందమా ... మి || ఇంద్రా
 ద్యష్టదిక్పాలక సహిత గోవృషభ పూజాంకరిష్యే || అభయోడశోపచారై
 రభ్యర్చ్య || ఆచమ్య ... ఏవంగుణ ... తిథౌ (ప్రాచీనావీతి) పితృః
 గోత్రీస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినాదారభ్య ఏకాదశేహని అం
 ధత్వ ... వైశాచికబాధా నివృత్తిద్వారా శాశ్వతకుద్రీలోకావాప్త్య
 ర్థం మోక్షవృషోత్సర్జన హోమం కరిష్యే || ఆభయోడశార్ధం ఏకాదశ
 ఋత్విగ్వరరణం దద్యాత్ || తదజ్జిఅగ్నిప్రీతిషాపనం కరిష్యే || క్వేత
 తుడులమూర్ణేన ప్రచేశనూత్రం స్థండిలం చతురశ్ర మంచేలం వాక
 ల్పయిత్వా || ద్వాభ్యాం దర్శాభ్యాముల్లిఖ్య | శ్లో || ప్రాచీఃపూర్వము
 దక్షిణం దక్షిణారంభ మాలిఖేత్ | ఆధోదీచీ పురస్సంస్థంపశ్చిమారం
 భమాలిఖేత్ || (ఇత్సుల్లిఖ్య) అవాకరోభ్యుక్య నిభాయ వహ్నిము
 త్పిచ్యతే నోక్షణతోయ శేషం | ప్రాక్రోయమస్యన్ని దధాతుదగ్వా
 యథా బహిసాస్యిచ్చుపరిచ్ఛ రాణాం || చదుగ్గేశిపయిత్వా || అభిషూర్య

ప్రాచీ ముదీచినం వోద్వాస్య ప్రతిష్ఠిత మభిఘోర్య || అథగోమిఘన
 మభిఘోర్య || శివస్త్వప్రహాగ హివిఘోర్య ఉత్తమాన్వజ్ఞేయజ్ఞేవ
 ఉదవత్సం గరూపస్సుభవో వయోభాస్సుస్త్రిన్లో జాయతే దేవ
 కామః ప్రజాంత్యస్తా విష్యతు నాభిమస్మై అథా దేవానాం మప్యేతు
 పాదః || ఓం భూభువస్సువలో మిత్యగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య || భూభువస్సు
 వలోమ్ || ఇత్యగ్ని మిద్వా || ఓం చత్వారిశృంగాత్రయో అస్యపా
 దా ద్వేషీరేసప్తహస్తాసా అస్యత్రిఘో బద్ధో వృషభోరోరపీమహాదేవో
 మర్త్యాం అవివేశ || సప్తహస్తశ్చతు శ్చృంగః ... జాతవేదసేనమః ||
 ఇతిప్రాగాద్యప్త దిక్షుపదక్షిణ మక్షతాది భిరలంకృత్య || ఆథప్రాగుద
 గ్నగ్రోర్థైర్గోరగ్నిం పరిస్త్రాతి || దక్షిణానుత రాన్ కరోతి ఉత్తరాన్
 కరోతి ఉత్తరానధరాన్ ఉత్తరేణాగ్నిం ప్రాగ్రాన్ దర్భాన్ సగ్నస్తీర్య
 ద్యం ద్యం న్యంచి పాత్రాణి ప్రియువక్తి | దర్వాజ్య స్థాశ్యాప్రోక్షణి
 ప్రోక్ష్య ఇన్యస్మివావీతి || సమాసాగ్రా ద్వాదర్భా ప్రాదేశమాత్రో
 పవిత్రే కురుతే | తృణం కావం వాంత్రాయంచ్చిసత్తి | నన
 శేస ఆప ఉపస్పృశ్య | అద్భిరనుమృజ్య | ప్రోక్షణీమవదాయ |
 ప్రోక్ష్య | తప్యముప ఆనీయ హస్తయో రంగుష్ఠోప కనిష్ఠి కాభ్యాము
 దగనే గృహీత్వా | ప్రాచీస్త్రీ రుత్పూయాభిమంత్య్వి సస్యేకృమ్
 త్రిఃప్రోక్ష్య | శేషముత్సుజ్య | తత్పాత్రం దక్షిణతో నిధాయ |
 తేపవిత్రేపూర్ణ పాత్రేనిధాయ | పూర్ణపాత్రమాదాయ | అపరేణాగ్నిం
 పవిత్రాంతర్వతే పాత్రే ఆప ఆనీయ | ఉదగగ్రాభ్యాం పవిత్రాభ్యాం
 ప్రాచీస్త్రీరుత్పూయ | సపవిత్రేణ పాణినా పాత్రాణి సంస్పృశ్య |
 పాత్రాఃస్యతానాని కృత్యా సమం ప్రాక్షేర్వృత్వా | ఉత్తరేణాగ్నిం
 దక్షేషుసాదయిత్వా | దక్షైః ప్రచ్ఛాద్య బ్రాహ్మణం దక్షిణతో
 దక్షేషునివాద్య | అస్మిన్ మోక్షవృక్షోత్సృజన ఘోమకర్మణీత్వం బ్ర
 హ్మణ్యభవ బ్రహ్మణః ఇదమాసనం | సుఖాసనమ్ || తేపవిత్రే ఆజ్య
 పాత్రే నిధాయ | ఆజ్యస్థాలీమాదాయ | ఆజ్యంవిలాప్య అపరేణాగ్నిం
 పవిత్రాంతర్వతా యామాజ్యస్థాల్యా మాజ్యం నిరూప్య | ఉదిచోఽం

గారాన్నిరూహ్యః । తేష్వధిశ్చిత్యః । జ్వలతాత్పజేనా ౨భౌగామిన్యా
 దీప్త్యా౨జ్యే ప్రతిఫలీకృత్యః । ద్వేదర్భాక్రే ప్రిచ్ఛిద్యః । ప్రీత్యాశ్యః ।
 ప్రత్యస్యా౨పక్షపస్పృశ్యః । చరుణాసహతిః ప్యగ్నికృత్వా ఉదగు
 ద్వాస్యః । అంగారాస్పృత్యాశ్యః । ఉదగగ్రాభ్యాం పవిత్రాభ్యాం
 పునరాహారమాజ్యం తీరుత్వాయ । ప్రాగారభ్య ప్రాగేవసమాప్తిః ।
 పవిత్రగ్రంథిం వినోస్య ప్రీత్యాశ్యః ప్రాగగ్రమగ్నౌపవిత్రే అనుప్రహరతి
 స్రుక్సువావాదా.యాగ్నౌ ప్రతితప్యః । దర్భాగ్నైస్సంమృజ్య ॥ పునః
 ప్రతితప్యః । ప్రోక్ష్యః । నిధాయ । దర్భానద్భిస్సగ్నై స్పృశ్యాగ్నౌ
 ప్రహరతి । ఇథమాదాయ పరిధీన్వరిభాతి । స్థవిష్టం పశ్యాత్ ॥ దక్షి
 ణతో౨ణియ్యుగ్ం సందీర్ఘమ్ । అణిష్ఠగ్ం ప్రాశ్యముత్తరతః । ఉద
 గగ్రం మధ్యమమ్ । ప్రాగగ్రావితరా ! మధ్యమ పరిధి ముపస్పృశ్యః ।
 పునస్తాదూర్ధ్వ ద్వేఅఘోర సమిథా వాదభాతి । అగ్నిం పరిషిచ్య ॥
 అనితే౨నుమన్యస్వ ప్రసువ । ఇథ్మలంకృత్యస్వయమలంకృత్య బ్రహ్మణ
 మలంకృత్యః । ఇథ్మమభిఘోర్య ॥ చత్వారిశ్శృంగా ఆవివేశ అస్మిన్
 మోక్షవృషోత్సర్జనఘోమే ఇథ్మమాఘోస్యే ॥ అధత్వః । ఇథ్మప్రతేప
 ణముహూర్తస్సుముహూర్తో౨స్తు ॥ ఇతి బ్రాహ్మణో నదేత్ । అఘో
 రావాఘోరయతి దగ్ధపూర్ణమా సవత్తూష్ణిమ్ । ఘోరదర్శిమాదాయ ॥
 వాయవ్యా దాగ్నే యంతమ్ (జహుయాత్) ప్రజాపతయ ఇదం
 సమమ ॥ ఇత్యుక్త్యా ॥ ప్రథమద్వీమాదాయ । నైఋత్యాదీ శా
 నాంతాం (జహుయాత్) ఇంద్రాయేదం సమమ ఇత్యుక్త్యావకం ద్వే
 త్రిణిచత్వారి ఇత్యాజ్యం గృహీత్వా అధాజ్య భాగోస్పృచాజహోతి ।
 అగ్నయేస్వాహః ॥ ఉత్తరార్థ పూర్వార్థే అగ్నయఇదం సమమ ॥ ఏకం
 ద్వేశ్రిణిచత్వారి ॥ సోమాయస్వాహః ॥ దక్షిణార్థ పూర్వార్థే సోమా
 యేదం సమమ ॥ అగ్నయేస్వాహః ॥ మధ్యే అగ్నయ ఇదం సమమ ॥
 అథసోపర్ణాది కృతేనశంఖం చక్రం నిధాయ ॥ సంపూజ్య ॥ తతస్త్రు
 చ్యుప్తీర్ష్య ॥ చరుమధ్యాద్విరవదాయ । అభిఘోర్యః । హవిః ప్రత్య
 వాకేర దశామృతీఘోతి ॥ మయో

కూర్వ్యాతో అభివాక్షాసాణ్ణిజ్జస్వతీ రోపధి రావిశంతామ్ || పివస్వతీ
 ర్జివనన్యా బంత్వననాయ పవ్వతేకుర మృథస్వాహా || ఇతి హుత్వా ||
 కుద్రాయమ్మదాయేదం నమమ || పునస్సుచ్యుప స్తీర్య || చరుమధ్య
 ద్విపదాయ | అభిఘోర్య | హవిః ప్రత్యభిఘోరయతి || యాస్సయాపా
 వియాపా ఏకయాపా యాసామగ్ని రిష్ట్యానామానివేద | యాలంగిరస
 సప్రసే హచక్రస్తాభ్యః పర్జన్య మహిశర్మయచ్చస్వాహా || పర్జన్యాయే
 దం నమమ || పునస్సుచ్యుప ... యతి || యాదేవేషు తనువమైర
 యంతయశాన్ సోమోవిశ్వాయాపాణి వెద | తాఅన్మభ్యం పయసా
 పిన్వమానాః ప్రజాపతీరింద్ర గోష్ఠేరి రీహిస్వాహా || ఇంద్రాయేదం
 నమమ | పునస్సుచ్యుప ... యతి || ప్రజాపతీర్మహ్యమైతార రాహో
 విశ్వేనైవేతి త్ప్రస్ను విదానః | శివాస్స తీరుపనో గోష్ఠమాగస్తాసాం
 నయ ప్రజయాసగ్ం సదేమస్వాహా || ప్రజాపతయ ఇదం నమమ ||
 పునస్సుచ్యుప స్తీర్య ... ఘోరయతి | ఇహాభృతిస్వాహా || భృత్యా
 ఇదం నమమ | పునస్సుచ్యుప ... తి | ఇహ విభృతి స్వాహా || విభృ
 త్యా ఇదం నమమ || పునస్సుచ్యు ... తి || ఇహారం తిస్వాహా || రం
 త్యాఇదం నమమ || పునస్సుచ్యు ... యతి | ఇహార మతిస్వాహా ||
 రమత్యా ఇదం నమమ | పునస్సుచ్యు ... || మహిమామ మూత
 వగ్ం సుప్రతానా మృత్యు పక్షి మవసేహువేమ | తువిక్ష తా) మం
 దుతి మునూచీగ్ం సుశర్మాణ మచితిగ్ం సుప్రశీతిగ్ స్వాహా || ఖవెత్త్యే
 సుప్రశీతాయా ఇదం నమమ | పునస్సుచ్యు ... రతి || అత్త్రైవ
 హవిః ప్రాణిఘోరం నతుసర్వేషాం సుత్రామాణాం పాధీరీం గాంగు

మనాగసమస్య వస్త్రీ మారు హేమాస్వస్యే స్వాహా ॥ అదిత్యాయే
 దంసమమ్ ॥ ఉత్తరాధాత్న కృత్విష్ణుకృతేపదాయ | ద్విరభిఘోర్య ॥
 సహవిః ప్రత్యభిఘోరయతి అగ్నేయేస్విష్టకృతేస్వాహా ॥ అగ్నేయేస్విష్ట
 కృత ఇదం సమమ ॥ సమిథ మిథ్యసన్నహన్నంచాద్భిః ప్రత్యాశ్య అగ్నే
 ప్రహారతి ॥ రుద్రాయ తంతి చరాదేదం సమమ ॥ అస్యకర్మణః శో
 మప్రతిష్ఠాస్థిర్ధర్ధ మృద్ధికామః జయాదిహోమం కరిష్యే ॥ సుగ్రీవోజ్య
 మాదాయ ॥

అథ జ.యూదిహోమః

జ.యూదిహోమః ఓంచిత్రంచ స్వాహా ॥ చిత్రాయేదం సమమ ॥
 చిత్తిశ్చ స్వాహా ॥ చిత్రాఇదం సమమ ॥ ఆకూతంచ స్వాహా ॥ ఆకూ
 తాయేదం సమమ ॥ ఆకూతిశ్చ స్వాహా ॥ ఆకూత్యా ఇదం సమమ ॥
 విజ్ఞాతంచ స్వాహా ॥ విజ్ఞాతాయేదం సమమ ॥ విజ్ఞానంచ స్వాహా ॥ విజ్ఞా
 నాయేదం సమమ ॥ మనశ్చ స్వాహా ॥ మనసఇదం సమమ ॥ శక్వరీశ్చ
 స్వాహా ॥ శక్వరీభ్య ఇదం సమమ ॥ దర్శశ్చ స్వాహా ॥ దర్శాయేదం
 వమమ ॥ పూర్ణమాసశ్చ స్వాహా ॥ పూర్ణమాసాయేదం సమమ ॥ బృ
 హచ్చ స్వాహా ॥ బృహత ఇదం సమమ ॥ రంధంతరంచ స్వాహా ॥
 రంధంతరాయేదం సమమ ॥ ప్రజాపతిర్జయా నింద్రాయవృష్ణే ప్రాయ
 చ్చదుగ్రిః పుతనాశ్యేను తస్మై విశస్స మసమంతసర్వాస్స ఉగ్రస్స
 హిహవ్యో బభూవ స్వాహా ॥ ప్రజాపతయ ఇదం సమమ ॥ అగ్నియాభి
 తానా మధిపతి స్సమావత్వస్మిన్బ్రహ్మ స్మస్మిన్ త్రీన్యామాశిప్య
 సాంఘరో ధాయా మస్మిన్సర్వస్వస్వాం దేవసూత్యాన్ స్వాహా ॥

అగ్నయేభూతా నామధిపతయ ఇదం నమమ ॥ ఇంద్రోజేష్ఠానా మధి
 పతి స్సమావత్వస్మిన్ప్రహ్లాణ్యస్మిన్ త్రేస్యామాశ్విన్వ స్వాంపురోథా
 యామస్మిన్సర్వస్వస్వాం దే వహూత్యాగ్ స్వాహా ॥ ఇంద్రాయ జ్యే
 ష్ఠానామధి పతయ ఇదంనమమ ॥ యమః పృథీ వ్యాధిపతిస్సమావత్వ
 స్మిన్ స్వాహా ॥ యమాయ పృథివ్యధి పతయ ఇదం
 నమమ ॥ వాయురంతక్షస్యాధి పతిస్స ... స్వాహా ॥ వాయవేఅంత
 రిక్షస్యాధి పతయ ఇదం నమమ ॥ సూర్యోదివోధి పతిస్సమా ...
 స్వాహా ॥ సూర్యాయది వోధి పతయ ఇదం నమమ ॥ చంద్రమానక్ష
 త్రాణా మధిపతిస్స స్వాహా ॥ చంద్రమ సేనక్షత్రాణామధి
 పతయ ఇదం నమమ ॥ బృహస్పతి ర్బ్రహ్మణోధిపతిస్సమా ... స్వాహా ॥
 బృహస్పతయే బ్రహ్మణోధిపతయ ఇదం నమమ ॥ మిత్రస్సత్యానా
 మధిపతిస్స ... స్వాహా ॥ మిత్రాయసత్యా నామధిపతయ ఇదంనమమ
 వరుణో పామధిపతిస్స ... స్వాహా ॥ వరుణాయా పామధి పతయదం
 నమమ ॥ సముద్రస్సోత్థ్యానా మధిపతిస్స ... స్వాహా ॥ సముద్రాయ
 సోత్థ్యానా మధిపతయ ఇదం నమమ ॥ అక్షం సామ్రాజ్యానా మ
 ధిపతి సమావత్వస్మిన్ ... స్వాహా ॥ అన్నాయ సామ్రాజ్యానా మధి
 పతయ ఇదం నమమ ॥ సోమఓషధినామధిపతిస్స ... స్వాహా ॥ సోమా
 షూషధినామధి పతయ ఇదం నమమ ॥ సవితా ప్రసవనా మధిపతిస్స
 ... స్వాహా ॥ సవిత్రే ప్రసవనా మధిపతయ ఇదం నమమ ॥ రుద్రః
 పశూనామధి పతిస్స ... స్వాహా ॥ రుద్రాయ పశూనామధి పతయ

స్వాహా॥ త్వష్టే॑రూపా॑ణామధి పత॑య ఇదం నమ॑మః ॥ విష్ణుః॑ పర్వతా॑
 నా మధి॑పతి॒స్స ... స్వాహా॑ ॥ విష్ణువే॑ పర్వతానా మధి పత॑య ఇదం
 నమ॑మః ॥ మ॒రుతో॑ గ॒ణానా॑ మధిపత॑య స్తేమా॑వంత్య ... స్వాహా॑ ॥
 మరుద్భ్యః॑ గణానామధిపతిభ్య ఇదం నమ॑మః । పిత॑రః పితామ॑హాః ప॒రే
 వ॒రేత॑తా త్త॒తా మహా॑ ఇహా॑మావత । అస్మిన్ ... స్వాహా॑ ॥ పి
 త్రా॑దిభ్యో దేవే॑భ్య ఇదం నమ॑మః ॥ (ఇతి॑కేచిత్) మంత్రోక్త దేవ
 తాభ్య ఇదం నమ॑మః ఇతి॑కేచిత్ (జీవ॑పితృకశ్చేత్ ॥ తండ్రి జీవించి
 యుండిన నీ మంత్రము (జెప్పవలయును) పితామహాలవరేతామహా
 ఇహామావత ... స్వాహా॑ ॥ పితామహే॑భ్యో వరే॑భ్యస్త తామహే॑భ్య
 ఇదం నమ॑మః । (పితామహాజీవతిచేత్) (పితామహుడుజీవించియుం
 డిన నీమంత్రము (జెప్పవలయును) పిత॑రః ప॒రేత॑తా ఇహా॑మావత ॥
 అస్మిన్ స్వాహా॑ ॥ పితృ॑భ్యః పరే॑భ్యస్త తే॒భ్య ఇదం॑ నమ॑మః ॥ పితృ॑పితా
 మహా॑యోజ్జీవతో॑ స్సతో॒ర్జప॑వకర్త॒వ్యః తండ్రి॑యు తాత॒యు జీవించి
 యున్న యెడల పై చెప్పిన మాత్రీమును జపము మాత్రీము చేయవల
 యును అనగా నాజ్య హోమము గూడదనుట అపడవస్పృశ్య । ఋతా
 సాక్ష్యత॑హామగ్నిర్గంధ॑ర్వస్తస్యా॑ ధయో॒ఽపుర॑సః ఊర్జో॑నామన॒ఇదం
 బ్రహ్మ॑క్షత్త్రీం పాతు॑తా ఇదం బ్రహ్మ॑క్షత్త్రీం పాతు॑తస్మై స్వాహా॑ ॥
 ఋతాసాహేఋత॑హామ్నీ అగ్నయో॑గంధర్వాయోదం నమ॑మః ॥ తాభ్య
 స్వాహా॑ ॥ ఓష॑ధిభ్యో॒ఽపురో॑భ్యః ఊర్గ్భ్య ఇదం నమ॑మః ॥ సగ్ం॑హితో
 విశ్వ॑సామా సూ॒ర్యోగంధ॑ర్వ స్తస్య॑ మరీచ॑ యోపుర॑సతయువోనామ
 సయి॑దం ... స్వాహా॑ ॥ సగ్ం హీతాయ॑ విశ్వసామ్నీ సూర్యాయ॑
 గంధర్వాయోదం నమ॑మః ॥ తాభ్య॑స్వాహా॑ ॥ మరీచి॑భ్యో॒ఽపురో॑భ్యః
 యుభ్య ఇదం నమ॑మః ॥ సుష్టు॑మ్ను సూ॒ర్యర॑శ్మిచ్చైద) మా॑గంధర్వస్త

స్వనక్షత్రాణ్యపుర సోబేకుర యోనామస ఇదం ... స్వాహాః సుషు
 మ్నాయసూర్య శర్మయేచంద్రమసే గంధర్వాయేదం నమమ || తాభ్య
 స్వాహాః || నక్షత్రేభ్యోఽపురోభ్యో బేకురిభ్య ఇదంనమమ భుజ్యస్సు
 ప్ణో యజ్ఞో గంధర్వ స్తస్య దక్షిణాఅస్సరసస్తవా నామస ఇదం ...
 స్వాహాః || భుజ్యవేషపర్ణాయ యజ్ఞాయ గంధర్వాయేదం నమమ ||
 తాభ్యస్వాహాః || దక్షిణాభ్యో అపురోభ్య స్తవాభ్య ఇదం నమమ |
 ప్రజా పశ్చిమ్య శ్వకర్మామనో గంధర్వ స్తస్యైర్నామాన్యపురసోపహ్న
 యోనామ సయిదం ... స్వాహాః | ప్రజాపతయే విశ్వకర్మణే మనసే
 గంధర్వా యేదం నమమ || తాభ్యస్వాహాః || ఋక్సామేభ్యో అపురే
 భ్యో వషీభ్య ఇదం నమమ || ఇషిరో వీశ్వవ్య చావాతో గంధర్వ
 స్తస్యాసో పురసోముదా నామ స ఇదం స్వాహాః || ఇషిరాయ విశ్వవ్య
 చసేవాతాయ గంధర్వాయేదం నమమ || తాభ్యస్వాహాః || అద్యోష్ఠిపు
 రోభ్య ముదాభ ఇదం నమమ || భువనస్యః పతేయస్యత ఉపరిగ్రహ్యో
 యిహాచ ! సనోరాస్వాజ్యానిగం రాయస్వషగం సువీర్యగం సంవత్స
 రీణాగ్ స్వస్తిగ్ స్వాహాః || భువనస్య పతయ ఇదం నమమ || పరమేష్ఠ్యధి
 పతిర్మృత్యుగం ధర్వస్తస్య విశ్వమస్స రసోభువో నామ స ఇదం
 స్వాహాః || పరమేష్ఠి నేధి పతయేమృత్య వేగంధర్వాయేదం నమమ ||
 తాభ్యస్వాహాః || విశ్వస్మాభ్యో అపురోభ్యో భూభ్య ఇదం నమమ ||
 సుక్షితిన్నభూతిర్భద్ర కృత్సువర్వాస్పర్జనో గంధర్వస్తస్య విద్యుతో
 పురసో ఋణోనామస ఇదం ... స్వాహాః || సుక్షితయేసుభూతయే
 భద్రకృతే సువర్వతే పర్జన్యాయ గంధర్వాయేదం నమమ || తాభ్య

రమ్యక్షయో మృత్యుర్గంధర్వ స్తస్యస్రజాఅప్సరసో భీరువోనామృతృదః
 ...స్వాహా | దూరేహేతయే అమృతయాయమృత్యవే గంధర్వాయేద
 నమమ || తాభ్యస్వాహా | ప్రజాభ్యోపసరోభ్యోభీరుభ్య ఇదంనమమ
 చారుఃకృపణకాసీ కామోగంధర్వస్తస్యాథయోప్సరసశ్శోచయంతీరాః
 మసఇదం...స్వాహా | చారవెకృపణ కాశినేకామాయ గంధర్వాయేద
 నమమ | తాభ్యస్వాహా | ఆదిభ్యోపసరోభ్య శ్శోచయంతీభ్య ఇద
 నమమ || సనోభవనస్య పతేయస్యత ఉపరిగృహణయిహచ | ఉరుబ్రహ్మ
 శైస్సైక్షత్త్రాయ మహిశర్మయచ్ఛస్వాహా | భువనస్యపతయేబ్రహ్మ
 ఇదంనమమ | ప్రజాపతేనత్వదేతాననోన్యన్యన్యజాతానిపరితాబభూవ
 యత్కామాస్తేజుపమస్తన్నా అస్తునయగ్ స్వామి పతయోరయీణా
 ప్రజాపతయేదం | భూస్వాహా | అగ్నయఇదం భువస్వాహావాయవఇ
 సమమ | సువస్వాహా | సూర్యాయేదంనమమ | యదస్యకర్మణోత్క
 రిచయద్యాన్యన్యమిహాకరమ్ | అగ్నిష్టేధిష్టష్టకృద్విద్వాం త్సర్వ
 స్విష్టగ్ంసుహాతంకరోతుస్వాహా | అగ్నయేస్విష్టకృత ఇదం నమమ
 మధ్యమపరిధింహృత్య | ఇతరాయుగపత్రనారన్ | ఉత్తరార్థసా
 గ్రమంగారేమాహాతి (పరధీసభిమంత్ర్య) ఆగారసమిథా ప్రహర
 దర్వామితరదర్వ్యగ్రమవథాయస్గ్ ప్రావేణాభిజుహాతి | స్వాహా
 వసుభ్యోరుద్రేభ్య ఆదిత్యేభ్య స్సగ్ ప్రావభాగేభ్య ఇదంనమమ | అసీ
 న్రప్రకృతేకర్మణిజ్ఞాతాజ్ఞాతాది సకలదోపనిర్హరణార్థ మనాజ్ఞాతత్రయం
 కర్మాంతరితకర్మవిపర్యాస ప్రాయశ్చిత్తార్థం త్వన్నోఅగ్నై సత్వనో
 అగ్నైఇతిస్వరాక్షరపదస్పృతవర్ణనోప ప్రాయశ్చిత్తార్థమాభిర్గి ర్భి రతిః
 జ్ఞీయమలోపప్రాయశ్చిత్తార్థమిదండిష్టు త్ర్యంబకమితిఋత్విజ్యోశ్య
 యశ్చిత్తార్థంయద్విద్వాగ్ంసేతి సున్నాదిదోషప్రాయశ్చిత్తార్థ మసా
 ద్యారితిమిందాదిదోష ప్రాయశ్చిత్తార్థం యస్మత్తన ఇతిసమస్తభద

ద్యుపద్రవ దోషనిర్వరణార్థం పునరగ్ని శ్చతురితి । అగ్న్యపఘాతప్రాయశ్చిత్తార్థం పునస్వాదిత్యా ఇతిసర్వప్రాతాశ్చిత్తార్థం భూర్భువస్సువరిత్యేత్యేర్మంత్రై రాజ్యాహుతీర్షోష్యామి (ఇతినంకల్ప్య) అనాజ్ఞాతంయదాజ్ఞాతం యజ్ఞస్యక్రియతేమిభు । అగ్నే తదస్యకల్పయత్వగ్ం హివేత్థయథాతథగ్స్వాహా । అగ్నయ ఇదంనమమ । పురుషసమ్మితో యజ్ఞో యజ్ఞ । పురుషసమ్మితః । అగ్నేతదశ్యకల్పయత్వగ్ం హివేత్థయథాతథగ్స్వాహా ॥ అగ్నయఇదం నమమ । యత్పాకత్రామనసాదీనదక్షానయజ్ఞస్యమస్వతేమరాసః । అగ్నిష్టద్ధోతాక్రితువిద్విజాసన్యజుషాదేవాగ్ం ఋతుశోయజాతిస్వాహా । అగ్నయ ఇదంనమమ । త్వన్నో అగ్నేవరుణస్యవిద్వాన్ దేవస్య హేడోపయాపినీపాః । యజుషో వహ్ని తమశ్శోశుచావోవిశ్వాద్వేషాగ్ంసి ప్రముముగ్యస్మత్స్వాహా । అగ్ని నరుణాభ్యామిదంనమమ ॥

సత్వన్నో అగ్నే వమోభవోతే నేదిషో అస్యా ఉపసో ప్యుష్టే । ఆపపయశ్శ్రోవరుణగ్ం రాణోవీహిమృడీకగ్ం సుహవోనపక్షిస్వాహా । అగ్ని వరుణాభ్యామిదంనమమ । అగ్నిర్దిధంతో నఊసమాప్యా యయహరివోవర్ధమానః । యదాస్తోత్రభ్యోమహిగోత్రారుజా సీభూయిష్ట భాజో అథతేస్యామస్వాహా । ఇంద్రాయహరివతఇదంనమమ । ఇదంవిష్ణుర్విచక్రిమితేథానిదధేపదం । సమూఢమస్యపాగ్ంసురేస్వాహా । విష్ణుభఇదంనమమ । త్ర్యంబకంయజామ హేసుగంధింపుష్టివర్ధనంః ఉర్వారుకమిప్రబంధనాస్త్పత్యోర్ముక్షీయమామృతాత్స్వాహా । త్ర్యంబకాయో దంనమమ । యద్విద్వాగ్ంసోయదవిద్వాగ్ంసోముగ్ధాః కుర్వంత్యత్విజః । అగ్ని

రాతస్మాదేనసశ్చిద్ధాదేవీచముంచతాగ్స్వాహాః | అగ్నయే శ్రద్ధాదే
 వ్యాఙ్గదంసమమ | అస్మాద్యోః పృథిమస్మా వృషభోయువాగాః
 సున్నేమావిశ్వాభవనాసున్నోయజ్ఞఃప్రజనయతు | అస్మాజనిప్రీబని |
 అస్మాన్నాజ్ఞాయతేవృషాః | సున్నాత్ప్రీజనిషీ మహిస్వాహాః | సున్నా
 దిభ్యోదేవతాభ్యఙ్గదంసమమ | యన్మతత్మహోవిందా భూదగ్నిస్తత్పు
 న్నరాహజ్ఞాతవేదావిచర్వాణి స్వాహాః | మిందాదిభ్యో దేవతాభ్యఙ్గదంసమ |
 పునరగ్నిశ్చక్షురదాత్పునరిందోబృహస్పతిః | పునరేఅశ్వినాయు వంచ
 త్సురాధతిముత్యోస్వాహాః | అగ్నీంద్రీబృహస్పత్యాశ్వభ్యఙ్గదంసమమ
 పునస్త్యాదిత్యారుద్రావనననమింధతాంపునర్వ్రీహ్మసోపసునీ ధయజ్ఞైః |
 ఘృతేసత్వంతనువోవర్థయన్వసత్యాస్సంత్యయజమాసస్య కామాస్వా
 హాః | అగ్నయే వసునీధాయేదంసమమ | ఓం భూర్భువ స్సునస్వాహాః |
 ప్రజాపతయ ఇదంసమమ | (శ్రీ)విష్ణవేస్వాహాః | విష్ణవేపరమాత్మన ఇదం
 సమమ | ద్వాదశగృహీతే నాశ్వేనసుచంపూరయిత్వా స్తప్తతేఽగ్నే
 సమిథ . ఘృతేనస్వాహాః | అగ్నయేసప్తఃసోత్రి ఇదంసమమ పూర్ణా
 హుతిః | పూర్ణాహుతిముత్తమాంజుహోతి | సర్వంవై పూర్ణాహుతిః
 సర్వమేవాహోతిఅధోఽయంవై పూర్ణాహుతిః | ఆస్వామేనప్రీతి తిష్ఠతి |
 వసోర్ధారాంజుహోతివసోర్ధేధారాస్తదితివాప్రమాహూయతేఘృతస్యవాప్
 నమేమాథారాముస్మీన్లోకేసిన్వమానో పతిష్ఠతఆశ్వేనజుహోతితేజోవా
 ఆజ్యంతేజోవసోర్ధారాతేజస్తైవాస్త్యైతేజోవరుంధేధోకామావై వసోర్ధా
 రాకామానేవావరుంధే | ఇతిపూర్ణాహుతింజుహుయాత్ || పూర్ణాహుతి

ముహూర్తస్సుముహూర్తోస్త్విత్యనుగృహ్లాంతు | సుముహూర్తోస్తు | అస్మి
 స్మర్మణి యజుర్వేష ప్రియశ్చిత్తంకరిష్యేః భువస్వాహాః | వాయవ
 ఇదంసమమ | హస్తంప్రిక్షాశ్య | ఆమితతోః ప్రాణానా యమ్య | విష్ణు
 ర్విష్ణుర్విష్ణుః | ఏతావత్పర్యంతంనానాపృకా...ర్థం సర్వప్రియశ్చిత్తం
 కరిష్యే | ఓం బూర్భువస్వాహా | ప్రజాపతయఇదంసమమ | అదితేన్వమగ్న్
 స్థా...ప్రాసావీః | ప్రణీతాస్వపఅసీయ | సదసీస్మైభూయాస్సర్వ...మా
 మేక్షేషాః | (ఇత్యభిమం త్ర్య) అథమార్జసమ్ | యేవదేవాఃపవిత్రేణ...
 మార్జయంతామ్ || సముద్రంఃవ ప్రహిణోమి స్వాంయోనిమపిగ్ చ్చత...
 క్రతోతిష్ఠతి | అక్షతాం...బ్రహ్మణంపూజయామి || జయాదిబ్రహ్మవిస
 ర్జనాంతే...సమమ ||

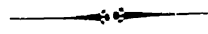
అథరుద్రకలశపూజా. అథపుషభన్యాసః

రుద్రకలశంస్థాప్య | అస్మిన్కలశేరుద్రమావాహయామీతి షోడ
 శోపచారై రభ్యశ్చ్య | కదుద్రిద్రాయప్రిచేతసె...హృదే | రుద్రీమావా
 హయామి | ఇత్యావాహ్యా |

అథపుషభన్యాసః

ఇషేత్వేతీ మూర్ధని | ఇషేత్వోజ్జ
 త్వావాయ...ప్రశూన్పాహీ | మూర్ధ్నేఽసమః | తద్విష్ణోరితిశంఖాంకె |
 తద్విష్ణోః |...రాతతం | శంఖాంకే | ఉదుత్యంజాత వేదసమతిచక్రాంకే |
 ఉదుత్యంజాత...సూర్యం | చక్రాంకె | సహస్రశీషేఃతిలలాటే | సహ
 స్రశీ...గ్గులం | లలాటే, అతోదేవాఇతీనేత్రయోః | అతోవాఅ...ధా
 మఃః | కేత్రయోః మర్మాణితత్తినాసికాయాం | మర్మాణితే వర్మభిః
 మంతుదేవాః | నాసికాయాం | విష్ణుముఖాఇతిముఖే | విష్ణుముఖావైదే
 వాస్పందోభిమా...శర్మయచ్ఛతు | ముఖే | ఓజోసీతిగ్రీవం ఓజోసి
 సోసీబలమసిభ్రాక్రోసిదేవానా...సర్వాయుః | ఏవంగ్రీవం | మర్మాణి

తఇతి బాహుమన్యతః మర్మాణి తేవర్మభిః... మనుమవతు దేవాః | సమిధా
 గ్నిందువస్యత ఇతి బాహ్యోః సమిధాగ్నిందువస్యత ఘృతై బోధయ
 తాతిథిం | అస్మిన్ హవ్యాజుహోతన | బాహ్యోః | ఇదం విష్ణురితిహృద
 యే | ఇదం విష్ణుర్వి... సురే | హృదయే || నాభిర్మృచిత్తం విజ్ఞాసమితి నాభిం
 నాభిర్మృచిత్తం విజ్ఞానం వాయుర్మృచతిర్భసత్ || నాభిం | ఆపాంతమన్య
 రితి కటిం | ఆపాంతమన్య స్మ... ప్రతిమానాని దేభుః | కటిం || ఊర్వో
 రోజఇత్యూరుం | ఊర్వోర్వోజోర్విష్టామామాహిగ్ం నీః || ఇత్యూరుం | చిత్రం
 దేవా నామితి జంఘయోః | చిత్రం దేవానా... స్తస్థుషశ్చః జంఘయోః |
 ఇరుం మేవరుణేతి జానోః | ఇమం మేవరుణ .. రాచ కే | జానోః | శక్షోహ
 ణ మి తి స్క ణే | రక్షో హ ణం వా జి న మా జి ఘ ర్మై ...
 నాసరిషః వాతునక్తం | ప్శంధే || విష్టోరరాటమసీతి పృష్టే | విష్టోరరాటి
 మసి విష్టోపృష్టమసి... విష్టనేత్వా || పృష్టే | వరుణస్య విరాట్ ఇతి లింగే |
 తరుణస్య విరాట్ | యజ్ఞస్య పజ్జీ | ప్రజాపతేరనుమతిః | మితి స్య శ్రీ
 ధా | లింగే | త్రిపాదూర్ధ్వమితి ఉదరే | త్రిపాదూర్ధ్వ... శనేఅభి |
 ఉదరేషు | ఏతావాసస్య మహిమా... మృతంఙ్వి | ఇతి పుచ్చే | ఏవం స్పృ
 ష్టా | సమస్కూర్యాత్ ||

గోవుషభ వివాహప్రయోగః.

గృహస్య ప్రాగ్భాగే యూపస్తంభం ప్రతీష్ఠాప్య అలంకృత్య
 అగ్రగణాధిపతిపూజాం పుణ్యాహవాచసంశక్యత్వా | ఏవం గుణ... పుణ్య
 తిథౌ లోకసంరక్షణ విష్ణుం రక్షాబంధనం కరిష్యే | రక్షాబంధనపూజాం
 చక్యత్వా శ్లో || బద్నామి దక్షిణేపాదే సవసూత్రం చ కంఠం | లోకరక్ష

ణసిద్ధర్థం వృషభస్యసుఖప్రదమ్ | రక్షాబంధనముహూ... అస్తు | తతః
 యజ్ఞోపవీతధారణంకృత్వా | దక్షిణ తాంబూలాదికం బ్రాహ్మణాయ
 దద్యాత్ | అథవత్సతరీచ్ఛ రక్షాబంధనమ్ || శ్లో|| బభౌమి వామపా
 దేతు | పంచసూత్రంచకంకణం | లోకరక్షణసిద్ధర్థం | మమాభీష్ట ప్రదో
 భవ | ఇతిబద్ధీయాత్ | అథబ్రాహ్మణాయ తాంబూలాది కందద్యాత్ |
 ఏవం... పీత్యర్థం లోకసంరక్షణసిద్ధర్థం ఇమంవృషభం శ్రీమహావిష్ణు
 స్వరూపేణ మధువర్షేణపూజయిష్యే | రాష్ట్రభృదస్యాచార్యా సంది

మాత్వద్యోమం.. అపః | పాణ్యాకృతిదాతాప్రాహ | ఉత్తరయాభిమంత్ర్య
 అపః పాదావనేజసి ద్విషంతంనాశయంతుమే అస్మిన్కులే బ్రహ్మవర్చ
 స్యసానిః లక్ష్మీనారాయణ స్వరూపస్య వృషభస్య ఇదమాననం ఇదం
 పాద్యం || శ్లో! నమోస్త్వసంతా...యనమ || గంధాదిభిరలంకృత్యః అథ
 వత్సతరీదానం | ఏవంగుణ గ్ధంమమసితః శాశ్వతపుణ్యలోకావాస్త్వ
 ర్థం సర్వాభీష్టసిద్ధర్థం లోకసంరక్షణార్థం వత్సతరీదానంకరిష్యే | అత్ర
 మహాసంకల్పపక్షిత్వా (ఇచ్చట చెప్పవలసిన మహాసంకల్పము ప్రత్యేక
 గ్రంథముగా ముద్రించినాను, చూడగలరు.) అస్య స్త్రీ మదాదినారా
 యణస్య... సపురభేయగోత్రోర్భవస్య ప్రజావతేః నస్త్రీ || కాశ్యపపా
 త్రాయ | ధన్వపుత్రాయ లక్ష్మీనారాయణస్వరూప వృషభాయపరా
 య || చతుస్సాగరమ... సపురభేయగోత్రోర్భవగంగాయాః నస్త్రీం |
 యమునాయాఃపేత్రీం | సరస్వత్యాఃపుత్రీం | జమాంవత్సతరీం ధర్మప్ర
 బాసంతానాం హేవృషభ రాజ వత్సతరీదానం తుభ్యమహంసంప్రదదే
 నమమ దేవస్యత్వా... గృహ్ణామి | రాజాత్వావమణోనయతు దేవిరశి.
 శే ద్రుద్రాయగామ్ తేనామృతత్వమ్ | న్యామ్.. ప్రతిగృహ్ణాతు ఇతి
 బ్రాహ్మణోవదేత్ | అనేవత్సతరీదానేవ శ్రీపరమేశ్వరః క్షియతామ్ |
 తతోలగ్నాష్టక మార్చి కాదీన్పశేత్ | స్వస్త్రిబ్ర
 జగురువై వత్సాగామ్... సుశ్రీతాస్సుముహూర్తా... భవంతు | అథ
 మాంగల్యధారణమ్ ఏవంగుణ... లోకసంరక్షణార్థం మాంగల్యపూజాం
 కరిష్యే | మాంగల్యనూత్యాన్వనంకుర్యాత్ || శ్లో|| మాంగల్యతంతునా

నేన! లోకరక్షణాహేతునా | కంఠేబద్ధామిసుభగే పూర్ణాఽపైశ్చర్వ్య
 వన్ధివత్సతరీగళే మంగళసూత్రంపథ్యా | మాంగల్యధా... అస్తు! తూ
 ష్టింఆర్చ్యాక్షతాహోపణంతుర్యాత్ ||... భక్తవ్రజా మేకామ సుమృధ్య
 తామ్ | ద్వితీయపర్యాయే దేవాదిపశవోమేకామ సుమృధ్యతామ్ || తృ
 తీయపర్యాయే యజ్ఞోమేకామ సుమృధ్యతామ్ తూష్టిం చతుర్థపర్యాయే
 యజగత్ప్రియోమేకామ సుమృధ్యతామ్ | అథగోవృషభమార్జనమ్ ||
 ఏవంగుణ...ర్థం వృషభమార్జనార్థం ఋత్విగ్వరణంకరిష్యే || ఏకాదశ
 బ్రాహ్మణాన్ ప్రార్థయేత్ | ఆత్రిఋత్విగ్వరణందత్వా పూర్ణపాత్రీ
 ణోదకేసనా గోవృషభ మభిషేచ్య | ఆప్తోహిష్ఠామ - ఆపోజనయథాచ
 నః | హిరణ్యవర్ణాశ్శుచయ | పావకా—బలమోజోనిధత | ఇతిచతస్రు
 భిః షమసస్సుస్సువర్జనః—జాతావేదామోర్జయంత్యాపునాతు ఓం
 నమస్తేరుద్రాద్యవ... తంవోజం భేదధామి | అగ్మావిష్ణూప్రజోషనే...
 శోభాయైతితోనుమదంతు, తచ్చంయో—శాంతిః సహస్రీ—సర్వం
 మనిషాణ తచ్చంయో.. శాంతిః || సహస్రీక్షీర్షం దేవం, , , స్వరాట్ |
 ఇత్యేతైర్మంత్రైః మార్జయిత్వా || వృషభంవత్సాంచషోడ శోపచారై
 రభ్యర్చ్యగాముపస్థావంకర్తవ్యం || ఏవం . . . ర్థం గోవృషభ పూజాంఃరి
 ష్యే || షోడశోపచారైరభ్యర్చ్య || అధాగ్నేః గోవృషభ ప్రదక్షిణం
 కారయిత్వా ||

అథగోమిథునోపస్థానమ్.

వ్రభాజమానాగ్ం రుద్రాణాగ్ స్థానై స్వతేజసాభాని || వ్యవదాతా
 నాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానై స్వతేజసాభాని || వాసుకివైద్యుతానాగ్ం రు
 ద్రాణాగ్ం స్థానై స్వతేజసాభాని || రజతానాగ్ం—భాని || పురుషాణాగ్ం
 —భాని || శ్యామానాగ్ం—భాని || కవీలనాగ్ం—భాని || అతిలోహి
 నాగ్ం . . . భాని || ఉర్ధ్వానాగ్ం—భాని || అపవత్రతానాగ్ం . . .

భాని॥ వైద్యుతానాగ్—భావి॥ అఖవత్సోపస్థాసం॥ ప్రభాజమానీ
నాగ్—రుద్రాణీనాగ్—స్థానేస్వజతేజసాభాని॥ వ్యవదాతీనాగ్—భాని॥
వాసుకీవైద్యుతీనాగ్—... భాని॥ రజతానాగ్—రుద్రా—భాని॥ పరు
మాణాగ్—రుద్రాణీ... భాని॥ శ్యామానాగ్—రుద్రాణీ... భాని॥
కపిలానా... రుద్రాణీ—భాని॥ అతిహోహితానాగ్—రుద్రాణీ...
భాని॥ ఊర్ధ్వనాగ్—రుద్రాణీ—భాని॥ అనపతింతీనాగ్—రుద్రా—
భాని॥ వైద్యుతీనాగ్—రుద్రాణీ... భాని॥ ఓం భూభువస్స్వః॥ రూపా
ణివోమిథునం మానోమిథునం రేభ్యం॥ ఆగ్నేః గోమిథుః ప్రదక్షిణం॥
తుభ్యమగ్రేసర్వపమాన్తూర్వ్యాంపమాతుసాసహ॥ పునఃపతిభ్యోజాయం
దాఅగ్నేప్రజమీసహ॥ పునః పత్నీనగ్నిదా దాయమాసహవచ్చరా
దీర్ఘాయురశ్శాయః పతిస్సవతుశరద్వత్సం॥ విశ్వాఉతత్వయానయంధా
రాఉచన్యాశవ॥ ఆతిగాహేమహిద్విపః॥ ఇతిగోవృషభ మగ్నింప్రద

గో సూ క్త జ ప మ్ .

క్షీణంకారయిత్వా॥ గోసూక్తపః॥ ఆగానో అగ్రాన్నతభద్రీమక్రీన్
సీదంత్యుగ్మేవణయంత్యస్మై॥ ప్రజాజాపతీః పురుయాపా ఇహాస్యైః॥ ఇం
ద్రాయపూర్వీకుషోమహానా ఇంద్రోయజ్భవః పృణతేచశీక్షితి॥ ఉపె
ద్దదాతిస స్వముషాయతి॥ భూనూభూయోర్వయిమిదస్యచరయన్॥ అభి
గ్నే శిష్టోరదభాతికేవముం॥ సతాసకంతినతాల్ అర్వా॥ గావోభగోగాస
ఇంద్రోమెఱచ్ఛాత్॥ గావస్సమమస్య పదమస్యభతుః॥ ఇమాయాగా
సస్సజనాస్రఇంద్ర॥ ఇచ్ఛామిద్ధృదామససావినింద్రం॥ యూయం గావో
యెదయభాక్తృశంచీత్॥ ఉక్షీణం చీత్ప్రౌఠాసప్రతీత్॥ భద్రంక్షృహంకృ
ణుభభద్రవాచ॥ బ్రహ్మోవయశ్చిచ్యతే సభాసు ప్రజావతీస్సూయ

వనగం దిశంతీః | శ్రుద్ధా అపస్సు ప్రపాణేపి బంతీః | మా వస్తే నకు శత్రమా ఘశ
 గ్ంసః | పరివో హై తీరు ద్రస్య వృంజా త్ || ఉవేద మప సర్చనం అను గోషా
 పపు చ్యతాం | ఉపర్ష భస్య రేతసి | ఉపేంద్ర తవ తనీ ర్యే || ఇమా రు ద్రాయ
 స్థిర భన్వ కిః క్షీ ప్రేష వే దేనాయ స్పథా మే | ఆమా ధాయ సహ మానా
 యమి ధుషే | తిగ్మాయ య భర తా శ్చ ణో తః | త్వా ద త్తై భీరు ద్రి శంత
 మే భిః | శత గ్ం హి మా అశీయ భేష జే భిః | వ్యస్మ ద్వేషో వి తరం వ్యగ్ హ వ్యమి
 వా గ్ం శ్చా తయ స్వా విషూచీః | ఆర్ హాన్భిర్ని మూ సస్తో కే | అతే పిత ర్మతా
 గ్ం సు మ్మ మే తు | మా న సూ ర్యస్య సందృశో ము యో ధాః | అభినో ష్చ
 వీరో ఆర్వ షీ తమే త | ప్రజాయే మహి రు ద్రి ప్రజా భిః || ఏ వాం బభౌ | వృ
 ష భచే కి తా సయథా | దేవ న హృణో పే న హా గ్ం సి హా వన శూరో ర్షు రు ద్రి హ
 జో ధి బృహ ద్వ దే మవి దధే వీరాః | పరిణో రు ద్రస్య హే తి స్తు హి శ్చు తం |
 మి ధుష్ట మార నిభి ర్షి | త్వమ గ్నే రు ద్ర ఆవో రా జా నమ్ || (ఇతి గో సూ
 క్తం జపి త్వా ||

అథ ము ద్రణమ్ (అనఁగా అచ్చు వేయుట)

అగ్నేః పూర్వతః వస్త్రతండులోపరి శంఖచక్రేనిధాయ సంపూజ్య ||
 నమస్కుర్మాత్ | అథముద్రణమ్ || అగ్నో శంఖచక్రేనిధాయ || అగ్నిం
 ప్రజ్వాల్య || చక్రముద్రణ పశ్చాద్వామే శంఖముద్రేణ వాంకయిత్వా ||

అథ మంత్రోపతనమ్ || ఏతం యువానం పరివోదదామి తేనక్రీడంతీ
 శ్చురతస్త్రియేణ | మా సశ్చాప్త జనుమా సుభా గారాయస్వోషేణ సమిషామ ||
 దేమ || ౧ || నమోమహిమ్ను ఉత చతుషే. తే మసు తాం పిత్ర సద్దహం గృణా
 మి | అనుమన్యస్వ సుయజాయజా మజుష్టం దేవానామిదమ స్తుహవ్యమ్ || ౨ ||
 దేవానామేష ఉపనాహ ఆగ్నే దపార్భ ఓషధీ మువ్యక్తః | సోమస్య ద్రిష్ణ

మవృణీతపూషా | బృహన్న ద్విరభవత్ దేషామ్ || 3 | సితావత్సానాం
పతిరస్మియానామధోఽసితా మహతాంగర్గరాణాం | వత్సజరాయుప్ర
తిధుక్వియ్యూషఅమితౌమస్తుస్తుతమస్యకేతః || ౪ || త్వాంగాహోవృణ
తరాజాయత్వోగ్హవంతమసతస్వయా || వస్వన్క్షతస్యకకుభిశ్శి
యాణస్తతోనడగోవిభజవసూని || ౫ || వ్యథేనవాషవప్రశూనాయ జతే
యస్మైతానినక్రియంతవహూత్వై సమృద్ధేనయజతేయస్వైతానిక్రియం
తే || ౬ || ఇతిషణ్మంత్రాన్జపిత్వా | హేవృషభరాజప్రాగ్శంగత్వా
ప్రాకృర్వతేషుత్పణానిజద్వా (ఖాత్వా) ప్రాకృముద్రోతకంపీత్వా తత్ర
త్యగవాంపతిర్భూత్వా దేవభ్రాణక్షేత్రాణి పరిహృత్యయధేష్టం
విహర || హేవృషభరాజన్ దక్షిణదేశంగత్వా...విహర | హేవృషభ
రాజన్ పశ్చిమదేశంగత్వా...విహర || హేవృషభరాజన్ ఉత్తరదేశంగ
త్వావిహర | ఇతిపఠిత్వా చతుర్దిక్షు సాక్షతోదకంత్యజేత్ || అద్య
పూర్వోక్తవవంగుణ...తిథౌ యజమానస్య పితరం ... గోత్రం ...
శర్మాణం ప్రేతు ఉద్దిశ్యత్వయాకృతేన మరణదినాదారభ్య ఏకాదశే
హనికర వ్యఅంధత్వ . . . పైశాచికబాధానివృత్తిర్థం రుద్రాలోకావా
ప్యర్థం మోక్షవృషోత్సర్జనేనపితుః : . . . గోత్రస్య . . . కర్మణః క్రేత
శ్యమరణదినాదారభ్య ఏకాదశేహనిఅంధత్వపైశాచికబాధా నివృ
త్తిద్వారా శాశ్వతరుద్రాలోకావా త్తిర స్త్వితిభవలో బువివంతుః
శాశ్వతరుద్రాలోకావా త్తిరస్తు ఏషువృషః మయోత్సృష్టః || ఇతిపఠిత్వా
శ్లో | ప్రోత్యృప్యోధిసూరభ్య | ప్రాగ్భేరోధిపోభవ | తనై వదక్షిణాం
భోధిసామ్యాభేరోధిపోభవ || శ్లో | హిత్వాదేవం ద్విజక్షేత్రీయధేష్టం
చరగోధిమ | గవామధిపతిర్భూత్వా అభీష్టఫలదోభవ || ఇతిగాంప్రార్థ
యేత్ || వసిస్తరణం విస్మజేత్ || అధబలిప్రదాసమ్ . . . తుః...గోత్రస్య
...ర్యణః ప్రేతస్యమరణదినాదారభ్య .. హనిప్రేత తృప్తిద్వారా
ప్రేత్యతత్వవిముక్త్యర్థం అంధత్వ.....రుద్రాలోకావాప్యర్థం మోక్షవృ
షోత్సర్జనబలిప్రదాసయరిష్యే | తతోగ్నింస్విష్ట కృచ్ఛచరణా అప్టపి

దాన్కృత్యా అష్టదిక్షునిదధాతి॥ ఆంకృత్య॥ అగ్నయేనమః అథాగ్నే
 రష్ట పురుషస్య అగ్నేః పూర్వశిశ్యస్యస్థానే స్వతేజసాభాని॥ భాతవేదన
 ఉపదిశ్య స్యస్థానే స్వతేజవాభాని॥ సహోజసో దక్షిణదిశ్యస్యస్థానే స్వ
 తేజ సాభాని॥ ఆజిరాప్రిభస ఉపదిశ్యస్యస్థానే స్వతేజసాభాని॥ వైశ్వా
 నర శ్యాపదిశ్యస్యస్థానే స్వతేజాభాని॥ సర్వాపసఉపదిశ్యస్యస్థానే స్వతేజ
 సాభాని॥ పంక్షిరాధస ఉద్దిశ్యస్యస్థానే స్వతేజసాభాని॥ విసర్విఉపదిశ్య
 స్థానే స్వతేజసాభాని॥ ఓం భూర్భువస్సువః॥ దిశోవోమిధునం మానోమి
 ధువగ్ంర్షిధ్వమ్॥ ఇతిజపిత్యా॥ ఏతత్తిలోదక ముపతివృత్యుయథాశక్తి దక్షి
 ణాందత్యా॥ అద్యపూర్వోక్త ... తిథా (ప్రా...తీ) పితరం... గోత్రం
 ... శర్మాణం ప్రేతం ఉద్దిశ్యత్వ యాకృతేన మరణదినాదారభ్య ఏకాద
 శేహనికర్తవ్య వృషోత్పర్జన బలిప్రదానేనపితు... గోత్రస్య... శర్మాణః
 ప్రేతస్య మరణదినాదారభ్య ఏకాదహనికర్తవ్య ప్రేతత్వప్తి ద్వారా
 ప్రేతత్వ విముక్త్యర్థం వైశాచికభాధా... బ్రువంతు॥ అంధత్వ... రస్తు
 అధబ్రాహ్మణాయ యథాశక్తి దక్షిణాందత్యాత్॥ ఇతి వృషోత్పర్జన
 ప్రయోగ స్సమాప్తః॥

అగ్నీ వాద్యైకోద్దిష్టశ్రాద్ధప్రయోగః.

భోజనసర్వాప్త తండులాస్తుద్ధవ్యం జనైస్సుహ ఏకస్మిన్ భాండే
 శ్రేపయిత్యా॥ మఖ్యందినేకరాస్నా త్వాచమ్య ప్రాణానాయమ్య॥ పవి
 త్రింధృత్యా॥ పూర్వోక్త... పవంగుణ... తిథా (ప్రాచీనాపీతీ) యజమా
 నస్యపితుగోత్రస్య... శర్మాణః ప్రేతశ్యమః ణసినాదారభ్య ఏకాదశేహని
 ప్రేతత్వప్తి ద్వారా ప్రేతత్వవిముక్త్యర్థం బ్రాహ్మణాభావే అగ్నీ వాద్యై
 కోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధంకరిష్యే॥ (ఇతిసంకల్ప్య) (సవ్యం) కాలేఅనుజ్ఞార్థం
 యథాశక్తి ప్రాయశ్చిత్తంకరిష్యే॥ (సవ్యం) పరిషద్దక్షిణాంగృహీత్యా॥
 సచుస్తసంప ... పదం॥ (ప్రాచీనాపీతీ, యజమానస్యపితుః గోత్రస్య
 ... శర్మాణః ప్రేతస్యమరణదినాదారభ్య ఏకాదశేహని ప్రేతత్వప్తి ద్వారా
 ప్రాచీనాపీతీ వైశాచికభాధావే అగ్నీ వాద్యైకోద్దిష్టాన్న

శ్రాద్ధం కర్తుం అధికారనంపద స్వీతిభవంతో బుజినంతు॥ అధితార
 పంపదస్తు పూర్వోక్తవంపగుణవిశేషణ . . . తిథా (ప్రాచీనాదీతీ) పితుః
 గోత్రశ్రేణి . . . శ్రమణః ప్రేతస్యమరణదినాదారభ్య ఏకాదశేహని బ్రాహ్మ
 ణాభావే అగ్నా వాద్యై కోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధమన్వాదిద్రోష్యేణ ఏకోద్దిష్ట
 యానేన ప్రేతోద్దేశేన అద్య (ఉపసీతి) కరిష్యేః ఇతి సంకల్ప్య దేవాలయే
 కీర్తిరేఅశ్లోత్రములేవాగృహస్య ఈశాన్యదిగ్భాగే వాచతుర శ్రహస్త
 తినుణం కుండంఖాత్వా॥ శంవోదేపీరభిష్ట . . . వంతునః ॥ ఇతి గోమ
 మోద కేసప్రోక్ష్య అపేత వీతవిచసర్పతాతో యేకస్థ పురాణాయేచ
 మూనాః! ఆదాదిదంయమో వహనంపుధివ్యా అక్రన్నిమంపితురో
 గోక మ స్మై ॥ ఇ తీ కు ం డ మ ధ్యే ప లా శ శా ణ యా ద
 ర్శేణవాభూమిం సంమ్భృజ్య॥ అద్భిరవోక్ష్య తత్రతాకికాగ్నినిధాయ॥
 ప్రాచీనాదీతీ) యజమానస్యపితుః . . . శ్రమణః॥ ప్రేతస్యమరణదినాదా
 రభ్య ఏకాదశేహని (బ్రాహ్మణాభావే) అగ్నా వాద్యైకోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధే
 ప్రేతార్థే ఆయంతేక్షణః ఉపసీష్టతు॥ అర్చనం నారాయణ . . . మస్తు॥
 ఏహిర్వాగే గోమయేన వర్తులమండలంకృత్వా॥ ప్రేతపాద్యస్థానే
 ఏర్వాస్తరణమిపతిష్టతు॥ దర్భోపర్యేత తిలోదక ముపకషతు॥ పితుః . . .
 గోత్రశ్రమణ ప్రేతమరణదినాదారభ్య ఏకాదశేహని బ్రాహ్మణాభావే
 అగ్నా వాద్యైకోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధే స్వాగతముపతిష్టతు॥ స్వాగతమిదంతే
 గావ్యముపతిష్టతు॥ ప్రేతేవిష్ట్రారథమయత్యశః ఓం ఆద్యపూర్వోక్త —
 తిథా (ప్రా) — త్రపితుః గోత్రస్య-శ్రమణః ప్రేతస్య మరణదినాదారభ్య
 ఏకాదశేహనికర్తవ్య బ్రాహ్మణాభావే అగ్నా వాద్యైకో ద్దిష్టాన్న శ్రా
 ద్ధే భవదమృత్యుయాచికృతం శ్రాద్ధకర్తవ్యం॥ దర్శేణ భూమింఖా
 త్యా! అమృతాఅసురా రతుగ్ంసిశాచా యేక్షయంతి పృథివీమను!
 స్తుప్రేతోగచ్ఛతు యత్రాస్యగతంమనః! ఉదీర్తామవరోత్పరోస్మధ్య
 ణా! ప్రేతహ్యమ్య! అసుమ్యగ్గియూయావృకఋత్విజ్ఞ స్సనోవతు | ప్రేతో

ఓం భూర్భువస్సువః — ప్రచోదయాత్ || శ్లో॥ అపవిత్రః పతితోవాస
 ర్వావస్థాంగతోపివాయస్మృతేతుండరీకాక్షం సబాభ్యాభ్యంతరశ్శుచి॥
 తిలదర్శోదకేనత్రః ప్రోక్ష్య || ప్రాచీనావీతి || పితుః — గోత్రస్య-శర్మణః
 ప్రేతస్యమరణదినాదారభ్య ఏకాదశేహని బ్రాహ్మణాభావే అగ్నీ వా
 ద్యైకోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధే ప్రేతార్థే ఇదంతే ఆసనముపత్యతు || ఇత్యాసనం
 దత్వా || పితుః — గోత్రస్య — శర్మణః ప్రేతస్యమరణదినా — ప్రేతార్థే
 అయంతేక్షణః ఉపతిష్ఠతుః ఓంతథా || ప్రాప్నువతు భవంతః || ఇతి
 బ్రాహ్మణోవదేత్ || అర్చ్యపాత్రమాసాద్య ఉత్తానంప్రోక్ష్య ఉద్భృత్య
 తిలాన్వికీర్య || తస్మిన్ దర్శంనిధాయ, శంసోదేవీరభేష్టయ ఆహాభవతు
 వీతయే, శంయోరభిస్రవంతునః || పితృప్రేతాయవోజుష్టం గృహ్ణామి ||
 ఇత్యర్చ్యపాత్రే ఉదకంనిసియ || తిలోసిసోమదేవణ్యో గోసవేదేవ నిమ్రితః
 ప్రత్నవద్భిః ప్రత్న ప్రేతపహి || పితరం — గోత్రం — శర్మణం ప్రేతం
 ఇమాన్ లోకాన్ ప్రీణయాహినః || ఇతితిలానవకీర్య || గంధార్థా
 ఇమే పః పుష్పార్థా ఇమేతిలాహః ప్రేతాయవోజుష్టం గృహ్ణామి ఇత్యభిముం
 త్ర్య || ప్రీణాంత్రుప్రేతాయైవో జుష్టం గృహ్ణామి || ఇతిప్రీయః | ప్రేతసాతం
 సంపన్నం ఉపతిష్ఠతామర్చ్యః || ఇత్యర్చ్యపాత్రం దర్శయేత్ || (అర్చ్యపాత్ర)
 నెత్తియా బ్రాహ్మణునికీం జూపించసలయను పితరం... గోత్రం-శర్మా
 ణంప్రేతం ప్రేతనూవాహయిష్యే || ఆయాహి... శారదంచ || ఆగ్నే
 రుత్తర తస్మద్దోదకందత్వా || యాద్దివ్యాఆపః పయసాసంబభూవుర్యా
 అంతరిక్ష ఉతపార్థి వీర్యా హిరణ్య వర్ణాయజ్ఞి యాస్తాన అపస్సగ్నోస్య
 నాస్సుహవాభవంతు || పితః... గోత్రీ... శర్మణ ప్రేతమరణదినాదారభ్యై
 కాదశేహని బ్రాహ్మణాభావే అగ్నీ వాద్యైకోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధే ప్రేతా
 ర్థే ఇదంతే అర్చ్యముపతిష్ఠతు || (అర్చ్యుండత్వా) గోత్రే... దాయిప్రేతే
 ఇతిప్రీయః || ప్రేతాయసానమసి తతశ్శుద్ధోదకం || గంధార్థా ఇమేపః
 పుష్పార్థా ఇమేతిలాః || యువాసువాసాః.. యంతః || పితః... శర్మణ ప్రేత

మరణదినాదారభ్య ఏకాదశేహని బ్రాహ్మణభావే అగ్నీవాద్యైకోన్మి
 స్టాన్నశ్రాద్ధేఽంతః ప్రావరణార్థంబహిః ప్రావరణార్థం అచ్ఛాదనార్థం
 పవిత్రార్థమలం కరణార్థమిదంతేనాసః || తదభావేసతిలా ఇమేసుశాః ||
 సుకుశాః ఇతిప్రేతాయ స్వస్తితమస్తు || (బ్రాహ్మణభావే) అగ్నిసమీ
 పే మండలోద్వర్తనంకరిష్యే || మండలంకృత్వా || హస్తం ప్రక్షాళ్య ||
 భోజనపాత్రీ మాసాద్య || పాత్రేఅభిగార్య || తత్పూత్రేచరుం నిధాయ
 ప్రోక్ష్య || ఓం అద్యపూర్వో...తిథౌ (ప్రాచీనావీతీ) పితః...గోత్ర
 స్య.. శర్మణః ప్రేతస్యమరణదినాదారభ్య ఏకాదశేహని బ్రాహ్మణ
 భావే అగ్నీవాద్యైకోన్మిస్టాన్నశ్రాద్ధే ప్రేతాహుతిం (ఉపవీతీ) హోమ్యా
 మి || ఇతిసంకల్ప్య || అగ్నేర్దక్షిణభాగేఽగ్నివిభజ) తాకికాగ్నిముపస
 మాధాయ || ఇతికేచిత్ || తదగ్నిం ప్రజ్వాల్య || దేవతవితఃప్రసవ || ఇత్య
 ప్రదక్షిణం పరిషేచ్య || సస్యం జాన్వాచ్య || పిత్రేగోత్రాయ...శర్మణే
 ప్రేతాయా ముష్టై యమాయచస్వాహా || యమాయేదంనమమ |
 మాత్రే...గోత్రాయై... దాయై ప్రేతాయై యమాయచస్వాహాః
 ఇతిస్త్రీయః | దేవసవితఃప్రాసావీః || (ఇతిపునర ప్రదక్షిణంపరిషేచ్య భోజన
 పాత్రీముపసీర్య || అభిఘూర్యఅన్ననిక్షేపణంకృత్వాఅభిఘూర్య || సతిలాపిధా
 నోదకుంభం || తాంబూల దక్షిణంచనిధాయ || ఓంభూర్భువస్సువః...
 ప్రచోదయాత్ | ఇత్యన్నాదికంప్రోక్ష్య || హస్తోదకందత్వా || ... ప్రసవ
 పృథ్వీతేపాత్రీం ద్యౌరపిథానం బ్రహణస్తాముఖే జహోమి బ్రాహ్మణ
 స్త్వా ముఖే జహోమి బ్రాహ్మణస్య త్వా
 [అగ్నేస్త్యా] ప్రాణాపానయోరుహోమ్య క్షిత మసిమాస్య
 క్షేపాలముత్రా ముష్మిన్లోకే || కదంవిష్ణుర్విచక్రమేతేధానిదధేప్రదం |
 సమూఢమస్యపాగ్ంసురే || పితః...గోత్ర... శర్మణ్ || ప్రేతవితతే ఇద
 మన్నం సపరికరం ఆత్మపై || తత్సర్వం మరణం దినాదారభ్య ఏకాదశే
 హని బ్రాహ్మణభావే అగ్నీవాద్యైకోన్మిస్టాన్నశ్రాద్ధే పిత్రే...
 గోత్రాయ... శర్మణే ప్రేతాయేదమన్నం సపరికరం సతిలాపిధానోద
 కుంభం సదక్షిణాకం... ప్రేతత్ప్రస్థగ్ముపతిష్ఠతు | ఇతితిలోదకంత్వ జేత్ ||

ఈ ప్రకారము శ్రీకేశవలయును.

ప్రాచీనావీతి హస్తాదకందత్వా దేవసవిత్రః ప్రసువః | స్పృశవీతే
 పాత్రం..... సురేమాతః.. గోత్రేదాయప్రేతే ఏతత్తదమన్నం సపరి
 కరం ఆత్మప్రేః తత్సర్వం మరణాదినా... శ్రాద్ధే|| మాత్రే.. గోత్రాయైః
 ... దాయ్యైః | ప్రేతాయైః || ఇదమన్నం సపరికరం ఆత్మప్రేః తత్సర్వం మర
 ణాదినా... శ్రాద్ధే|| మాత్రే... గోత్రాయై... దాయ్యైః ప్రేతాయై ఇద
 మన్నం సపరికరం నవ్యంజనస్ సతాంబూలం సదక్షిణాకం సతిలాపిథా
 నోదకుంభం .. పేతత్పత్నైర్థ ముపతిష్ఠతు||

అథ కారాదత్తం || ఆవ్యవూర్వోక్త... తిథౌ ప్రాచీనావీతి || పితః
 ... గోత్రస్య ... శర్మణః | పేతస్య మరణాదినా దారభ్యై కాదశేహని (బ్రా
 హ్మణాభావే) అగ్న వా ద్యై కో ద్వి ప్ర ప్రి యో గః | గోత్రం ...
 శర్మాణం పేతముద్దిశ్యమయా (త్వయా) కృతేన మరణాదినా దారభ్యై
 కాదశేహని బ్రాహ్మణభావే అగ్న వా ద్యై కో ద్వి ప్ర ప్రి యో గః | పితః
 ... గోత్రస్య .. శర్మణః పేతస్య మరణాదినా... శ్రాద్ధే పేతత్పత్నై ద్వా
 రా పేతత్వ విముక్తి రస్తి భవంతో బ్రువంతు || తిలోదకం త్యజేత్ ||
 పేతత్పత్నై రస్తు ఇతి విప్రవదేత్ |

అథ పూర్వాప్రోశనం || ప్రోక్షణం || ఉపవీతి || ఓం భూర్భువస్సు
 ... దయాత్ || ఇతి ప్రోక్ష్య | సత్యం త్వగ్నేన పరిపించామి || ఇత్యప్రదక్షి
 ణం పరిపి చ్య || ప్రాచీనావీతి హస్తాదకందత్వా || అమృతముస్తు అమృతో
 పస రణమసి || ఇతి పూర్వాప్రోశనందత్వా ||

బ్రాహ్మణాభావే అగ్న వా ద్యై కో ద్వి ప్ర ప్రి యో గః || మధువాతాబుతా య్న
 తే మధుక్షరంతి సింధవః | మాక్ష్యే గ్న సుంశ్చైష్వధీః | మధునక్తముతోప
 సి మధుమత్పత్నైర్థం రజః | మధు ద్యౌరస్తు నః పితా | మధుమాన్నో
 వనస్పతి ర్మధుమాన్ అస్తు సూర్యః | మాక్ష్యే ర్గావో భవంతు నః | ఇతి
 జపి త్వాః ధ్యానం || శ్లో || సస్తు వ్యాధావశ్శా ర్ణేషు మృగాః కాలాంబకా గిరౌ |
 చక్రవాకా శ్వరద్విపే హంసాస్పర సిమానసే | యే స్య జాతాః కురుక్షే

తిలోదకపిండప్రదానం (ఉపవీతి) కరిష్యే॥ ఇతిసంకల్ప్య॥ ప్రాచీనావీతీ)
 హుతశేమం శ్రాద్ధశేమంచ సంస్కృజ్యపిండంకృత్వా॥ గోమయేనానులిప్య
 తత్రీదర్శాన్తరణ ముపతిష్ఠతు॥ దర్శోపర్యేత తిలోదక ముపతిష్ఠతు॥
 పిత్రే... గోత్రీయ... శర్మణేప్రేతాయ మరణదినాదారభ్య ఏకాదశే
 హని (బ్రాహ్మణభావే) అగ్నవాద్యైకోద్దిషాన్న శ్రాద్ధే ప్రేతారే ఏష
 పిండః ఉపతిష్ఠతు॥ పిండస్యోపర్యేత తిలోదక ముపతిష్ఠతు॥
 యథా శక్తి దక్షిణాండత్వా॥ ఆథ ధారాదత్తం
 ఓంఅథ్యపూర్వోక్త... తిథా (ప్రాచీనావీతీ) పితః.. గోత్రస్య...
 శర్మణః ప్రేతస్య మరణ దినాదారభ్య... శ్రాద్ధీయతిలోదక పిండ
 ప్రదానే పితరం... గోత్రం... శర్మాం ప్రేతముద్దిశ్య (మయా)
 (త్వయా) కృతేనానేన పితః... గోత్రస్య... శర్మణః ప్రేతస్యమర
 ణదినాదారభ్యైకాదశేహని అగ్నవాద్యైకోద్దిషాన్న శ్రాద్ధీయతిలోదక
 పిండప్రదానేన పితః... గోత్రస్య... శర్మణః ప్రేతస్య ప్రేతత్వ
 విముక్తిరస్వీతి భవంతో బ్రువంతు॥ తిలోదకముత్పృజేత్ ప్రేతత్వ
 విముక్తిసాధనమస్తు॥ దత్తం శ్రాద్ధం అభిరమ్యతా మితీకరానదేత్॥ అభి
 రమతాస్మి ఇతిబ్రాహ్మణః । అయోధ్యా... లఖేత్॥ తతః పిండమ
 పునిషీష్య॥ తతః కర్తాన్నాత్వాచమ్య॥ కర్మణః పుణ్యహవాచనం
 కుర్యాత్॥ తతఃగృహమాగచ్ఛేత్॥

ఇతి ఏకోద్దిషశ్రాద్ధప్రయోగసమాప్తః.

—:0:—

అథ షోడశశ్రాద్ధప్రయోగః.

కర్తాన్నాత్వా॥ ఆచమ్య॥ ఓం కేరవాయస్వాహా... (శ్రీ)కృష్ణా
 యనమః॥ ఇత్యాచమ్య॥ పాకాంతరేణ ౭ ద్యాది షోడశశ్రాద్ధాని
 కుర్యాత్॥ అథ బ్రాహ్మణానాహూయ॥ ఆచమ్య॥ ఓం కేరవాయ
 స్వాహా... శ్రీకృష్ణాయనమ పవిత్రంధృత్వా॥ పూర్వోక్త సేవంశుణ
 ...తిథా (ప్రాచీనావీతీ) పితః... గోత్రీస్య... శర్మణః ప్రేతస్య మరణ
 దినాదారభ్య ఏకాదశేహని ప్రేతత్వప్రద్యారా ప్రేతత్వవిముక్తిర్విధం
 అద్యాది షోడశైకోద్దిషాన్న శ్రాద్ధంకరిష్యే॥ కాలేఅనుష్ఠానం యథా
 శక్తి ప్రాయశ్చిత్తంకరిష్యే । పరిశదక్షిణాంగృహీత్వా॥ నమస్తునమ

...పదం (ఇతి ప్రదక్షిణీకృత్య) (ప్రాచీనావీతి పితుః... గోత్రస్య... శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినాదారభ్య ఏకాదశేహని ప్రేతత్వప్రద్యారా ప్రేతత్వవిముక్త్యర్థం ఆద్యాదిషోడశైకోద్దిప్తాన్నశ్రాద్ధం కర్తుం అధికార సంపదస్త్వీతి భవంతో బ్రువంతు || ఆధికారసంపదస్తు || పూర్వోక్త ... ఏవంగుణ... తిథాపితుః... గోత్రస్య... శర్మణః ప్రేతస్యమరణ దినావారభ్య ఏకాదశేహని దేశకాల దేహధర్మ వైపరీత్య శంకయా శ్వస్ససింహీకరణంకర్తుకామస్సన్ ఉపమాసిక ద్వితీయమాసిక, త్రైవక్షికమాసిక, తృతీయమాసిక, తురీయమాసిక, పంచమమాసిక, షాష్ఠాసికఊనమాష్ఠాసికసప్తమమాసికఅష్టమమాసికనవమమాసికదశమమాసిక ఏకాదశమాసిక, ద్వాదశమాసిక, ఊనాబ్దికమాసికాఖ్యాని, షోడశైకోద్దిప్తశ్రాద్ధాని ఆసంపత్పరాంతాత్ స్వేస్వేకాలేకర్తవ్యాన్వితానిస్వకాల విహితేనద్విరా వృత్తాద్యమాసికేనసహావక్యవ్య ప్రేతోద్దేశేన వసుగణాఖ్యశాస్త్రం రుద్రగణాఖ్యశాస్త్రం వృషోత్పర్జనాంగశ్రాద్ధం అవశిష్టబ్రాహ్మణాంచ అన్నేనసావిమా, ఏకోద్దిప్తవిథానేన సమాసతంత్రేణ ప్రేతోద్దేశేన ఏకపాకేనాద్య (ఉపవీతి) కరిష్యే || ఇతి సంకల్ప్య (ప్రాచీనావీతి) పితుః... గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్యమరణదినాదారభ్యైకాదశేహని ఆద్యాదిషోడశైకోద్దిప్తాన్నశ్రాద్ధం భవిష్యతీతి తతి || భవిష్యతి అథక్షణః || పితుః... గోత్రస్య... శర్మణః ప్రేతస్యమరణ దినాదారభ్యైకాదశేహని ఆద్యాదిషోడశైకోద్దిప్తాన్నశ్రాద్ధే ప్రేతారే ఆయంతేక్షణః ఉపతిష్ఠతు. అథఊనమాసిక | ద్వితీయమాసిక | త్రైవక్షికమాసిక | తృతీయమాసిక | చతుర్థమాసిక || పంచమమాష్ఠాసిక | ఊనమాష్ఠాసిక | సప్త | మమాసిక | అష్టమమాసిక | నవమమాసిక | దశమమాసిక | ఏకాదశమాసిక | ద్వాదశమాసిక | ఊనాబ్దికమాసికేషు... వసుగణాఖ్య శాస్త్రే ప్రే... తు... రుద్రగణాఖ్య శాస్త్రే ప్రే... తు || వృషోత్పర్జనాంగ శ్రాద్ధే... తు... అవశిష్టశాస్త్రే... తు | ఏనంవసుగణాది శాస్త్రేషు చ పృథక్ పృథక్ || సర్వత్రక్షణం దత్వా | అథమంజలపూజా | వాద్యస్థానే గోమయేన మండలముపలిప్య ప్రేతపాద్యభోకే దర్శాస్తరణముపతిష్ఠతు || దర్శోపద్యోత్యైత్యోదక ముపతిష్ఠతు | ఇతి తిలోదకంత్యజేత్ || కుశతిలోదక మంజలినాగృహీత్వా || పితుః... గోత్ర... శర్మణ్ ప్రేతమరణదినాదార

రభ్యైకాదశేహని ఆద్యాదిషోడశైకోద్దిషాన్న శ్రాద్ధే ప్రేతాథేస్వాగత
 ముపతిష్ఠతు॥ స్వాగతమిదంతే సాద్యముపతిష్ఠతు॥ సర్వేషాం తత్త్వదాప్తి
 హృణానాంపుథక్ కృథక్ పాద్యందద్యాత్॥ కర్తాపాదా ప్రత్యాశ్యాచ
 మ్యుఅథవిష్టరః॥ పితః... గోత్ర) ... శర్మణ ప్రేతమరణదినాదారభ్యై
 కాదశేహని ఆద్యాదిషోడశైకోద్దిషాన్న శ్రాద్ధే ప్రేతాథే ఇదంతే
 విష్టర ముపతిష్ఠతు॥ ఇతి విష్టరందత్వా | ఏవంప్రకారేణ సర్వేషాం
 బ్రాహ్మణానాం ఊనాద్యవశిష్టాంజేషు శ్రాద్ధేషు ప్రత్యేకం విష్టరం
 దద్యాత్॥ ఓం అద్యపూర్వోక్తతిథ్యా (పా)-తీ, పితః... గోత్రస్యశర్మ
 ణః ప్రేతస్యమరణదినాదారభ్యైకాదశేహని ఆద్యాదిషోడశైకోద్దిషాన్న
 శ్రాద్ధేషు వనుగణాఖ్య రుద్రగణాఖ్య వృషోత్పన్నాంగావస్థిష్టేకోద్దిషా
 న్నశ్రాద్ధే భవదనుజ్ఞయా ప్రకాంతం శ్రాద్ధకర్మ కరిష్యే॥ ఇతిసం
 కల్ప్యే॥ కురుష్య॥ ఇతి బ్రాహ్మణాః వదేయః॥ అథభూసమ్మూర్ణసమ్॥
 అపేవవీతవిచసప్తాత్తో యేత్రస్థపురాశాయేచచూతనాః॥ అదాది
 దంతుమోవసానంపుథివ్యా అక్రిన్నిమం పితరోలోకమస్మై॥ ఇతిసర్వ
 త్రాశ్రాద్ధదేశం సమ్మృజ్య॥ దర్శంనిరస్య॥ అపఉపస్మృశ్య॥ అపహత్తా
 అనురాతక్షాగ్నిసిశాచాయేక్షయంతి పుథివీమను॥ ఆస్యత్రేతోగచ్ఛ
 తుయత్రాస్యగతంమనః॥ ఇతిపూర్వేనావోః॥ సర్వత్రఉద్ధనసంకృత్యా
 ఉద్దిర్తామవరఉత్పేఉన్మద్యమః ప్రేతస్సోమ్యః॥ ఆసుంయఇయాయురవ్ర
 కఋజుత్థస్సనోవతు ప్రేతోహవే॥ మృదమాదాయ తిలూ వికిరేత్॥
 శ్రాద్ధపాకద్రివ్యాదిపోక్షిణమ్॥ (ఉపవీతి) ఓం భూర్భువస్సుచః... ప్రస్థో
 దయాత్॥ అపవిత్రః పవిత్రోవాతరశ్శుచిః॥ (ఇతిజపిత్వా, శ్రాద్ధార్థం
 సంపాదితాః సదార్థాః దేశతః కారతశ్చశ్రాద్ధయోగ్యా భవంత్యితిభవం
 తోబ్రువంతు॥ ఇతివదేత్॥ శ్రాద్ధయోగ్యాభవంతు॥ శ్లో॥ శ్రాద్ధకాలే
 గయాం ధ్యాత్యాధ్యాత్యా దేవంగదాధరం తాభ్యాంచైవ సమసృ
 త్యతతశ్రాద్ధం ప్రవర్తయే॥ ఇతికర్తా ప్రవర్తయ॥ ఇతిబ్రాహ్మణాఃవదే
 యుః॥ పితః... గోత్రశ్య శర్మణః ప్రేతస్యమరణదినాదారభ్యైకాదశే

హని ఆద్యాదిపోడలైకోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధే ప్రేతార్థే ఇదంతే ఆసనముపతి
 ప్తతు॥ ఇతివామభాగే ఆసనందత్వా ఏవంసర్వత్ర తత్తన్మాసిక ముక్త్యా
 సర్వేషామాసనానిదద్యాత్॥ పితః... గోత్రస్య... శర్మాణం ప్రేతస్య
 మరణదినాదారభ్యైకాదశేహని ఆద్యాదిపోడలైకోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధే ప్రే
 తార్థే ఇదంతేషిః ఉపతిష్ఠతు॥ పృథక్ కృథక్ సర్వత్రక్షణాని
 దద్యాత్॥ ఓంతథాప్రాబ్దోతుభవాన్॥ ప్రాప్నువానీత్యుక్త్యా అర్చ్య
 పాత్రమాసాద్య॥ ఉత్తానంప్రేత్య॥ తిలాన్వికీర్య॥ ఉదకమాపూర్య॥
 శంసో దేవేరవిష్టయిఅహోభవంతుశీతయే । శంయోరభిస్రవంతుసః ॥
 తినోసి సోమ దేవత్యో గోస్తవే దేవనిర్మితః ॥ ప్రన్నవద్భిః పృత్న ప్రేతస్
 హి॥ పితరం గోత్రం... శర్మాణం ప్రేతమిమాన్ లోకాప్రీణయాహివ ॥
 ఇత్యర్చ్యపాత్రేతిలాసవకీర్య॥ అర్చ్యపాత్రే అయంగంధః ॥ పుష్పార్థా
 ఇమేతిలాః ॥ ప్రేతాయవోజ్జ్వలం గృహ్లామి ॥ ప్రేతపాత్రం సంపన్నం ॥
 సుసంపన్నం ఉపతిష్ఠతామర్చ్య పితరం . గోత్రం... శర్మాణం ప్రేతం
 ప్రేతమావాహయిష్యే॥ ఆనాహయ॥ ఆయాహిప్రే...దంచ॥ సావధా
 నాభవతుతే॥ సావధానాస్యః హస్తోదకందత్వా॥ దర్శించిద య॥ ఏవం
 సర్వత్రదద్యాత్ ॥ యాదివ్యాజపః.. భవంతు । పితః గోత్రేశర్మాన్
 ప్రేతమరణదినా దారభ్యై కాదశేహని ఆద్యాదిపోడలైకోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధే
 ప్రేతార్థే ఇదంతే అర్చ్యముపతిష్ఠతు ఏవంఊనమాసికా దిషూవనుసుకా
 భ్యాద్య వశిష్ఠాంతేషుచతత్తన్మాసికముక్త్యా సర్వేషాం బ్రాహ్మణానాం
 హస్తే అర్చ్యందద్యాత్ ॥ ప్రేతాయస్థానమసి తతిశుద్ధోదకం॥ శ్లో॥ వా
 లాశం పరిత్యజ్యగతోసి పరమాంగతిమ్ । మనసానాయురూపేణకుశే
 (విప్రీ) త్వం యోజయామ్యహమ్॥ ఇత్యర్చ్య పాత్రాణి చిత్వావిస్మ
 జేత్ ॥ తిలార్చినమ్॥ అర్చితప్రాద్భుత...ర్చుత, ఇతిసర్వత్రతిత్తై రభ్యగ్చ్య
 గ్నంధారాంధురాక్షణాంశ్చియమ్॥ పితః... గోత్రం... శర్మాన్ ప్రేతమ
 రణదినాదారభ్యైకాదశేహని ఆద్యాదిపోడలైకోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధే ప్రే
 తార్థే గంధాఉపతిష్ఠంతు ఏమిత రేషాంభోక్త్యాణాం సమంత్రీకం
 ప్రత్యేకం గంధందత్వా॥ పుష్పార్థాఇమేతిలాః ఉపతిష్ఠతు॥ అథవర్ణాభ
 రణ అగుభ్యాభరణానికం సర్వత్ర దద్యాత్ । తదభావేహిరణ్యంవా

దద్యాత్ || అథవస్త్రదానం | యువాస్తువాస్తాః... దేవయంతః పితః...
 గోత్ర... శర్మన్ ప్రేతమరణదినా దారభ్యైకాదశేహని ఆద్యాది షోడశై
 కోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధే ప్రేతాశ్శేతంతః ప్రావరణీయార్థంబహిః ప్రావరణీ
 యార్థ మిదమాచ్ఛాదనద్వయ ముపతిషతు || ఇతివస్త్రద్వయందద్యాత్
 సర్యత్రీవస్త్రద్వయందద్యాత్ || పవిత్రార్థం సతిలాఇమేకుశాః || ఇతిసర్వే
 హం ప్రత్యేకం కుశాన్దత్వా సర్వేహ మర్చనంసంపూర్ణం || అస్తుసంక
 ల్పసిద్ధిరస్త్వితిభవంతో బ్రువంతు || ప్రేతాయస్త్వితమస్తు || అథప్రేత
 మండలోద్వరనంకరిష్యే || అథప్రేతాహుతిపాత్రే అభిగార్య || తత్ర
 చరునిధాయ || పునరభిగార్య || ఓం అద్యపూర్వోక్త ఏవంగుణ... తిథా
 (ప్రాచీనావీతి, పితః... గోత్రస్య... శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినా
 దారభ్యైకాదశేహని ఆద్యాదిషోడశై కోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధేషు భవదనుజ్ఞ
 యాప్రేతాహుతిం హోష్యామి || ఇతిసంకల్ప్య అథతాకికాగ్నిం ప్రజ్వా
 ల్య || దేవసవితః ప్రసువ || ఇత్యప్రదక్షిణం పరిషిచ్య || సవ్యంజాన్వాయ్య ||
 మేక్షణమాదాయ | తేనకూష్ఠీమన్నమాదాయ || శిత్రే - గోత్రాయ -
 శర్మణే ప్రేతాయా ముష్టైశ్చ మాయచస్వాహా ఇతిహుత్వా | ఏవంప్ర
 కారేణ తస్మిన్న గ్నా వస్తాదశాహుతీర్హు త్వా || (పింశ త్యాహుతీర్హు త్వేతి
 కేచిత్) యమాయేదంనమసు ఇత్యుక్త్వా | మాశ్రే - గోత్రాయై -
 దాయ్యై ప్రేతాయై యమాయచస్వాహా || ఇతిస్త్రియః || దేవసవితః
 ప్రానావీః || ఇతిపునరప్రదక్షిణం పరిషిచ్య || భోజసపాత్రాణ్యవస్తీర్య |
 తేషు మేక్షణేవ సహాహుతశేషం కించిత్కించినై ధాయ || శేషం పిండార్థం
 నిదద్యాత్ || మేక్షణంప్రేతాశ్శ్య || తదగ్నా ప్రహృత్య అథత్యక్తం ||
 ఉపవీతి | ఓంభూర్భువస్సువః - ప్రచోదయాత్ || ఇత్యన్నాదికంప్రోక్ష్య ||
 [ప్రాచీనావీతి] దేవసవితః ప్రసువ || ఇతికూర్వోదకేనా ప్రదక్షిణం పరిషి
 చ్య || హస్తాదకందత్వా | పృథివీపాత్రం ద్యౌఃసిధానం బ్రహ్మణ
 స్త్వాముఖేజుహోమి బ్రాహ్మణాణ్యత్యా ప్రాణాపానయోర్హుహోమ్యతీత
 మసిమాస్యక్షేప్తాఅముత్రాముష్మి లోకే || ఇదంవిష్ణుర్విచ క్రమే త్తే

థాపిద కేప్రదమ్ | సమూఢమస్యపాగ్ంసురే || స్వధాశ్రీవిష్ణో అన్నం
 రక్షి స్వ || ఇతిద్విజాంగుష్ఠమన్నే నివేశ్య || పితః... గోత్రం... శర్మణ్ ప్రేత
 ఏతత్రై అన్నం సవరికరంపితా... గోత్రః శర్మాప్రో దేవతేదమన్నం
 సవరికరం బ్రాహ్మణస్త్వాహవసీయా ర్థేదత్తం దాస్యమానంచాత్యప్రైస్తత్స
 ర్వం అమృతస్వరూపం రాజతం పాత్రీమక్షయా వటచ్చాయేయంషితే
 ... గోత్రాయ... శర్మణే ప్రేతాయ ఇదమన్నం సోపస్కరం సవ్యంజనం
 సదక్షిణాకం సతాంబూలం సతిలాసిథానోదకుంభం ప్రేతతృప్త్యర్థం
 ముపతిష్ఠతు || ఇతిశిత్పత్థీరేన తిగోదకంత్యజేత్ || ఏదమితరేమాన మాసి
 కాదిశ్రాద్ధేషు పృథివీతేపాత్రీ మిత్యాదితత్సచ్చాద్ధే ప్రేతతృప్త్యర్థ
 ముపతిష్ఠత్విత్యంతంకృత్యా || స్త్రీకి నీలాగున చెప్పవలయును || మాతః
 ... గోత్రే... దాయిప్రేతే ఏతత్రైఅన్నమిత్యాదిమాతా ... గోత్రా ...
 దాయిప్రేతా దేవతేదమన్నమిత్యాది || మాత్రే గోత్రాయై దాయ్యై
 ప్రేతాయై... ప్రేతతృప్తి ద్వారేత్యాదిస్త్రీయః || ప్రేతధారాదత్తం || ఓం
 అద్యపూర్వోక్త... తిథా ప్రాచీనావీతీపితుః ... గోత్రస్య ... శర్మణః
 ప్రేతస్య ప్రేతతృప్తి ద్వారా ప్రేతత్వవిముక్త్యర్థం మరణదినాదారభైకా
 దశేహని ఆద్యాది షోడశైకోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధేషుపితరం... గోత్రం ...
 శర్మాణం ప్రేతముద్దిశ్య (త్వయా) క్రియమాణై రభిః మరణదినాదా
 రభ్య ఏకాదశేహని ద్వారావృత్తాద్యమాసిక, ద్వితీయ మాసిక, త్రైవషీక
 మాసిక, తృతీయమాసిక, చతుర్థమాసిక, పంచమ మాసిక, షాష్ఠా
 సిక, ఊసమాణాసిక, సప్తమమాసిక, అష్టమమాసిక, నవమ మాసిక,
 దశమ మాసిక, ఏకాదశ మాసిక, ద్వాదశ మాసిక, ఊనాబిక్ మాసి
 కాత్తైష్టోషోడశైకోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధై స్వేస్వేకాలే కర్తవ్యైః దేశకాలవై ప
 రీత్యశంకయా శ్వస్పసింహీకరణంకర్తుం అన్నాదిద్రవ్యేణ ఏకోద్దిష్ట విధా
 నేన స్వకాలవిహితేనాద్య మాసికేన సహసమానతంత్రేణావకృత్యకృ
 తైః వసుగణ రుద్రగణ వృషోత్పన్ననావశిష్ట బ్రాహ్మణభోజనాభ్యైకోద్ది
 ష్టాన్న శ్రాద్ధేశ్చపితుః... గోత్రస్య... శర్మణః ప్రేతస్య ప్రేతతృప్తి ద్వ
 రా ప్రేతత్వవిముక్తి రస్త్వితి భవంతో బుగ్ధవంతు || ఇత్స్యక్త్వా తిలోదక
 ముత్స్య జేత్ || ప్రేతత్వవిముక్తి రస్తు || ఇతి బ్రాహ్మణాః భోక్తారోవదేయుః

ఉపవీతి|| ఓం భూర్భువస్సువః...ప్రచోదయాత్ || సత్యంత్యైశ్చేనపరిపిం
చామి|| (ప్రాచీనావీతి. సర్వేమాం హస్తాదకందత్వా || ప్రేతే అమృత
మస్తు||అమృత్రోపసరణమసి(నివీతి)|ప్రేతభుజ్యతామ్||బ్రాహ్మణభోజనం||

ఓంప్రాణాయస్వాహాసమానాయస్వాహావంచమంత్రాన్ జపిత్యా||యథా
సుఖంజషధ్వం|| ఇతివదేత్ || అథవికిరదాసం||భోక్త్రాన్ తృప్తాన్ జ్ఞాత్వా
భోజనాంతే భుక్త శేషాత్ || కించిజన్నమాదాయ|| (ప్రాచీనావీతి) పితః
...గోత్ర...శర్మన్ ప్రేత మరణ దినాదారభ్యైకాదశేహని ఆద్యాది
షోడశైకోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధేషు ప్రేతార్థే ఏవత్యప్తిః ఇతికర్తాసదేత్ ||
అస్తుత్యప్తిః ఇతిబ్రాహ్మణావదేయుః|| అత్రవికిరసింఠం తూష్ణీందద్యాత్

అమృతాసిధాసమసి|| శ్లో|| కారవేపుణ్యనిలయే పద్మాంబుదనివాసిनाం|
అర్థినాముదకందత్త మక్షయ్యముపతిష్ఠతుః| ఇత్యుత్త రాషోశనాని సర్వ
త్ప్రదత్వా అథసింఠప్రదాసం|| ఓం అద్యపూర్వోక్త...తిథా (ప్రాతీ)
పితః...గోత్రస్య ..శర్మణః ప్రేతస్యమరణదినాదారభ్య ఏకాదశేహని
ఆద్యాది షోడశైకోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధేషు వసుగణాఖ్యశ్రాద్ధ రుద్రగణాఖ్య
శ్రాద్ధే వృషోత్సర్జనాంగ అవశిష్టశ్రాద్ధేచ పిండప్రదాసం కరిష్యే|| ఇతి
సంకల్ప్య|| హుతశేషం భుక్త శేషంచ సంసృజ్య నవదశపింఠాన్ కృత్వా ||
(హోమ శేషాన్నమును, భుక్త శేషాన్నము నొకటిగాకలిపి ౧౯
పిండములజేయవలయునుభుక్త శేషాన్న మనగా భాండమందుమిగిలినది)

అథగోమయేనానులిప్య| పిండస్థాన ఏతద్దర్శాన్తరణ ముపతిష్ఠతు||
దురోభ్రువక్యేతతిలోదక ముపతిష్ఠతు||౧౯|| పిత్రే...గోత్రాయ...శర్మణే
ప్రేతాయ ప్రేతత్యప్తి న్వారా ప్రేతత్వవిముక్త్యర్థం మరణదినాదారభ్యై
కాదశేహని అద్యమాసికాఖైకోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధే ప్రేతార్థే ఏవపిండ
ఉపతిష్ఠతు|| పిత్రే...గోత్రాయ... శర్మణేప్రేతాయ మరణదినా...
హని ఊనమాసికైకోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధేప్రేతార్థే ఏవపిండః ఉపతిష్ఠతు||
పిత్రేగోత్రాయ... శర్మణేప్రేతాయ మరణదినా...హని ద్వితీయమా
సికాఖైకోద్దిష్టాన్నశ్రాద్ధే ప్రేతార్థే ఏవపిండః ఉపతిష్ఠతు|| పిత్రే...
గోత్రాయ... శర్మణేప్రేతాయ మరణదినా...హని త్రైతీయమాసికై
కోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధే ప్రేతార్థే ఏవపిండః ఉపతిష్ఠతు|| పిత్రే...గోత్రాయ

...తృతీయ ఏషపిండః ఉపతిష్ఠతు॥ పితే...గోత్రాయ...
శర్మణే ప్రేతాయమరణదినా...హని చతుర్థమాసికై కోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధే
ప్రేతార్థే ఏషపిండః ఉపతిష్ఠతు॥ పితే . . . గోత్రాయ . . . ప్రేతా
యమరణదినా . . . హని పంచమమాసికైకోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధే . . . ఏష
పిండః ఉపతిష్ఠతు ॥ పితేషాశ్మాసికైకోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధే . . . ఉపతిష్ఠ
తు॥ పితే . . . ఊనమాశ్మాసికైకోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధే . ఉపతిష్ఠతు ॥ పితే
. . . సప్తమమాసికై కోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధే ఉపతిష్ఠతు॥ పితే... అష్టమమా
సికై కోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధే . . ఉపతిష్ఠతు॥ పితే . . . నవమాసికై కో
శ్రాద్ధే —ఉపతిష్ఠతు॥ పితే)...దశమాసికైకో —శ్రాద్ధే—ఉపతిష్ఠతు
పితే—ఏకాదశమాసికైకో . . . తు॥ పితే . . . ద్వాదశ మాసికై
—శ్రాద్ధే—ఉపతిష్ఠతు॥ పితే—గోత్రాయశర్మణే ప్రేతాయ మరణ
దినాధారిభ్యైకాదశేహని ఊనాబిక్రమాసి—శ్రాద్ధే—తు॥ వసుగణా
ఖ్య ఏకోకోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధే—ఉపతిష్ఠతు॥ పితే — రుద్రగణాఖ్య—
ప్రేతార్థే ఏషపిండ ఉపతిష్ఠతు॥ పితే— వృషోత్పర్జనాంగ ఏకోద్దిష్టాన్న
శ్రాద్ధే ప్రేతార్థే ఏషపిండః ఉపతిష్ఠతు॥ పితే—అవశిష్ట—ర్థే ఏషపి
ండః—తు॥ అభిషేదస్యోపర్యే తత్తిలోదక ముపతిష్ఠతు॥ ఇతితిలోదకాని
దత్వా అంజనాభ్యంజనముపతిష్ఠతు॥ భోగనిష్పత్స్యర్థం తాంబూల
ముపతిష్ఠతు॥ యథాశక్తి దక్షిణాండత్వా పితుః గోత్రస్య శర్మణః ప్రేత
స్యప్రేతత్వవిముక్త్యర్థం మరణదినాదారభ్య ఏకాదశేహని ఆద్యాది
షోడశైకోద్దిష్టాన్నశ్రాద్ధే మవసుగణాఖ్య రుద్రగణాఖ్య వృషోత్పర్జనాంగ
అవశిష్టశ్రాద్ధేచపితరంగోత్రం . . . శర్మణం ప్రేతముద్దిశ్య (త్వయా)
(మయా) దక్షిణ్యః పిండైః॥ పితుః . . . గోత్రస్య . . . శర్మణః ప్రేతస్య
మరణదినాదారభ్యైకాదశేహని అద్యమాసిక . . . వృషోత్పర్జనాంగ
అవశిష్టాంతైకోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధేయ తిలోదక పిండప్రదానైశ్చ పితుః
—గోత్రస్య —శర్మణః ప్రేతస్య పేతత్వవిముక్తిరస్వీతి భవంతో
స్త్రివంతు॥ ఇతి తిలోదకంత్యజేత్॥ ప్రేతస్య ప్రేతత్వముక్తిరస్తు॥ ఇతి
బ్రాహ్మణా— , దత్తాని శ్రాద్ధాని అభిరమ్యంతామతికర్తావదేత్
ఆచీరమతాన్మ॥ ఇతిబ్రాహ్మణావదేయః॥ తతః పిండాన్యచ్చనిషీ వేత్ ॥
కస్తోన్నాత్వా చమ్య॥ ఇతిషోడశ శ్రాద్ధ ప్రయోగ స్సమాప్తః

(ద్వాదశాహస్య) పునస్సంభానాగ్ని ముఖమ్.

ఆచమ్య—ఏవంగుణ—తిథా—మమోపాత్త సమస్త దురిత
క్షయద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం విచ్చిన్నాపాసనాగ్నిం పునస్సం
ధాస్యే॥ ఇతిసంకల్ప్య తదండమగ్ని ప్రతిష్ఠాపనం కరిష్యే॥ తత్రోక్తే త
తండులుచూడకేన ప్రాదేశమాత్రం స్థండిలంపతురశ్ర మండలం కంపియి
త్యా॥ శ్లో॥ ప్రాచీః పూర్వముదకన్తంస్థం దక్షిణారంభమాలిఖేత్ ॥ అథో
దీచీః పునస్సంస్థం పశ్చిమారంభమాలిఖేత్ ॥ ఇతిద్వాభ్యాం దర్భాభ్యా
ముల్లిఖ్య॥ అద్భిరహోత్వే॥ కేషమృత్స్థుచ్య॥ ఓం భూర్భువస్సువరోమిత్య
గ్నిం ప్రతిష్ఠాస్య॥ ఓమ్ భూర్భువస్సువరోమ్॥ ఇత్యగ్నిమిథ్యా॥ సమిధ
మాదాయ సమిద్ధోమంకుర్యాత్ ॥ ఉపావరో హజాతవేదః పునస్త్వం
దేవేభ్యో హ్రవ్య వహనః॥ ప్రజాన్ ఆయుః ప్రజాన్ రయిమస్మాసుధే
హజ స్రోదీదిహినోమృతోణే॥ ఇత్యగ్నా సమిధంక్షిప్య॥ ఓమ్ చత్వారిశ్యం
గాత్రయో అస్యపాదా... జాతవేద్యసమః॥ ఇత్యలంకృత్య॥ అత్రోచతు
ష్పాత్రప్రయోగం కుర్యాత్ ॥ పూర్వపరిషేచనాంతయత్వా॥ ఏకం...
ద్వే... త్రీణి... చత్వారి ఇత్యజ్యంగృహీత్వా॥ ఓం భూర్భువస్సువ
స్సాస్విహః॥ ఇతిహుత్వా॥ ప్రజాపతయ ఇదంసమమ॥ ఇత్యక్త్వాసువేణాజ్యం
స్పృశిస్తకృద్గృహీత్వా॥ అయాశ్చాన్నే స్యనభిశస్తిశ్చ సత్యమి త్యమ
యాఅసి॥ అయసామససా ధృతోయసా హవ్యమూహిషేయానోధేహి
భేషజగ్న్స్వాహః॥ అయసేగ్నియ ఇదంసమమ॥ నానాప్రకారేణ సంభా
విత సకలదోష నిర్హరణార్థం సర్వప్రాయశ్చిత్తంకరిష్యే॥ ఓం భూర్భువ
స్సాస్విహః॥ ప్రజాపతయ ఇదంసమమ॥ అతేన్వమగ్న్స్థాః... ప్రాచీనావీః ॥
ఓం భూః... ప్రీత్యర్థం అనేకౌపాసనాంతరితలోప ప్రాయశ్చిత్తారంసప్
హోతారం హోస్తామి॥ ఇతిసంకల్ప్య॥ అదిథేనుమస్యస్వ॥ అనుమ...
వ్రసువ॥ ఇతిసమంతం పరిషిచ్య॥ ఏకం, ద్వే, త్రీణి, చత్వారిమహాహా

విష్టోతా॥ సత్యహనిరభ్యవ్యః॥ అచ్యుతపాజాఅగ్నిత్॥ అచ్యుతమనా ఉప
 వక్తా॥ అనాధృష్యశ్చ పృతిభృష్యశ్చ యజ్ఞస్యాభిగరౌ॥ అయాస్య
 ఉద్ధాతా॥ వాచస్పతే హృద్విధేనామన్॥ విధేమతేనామ॥ విధేస్త్వమ
 స్మాకంనామ॥ వాచస్పతిస్సామపాత్॥ మాదైవ్యస్తంతుచ్ఛేదిమా
 మనుష్యః సమోదివే॥ నమః పృథివ్యైస్వాహాః॥ వాచస్పతయే॥ బహ్మణో
 ఇదంనమమ॥ సర్వప్రాయశ్చిత్తం కరిష్యే॥ ఓమ్ భూర్భువస్సువస్వాహా॥
 ప్రజాపతయ ఇదంనమమ॥ అదితేస్వమగ్గ్నాః... ప్రాసాహిః॥ ఆచమ్య
 ...ప్రీత్యర్థం ప్రాతరాపాసనంకరిష్యే॥ ఓమ్ భూర్భువస్సువరోమ్ చ త్వా
 రిశ్యంగా... దేవనవితః ప్రసువ॥ అగ్నయేస్వాహా॥ అగ్నయ ఇదం
 నమమ॥ అగ్నయేస్విష్టకృతేస్వాహా॥ అగ్నయేస్విష్టకృత ఇదంనమమ॥
 ఏవం తండులహోమం కుర్యాత్॥ ఏవంగుణ...ర్థం ఆహుతి సంసర్గ
 దోషనివృత్త్యర్థం వనస్పతి హోమంకరిష్యే॥ యత్రవేత్థవస్పతేనదేవా
 నాంగుణ్యనామాన్తి॥ తత్రహవ్యానిగామయ్య॥ వనస్పతయ ఇదనమమ॥
 అదితేస్వ... ప్రాసాహిః॥ అగ్నత్వంనో... శ్రీయజ్ఞేశ్వరార్పణమస్తు॥ ఇతి
 సాక్షతోదకంవిసృజ్య స్వస్తిశ్శిదాం... తదస్తుతే॥ చతుస్సాగరపర్యంతం
 ...అభివాదయే॥

అథ ప్రేతసంహారణ ప్రయోగః

అథనిమంత్రణమ్॥ ద్వాబ్రాహ్మణౌదై వేనిమంత్ర్య॥ ప్రేతార్థ
 మేకంనిమంత్ర్య॥ తత్ప్రీత్రాదీనాంతీన్ బ్రాహ్మణాన్ నిమంత్ర్య॥ విష్ణ్వ
 ర్థమేకంనిమంత్ర్య॥ తతఃవేదపారగ బ్రాహ్మణాన్ బంధూంశ్చాహూయ॥
 పవిత్రంధృత్వా॥ ఆచమ్య॥ పూర్వోక్త ఏవంగుణ... పుణ్యతిథౌ (ప్రాచీ
 నాపితృ) పితృః... గోత్రస్య... శర్కణః ప్రేతస్య ప్రేతవిముక్తిద్వారా
 వస్వారి పితృలోకావాప్త్యర్థం మరణదినారభ్య ద్వాదశేహని సహింసీక
 రణా ఖైకోదిహోమం శ్రావంకరిష్యే॥ కాలేఅనుష్ఠానం యథాసంభవ

తాప్రియశ్చిత్తంకరిష్యే॥ ఇతినంకల్య తిలాన్దరాభాన్ యథాశక్తి దక్షిణాంచ గృహీత్వా॥ శ్లో॥ సమస్తసంపత్తమ...పదం॥ యావత్తీర్వై దేవతాస్తాస్సర్వా వేద విది బ్రాహ్మణ్యే వసంతి తస్మా ద్బ్రాహ్మణ్యేభ్యో పే ద వి దో భ్య ది వే ది వే న మ సు గ ర్వా న్నాశ్శిలంకరయ దేతావదేవతాః ప్రీణాతి॥ ఇతిప్రదక్షిణీకృత్య॥ (ప్రా...తీ) పితుః...గోత్రస్య...శర్మణః ప్రేతస్యప్రేతత్వవిముక్తిద్వారావస్వాది పితృలోకావాప్యర్థం మరణదినాదారభ్య ద్వాదశేహని దేశ కాలదేహాధర్మవై పరీత్యశంకయా ౨ ద్యనసింఢీకరణాత్ప్రైకోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధం కర్తుం మధికార సంపదస్వైతి భవంతో బుధివంతు॥కర్తుం అధికార సంపదస్తు కాలశ్చముఖ్యకాలోస్తు॥పాకాదీనాంపవిత్రతాస్తు॥సర్వేపాకా శ్చుచయో భవంతు (ఉపవీతి) ఓంభూః॥ ఓంభువః ... ఏవంగుణ ... పుణ్యతిథౌ (ప్రా...తీ) పితుః...గోత్రస్య...శర్మణః ప్రేతస్యమరణ దినాదారభ్య ద్వాదశేహని ససింఢీకరణాత్ప్రైకోద్దిష్టాన్న శ్రాదేపితుః...గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్యతత్పితృ పితామహప్రసితామహైః...గోత్రైః... శర్మ భిః వసురుద్రాదిత్యూపై స్సహసమానోదక సాసింఢ్యసిద్ధిద్వారావస్వా దిపితృలోకావాప్యర్థంపితుః...గోత్రస్య...శర్మణః ప్రేతస్య ఏకోద్దిష్ట విధానేన ప్రేతోద్దేశేన తత్పితృ పితామహ ప్రసితామహానాం ... గోత్రాణాం...శర్మణాంవసు రుద్రాదిత్య రూపాణాం పార్వణవిధానేన ఏవముభయాత్మకం ఉభయతో దైవికం కాలకామకసంజ్ఞికవిశ్వే దేవ పూర్వకం విష్ణుంతం పితుః గోత్రస్య... శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినా దారభ్య ద్వాదశేహని ససింఢీకరణాత్ప్రైకోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధం అన్నేన హవిషా వ్యాణవిధానేన అగ్నినికసివ్యేణ ఏకపాకేన సమాన తంత్రేణ సదై వంఅద్య (ఉపవీతి) కరిష్యే॥ ఇతినంకల్య ప్రా...తీ॥ పితుః... గోత్రస్య...శర్మణః ప్రేతస్యమరణదినాదారభ్య ద్వాదశే హని ససింఢీకరణాత్ప్రైకోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధం భవిష్యతీతితత్ప్రీ॥ ఉపవీతి॥ కాలసంజ్ఞికానాం విశ్వేషాం దేవానాంస్థానే అనావసేయా రేక్షణంచ త్యా భవద్భ్యః క్ష... ప్రసాదః కరణీయః॥ అస్తుకరోయః॥ ఇతిబ్రాహ్మణ్యే

వ దే త్ కామసంజ్ఞకవిశ్వేషాం దేవానాంస్థానే ఆహవనీయా ర్థేక్షణం
 దత్వాభవద్భిఃక్షణః ప్రసాదః కరణీయః అస్తుకరణీయః (ప్రాతీ) పితృః గోత్రీ
 స్య శర్మణః ప్రేతస్యమరణదివాదారభ్య ద్వాదశేహని సపిండికరణాభ్యై
 ణోద్దిష్టాన్మ శ్రాద్ధే ప్రేతార్థే అయంతేక్షణః ఉపతిష్ఠతుః ఇతి ప్రేతార్థ
 మేకం బ్రాహ్మణానిమంత్రయేత్ || తత్పితృః ... గోత్రీస్య ... శర్మణః
 వసురూపశ్యేస్థానే ఆహవనీయా ర్థేక్షణం దత్వా భవద్భిః క్షణం ప్రసాదః
 కరణీయః || ఇతిపితృత్వ మేకం బ్రాహ్మణానిమంత్రయేత్ | అస్తుకరణీయః
 ఇతి బ్రాహ్మణో వ దే త్ తత్పితృతామహస్య ... గోత్రస్య ... శర్మణః రుద్ర
 రూపస్యస్థానే కరణీయః | ఇతిపితృతామహస్య మేకం బ్రాహ్మణానిమం
 త్రయేత్ | అస్తుకరణీయః ఇతి బ్రాహ్మణో వ దే త్ | తత్ప్రపితృతామహస్య
 గోత్రీస్య శర్మణః ఆదిత్యరూపస్యస్థానే ఆహవనీయా ర్థే క్షణం ద
 త్వాభవద్భిః క్షణః ప్రసాదః కరణీయః | అస్తుకరణీయః ఇతి ప్రపితృతామ
 హస్య మేకం నిమంత్రయేత్ || ఉపవీతి || శ్రాద్ధ సంరక్షక శ్రీ మహావిష్ణోస్థానే
 ఆహవనీయా ర్థే క్షణం దత్వా అస్తుకరణీయః | ఇతి విష్ణుర్థ మేకం నిమం
 త్రయేత్ || అగోత్ర నైశ్చాచపరై స్సతతం బ్రాహ్మణాదిభిః | భవతవ్యం
 భవిష్యత్ (త్వయా) (మయాః) శ్రాద్ధకర్మణీకరిష్యే || కురుష్య || అథ
 గోమయేన మండల త్రయంకృత్వా | విశ్వే దేవార్థం విష్ణుర్థం చ ప్రథ
 మమండలం చతురశ్రం ప్రేతార్థం మధ్యమమండలం వర్తులం | తత్పి
 త్రాద్యర్థం తృతీయం వర్తులం | ఇతి మండలత్రయంకృత్వా || (సవ్యం)
 కాలకామక సంజ్ఞకానాం విశ్వేషాం దేవానాం విష్ణోశ్చ సాద్యస్థానే ఇద
 మాససం సాక్షతా ఇమేతుశాః పుష్పసహితా ఇమేఅక్షతా || ఆయం
 గంధః ఇమేతుశాః || సకలారాధనై స్స్వర్చిత మస్తు || (ప్రాతీ) పితృః
 గోత్రీ - శర్మణ ప్రేతపాద్యస్థానే దత్వా స రణ ముపతిష్ఠతుః | దర్శోఘ
 ర్శేత త్రిలోచక ముపతిష్ఠతుః | తత్పితృ పితృతామహా ప్రపితృతామహానాం
 పాద్యస్థానే సతిలా ఇమేతుశాః పుష్పసహిత ఇమేతిలాః || ఆయం గంధః ||
 ఇమేతుశాః | సకలారాధనై స్స్వర్చిత మస్తు || భోక్తారం మండలస్య ప్రా
 గుక్తిముపవేశ్యే || తత్ర ఆసం దద్యాత్ || స్వయం ప్రత్యగ్ముఖం ఆసీనః ||
 (సవ్యం) కాలకామక సంజ్ఞక విశ్వే దేవాః స్వాగతం | ఇత్యుదగవర్తం
 దర్శం నిరసేత్ || సుస్వాగతం || కాలకామక సంజ్ఞక విశ్వే దేవాః స్వాగత

మిదంవః పాద్యంః సుపాద్యంః పవిత్రంవిహాయ॥ శుక్రమసిజ్యోతిరసి
 తేజోసిదేవోపస్సవితోత్సునాత్వచ్చిద్రేణ ఫవిత్రేణ వసా నూర్వస్య
 రశ్మిభిః॥ ఇతిఆజ్యేనాభ్యజ్య॥ శంసోదేవీరితి ఉదకమభిమంత్ర్య! శంసో
 దేవీరరభిష్టయతపోభవంతుపీతయే! శంయోరభిస్సేవంతునః॥ అభిమం
 త్రితజలేన పాదాప్రక్షాళ్య॥ చరణం పవిత్రం వితతం పురాణం యేన
 పూతస్సరతి దుష్కృతాని॥ తేనపవిత్రేణ శుద్ధేనపూతాఅతిపాస్మాగమ
 రాతింతిరేమ॥ లోకస్య దభాతు॥ అచ్చిద్రేణ పవిత్రేణవసానూర్వస్య
 రశ్మిభిః శ్లో॥ సమోబ్రహ్మణ్యదేవాయగోభ్రాహ్మణహితాయచ॥ జగ
 ద్ధితాయ క్షస్థాయ గోవిందాయ నమోనమః॥ పవిత్రంధృత్వా విప్ర
 పాదోదకం శిరసిధృత్వా॥ (ప్రాచీనావిత్రీ) పితః... గోత్రీ .. శర్మన్ ప్రేత
 మరణాదినారభ్య ద్వాదశేహని సపిండికరణాభ్యై గోద్దష్టాన్న శ్రాద్ధ
 స్వాగతముపత్తిషతు॥ స్వాగతమిదం తే పాద్యముపత్తిషతు॥ తత్పితః ...
 గోత్రశర్మన్... వసుకూపస్వాగతం॥ ఇతిదక్షిణాపవర్గం దర్శననిరస్యేత్॥
 సుస్వాగతం॥ పిత్రాదిపాద్యస్థానే ఆసనందద్యాత్॥ తత్పితః.. గోత్ర...
 శర్మన్ వసుకూపస్వాగతమిదంవః పాద్యంః సుపాద్యంః పవిత్రంవిహాయ॥
 శుక్రమసిజ్యోతి... రశ్మిభిః॥ చరణం పవిత్రం... తింతేమ॥ లోకస్య...
 భిః... ఇతివిప్రపాదోదకం శిరసిధృత్వా॥ ఏవమేవ పితామహా ప్రాపితా
 మహా యోతసి పాదాప్రక్షాళనంకుర్యాత్॥ (సవ్యం శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీ
 మహావిష్ణోస్వాగతం॥ సుస్వాగతం... తతః ఆసనందత్వా శ్రాద్ధసంరక్షక
 శ్రీ మహావిష్ణో స్వాగతం మిదంవః పాద్యంః ఇతి పాద్యందద్యాత్॥
 సుపాద్యంః పవిత్రంవిహాయ॥ శుక్రమసి... రశ్మిభిః॥ చరణంపవిత్రం...
 తంతిరేమ॥ లోకస్య రశ్మిభిః.. ఇతిపాదోదకం శిరసిధృత్వా॥ కర్తా
 పాదాప్రక్షాళ్య॥ ఓం కేశథాయస్వాహ... శ్రీకృష్ణాయనమః (ఇత్యా
 చమ్యై కాలసంజ్ఞక విశ్వేదేవాః భుక్తువస్సు వస్సాన్వహస్తాంలయంవో
 విష్టరః॥ అతోపవిశంతుభవంతః॥ అతోపవిశామః కామసంజ్ఞక విశ్వే

దేవాః భూర్భువస్సు వస్వాహస్తాం అయం వో విష్టరః || అత్రోప
విశంతు భవంత || అత్రోపవిశామః (ప్రాచీనావీతి) పితృః
... గోత్రస్య శర్మణః ప్రేతస్యమరణ దినాదారభ్య ద్వాదశేహని సపిండి
కరణాఖ్యైకోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధే విష్టరార్థమయంకుశః || ఇతిప్రేతస్థానే విష్ట
రందత్వాః తత్పితః... భూస్థు... స్తాం అయం వో విష్టరః || అత్రోప
విశంతు || భవంత ఉపవిశామః || తత్పితామహా భూర్భువస్సువస్వధాస్తాం
ఉపవిశామః || తత్ప్రేతామహా భూర్భువస్సు ఉపవిశామః || (ఉప
వీతి) శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీ మహావిష్ణో భూర్భువస్సువస్వాహస్తాం అయం
వో విష్టరః || అత్రోపవిశంతు భవంతు || ఉపవిశామః || విష్టరాంతే పవి
త్రం విసర్జయేత్ || శ్లో || శ్రాద్ధకాలే గయాం ధ్యాత్వా ధాత్వాదేవం
జనార్దనం వస్వాదీం శ్చ సిత్యన్ ధ్యాత్వా తత్ర శ్రాద్ధం కర్తావదేత్ ప్రవర్తయ
ఇతి బ్రాహ్మణాః వదేయః ఆచమ్య నూతన పవిత్రం ధృత్వా ఓం భూ
ఓం భవః — పూర్వోక్త — పుణ్యతిథౌ (ప్రా) — తీ పితృః — గోత్రస్య
— శర్మణః ప్రేతశ్యమరణదినాదారభ్య ద్వాదశేహని సపిండికరణాఖ్యై
కోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధే భవదనుజ్ఞయా ప్రక్రాంతం శ్రాద్ధ కర్మ కరిష్యేః
సవ్యం || ఇతినంకల్యుః శురుష్యుః అపేతవీతవిచసర్పతాత్రోయేత్త్రస్థపురా
ణాయేచనూతనాః అదాదిదంయమోషసానంపుధివ్యా అక్రన్నిమంపిత
రోల్లకమస్తే || ఇతి శ్రాద్ధ భూమిందర్శేణ సమ్ప్రజ్యుః అపహతా అను
రారక్షాగ్ం సిపితాచాయేక్షయంతి పుధివీమనుః ఆవ్యత్రేతో గచ్ఛతు
యత్రాస్యగతంమనః || ఇతి కూర్చేనావోక్ష్యః ఉద్భృత్యః ప్రేతస్థాపేపువః
కూర్చేనావోక్ష్యః తత్రవర్తులాకార మండలంకృత్వా ఉదీర్తా మవరో
త్పణోన్మధ్యమః ప్రేతస్థాస్యః అస్తుంయ ఇయామావృక్షముత్తజ్జస్సనో
వతు ప్రేతోహవేః తిలాన్ వికీరేత్ ... అవహ... హవేషః || ఇతివర్తులా
కార మండలత్రయంకృత్వా (సవ్యం) విశ్వేదేనస్థానేయవోద కేనావో
క్ష్యః తత్రోచతురశ్ర మండలంకృత్వా విష్టస్థానే కూర్చేనావోక్ష్యః

తత్ప్రతిగోచార మండలకృత్వా || శ్రాద్ధపాకద్రవ్యాది ప్రోక్షణం |
ఓం భూర్భువస్సువః తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్యధీమహి | ధియో
యోనః ప్రచోదయాత్ | శ్లో || అవిత్రతపవిత్రోవాసర్వావస్థాంగతో
పివా | యస్మైరేత్పుండరీకాక్షం సబాహ్యభ్యం తరశుచిః || ఇతి అన్నాది
పాకద్రవ్యాఃసంహృక్య | శ్రాద్ధార్థం సంపాదితాః పదార్థాః దేశతః
కాలతశ్చ శ్రాద్ధయోగ్యాభవంతీతి భవంతో బ్రువంతు || ఇతివడేత్ ||
శ్రాద్ధయోగ్యాభవంతు | ఇతిప్రీత్యాచుః || శ్లో || శ్రాద్ధకారేగయాంధ్యా
త్వా ధ్యాత్వాదేవం జనార్ధనమ్ | వస్వాదీంశ్చపితౄనాన్ ధ్యాత్వా తత
శ్రాద్ధం ప్రవర్తయే | ఇతికర్తవడేత్ || ప్రవర్తయ ఇతి ప్రీత్యాచుః ||
కాలసంజ్ఞక విశ్వేషాం దేవానామిదమాసనం || సుభాసనం || కామసం
జ్ఞక విశ్వేషాం దేవానామిదమాసనం | సుభాసనం | కాలకామక సం
జ్ఞక విశ్వేషాం దైవేక్షణః క్రియతామ్ || ఓం తథా || ప్రాన్నవంతు
భవంతః || ప్రాన్న వామః | అర్ఘ్యపాత్రే ఆసాద్య | ఉత్తానేప్రీక్య ||
ఉద్ధృత్య || యవాన్వికీర్య || ఉదకమాపూర్య || శన్నోదే వీర భిష్టయ
అహోభవంతుపీతయే | శంయోరభిస్రవంతునః | శన్నోదేవీరభిష్టయ అహో
భవంతుపీతయే | శంయోరభిస్రవంతునః || ఇతిద్వితీయపాత్రే ఉదకం
నిసీయ || యవోసిఘ్నాన్య రాజోవావాచుణోమధుస్తంయుతః | నిర్ణోద స్సర్వ
పాపానాం పవిత్రమృషి భిస్త్వతమ్ || అర్ఘ్యపాత్రే యోర్యవాన్వికీర్య
అర్ఘ్యపాత్రే ఆమీగంధాః || పుష్పార్థా ఇమీలక్షతాః || అయంకుశః
అయంకుశః || కూర్మోదకేన ఆప్తా అస్తుకాలసంజ్ఞ కేభ్యోవిశ్వేభ్యోదే
వేభ్యోవోజప్తం గృహ్ణామి || కామసంజ్ఞ కేభ్యో విశ్వేభ్యోదేవేభ్యోవోజప్తం
గృహ్ణామి || వఃపాత్రేసంపన్నే ... స్వాహార్ఘ్య స్వాహార్ఘ్య సంత్సర్మ్య ||
యవాన్ దర్శానాదాయః | కాలకామసంజ్ఞక విశ్వేషాన్ దేవాన్ భవంతు
ఆవాహాయస్మి | ఆవాహాయవిశ్వేదేవాస ఆగతశ్చణుతామ ఇమగంహ
వం ప్రవంబకోహిన్నిషీదత | విశ్వేదేవాశ్చణుతేమగంహవంమే || యేఅత
రిక్షయ ఉత్తద్యవిష్ట | యేలగ్నిశిఖ్యోఉతవాయజత్రా ఆ స ద్యా స్మి

స్పృహిమాదయధగమ్ || శ్లో || ఆగచ్ఛంతు మహాభాగా విశ్వే దేవా
 మహాబలాః ఏహ్యత్రవిహితాశ్రాదే సావధానభవంతుతే || సావధానా
 న్మః బ్రాహ్మణవాస్తేకూర్చేనాపః ప్రదాయ || బ్రాహ్మణమాస్తే దర్శం
 నిదాయ || యాదివ్యాఅపః పయసాసంబభూవుర్యాఆంతరిక్ష ఉతపృథ్వి
 వీర్యాః || హిరణ్యవర్ణాయజ్ఞయాన్తానలపశ్యన్ స్వీవాస్తు హవాభవం
 తు || కాలసంజ్ఞక విశ్వేదేవాః ఇదంవోఅర్ఘ్యం || అస్వర్ఘ్యం | తతశ్శు
 ధ్ధోదక్షం యాదివ్యాఅపః పయసాసంబభూవుర్యాభవంతు | కామ
 సంజ్ఞక విశ్వేదేవాః ఇదంవోఅర్ఘ్యం అస్వర్ఘ్యం తతశ్శుధ్ధోదక్షం
 (దత్వా) కాలకామకసంజ్ఞకేభ్యో దేవేభ్యస్తానమసి | ఇత్యర్ఘ్యే పాత్ర
 ద్వయమస్యత్రనిదద్భాత్ | తతశ్శుధ్ధోదక్షం | అర్చనంకుర్యాత్ | అర్చత
 ప్రార్చిత ప్రియమేధాసోఅర్చతాచ్ఛంతుపుత్రీకా ఉతపురన్నద్దుష్ట్యర్చత
 అర్చత ప్రార్చత | గంధద్వాకాంధురాధకోమం నిత్యపుష్టాం కర్షిషీణి |
 ఉత్వశీగోంసర్వభూతానాం తామిహోపహ్వయే శ్రియమ్ || కాలకామ
 సంజ్ఞక విశ్వేదేవాః అమీవోగంధాః | సుగంధాః | ఆయానేతే ప్రరా
 యణే దూర్వారోహంతుపుష్పిణీః | హ్రీదాశ్చ పుండరీకాణి సముద్రీ
 స్త్యగ్మహామే || కాలకామకసంజ్ఞక విశ్వేదేవాః... పుష్పాణి సుపుష్పా
 ణిధూరసిసూర్వ ధూర్వంతేం ధూర్వతంయోఽస్మాక్ ధూర్వతితంఘా
 ర్వయంవయం దూర్వాయః | కాలకామక... విశ్వేదేవాః అయంవో
 ధూపః సుధూపః | ఉద్దిప్యన్వజాతశేదోఽపఘ్నం నిర్ముతిం మమ
 పశూన్ శ్చ మహ్యమావహజీవనంచదిశోదిశ || కాలకామక... దేవాః
 అయంవో జ్యోతిః | సుజ్యోతిః యువాసువాసాః పరివీతలగాఘ్న ఉశ్రే
 యాన్ భవతి జాయమానః | తంధిరాసః కవయఉన్నయంతిస్వాధియో

మనసాదేవయంతేః॥ కాలకామక_దేవాః॥ అంతఃప్రావరణార్థం బహిః॥
 ప్రావరణార్థం ఆచార్యనాథం పవిత్రార్థ మలంకరణార్థం మిదంవోవాసః॥
 సువాసః తదభావేనాక్ష. తాఞ్మేకుశాః॥ ఇతి అర్చనం సంపూర్ణమ్॥ అస్తుసం
 కల్పసిద్ధిర స్వీతి భవంతోబ్రువంతు॥ అస్తుసంకల్పసిద్ధిరస్తు॥ యుష్మదను
 జ్జియాప్రేతపిత్రాద్యర్చనంకరిష్యే॥ (ప్రా) .. తీపితుః .. గోత్రస్య .. శర్మణః
 ప్రేతస్య మరణదినాదారభ్యద్వాదశేహని సపిండికరణాఖ్యైకోద్దిప్తాన్న
 శ్రాద్ధేప్రేతార్థేఇవంతే ఆసనముపతిష్ఠతు॥ తత్పితృః_గోత్రస్య_శరణః
 వసురుపస్యపిత్రార్థేఇదమిదమాసనం॥ సుఖాసనం॥ తత్పితౄతామహస్య_గో
 త్రస్య ... శరణః_దుద్రయాపస్య పితాహారేఇదమిదమాసనం॥ సుఖాసనం
 తత్పితౄపితామహస్య — గోత్రస్య ... శర్మణః_ఆనిత్యరూపస్య_ప్రపితా
 మహారేఇదమిదమాసనం॥ సుఖాసనం_పితృః_గోత్రస్య_శర్మణః_ప్రేతస్య
 మరణదినారభ్యద్వాదశేహని సపిండికరణాఖ్యైకోద్దిప్తాన్న శ్రాద్ధే—
 ప్రేతార్థేఅయం తేక్షణః_ఉపతిష్ఠతు॥ తత్పితృః_సపిండికరణాఖ్యాన్న_శ్రాద్ధే
 క్షణః_క్రియతాం॥ ఓంతథా॥ ప్రాప్నోతుభవాన్॥ ప్రాప్నువాని॥ తత్పితౄ
 తామహ_సపిండికరణాఖ్యాన్న_శ్రాద్ధే_క్షణః_క్రియతాం॥ ఓంతథా॥ ప్రాప్నోతు
 భవాన్॥ ప్రాప్నువాని॥ తత్పితౄ_తామహ_సపిండికరణాఖ్యాన్న_శ్రాద్ధే_క్షణః
 క్రియతాం॥ ఓంతథా॥ ప్రాప్నోతుభవాన్॥ ప్రాప్నువాని॥ పేతార్థం బ్రా
 హ్మణాగౌరవక్షణాగ్రాన్ దర్శాంత్యగ్నీర్య॥ తేష్వర్ష్యపాత్రమేకమా
 సాద్య॥ ఉత్తానం_ప్రోక్ష్య॥ ఉద్ధృత్య॥ తిలాన్వికీర్య॥ ఉదకమాపూర్య॥ శంసో
 దే_వీ_భిష్టయ_ఆ_వ_భ_వ_తు_పీ_త_యే॥ శంయో_ర_భ_స_స_వా_తు_సః | ఇతి_ప్రే_త
 పా_త్రే_ఉ_ద_క_ని_ని_య_తి_లో_సి_సా_మ_దే_వ_తో_గో_స్త_వే_దే_వ_ని_ర్మి_తః | ప్ర_త్న_వ
 ధ్వి_మ_త్న_ప్రే_త_వ_హి॥ - పితరం... గోత్రం... శర్మాణం ప్రేతమిమాన్
 లో_కాన్_క్రి_ణ_యా_హి_సః॥ ఇ_తి_ప్రే_త_పా_త్ర_తే_లి_లా_న్_కీ_ప్ర_వ్వా_ప్రే_త_యా_వో
 జ_ష్ట_గ_గ్న_మి॥ ప్రే_త_పా_త్ర_ం_సం_ప_న్నం_ఉ_ప_తి_ష్ఠ_తా_మ_ర్ష_వ్య॥ త_త్_పితౄ
 ద్య_ర్థం_తీ_ణి_పా_త్ర_ా_న్యా_సా_ద్య॥ ఉ_త్తా_నా_ని_ప్రో_క్ష_వ్య॥ ఉ_ద్ధ_వ_త్య॥ తి_లా
 ని_వ్వి_కీ_ర_వ్య॥ అ_మ_అ_గ_ం_త_త_త్_పితౄ_తో_దే_వ_యా_నా_ం_త్స_ము_దా_ం_త్స_లి_లా_న్_సా_వ

ధాన్యస్మిన్లోకే సర్వకామాన్ లభంతేక్షీయ మాణముప దుహ్య
 తామిమాఅపః॥అపఅసీయ॥అమఅగంతతత్పితామహః దేవయానాం...
 అపః॥అపఅసీయ—అమఅగంతతత్పితామహఃదేవయానాం ... అపః॥
 అపఅసీయ॥ శంసో దేవీ ... వంతునః॥ ఇతి॥

అమఅగంత తద్భర్తృమాతరోదేవయానాం...అపః॥శంసోదే...
 నః॥అమఅగంత తద్భర్తృపితామహ్యో దేవయానాం . అపః॥ శంసో
 దే...నః॥అమఅగంత తద్భర్తృప్రపితామహ్యోదేవయానాం...అపః॥
 శంసోదే...నః॥ ఇతిశ్రీయః॥

తిలోస్తిసోమదేవత్యోగోనవేదేవనిర్మితేపృథ్వవద్భిః పృథ్వస్వధ
 యేహి॥ తత్పితరం...గోత్రం—శర్మాణంవసురూపమిమాన్లోకాన్
 ప్రీణయాహినస్వధానమః ॥ తత్పితృపాత్రేతిలాన్క్షిప్త్యా॥ తిలోస్తి
 సోమదేవత్యో...స్వధయేహి॥ తత్పితామహం...గోత్రం—శర్మాణం
 రుద్రీరూపమిమాన్ లోకాన్ ప్రీణయాహినస్వధానమః॥ తత్పితామ
 హపాత్రేతిలాన్క్షిప్త్యా॥ తిలోస్తిసోమదే—యేహి॥ తత్పితామహం
 ...గోత్రం...శర్మాణం అతిత్యరూపమిమాన్ లోకాన్ప్రీణయాహిన
 స్వధానమః॥ తత్పితామహపాత్రేతిలాన్క్షిప్త్యా ॥ మధువతాఋ
 తాయతేమధుక్షరంతిసింధవః మాధ్వీర్నస్సంతోష్వధీః॥ మధు॥మధు
 న క్షముతోషసిమధుమత్స్పాస్థినగ్ంరజః॥ మధుద్యౌరస్తునఃశ్చితామధు॥
 మధుమాన్నోవనస్పతిర్మధుమాగ్ంఅస్తుసూర్యః॥ మాధ్వీర్లావోభవం
 తునః ॥ ఇతిక్షేతపాత్రేమధునిధాయ॥ మధువతాఋతాయతేమధు
 క్ష రం తి సింధవః॥ మాధ్వీర్నస్సంతోష్వధీః॥ మధున క్షముతోషసి
 మధుమత్స్పాస్థినగ్ంరజః మధుద్యౌరస్తునఃశ్చితా॥మధు॥ మధుమాన్నో

వస్తస్పతిర్మధుమాగ్ం అస్తుసూర్యః॥మాధ్వీర్గావోభవంతునః॥ మధు॥
 ఏవంతత్పితృపితామహా ప్రపితామహా పాత్రేషు మధునిధాయ ॥ అధ
 ఉదకాలోడనం ॥ సోమస్వత్విషిరసితపేవ మేత్విషి ర్భూయాదమృతమసి
 మృత్యోర్భూపాహిత్వోన్మాస్తాహ్యకవేషాదందశూకాః॥ ఇతిదక్షిణహ
 స్తసర్వాంగుభీభిః తత్పితృపితామహాప్రపితామహాపాత్రోదకమప్రదక్షి
 ణం క్రమేణ పరిస్లావ్య॥ అనగా వైమంత్రీముం జెప్పుచుఁ గుడిచేతి
 వ్రేళ్లతోఁ తత్పితృపితామహా ప్రపితామహా పాత్రమునందలి యుదక
 ము నోకదాని వెనుక నోకటి గలియఁ బెట్టవలయును.

అవేష్టాదందశూకాః॥ ఇతి తత్పాత్రస్థం తృణాదిక మంగుష్ఠా
 నామికాభ్యాం గృహీత్వా॥ అనగా అర్ఘ్యపాత్రమందుండు తృణము
 మొదలగువానిని అంగుష్ఠానామిక వ్రేళ్ళతోఁ దీసికొని॥ నిరస్తం సము
 చేశ్చిరః ॥ తత్తృణందక్షిణతోనిరస్య॥ అనగా ఆతృణమును దక్షి
 ణముగాఁ బొరవేసి నారాయణ నారాయణ నారాయణ॥ ఇతిస్మరణం
 కృత్వా॥ అపఉపస్పృశ్య॥ శనోదే...వంతునః॥ ఇతిసోక్త్య॥

అర్ఘ్యపాత్రేష్వయం గంధః॥ ఇమాని పుష్పాణి ॥ భృంగరా
 జపత్రాణిచ, అయంకుశః, ఇతిపాత్రత్రయేషు దర్శభృతాని నిధాయ॥
 స్వర్చితమస్తు॥ ఇత్యుక్త్వా॥స్వధానమః (నమమ) ఇత్యుక్త్వా ॥ పితౄతే
 జుష్టంగృహ్ణామి॥ పీతామహాయ తేజుష్టంగృహ్ణామి ॥ ప్రపితామహాయ తే
 జుష్టంగృహ్ణామి॥స్వధార్ఘ్యస్వధార్ఘ్య స్సంత్స్పర్శ్యః॥తత్పితృపాత్రంసం
 పన్నం॥ తత్పితామహాపాత్రంసంపన్నం॥ తత్పితృపితామహాపాత్రం సంప
 న్నంనుసంపన్నం॥దక్షిణాభిముఖస్తిషన్, పితరం...గోత్రం...శర్మాణం
 ప్రేతంభవతుఆవాహయిష్యే॥ ఆవాహయ॥ ఆయ హిప్రేతస్సౌమ్య
 గంభీరైః॥వభిఃపూర్వైః॥ప్రజామస్త్రభ్యం దధన్రీయించ ద్విధాయుత్వం

చశతశారదంచ॥ ఇత్యావాహ్యతత్పితరం... గోత్రం... శర్మాణంవసు
 రూపంభవస్తుఅవాహయిష్యే॥ ఆవాహయ॥ తత్పితామహం... గోత్రం
 ... శర్మాణంరుద్రీరూపంభవస్తుఅవాహయిష్యే॥ ఆవాహయ॥ తత్ప్రీసి
 తామహం... గోత్రం... శర్మాణం ఆశిత్వరూపం భవస్తు అవాహయి
 ష్యే॥ ఆవాహయ॥ ఉశంతస్త్వాహవామహఉశంతస్సమిధీమహి॥ ఉశంతుశ
 తఅవాహపితౄనామవిషేఅత్తవే॥ ఇత్యావాహ్యఉపస్థానం॥ అయంక్షనః
 పితరస్సౌమ్యాసోఽగ్నిష్వాత్వాః ప్రధిభిదేషయానైః॥ అస్మిన్యశ్శేస్త్యధ
 యామదంత్యధిబ్రువంస్తుతేలవంత్యస్మాన్॥ (ఇతితత్పిత్రాదీనుపస్థాయ)
 సావధానాభవంతుతే॥ ఇతికర్తావదేత్॥ సావధానాస్మః॥ ఇతిబ్రాహ్మ
 ణోవదేత్) తతః అగ్నిమాసీయ॥ నిధాయ॥... అగ్నింప్రజ్వాల్య॥ అక్షే
 ర్దక్షిణతః సవ్యపాణేరంగుష్ఠానామికాభ్యాంపుథివీమభిమృశ్య॥ సోమస్వ
 త్విషీరసితపేషమేత్విషి భూన్యాదమృతమసిమృతోర్మౌపాహిద్వివో
 న్మాపాహ్యవేష్టాదందశూక్తానిరస్తంసముచేశ్శిరః॥ యోహర్షివాసఃపితరో
 యఅంత్రీత్యాయేస్త్వాయేచదిశ్యః॥ యోశామృతాబభూవుసేఅస్మిన్
 యజ్ఞేసమవయంతామ్॥ ఇతిషపితౄః॥ ఆచమ్య.. పూర్వోక్త ఏవంగుణ
 ... పుణ్యతిథౌ(ప్రాచీనావీతీ)పితుః గోత్రస్య—శర్మణః పేతస్య మర
 ణదినాదారభ్యద్వాదశేహని సపిండికరణాఖ్యైర్దిష్టాన్న శ్రాధే ఉదక
 సంయోజనం కరిష్యే॥ ఇతిసంకల్ప్య కాలేఅనుజ్ఞార్థంయథాశక్తిప్రాయ
 శ్చిత్తంకరిష్యే॥ పరిపద్దక్షిణాంగ్రహీత్వా॥ సమస్తసంపదం॥ పితుః
 —గోత్రీస్యశర్మణః పేతస్యమరణదినాదారభ్యద్వాదశేహని సపిండి
 కరణాఖ్యైర్దిష్టాన్న శ్రాధే ఉదక సంయోజనం కర్తుం అధికారసంప
 దస్త్వితిభవంతోబ్రువంతు॥ ఉదకసంయోజనాధికారసిద్ధిరస్తు॥ ఓం
 భూఃఓంభువః—పూర్వోక్త—తిథౌ(ప్రాచీనావీతీ) పితుః—గోత్రస్య..
 శర్మణః పేతస్యమరణదినాదారభ్యద్వాదశేహని సపిండికరణాఖ్యైర్ది

మ్నాన్న శ్రాద్ధేపితుః... గోత్రస్య ... శర్మణః ప్రేతస్య తత్ప్రతిపాతామహా
 ప్రసితామహైః... గోత్రైః ... శర్మణః వసురుదగ్ధిదిత్యరూపై స్సహసమా
 నోదకసాపిండ్యసిద్ధిద్వారానస్వాదిపిత్పలోకావాప్యర్థం పితుః ... గోత్ర
 స్య శర్మణః ప్రేతస్య పాత్రీస్థోదకం ప్రథమద్వితీయతృతీయాంశం తత్ప్రతిప
 పితామహా ప్రసితామహానాం... గోత్రాణాం... శర్మణాం వసురుద్రాదిత్య
 రూపాణాం పాత్రస్థోదకై స్సహసంయోజయిష్యే|| ఇతి సంకల్ప్య|| సంయో
 జయ|| ఇతి బ్రాహ్మణో వదేత్ || అథ కృచ్ఛ్రతి|| మూణిదద్యాత్ || అర్ఘ్యసం
 యోజనాంగగోదానంకుర్యాత్ || అథ ప్రేతపాత్రస్థోదకంకించిత్ (ఏకాం
 శం) ఆదాయ|| పేతపాత్రస్థోదకంపితాదిపాత్రేష్యాసించేత్ || సమాసీవ
 ఆకూతిః|| సమానా హృదయానివః| సమానమస్తుతోమనః| యథాన
 స్సుసహసతి|| సంజ్ఞానం సత్వైః || సంజ్ఞానమరణైః|| సంజ్ఞానమశ్వినాయు
 వం| ఇహాస్మానునియచ్ఛతమ్|| పితః... గోత్రం... శర్మణః ప్రేతస్య త్పాత్రీ
 స్థోదకం(ప్రథమాంశం) త్వత్ప్రతిపాతః... గోత్రైః ... శర్మణః వసురూపై
 స్సహసంయోజయిష్యే|| తస్మై తేస్వధానమః|| ఇతి గృహీత ప్రేతపాత్రో
 దకంతప్రతిపాత్రీనినియ|| యే సమానాస్సమనసః| పితరోయమరాజ్యే|
 తేషాం త్వాకో సత్స్వధానమః| యజ్ఞో దేవేషు కల్పతామ్| యే సజాతాస్సమన
 సః|| జీనాజీవేషు మామకాః తేషాం శ్రీశ్మయికల్పతామ్| ఆస్మిన్ లోకే క్షత
 గ్ం సమాః|| ఇతి సంస్కృప్త మర్ఘ్యమధిమంత్ర్య|| శ్రీరామ రామరామ|| ఇతి
 స్మరణంకృత్వా|| పునరపి పేతపాత్రస్థోదకంకించిత్ (ద్వితీయాంశం) ఆదా
 య|| సమాసీవ ఆకూతిః| సమానా హృదయానివః| సమానమస్తుతోమ
 నః| యథావస్సుసహసతి|| సంజ్ఞానం సత్వైః|| సంజ్ఞానమరణైః|| సంజ్ఞాన
 మశ్వినాయువం| ఇహాస్మానునియచ్ఛతమ్|| పితః... గోత్రం... శర్మణః ప్రే
 తస్య త్పాత్రీస్థోదకం త్వత్ప్రతిపాతః... గోత్రైః... శర్మణః రుద్రయా
 పై స్సహసంయోజయిష్యే|| తస్మై తేస్వధానమః|| ఇతి గృహీత ప్రేతపా

త్రోదకంపితామహావాత్రేనినీయ॥ యేసమూనాస్సమనః | పితరోయమ
 రాజ్యే॥ తేహంల్లోకస్వధానమః॥ యజ్ఞోదేవేషుకల్పతామ్ | యేసజ్జాతా
 స్సమనః॥ జీవాజీవేషుమామకాః॥ తేషాగ్ శ్రీర్మయికల్పతాం॥ అస్మిన్
 లోకేశతగ్ సమాః॥ ఇతిసంస్కృప్తమర్ష్యమభిమంత్యి॥ శ్రీరామరామరా
 మ॥ పునరపిపేతపాత్రస్థోదకంకించిత (తృతీయాంశం) అదాయ॥ నమాసివ
 ఆకూతిః... ఇహస్మాస్తునియచ్ఛతమ్॥ పితః.. గోత్రశర్మకప్రేతత్వ త్వా
 త్రస్థోదకంత్రప్రతామహైః... గోత్రైః... శర్మభిః... ఆదిత్యరూపైస్స
 హసంయోజయిష్యే॥ తస్మై తేస్వధానమః॥ ఇతిగృహీత పేతపాత్రోద
 కంతప్రపితామహావాత్రేనినీయ॥ యేసమూనాస్సమనః | పితరోయమ
 రాజ్యే॥ తేహంల్లోకస్వధానమః॥ యజ్ఞోదేవేషుకల్పతామ్ | అస్మిన్లో
 కేశతగ్ సమాః॥ ఇతిసంస్కృప్తమర్ష్యమభిమంత్యి॥ శ్రీరామరామరామ॥

మాతాచేదేవవిధః.

మాతః... గోత్రాయః... దాయ్యాః పేతాయః పాత్రస్థోద
 కం అస్మత్ప్రతామహీప్రతామహీవృద్ధప్రహితామహీనాం... గోత్రా
 ణాం... దాయీనాం... రూపాణాం పాత్రస్థోదకై స్సహసంయోజ
 యిష్యే॥ తతస్సర్వంసమానమ్॥

పేతస్య వాస్తోదకందత్వా॥ దర్భానంతర్థాయ॥ యాదివ్యాఘ్రప
 షయసాసంబభూవుర్యాఅంతరిక్ష ఉతపార్థివర్యాః | హిరణ్యవర్ణాయజ్ఞ
 యాస్తానప్రశ్నగ్ శ్శోనా స్సుహవాభవతు॥ పిత — గోత్ర — శర్మక
 పేత మరణదినాధారభ్య ద్వాదశేహని సపిండికరణాభ్యైకోద్దిషాన్న
 శ్చాద్దేపేతార్థేషుం అర్ఘ్యముపతిష్ఠతు॥ పునహస్తోదకందత్వా॥ సా
 వధానాభవతుతే॥ సావధానాస్మః॥ తత్ప్రత్రధంహస్తోదకందత్వా॥ దర్భా
 నంతర్థాయ॥ యాదివ్యాఘ్రపషయసా భవతు॥ తత్ప్రతః... గోత్ర...

శర్మన్ వసురూపఇదంతే ఆఘ్నం॥ అస్త్విఘ్నం తతశ్శుద్ధోదకం
దత్వా॥ తత్ప్రీతామహార్థం బ్రాహ్మణమాస్తేశుద్ధోదకందత్వా । దర్భానంత
ర్థాయ యాదివ్యాఆసఃపయసా... భవంతు॥ తత్ప్రీతామహా... గోత్రీ...
శర్మన్ వసురూపఇదంతే అఘ్నం॥ అస్త్విఘ్నం తతశ్శుద్ధోదకం॥ దత్వా॥
తత్ప్రీతామహార్థం బ్రాహ్మణమాస్తేశుద్ధోదకందత్వా ॥ దర్భానంతర్థా
య యాదివ్యాఆసఃపయసా—భవంతు ॥ తత్ప్రీతామహా— గోత్రీ)
శర్మన్ ఆదిత్యరూపఇదంతే అఘ్నం॥ అస్త్విఘ్నం తతశ్శుద్ధోదకందత్వా॥
ఇహ లోక గప్రతిత్యజ్యగతోసిపరమాంగతిమ్॥ మనసావాయురూపేణ
కుశే(విప్రీ)త్వాం యోజయామ్యహమ్॥ ప్రేతార్థపాత్రీం విస్పజేత్ ॥
తత్ప్రీతామహాప్రీతామహాభ్యః పాత్రాణిస్థానానిస్థః॥ స్వస్థానమసి॥
ఇతి బ్రాహ్మణోవదేత్ ॥ తతశుద్ధోదకందత్వా॥ అర్చతప్రార్చ త్ ప్రీయమే
ధాసోఽర్చతార్చంతుపుత్రీకాక్షతపురన్నధృష్వర్చత అర్చతప్రార్చత॥
ఇతి ప్రీతంతిలై రభ్యర్చ్య ॥ యదద్వారాం దురాధర్షమాం చిత్వపుష్టాం కరీ
షిణీమ్॥ ఈశ్వరగోసర్వభూతానాం తామిహోపహ్వయశ్శ్రియమ్॥ పితః
... గోత్రీ .. శర్మన్ ప్రీతమరణదినాదారభ్య ... శ్రాద్ధే ప్రీతారేగం
ధాః ఉపతిష్ఠతు॥ ఆయనే తే పరాయణే దూర్వోహంతుపుష్పిణీః । ప్రా
ధాశ్చపు డరీకాణిసముద్రస్య హోత్రమ్॥ పితః — గోత్ర—శర్మన్—
శ్రాద్ధే ప్రేతార్థే అంగుశ్యాభరణాదికందద్యాత్ ॥ ధూంసినూర్వధూర్వం
తంధూర్వతం యోఽస్మాన్ ధూర్వతి తంధూర్వయంచయం ధూర్వా
మః॥ పితః— గోత్రీ—శర్మన్ ప్రీతమరణదినాదారభ్య ద్వాదశేహని
— శ్రాద్ధే ప్రేతార్థే ఆయం తే ధోపః॥ ఉద్దిష్టస్వజాతవేదోఽప్రఘ్నున్ని
ర్ముత్తిం మమ॥ ప్రసోగే శ్చ నువ్యమా వహూజీవనంచదిశోదిశ॥ పితః—
గోత్రీ—శర్మన్ ప్రీతఇదంతే వ్యోతిః॥ ఇతి దీపందత్వా॥ యువాసువాస్తాః
పరినీతలగ్రాశ్చ ఉక్తే యాన్ భవతిజాయమానః॥ తం కీరాసః క్షవయఉన్న

యంతిస్తాధియోమనసాదేవయంతః || పితః—గోత్రీ—శర్మన్ పీత
 మరణదిసాదారభ్య — శ్రాద్ధేపీతాధేఅంతః ప్రావరణార్థంబహిః పా
 వరణార్థంఅలంకరణార్థంచ ఇదంవస్త్రఖండం తుభ్యమహం సంప్రదదే
 (నమమ)పవిత్రాగ్రమమేసతిలాః ఇమేకుశాః|| పీతాయస్వర్చితమస్తు||
 (తతః)తత్పితృపితామహప్రపితామహఃగృహంకరిషే|| అర్చితపార్శిత—
 ప్రార్చిత||ఇతితిలైరభ్యర్చ్యగందద్వారాం—శ్రీయం||తత్పితృ. యథాభా
 గశఃఅమీవోగంధాః || తత్పితామహాయథాభాగశః అమీవోగంధాః||
 తత్ప్రపితామహాయథాభాగశః అమీవోగంధాః||సుగంధాః || అయనేతే
 ప్రాయశ్చే—గృహేఇమే|| పుష్పాధాన్ ఇమేతిలాః|| సుష్పాణిః|| ధూర
 సిఘార్షధూర్షంతం—ధూర్షామః|| అయంవోధూపః| సుఘూపః|| ఉద్ది
 ప్యస్వజాతవేదో—దిశోదిస || దీపందత్వా | ఇదంజ్యోతిః సుజ్యోతిః||
 యువాసువాసాః—దేవయంతః||తత్పితః—గోత్రీ— శర్మన్ వసురూప
 అంతఃప్రావరణార్థంబహిః ప్రావరణార్థం వస్త్రయుగ్మంతుభ్యమహంసం
 ప్రదదేనమమఃతత్పితామహ—గోత్రీ—శర్మన్ రుద్రీరూపవస్త్రం—
 సంప్రదదేనమమ|| తత్ప్రపితామహ—గోత్రీ— శర్మన్ ఆదిత్యరూం
 వస్త్రం—నమమ||సువాసః|ఇతిబ్రాహ్మణాః| వదేయుః వఃఆచ్ఛాదనార్థం
 పవిత్రాగ్రమలంకరణార్థం (తదభావే) సతిలాఇమేకుశాః|| సుకుశాః|| ఇతి
 అర్చనంసంపూర్ణం|| అస్తునంకల్పసిద్ధిర స్త్వీతి భవంతోబ్రువంతు|| అస్తు
 సంకల్పసిద్ధిస్తు|| యుష్మదనుజ్జయా విష్ణోరారాధనంకరిష్యే|| (సవ్యం)
 శ్రాద్ధనధర్షకశ్రీమహావిష్ణోరిదమాసనం|| ఆసనందత్వాత్ || సుఖాసనం||
 విష్ణోరైక్షణః క్రియతామ్|| ఇతిక్షణందత్వాత్ || ఓంతథాప్రాప్నోతు
 భవాన్||పాప్నువాన్||కుశాన్ పరి స్తీర్య||అర్ఘ్యపాత్యమాసాద్య|| ఉత్తానం
 ప్రోక్ష్య||ఉద్ధృత్య|| యవాన్వికీర్య|| శంసోదేవీ—వంతునః | ఇత్సర్షున్వి
 పాతే||ఉదకంనిసీయ||యవోస్తిధాన్యరాజోహ—స్మృతం|| ఆర్ఘ్యపాత్రే

అమృతము గంధాః॥ పుష్పార్థాః మేలక్షతాః అయంకుశః కుంభోదకేన అష్టాష్ట్రై
 స్సంపూర్ణార్చనమస్తు॥ విష్ణవే తేజస్తం గృహ్లాః॥ శ్రాద్ధసంరక్షణీమహా
 విష్ణాపాత్రోంసంపన్నం॥ సుసంపన్నం॥ స్వాహాః॥ అస్తవ్యుః॥ శ్రాద్ధసం
 రక్షక శ్రీమహావిష్ణుశంఖచక్రగదాధరంభవత్సులవాహయిష్యే॥ అవాహ
 య॥ తద్విష్ణోః పరమంపదగ్ంసదాపశ్యంతి సూరయః॥ దివీనచతురాతతం
 తద్విష్ణోః సోవిష్ణవ్యో జాగ్రువాంస్తస్మింధతే విష్ణోర్వత్పరమం పదమ్॥
 ఇత్యుపస్థాయ॥ హస్తాదకందత్యాయాదివ్యాఅహంపయసా.. భవంతి॥ శ్రా
 ద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణా ఇదంతే అర్ఘ్యం॥ అస్తవ్యుః తతశ్చుద్ధోడకమ్॥
 విష్ణవే సా నమసి॥ ఖర్భ్యపాత్రమస్య త్రీనిధాయ॥ తతశ్చుద్ధోడకం॥ అర్చిత
 ప్రార్చితప్రియమేధాస్తో... ర్చితప్రార్చితయవైరవకీర్య॥ గంధర్వారాం
 ... శ్రియమ్॥ శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణో యథాభాగశః అమృతో గంధాః॥
 సుగంధాః॥ ఆయనే తేస్తరా... గ్రహాః॥ విష్ణుర్థం అంగుశ్యాభరణాది
 కందద్యాత్॥ ఇమాని పుష్పాణి॥ సుపుష్పాణి॥ ధూరిసీధూర్వ... వయం
 ధూర్వామః॥ శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణో అయం కేధూపః సుధూపః॥
 ఉద్దిష్ట్య స్వజాతవేదో దిశో దిశ॥ శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణో ఇదంతే
 జ్యోతిః సుజ్యోతి, యువాసువాసాః దేవయంతః॥ శ్రాద్ధసంరక్షక—
 వస్త్రోత్సృజ్యమహం— నమమ॥ వస్త్రాభావేకుశాన్ దద్యాత్॥ నుకుశాః
 అర్చనం సంపూర్ణమ్॥ అస్తుసంకల్పసిద్ధి స్వీతిభవంతో బుద్ధుః॥ అస్తు
 సంకల్పసిద్ధిస్తు॥ యుష్మదనుజ్ఞయామండలోద్వర్తనంకరిష్యే॥ కురుష్వ॥
 తతః భోజనస్థానే ఉద్వర్తనం కుర్యాత్॥ భోజనపాత్రానినిధాయ॥ అభిపీ
 తాహుతిః॥ పూర్వోక్తవంగుణ... తిథిః॥ (ప్ర) ... తీసీతుః... గోత్రస్య
 శర్మణః ప్రేతస్య మరణాదినా దారభ్య ద్వాదశే వాని నపిండికరణాభ్యై
 కోద్దిష్టాన్ శ్రాద్ధ ప్రేతార్థే ప్రేతాహుతిం హోష్యామి॥ ఔపాసనాగ్నే
 దక్షిణతో గారాన్ని రూహ్య॥ తూష్ణీమప్రదక్షిణం హవీచ్య॥ పాత్రే

అభిఘోర్య॥ తత్రచరునిధాయ॥ అభిఘోర్య॥ మేక్షణేనాదాయ॥ పిత్రే
 —గోత్రాయా—శర్మణేపేతాయయమాయచస్వాహా॥ ఇతిహుత్వా॥
 యమాయేదంనమమ॥ తూష్ణీమపిదక్షిణంపరిషిచ్య॥ తచ్ఛేషాత్రేపా
 తేకించదన్నంనిధాయ॥ తచ్ఛేషమన్యస్మిన్నిదధాతి॥ అగ్నాకరణం॥
 పునః పృథక్పాత్రే—అభిఘోర్య॥ తత్రచరునిధాయ॥ పునరభిఘోర్య॥ ఓమ్
 ఓమ్ఓమ్ అద్యపూర్వోక్త... పుణ్యతిథా (ప్రా.. తీ) పితృః—గోత్రస్య
 శర్మణః పేతస్యమరణాదినారభ్యద్వాదశేహనిసపి ఠ డీ క రణా శ్చైకోద్ది
 ష్టాన్న శాద్దిభవదనుజ్ఞయా . అగ్నాకరణం(ఉపవీతీ)కరిష్యే॥కురుష్య॥
 (ప్రాచీనావీతి)ఔపాసనాగ్నింపరిసమూహ్య॥ తతఃఅన్నమగ్నావధిశ్చిత్య॥
 ఉదగుద్వాస్య॥అద్భిఃపోక్ష్య॥ అన్నంచతుర్థావిభజ్య॥ ఈశాన్యభాగే
 అభిఘోర్య॥ తూష్ణీమప్రదక్షిణం పరిషిచ్య॥ ఉపవీతీ॥ మేక్షణఉపస్తీర్య॥
 తేనాపదాయాభిఘోరయతి॥ హవిఃప్రీత్యభిఘోరయతి॥ సోమాయపితృపీ
 తాయస్తథాసమః॥ అర్థంఽహోతి॥ సోమాయపితృపీతాయేదంనమమ॥
 మేక్షణఉపస్తీర్య॥ తేనాపదాయాభిఘోర్య॥ అగ్నయేకవ్యవాహనాయ
 స్వధాసమః॥అగ్నయేకవ్యవాహనాయేదం (=మమ) ఇత్యుక్త్వా॥ ఆహుతి
 ద్యయహూపాసనాగ్నా వేవఙ్ముయాత్॥ (ప్రాచీనావీతి) అప్రదక్షిణం
 తూష్ణీంసమంతంపరిషిచ్య॥ మేక్షణమగ్నాప్రహారతి(సవ్యం) చతుస్సాగ
 రపర్యంతం గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్శుభంభవంతు ... అహంభో అభివాదయే॥
 (ప్రా...తీ; హస్తాదకందత్వా॥3॥పిత్రాదిభోజనపాత్రేష్వభిఘోర్య॥ వా
 యవ్యభాగమాదాయ॥స్వధేయం స్వధేయం స్వధేయం॥కించిత్కించి
 త్పిత్రాదిభోజనపాత్రేషు అన్నంనిధాయ॥ అస్తుస్వధా॥ పునరభిఘోర్య॥
 పునఃహస్తాదకందత్వా॥ అస్వధేత్యాశ్రావయతి॥ అస్తుస్వధేతిప్రీత్యా
 శ్రావయతి॥ స్వధాసమఇతివషట్కూరోతి॥ స్వధాకాఠోహిపితృణామ్॥
 (ఉపవీతీ)సర్వేషాంహస్తాదకందత్వా॥ పునరభిఘోర్య॥ అత్రీఅన్న సూక్తా
 దిమంత్రీపఠనంనాస్తీ॥ సర్వత్రీఅన్నపరివేషణాదికంకృత్వా॥ అభిఘోర్య॥
 ఓంభూర్భువస్సువః... ప్రచోదయాత్॥ హస్తాదకందత్వా॥ దేవసవిత్రేఃప్రీ

సువక్ర రాజ్యాంపాత్రం గృహీత్వా || పృథివీ తైపాత్రం ద్యౌరక్షిణానంబ్రీ
 హ్మణస్తాముఖేజుహోమి బ్రాహ్మణానాంత్వాప్రాణానానయోర్జుహో
 మ్యక్షీ తమసిమైషాంక్షేషా అముత్రాముస్మిన్ లోకే || ఇదంవిష్ణుర్విచక్ర
 మత్రే) ధానిద ధేపదం | సమూఢమస్యవాగ్ం సురేస్వాహా || శ్రీవిష్ణోహవ్యం
 రక్షస్వ | కాలసంజ్ఞకవిశ్వేదేవా ఏతద్వోహవ్యం సపరికరం కాలసంజ్ఞక
 విశ్వేదేవా దేవతా ఇదమన్నం సపరికరం హవ్యం బ్రాహ్మణస్తా హవసీ
 యార్థేద త్తందాస్యమానంచాత్మప్తే స్తత్సర్వంగయేయంభూర్గ దా ధ రో
 భోక్తా అన్నంబ్రహ్మ అహంచ బ్రహ్మ భోక్తా చ బ్రహ్మ సౌవర్ణ మిదంపాత్రం
 అక్షయ్యవటచ్చాయేయం కాలసంజ్ఞ కేభ్యోవిశ్వేభ్యో దేవేభ్యః || ఇదమ
 న్నం అమృతస్వరూపం అక్షయ్యత్ప్యర్థంయథాభాగంహవ్యం తత్సత్ స్వా
 హానమమ || గయాయాంశీరుద్ర (విష్ణు) సాదాదిసమస్తతీర్ణేషు దత్త
 మ స్త్వితిభవంతో | బ్రువంతు | గయాయాం దత్తమస్తు | ఓంభూర్భువస్సువః
 ... ప్రచోదయాత్ || హస్తోదకం దత్వా దేవసవిత్రః పుసువ | పృథివీ తైపాత్రం
 ద్యౌరక్షిణానం బ్రహ్మణస్తాముఖేజుహోమి బ్రాహ్మణానాంత్వాప్రాణానా
 నయోర్జుహోమ్యక్షీ తమసిమైషాంక్షేషా అముత్రాముస్మిన్ లోకే ||
 ఇదంవిష్ణుర్విచక్ర మేత్రే) ధానిద ధేపదం | సమూఢమస్యవాగ్ం సురే || కామ
 సంజ్ఞకవిశ్వేదేవా ఏతద్వోహవ్యం సపరికరం కామసంజ్ఞక విశ్వేదేవా
 దేవతా ఇదమన్నం సపరికరం హవ్యం బ్రాహ్మణస్తా హవసీ యార్థే ద త్తం
 దాస్యమానంచాత్మప్తే స్తత్సర్వంగయేయంభూర్గ దా ధ రో భోక్తా అన్నం
 బ్రహ్మ అహంచ బ్రహ్మ భోక్తా చ బ్రహ్మ సౌవర్ణ మిదంపాత్రం | అక్ష
 య్యవటచ్చాయేయం కామసంజ్ఞ కేభ్యోవిశ్వేభ్యో దేవేభ్యః ఇదమన్నం
 అమృతస్వరూపం అక్షయ్యత్ప్యర్థంయథాభాగంహవ్యం తత్సత్ స్వా
 హానమమ || గయాయాంశీరుద్ర (విష్ణు) సాదాదిసమస్తతీర్ణేషు దత్తమ స్త్వి
 తిభవంతో | బ్రువంతు | గయాయాం దత్తమస్తు | విశ్వేదేవోపస్థానం | యే దే

వాదవ్యే కాదశ్శస్థాః పృథ్వివ్యామధ్యై కాదశ్శస్థాః పుషదోమహినై కాదశ్శ
స్థాః తేదేవాయజ్ఞమిమంజుషధ్యమ్॥

అథ ప్రేతత్వక్తం (దత్తం) ఓంభూర్భువస్సువః... ప్రచోదయాత్ ॥
(ప్రాచీనావీతీ) హస్తోదకందత్వా సవ్యంజాన్వాచ్యం పృథ్వివీతేపాత్రం ద్యౌ
రశ్చిధానం బ్రహ్మణస్త్యాముఖేజుహోమి బ్రాహ్మణస్య త్వాప్రాణాపాన
యోర్జుహోమ్యక్షిత మసిమాస్యక్షేప్తాఅత్త్రాముష్మిన్లోకే । ఇదం
విష్ణుర్విచక్రమే త్రేథానిదధేప్రదం సమూఢమస్యపాగ్ంస్తురే ॥ శ్రీవిష్ణో
అన్నంరక్షస్వపితః .. గోత్ర ... శర్మన్ ప్రేతమరణదినాదారభ్యద్వాద
శేహనిసపిండికరణాభ్యైకోదిషాన్నప్రాదే ప్రేతార్థేపతత్రే ఇదమన్నం
సపరికరంపితా... గోత్ర... శర్మాప్రేతోదేవతేదమన్నంసపరికరం బ్రాహ్మ
ణస్త్యాహవసీయాథే దత్తందాస్యమానంచాత్మప్రేస్తత్సర్వ మమృతస్వ
రూపంరాజితంపాత్రమక్షయ్యవటచ్చాయేయంపితే... గోత్రాయ—
శర్మణే ప్రేతాయ ఇదమన్నంసపరికరంసవ్యంజనంసతాం బూలంసదక్షిణా
కంసతిలాపిధానోదకుంభం ప్రేతత్వప్యర్థముపత్తిషుతు॥ ఇతితిలోదకం భూ
మావిస్సజేత్ । తత్ప్రీతాదిత్వక్తం (దత్తం) ఉపవీతీ) అన్నాదిక పో
తుంణం ఓంభూర్భువస్సువః .. ప్రచోదయాత్ । అపిదక్షిణంపరిషిచ్య తత్ప్రీ
త్రర్థంహస్తోదకందత్వా పృథ్వివీతేపాత్రిం ద్యౌరశ్చిధానం బ్రహ్మణస్త్యా
ముఖేజుహోమి । బ్రాహ్మణానాంత్యాప్రాణాపానయోర్జుహోమ్యక్షిత
మసిమైషాంత్యేప్తాఅత్త్రాముష్మిన్లోకే । ఇదంవిష్ణుర్విచక్రమేత్రేథా
నిదధేప్రదం । సమూఢమస్యపాగ్ంస్తురే ॥ స్వధాశ్రీవిష్ణోకవ్యం రక్షస్వ ।
తత్ప్రీతః... గోత్ర... శర్మన్ వసురూపవతత్రైకవ్యంసపరికరం॥ తత్ప్రీతా
... గోత్ర... శర్మావసురూపోదేవతేదమన్నంసపరికరం॥ బ్రాహ్మణస్త్యా
హవసీయాథేదత్తం దాస్యమానంచాత్మప్రేస్తత్సర్వంగయేయం భూర్గ
దాధరో భోక్తాఅన్నం బ్రహ్మఅహంచ బ్రహ్మభోక్తాచ బ్రహ్మనర్వంఖల్వి

దంబ్రహ్మ | రాజతమయంపాత్ర మక్షయ్యవటచ్చాయేయం || తత్ప్రి
 తే... గోత్రాయ... శర్మణే వసుదూపాయ ఇదమన్న మమృతస్వరూప
 మాతృప్రేర్దాస్యమాన మక్షయ్యత్ప్రర్థం యథాభాగమోంతత్సత్
 స్వధానమమ|| గయాయాం శ్రీవిష్ణుపాదాదిసమస్తీర్థేషుదత్తమస్త్రితి
 భవంతోబ్రువంతు.. దత్తమస్తు|| (ఉపవీతీ) ఓంభూర్భువ... ప్రచోద
 యాత్ || ఇతిపితామహపాత్రే అన్నాదికంప్రోక్ష్య|| (ప్రాచీనావీతీ) హస్తోద
 కందత్వా || ప్రథివీత్రేపాత్రం... సురే || స్వధాశ్రీవిష్ణోకవ్య రక్షస్వ
 తత్ప్రితామహ... గోత్ర... శర్మన్రుద్రరూపపతతైకవ్యం సపరికరంతత్ప్రి
 తామహఃగోత్రః... శర్మారుద్రరూపోదేవ తేదమన్నంసపరికరంబ్రాహ్మ
 ణస్తావ్వాహవసీయార్థేదత్తందాస్యమానంచాత్మప్రేః... రాజతమయంపా
 త్రమక్షయ్యవటచ్చాయేయ తత్ప్రితామహాయ... గోత్రాయ... శర్మ
 ణేపద్యరూపాయేదమన్న మమృతస్వరూపమాతృప్రేర్దాస్యమాన మక్ష
 య్యత్ప్రర్థంయథాభాగమోంతత్సత్ || స్వధానమమ|| గయాయాంశ్రీ
 విష్ణుపాదాది... బ్రువంతు|| గయాయాందత్తమస్తు|| ఉపవీతీ|| ఓంభూర్భు
 వస్తువః... ప్రచోదయాత్ || ఇతిప్రపితామహపాత్రే అన్నాదికంప్రోక్ష్య||
 (ప్రాచీనావీతీ) హస్తోదకందత్వా|| సృజివీత్రేపాత్రం ద్వా... సురే|| స్వధా
 శ్రీవిష్ణోకవ్యంరక్షస్వ తత్ప్రిపితామహ... గోత్ర... శర్మన్రుద్రరూప
 పతతైకవ్యంసపరికరం|| తత్ప్రిపితామహః... గోత్ర... శర్మాదిత్యరూ
 పోదేవ తేదమన్నంసపరికరం|| బ్రాహ్మణస్తావ్వాహవసీయార్థేదత్తం... వట
 చ్చాయేయం|| తత్ప్రిపితామహాయ... గోత్రాయ... శర్మణోదిత్యరూపా
 యేదమన్నంమమృతస్వరూప మాతృప్రేర్దాస్యమానమక్షయ్య త్ప్రప్ర
 ర్థంయథాభాగమోంతత్సత్ || స్వధానమమ|| గయాయాంశ్రీవిష్ణుపాదాది
 ... బ్రువంతు|| ఇతిపితృతీర్థేనసదర్భతిలోదకం భూమావిస్సజేత్ || గయా
 యాందత్తమస్తు|| పితృద్యుపస్థానం|| యేచేహస్తీతరోయేచనేహయాగ్శ్చ
 విదయాగ్ ఉచనప్రవిద్మ|| అగ్నేత్వంవేత్థయద్దతేహతవేదస్స్వధాభిర్వృజ్ఞ
 గ్ంసుకృతవజషస్వ|| విష్ణుత్వకం (దత్తం) ఉపవీతీ|| ఓంభూర్భువస్తువః...

ప్రచోదయాత్ || ఇత్యన్నాదికంపోక్ష్య||హస్తోదకందత్వా|| దేవసవిత్రః
 ప్రసూప|| ఘనీవీతేపాత్రిం...స్తురే|| శ్రీవిష్ణోహవ్యంరక్షస్వ || శ్రాద్ధసంర
 క్షక శ్రీమహావిష్ణోవీతతేహవ్యంసపరికిరంశ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణు
 దేవ తేదమన్నం సపరికిరంహవ్యం బ్రాహ్మణస్తాహవనీయాథే దత్తం
 ...సౌవర్ణం పాత్రనుక్షయ్య వటచ్చాయేయం శ్రాద్ధసంరక్షకక్రీమహా
 విష్ణవే శంఖచక్రిగదాధరాయలక్ష్మీసమేతాయ ఇదమన్న మమృతస్వ
 రూప మాత్యైస్సాస్యనూన మక్షయ్యశృప్త్యర్థం యథాభాగమోం
 తత్సత్ || హవ్యంస్వాహణమను||గయాయాం శ్రీవిష్ణుపాదాది...బ్రువం
 తు|| గయాయాండత్తమస్తు|| విష్ణూపస్థానం || తద్విష్ణోఃపరమం ప్రదగ్ం
 సనాపశ్యంతిసూరయః| దివీవత్సురాతతమ్ | తద్విష్ణోఃసోవిప్రస్యహో
 జాగ్రువాగ్ం ప్రస్సమింధతేవిష్ణోర్యత్పరమంప్రదమ్ || అథ మంత్రితంత్ర
 స్వరవర్ణ లోపప్రాయశ్చిత్తార్థందశ గాయత్రీమంత్రజపంకరిష్యే|| ఇతిశిష్టా
 చారసాంప్రదాయః||శ్లో|| సప్తవ్యాధాదశార్ణేషు మృగాఃకాలాంజనే
 గికా|చక్రివాకాశ్చరద్వీపేహంసాస్సరసమానసే| యేన్మజాతాఃకురుక్షే
 త్రేబ్రాహ్మణావేదపారగాః|ప్రస్థితాదీర్ష మధ్వానం యాయం శేభ్యోవసీ
 దత|అమూర్తానానాంచమూర్తానాంపితృణాందీప్తతేజసామ్| నమస్యా
 మిసదాతేసాంధ్యాయినాం యోగ చక్షుషామ్|| చతుర్భిశ్చ చతుర్భిశ్చ
 ద్వాభ్యాంపంచ శ్చేవచ||హూయ తేచపునర్ద్వాభ్యాంసమీవిష్ణుఃప్రసీదతు
 బ్రహ్మవిణంబ్రహ్మహవిద్రబ్రహ్మగ్నా బ్రహ్మణాహుతం| బ్రహ్మైవతేన
 గంతవ్యంబ్రహ్మకర్మసమాధినా||యజ్ఞేస్వరోహవ్యసమ స్తకవ్య|భోక్తావ్య
 యాత్తాహోవ్యోకోత్ర|తత్సన్నిధానాదపయాంతుసద్యో|రక్షాంస్యశేషా
 న్యసురాంస్ససర్వే || తాంయోగినశింతయంతిత్వాం యజంతి చయజ్వ
 నః|హవ్యవ్యభుకేక స్త్వంపితృ దేవస్వరూపధృత్||కర్తాక్రియాణాం సస
 ఇజ్యతేక్రేతుః|సవవతిత్కర్మఫలంచయచ్చ| సుగదియత్సాధనమప్యశే
 షం|హారేర్షుకించిత్స్వతిర్షి క్తమస్తి||గయాయాంధర్మప్యై చనదసిబ్రహ్మ
 ణస్సతే|గయాశ్చేవతేచైవపితృణాంద త్తమక్షయమ్|| దేశకాలపాత్ర

మంత్రితంత్రిక ర్తృభో క్తృస్థలహవిద్వివ్యాదిభ్య స్సర్వం మ్యానాతిరిక్తా
భ్యామచ్చిద్రమ స్త్వితి భవంతో బ్రువంతు | ఇతినదర్భయవ తిలోదక
ముత్స్పజేత్ || సర్వం మ్యానాతిరిక్తా న్యా మచ్చిద మస్తు || ఈశానవిష్ణుకమ
లాసనకార్తికేయవహ్నిత్రీయారగ్రజనీశ గణేశ్వరాణాం | క్రాంచామ
రేకద్రంలశోద్భవకశ్యపాణాం | పాదాన్నమామిసతతం పితృముక్తిహే
తున్ || దారాద త్తం || (పా) ..) పితృః... గోత్రస్య... శర్మణః పేతస్య
ప్రేతత్వవిముక్త్యగ్గం మరణదినా దారభ్య ద్వాదశేహని ససింధీకరణా ఖ్యై
కోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధపితరం... గోత్రం... శర్మణం ప్రేతముద్దిశ్య (మయా)
త్వయాకృతేనపితృః... మరణదినారభ్య ద్వాదశేహని ససింధీకరణా
ఖ్యైకోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధే తత్పితృపితామహాప్రపితామహాన్... గోత్రాన్...
శర్మణః వసురుద్రాదిత్యరూపాన్ కాలకామక తంజ్జికాన్ విశ్వాన్ దే
వాన్ శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహావిష్ణుం చ ఉద్దిశ్య మయా క్రియమానేనపితృః
ససింధీకరణా ఖ్యైకోద్దిష్టాన్న శ్రాద్ధేనపితృః... గోత్రస్య... శర్మణః ప్రే
తస్య మరణదినా దారభ్య ద్వాదశేహని ససింధీకరణా ఖ్యైకోద్దిష్టాన్న శ్రా
ద్ధే తత్పితృపితామహాప్రపితామహానాం... గోత్రాణాం... వసురుద్రాది
త్యరూపాణాం కాలకామసంజ్జికవిశ్వేషాం దేవానాం శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమ
హావిష్ణోశ్చపితృః గోత్రస్య... శర్మణః పేతస్య తత్పితృపితామహా ప్రపితా
మహాన్... గోత్రైః... శర్మణిః వసురుద్రాదిత్యరూపైస్సహసమానోదక
సాపిండ్యస్థిద్ధిద్వారావస్వాదిపితృలోకావా ప్తిన స్త్వితి భవంతో బ్రువంతు ||
ఇతినదర్భ తిలోదకముత్స్పజేత్ || వస్వాదిపితృలోకావా ప్తినస్తు! నమస్కా
రః || నమోదేవేభ్యః || స్వధా (పేత) తత్పితృపితామహాప్రపితామహేభ్యః
నమోవిష్ణవే || ఇతినమస్కృత్య || ఓం తన్నృప్తా ఓం తద్వాయుః || ఓం తదాత్మా
ఓం తద్వత్స్యం ఓం తక్సర్వమ్ || ఓం తత్సుక్తోర్షమః | అ తస్యై రతిఘాతేషు
గుహయాం విశ్వమూర్తిషు | త్వం యజ్ఞస్త్వం వషటూర స్త్వమింద్రి స్త్వం
రుద స్త్వం విష్ణుస్త్వం బ్రహ్మత్వం ప్రజాపతిః స్వంతదాపతపోశ్యోతీ రసోమృ

తంబ్రహ్మభూయవస్సురోమ్ || శ్రీధ్ధాయాంప్రాణే నివిష్టామృతంజు
హోమిశ్రీధ్ధాయామసానేనివిష్టామృతంజుహోమి | శ్రీధ్ధాయాంవ్యానే
నివిష్టామృతంజుహోమి | శ్రీధ్ధాయాముదానేనివిష్టా అమృతంజుహోమి |
శ్రీధ్ధాయాగ్ంసమానేనివిష్టామృతంజుహోమి || బ్రహ్మణిమత్తామృ
తత్వాయ || మధువాతాఋతాయతే మధుక్షరంతిసింధవః మాధ్వీర్ష
స్తంతోషధీః | మధునక్తముతోషసిమధుమత్పార్థివన్రజః | మధుద్యౌ
రస్తునఃశితా | మధుమాంస్తోవస్తస్పతిర్మధుమాగ్ం అస్తుసూర్యః | మాధ్వీ
ర్గావోభవంతునః || యథాసుఖం పరిషేచనమ్ || ఓమ్భూయ్యుచస్సునః...
ప్రచోదయాత్ || సత్యంత్యతేన్ నపరిషించామి | సర్వత్రహస్తోదకం
దత్వా || కాలసంజ్ఞికావిశ్వేదేవా అమృతమస్తు || కామకసం...దేవా
అమృతమస్తు || ఇత్యాపోశనందత్వా || ప్రేతాయఅమృతమస్తు || తత్ప్రీతే
అమృతమస్తు || తప్రీతామహాయఅమృతమస్తు || తత్ప్రీతామహాయ | అ
మృతమస్తు || శ్రాద్ధసంరక్షకశ్రీమహావిష్ణవే | అమృతమస్తు || ఇత్యాపోశనం
దత్వా || అమృతోపస్తరణమసి | ఇయంభూర్గయా | ఏతే బ్రాహ్మణాగదాధ
రాః పితృరూషీశ్రీజనార్దనః | ప్రియతాం | ఓంతత్సత్ || బ్రహ్మర్షణమస్తు || శ్రీ
ధ్ధాయాంప్రాణేనివిష్టామృతంజుహోమి | శివోమావిశాప్రదాహాయ ప్రా
ణాయస్వాహా || శ్రీధ్ధాయామసానేని విష్టామృతంజుహోమి | శివోమావిశా
ప్రదాహాయప్రదాహాయస్వాహా || శ్రీధ్ధాయాంవ్యానేనివిష్టామృతంజుహో
మి | శివోమావిశాప్రదాహాయవ్యానాయస్వాహా || శ్రీధ్ధాయాముదానేని
విష్టామృతంజుహోమి | శివోమావిశాప్రదాహాయ ఉద్ధానాయస్వాహా ||
శ్రీధ్ధాయాగ్ం సమానేనివిష్టామృతం జుహోమి | శివోమావిశా ప్రదా
హాయస్తమానాయస్వాహా || బ్రహ్మణిమత్తామృతత్వాయ | ఇతిప్రాణా

హుతిమంత్రాన్వితేత్ || యథాసుఖంజుషధ్వం | ఇతికర్తృవాక్యం |
 జుమామహీ || కలకలికృతాన్దోమాన్ద్రవ్యదేహాత్మసంభవాః | సర్వా
 స్వరతిచిత్తస్థాభగవాన్ దేవకీసుతః || మంత్రమధ్యేకీయామధ్యేవిష్ణాస్సృ
 రణపూర్వకం | యత్కించిత్రీయతేకర్మతత్కర్మసఫలంభవేత్ || అపే
 షీతంయూచితవ్యం త్యాజ్యంచైవాసపేషీతం ఉపవిశ్యసుఖేనైవ భోక్త
 వ్యంస్వప్నమానసైః || మక్షీకాశయద్వాస్వరాస్వధీతౌప్తమస్తి | యద్ధ
 స్తయోశ్చమిత్యర్షన్న భేషుసర్వోతాతేఅపిదేవేష్యస్తు | భోక్తృణాం
 మక్షీకాబాధానివృత్తిరస్తు || ఆనంతరంభుంజానాన్ తృప్తాన్జ్ఞాత్వా || ఓం
 భూర్భువస్సువః... ప్రచోదయాత్ | మధువాతా... భవంతుః || మధు
 మధుమధు || అక్షస్సమీమదంతవ్యావప్తియాఅధూవత| అస్తోషద్ద స్వభా
 నవోవిప్రా| నవిషయామతీ| యోజాన్విండ్రతేహాః || మధుమధుమధు || ఏత
 చ్చాచ్ఛిద్ధంసంపన్నం || సుసంపన్నం || పీతవికరం || కించిదన్నమాదాయ ||
 (ప్రాచీనావీతీ) సితః... గోత్ర... శర్మకప్రేతమరణదినాదారభ్య ద్వాద
 శేహానిసపిండికరణాభ్యైకోద్దిష్టాన్నశ్రాద్ధపీతత్పృతిరస్తు || అస్తుత్పిః ||
 సతిలముదకమన్నంభోజనచాత్రసమీ పేతుష్టిముత్పుజేత్ || పీతవికిర
 పిండంభూనూనిధాయ || యథా|| దర్భానా స్తిర్యతిలోదకంవిసియ | వితే
 ... గోత్రాయ ... శర్మకేపీతాయ మరణదినాదారభ్య ద్వాదశేహాని
 సపిండికరణాభ్యైకోద్దిష్టాన్నశ్రాద్ధేకిరపిండఉపతిష్ఠతు || పిండసోపర్యే
 తత్తిలోదకముపతిష్ఠతు | పృథక్పాత్రేకించిదన్నమాదాయ || తత్పితః |
 తృప్తాస్స || తత్పిపితామహః తృప్తాస్స || తత్పిపితామహః తృప్తాస్స || తృప్తా
 స్సృః || ఇతిబ్రాహ్మణావదేయః || అసంస్కృతంప్రమీతాయేత్యాగినో
 యాఃకులస్త్రియః | దాస్యామితేభ్యో వికిరమన్నంతాభ్యశ్చ వైత్పకమ్ |
 పరిషిచ్య || సవ్యం || కాలసంజ్ఞకా విశ్వేదేవాః తృప్తాస్స || కామ
 సంజ్ఞకవిశ్వేదేవాః తృప్తాస్స || తృప్తాస్సృః ఇతిబ్రాహ్మణావదేత్ ||

శ్లో॥ అసోమపాశ్చయేదేవా యజ్ఞభాగవివర్జితాః | తేభామన్నంప్రదా
 న్యామి వికిరంవైశ్వలైవికమ్ || పరిచ్య || పునః కించిదన్నమాదాయ |
 శ్రాగ్ధనంవక్షక శ్రీమహావిష్ణోత్పస్తాసి || తృస్తాస్మి || అ స ం శ యో
 భ వే ద్వి ఘ్న ర్మోక్ష సాధనమప్యయమ్ | ప్రిణాంచవరం శ్రేష్ఠం
 వికిరాన్నంచవైష్ణవమ్ | పరిషి చ్య || ప్రాచీనాపీఠి) దేవపితృమధ్యేభూమా
 ప్రోక్ష్యతితదక్షిణాగాన్ దర్శానాస్తీర్య || తేషుతిలోదకం నిసీయ ||
 యోగ్నిదద్దా యేనగ్నిదద్దా యేవాజాః కులేమమ || భూమాదత్తేన
 పిండేనత్పస్తామాంతుపరాంగతిమ్ || అగ్నిదగ్ధేభ్యః అనగ్నిదగ్ధేభ్యః అస్మ
 త్కులప్రసూతమృ తేభ్యః అయంవికిరపిండస్సృధానమః | అగ్నిదగ్ధాః
 అస్మగ్నిదగ్ధాశ్చమార్తయంతామ్ || ఏతద్వ స్తిలోదకమ్ || పాత్రోచ్ఛిష్టభా
 గ్భ్యోఽన్నంచీయతామ్ || యజమానకులేజాతాదాసాదాస్యన్న కాంక్షి
 ణః | తేనర్వేత్పృష్ఠిమామీంతు మయాఽత్తేనభూతలే|| అమృతాపిధాన
 మసింధతిసర్వేషాముత్తరాపోశనానిదత్వా || శ్రీద్ధాయాం ప్రాణేనివిశ్వా
 ఽమృతగోంహుతమ్ | ప్రాణమన్నేనాప్యాయస్వ... సమానమన్నేనాప్యా
 యస్వ | అంగుష్ఠమాత్రిః పురుషోఽంగుష్ఠంచ సమాశ్రితః | ఈశస్సర్వస్యజ
 గతః ప్రభుః ప్రీణాతివిశ్వభుక్ || రారవేపుణ్యనిలయే పద్మార్బుడనివాసినా
 మ్ || అద్రినాముషకంద త మక్షయ్యముపతిష్ఠతు || ఆచమ్య || ప్రాణానాయ
 మ్య | ఏవః గుణ... తిశ్నా (ప్రా... తీ) పితః... గోత్రస్య... శర్మణః
 శ్రీతస్య మః ణదినాదారభ్య ద్వాదశేహని సపిండికరణాఖ్యైకోద్దిష్టాన్న
 శ్రాగ్ధేతిలోదక పిండప్రదానంపిష్యే || కురుచ్య || ప్రేతాహుతి శేషం
 శ్రాగ్ధేశేషాన్నంచ సంస్పృజ్య | ఏకపిండంకృత్వా || తతః అగ్నికరణముత
 శేషం శ్రాగ్ధేశేషాన్నంచ సంస్పృజ్య పిండతీయంకృత్వా || పిండస్థానే గోమ
 యేనోపలిప్య పిండస్యాధః ఏదద్దర్శాస్తరణ ముపతిష్ఠతు || దర్శోపర్వే
 తత్తిలోదక ముపతిష్ఠతు || పిత్రే... గోత్రాయ... శర్మణే ప్రేతాయ
 మః ణదినాదారభ్య ద్వాదశేహని సపిండికరణాఖ్యైకోద్దిష్టాన్న శ్రాగ్ధే
 ప్రేతాధేః ఏషపిండః ఉపతిష్ఠతు || పిండస్యోపర్వే తత్తిలోదక ముప
 తిష్ఠతు | శ్రీతపిండస్య పశ్చిమతః తత్పితృపితామహ ప్రసితామహః

నాం పిండప్రదానం కుర్యాత్ || అత్రోగోమయే నానులిప్య || అపాం
 మేధ్యం యజ్ఞియగ్ంస దేవగ్ం శివమిస్తుమే | అచ్చేత్తావోమారిషం
 జీవాసిశరదశ్శతమ్ || అచ్చినతి || అసఉపస్పృశ్య || అద్భిరనోక్ష్య||
 అపహతాఅనురారక్షాగ్ంసిపిశాచావేద్యపదః|| ఇతి భూమిముల్లిఖ్య|| అప
 ఉపస్పృశ్య|| శు ధంతాంతితరః| శుధంతాంపితామహః|| శుంధంతాం
 ప్రపితామహః|| ఇత్యద్భిరవోక్ష్య|| అయంతునఃపితరోమనోజవసః|| ఇత్య
 భిమంత్ర్యసక్తదాచిన్నం బహిరూర్ణా మృదుస్యోసం పితృభ్యస్తావి
 రామ్యుచామ్| అస్మిన్ త్పిదతుమే పితరస్థాస్మాభ్యః పితామహః ప్రపితా
 మహాశ్చానుగైససా|| దర్భానాస్త్ర్యన్వూర్జయంతాంతిత్పితరః|| మో
 ర్జయంతాంతప్పితామహఃమూర్జయంతాంతప్పిపితామహః|| ఇతితిలోద
 కంనిసీయ||సవ్యంజాన్వాచ్య || ఏతత్తైతత్పితః...గోత్రీ...శర్మణ్ వసురూ
 పయోచ త్వామను| తత్పిత్రేగోత్రాయ...శర్మణేవసురూపాయయోచత
 మనుగచ్ఛంతి తేభ్యశ్చాయంపిండస్తస్మైతే స్వధానమః|| గయాయాం
 దత్తమస్తు|| ఏతత్తైతత్పితామహ...గోత్ర...శర్మణ్ రుద్రీరూపయోచ
 త్వామనుతత్పితామహాయ...గోత్రాయ... శర్మణేరుద్రీరూపాయయో
 చతమనుగచ్ఛంతి తేభ్యశ్చాయంపిండస్తస్మైతే స్వధానమః| గయా
 యాందత్తమస్తు||ఏతత్తైతత్పిపితామహ ... గోత్రీ ... శర్మణ్ ఆదిత్యరూ
 పయోచ త్వామనుతత్పిపితామహాయ...గోత్రాయ...శర్మణేఆదిత్యరూ
 పాయయోచతమనుగచ్ఛంతి తేభ్యశ్చాయం పిండస్తస్మై తేస్వధానమః||
 గయాయాందత్తమస్తు|| మధువాతాఋతాయతే మధుక్షరృతిసింధవః|
 మాఘీర్షసంత్యాపధీః మధుసక్తముతో మసీమధుమత్పృష్ఠివగ్ంరజః|
 మధుద్యౌరస్తునఃపితామధుమానోవృషస్పతి ర్మధుమాగ్ం అస్తుసూ
 ర్యః| మాఘీర్షావోభవంతుః|| ఇతిమధుదత్వా || అథపిండసంయోజన

మ్॥ ఆచమ్య ఏవం గుణ... పుణ్యతిథౌ ప్రాచీనావీతీ॥ పితృ... గోత్రస్య... శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినా దారభ్యద్వాద శేహని సపిండికరణాఖ్యాన్న శ్రాద్ధే పిండసంయోజనంకరిష్యే॥ (సవ్యం) కాలే అనుష్ఠానం యథాశక్తి ప్రియశ్చి త్తంకరిషే॥ సమస్తసంప... పదమ్॥ (ప్రా... తీ, పితృః గోత్రస్య... శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినా దారభ్యద్వాద శేహని సపిండికరణాఖ్యాన్న శ్రాద్ధే పిండసంయోజనంకర్తుం అధికార సంపద స్త్వితీ భవంశో బుధిపంతు॥ కర్తుం అధికార సంపదన్తు॥ (ఉపవీతీ) ఓం భూః ఓం భువః... పుణ్యతిథౌ (ప్రాచీనావీతీ) పితృః... గోత్రస్య... శర్మణః ప్రేతస్య మరణదినా దారభ్యద్వాద శేహని సపిండికరణాఖ్యాన్న శ్రాద్ధే పితృః... గోత్రస్య... శర్మణః ప్రేతస్య తత్పితృ పితామహా పృథితామహైః... గోత్రైః... శర్మభిః వసురు ద్రాదిత్యరూపై స్వహసమానో దకసాపిండ్య సిద్ధిద్వారావస్వాదిత్యలోకా వాప్త్యర్థం పితృః... గోత్రస్య... శర్మణః ప్రేతస్య తత్పితృ పితామహా ప్రపితామహా నాం... గోత్రాణాం శర్మణాం వసురు ద్రాదిత్యరూపాణాం పిండై స్సహ (ఉపవేతీ) సంయోజయిష్యే॥ సంయోజయ॥ అథ కృచ్ఛ్రిత్రయాణి దద్వా త్ అథ పిండసంయోజనక్రమః॥ మధువతా ఋతాయ తే... భవంతు నః॥ ఇతి మధుదత్వా ప్రితపిండం త్రేధా విభజ్య॥ నారాయణ నారాయణ నారాయణ॥ ఏకభాగమాదాయ సంగచ్ఛద్వ్యం సంవదధ్యం సంవోమ నాగ్ం సిజానతామ్॥ దేవాభాగం యథా పూర్వే॥ సంజానానా ఉపాసత॥ సమానోమంత్రస్సమితిస్సమానీ సమానం మనస్సహ చిత్తక్షేమాం॥ సమా సంకేతో అభిసగ్ం రభధ్యం॥ సంజానేన వోహవిషాయజామః॥ ఏకభాగ మాదాయ పితృః... గోత్ర... శర్మణ్ ప్రేత ప్రేతపిండ (సృభమాంశం) త్వత్పితృభిః... గోత్రైః... శర్మభిః... వసురుపై స్సహ సంయోజయిష్యే సంయోజయేతి ప్రత్యక్ష సంయోజయేత్॥ తస్మై తేస్వధానమః॥ యే స మావాస్సమసః పితృయమరాజ్యే॥ తేషాం లోకస్వధానమః యజ్ఞో దే వేషుకల్పతామ్॥ యే సజాతాస్సమనసః॥ దేవాజీవేషుమామకాః॥ తేషాం

శ్రీరమ్యకల్పతామ్ | అస్మిన్ లోకేశతగంస్తమాః | నారాయణనారాయణ
 ప్రేతస్యద్విత్తీయ పిండభాగమాదాయ || సంగచ్ఛద్భగం సం వదద్భవం...
 సంజ్ఞానేనోహవిషాయజామః || పితః... గోత్ర... శర్మన్ ప్రేతప్రేతపిండ
 (ద్విత్తీయాంశం) త్వత్ప్రీతామహైః || ... గోత్రైః... శర్మభిః పుద్రీకూపైత్స
 హసంయోజయిష్యే || సంయోజయేతి ప్రత్యుక్తే సంయోజయేత్ || తస్మై
 తేస్వధానమః || యేసమానాస్సమనసః... అస్మిన్ లోకేశతగంస్తమాః |
 నారాయణ నారాయణ || ప్రేతస్యత్వత్తీయ పిండభాగమాదాయ || సంగ
 చ్ఛద్భగం సంవదద్భవం... సంజ్ఞానేనోహవిషాయజామః || పితః...
 గోత్ర... శర్మన్ ప్రేతప్రేతపిండ (త్వత్ప్రీతీయాంశం) త్వత్ప్రీతామహైః...
 గోత్రైః... శర్మభిః ఆదిత్యరూపై సుహసంయోజయిష్యే || సంయోజ
 యేతిప్రీత్యుక్తే సంయోజయేత్ || తస్మై తేస్వధానమః || యేసమానాస్స
 మనసః... అస్మిన్ లోకేశతగంస్తమాః || నారాయణ నారాయణ నారా
 యణ || ఏవవోనుగతః ప్రేతః పితృసామాన్యమాప్తవాన్ | శివంభవతు
 శేషాణాం జాయంతాంస్థిరజీవినః || ఇతః పరం ప్రేతశబ్దానాస్తి || చతుర్థోప
 నిపర్వతే ||

త్రిసపిండనేవిశేషః | ఏవవోనుగతా ప్రేతాపితృసామాన్యమీ
 యుషీ | శివంభవతు శేషాణాం జాయంతాం స్థిరజీవినః || ఇతి ||

అథ వైతరణీ గోదానమ్

ఆచమ్య... ఏవంగుణ... పుణ్యతిథౌ ప్రాచీనావీతీపితృః... గోత్రీ
 స్య... శర్మణః వరురూపస్య సుఖనవైతరణీ సద్యస్తరణార్థం శ్రీమహీ
 విష్ణుప్రీత్యర్థం మహావైతరణీసంజ్ఞిక గోదానంకరిష్యే || తదంగబ్రాహ్మ
 ణాపూజాంకరిష్యే || శ్రీమహావిష్ణురూపస్య బ్రాహ్మణస్య ఇదమాసనం ||
 ఉభాభ్యామిదంపాద్యం || శ్లో || సమోస్త్యనంతాయ సహస్రమూర్తయే

సహస్రపాదాక్షిణిలోను బాహవే | సహస్రనామ్నో పురుషాయ శాశ్వతే
 సహస్రకోటియంగధారణేనమః || గంధారాగ్రమేత్రసః పుష్పారాగ్రమేతిలాః ||
 అథగోపూజాంకృత్యా || శ్లో || యమద్వా రేమహామోకే తస్మాత్తర
 ణీనదీ తాంతరుంగాం ప్రదాస్యామి ఉత్తారయనుఖనతమ్ || గవామంగే
 ము... చ్చమే || అస్మై బ్రాహ్మణాయ... శాఖాధ్యాయినే... గోత్రాయ
 ... పృతి గ్రహీత్యే శ్రీమోన్ శ్రీమతః... గోత్రః... నాతాధర్మపత్నీ
 సమేతోహ || (ప్రాచీనావీతీ) పితృః... గోత్రస్య... శర్మణః వసురూప
 స్వసుఖనవై తరణీనద్యుత్తరణిం వై తణీసంజ్ఞక గోదాసం శ్రీమహా
 విష్ణుప్రీతిం కామయమానస్తుభ్యహం సంప్రదదేనమమ || ఇతి ధేను
 పుచ్ఛంగాగ్రహయిత్వా || సకుశతిలోదకంద త్యా దేవస్వత్వానవితుఃప్రస్త
 వే... ప్రతిగృహ్యమామి || రాజాత్వావరుణసయతు... పృతిగృహ్యేతు |
 గోదాసందద్యాత్ || గోదోనసాచ్యుక్త్యార్థం దక్షిణాంతుభ్యమహారంసంపి
 దదేనమమ || ఏవం... ప్రీత్యర్థం (త్వయా) (మయా) కృతేనవై తరణీ
 సంజ్ఞకగోదాసేవభగవాన్... పితృః... గోత్రస్య... శర్మణః వసురూప
 స్వసుఖనవై తరణీనద్యుత్తరణిం కరోత్స్వితీ భవంతోబువంతే || సుఖేన
 వై తరణీనద్యుత్తరణింకరోతు || తదభావేగోమూర్త్యంవాదద్యాత్ || అథ
 దశదానాని విక్షేపదానాని మహాదానానిచ కుర్యాత్ ||

పూర్వోక్త ఏవంగుణ... తిథా... (ప్రాచీనావీతీ) పితృః గోత్రస్య
 ... శర్మణః వసురూపస్వమహావై తరణీ గోదాససాచ్యుక్త్యార్థం దశదా
 నానికరిష్యే || ఇతి సరకల్పః || హోహాణపూజాంచ్యుత్వా ||

అథ దశదానాని శ్లో || గవామంగేష్వ తిష్ఠంతి భవనానిచతుర్దశ | యస్మాత్త
 స్మాచ్చివం మేస్యాదతశ్శాంతిం పయచ్ఛమే || అస్మై బ్రాహ్మణాయ శ్రీమ
 హావిష్ణుస్వరూపాయ... గోదాసం... గోదాసంకృత్యా || నమమ | భూదా
 నమకుర్యాత్ || శ్లో || సర్వసన్యాశ్చయభూమి ర్వకాహేణసముద్ధృతా |
 తవంతపుష్కలదా అతశ్చాంతిం ప్రయచ్ఛమే || ఇతి భూదాసంశ్లో || తిలాః
 చామహారానిత్యం విష్ణుద్దేహాసముభ్యవాః | హేపహరంతుమేషిప్రీ మత
 శ్శాంతింప్రీయచ్ఛమే || ఇతి తిలదాసందద్యాత్ || శ్లో || హిరణ్యగర్భ

గర్భస్థం హేమచీజంవిభావసోః | అనంత పుణ్యఫలద మతశ్శాంతిప్రయ
 చ్చమే | ఇతిహారణ్యదానందద్యోత్ || శ్లో || కామధేనోస్సముమ్భాతం
 సర్వకృతుషుసంస్థితమ్ దేవానామాజ్యమహార మతశ్శాంతిప్రియచ్ఛ
 మే || ఇత్యాజ్వదానందద్యోత్ || శ్లో || శీతవాత్స్వసత్కాణం లజ్జాయా
 లక్షణంపరమ్ | దేహలగకరిణంవస్తుమతశ్శాంతిప్రయచ్ఛమే | ఇతివస్తు
 దానం దద్యాత్ || శ్లో || ధన్యంకరోషిదాతార మిహలోకేపరత్రచ |
 యస్మాత్తస్మాచ్చివమేస్యా దతశ్శాంతిప్రయచ్ఛమే || ఇతిధాన్యం ||
 శ్లో || ఇక్షుకాండసముమ్భాతో గూఢోమధువిరాజితః | యస్మాత్తస్మా
 చ్చివంమేస్యా దతశ్శాంతిప్రయచ్ఛమే || ఇతిగుడదానం | దద్యాత్ ||
 శ్లో || పితృప్రీతికరత్వంహి రాప్యంచంద్రసముద్యు తే త్సద్ధానాదిహచా
 ముత్రశ్రేయ స్సాన్యదృజితంమమ | ఇతిరజితదానం || దద్యాత్ || శ్లో || రసా
 నామగ్రజం శ్రేష్ఠం లవణంబలవర్ణనమ్ | యస్మాత్తస్మాచ్చివంమేస్యా
 దతశ్శాంతిప్రియచ్ఛమే | ఇతిలవణదానం || దశదానాని బ్రాహ్మణా
 యదద్యాత్ ||

అథ స్వర్గపాధేయమ్.

ఆచమ్య || పూర్వోక్త... పుణ్యతీతౌ పాచీనావేతీ ||... వృక్షప్రపితా
 మహస్య... గోత్రీస్య... శర్మణః ఆదిత్యరూపస్య స్వర్గలోకపాస్త్యైశ్చం
 స్వర్గపాధేయతమధానంకరిష్యే || తదంగ బ్రాహ్మణపూజాంకరిష్యే || శ్రీమ
 హావిష్ణుస్వరూపస్య బ్రాహ్మణస్య... నమః || గంధార్థా ఇమే ఆపః పుష్పా
 థా ఇమే తిలాః || ఓం హార్యువస్తునః .. చూత్ || యజామానస్య వృక్షప్రపితా
 మహాయ... గోత్రీయ . ఆదిత్యరూపాయ ఇదమామంసపరికరం సద
 ట్కీణం సతాంబూలం ఆత్యత్యక్తువం స్వర్గపాధేయం తుభ్యహవాం ||
 సంప్రదదేనమమ ఏతద్దాననాద్దాన్యైశ్చం దక్షిణం... నమః || పూర్వోక్త
 క్త... తిశా... ప్రాచీనావేతీ || పితుః పితుః... గోత్రీస్య .. శర్మణః వసు
 రూపస్య ఆత్యత్యక్తువం స్వర్గ మంత్రీసిద్ధ్యర్థం బ్రాహ్మణ్యపూజాంకరిష్యే
 శ్రీమహావిష్ణు... నమః గంధార్థా ఇమే ఆపః పుష్పా థా ఇమే తిలాః |

ఓంభూర్భువస్సువః॥ ...యాత్ ॥ అస్మై బ్రాహ్మణా ... గ్లోత్రాయ
...ప్రతిగ్రహీతే శ్రీమాన్ శ్రీమతః... గోత్రః... దాతాభర్మపత్నీ సమే
తోహం॥ పా... తీ... పితుః ... గోత్రస్య... శర్మణః వసురూపస్య
అక్షయ్యతృప్త్యర్థం తక్రమత బ్రహ్మత్వదక్షిణాం .. నమమ॥ యస్మై మా
తా ప్రమాదయచ్చ దారాననువ్రతం తస్మై కేతః పితావృజ్జామాభురన్యో
పపద్యతామ్ ॥ పితృభ్యస్స్వధావిభ్యస్త్వధానమః॥ పితామహేభ్యస్స్వధా
విభ్యస్త్వధానమః॥ పౌపితామహేభ్యస్స్వధావిభ్యస్త్వధానమః ॥ ఇతి
పితాదీనుపస్థాయ అత్ర పితరోయథా భాగం మందధ్వం అమీమదంతే పిత
రో తీతృపంతపితరోమీమృజంతపితరః పరేతపితరస్సామ్యః॥ యే సమా
నాస్సమనసః పితరోయమరాజ్యే తేషాం లోకస్త్వధానమః॥ యజ్ఞోదేవే
షుకల్పతాం యే సజాతాస్సమనసః జీవాజీవేషుమామకాః తేషాం శ్రీ
ర్మయికల్పతాం అస్మిన్ లోకేశ్చ తగ్ సమాః ॥ వీరంధ్రత్వపితరః॥ ఆఘ్రా
యాచమ్య॥ మార్జయంతాం మమ పితరః మార్జయంతాం మమ పితామహః॥
మార్జయంతాం మమ పౌపితామహః ॥ ఏతత్తే అస్మత్పితః... గోత్ర)...
శర్మన్ వసురూపః ఆజ్ఞ్వ॥ పితామహ... గోత్ర)... శర్మన్ ద్రుద్రూపః ఆజ్ఞ్వ॥
ప్రపితామహ... గోత్ర)... శర్మన్ ఆదిత్యరూపః ఆజ్ఞ్వ ॥ ఏవం అభ్యజ్ఞ్వ॥
ఆంక్షాభ్యంక్ష్వపితర॥ ఏతానివః పితరోవాసాన్ స్వతోనోస్య త్పితరో
మాయోష్ట ॥ పితామహమాయోష్ట పౌపితామహమాయోష్ట ॥
నమస్కారావతేమంత్రాః॥ ఇతి వాససోదశాం చిత్వా పిండే మునిదధాతి॥ ఊ
ర్జం వహంతీర్మృతం మృతం పయః కీలాం పునః పితం సథాస్థతర్ష యత
మేపితౄన్ ॥ తృప్త్యప్యతృప్త్యప్యతృప్త్యత ॥ ఉదకపాత్రం తేషాముపరినిక్షి
ప్య॥ నమోపః పితరోరనాయనమోపః పితరశ్శుష్మాయనమోపః పితరో

జీవాయనమోవః | పితరస్వధాయైనమోవః | పితరోమన్యవేనమోవః | పిత
 రోఘోరాయపితరోసమోవోయప్తస్మిన్లోకేఘాయుమ్మాగ్ స్తేనుయే
 యస్మిన్లోకేమాంతేనుయప్తస్మిన్ లోకేన్ద్రయూయంతేషాంవసీష్టాభూ
 యస్థయేయస్మిన్లోకేహంతేషాంవసీష్టాభూయాసంగృహణ్నః | పితరో
 దత్తనదోవః | పితరోగేమ్మ | పితృనానుపత్తిష్ఠతే | మనోయన్వాహావామహే
 నారాశక్ంసేస్తామేనపితృణాంచమన్మః || అనపతుమనః | పున్సఃకృ
 త్వేదయజీవసే | జ్యోక్తస్సూర్యందృశే | పునర్నః | పితరోమనోదదాతు
 దైవ్యోజనః | జీవంవ్యాదగంసచేమహి | ఉత్తిష్ఠతపితరః | ప్రేతశూరా
 యమస్యపంధామసవేతాపురాణం | దత్తాదస్మాస్తుద్రవిణంయచ్ఛభద్రం
 ప్రణోబ్రూతాద్భాగధాండేవతాసు... ఇతిపితృనానుతాపయతి (ఉపవీతీ)
 కులాభివృద్ధ్యర్థంపిండపార్వణపూజాంకరిష్యే || పిండపితృ దేవతాభ్యో
 నమః || ఇతితిలాక్షతాదిసర్వోపచారాన్ కుర్యాత్ || (ప్రాచీనావీతీ) పితృః
 ... గోత్రస్య... శర్మణః | వసురూపస్యసపిండీకరణాభ్యాన్న శ్రాద్దేఅస్మ
 త్పితృపితామహాపితామహాః ... గోత్రాన్... శర్మణః | వసురూద్రాది
 త్యరూపాన్ ఉద్దిశ్యమయాకృతేన తిలోదకపిండప్రదానేన అస్మత్పితృ
 పితామహప్రపితామహానాం... గోత్రాణాంశర్మణాంవసురుద్రాదిత్యరూ
 పాణాం సగుణీహతగయా పిండదానేనైవఅక్షయ్య తృప్తిర్భూత్వా
 అస్మత్పితృః... గోత్రస్య... శర్మణః | వసురూపస్యవస్వాది పితృలోక
 ప్రాప్తిరస్త్వీతి భవంతో బ్రువంతు || ఇతి తిలోదక ముత్స్పజేత్ ||
 తథాస్తు || ఇతి బ్రాహ్మణోపదేత్ || పరేతపితరస్సాన్సమ్యాగంకీలైః |
 పథిభిఃపూర్వైఃఅథాపితృంతున్నదత్తాగ్ || అపీతయమేస్తయే స
 మాదం మదంతి || ఇతి పిండానుద్వాసయిష్యే || ఉద్వాసయః ||

శ్లో॥ అయోధ్యామధురామాయా కాశీకాంచీహ్యవంతికా | పురీద్వార
వతీచై వ సప్తెతామోక్షదాయకాః॥ అహంకాశీంగమిష్యామి తత్రైవ
నివసామ్యహం॥ ఇతిబ్రువాణస్తతతం కాశీవాసఫలలభేత్ | శమీపతి
ప్రమాణేన పిండందద్యాద్ధయాశిరే॥ ఉద్ధరేత్సప్తగోత్రాణి కులమేకోత్త
రంశతమ్॥ పిండస్థానేశాంతిరస్తు॥ పుష్టిరస్తు॥ తుష్టిరస్తు॥ వృద్ధిరస్తు॥ అవి
ఘ్నమస్త్యాయుష్యమస్తు॥ ఆరోగ్యమస్తు॥ జలంపోక్ష్య స్వస్తిశోభనం
హరిః॥ స్వస్థానేవాసః॥ అథబౌపాసనాగ్న్యతస్థానం॥ ఉపవీతీ॥ ప్రజాపతేన
త్వ...వతయోరయీణామ్॥ ఇత్యేపాసనదేశంగచ్ఛతి॥ యదంతరిక్షం పృ
థ్విముతద్యాంయన్తాతరంఽతరంవాజిహిగ్ంఽసిమ ద్విర్మాతస్మాదేన
సఃప్రముంచతుత్రతాయానిచకృమకరోతుమామనేనసమ్॥ ఇత్యేపా
సనాగ్నిముపతిపతే॥ సకృదాచ్ఛిన్నమగ్నోప్రహరేత్॥ విధిప్రకారేణస
ర్వత్రహస్తోదకందత్వాఅథదర్భాన్యవాంశ్చదత్వా॥ దేవాఃపితరః పిత
రోదేవాఃదేవతాపితృప్రసాదేన అస్మద్గోత్రంవర్ధాతామ్॥ స్వస్తివర్ధతాం
గోత్రమ్॥ విశ్వేదేవప్రసాదోఽస్తు॥ పితృపితామహా ప్రపితామహాప్రసా
దోఽస్తు॥ విష్ణుప్రసాదోఽస్తు॥ దేవాశ్చపితరః స్వస్తితిబూత॥ బూహి
స్వస్తి॥ భోజనపాత్యాణ్యుచ్చాలయిష్యే॥ ఉచ్చాలయ॥ కాలసంజ్ఞక
విశ్వేషాం దేవానాం మయాదత్తం శ్రాద్ధమన్నమక్షయోదకమస్త్వీతి
బూత॥ ఇతికర్తవదేత్॥ అస్త్యక్షయోదకమితిభోక్తారః ప్రత్యూచుః॥
కామసంజ్ఞక విశ్వేషాం దేవానాం మయాదత్తం శ్రాద్ధమన్నమక్ష
యోదక మస్త్వీతిబూత! అస్త్యక్షయోదకం॥ ప్రాచినావీతీ పితృః
...గోత్రస్య...శర్మణః వసురూపస్య మయాదత్తం శ్రాద్ధమన్నమక్ష
యోదకం మస్త్వీతి బూత॥ అస్త్యక్షయోదకం॥ పితామహస్త్వ
...అస్త్యక్షయోదకం॥ ప్రపితామహస్య అస్త్యక్షయో
దకం॥ సవ్యం॥ శ్రాద్ధసంరక్షక శ్రీమహవిష్ణో దయాదత్తం శ్రాద్ధ
మన్నమక్షయోదక మస్త్వీతిబూత॥ అస్త...దకం॥ ఖథ తాం

బాలాదికంసర్వత్రదద్యాత్ || స్వాహంవాచయిష్యే || స్వధాంచవాచ
 యిష్యే||వాచ్యతామ్ || ఋచేత్వారుచేత్వాసమిత్రవంత్రిసరిజోనధేనాః |
 అంతర్వదామనసాపూయమానాః పుత్రస్వధారాలభిచాకశీమి || హిర
 ణ్యయోవేతసామధ్య ఆసాంతస్మింతుపణ్ణోమధుకృష్టలాయీ భజన్నా
 స్తేమధుదేవతాభ్యః | తస్యాసక్షేహరయస్పృష్టతీరే స్వధాంచుహనాల
 మృతస్వధారామ్ || ఇతికూర్పగ్రింధివిస్రస్య || (ప్రా.. తీ) పితృభ్యః పితా
 మహేభ్యః ప్రపితామహేభ్యః... స్వధోచ్యతాత్ || అస్తుస్వధా... భూ
 మాజలంసించేత్ | కాలకామసంజ్ఞికవిశ్వేదేవాః ప్రీయంతాం ప్రీయంతాం
 విశ్వేదేవాః || (ప్రా)... తీ) పితృపితామహాప్రపితామహాశ్చ ప్రీయంతాం పీ
 యంతా ప్రపితామహాపితామహాపితరః || సవ్యం || విష్ణుః ప్రియతాం || పీ
 దోస్యశివస్యచ | రజితంపాహినస్తస్మాద్దుఃల సంసారసాగరాత్ || ఉప
 విప్తేభ్యో బ్రాహ్మణేభ్యశ్రాద్ధభుక్ దక్షిణాః పాంతుపాంతుదక్షిణాః || ప్రా
 చీనావీతీ || వాజేనాజేవతవాజినో నోధనేషు విప్రాఅమృతాయుతక్షాః |
 అస్యమగ్ధ్యః పిబతమాదయద్వత్ప్రాయాతఫణిభేదేన్యాయైః | ప్రా...
 తీ || పితరః ఉత్పితృతః పితామహః ఉత్పితృతః పృషితామహః ఉత్పితృతః
 అచూత్పితృతంతు సక్యేన కాలకామకసంజ్ఞిక విశ్వేదేవవిష్ణుదేవై స్సహా ||
 ఇతి ఉద్ధాపనం ప్రదక్షిణం || అమ్రావాజస్యప్రసవో జగన్మూద్యావా
 పృథివి విశ్వశేంభూః | ఆమాగంతాం పితరామూతరాచామూ సామో
 అమృతత్వాయగమ్యాత్ || దాతాగోనోభివర్ణంతాం || వేదాస్సంతిశే
 వనః | శ్రద్ధాచనోమావ్యగమత్ బహుదేయంచనోస్తు || అన్నంచనో
 బహుభవేత్ | అతిథిగ్ శ్చలభేమహి || యాచితారగ్నస్సంతు | మాచయా
 దాతాగోనోభివర్ణంతాం | వేదాస్సంతిశేవనః |

శ్రీధాచవోమావ్యగమత్ | బహుదేయంచవోఽస్తు | అన్నంచవోబహు
భవేత్ | అతిథీగ్ శ్చలభధ్వమ్ | యాచితారశ్చవస్సంతు | మాచయాది
ధ్వకంచన | ఇతిబ్రాహ్మణాః || సత్యావతాఆశిషస్సంతు | సంత్యాశిషః ||
శవిత్రిం విస్రస్య | అన్నంశేషః కింక్రియతామ్ || ఇష్టైసహభుజ్యతామ్ ||
స్వాదుషగ్ సంసదః పితరోవయోధాః కృచ్ఛే శ్రితశ్చక్తి వంతో గభీరాః | చి
త్రోసేనాఇషుబలాఅమృతాస్సతోపీరాక్షరవోవాతసాహః || బ్రాహ్మణా
సఃపితరస్సామ్యసశ్చివేనోద్యావాజివీ అస్తేహనా || పూషానః పాతు
దురితాదృతా వృధోరక్షామాకిర్నో ఆఘశగ్ంన ఈశత || ఇహైవస్తం
మావోఽప్యంబీశ్వమాయుర్వ్యశ్చుతం | క్రీడంతోపుత్రైర్న పృబీర్నోద
మానోస్వేగహే | సర్వస్వావ్యైస్సర్వస్వ జిత్యైస్సర్వమేవ తే నా ప్నో
తిసర్వంజయతి | శతమానంభవతిశతాయుః పురుషస్య తేంద్రియ ఆయు
వ్యైవేంద్రియేపీతిష్యతి || ఆయుఃపజాంధనంవిద్యాం స్వర్గంమోక్షం
సుఖానిచ ప్రియచ్ఛంతుతథారాజ్యం పితాన్మణాంపితామహః | సత్యా
వతాఆశిషస్సంతు || గోత్రోబివృద్ధిరస్తు || అస్యగృహేశ్రీమహాలక్ష్మ్య
స్త్వైర్వసిద్ధిరస్తు || ఇతిబ్రాహ్మణాశీర్వాదంకుర్యుః || పార్థనా || అధ్యమేసఫ
లంజన్మ భవత్పాదాభివందనాత్ | అద్యమేవంశజాస్సర్వేయాతావోను
గ్రహంద్రివం || పత్రశాకాదిదానేన క్లేశితాయూయమిందృశాః | తల్లై-
శజాలంచిత్రేతు విస్మృత్యక్షంతుమర్హథ | వసిష్ఠవామదేవాదిమునిభిస్తు
ల్యతాంగతాః | పితృణామనుగృహ్ణంతు బ్రహ్మణశ్శాశ్వతంపదమ్ || ప్రా
... తి | పితూః ద్వాదశేవాని సపిండికరణాఖ్యాన్న శ్చాద్ధం మయాచరితం
యథోక్తమస్త్వితిభవతో బ్రువంతు || యథోక్తమస్తు | అసీమాంతమ
నువ్రజే | అనువ్రజః కయోస్సోశ్రీ ఆభుపదూతీన దాస్యకన్సఖాకయాశ

చిషయావృతా । వామదేవాయనమోజేష్ఠాయ నమశ్శ్రేష్ఠాయయన
 మోరుద్రాయనమః క్షాలాయనమఃకలవికరణాయనమోబలవికరణాయ
 నమో బల్యాయనమోబలప్రధనాయ నమస్సర్వభూత దమనాయనమో
 మనోస్మనాయనమః॥ అప్టావప్టావస్యేష్ఠాధిష్ఠియేమాపద ధాత్యైష్టాశపాః
 ప్రశవఃప్రశూనేవావరుంధేషణ్ణాల్లీయై పడ్వ్యాబ్జుతవబ్జుతవః ఖిలువై
 దేవాఃప్రితరబ్జుతూనేవదేవాన్ప్రీత్యాన్ ప్రీణాతి ॥ గోత్రాభివృద్ధిరస్తు॥
 అస్యగృహే శ్రీమహాలక్ష్మ్యైస్థైస్సర్వస్థిరస్తు ॥ ఇతఃపరంమంగళావాప్తీ
 రస్తు॥ తతఃపిండాన్ జలేనిక్షిప్తేత్ ॥ గృహమాగత్య॥ అభ్యంగనస్నానం
 కృత్వా॥ నూతనయజ్ఞోపవీతధారణంధృత్వా॥ తతఃకర్మణః పుణ్యాహ
 వాచనంచకుర్యాత్ ॥ తతఃఊసమాసికం కార్యం॥తతఃబంధుభిస్సహభోజ
 నంకుర్యాత్ ॥ భోజనానంతరేసూతనవస్త్రాణిధారయేత్ ॥ బ్రాహ్మణ
 ఆశీర్వాదఃకర్తవ్యః ॥ తతఃసువర్ణాభరణం స్పర్శనం కార్యం॥తతఃశాంతి
 పఠనం కుర్యాత్ ॥

ప్రథివీశాంతా సాగ్నిశాంతాసామేశాంతాశుచగ్ం శమయతు ॥
 అన్తరిక్షగ్ం శాన్తతద్వాయునాశాన్తం తన్మేశాన్తగ్ంశుచగ్ంశమ
 యతు॥ ద్యౌశ్శాన్తాసాదిత్యేన శాన్తాసామేశాన్తాశుచగ్ం శమయతు॥
 ప్రథివీశాన్తరన్తరిక్షగ్ం శాన్తిర్యా శ్శాన్తిశ్శాన్తిశ్శాన్తినాన్తరదిశా
 శ్శాన్తిరగ్నిశ్శాన్తిర్వాయుశ్శాన్తిరాదిత్యశ్శాన్తిశ్శాన్తిమా శ్శాన్తిర్ష
 ష్టాత్రాణి శాన్తిరాప్తశ్శాన్తి రోషధయశ్శాన్తి ర్వనస్పతయశ్శాన్తి
 గాన్శాన్తి రజాశ్శాన్తి రశ్వశ్శాన్తిః పురుషశాన్తి రబ్రహ్మశ్శాన్తి
 రాబ్రహ్మణశ్శాన్తి శ్శాన్తిరేవశాన్తిరేవశాన్తిర్ము అస్తుశాన్తిఃతయా

తి లో ద క వా సో ద క ని ర్ణ యః

కాలానుభవే || శ్లో || కర్తారోఽప్యుదకాఽబిన్ తియతాన్ త్రివదన్య
 రాన్యేది నేనైకకోక్త - బృద్ధి చాదశదివాత్ప్రవై కిలాయాం పితుః మృత్యాన్వక
 త్రిలియం భవేత్ప్రదిసం వస్తోవకావాం త్రియం పిండస్త్యేక ఇహాకృతం యది
 పితుర్భద్యుర్థకాసేఽభివః ||

తా|| బ్రాహ్మణులకు పుత్రులందఱును పితృ క్రితి కొఱకు కలఁగుదు
 తిలోదకమును ప్రథమ దినమున యాడును అది మొదలొక్కొక్క దివంబు న
 వొక్క మారణికముగ గం దివములలో నవియున్నయు ౭౫ ఆగుననియు, క్షత్రి
 యులకు మరగదినము మొదలు ప్రతిదినమును ౫ మార్లును, గౌతమ దినమున ౯
 మార్లును, విదురగవవియున్నయు ౯౪ ఆగుననియు వైశ్యులకు పృథివివంబును ౪
 మార్లు చొప్పున ౧౫ దివములకు ౬౦ ఆగుననియు కూడ్రులకు పృథివివంబు ౩ చొ
 ప్పున ౩౦ దివములకు ౯౦ ఆగుననియు, ౧౫ దివములయితే పృథివివంబు ౬ చొ
 ప్పున ఆస్మియు ౯౦ ఆగుననియు, బ్రాహ్మ్య, క్షత్రియ, వైశ్య, కూడ్రులు, ఆకౌచ
 సిర్వత్త్రి వఱకు పృథివివంబు ౩ మృత్తికొన్నావంబులును, ౩ వాసోదకములును, ౧
 పిండప్రదానము చేయవలెను, సిర్వకర్మ జేయుతున్నను ఆకౌచాంత్య దినమువందై
 వను ఆచరింపవలెను గాని మానగూడదు

ఇతి తిలోదక వాసోదక నిర్ణయ స్పృహత్తః

అథ తిలోదకాది నిషేధః

మాధుషయే - ఋశ్యకృంగః || శ్లో || ఆకౌచయంత రాదశ్చ యదిస్యాత్సరీ
 వృద్ధివాప్ సమాప్తిం ప్రేత తంత్రీస్య కుర్యాది త్యాహ గాతమః ||

తా|| ఆకౌచ మధ్యయందు దర్శ సంభవించితే మిగిలిన ప్రేతకర్మ తంత్రీ
 యును యావత్తును సమాప్తి చేయునది.

విశేషః || శ్లో || అంతర్థ కాసేదర్శ శ్చేత్తత్రీ సర్వం సమాపయేత్ |
 పిత్రోస్తుయారవాశేచం దద్యాత్ప్రిందాక్ జలాంబరీక |

తా|| దకాహమధ్యయందు దర్శవచ్చుత్పాదు తల్లిదండ్రులకైవో కాకౌచా
 తిము వఱకును పిండములు జలాంబరలు నిర్వకలెను ఇతరులకైవ యొడల దర్శలో
 త్తన సమాప్తి జేయవలెను.

గాతవః || శ్లో || పిత్రోరాకౌచ మశ్నేతు యదిదర్శస్పృహపయేత్ |
 తావదేవోత్తరం తంత్రం పర్యవస్యేత్త్యై హత్పరవః |

తా|| తల్లిదండ్రుల యాకౌచ మధ్యయందు యాడు దివములపైని దర్శ వచ్చి
 నచో నుత్తర తంత్రను యావత్తును సమాప్తి చేయవలెను, ఇతరులకైవో

కూడు దినములలోగా దర్శకచ్చివను నవకర్షణము చేయవలెను. కాలామృతమం దును నిర్ణయామృతమందును నిట్లెయున్నది. మదవరిత్తు పారిజాతములందు మా త్రము గాలవ వచన మాతత్కాలమందు నారసపుత్తుగిడు కర్తయగునభ్యుడు నని చెప్పబడినది. కనుక తల్లి దండులకు కూడు ననుల వైవి దర్శకచ్చివను నవ కర్షణము లేదని యున్నది

ఇతి తిలోదకాది విషేష సమాప్తః

శ్రాద్ధఫల నిరూపణమ్

ఔసశస్సృతౌ పంచమోఽధ్యాయే | శ్లో | శుచిదేశం వివిక్తంఞ్ గోమయే నోప లేపయేత్ | నదీతీరభు తీర్థేషు స్వభూమ్యాగిరి సానుషు | వివిక్తేషుచతుష్టంతి దత్తైవ పితరస్తదా | పరస్వభూమిభాగేతు పితృణాం వైఃసర్వైవేత్ || న్వామిసా తద్వివా శ్శ్లోత మోహద్యత్ప్రియతే నరైః ఆటవ్యః పర్వతాః శ్శుణ్యాస్తీర్థాన్వాయత నానిచ | సర్వాణ్య స్వామితా న్యాహుర్నహేషు తరిగ్రహః తిలాంశ్వావకీతత్త్రై పర్వతో బంధయేద్విజాః || ఆనురో పహాకం సర్వం తిలైశ్శుద్ధ్యత్వ నేహి |

తా|| పరిశుద్ధమగు ప్రదేశమును గోమయముచే నలుకవలయును నింక నిట్లు నదీతీరములందు, పుణ్యక్షేత్రములందు, స్వగృహమందు, పర్వతచర్యలయందు, రిహే స్థ్య ప్రదేశములందు. శ్రాద్ధము చేసిన యెడల పితృదేవతల తృప్తి ని బాం దు చు న్నారు. విషుటికిని పరగృహమందు పితరులకు శ్రాద్ధమును చేయఁగూడదు ఎవ్వడు గాని మోహముచే పరగృహమున శ్రాద్ధమును జేయునో అది యాగృహ పితరుల వలన హరింపబడుచున్నది. ఆడవులు, పర్వతములు, దేవాలయము లాదిగాగల సర్వ ము ఆస్వామికము, గావున వానియందు చేయబడిన శ్రాద్ధము లితరులచే గ్రహింప బడవు, అంటిటను ద్విజాలు నవులు జల్లవలయును, నవులు లేనిచో సర్వ ము రాక్షసులచే హరింపబడి దగును.

ఇతి శ్రాద్ధఫల నిరూపణం సమాప్తమ్

శ్రాద్ధకర్తృభోక్తృనియమః

ఔశస్సృతౌ పంచమోఽధ్యాయే | శ్లో | దత్వాశ్రాద్ధం తతో భుక్త్వా నేవ లేయన్త మైథునమ్ | మహారావమాషాద్య క్షేటయోనిం విగ్రహేత్పునః || శుకృత్యో ఞ్చ తత్కాంత స్సత్యవాదీ సమాహితః | స్వత్థ్యా యంచత ధాధ్యాపం కర్తాభోక్తౌ నివర్తయేత్ | శ్రాద్ధదత్వాఽపరం శ్రాద్ధం భుజులేయేద్విజాతయః | మహాపాతకీన స్తల్కా యాంతిచే నర కౌస్మరూన్ |

తా| శ్రాద్ధకర్తయు, భోక్తయు, మైధునమును జేసినయెడల మహారాత్ర నరకమును బొంది మలల పుగుగులరాసియందు బుట్టుచున్నాడు. శ్రాద్ధకర్తయు భోక్తయు పరిశుద్ధులై, శ్రోధం పహితులై, శాంతులై సత్యవాదులై, స్వస్థ చిత్తులై యుండి వేదమును ద్యావమును విడువవలయును, ఎద్దిబాలు శ్రాద్ధమును బెట్టి యితర శ్రాద్ధముందు భుజింపుదులో అట్టివారు మహాపాతకీ సములై నరకములను బొందుచున్నారు.

కించ || శ్లో|| ఆమంత్రితో బ్రాహ్మణో వై యోశ్యన్త్యై కురుకేక్షణం | ఆమంత్రయిత్వా యోమోహో దవ్యం వాఽమంత్రయేద్విజః | సతస్కారభిః పాపీవిష్టా కిటోహిజాయతే | శ్రాద్ధేని మంత్రితో విషో మై ధునమ్ యోధిగవ్యతి | బ్రహ్మహత్యాను నాహ్నోతి తిర్యగ్యోనిషుభాయతే | నిమంత్రితకృయోవిషో శ్చ్యధ్యౌ సం యాతి దుర్మతిః | భిరంతి పితరస్తస్య తస్మాం సంపాం సుభోజనాః | నిమంత్రితశ్చయశ్చాన్ధిస్తే పృకుర్యాత్కల హంద్విజః భవంతితస్య తస్మాంసం పితరో మలభోజనాః తస్మాన్ని మంత్రిత శ్రాద్ధేని యతాత్మా భవేద్ధిజః

తా| శ్రాద్ధమువండ్ల నిమంత్రితుడై మఱియొక్క శ్రాద్ధముండు తగమును గ్రహించువాడును ఓకరిని బిలిచి మోహమునలన మఱియొకరిని బిలుచువాడును వీరి ధర్మరథిక పాపులై పుగుగులరాసియందు బుట్టెదగు ఎవ్వడు శ్రాద్ధమువండు నిమంత్రితుడై మైధునమును జేయునో వాడు బ్రహ్మహత్య పాపమును బొంది పశుపక్షిమృగాదులయందు జన్మించును ఎవ్వ బ్రాహ్మణుడు నిమంత్రితుడై భోజనము చేసి ప్రయాణము చేయునో అతని పితృదేవతలు మాంసమును మార్గఘాతినీ భుజింపువారలగుచున్నారు. ఎవ్వడు శ్రాద్ధముందు నిమంత్రితుడై కలహముచేయునో వాని పితరులు ఆమాంసమును భుజింపువారలగుచున్నారు. అందువలన శ్రాద్ధముందు నిమంత్రితులగు ద్విజులు నియత చిత్తులయి యుండవలయును.

యల్లాజయ్యే || శ్లో|| దంత ధావన మధ్యంగం నఖకేశని కృంతనం కర్తవ్యైవతు పూశ్యద్భ్యుల్పైశ్చైవైవ రతేహని దంతధావన తాంబూలాం క్షైరాధ్యంగన భోజనై రత్యైవధి పరాన్నంచ శ్రాద్ధకర్తా విసజజయేత్ |

తా| శ్రాద్ధకర్త పూర్వదినమున శ్రాద్ధభోక్త కరదినమునగు దంత ధావనమును అభ్యంగనమును నఖకేశని కృంతనమును తాంబూలమును క్షైరమును రాత్రి భోజనమును సురతమును పరాన్నమును విడువవలయును.

ఇతి శ్రాద్ధకర్తృభోక్తృనియమ సమాప్తః

వృషాత్స్వర్ణన విషయః

పేమాహౌ | శ్లో || వకశోతివృషాత్స్వర్ణం సుతిథే వాజలాంజలిమ్ | వదవతి సుతోయస్తు ఓతురుచ్చార ఎవసః | ఎవ్వుద్యాబహవః పుత్రా యద్యోకోపిగయాం వృజేతే యజేతి వాశ్వమేధేః నీలంవా వృషుతుజ్జేత్ || చట్టింశన్యతే | శ్లో || పతిపుత్రవతివారీ భర్తరగే మృతాయు | వృషాత్స్వర్ణం వకుర్వీత గాండవ్యాచ్చు కయస్వినీమ ఏకాదశేహ్ని ప్రేతస్య యస్యవోత్స్పృజ్యతేవృషః | ప్రేతత్వం సుస్థి రం తస్య దత్తై కాక్ష్ణం కత్తైరపి

తా | పుత్రులుగల శ్రీ భర్తకంటే ముందు మృతివొందేని వృషాత్స్వర్ణము చేయగూడదు, మంచివాడిగల గోవునుదాసము చేయవలెను భర్తమృతివొందినచో వృషాత్స్వర్ణము చేయని యెడల నూరుకౌర్థములు చేసినను ఆశ్రుతి ప్రేతత్వము పొనేరదు.

ఇతి వృషాత్స్వర్ణన విధి సమాప్తః

— (0) —

పవిత్రీదర్శ సంఖ్య నిర్ణయః

లిఖిత ధర్మశాస్త్రీ శ్లో || చతుర్విధర్షతంత్రేస్తు బ్రాహ్మణస్య పఃత్రోమ్ ఏకైకంన్యూవమత్స్పృజ్య వర్ణానాంతు పవిత్రీకమ్ |

తా | బ్రాహ్మణునికి నాలుగు దర్శలచేతను కుత్రియనికి మూడుదర్శలచేతను వైశ్యునికి రెండు దర్శలచేతను కుండినికి నొక దర్శలచేతను దర్శపవిత్రీము కట్టవలయును

శ్లో || కుశమూలేష్టితోబ్రాహ్మ కుశమధ్యే జనార్ధనః
కుశాగ్రే శంకర స్థిషే త్రయోదేవావ్యవస్థితాః |

తా | కుశమొదట బ్రాహ్మ, కుశమధ్యాయందు విష్ణువు, కుశాగ్రము వందు శంకరుడు, మందురు కాచి యీముగ్గురు దేవతలు దర్శయందు వ్యవస్థితులైరి.

శ్లో || జపేదాశేచ హోమేచ స్వాధ్యాయే జలశర్కరే |
యజ్ఞోపవీతే మాత్యాయ తథాకుశపవిత్రీక |
బ్రాహ్మగ్రంధిం విశానీయా ధస్యత్రతు యధారుచి |

తా || జపకాలమందు, హోమకాలమందు, దావకాలమందు, ఆభ్యయశ కాలమందు, జలశర్కరకాలమందు, యజ్ఞోపవీతమందు, మాంజీయందు, అటువలెనే కుశతో చేయబడిన పవిత్రీమందు బ్రాహ్మముడి భేయవలయునని తెలిసికొనవలయును.

శ్లో॥ ఆంశస్థయూలేన కవా ప్రికాపత్యం విచక్షణైః ।

ఆంశశ్చ శ్రేష్ఠ్యం వైవం విత్ప్రిం తద్భవియూతే ।

తా । బాటన ప్రేలదుగున బిచ్చ్య త్త్యం ప్రేళ్ల కొనయిండు వైకత్తీయ, కర్ణవి ప్రేలదుగున పీకృత్తీయ, చెప్పబడినది ప్రేతకర్మ - ఎకదర్శ పవిత్రం కార్యమితి కాశ్యపః ఇతి కవిత్రవిర్ణయ స్పయూప్తః

మం డ ల వి ప యః

లిఖితస్మృతౌ పంచమోఽధ్యాయే ॥ శ్లో॥ చతురశ్రం బ్రాహ్మణస్య త్రి కోణం క్షత్రియస్యచ । కర్మణం వైకవైక్యస్య కూద్రాహ్మ్యం భృక్షణం స్మృతమ్ ॥

తా ॥ బ్రాహ్మణులకు చాకము, క్షత్రియులకు ముక్కోణము, వైక్యునకు గొండ్రెము, కూద్రాహ్మ్యం నీరుజల్లుట చెప్పబడియున్నది.

అథుఆత్రి సహితాయాం పంచమోఽధ్యాయే ॥ శ్లో॥ బ్రాహ్మ్యం విష్ణుకృ తద్రాహ్మ్య క్రిమలతాశన ఏకచ । మండలాశ్శ్యం భుజంతే తస్మాత్కర్మణా తిమం డలమ్ । యాతుదానాః పికాచాశ్చ క్రూరాశ్చైవకు లాక్షణాః । హరంతీరసమన్న స్త్య మండలేనవివర్జితే । గోమణం మాండలంకృ త్యా భోక్తవ్యమి తిసివేరమ్ ॥

తా ॥ బ్రాహ్మణుని మండలమునకు బ్రాహ్మ్యము, క్షత్రియుని మండలము నకు విష్ణువు, వైక్యుని మండలమునకు రుద్రునిది కూద్రాహ్మ్య మండలమునకు క్రిమలతా శనముడు అథి కేకరై యామండలము నవిధించుదురు. గాత్రవ మండలముల వెల్ల ప్పము చేయవలయును, అట్లు చెయవి యెడల రాక్షసులు పికాచాదులు కూర్చులెన యనురులు నన్నిరసము తవహరించెదరుః

ఇతి మండలవిధి సమాప్తః

అథ బ్రాహ్మణాశ్చ సమ్భాషణముః

బృహత్పారశరీయేపంచమోఽధ్యాయే ॥ శ్లో॥ ప్రికాపత్యం బ్రాహ్మణ్యం విప్రాయ ప్రాయ ఉపజ్ఞాభాః । ఏకైకోనో భిక్షతోహ్య దనుపత్రా వితిక్రిమః । పాత్రంవాదై సికంకృ త్యా విక్రమిక్ష నైకృతే ।

తా ॥ విశ్వేదేవస్థాపనందు తూగనిమఱుఖులు విష్ణుని పికృష్టానమువలన ఉత్తరముఖులుగ ముగ్గురివి లేక ఉభయస్థానములందు ఒక్కోకోకని నయిండు పింజింప చేయవలయును లేదా పికృష్టానముందు నొక బ్రాహ్మణుని నిలుపించి విక్ర వేద స్థాపనమంది పాత్రంబుని పూజించవలయును

కించ | యజ్ఞాజియ్యో | ణ్ణో | కుచిన్ని మంత్ర్యిత్వాజై వేతిన్ విసాన్
పితృకర్మణి | ౩౨వేసి త్రేభవై కైకం సపిండికరణం విసా||

తా|| సపిండికరణమునందు తప్ప ప్రతిసంవత్సరము శ్రాద్ధము నందు విశ్వ
దేవస్తానముడు పరిశుద్ధులగు బ్రాహ్మణుల నిద్ధరిని పితృస్థానముడు ముగ్ధరిని లేక
బకరిని గాని నియమింప వలయును.

కొండలు విష్ణుస్థానమును గూడ నుంచుదురు దేశాచారములు ననుసరింపవల
యును ఇతి శ్రాద్ధభాక్త్య సంఖ్యావిషయ నాస్తి:

ఆధ పాలాశక్రమువిధి:

యదిపితృర్మరణ కాలే దేశకాలాదిభిః సంస్కారకృత్యం వకుర్వీతదేత్ |
తదాసంవత్సరే మధ్యే గురుకుక్రమాద్య మలమాసచాతు గ్నాస్మాది దోషోనాస్తి |
భద్రతిథి తి, పవతుక్ భృగ్వం గారా రాగ్నివార ధనిష్ఠావంశకవ్యతిరిక్త కుద్ధిదినే
చంద్రతారాబలన్వితే పునస్సంస్కార ముపక్రమేత్ || యద్యధ్యస్తిచేతదా ఆస్తి
భిలేవపునర్ధాహః ఆస్యభావశ్చేతదాపల శవృంతైః శరీరాకృతిన్ కృత్వా పునర్ధా
హయేత్ తక్ర) అస్తి సంచయనం సమాప్తి ||

తా| రండ్రియొక్క మరణకాలమును దేశకాలాది వైపరీత్యములచేత సం
స్కారకృత్యమును జేయనియెడల సంవత్సరతాల మతిక్రమించకమునుపే చేసిన
చో గురు కుక్రమాద్యముల మాసాది దోషములు లేవు తి, పవతున్ దిగువ వక్షత్ర)
వ్యతిరిక్త నివచనండు తారాబల చంద్రబలములు గలిగియుండగా మలలసంస్కా
రమును జేయుట విధము నుపక్రమించవలయును అప్పుడన్ధులున్నయెడల ఆన్ధుల
చేత పునర్ధాహమును జేయవలయును ఆన్ధులున్నమైనయెడల పలాశవృంతములచేత
శరీరాకృతిని చేసి దహనము జేయవలయును పాలాశవిధియందు సంచయనము గూ
డదని తాత్పర్యము

ఇతి పాలాశవిధి సమాప్తః

ఆధ రజస్వలా కంతనూత్ర) విసర్జనమ్

శ్లో || దశాహాభ్యంత ర్దైవా త్రేకభార్యా రజస్వలా ||

తదా శ్రాద్ధాదికం కార్యం స్నాత్వానూత్ర)ం విసర్జయేత్ |

తా| తది దినములలోపల త్రేకభార్య రజస్వలయయ్యెనేని అప్పుడు శ్రాద్ధ
మును నూత్ర)ము నీలపకచేసి స్నానాంత రమందు కంతనూత్రాదికమును విస
ర్జింపవలయును

అథ ఋతి భోజనమ్

శ్లో॥ సపిందాన్ భోజయేత్సర్వా నాదకాహంస్యశక్తితః

విషయాహుస్సు చాన్యాంశ్చ పుణ్యం ప్రేతస్య దుర్లభం॥

తా॥ మరణాది పది దినముల వరకును కర్తయును వాడు భూతులతో గూడ భోజనము జేయవలయును లేదా బేసి దినములయందైనను భోజనమును కర్తజనుపవలయును సపిండులు తృప్తిని బొందిన యెడల ప్రేతకు సర్వోత్తమైన తృప్తి గలుగ గలదని తా ॥

అథ శ్లేష్ఠపుత్ర సపిండికరణ శ్రాద్ధవిషయః

శ్లో॥ ఓతున్నపిండికరణం భంధుభిస్తుకృతం యది ।

ప్రేతత్వాత్తువిమక్త్యర్థం పునః కుర్యాత్స పిండం॥

తా॥ తండ్రికి సపిండికరణము బంధువులచే జయబడవేసి ప్రేతత్వ విముక్తి కొరకు పుత్రుడు మఱల సపిండికరణము జేయవలయునని తా॥

శ్లో॥ శ్లేష్ఠపుత్రస్య సద్భావే కనిష్ఠః కురుతే క్రియాత్ ।

ప్రేతత్వాన్న విమచ్యేత పితృత్వం నచ్చగచ్చతి ॥

తా॥ శ్లేష్ఠపుత్రుడుండగ కనిష్ఠుడు ప్రేతకృత్యంబులను చేవిన యెడల తండ్రికి ప్రేతత్వంబుపోదు ఓత్పిలోంబును గలుగదు

శ్లో॥ శ్లేష్ఠోవాఽథకనిష్ఠోవా శ్లేష్ఠభార్యాసుతో దహేత్ ! అగ్నికార్యే ప్రధానత్వాత్ ॥ శ్లేష్ఠభార్యాసుతో గ్రజః అనేకపత్ని పుత్రాణాం యత్తశ్లేష్ఠస్య విసహి । పితు స్సపిండికరణం మర్యా దీత్యాహ కాశ్యపః ।

తా ॥ శ్లేష్ఠుడైనను కనిష్ఠుడైనను శ్లేష్ఠభార్యునుతుడు అగ్ని కార్యమునందు ప్రధానుడు అనేకపత్నులయొక్క పుత్రులలో శ్లేష్ఠపుత్రుడు తండ్రికి సపిండికరణమును జేయవలయును

అథ రజోదచ్చనే శ్రాద్ధవిషయః

స్మృతిసంగ్రహే ॥ శ్లో॥ దశానుశ్శంతిచేదేవాశ్శ్రేష్ఠ భార్యా రజస్వలా తదాశ్రాద్ధాదికం కార్యం స్నాత్వానుశ్శంతిం నిష్కమేత్ ॥ దశానుశ్శంతిం నిజస్వలా చేత్రేష్ఠేతస్యభార్యా యదివాదిషుతా తత్సూతకాం నేనాశ్రాద్ధాదికమక్రకాశేవ నిండనం స్మాత్ ॥ ప్రేతస్య భార్యా యదివా రజస్వలా కర్తవ్య భార్యాశ్చఫవా రజస్వలా సపిండనం వైక విక్రమతేత్రీస్యా ద్బాసకేపాం విభి

కేమం విధిశవయుక్తః ఎకాదశేన్నీ సంప్రాప్తై కర్మభార్యార జ స్వ లా ఆద్య
 శ్రాద్ధం ప్రకర్మీక ఊనాద్యాది నిర్వర్ణయేత్ || రజస్వలాపతిశ్చైవ నూతికాయాః
 పతిస్తధా భాండస్పర్శన పర్యంతం భర్తృశవన కుభ్యతి ఉపరాగేపరది నే నూ తా
 వేకాద శేస్మృతాః మృతా హేను త్రియోదశ్యామార్తవే పంచమేహని

తా || ప్రేతకృత్యము మధ్యయందు కర్తృ ప్రేతలయొక్క భార్యలు రజ
 స్వలైవను ప్రవీణిన్నునను ఆదివంబున శ్రాద్ధాదికంబును వదలి వేసిపిమ్ముటభార్య
 స్నానమును చేసివెనక మిగిలిన కృత్యంబులన్నిటిని జేయవలెను శుద్ధిదినంబునకర్త
 యొక్క భార్య రజస్వలయినను ప్రసవించినను ఆద్య శ్రాద్ధంబును మాత్రము
 జేయవలయును శుద్ధి దినంబున మిగిలిన కృత్యంబులను చేయవలయును, ఉపకారము
 వందుపర దినంబున ప్రసూనియందు శుద్ధినంబున రజస్వలయం బై ద వి దినంబున
 మరణమునందు చమ్మాదవదినంబున నిట్లుశుద్ధి దినంబులని స్మృతి సంగ్రహంబునంబు
 శెప్పబడియే

ఎకోద్విష్టశ్రాద్ధేవిషేధః

శ్లో || ఏకోద్విష్టేనవ శ్రాద్ధే నాగ్నోకరణమిన్యతే నావాహనం నవాశ్రున్వం
 నభూతం వనదీపకం || వచాధిశ్రవణం కుర్యా నపూర్వంనచ బైదికం | ప్రణవంచ
 ప్రణామంచ స్వభాకారం తదైవచకర్మా శ్యేకాదతైతాని సపిండికరణం. వివా
 ఎకోద్విష్టేని పిదేపియ దస్త్రావాహనాదికం || తత్సపిండి కృతేత్యేకోద్విష్టే సర్వం
 చూచకృతి |

తా|| ఏకోద్విష్టంబునందును, నవశ్రాద్ధంబునందును అగ్నోకరణంబును చేయు
 గూడను మతీయును ఆవాహనము శ్రున్వము ధూపము దీపము అధిశ్రవణము పూర్వ
 ము బైవశేవన ప్రణవము ప్రణామము, స్వభాకారము ఆనువచునొకండను సర్జింప
 వలయును ఆవాహనాదిక మేకోద్విష్టంబునందు పిషేధింపబడినను సపిండికరణమునందు
 జేయవచ్చును

ప్రవేక శ్రాద్ధమథ్యే ప్రాత్యాభిక క్రిను.

యాజ్ఞరంక్మ్యః|| శ్లో|| నూతుర్థ కానామధ్యేతు పితుః ప్రాత్యాభికం యది |
 దుద్రావాహుడ కాన్సూర్వం పితుశ్శాద్ధం సమావశేత్ | పితుర్థ కానామధ్యేతు
 మానః ప్రాత్యాభికం యది దుద్రావాహుడ కాన్సూర్వం మాతుశ్శాద్ధం సమావ
 శేత్ | యదకాత్ సపిండికరణా దిత్యర్థం||

తా|| తల్లియొక్క మరణదినము మొదలుకొని దశాహములోపల తండ్రి యొక్క పూర్తిసాంకర్షిక క్రాద్ధము తఱస్థించెనేని ౧౦ వ దినమునందు క్రాద్ధ వహానుమైన పిమ్మట షోడశమునకు పూర్వమునందు పృత్యాత్మికక్రాద్ధమును చేయవలయును. ఆ పృకారముగానే తండ్రియొక్క మరణదినమును మొదలుకొని ౧౦ దినములలోపల తల్లియొక్క పూర్తిసాంకర్షిక క్రాద్ధమంతరితమైన యెడల ౧౦ వ దినమునందు షోడశక్రాద్ధమైన పిమ్మట తల్లియొక్క పూర్తిసాంకర్షిక క్రాద్ధమును చేయవలెనని యాజ్ఞతత్కర్మముని మతం ఇచ్చట షోడశమునగా సపిండీకరణము.

వి వా హ దీక్ష మ ధ్యే క్రాద్ధ క్ర మః.

వసిష్ఠసంహితాయాః|| వివాహమధ్యేదర్శ్య క్షేప్ త మాశాపిరోద్మతేనాని హరిద్యాక్షత సంయుక్తం పిండదానం విధీయతే |

తా|| వివాహమైన ౧౬ దినములలోగా తల్లిదండ్రులయొక్క పృత్యాత్మికములు సంభవించినప్పుడు హరిద్యాక్షతల యుక్తముగా క్రాద్ధమును పిండదానము చేయవలెను. సపిండీకరణే విశేషదానాని.

ధూరిదానం|| ధ్వా కైరణ్యగర్భగర్భతం హేమలింబిభానసా|| ఆనంత్రుణ్యఫలద మతక్యాంతిం ప్రయిచ్చమే|| ధూరిదానందత్వార్ |

తిలాహారోదానోక్తా|| తిలాహారహారాంత్ర్యం విష్ణుదేవదానముత్పదా|| మాపంకారంతుమేక్షిపి మతక్యాంతిం ప్రయిచ్చమే|| (మత్స్యం)

ఫతిదానం|| ధ్వా ఇహామత్రాకతత్రాణం కురుకేకవమేవోతో ఫతింశ్య త్ప్రీతయేద త్ర బ్రాహ్మణాయమయాసురహః | (గౌతురి)

సాదుకాదానం|| ధ్వా కంటకోచ్చిన్తపాసాన క్ష్యేకాదిహరినే సాదుక్షసంహృయిచ్చామి కృహాగత్యంద్విజోక్షమ|| (సాంకొట్టు)

దానదానం|| ధ్వా కటందాస్యామివిషేంద్రీ కృహాగత్యంకథాద్యేషు ఆనేవకటదానేన క్షీయంతాంపితరస్పదా|| (దాప)

చందనఖండదానం|| ధ్వా మలయావాససుందార కళ్యాణం దానం క్రాద్ధిక చందనత్యత్ప్రీసాదాస్మేసాంద్రానందం ప్రసన్నయ|| క్షీణంకృత్యే-

దీపదాసం॥ శ్లో॥ దీపందాస్యామివిక్రేంద్రా తుభ్యంధ్వాంతనివారకమ్॥
అస్యప్రదానాత్పకలాన్ దోషున్ శాకయకేశవ॥ దీపం

ఘంటాదాసం॥ శ్లో॥ దేవనామస్తుతాఘంటా సర్వపాపవినాసిని॥ తస్మాద్దా
స్యామి తేఘంటాం తద్దానేనసుఖంతురమ్॥ ఘంట

చామరదాసం॥ శ్లో॥ శకాంతకగసంకౌశ హిమడిండీరపాండుర॥ ప్రోత్సావ
యాశుశురితం చామరామరవల్లభ॥ చామరం

దయ్యూదాసం॥ శ్లో॥ యథానకృష్ణశయనం శూన్యంసాగరజాతయా॥ శయ్యా
మయాత్యకూన్యాత్తు తథాజన్మనిజన్మని॥ శయ్యూదాసం

సప్తధాన్యాని॥ శ్లో॥ తృప్తింకరోతిధూశానా మినాలోకేపరత్రోచ॥ తస్మా
త్ప్రదీమతేఘన్య మిత్యాంతిఃప్రయచ్చమే॥ సప్తధాన్యం

సువర్ణదాసం॥ శ్లో॥ సువర్ణపాతకాయకరం సువర్ణంలోకధూచణమ్॥ అగ్నేర్ని
పంత్రోదాద్యామి తస్మాచ్ఛాంతిప్రయచ్చమే సువర్ణం

తండులదాసం శ్లో॥ శీవనంసర్వధూతానాం బలభుష్టివిగర్భవమ్॥ ధినోతీతి
చయద్వాం మతక్యాంతిప్రయచ్చమే వియ్యం

సంస్కృతీదాసం॥ శ్లో॥ సంస్కృతీజ్ఞానధాత్రీ విద్యానామధిదేవతా విద్యాసాధక
కోశస్య దానాన్మక్తింసమాత్మయాత్ వుస్తకం

వేణుదాసం శ్లో॥ వేణుదండశ్శుభకరో దశావస్థాసురతకః వేణుదండస్య
దానం శ్చిక్తిందధర్మవైకల్య

యజ్ఞోపవీతం శ్లో॥ యజ్ఞోపవీతంతురమం పవిత్రంకర్మసాధనమ్ యజ్ఞోప
వీతదానం తుష్టస్యర్థానారస్యదా ఆతఃపరంమనసోద్దిప్త దానానితుర్యాత్
విశేషమ్ అజ్ఞానోపవీతదానం శ్చే ద్రువర్ణం

అథ మ వా వీ నీ త్వ ని ర్ణ యః.

దక్షః శ్లో॥ అష్టాదశశామ్నూగ్నం మృతాస్త్రీయదివాత్మయాన్ తేనాగ్ని
కాదసాస్త్రాక పైవృష్ణమితిస్త్రీయః దశావమధ్యేయది వాసీసంచకుస్తదాయాః
కాద్రైక తేనుకస్య తుష్టాంగనాంజ్ఞాప్యమవా సీసీవాం సాగంధ పుష్పాణ్యఖిలా
నివ్యాత్ నితిశేషః దానకృత్కర్మాంతంపృథక్క్రియాః భరన్వోగ్దశావ
జ్యోగతస్మాద్దానం శ్చిత్తాయః సువాసీనీతివిజ్ఞేయా ఫణ్యస్త్రీపూజన్మధువేత్

సుమంతః॥ ఓం॥ భక్తన్యూనాకప్రాగ్ని చయనాయుర్వమేవనా తద్భా
ర్యాతు మృతాపూజ్యా సావైసావాసీభవేత్॥

అత్రీసిద్ధాంతపక్షః॥ ఓం॥ అస్థిసంచయనాశూర్వం ప్రేతపత్నీమృతింగతా
సువాసీసీతివిఖ్యాతా పరంచైధవ్యమాప్నుయాత్॥ భర్తృసంచ యవాశూర్వం
భార్యాయదివివద్యతే॥ సువాసీసీత్వంతస్యాస్థి ఆస్యధావిభవాభవేత్॥ ఇతి సువాసీ
సీత్వ మృతివిర్ణయస్సమాప్తః॥

అథ కర్తృనిరూపణమ్.

ఓం॥ పుత్రఃపిత్రఃప్రపాత్రీశ్చ పుత్రికాపుత్రీవినచ॥ పత్నీభ్రాతా
చతత్పత్రః పితాయాతాస్నుసేతథా॥ భగినీభాగినేయశ్చ పిండదోధన హార్యపి
చూర్వాభావెపరాకర్తా తదభావేపరాపరః॥

తా॥ పుత్రుఁడు, పాత్రుఁడు, ప్రపాత్రుఁడు, పుత్రికా పుత్రుఁడు
భార, అన్న, అతని పుత్రుఁడును, తండ్రియు, తల్లియు, కోడలును, చెల్లెలును,
మేకలుడును, సపిండుఁడును, ధనహర్తయు, విడు పూర్వ పూర్వాభావమునం
దు త్రోతర కర్తృత్వముగలవారని తా॥

స్త్రీ కర్తృత్వమ్.

మరీచిః॥ ఓం॥ స్త్రీకర్త్రీభక్త్యకృత్యేషు వినోకకర్మణీచేద్యది॥ దళా
హాభ్యంతకేచైనా దృజోదోషేణదూషితా॥ తత్కర్మవ్యర్థతామేతి సాస్నాత్వా
పంచమేహనివగ్నకౌర్ధంసమారభ్యపునఃకర్మసమారభేత్॥

తా॥ భర్తయొక్క ప్రేకకృత్యంబులయందు భార్యయే కర్తయైయుండి
పదిదిసములలోపల రజోదూషితరాలయ్యేసేని నదివరకుకర్మ యంతయును వ్యర్థ
మగును. కావున పంచమదిసంబునందు స్నానంబుచేసి నగ్నకౌర్ధంబును ప్రారంభించి
మరల కర్మను చేయవలయునని మరీచి వచించెను.

శేచిత్॥ ఓం॥ వృత్తాభావేతుపత్నీస్యా త్పత్నీభావేతుసోదరః॥ పత్నీ
భావేతుసావత్పూఃపత్నీవననియుజ్యతే॥తదభావేతు తత్పత్రై రాసన్నోన్యస్తకః
వరః॥ ఆద్యకౌర్ధమఫుద్ధోపి కుర్యాదేకాదశేహని॥

తా॥ జౌరసపుత్రుఁడు లేసప్పుడు డేకృజ్జులును, పుత్రికయును, పుత్రికాపుత్రుఁడును, సోదరుఁడును, తత్పుత్రుఁడును, సపిండి కరణమును జేయవలయును, వీరు లేసప్పుడు భార్యయు, ధనవార్తయును చేయవచ్చును, కొంత మంది శ్రుతాభావమందు పత్నీయనిన్ని. పత్న్యభావమందు సోదరుఁడును, అట్లుగాక భార్యాభావమందు సవతికల్లియు, ఆమెలేసప్పుడు ఆమెపుత్రుఁడును, వీరు లేసప్పుడు వీరి పుత్రుఁడును వీమ్ముట దగ్గిరసంబంధులును కర్మకర్మముగలవారని తా॥ ఆద్యశ్రాద్ధము ౧౧ వ దినమునందు జేయవలెను, యిందువలన కర్తకు కున్ది గలదని తా॥

శ్లో॥ ఏకాదశేహ్ని సంప్రాప్తే కర్మభార్యారజస్వలా ఆద్యశ్రాద్ధం పుక్వర్వీక ఊవాద్యానివిసర్జయేత్॥ శ్రాద్ధకర్తృర్వదాభార్యా ఆశాచాం తేరజస్వలాః శ్రాద్ధం శేవంబ్రకుర్వీత వర్జయిత్వాసపిండసమితి॥ శ్రాద్ధశేవం ప్రకుర్వీతేత్యనేన వాక్యేన ఏకాదశేనాని విహితమాద్యమాసికం రుద్రీగణాఖ్యశ్రాద్ధం వృషాత్సర్వవాంగశ్రాద్ధంచకుర్యాత్॥ వర్జయిత్వా సపిండసమితి తదర్థమవకృచ్చ్య పంచదశైశ్శోద్ధిష్టశ్రాద్ధాని వర్జయేత్॥ శేవితే పంచమదినే కున్దిసంపాద్య ఆద్యాది షోడశైశ్శోద్ధిష్టశ్రాద్ధసపిండికరణ శ్రాద్ధమాచరంతి॥

తా॥ పదునొకండవ దినము సంప్రాప్తమగుచుండగా కర్తయుక్క భార్యారజస్వల యయ్యెనేని ఆద్యశ్రాద్ధంబును జేయవలయును. ఊవాద్యులును వదలవలయును, శ్రాద్ధంకర్తయుర్క భార్య ఆశాచాకతమునందు రజస్వలయయ్యెనేని సపిండసమును వదలి శ్రాద్ధశేవమును జేయవలయును అనగా ౧౧ వ దినమునందు శాస్త్రోక్తప్రకారముగ చేయదగిన పుణ్యాహవాచనము అహ్నికము రుద్రీగణాఖ్యశ్రాద్ధము వృషాత్సర్వవాంగ శ్రాద్ధమును జేయవలయును షోడశశ్రాద్ధములలో ఆద్యశ్రాద్ధమునుదత్వ పంచదశైశ్శోద్ధిష్టశ్రాద్ధముమాత్రము వదలవలయును. కొండలు ఈ ఆద్యశ్రాద్ధముకూడా భార్య రంస్వలయయిన గా వ దినంబున స్నానము ఆయన వీమ్ముట ఆద్యాదిషోడష్ట శోద్ధిష్టశ్రాద్ధము సపిండికరణ శ్రాద్ధము నొకదినమునందే ఆచరింపుచున్నార తక్కినవిషయములు జేశాచారములనుబట్టి జరుపవలయును.

ఇతి కర్మ భార్యారజస్వలా విషయ స్సమాప్తః.
 త్రైవక్షికాది శ్రాద్ధకాల నిర్ణయః.
 తిథిదర్శనే శ్లో కుర్యాత్త్రైవక్షికంశ్రాద్ధం త్రివక్షేవిషమేచాని ఆపర

త్రైపతీవ్యాధిపక్షే చతుర్వింశతిపక్షేః పక్షంతివంచాం కృత్వా ఆది
కుర్వాంతపంచకేః

తా|| త్రైపతీక ప్రార్థనను మూడవపక్షములో విషమదిశమందు చేయవలయునని
తిథిదర్శనమును గ్రంథమువందఁజెప్పఁబడియే, మూడవపక్షంబున వాదియందు
౫ వ దినములో నొకదినంబున త్రైపతీక ప్రార్థనను చేయవలెను. అనగా
మృతదినమునకు 30 శోబాల పిమ్మట ౫ శోబాల లోగాను ఆరవ మాసమున
యిటువది దినములు మొదలు అయిది దినములకు లోపుగా శుద్ధిగల యొకదినంబున
ఊసమఱ్ఱాసీకంబును పన్నిండవ మాసంబున యిరువదిఅయ్యది దినములకు వైవోక
శుద్ధిగలదినమువందు ఊవాల్లిక ప్రార్థనంబును చేయవలయునని తా|| కొందఱు త్రైపతీ
కము ౪౦ దినములకు పిమ్మట ౪౫ శోబాలతో గా జర్పించుచున్నారు.

స్మృత్యంతరేః శ్లో|| గణశక్తియమాశేషు మాసికేవ్యవభావిషుః త్రిదీప్య
రఘు ర్మృషా లోడి పిందాన్ త్రిజ్యేకనిర్వపేత్||

తా|| అనేకములని మాసికముల నొక్కతూరిచేయునదం ఆర్ఘ్యపాత్రి
పిండము మాశేసియేయని యిటుఁగలెను.

వ్యాసః|| శ్లో|| వాసవోద్యేతేప్రేతే పితృత్వముపద్యతే|| ఆత్మస్మృ
తుః ప్రత్రస్మృ కుభంకోచిన్నవిద్యతే|| నచనైమిత్రికం కామ్య మిష్టాశ్రాద్ధాదికంచ||
వాసవోద్యేతేప్రేతే|| రశ్యేషుః ప్రార్థమేవచ||

తా|| ఏవీదీకరణము చేయనియెడల ప్రేతత్వమువిడిచిపోదు. చేయని
ప్రత్రస్మృతుకు కుభముకొంచమైవలెను. కల్పిండువ్రాతకు సవినీకరణమును చేయక
మును ప్ర ఇతరులకు ప్రార్థనను చేయఁగూడదని వ్యాసుఁడువచించె.

ఇది త్రైపతీకాది ప్రార్థనకాలా స్మయస్తాః.
అథ స్నానో ర్మ నిష్కలః.

శ్లో|| మృతేజస్వినిసంక్రాంతే ప్రార్థనార్థపర్వణిజన్మని ఆన్యుక్త్యన్యుక్తేనైవ
కస్మా యాదుర్వవారిణా|| ఆన్యా పదితథాయస్నాయాదుర్వవారిణా|| నోహత్యా
కృతంపాపం పాప్నోతి శ్యేకనసంశయః|| తాత్పర్యం బాహ్యవిశేషేషు పరిత్రయః||
అలాభేనుంత్రీవా తాఢి||

తా| జననమరణములయందును, సంక్రమణముందును, శ్రాద్ధమదినును, పర్వతమునందును, అస్పృశ్యస్పృశ్యులునును, ఉష్ణోదకముచేత స్నానమును జేయ, గూడదు. రాగరహితుడై యుండియు ఏకార్యముల యందుష్ణోదకముచేత స్నానమును జేయువాడు గోహత్యకుడుల్యమైన పాపమును చేసినవాడగును.

ఇతి స్నానో దక నిర్ణయ స్సమాప్తః.

అథ జీవత్పితృకస్య ఆవ్యశ్రాద్ధనిషేధః.

తండ్రి జీవించియున్న జ్ఞాతులు మాత్రము తిలోదకముల వీయఁగూడదు, జ్ఞాతులతోఁగూడ నాకౌచదినములయందు సహవాసము నుజేయఁగూడదు, తండ్రి బ్రతికియున్నను తండ్రిశ్రాద్ధమునుమాత్రము యథావిధిగా వారివారి కులాచారములనుబట్టి తప్పక చేయవలెను. తండ్రి జీవించియుండగా శ్యేష్ఠభ్రాతయైనను కన్యభ్రాతయైనను మృతి నొందియెడల తిలోదకాది ప్రేతకృత్యములన్నియు తనతండ్రి చేయవలెను.

తిలతర్పణ నిషేధః. స్మృతిసారసంగ్రహే|| శ్లో|| తీర్థశ్రాద్ధే గయాశ్రాద్ధే ప్రేతశ్రాద్ధాను మాసికే | సపిండికరణేనైవ సకుర్యాతి తర్పణమ్ || వృద్ధి శ్రాద్ధే సపింద్యాచ మాసికే చానుమాసికే | ఆభిశేషభ్రమేనైవ సకుర్యాతి తర్పణమ్ || దర్శితీలోదకం తూర్వం పశ్చాద్దయాన్యహాలయే | పశ్యేష్ఠేషంపరిం తూర్వం పశేహానితి లోదకమ్ | పశ్యేష్ఠాంగ తిలం దయాన్విశ్శిడేపి పశేహాని | గర్భవికస్య తచోయేహ మస్యే హంతువిస్తయేత్ ||

తా| తీర్థశ్రాద్ధమునందును, గయాశ్రాద్ధమునందును, ప్రేతశ్రాద్ధమునందును, ఆచూరిక శ్రాద్ధమునందును, పృథమాద్ధిః శ్రాద్ధమునందును, సపిండికరణ శ్రాద్ధమునందును, వృద్ధిశ్రాద్ధమునందును, సాపిండియమునందును, మాసికాను మాసికములందును, తిలతర్పణము చేయఁగూడదు, దర్శితీలోదకమునందు శ్రాద్ధకర్మాచరణమునకు ముందుగాను మహాలను శ్రాద్ధమునందు వీమ్ముటను తిలతర్పణము చేయవలయును, ప్రత్యాభిక్త శ్రాద్ధమునందు సద్యస్కాలమునాచి తిలతర్పణము చేయఁగూడదు, పరదిన ప్రాతికాళమునందు, తిలతర్పణమును చేయవలెను, పరదినము తర్పణమును చేయుటకు నిషిద్ధదినమైనను తిలతర్పణమును చేసియే తీరవలయును. శ్రాద్ధమునందలి వర్ణశ్రీయమునకే తిలతర్పణమును చేయవలయును గాని యితరులకు తిలతర్పణమును చేయఁగూడదని తా|

స్మృత్యంతరే॥ శ్లో॥ సజీవప్రకృతికుర్యాచ్చాద్ధాంకతితర్పణమ్॥ శ్రాద్ధ
యాశ్చింత్రకుర్వీత తర్పణంతుపితాచరేత్॥

తా॥ జీవపితరులుగలవాడు శ్రాద్ధంబునుయాశ్చిం బాసర్పవలయునుగాని
శ్రాద్ధాంక తి తర్పణమును చేయఁగూడదు, అతర్పణంబును తండ్రియే చేయవలయు
నని స్మృతికారులు వచించిరి.

ఇ తి తి త త ర్ప ణ ని షే ధ స్స మా త్తః.

తాంబూల చర్పణమ్

ప్రయోగపారజాతే॥ శ్లో॥ వక్షశ్రాద్ధతథాదశ్యే యగమన్వంతరాదిషు॥
శ్రాద్ధంవిర్వర్వ్యభక్త్యాతు తాంబూలఁఘాదయేద్విజ॥ మోహద్యకృత్వానుశ్శ్రాద్ధం
తాంబూలంయదిఘాదయేత్॥ శ్రాద్ధకాంతా ధవేక్కర్తా శారవంశరఁత్రతేత్
సీసోఽప్రత్యాజ్ఞికేశ్రాద్ధ దివారాతౌ॥ తాంబూలచర్పణంవిషిద్ధం అంకతితర్పణం
పరేమ్యః ప్రాతర్విహితశ్చేక్ష్వాస్త్వపితృకర్మానివృత్తైః॥

తా॥ వక్షదర్పణముగమన్వంత రాదులయుం బ శ్రాద్ధకర్మనాచరించి పిదప
తాంబూలచర్పణాదికమును చేయవచ్చును ఒకేకేశ్రాద్ధమునాచరింపక తాంబూల
చర్పణాదికమును జేపిరేని శారవతి శరవంశను బొందుదును తల్లిదండ్రుల
యొక్క ప్రత్యాజ్ఞిక శ్రాద్ధములయందు తరదిప్రారాతౌతయనందు తి తర్పణంబు
జేయువరకు తాంబూల చర్పణాదికమును చేయఁగూడరని తా॥

శ్లో॥ మృతాకాశేతథాశ్రాద్ధ యాశాపితోఽంభ్యులేకాని ఉపనాసేచ
తాంబూలం దివారాతౌవిర్వయేత్॥

తా॥ మృతాకాశమునందును, శ్రాద్ధవిషమునందును, తల్లిదండ్రులయొక్క
ప్రత్యాజ్ఞిక శ్రాద్ధమునందును ఉపనాస ప్రకరింపవలయుండును. తాంబూల
చర్పణంబు గూడదు.

పిం ద నై శ ద్యమ్.

శ్రాద్ధదర్పణే॥ శ్లో॥ ధక్ష్యంచపిందక్షశేవ్యం వికేరాన్నించస్పృశయి
తాంబూలచర్పణంకృత్వా ప్రశశ్శ్రాద్ధంపయచరేత్॥

తా॥ మినుములతో నందిన భక్ష్యమును పిండనైవేద్యము జేపినను, విశి
రాన్నము భోజనపాత్రకు స్పర్శకగిలినను కర్త తాంబూలముభక్షించినను తిరిగి
శ్రాద్ధము జేయవలయునని శ్రాద్ధవర్షణముందు వ్రాయబడియె.

మాతుర్ద శాహమధ్యే పితృమృతిః.

స్మృత్యంతరే॥ శ్లో॥ మాతుర్దశాహమధ్యేతు పితాయస్య ప్రమీయతే॥
వైశ్వాకంతుషధాకాలం పితృస్వర్వంసమాపయేత్॥ తతోమాత్ శ్రీపతాదా శేషం
కర్మసమాపయేత్॥

తా॥ తల్లిమృతినొందిన దశాహమధ్య తండ్రిమృతికొందినయెడల తండ్రికి
శ్రాద్ధము సంపూర్తిగాజేసి పిమ్మట 3 పక్షములలో ఆదియందు ఆనంగా ౧౦ దిన
ములకు పిమ్మట ౫ దినములలో తల్లికి లోగడచేసి క్రియలుగాక తక్కినశ్రాద్ధ
ములయు సమాప్తి జేయవలెనని తా॥

శ్లో॥ మాతుర్ద శాహమధ్యేతు మృతశ్చైద్యదివైపితా॥ పితృగృణమారభ్య
దశానాంనూతకంభవేత్॥

తా॥ తల్లి దశాహమధ్యముందు తండ్రి మృతిబొందినయెడల తండ్రి మృతి
బొందినది మొదలు ౧౦ దినములు మృతనూతకమని తా॥

భర్మకృత్వత్తా॥ శ్లో॥ మాతాపితోర్వదాశాచం దశానాంవిహితంబుత్తా॥
వైశ్వాకౌదూర్ధ్వమేవస్యా న్మాత్రాశాచంతుపక్షిణి॥

తా॥ తల్లి దండ్రి మొదలగువారి మృతులయందు ౧౦ దినములలో శాచము
తండ్రియొక్క శ్రాద్ధము చేయుచుండగా ఉపశ్వాభాగమునందు తల్లి చనిపోయిన
యెడల మాత్రాశాచము ఒకటిన్నర దినమని తా॥

శ్లో॥ అద్యశ్రాద్ధమశుద్ధోపి కుగ్యాయైశాచశేనాని॥ కర్తవ్యత్కాలికాశుద్ధి
రశుద్ధిప్రసాదకః॥

తా॥ అద్యశ్రాద్ధంబును పరిశుద్ధులై చేయవలయును ఈశ్రాద్ధము జేయుట
వలన కర్తకు తత్కాలంబునందు పరిశుద్ధిగులునని తా॥

ఆ శా చ ఖ ం జే శా తా త పః.

శ్లో॥ పితృరాశాచమధ్యేచి న్మాతుశ్రాద్ధంలేద్యది॥ రునాగ్రీహే యోద

కాత్పశ్చాపూతుశ్చాద్ధిద్ధంవిధియ్యతే॥ మాతురాశాచమధ్యే చేత్పితుక్రాద్ధంవలేద్ధ్యది
 రుద్రాహేషాదశాదర్వాక్త చ్చాద్ధిద్ధంతునిధియ్యతే॥ అస్యార్థః॥ ఏకాదశే
 హేపీతుః షాదశాదిక్రాద్ధంకృత్వా తతఃమాతుఃప్రత్యాబ్దికం కర్తవ్యం యేకా
 దశాహే అద్యశ్చాద్ధిద్ధంనిర్వత్య పీతుః మృతాహక్రాద్ధంకృత్వాఅథఅద్యాదిషాదశ
 శ్చాద్ధానికారయేదిత్యర్థః॥

ఇతి మాత్పదశాచమధ్యే పితృమృతి స్సమాప్తః.

అధికమాస కృకరణము

తా॥ అధికమాసములలో మృతిబొందినవారికి తిరిగి ఆ మాసము యొప్పు
 నైనా అధికమాసము వచ్చినయెడల ఆమాసమునందే పృత్యాబ్దికముశుద్ధమాసములో
 చేయువక్కరలేదు, శుద్ధమాసమునందు మృతులైనవారికైతే అధికమాసమునందు
 ఆవసరములేదు, మాసికములు మాత్రము అధిక మాసమునందుకూడ శ్చాద్ధముచేయ
 వలెను. అధికమాసములో మృతులైన వారికి శుద్ధమాసములో మృతదినమునకు
 లోగడదినముందు ఆవ్యాధ్యశ్చాద్ధముచేసి మృతితిథియందు ఊసమాసికము పెట్ట
 వలెను. అక్కడనుంచి ౨౨ వ దినముందు నెలమాసికము పెట్టి 3౦ వ దినముందు
 ద్వితీయామాసికము పెట్టి అక్కడనుంచి ౧౫ దినములలోగా మధ్యపంచమమునందు
 త్రైపక్షికశ్చాద్ధముచేసి కృమణుగా సంవత్సరాంతము జరిగింపవలెను. సంవత్సర
 మధ్య అధికమాసము సంభవించేయెడల శుద్ధాదికములకు నొకటే సంకల్పము చేసి
 అధికమాసమునందే పెట్టవలెను. సంవత్సరాంతములది అధికమునచ్చే పక్షమునకు
 ఊనాబ్దికమును సంవత్సర విమోకమును యీ 3 ను అధికమాసములోనే పెట్టవలసి
 వదిగాని శుద్ధమాసమున వాచరింపగూడదు మధ్యాధికవస్తే పృథమాబ్దికానికి
 లోగడ మాసానికే 3౬౦ దినములు జరిగింపవలెననే మాట యుక్తముకాదు. ఆ
 రెండు మాసములు 3౦ దినముల సంక్షేపముక పృథమాబ్దికములో గూడానే జరి
 గించవలయును. శుద్ధమాసమునందు మృతులైనవారికి పృథమాబ్దికము మలమాసం
 వచ్చినచో వత్సవే చేయవలెను. ద్వితీయ అబ్దికాదులమాత్రము శుద్ధమాసము
 నందే జరుపవలయును, తక్కిన విషయములు నిర్ణయసింఘవులందు జాడగదగును.

హ్లో॥ అగ్నాధేయంప్రతిష్ఠాంచ యజ్ఞదాసవృతానిచ॥ దేవవృక వృషాత్సక్త
 మాదాకరణ మేఖలాః॥ గమనం దేవతీర్థానాం వివాహమభిషేచనమ్॥ యానంచ
 గృహాకర్మాణి మలమాసే విసర్జయేత్॥ ఇతిగర్హః॥

తా॥ అగ్న్యాధానము, పృథివీ, యజ్ఞ దానవృతములు, దేవ వృతములు, వృషాత్సర్జనము, చూడాకరణము, మేఖలము, దేవక్షేత్ర తీర్థాలసము, వివాహము అభిషేకము, యానము, గృహకర్మములును అశుకర్మలను మలమాసమునందు నిదురవలెను.

శ్లో॥ అవశ్యకర్మ మాసాఖ్యం మలమాసమృతాద్భిక్ష్వమ్ | తీర్థేభ్యశ్చాయయో శ్చాద్ధం మఖకర్మపితృక్రియాః | కుర్యాత్కర్మిణ్ణు చేవక్షేమధ్యే చేశ్చైతధాధిక్ష్వమ్ | తత్రాస్యాస్మాసికంమృత్యు మాసాత్ప్ర ద్వాదశోయది | ప్రేతక్రియాం సమాప్యాత్పృ కుర్వీతాభ్యుదయంతథా | శ్యామాకాగ్ని యణంబృచ్చృత్రియ వర్జ్యమతోస్యథా |

తా॥ మలమాసమునందు అవశ్యముగాఁ చేయఁదగిన మాసికాదికర్మములును, అభిక్ష్వములును, తీర్థశాద్ధములును, యజ్ఞకర్మములును, పితృక్రియలును చేయ వచ్చునని యెఱుఁగవలెను మఱియును వర్షమధ్యమందు మలమాసము వచ్చినేని నప్పుడు అధిక మాసములు గ్రహింపవలెను, మలమాసము మొదలుకొని పదిరెండవ మాసము మలమాస మయ్యెనేని దానియందు ప్రేతకర్మలను సమాప్తిని బొందించి పిమ్మట అభ్యుదయ కర్మలను కేయవలెను అని నూర్కొందమును గ్రంథమందు జెప్ప బడియె.

శ్లో॥ ద్విదినే గృహంకార నిషేధః

యల్లాజీయ్యే॥ శ్లో॥ గోమయేనోత శేతంచ సర్వశాద్ధే ప్రక్రితం | గృహంకరణం నాస్తి ఇతిశాతాత పోబ్రహ్మణే॥

తా॥ సమస్త శాద్ధదివంబు లందునను గోమయముచే భూమి నలుకవచ్చును గాని మృగ్గులు మొదలగునవి పెట్టగూడదని శాతాతఘోషుడు చెప్పెను.

అథ ఉష్ణవారి నిషేధః. శ్లో॥ మృతేజస్మనిసం క్రాంతో శ్చాద్ధే జన్మ దినేతథా | ఆస్పృశ్య స్పృశ్యేచైవ నస్నాయాదుష్ట వారిణాః | సగోహత్యా కృతం పాతం ప్రాప్నోత్యేత నసంకయః॥

తా॥ మరణాశౌచము నందును, జాతాశౌచము నందును, సంక్రమణ దిన మందును, శ్రాద్ధదినమందును, జన్మదినమందును, తా కగుడని వస్తువును తాకి వచ్చుడు, వేడినీళ్ళతో స్నానము చేయగూడదు, అట్లు చేసినవాడు గోహత్య చేసినంత పాపముకు బొందుచున్నాఁడు.

అథ దేవతార్చన నిషేధః. శ్లో॥ దాశాధ్యయన దేవార్చా ఉపహామ క్రితాదికం | నఖర్యుచ్చాద్ధదివే ప్రాగ్విప్రీణాం విరూపాత్ |

తా|| శ్రాద్ధదివసుండు భోక్తలు భుజింపక పూర్వము, దానము, అధ్యయనము, దేవతాపూజ, ఉపనయనము, వ్రతము మొదలగునవి చేయఁగూడదు.

అథ ఆచమనతాం నిర్ణయః.

శ్లో|| ఆదాతంతేవ పాద్యేచ విష్టరేచే విశేషతః|| ఉచ్చిష్టే పింపదాశేచ మత్సురాలచ మనంస్కృతమ్||

తా|| పోరంభమందును, అంతమందును, పాదపరీక్షాశనమందును, అసవ మిచ్చినప్పుడు, ఉచ్చిష్టాన్న విసర్జన మందును, పిండద్రవదానమందును ఈ ఆచమనములు అచమనముఁ జేయవలెను.

అశ్వలాయనానాం గోశ్రాద్ధ్యుచ్చారణకృమాః.

శ్లో|| సపిండీరణాత్పూర్వ మాశ్వలాయనకాభివాం|| గోత్రం బ్రూయాత్ప్రథమతః పశ్చాన్నా మాధికం వరేత్||

తా|| ఆశ్వలాయన కాభివార సపిండీరణము చేయక పూర్వము ముందుగా గోత్రమును చెప్పి పిమ్మట పేరు చెప్పవలయును.

అథ విష్వర్చనవిధిః దక్షః|| శ్లో|| యత్కించిత్పూర్వగం శ్రాద్ధం తత్ప్రవర్తయేత్|| పూజయేద్విష్టుమిత్యేవ మితిపాహి సితామహః||

తా|| పూర్వగయంకమైన యే శ్రాద్ధము జేసినను బ్రాహ్మణుని యందే విష్టుయాత్రి నావాహనముజేసి పూజింపవలయునని బ్రాహ్మణులచెప్పెను.

భారతే|| శ్లో|| యచ్చాశ్రాద్ధం పూర్వగం ప్రోక్తం తచ్చాశ్రాద్ధం శైష్టవో వివా|| కృతం నశ్యతికాంతేయ పతితే నేషీతం యథా||

తా|| ఏశ్రాద్ధము పూర్వగ సహితముగా నాచరింపబడునో అట్టి శ్రాద్ధము విష్టువైవత్కము లేకుండ జేసినయెడల వర్ణభ్రష్టునిచే జూడబడిన శ్రాద్ధము వలననే చెడిపోవునని భారతమునందుఁ జెప్పబడియె.

శ్లో|| దర్శనహోత్రయ తీర్థ సపిండీకరణే తథా|| వ్యభాంభవతి తచ్చాశ్రాద్ధం వాసుదేవం వినాకృతమ్||

తా|| దర్శనశ్రాద్ధము, మహాలయము, తీర్థశ్రాద్ధము, సపిండీకరణము ఈ శ్రాద్ధములను విష్టుస్థానము లేకుండా చేసినయెడల ఆ శ్రాద్ధములు వ్యర్థముగును,

(పాదప్రక్షాలనే కర్తుః పశ్చిమాభి ముఖత్వనియమా.)

వ్యాసః॥ శ్లో॥ పాత్రఃకాలేన మధ్యాహ్నా సాయా హ్నానిః సంభ్యయోః॥ పశ్చిమాభిముఖ శ్రాద్ధే విప్రశాదాభిషేచనం॥

తా॥ శ్రాద్ధదినమందు పాత్రఃకాలము వడుగాని మధ్యాహ్నము నందు గాని, సాయంకాలము నందుగాని, రాత్రియందుగాని, సంధ్యాకాలమందుగాని శ్రాద్ధాహుతులకు పాదప్రక్షాలనము పశ్చిమ ముఖముగా గూర్చుండి చేయవలెనని వ్యాసుఁడు చెప్పెను.

పాదప్రక్షాలనే కర్తువోక్తవా పవేశన విధిః.

యల్లాజీయ్యే॥ శ్లో॥ విప్రక్షాలన కాలేతు దాతాభోక్తా ద్విజోత్తమః॥ సుఖాసీనో భవేత్రాద్ధే త్వస్యధా నరకం వ్రజేత్॥

తా॥ శ్రాద్ధంబునందు పాదప్రక్షాలన జేయునప్పుడు కర్తయు భోక్త యును మామృందవలయును, లేనియొడల నరకమును బొందును.

భోక్తు రాశాచం.

వా॥ భోక్తుస్త్రియ నిమంత్రణ పశ్చిత్వా శాచాభావః॥ తత్సూర్య మాగతంచేత్ ఆశాచమస్త్యేత్॥

తా॥ భోక్తకు మూడవవర్ణాయము నిమంత్రణమైనది మొదలు ఆశాచము లేదు. అందుకు పూర్వము ఆశాచము వచ్చినయెడల ఆశాచముండును.

(కర్తు రాశాచం)

వా॥ కర్తుస్తు ప్రారంభానంతర మాశాచాభావః॥ తత్సూర్యంచే దాశాచ మస్త్యేత్॥

తా॥ కర్తకు శ్రాద్ధ ప్రారంభము మొదలు ఆశాచము లేదు. ప్రారంభించక పూర్వము ఆశాచము వచ్చినయెడల ఆశాచము కూడు.

ప్రారంభ వివరమ్.

వా॥ పాకసమాప్తిః ప్రారంభ ఇత్యేకః పక్షః॥ సంకల్పా ప్రారంభ ఇత్యేకః పక్షః॥ పాకాది ప్రోక్షణ మారంభ ఇత్యేకః పక్షః॥ తృతీయ నిమంత్రణ ఇత్యేకః పక్షః॥ యేతేషుపాక పరిసమాప్తి పక్ష ఆపద్విషయః ఆశక్త విషయశ్చ

ఇతరేషు పక్షేషు తక్తద్దై కశిష్టాచాత్ నవర్తవీయః॥ యేలేషు చతుః పక్షేషు ఆకౌచసం ప్రాప్తైక తాః సద్యస్మా త్వాస్వయమేవ క్రాధం కుర్యాత్. పక్వాన్న మున్వేష ఆకౌచరహితే నవరివేపయేత్. భోజన ప్రాతస్థ మన్నం భోక్తాప్రాక్షేత్. కర్తా తద్భోజనపాత్ర మస్పృశన్నేవ ఆన్న త్యాగం కుర్యాత్॥

తా॥ వంట చేయుట పూర్తియగుట ప్రారంభమని యొకపక్షము. సంకల్పం చేయుట ప్రారంభమని యొకపక్షము, వంటపదార్థము మీద ప్రాక్షీంచుట ఆరంభమని యొక పక్షము చూడవ పర్యాయము నిమంత్రణము చేయుట ప్రారంభమని యొక పక్షము. యీ వాలుగు విధములలో వంట చేయుట పూర్తియగుటయే ప్రారంభమనునది యావత్తు సంభవించినప్పుడును కక్తి లేనప్పుడును చెప్పితగినది మిగిలిన విధములలో ఆయా దేశములలో శిష్టల యాచార ప్రకారముగా నాచరింప వలయును. యీ నాలుగు పక్షములయందును ఆకౌచము రాగానే కర్త తత్కాల ముందే స్నానము జేసి తానే శ్రాద్ధము పెట్టవలయును. అప్పుడు ఆకౌచములేని మఱియొకనిచే పదార్థమును వడ్డించునట్లు చేయవలయును, పిమ్మట భోక్త యే పదార్థమును ప్రాక్షీంచవలయును. కర్త భోక్తయొక్క భోజనపాత్రను స్పృశింప కుండ క్రాధమువంతయుఁ జేయవలయును.

జాను నితైత విధిః. శ్లో॥ నిక్షిప్య దక్షిణంజాను దేవ్యా విరిచేన్నృధః భూమాతథా పరంజాను విత్పాపరిచలేత్సదా॥

తా॥ తెలిసివట్టివాడు దేవతావూజ చేయునప్పుడు కుడిమోకాలును పితృ వూజఁ జేయునప్పుడు ఎడమమోకాలును భూమియందు ఆనించవలెను.

ఘృత పాత్ర నిధానమ్.

శ్లో॥ నూపేవా పరమాన్నేవా ఘృతపాత్రం నిక్షిపేత్. దద్భోజ్య మాషురం ప్రాచుర్న దాతుః పారలౌకికం॥

తా॥ నేతి దొన్నెను పప్పుయందును పరమాన్నము నందును నుంచగూడక అట్లు జేసిన యెడల ఆ భోజనము రాక్షసభోజనము క్రాధకర్తకు సుకృతము లేదు.

చిత్ర గుప్త బలినిషేధః.

శ్లో॥ ధత్తే వాత్యధవాదత్తే భూమాయో నిక్షిపేద్బలిం. తదన్నం వివలం యాతి నిరాశాః పితరోఽతాః॥

తా|| త్యాగము చెప్పక పూర్వమునందు గాని, వెప్పిన పిమ్మట గాని, భూమియ. గు. చిత్రగుప్తః|| ఉ చి: చె: డల ఆ యన్నయ. క్షరగగుచున్నదని పితృ దేవతలు ఆశను వదలకొని తిరిగిపోవుచున్నారు. అనగా శ్రాద్ధమునందు చిత్ర గుప్తబలిని విడువవలెను.

(సువాసిని భోజనవిధిః.)

యల్లాజీయ్యో|| శ్లో|| సువాసిన్యాం మృతాయాంతు బ్రాహ్మణ్యేస్సహ భోజనే| సువాసినింతః పశ్చాద మంత్రీకమధార్పయేత్||

తా|| సువాసిని మృతినొందిన యెడల బ్రాహ్మణులతోగూడ సువాసిని భోజనం చెట్టవలెను మంత్రీవిద్యుక్తముగా ముత్తైదును పూజించవక్కరలేదు.

అధిశ్రవణ ఫలమ్. శ్లో|| అధిశ్రవణ హీనంతు క్రాద్ధం కుర్వీత మూడధిః| తదన్నంమాస తుత్యంచ తద్భృతం సురయాసమమ్||

తా|| ఏ మూడుదినము అధిశ్రవణము శేకుండా శ్రాద్ధము నాచరించిన యెడల అయిన్నము మాంసముతో సమానమనియు నెయ్యి కల్లుతో సమానమనియు జెప్పవలెను.

పితృనూక్త నిషేధః. శ్లో|| షోడశే మాసికే చైవతీర్థే చైవసపిండనే| నిత్యక్రాద్ధోద కుంభేచ పితృనూక్తానివర్జయేత్||

తా|| షోడశమునందును, మాసికమునందును, తీర్థశ్రాద్ధమునందును, సపిండి కరణమునందును, నిత్యశ్రాద్ధమునందును, ఉదకుంభ శ్రాద్ధమునందును, పితృనూక్తము లను విడువవలయును.

పిండమూలకై.

యల్లాజీయ్యో|| శ్లో|| మార్జాల మూషిక సృశ్యే పిండేచ ద్విదశీకృతే| పునశ్శ్రాద్ధం విధాతవ్యం తేనపాతేన తక్షణాత్|| [వాక్యం] పునశ్శ్రాద్ధం నామ పునః పిండదాన మిత్కర్ణః||

తా|| పిండములను పిల్లి యెలక మొదలగునవి ముట్టుకొన్నను పిండము విడిపోయినను తిరిగి శ్రాద్ధము చేయవలెను అనగా తిరిగి పిండములను చేయవల యునని తాత్పర్యము.

కర్తవ్య క్రాంత్యేషాన్న భోజనవిధిః.

శ్లో॥ ప్రదక్షిణమును ప్రదక్షిణమును భుజితపితృసేవితం॥ మాధవీయే! క్రాంత్యం
కృత్వాకుయోవిధానభుజితకదాచనా దేవాహవ్యం నగృహ్లాంతి కవ్యం కు
వితరస్తథా॥

తా॥ బ్రాహ్మణులకు ప్రదక్షిణము చేసి వారిని పంపించి క్రాంత్యేషాన్న
మును కర్తవ్య భుజింపజలెను. ఏ బ్రాహ్మణుడైనను క్రాంత్యము నాచరించి పితృకేష
మును భుజింపకుండా విడిచివేసి దేవతలు నావ్యమును గ్రహింపరు. పితృదేవతలు
కవ్యమును గ్రహింపరు అని మాధవీయమందుఁ జెప్పబడెను.

ఉపవాసే క్రాంత్యేషాన్న భోజనవిషేధః.

నిర్ణయసింహా॥ శ్లో॥ ఉపవాసదినేపితృ క్రాంత్యం నైమిత్తికంభవత్
ఉపవాసం తదాకర్త్యా దాహ్యాయ పితృసేవితమ్॥

తా॥ నియతముగా తానపవాసముచేయు దినమందు క్రాంత్యము సంభవించిన
యెడల క్రాంత్య మాచరించి కణము నాహూరించించి మిట్టలు నుపవాసము చేయవలెను

భిన్న గోత్రాణాం పితృకేషాన్న భోజనవిషేధః.

శ్లో॥ పితృదీనాం తథాస్థేషాం క్రాంత్యేషాన్న భోజనం ప్రతిశాం
విధవనాంచ తతీనాంచ నిర్హితమ్॥ అన్యేభిన్నగోత్రాః ప్రతివో బ్రహ్మ
చారిణః॥ సగోత్రాణాం పితృకేష భోజనానమతిః॥

తా॥ క్రాంత్యేషాన్నమును భుజించుట ఇతర గోత్రీకులకు బ్రహ్మచారు
లకు విధవలకు యతీత్యులకు నిందితమైనది.

శ్లో॥ క్రాంత్యపక్ష్యభోక్తార్తస్తేనై నిరయగామినః॥ సగోత్రాణాం సకు
ల్యానాంజ్ఞా తీనాంచన దోషకృత్॥ అన్యగోత్రాణాం క్వచిత్పితృకేష భోజనాన
మతిః॥

తా॥ క్రాంత్యేషాన్నమును భుజించినవారు నరకమును బొందుదురు. సగో
త్రీకులకు, సకుల్యాకులకు, జ్ఞాతులకు, మాత్రము విషేధము లేదు.

శ్లో॥ శ్వశురస్య గురోర్వాసి మాతులస్య మహాత్మనః॥ క్షేప్త్య క్రాంత్య
త్రత్యస్య బ్రహ్మ నిష్ఠస్య యోగినః॥ యేకేషాం క్రాంత్యేషాన్నం సప్తాహోమాన
విద్యతే॥

తా॥ మామ, గురువు, మేనమామ, కేఘ్ఠుఁడు, అన్న, కుమారుడు, బ్రాహ్మణుని, యోగీశ్వరుఁడు నీ వెండలగు వారియొక్క పితృకేవమును భుజించి నను దోషము లేదు.

శూ ద్ర స్య పి తృ కే షా న్న దా న ని షే ధః.

యట్లాకేయ్యే॥ ణ్ణి॥ నశూద్రం భోజయేత్స్మిన్ గృహేషుత్సేన తద్ధినే¹ శ్రాద్ధకేవం నశూద్రాయ దదాతిచలలేవ్యపి శూద్రంతు భోజయిత్కాయోదవ్యా చ్చాప్రిధేషు మానవః॥ శ్రాద్ధ నిషీడితాయంతి శ్రాద్ధం దేవాశ్చ తక్షణాత్॥

తా॥ శ్రాద్ధదివసుండు శ్రాద్ధ మాచరింపబోవు గృహమునందు శూద్రునకు భోజనము పెట్టగూడదు, పితృకేవమును శూద్రునకు పెట్టగూడదు మరి యెచ్చట నైనను తాను ముందుగా శూద్రునకు భోజనం పెట్టగూడదు ఇందుకు భిక్షువుగా నాచరించిన యెడల శ్రాద్ధము భంగమైనదానిగా నెంచి శ్రాద్ధదేవతలు తక్షణము నంటే వెళ్ళిపోవుదురు.

(అశౌచమధ్యే సంప్రాప్త శుద్ధిదినే కార్యశూనదిభౌ శ్రాద్ధనిషేధః)

వసిష్ఠః॥ ణ్ణి॥ అశౌచమధ్యే పిత్రోశ్చ భవేన్మృత తిథిస్తదా అతిథిం వర్జయిత్వాంతే పౌత్యబ్దం కారయేత్సుతః॥

తా॥ తల్లి దండుల మృతదినములు అశౌచక్రాంతము లైనప్పుడు కూన్య తిథియందు శుద్ధియగునేని యా దినము విడచి మరునాడు పెట్టవలయునని వసిష్ఠుఁడు చెప్పెను.

దక్షః॥ ణ్ణి॥ అశౌచమధ్యే పిత్రోశ్చ యథామృత తిథిర్భవేత్ ఆశౌచాంతే శూన్యతిథౌ నకుర్వం తితిథింబుధాః॥

తా॥ అశౌచ నడుమ తల్లి తండ్రుల మృతిదినంబులు సంభవించిన యెడల శుద్ధిదినము శూన్యతిథి యగునేని యా దినంబున శ్రాద్ధము తెలిసినవారు విసర్జింతురని దక్షుఁడు చెప్పెను.

శూన్య తిథ్యనంతర దినేకర్తవ్యత్వ విధిః.

ణ్ణి॥ శూన్యతిథ్యాము పోష్యైత శ్రాద్ధం కుర్యాత్పరేనాని కృత్యాసప్య గ్నిధానేన బంధుభిక్సా భోజయేత్॥

తా|| ఆశాచ శుద్ధిజము కూన్యతిథి యగునేని యా దినంబున మఠవాస ముండి మరుసటి దినంబున యథావిధిగా క్రాద్ధము వాచరించి బంధువులతోఁగూడ భుజింపఁదగును.

సంకర్షర విమోక క్రాద్ధ విధి:

శ్లో|| కర్షరాంతే విమోకాఖ్యం క్రాద్ధంపార్వణ వద్భవేత్ | మృతస్య త్వప్తయే కార్యం యద్యాకాశదిశేవ | ఆకాశదినం నామకూన్య తిథి |

తా|| మృతినొందినవాని త్వప్తి నిమిత్తమై సంకర్షరాంతము వంటి కూన్య తిథి యైనప్పటికిని సంకర్షర విమోకమును క్రాద్ధమును పార్వణ సహితముగా యథా విధిగా వాచరింపవలయును.

క్రాద్ధ హీన తిథి క్షూన్య తిథి :

శ్లో|| అబ్దస్యాంతే విమోకాఖ్యం క్రాద్ధం ప్రథమ వత్సరే | కర్మాత్పా ర్యణవస్త్రై క్రాద్ధ హీనతిథౌయది ||

తా|| సంకర్షరాంతమునందు సంకర్షరాంతమునందు సంకర్షర విమోకము ను క్రాద్ధమును నీమృత సంకర్ష రారంభమునందు ప్రథమాబ్దికమును కూన్యతిథి సంభవించి వత్పటికిని పార్వణ సహితము గా క్రాద్ధమును యథా విధిగా వాచరింప వలయును.

శ్లో|| మృతస్య వత్సరాంతేఽయదికూన్య తిథిర్భవేత్ | తస్మిన్ దినే విమోకాఖ్యం కర్తవ్య మనిచారతః || సంకర్షర విమోకాఖ్య మకృత్వా ప్రథ మాబ్దికం | యద్రాద్ధంకురుతేమాహ శ్చైతంకర్మవినిచ్ఛయన్ ||

తా|| సంకర్షరాంతమునందు కూన్యతిథిసంభవించినప్పటికిని యా దినమందు మృతినొందిన వానియొక్క త్వప్తికొరకు సంకర్షరవిమోకమును క్రాద్ధమును జేయ వలయును ఏమియు నాలోచింప నక్కరలేదు.

స్మృతిపీఠికాయాః|| శ్లో|| ఆశాచాదినిమిత్తైశ్చ విమోకాఖ్యమతిక్రమేత్ | తదాయనీవిమోకాఖ్యం నకర్తవ్యమితిరీతమ్ ||

తా|| సంకర్షర విమోకమును క్రాద్ధమువాచరింపక అజ్ఞానముచే ప్రథమాబ్దిక మును బెట్టినయెడల ఆ చేసిన కర్మయంతయు నిచ్ఛయమగును.

జేశాంతరగత భ్రాతృజాం ప్రత్యాబ్దికాను మాసికాదివిధి:

శ్లో|| విభక్తానా విభక్తానా జేశాంతర గతస్సుకః | పృథక్స్పృష్టం ప్రకర్షిత

మాతాపితౄణ్యుతేహని । అవిధక్తావిధక్తావా దేశాంతరగతాయది । కర్తవ్యంత్వై
రమావాస్యా ప్రత్యజ్జనుమాసికం । గ్రంథాంతరే । అవిధక్తస్సుతః కుర్యా దేశ
పితౄయ్యుతాహికం । స్థానాంతరే పృథక్కుర్యా ద్దర్శశ్రాద్ధానుమాసికే ।

తా॥ కుమారుడు విధక్తడైనను విధక్తుడు కాకున్నను దేశాంతరం వెళ్ళినప్పుడు
తల్లిదండ్రుల శ్రాద్ధదిసంబులు సంభవించెనేని యాదిసంబున తాను శ్రాద్ధము తప్పక
నాచరింపవలెను తనయులు విధజించుకొన్నను విధజించుకొనకపోయినను దేశాంత
రము వెళ్ళినప్పుడు ప్రత్యాజ్ఞికము, దగ్గుశ్రాద్ధము, ప్రతినెలమాసికము వేరుగా
నచ్చట నాచరింపవలయును అన్నదమ్ములు వేరుపడకపోయినను వారిలో నొకడు
దేశాంతరము వెళ్ళినప్పుడు తల్లితండ్రుల శ్రాద్ధములను ప్రతినెల మాసికమును
దగ్గుశ్రాద్ధమును తాను ప్రత్యేకముగా నైనను కేయవలయునని మఱియొక గ్రంథ
మునందుగూడ జెప్పబడినది తా॥

అథ శ్రాద్ధనిమంత్రితగాయత్రీ జపసంఖ్యా.

శ్లో॥ ప్రత్యజ్ఞైశ్చితంవైవ మాసికేశతపంచకమ్ । ద్విసహస్రంసపిండేచ
అయతం ప్రేతభోజనే॥

తా॥ ప్రత్యాజ్ఞికముందు మాదువందలును, మాసికముందు అయిదువందలును,
సపిండీకరణమునందు రెండువేలును, ప్రేతభోజనము క్రసంభవించినచో పదివేలును,
గాయత్రీమంత్రజపమును పరదినంబున భోక్తృ పఠించవలయును.

ఉపనయన వివాహాంతరే శ్రాద్ధకర్తవ్యత్వవిధిః.

శ్లో॥ మాఙ్జీబంధాద్వివాహోద్వచన్యాసంకర్ష మేవవా । నకుర్యాత్ప్రిండ నిర్వా
పం నదద్యాత్ప్రతిలోదకం॥ శ్లో॥ ఖృత్రీపుత్రీవివాహాయోచ్చ పరతష్టన్యాసతోభ్యం
తరే । పితౄరాజ్ఞికవైత్యకేఘవిధివత్ దూర్యాక్షతైరర్చయేత్ । దధ్యన్నంబధరీ
భలైశ్చసహితం పిందాన్ వికీర్యాపసవ్యం తిలతర్పణంచహి తథాదర్శాం స్త్రీలాన్
వర్షయేత్ ।

తా॥ ఉపనయనమైన పిమ్మటను వివాహమైన పిమ్మటను అఱుమాసముల
పఱుకుగాని సంకర్షరము పఱుకుగాని పిండపుదాసము తిలతర్పణము కేయగూడదు
కుమార్తె కుమారుల వివాహములు జరిగినపిమ్మట అఱుమాసములలోవల తల్లిదం
ద్రుల ఆజ్ఞికములు సంభవించినయెడల గరికలు అక్షరణులతోటి శ్రాద్ధమువందు
ఆర్చనకేయవలెను పిండములను పెరుగు లేగుపండ్లు మొదలగువానితో మిక్కిలిము
కేయవలెను వికీరాన్నము, అపసవ్యము, తిలతర్పణము, తిలలు, దర్బలు, మొదలగు
నవి విదువవలెను.

అనేకశ్రాద్ధ సన్నిహితే. శ్లో॥ మాతాపితౌః క్షయేప్రాప్తే యదిదంఠ
సమాగతే । పితృశ్రాద్ధంతు పూర్వంపూర్వశ్రాద్ధం కౌశ్యంతుఃపరం । తర్కశ్రాద్ధంతుః
పశ్చాత్పూర్వంతు మహాలయే । దర్శనంకృమణేప్రాప్తే తచ్చాప్రీత్యంతుకథంభవేత్
అమాశ్రాద్ధం నకర్తవ్యం కర్తవ్యం సంకృమణిః । సంకృమణిచానే దర్శనశ్రాద్ధం
తు కథంభవేత్ । ఉపరాగప్రియం క్తంతు సమకాలసమాచరేత్ । దర్శనం
మాపికేప్రాప్తే మాసికం పూర్వమాచరేత్ । దర్శనశ్రాద్ధంకేప్రాప్తే ఆర్జితం
పూర్వమాచరేత్ । నిత్యనైమిత్రికే ప్రాప్తేనిత్యం వపరిలంఘయేత్ । నైమిత్రికంపురాన
ర్యాత్తతోనిత్యం సమాచరేత్ ।

తా॥ ఒక్కదినంబున తల్లిదండ్రుల శ్రాద్ధంబులు దర్శనశ్రాద్ధము మొదలగు
ననేక శ్రాద్ధములు సంభవించినప్పుడు ముందుగ తండ్రి లిథియు పిమ్మట మాతృ
శ్రాద్ధమును అనంతరము దర్శనశ్రాద్ధమును పిమ్మట మహాలయ శ్రాద్ధము నాచరింప
వలెను, ఒక్కదినంబున దర్శనశ్రాద్ధముల శ్రాద్ధంబులు సంభవించినయెడల సంకృ
మణిశ్రాద్ధము నాచరింపవలెను. దర్శనశ్రాద్ధము చేయనక్కరలేదు. సంకృమణ
గ్రహణ దర్శనశ్రాద్ధంబు లొక్కదినంబున సంభవించినయెడల గ్రహణ సంకృమణ
శ్రాద్ధంబు లొక్కపర్యాయము నాచరించవలెను. దర్శనశ్రాద్ధము మాసికము నొక్క
దినంబున సంభవించినయెడల ముందుమాసికముపెట్టి పిమ్మట దర్శనశ్రాద్ధము నాచ
రింపవలెను, దర్శనశ్రాద్ధము ఆర్జితము నొక్కదినంబున గంభవించినయెడల ముం
దుగా నార్జితము పెట్టవలెను నిత్యనైమిత్రికములు సంభవించినప్పుడు నిత్యకర్మను
ఎప్పుడును విడువఁగూడదు ముందుగా నైమిత్రిక కర్మను జేసినపిమ్మట నిత్యకర్మను
జేయవలెను.

గ్రహణేత్యేవ న్నూతకౌభారః.

శ్లో॥ చంద్రనూర్యగ్రహేన్నాయా త్నూతకేమృతకేతథా । అస్నాయా
మృత్యుమాప్నోతి స్నాయామృత్యుంనవిందతి॥ నూతకేమృతకేతైవ వదోషోరాహు
దర్శనే । తావదేవభవేమృత్యుస్థిర్యావమృత్యుక్తిర్న దృశ్యతే ॥

తా॥ నూర్యచంద్రగ్రహణములయందు, జాతాశ్చయ మృతాశ్చయములయం
దును స్నానము చేయవలెను, అట్లు స్నానము చేయనియెడల మృత్యువును బొం
దును, స్నానము చేసినయెడల మృత్యుభయం కలుగదు జాతాశ్చయ మృతాశ్చయ
దినములలో గ్రహణం సంభవించినయెడల గ్రహణముక్తి పర్యంతనూ శ్చయములేదు.

శీవత్పితృస్మృతర్కనిషేధః.

శ్లో॥ శీవమానః పితృస్మృతయస్మృతయాయదివిపద్యతే । మాతృశ్రాద్ధం సుతః ।

కుర్యాత్ సుకుర్యాత్తితర్పణమ్ ॥

తా|| తండ్రి జీవించియుండక తల్లిమృతిసాందికయెడల తల్లికి శ్రాద్ధకృత్యము నంతయు జేయవలయును తిత్తర్పణము మాత్రము జేయనక్కరలేదు.

బోధాయనామావస్య నిర్ణయః.

శ్లో|| ధూలేచ్ఛ్వామాయులేయుగ్మా బజ్జాదేస్నాయ మేతిచేత్ | బోధాయనాశాలాధూలేమాశ్రాద్ధం కువ్యామితోవ్యధా ॥

తా|| చతుర్దశి ౪ యామంబుః ఆమావాస్యయు సంభవించినయెడల ఆదిపంబున బోధాయన ఆమావాస్యయనంబడును.

సారమాసతిథినిర్ణయః. శ్లో|| బిష్కర్ణ తర్కర్ణ మృతాస్యహాని ఇత్యేకమాసేవ పునర్పణాని | పునర్పణాప్యేవహికర్మ కుర్యాత్తైస్యేవసంక్రాంతియు తేషువైరమాస్యే తస్మిన్ ద్యేతిదీచెత్స రాస్యాత్సూర్వస్మిన్ త్సూర్యసంక్రాంతియుక్తే | ద్వావస్యేతాసంకృమెచె త్పిరస్యసర్వం చైవంచంద్రీనూరోపరాగే | వృశ్చికాదితిమాసేషు మృతాహాసభజేద్యది | పూర్వమాసేతు కర్తవ్యమితిశాతాకహాబ్రహ్మిణ్ | ఊర్ధ్వమువూర్తంకుతపా స్సంక్రాంతిర్యది దృశ్యతే | పూర్వమాసేకర్తవ్యం కుర్యాత్ప్రాక్కుతపాదపి॥

నూతకాంతరిత శ్రాద్ధనిర్ణయః.

శ్లో|| కుచిధూలేకదాకవ్యా యతిథిఃప్రతిపద్యతే | సాతిథిస్తస్యకర్తవ్యావచావ్యావైకదాచన॥ ఇతిబుశ్యకృంక॥

తా|| బాతాకారమృతాకార దినములలో ఆర్దికము సంభవించినయెడల కుద్ధిదినమునందు ఆర్దికము పెట్టవలయునుగాని మఱియొకదినమునందు పెట్టగూడదు అని బువ్యకృంకుడు చెప్పెను.

శ్రాద్ధవిఘ్నే ఆమశ్రాద్ధవిధిః

శ్లో|| శ్రాద్ధవిఘ్నే ద్విజాతీనా మామశ్రాద్ధం ప్రకీర్తిం | ఆమావాస్యాదినియతిన మాససాంవత్సరాభృతఇతి॥ ఇతిహారీః ॥

తా|| శ్రాద్ధమునకు విఘ్నము సంభవించినవృదు దర్శశ్రాద్ధము, మాసేకము, ఆర్దికము, మొదలగునవి ఆచద్ర్యములచేతనే బ్రాహ్మణులు చేయతగినవని హారీతుండు చెప్పెను.

మరీచిః॥ శ్లో|| అనగ్నికః ప్రవాసేచ యస్యభార్యారణస్వలా | ఆమశ్రాద్ధం ద్విజుకుర్యాత్ సుకుకుర్యాత్కృతేహని.

తా|| ఆహిత్యాగ్ని కౌనివాడు, ప్రయాణమందున్నప్పుడు భార్య బహిష్కరించిన మృతదీపము నందును ఆమకౌగ్రధమును జేయవచ్చును.

లోగాక్షీరపిష్టిః || పున్నరత్స్వపిదారేషు విదేశస్థోప్యశ్శ్నికః | ఆన్నేనైతా బ్ధికంతుర్యా ధేన్నావామేవచాక్యచిత్ |

తా|| భార్యబహిష్కరించినను, పరదేశము నుండిన, భార్యాగ్ని కౌనివాడైన ఆన్నకౌగ్రధమునే జేయవలెను, అది సంభవము కౌనిపక్షముందు హిరణ్యకౌగ్రధము జేయవలెను, అది సంభవముకౌని పక్షమున ఆమకౌగ్రధమైనను జేయవలెను అని లోగాక్షీమతిము.

స్త్రీకర్తృత్వకాగ్రధము. శ్లో|| అభుతాగ్రకుయదాభార్యపాస్తేకు భర్తృరా బ్ధికే| యది రజస్వలాభవేత్సాత్వా కుర్యాత్తత్పంచమేహని||

తా|| సంతాపము లేకట్టిస్త్రీ రహిష్కరియిండ్గా ఆట్టి సమయమునందు పెనిమిటి యాబ్ధికము సంభవించిన యెడల ఆయిదవ స్నానమునకు ఆబ్ధికము పెట్టవలయును.

ప్రభాసఖండే శ్లో|| విశుద్ధస్యాచ్చగుణేహ్ని స్నానాన్నారీ రజస్వలా | బ్రాహ్మణ్యేపితేచ పంచమేహనిశుద్ధ్యతి|

తా|| బహిష్కరిస్త్రీ వాల్గరదీపమున స్నానముజేసిన శుద్ధిగుణము గాని శేత విశుద్ధకార్యము విచయమై ఆయిదవ దినముందు శుద్ధిగలది యగునని ప్రభాసఖండము నందు శేషబరదెను.

పాదప్రక్షాళనవిధిః. శ్లో|| మండలాత్పిమేభాగే బహిదేవశ్చిత్ ద్విజః | తత్రైవవిస్మతేత్వాద్యం క్షాళనంమండలోపరి | ఉరజ్యుఖోపవిస్తానాం పాదానాం క్షాళన భవత్ | అయిధాక్షాళనేశ్రాద్ధే నరాశాపిత్రినోగతాః||

తా|| మండలమునకు పడమటి భాగమున పాదములనుంచి పాద్యమును విడువవలయును పాదప్రక్షాళనము పాదములను మండలముమీద నుంచిన పిమ్మట జేయవలయును బ్రాహ్మణుల నుత్తరముఖము గా గూర్చుండబెట్టి పాదప్రక్షాళనము జేయవలయును లేనియడల పితృదేవతలు ఆకారహితులై క్రోధురు.

శ్లో|| పాదయాలి పితృస్థానం పాదమధ్యేపితామహః| ప్రవితామహస్తుపాదాగ్రే పాదాప్రక్షాళయే త్కృమాత్ ||

తా|| పాదముల మొదలు పితృలును పాదములమధ్యను పితామహులును పాదములచివరు ప్రవితామహులు నుందురు పాదప్రక్షాళన జేయవలెను.

పాదప్రక్షాళనోదక మార్జనవిధిః.

శ్లో॥ దేవపాదోదకంస్నానం స్వర్కృతం పితృమండలం । ఉభయోస్నాన మహ్నోతి పునఃకర్తాధీయతే॥ పితృబ్రాహ్మణపాదాంబు నధార్యం శిరసిక్వచిత్ ॥

తా॥ విశ్వేదేవులయొక్క పాదోదకమును ప్రేమార్జనము జేసికొనుటయు పితృస్నానముయొక్క మండలమును స్పృశించుటయును కర్తకు స్నానమునో సమానమైనవి. కాబట్టి పితృస్నానమందుని మంత్రీతుడైన బ్రాహ్మణుని పాదోదకమును శిరస్సున ధరింపగూడదు. మండలమును మాత్రము స్పృశింపవలయును.

ఆచమనప్రకారం. శ్లో॥ మండలాత్పరతోదేవాః పితృవిప్రాస్తథోత్తరే । కర్తాచైవతిదీశాన్యే ఆన్యత్రీరుధిరోపమం॥

తా॥ మండమనకు తూర్పుగా విశ్వేదేవుఁడును ఉత్తరమున పితృబ్రాహ్మణుఁడును కర్త యీశాన్య భాగమందును గూర్పుండి యాచమనము జేయవలయును. దీనికి వ్యతిరేక స్థలములయందుండి యాచమనము జేసినయెడల కర్తపానముతో సమానమగును.

శ్లో॥ కర్తయాచమనాశ్శూర్వం భోక్తృరాచమనం యది । ఖనోమూత్రీసమంతోను మిత్యేవంశుమరబ్రవీత్ ॥

తా॥ కర్తయాచమనము జేయుటకంటె ముందు భోక్తృయాచమనము జేసినయెడల ఖనకమూత్రీపానముతో సమానమని మనవుచెప్పెను.

గంధధారణమ్. శ్లో॥ చందనం పితృకార్యేషు ఫాలమధ్యేవినిక్షిపేత్ । కంఠేకక్షేతథాప్యషే నిరాశాఃపితరోగతాః॥

తా॥ పితృకార్యములయందు ముఖమునందే మంచిగంధమును ధరించవలయును గాని కంఠమునందును, భుజములయందును, వీపునందును, ధరించినయెడల పితృదేవతలు ఆశారహితులై వెల్లిపోవుదురు.

పరివేషణవిధిః. శ్లో॥ మధ్యేఅన్నం ప్రతిష్ఠాప్య దక్షిణేఘృతపాయసే । కాకాదిపురతస్త్వైవ అంతేనూవస్తథైవచ ॥

తా॥ అన్నమును మధ్యప్రదేశమందును దక్షిణభాగమునందు నేతిదొన్నెయు పాయసము దొన్నెయు, కూరలు మొదలగునవి ముందరను తప్ప చివర నుంచవలయును.

భోక్తురన్న స్వర్చనిషేధః.

శ్లో॥ ఆత్యక్తమన్నంవిప్రస్తు పాణినాపునసంస్పృశేత్ |
స్పృశతేయదిమూఢాత్మా రారవంసరకంవిశేత్ ||

తా॥ అన్నమును త్యక్తము చేయక పూర్వము భోక్తముట్టుకొనఁగూడదు. అజ్ఞానముచే ముట్టుకొనినయెడల రారవమును నరకమును బొందును.

పరివేషణ పాత్రాణి. శ్లో॥ మాస్తదత్తాస్తుయోస్మేహే ల్లవణవ్యంజనానిచ
దాశారనోపతివ్రంతి భోక్తాభుఃజితకిల్బిషం॥ సౌవర్ణ రజితాభ్యాంచ ఖణ్డేనోయం
బరేణచ | దత్తమక్షయ్యుతాంయాతి ఫల్లపాత్రాణివాప్యథ || పాకంసర్వం సమా
నీయ నివేద్యచప్యథక్ ప్యథక్ | విధినాదైవపూర్వంతు పరివేషణ మాచరేత్ ||

తా॥ అవణము కూరలు మొదలగునవి చేతితో నడ్డింపఁగూడదు ఆట్లుంచబడిన
పదార్థములు కఠకఠ ఫలమునియ్యవు. వానిని భుజించునయెడల భోక్త సాపమును
భుజించినట్లే యగును. కాఁబట్టి బంకారము వెండి మొదలగు పాత్రములతోను
మేడికొయ్యి మొదలగు వానితో జేయబడిన పాత్రములతోను బడ్డించిన పదార్థము
విశేషమైన ఫలము నొసగును. కాఁబట్టి యిట్లు వండిబడిన సమస్తపదార్థములను
వేరువేరుగా మొవట విశ్వేదేవస్థానముందును పిమ్మట పితృస్థానము నందును నుంచ
వలయును.

మఘదానవిధిః. శ్లో॥ శ్రాద్ధేహిమఘమంత్రేణ మఘదేయంప్రయత్నతః |
మధ్యజాభేజపేఃకృత్రిం సుభాషానసమంభవేత్ || మధ్యలాభేయదిగుడం యోద
ద్యాత్సర్వకర్మసు | వ్యర్థంభవతిచచ్చార్ధ మితిశాతాకపోబ్రవీత్ ||

తా॥ శ్రాద్ధమునందు (మఘవారా) అనుమంత్రము నుచ్చరించితేనే నుంచ
వలయును అది సంభవించకుండెయెడల మంత్రమును జపించిన చాలును. అమృత
పానముజేసిన ఫలము కలుగును. మఘము తేనే దొంకనియెడల బెల్లము నుంచితేని
యాశ్రాద్ధము వ్యర్థమగునని శాతాకవుఁడు చెప్పెను.

అథ వికరవిధిః. శ్లో॥ భుంజానేషుచవిషేషు పిండదానం విధీయ్యతే |

వికిరంతు తతఃపశ్చాత్తత ఉచ్చిష్టపిండకం ||

తా॥ బ్రాహ్మణులు భుజించినవారై యుండగా పిండప్రదానము జేయవల
యును. అటుపిమ్మట వికిరాన్నము నుంచవలయును. అనంతరము ఉచ్చిష్టపిండము
నుంచవలెను.

శ్లో॥ సర్వవర్ణికమన్నాద్భ్యం సన్నియాష్టావ్యవారిణి |
సముత్పృజెద్భుక్తవతా మగ్రోవికిరంభువిః

తా|| ఆవికీరాన్నమును జలములో బాగానుంచి యాభోక్తులయొక్క మండ
రను భూమియందు విడువవలయును.

శ్లో|| శ్రాద్ధేషువికీరందత్వా యోశాచామెన్మతిభ్రమాత్ |
పితరస్తస్యవత్స్యాసంభవంతి త్యుచ్ఛిష్టభోజనాః||

తా|| శ్రాద్ధములయందు వికీరాన్నమునుంచి పిమ్మట ఆజ్ఞానముచే నాచ
మనము జేయకుంజినయెడల వాని పితృజీవతు లాఱునూసములపర్యంత ముచ్ఛిష్ట
మును భుజించుచుండురు.

పిండప్రధానవిధిః. శ్లో|| సర్వమున్నముపాదాయ సతిలందక్షీణాముఖః ||
ఉచ్ఛిష్టసన్నిదౌపిందాన్ పృథద్యాత్పితృయజ్జరత్ ||

తా|| పాత్రమునందుంచబడిన యన్నము నంతయు నువ్వులతో కలిపి పిండ
ములనుజేసి వానిని పిండపితృయజ్జ పృకారముగా దక్షిణాభిముఖుడై పిండప్రదా
నము జేయవలయును.

ఉచ్ఛిష్టసన్నిధి స్వరూపమ్. శ్లో|| పితృణామాసవస్థానాదగృతః త్రివ్య
రత్నిషు | ఉచ్ఛిష్టసన్నిధానాంతం నోచ్ఛిష్టాసనసన్నిదౌ | ఆరత్నిమాత్రము
తస్యజ్య పిండం తత్రప్రదాపయేత్.

తా|| పితృబ్రాహ్మణుండు కూర్చుండిన పృజేశము మొదలు ముందు మూడు
పిడివేల్లి మూరలుండవలయును. ఉచ్ఛిష్టపాత్రమునకు పిడివేల్లి మూర పృమాణము
విడిచి అక్కడ పిండప్రదానము జేయవలయును.

శ్లో|| యత్రోపస్పృశతోవాపి పాత్రవంతినబిందనః | సుధుసర్పిస్తలయితాం
స్త్రీపిందాన్ని ర్యపేతుస్తః | జానుశ్చత్వోధాసగ్ంభూమా పితృపరాయణః||

తా|| నీళ్ళు స్పృశించినప్పటికిని కలియకుండునో ఆస్తిప్రజేశమునందు జేయ
వలయును జేసె. నెయ్యి, మవ్వులు, మొదలగువానిలో గలిపి మూడు పిండములను
జేసి యెడము మోకాసును భూమినుండుంచి పితృజీవతలయందు భక్తిగలవాడై
భూమియందు పిండప్రదానము జేయవలెను.

ఉచ్ఛిష్టపరిత్యాగః. శ్లో|| ఉచ్ఛిష్టాన్నంపరిత్యాజ్యం దేవానాంసర్వభాగతః
పితృణాం పశ్చిమేభాగే విహృచ్ఛిష్టంప్రదాపయేత్ || అసంస్కృతేభ్యోదాసేర్థ్య
స్యజేదుచ్ఛిష్టసన్నిధౌ | పత్యజేత్ తుత్పిపాపాఖ్యామస్యధానరకంబృజేత్ | ఆసం
స్కృతప్రమితానాం త్యాగిసాంకులయోపితాం | ఉచ్ఛిష్ట భాగజేయంస్యా ద్దర్శ్య
చవికేచ్యయేత్ ||

తా॥ ఉచ్చిష్టస్థమును పితృదేవతల పాత్రమునకు పశ్చిమభాగమున విడువవలయును. సంస్కారములేట్టివారును తమరికిని ఆశ్రయించుకొని మృతినొందినట్టివారికి ఉచ్చిష్టస్థుని ధానముండు ఉచ్చిష్టమును విడువవలయు. తాను తృప్తికొంది విడువవలయునుగాని తాను ఆకలితోనుండి విడువఁగూడదు. అట్లు విడిచినయెడల నరకమును బొందును సంస్కారము లేకుండా మృతినొందినట్టి వారికిని విడువబడిన స్త్రీలకును శిందిపట్టు ఉచ్చిష్టభాగమును దర్శనముండు విడువవలయును.

భోజనపాత్రచాలనమ్. శ్లో॥ ఉచ్చిష్టపితృపాత్రేషు భస్మమిక్రింకతోతిముః కల్పితానరకయాతి యావచ్చంద్రాదివాకరా॥ అత్యశేషుచపాత్రేషు స్వస్తిభర్త్యంతి యేద్విజాః॥ నిరాశాఃపితరస్తస్య కావందత్యానుదాదయం । పాత్రాజీచాలయే చ్చాగ్ధే స్వయంకీర్ష్యోధవానుతః । వస్త్రీభిర్నచబాలేన నాసజాత్యాకథంచన । శ్రాద్ధతూచ్చిష్టపాత్రాణి ఖనిత్యైవతునిక్షిపేత్ । పునరుచ్చాసయేచ్ఛాది యథా కస్యైకతేతథా ॥

తా॥ భోక్తలయొక్క యుచ్చిష్టపాత్రములయందు బూడిద చల్లినయెడల వానియొక్క తండ్రి నూర్యచంద్రులుండునంతకాలము నరకమును బొందును, పాత్రలను తీసివేయకముందు బ్రాహ్మణులు స్వస్తి చెప్పినయెడల వానిని పితృదేవతల కఠినమైన కావమునచ్చి యాకారహీతులై వెళ్ళిపోవుదురు. కాబట్టి తానుగాని, తనశిష్యుఁడుగాని, తన కుమారుఁడుగాని, భోక్తృభోజనపాత్రములను తీసివేయవలయును. స్త్రీలుగాని, పిల్లలుగాని, విజాతీయులుగాని, తీయఁగూడదు శ్రాద్ధములయందు భోక్తలయొక్క యుచ్చిష్టపాత్రములను కుక్కలు మొదలగునవి వెల్లగించకుండునంత నోరుగొయ్యిత్రవిద్వాదానిలో వేసి వూడ్చవలయును.

శ్రాద్ధశేషాన్న భోజనవిధి.

శ్లో॥ తతశ్చవైశ్యదేవాంతే సభృశ్యసుకభాంధవః । భుంజీతాతిథి సంయుక్తస్సర్వం పితృనిషేవితం॥ శ్రాద్ధమన్న మనుజ్ఞాతం భుంజీత తదనంతరం॥ ఇష్టేథకాంసఘ్నంజీతబుద్ధియాంఘ్న సమాహితః॥ పృథక్పాకేన వైశ్యదేవకరణేపి శ్రాద్ధ శేషాన్న భోజనం కర్తవ్యం ॥

తా॥ అటుపిమ్మట వైశ్యదేవముకేసికొని పితృదేవతలచే ననుజ్ఞపొందబడిన పితృదేవమునంతయు తాను భృత్యులు, తనయులు, బంధువులు, ఆతిథులు, మొద

లగువారిలోటి ఇష్టులు మొదలగు వారిలోనుగూడి సావధానమనస్సుగలవారై యభేద్యముగా భుజింపవలెను వేరుపాకమువిందు వైశ్యదేవముజేసి శ్రాద్ధశేషాన్నమునే కర్త భుజించవలయును.

శ్లో॥ పృథవీణమను వృజ్యభుంజీత పితృసేవితం॥ శ్రాద్ధదినేపితృశేషాభావేపిపాకాంతరం కృత్వా అకశ్యంభోజనం కర్తవ్యం॥ ఆభోజనేదోషః॥

తా॥ భోక్తలకు పృథవీణమనేని వారిని కొంతదూరము వంపించి పితృశేషమును భుజించవలయును పితృశేషము లేకపోయినను వేరువంటచేసి యాదినమున భుజించవలయునుగాని కర్త ఉపోష్యము చేయరాదు.

శ్లో॥ శ్రాద్ధంకృత్వా తు యో ఋషోఽభుంక్తేథ కదాచన | దేవాపావ్యం నగృహ్లాంతి కవ్యానిపితరస్తథా | పృథక్పాకేన వైశ్యదేవ కరణేపి శ్రాద్ధశేషాదేవ భోజనల కర్తవ్యం ॥

తా॥ శ్రాద్ధాత్మ్యముండైనను శ్రాద్ధముజేసి భుజింపకుండునో ఆశ్రాద్ధమువంటు దేవతులు చావ్యమును గ్రహింపరు. పితృదేవతులు కవ్యమును గ్రహింపరు. భిన్నపాకముచే వైశ్యదేవముజేసినను శ్రాద్ధశేషమునే భుజింపవలయును.

శ్లో॥ దంతభావనమభ్యంగం కఖశేషనికృతనం | కర్తాకుర్వీత పూర్వేద్యుః శ్లోక్తాచైవపరేహని ॥

ఏకాదశ్యుప వాసాదినయమే.

శ్లో॥ ఉపవాసోయదానిత్యః శ్రాద్ధంనైమిత్రికం భవేత్ | ఉపవాసంతదాకుర్యా దాఘ్నోయపితృసేవితమ్॥

తా॥ నిత్యముగా జనువుచుండెడి యుపవాసదిశమునందు శ్రాద్ధము సంభవించినయెడల శ్రాద్ధమునుబెట్టి పితృశేషము నాఘ్న,ణించి యుపవాసము చేయవలయును.

వైశ్యదేవవిధిః. శ్లో॥ శ్రాద్ధం నిర్వర్త్యవిధిన ద్వైశ్యదేవాదికంతతః | కుర్యాద్వైశ్యంకథోదద్యా ద్దంతికారాదికంతతః॥

తా॥ యథాశాస్త్రముగా శ్రాద్ధమును సమాప్తించి బొందించి ఆనంతరము వైశ్యదేవము మొదలగు వానినిజేసి బంధువులు మొదలగువారిలోగూడ భుజించవలయును.

శ్రాద్ధాంగ తర్పణవిధిః.

శ్లో॥ తకఃపరేష్నికుర్వీత తర్పణంపురుషస్సుధీః | తచ్చైషైస్సీల దక్షైశ్చ పౌత్రాన్నైత్యా మృతైర్జలైః | శ్రాద్ధేయావంతఉద్దిష్టా పౌత్రస్థానేవతర్పయేత్

తన్మంత్రమృతం ప్రాకర్ష్యతీయే ప్రాచారకపయః | తృతీయేనజలమిత్వాహుః చతుర్థే
 రుధిరంభవేత్ తస్మాచ్ఛ్రాద్ధంతు పూర్వేన్దుఃకృత్వాస్మాత్వాపకహని ప్రాతః
 పితౄంశ్చ సంతర్వ్య పశ్చాత్సంధ్యాదికారయేత్ | పరేనాన్యవసిష్ఠాత్వా కృత్వా
 శ్రాద్ధాంగతర్పణం | పునస్మాత్వైకకుర్వీత ప్రాతస్సంధ్యాంసమాహితః | ఉదితేతు
 రవా స్మాత్వాసంధ్యాం కృత్వైకతర్పయేత్ | యస్తతర్పయేతి ప్రాతఃకృత్వా
 శ్రాద్ధంపరేవాలి | పరేన్దుఃకృత్వాకృత్వో యాంతర్వయితేపితౄన్ ఆత్మప్రా
 పితరస్తస్య కాపందత్వావ్రజంతి తే || తీర్థశ్రాద్ధేగయాశ్రాద్ధే శ్రాద్ధేప్రత్యాఖ్యైకేపిత
 పరేహనిద్విజః కుర్యాత్తర్పణం తిలసంయుతం ||

తా|| అటుపిమ్మట విద్వాంసుఁడైన పురుషుఁడు శ్రాద్ధమునందు మిగిలిన
 తిలలు దర్శనచేతను మరునాడుదయమున స్నానముజేసి పరిశుద్ధునుగు జలముచే
 పూర్వమునందు శ్రాద్ధమునందు ఉద్దేశించబడిన పితృవర్ణమును గుఱించి తిలతర్పణము
 జేయవలయును. ఆచేయఁబడిన తర్పణసంబంధమును జలమును ప్రాతఃకాలము
 నందు జేసినయెడల అమృతముతో సమానమనియు రెండవజాములో జేసినయెడల
 పాలతో సమానమనియు, మూడవజాములో జేసినయెడల జలముతో సమానమనియు
 నాల్గవజామున జేసినయెడల రక్తముతో సమానమనియు, చెప్పఁబడినది కాఁబట్టి
 పూర్వదినమునందు శ్రాద్ధముపెట్టి మరునాడుదయమున స్నానముజేసి పితృదేవతల
 గుఱించి తర్పణముజేసి పిమ్మట సంధ్యానందనాది నిత్యకృత్యములను జేసికొన
 వలయును. మరునాడుదయమున స్నానముజేసి శ్రాద్ధాంగతర్పణముజేసి తిరిగి
 స్నానముజేసిన పిమ్మట ప్రాతస్సంధ్యానందనాది నిత్యకృత్యములను జేయవలయును.
 మూర్ఖోదయమగుచుండగ సంధ్యావ దనము జేయకయే శ్రాద్ధాంగతర్పణమును
 చేయవలయును ఎవ్వఁడు శ్రాద్ధముపెట్టి మరునాడుదయము శ్రాద్ధాంగతర్పణమును
 జేయుచున్నాడో వాని పితృదేవతలు తృప్తినొందుచున్నారు. కోపమును పొందరు
 నిశ్చయము శ్రాద్ధమును పెట్టినపుడును మరునాడు శ్రాద్ధాంగతర్పణమును జేయ
 కుంజినయెడల వాని పితృదేవతలు తృప్తినవారలై వానికి కాపమచ్చి వెళ్ళిపోవు
 చున్నారు. తీర్థశ్రాద్ధమునందు గయాశ్రాద్ధమునందు ప్రత్యాఖ్యక శ్రాద్ధమునందు
 పరేహని తర్పణము తిలసహితముగ చేయవలయును.

మహాలయ తర్పణమ్.

శ్లో|| శ్రాద్ధాంగం ప్రత్యహందద్యా త్పక్షశ్రాద్ధాంగ తర్పణమ్ |
 సకృత్మహాలయేశ్రాద్ధే నతిలంకుపరేహని ||
 తా|| పక్షశ్రాద్ధాంగతర్పణము శ్రాద్ధానంతరమందే జేయవలయును. మహా
 లయశ్రాద్ధమునందు మరునాడు తిలతర్పణము జేయవలెను.

పితృవ్యాది కారుణ్యశ్రాద్ధే తర్పణవిధిః.

శ్లో॥ శ్రాద్ధాంగతర్పణంతుర్యా త్సతిలంఘనకేచనః ।

పితృశ్రాద్ధమయ ఏవస్యా న్నచాస్యవిషయేభవేత్ ॥

తా॥ మరువాడు తిలసహితముగ తర్పణముజేయుట తల్లిదండ్రుల విషయము కాని యితరుల విషయముకాదు.

సపిండీకరణాను మాసికాదిషు తర్పణవిధిః.

శ్లో॥ పక్షశ్రాద్ధహిరణ్యేక పశ్చాద్ధద్ధ్యాత్రిలోదకం । తథావైవాప్తశ్రాద్ధే శ్రాద్ధేనైవానుమాసికే ॥ వృద్ధిశ్రాద్ధేసపిండేచ ప్రేతశ్రాద్ధానుమాసికే । పరేచాని విమోక్షేచ నకుర్యాత్తిలతర్పణం । కృత్వానుమాసికం శ్రాద్ధం సపిండీకరణాత్పరం । వైశ్వదేవ తతఃకుర్యా త్తర్పణం తిలసంయుతం । సపిండీకరణశ్రాద్ధే ప్రేతశ్రాద్ధాను మాసికే । సంవత్సరవిమోక్షేచ నకుర్యాత్తిలతర్పణం ॥ ఇదంవదనం పరేచాని తర్పణ నిషేధపరం అన్యధాబహుస్మృతి విరోధస్యాత్ ॥

తా॥ పక్షశ్రాద్ధమునందు హిరణ్యశ్రాద్ధమునండు శ్రాద్ధానంతరమే తిలతర్పణ జేయవలయును. అప్తశ్రాద్ధమునందును అనమాసిక శ్రాద్ధమునందును వృద్ధిశ్రాద్ధ మునందును సపిండీకరణ శ్రాద్ధమునందును ప్రేతశ్రాద్ధమునందును పరేచాని తిలతర్పణము జేయనక్కరలేదు సపిండీకరణముజేసి మాసికముపెట్టి పిమ్మట వైశ్వదేవముజేసి అనంతరము తిలతర్పణము జేసికొనవలయును. సపిండీకరణమునందును ప్రేతశ్రాద్ధ మునందును, మాసికమునందును సంవత్సర విమోక్షమునందును తిలతర్పణము జేయ గూడదనెడుమాట పరేచానితర్పణవిషయము గాని తిలతర్పణవిషయము గాదు. ఇంక కంటె వ్యతిరేకముగ జెప్పినయెడల ననేకస్మృతులకు విరోధము గా నుండును.

సువాసినిశ్రాద్ధే సువాసిని భోజనవిధిః.

విద్వయసింఘా॥ శ్లో॥ మాతృశ్రాద్ధేకు సంపాప్తే బ్రాహ్మణైస్సహ భోజనం సువాసిన్యైత్రీవారత్యమితిశాతాతపోబ్రవీత్ ॥ భర్తృరగ్రేష్ఠతానారీ సహదా హేవహన్ముతౌ । తస్యాప్తా నేషుభుంజీత విప్రైస్సహ సువాసిని ।

తా॥ తల్లి సువాసినిగనుండి మృతినొందినయెడల అట్టితల్లి యాబ్దికమునందు బ్రాహ్మణులతోగూడ యొక ముత్తైదునకు భోజనము పెట్టవలయునని శాతా తఘ్నడు చెప్పెను. పెనిమిటికంటె భార్య ముందు మరణించినను పెనిమిటితో సహగమనము జేసినను యామెశ్రాద్ధమునందు భోక్తలతోగూడ ముత్తై గువను భుజింపజేయవలయును.

అశాచదినే శ్రాద్ధవిఘ్నం.

శ్లో॥ దేయంపితౄణాం శ్రాద్ధంతు అశాచంజాయతేరదా ।
అశాచేతువ్యతిక్రాంతే తేభ్యశ్రాద్ధం పృథీయతే ।

తా॥ జాతాశాచ మృతాశాచదినములలో శ్రాద్ధము సంభవించినయెడల అశాచము నివృత్తియగు దినమున శ్రాద్ధము పెట్టవలెను.

రజస్వలా కర్తృ భర్తృ శ్రాద్ధవిధి.

శ్లో॥ అశుభ్రాతుయజాభార్యా సంపాప్తే భర్తృలాభికే । రజస్వలా భవే
త్సాతు కుర్యాత్తత్పంచమేనాని । అనుద్ధాస్యాత్పంచమేన్నా స్నాత్వానారీ రజ
స్వలా । దైవేకర్మణిపిత్ర్యేచ పంచమేనానిశుభ్యతి ॥

తా॥ సంతానము లేనట్టి స్త్రీ బహిష్కారముండగ యామె భర్తయొక్క శ్రాద్ధము సంభవించినేని అయిదవదినమును స్నానముచేసిన పిమ్మట పెట్టవలయును. బహిష్కారమున స్త్రీ అయిదవదినమును స్నానముచేసినయెడల దేవపితృకార్యములకు వర్తకముగా నుండును.

అనుశ్రాద్ధం గృహీత్వాతు శ్రాద్ధాంతరభోజనేనోచుః.

శ్లో॥ అనుశ్రాద్ధంగృహీత్వాతు యోవ్యశ్రాద్ధంతుభుంజతే ।
పఠంతిపీఠిర స్తేషాం శారవేనరకేధువం ॥

తా॥ ఎకదైనను అనుశ్రాద్ధమునందు పదార్థమును తీసికొని తిరిగి అన్న శ్రాద్ధమునందు భోక్తగా నుండేనేని వాని పితృదేవతులు శారవమును నరకమును బొందుచున్నారు.

అచనునవిధి. శ్లో॥ ఆదావంతేచపాద్యేచ విష్టరేచవిశేషతః ।
విశేషేపిండదానేచ చట్టుచాచమనం స్మృతమ్ ॥

తా॥ మొదటను చివరను పాద్యసమయములును విష్టరమిచ్చితప్పుదును విశిరసమయమును పిండప్రదానకాలమును ఈయాలు సమయములయందును కర్త అచనునము జేయవలయును.

శ్రాద్ధేతకృ (మజ్జిక) దాన విషేధః.

శ్లో॥ దైత్యకేషుచవిపేభ్యో దద్యాత్తకృంతుమూఢధిః ।
తత్తకృం రక్తమిత్యాహః కాశ్యపిన్దార్యగౌతమాః ॥

రజస్వలాపత్యోక్త్యాద్ధ నిమంత్రణ నిషేధః.

తా|| పితృకార్యములయందు భోక్తలకు మజ్జిగ వడ్డించినయెడల యామజ్జిగ రక్తముతో సమావసవి కౌశ్యవగార్ధ్యులు గౌరవముఁడు మొదలగువారలు చెప్పిరి

పాదప్రక్షాళనమ్. శ్లో|| మండలాత్పృథివీభాగే స్వాగతంతువిధిశ్చుతే |
పాద్యంతద్యాచ్చుతత్రైవ క్షాళనం తుండలోపరి ||

తా|| మండలమునకు పృథివిభాగమునకు పాదములనుంచి స్వాగతమును పాదమును శివ్యవలయును మండలముమీద పాదములనుంచిన పిమ్మట ప్రక్షాళనము జేయవలెను.

రజస్వలాపత్యోక్త్యాద్ధ నిమంత్రణనిషేధః.

శ్లో|| రజస్వలాయాభర్తారం నూతికాయాశ్చపైపతిం |
భాండస్పర్శః పర్యంతం శ్రాద్ధేతువనియోజయేత్ |

తా|| భోక్తభార్య విహిష్టయిండగగాని లేక ప్రసవమై యుండగగాని, శ్రాద్ధములయందు నిమంత్రణజేయనూడదు భోక్త భార్యకు పాత్రలు మొదలగు వానిని మట్టుకొనుటకు యోగ్యత కలిగినప్పుడు వానికి అర్హత కలుగును.

పితృశ్రుత్రయోరకపాఠ ఖైరనిషేధః.

శ్లో|| శ్రుత్రపిత్రోస్సకృత్కాలే ఖైరకర్మఫ్రవర్తతే | శ్రుత్రస్వాదౌ త్సురం తస్య పితృస్తుతదవంతరం | యస్తుతైందిశేషాహా శ్రుత్వత్రికా స్నానమాచరేత్ | ఆశౌచంప్రీడినంతస్య పునఃఖైరేగశుద్ధ్యతి |

తా|| తండ్రి కుమారులిద్దఱు ఒక్కడినంబున ఖైరము జేయించుకొనవలసి నప్పుడు ముందుకుమారుఁడు చేయించుకొనిపిమ్మట తండ్రి చేయించుకొనవలయును. ఎవఁడైనను ఖైరము జేయించుకొనిన దినమునందు మృత్రిక స్నానము జేలియక చేసిన యెడల వానికి మూడుదినముల పర్యంతము ఆశౌచముండును. పిమ్మట తిరిగి తురకర్మను జేయించుకొనవలయును. తండ్రి కుమారుఁడు ఏకడినంబున తురకర్మ చేయకూడదనట.

శ్లో|| యథాభోజనకాలేతు వాసుభాగేస్థితంజలమ్ | క్షాన్తనమాత్రోసమంతో యం పీత్వాచాంద్రాయణంచరేత్ | స్కంధేకవాలేపాసుణే అర్చనప్రప్రంశనిక్షీ శరేత్ | నిక్షీపేవ్యది మూఢాత్మా సచేలస్నాన మాచరేత్ |

తా|| భోజనము చేయునప్పుడు జలపాత్రమును ఎడను భాగముండుంచుకొని జలపానము జేసినయెడల శుకనమాత్రమును పానముజేసినట్లుగును. అట్లు జేసిన

యెడల చాంద్రియగతు నాశరించవలయును భుజముమీదను, కలుపుమీదను, తాతిమీదను, తడివస్త్రము నుంచగూడదు. తెలియక నుంచినవారు అక్కట్లు కష్టముతోడనే ప్నానము జేయవలయును.

రజస్వలానూతికా పత్యోరశుద్ధతా.

శ్లో॥ రజస్వలాచయానారీ ప్రసూతాయాచపాతకే ।

దైవేకర్మణిపిత్యేవ తాసాంభద్దరశుద్ధతా ॥

తా। బహిష్కేనదాని పెనిమిటియు, ప్రసవమైనదాని పెనిమిటియు, దేవ పితృకార్యముల విషయమై అర్చలుగారు.

వ్యుత్క్రమమృతానాం శాశ్చిద్ధవిధిః.

వాక్యం । వ్యుత్క్రమేగమృతాణాం జీవంతమతికృమ్యుత దూర్వ్యగతాభ్యాం ద్వాభ్యాం సహవర్గత్రయం సంపాద్యక్రాద్ధం కుర్వన్ జీవతికాలాంతరే విలయేనతి తత్సాపిండా త్పరంపునః కృమపాపిండ్యంకృత్యా కృమేగవర్గత్రయ ముద్దిశ్య శ్చాశ్చిద్ధం కుర్వ్యాత్ ॥

తా॥ తండ్రి జీవించియుండగ కుమారుడు మృతినొందినయెడల వర్గత్రయము విషయమై జీవించియున్నవానియొక్క తండ్రితాతల వర్గములుజెప్పి శాశ్చిద్ధమును చేయవలెను. కొంతకాలమువకు తండ్రికూడ మృతినొందినయెడల సపిండి కరణమైన పిమ్మట కృమముగా ముగ్గునయొక్క నామములను జెప్పవలయును.

వా। ఏవమేవమాసికాన్యపి వర్గత్రయోద్దేశేన ప్రతిమాసమున మాసిక సంజ్ఞయాపార్యణవిధానేవకుర్వ్యాత్ । క్రాద్ధాంగతర్పణంసద్య యేవకుర్వ్యాత్ ॥ ప్రతిమాసికేః రక్ష్య మాసికాస్యాంతరాయే తస్మాసిక ముత్తరమాసికేనసహ సమాక తంత్రంకుర్వ్యాత్ ॥ మాసికద్యయభునే ॥ అఘ్నాపాత్రపట్కంకుర్వ్యాత్ ॥ బహు మాసికమేళనే । త్రిశ్శ్యోవార్ష్య పాతాణిత్రయ ఏకపిండా॥

తా॥ ఈప్రకారముగానే వర్గత్రయముతో ప్రతిమాసమునందు పెట్టునట్టి మాసికములను పార్యణవిధానముగా చేయవలయును శాశ్చిద్ధాంగతర్పణము తత్కాతమునందే చేయవలయును ఈమాసికములలో నేరైన నొకటి విఘ్నము సంభవించి యాగినయెడల ముందు మాసికముతోకూడ కలిపి సమాసముగ జరుపవలయును. ఆప్యదు ఆటు అర్చ పాత్రయను ఆటు పిండముల నుంచవలయును. అనేక మాసికములను బెట్టవలసి వచ్చినప్పుడు మూడు దొన్నెలును మూడు పిండములను పాత్రము నుంచవలయును.

ఏకోద్దిష్టవిధిః. వాక్యేణ కనిష్ఠభాగ్యభగినీ పుత్రాగ్నిమాతులాదీనాం ఏకో
ద్దిష్ట విధానేన పార్వణేకవత్కుర్యాత్ | తత్రవిశ్వేదేవోపి యేవయేవ | రుద్ర
సంజ్ఞాకోవిశ్వేదేవః||

తా|| తమ్ముడు, లోబుట్టువు, కుమారుండు, మేనమాను, మొదలగువారికి
ఏకోద్దిష్టవిధానముగ నేకపార్వణము గా చేయవలయును. అప్పుడు రుద్రసంజ్ఞాకు
దైన విశ్వేదేవు డొక్కడు.

విశ్వేదేవాస్తుయోదశః.

తద్యథా || శ్లో|| దక్షస్యదుహితాసాధ్వీ విశ్వానామ పృక్షీర్తతా |

తస్యాఃపుత్రా మహావీర్యాః విశ్వేదేవాస్తుయోదశః||

తా|| దక్షప్రతిపతియొక్క కుమార్తెయు పతివ్రతయునగు విశ్వ ఆను పేరు
గల యొక స్త్రీ గలదు. ఆమెయొక్క తనయులును మిక్కిలి పరాక్రమవంతులు
తగు పదమగ్గురు విశ్వేదేవతులబ చెప్పబడుచున్నారు.

తత్తన్నియమాః. శ్లో|| ఇష్టిశ్రాద్ధే దక్షక్రితూ సంకీర్త్యావైశ్వేదేవకా |
నాందీముఖే సత్యవనూ సాపింజ్యే కాలకాముకా | పురూరవార్ధ్యోవౌచైతౌ పార్వణే
సముదావృతౌ | హేమశ్రాద్ధేధనుయచీ తిశ్ఠేధూరివిలోచనా | ఏకోద్దిష్టే రుద్ర
సంజ్ఞా విశ్వేదేవాస్తుయోదశః ||

తా|| ఇష్టిశ్రాద్ధమునందు దక్షక్రితువునీరువురు, నాందీశ్రాద్ధమునందు సత్య
వనులు ఇరువురు, సపింజ్యేరణమునందు కాలకాములిరువురు, పృత్యాబ్ధిమునందు
పురూరవార్ధ్యలిరువురు, హీరణ్యశ్రాద్ధమునందు ధనురుచినిరువురు, తీర్థశ్రాద్ధమునందు
ధూరివిలోచనలిరువురు, ఏకోద్దిష్టమునందు యదుగిడొక్కడు మొత్తము పదమగ్గురు
విశ్వేదేవులు.

ఉపవీతినా కర్తవ్యకాలాః.

శ్లో|| ప్రాణాయామేనమస్కరే స్నానేచైవప్రదక్షిణే|

వైత్యకేప్రీతికృత్యేపి ఉపవీతంఽధీయ్యతే |

కించ|| స్వాగతే స్వస్తివచనే న్నపరివేషణేఘృదానేభివాదనే గోత్ర
వృద్ధౌ దక్షిణాదానే విసర్జనే చోపవీతమేవ |.

తా|| ప్రాణాయామమునందునుః నమస్కారమునందును, స్నానమునందును,
ప్రదక్షిణమునందును, వీర్యకార్యసంబంధమైన దానాదులందు వైన కెప్పివవాటి
యందు విపరీతముగానే చేయవలయును. స్వాగతము, స్వస్తివచనము, అన్నము
నొడ్డించుట, ఆర్ఘమిచ్చుట, నమస్కారముచేయుట, గోత్రవృద్ధిజెప్పుట, దక్షిణ
నిచ్చుట, విసర్జనచేయుట, ఈ కారణములయందు సవగముగానే చేయవలయును.

అథ సోదకుంభ శ్రాద్ధవిధిః.

వా! సోదకుంభ బ్రాహ్మణభోజనమాసిక శ్రాద్ధానంతరం పాకాంతరేణ త్రిపురుషోద్ధేశేన సంకల్పవిధానేనకుర్యాత్ । సంకల్పశ్రాద్ధే ఆవాహనార్ఘ్యపిండ ప్రిదాన స్వధావాచనాదికంసర్వయి త్వా భోజనానంతరం చాస్తశుద్ధిమాత్రం కృత్వా తాంబూలదక్షిణాదీనిదత్వా ప్రిదక్షిణ ప్రిణామాన్కృత్వా విసర్జయేత్ ।

అధిమాసే సంవత్సర విమోకాది నిర్ణయః.

శ్లో॥ మల్లుచేయాసి మృతస్యత్రంసామ్ । త్రియోదశేతు ప్రథమాద్వికం స్యాత్ । మధ్యేధిమాసేపిమృతస్యతద్వత్ । అంత్యేధికేద్వాదశమాసవివ! కించ! శ్లో॥ మలమాసమృతాయేచ మలమాసే విధియతే । శుద్ధమాసేమృతాయేచ శుద్ధేమాసే విధియతే ।

శ్రాద్ధేవమనదోషః.

తా॥ అధికమాసంబున మృతిబొందినవానికి మాసము మొదలు ౧౩ త మాసంబున ప్రథమాద్వికము జరుపవలెను. మృతిబొందిన మాసము మొదలు సంవత్సరవిమోకమధ్యలో అధికమాసము వచ్చినను నై ప్రకారమే జరుపవలెను. అంత మునందు అధికమాసము సంభవించిన ఆ అధిమాసమునందే మాసికము సంవత్సర విమోకము అద్వికము జరుపవలెను. మఱియు అధిమాసమృతులకు అధిమాసమందే అద్వికము శుద్ధమాసమున మృతులైన వారికైతే శుద్ధమాసమందే వానికశ్రాద్ధము చేయదగునని తాత్పర్యము.

శ్లో॥ పితృశ్రాద్ధానికర్మాణి నమనంయదిజాయతే । పంచప్రాణాహుతిర్లుత్వా పునశ్శ్రాద్ధంభవిష్యతి ।

తా॥ పితృస్థానమందుండు భోక్తలు ప్రాణాహుతులు పుచ్చుకున్న పిమ్మట వమనము సంభవించినప్పుడు కర్త పునశ్శ్రాద్ధం చేయవలెనని తాత్పర్యము.

శ్రాద్ధేఆచమన విధిః.

వా! శ్రాద్ధారంభేద్విరాచమనం విప్రీపాదప్రక్షాలనాంతే స్వపాదప్రక్షాలనపూర్వకం ద్వీరాచమనం, దేవార్చనాంతే పితృర్చనాంతేచైవ కైకమాచమన మాఘాణాంతేవికం, వికరదానాంతేద్విరేకంవా, శ్రాద్ధాంతే స్వపాద ప్రక్షాలన పూర్వకంద్వీరాచమనమితి అన్వేభస్మమర్యాదాంతేకర శుద్ధ్యంతే ఉచ్చిష్టచాల నాంతేచాప్యేకైకమాను॥ అథభోక్త్రుః పాదశౌచాంతేద్వీరాచమనం, పాణిహారాంతే యేకభోజనాంతేద్వీరితి ॥

సువాసిని భోజనవిషయః.

శ్లో॥ సువాసిన్యాం మృతాయాంతు బ్రాహ్మజై స్సగూఢోజయేత్ | సువాసి
నీంతతస్తస్యా మమంత్రకమధార్చయేత్ || భోజయేత్కర్ణః | మాతామింకః
నూత్రేణ మృతాయదిచశద్దినే | ఉద్దిశ్యద్విజపంక్రాతాం భోజయేత్సంధవాం
శ్రీయమ్ ||

విభక్తికృమః.

శ్లో॥ చష్టివిభక్త్యాసంకల్పః క్షణశ్చైక్షుయోర్మచ | చష్టివాస్యాచ్చ
క్షణ్యతా సనదానం ద్విజాతయే || ద్వితీయయానానాసంస్యాద్వి భక్తిస్తుచతుర్థికా |
ఆప్తదానే పిండపూజా స్వధాస్వస్తీతివచినే | పిండదానేతుసంబుద్ధి ర్యేచక్వే
త్యాదితఃపురా | తిత్వపరంచతుర్థిచేత్యు భయం సర్వకమ్యతమ్ || కేసుజీ సర్వ
కర్మాజీ సంబుధ్యంతేయథాక్రమం | ఇదంతేవా ఇదంవోవా ప్రయజ్ఞైప
సమాచరేత్ ||

తా॥ పితృకర్మలయందంతటను యేకవచన ప్రయోగము సకల్యాదియంగు
చష్టివిభక్తికరింపదగును. క్షణమిచ్చుకప్పుడు అత్యుక్తును చెప్పునప్పుడు చష్టి
విభక్తినైనను చతుర్థివిభక్తినైనను ప్రయోగించవలయును. ఆసనముగూడ వట్టే
జరుపదగును అనాహనాసనము ద్వితీయావిభక్తిచేతనే జరపవలయును. త్యాగ
మందు పిండపూజయందు స్వధాస్వస్తులు పతింపునప్పుడు చతుర్థివిభక్తిచేతనే చేయ
వలయును. పిండదానమందు యేచత్వామను మంత్రమునకు పూర్వమందు సంబో
ధనయును సిద్ధప చతుర్థియును జెప్పదగును మిగిలినచోటి సంబుద్ధి చెప్పదగును
ఇదంతే అనిగాని బహువచనమును ఇదంవో అనిగాని జెప్పదగును ఈప్రకారము
పురుషునికి పుంలింగమును, స్త్రీకి స్త్రీలింగమును, ఒకనికి యేకవచనమును బహుమం
దికి బహువచనమును ఇద్దరికి ద్వివచనములు.

కూర్చదర్శ సంఖ్యావిధిః.

శ్లో॥ ప్రథమాభైపంచదర్శైః ప్రత్యభైసప్తభిస్తథా |
తీర్థేమహాలయేచైవ నవదర్శైస్తుకూర్చకః ||

తా॥ ప్రథమసంవత్సరంబున నైదుదర్శలచేతను పిమ్మట ప్రతిసంవత్స
రముచేయు! అద్వికాదులయందు నేడు దర్శలచేతను తీర్థమహాలయాదులయందు
తొమ్మిది దర్శలచేతను శ్రాద్ధకూర్చ కట్టవలయును.

భర్తృసాపిండ్యవిధిః

భర్తృసారే॥ వా॥ భర్తృసృతే సత్యపుత్రాయాః స్త్రీయః భర్తృయోజయేత్ । భర్తృజీవతిసతిశ్వశ్వాద్భిశ్శోభయేత్ ॥ స్మృతిసారే॥ శ్లో॥ ఆపుత్రయోషితః పిండ భర్తృపిండేనయోజయేత్ । పత్యజీవతిచేత్తస్మాచ్ఛ్చక్వాస్మినియోజయేత్ । స్త్రీపిండం భర్తృపిండేన సంయోజ్యవిభవతుః ॥ ద్వీభావభజ్యతత్పిండం పునస్త్రైధావిభజ్యచ । వస్తాంశముపకల్పేత తత్తద్వర్గేణయోజయేత్ । భర్తృజీవతుసాపిండ్యం నేతరాభ్యాంకదాచన । భుజ్జియాశ్వశుతావర్తాభర్తృసపిండనే । నార్తాపిండార్థ్యయో స్తస్యాయేవమత్ర పృజాపతిః॥ సాపిండ్యం చెత్స్మృతంభర్తః । భర్తృజీవ.పిండవం । సాపిండ్యంశ్వశురాభ్యాంతు నురుతల్పనమంస్మృతమ్॥ భర్తృవై కేనసంయోజ్య సపిండీరణేస్త్రీయః । ఉత్తరం నైత్యకం కుర్యా త్పితామహ్యదిభిస్సుసా । తత్ప్రియోగే విశేషః ॥ ఎవంనుణ ... తథా మృతనష్టభార్యాయాః... గోత్రాయాః యజ్ఞపదాయ్యః ప్రేతాయాఃమరణదినాదారభ్యద్వాదశేషాని భర్తృసపిండీకరణాఖ్యాన్న శ్రాద్ధంకరిష్యే॥ ఇతిసంకల్ప్య॥ కాలే ఆనుజ్ఞార్థం యథాసంభవతప్తాయశ్చిత్తంఃరిష్యే ॥ తిలానదర్భాన్ యథాశక్తి దక్షిణాంచ గృహీత్వా ॥ సమస్తసంప...పదమ్ ॥ యావత్తిరై...పీణాతి ఇతి ప్రదక్షిణీకృత్య ॥ (పా)...తీ) మృతనష్టభార్యాయాః ... గోత్రాయాః... ద్యాయ్యః ప్రేతాయాః ప్రేతత్వవిముర్తిద్వారా వహ్నాది భర్తృలోకా వాప్త్యర్థం మరణదినాదారభ్య ద్వాదశేషాని దేశకాల దేహధర్మ వైపరీత్య శంకయాఽద్యభర్తృ సపిండీకరణాఖ్యాన్న శ్రాద్ధం కర్తుం ఆధీదస్తు॥ కాలశ్చ ముఖ్యకాలోఽస్తు ॥ పాకాదీనాం పవిత్రతాఽస్తు ॥ సర్వే పాకాశ్చుచయోభవంతు ॥ ఉపవీతి ఓం భూః — తథా పా — తీ । మృతనష్టభార్యాయాః — గోత్రాయాః — ద్యాయ్యః ప్రేతాయాః మరణదినాదారభ్య ద్వాదశేషాని భర్తృసపిండీకరణాఖ్యాన్న శ్రాద్ధేమృతనష్టభార్యాయాః — గోత్రాయాః ద్యాయ్యః ప్రేతాయాః తద్భర్తృ — గోత్రేణ — శర్మణా వసురూపేణ సహసహ నోదక సాపిండ్యసిద్ధిద్వారా వహ్నాది భర్తృలోకా వాప్త్యర్థం మృతనష్టభార్యాయాః — గోత్రాయాః — ద్యాయ్యః ప్రేతాయాః ఏణోద్విష్టవిధానేన ప్రేతోద్దేశేభర్తః — గోత్రస్య ... శర్మణః వసురూపస్య పార్వణవిధానే నైవము భయాత్మకం ఉభయతోద్దేశకం కాలకౌము సంజ్ఞక విశ్వేదేవపూర్వకం విష్ట్యంతం మృతనష్ట భార్యాయాః — గోత్రాయాః...

దాయాః— ప్రేతాయాః మరణదీనా దారభ్యద్వాదశేహని భర్తృసపిండీకరణా
 ఖ్యాన్న శ్రాద్ధం ఆన్నే నచవిషా పార్యణనిధానేన అన్నాదిద్రావ్యేణ ఏకపాకేన
 సమాసతంత్రేణసజైవమద్య (ఉపవీతీ) కరిష్యే ॥ ఇతిసంకల్ప్య ॥ ఆత్రీసంయోజ
 నేవిశేషః॥ ఆకు ఆగతతద్భక్షాణారణయానాం—ఆప॥ శంసోదే—సః॥ భర్తృశ్ర
 స్త్రైవ సాపిండాద్రాదేకవచనమేన పితృస్థానే వక్తవ్యం॥ మృతనష్టభార్యాయాః...
 గోత్రీయాః— దాయాః— ప్రేతాయాః పాత్రస్థాదకం త్వద్భర్తృగోత్రీస్య
 శర్మణః వసురూపస్య పాత్రస్థాదకేన సమాసంయోజయిష్యే॥ తస్యైతాస్వధానమ్,
 ఇతి॥ అథపిండసంయోజనేవిశేషః మృతనష్ట భార్యాయాః— గోత్రీయాః.....
 దాయాః ప్రేతాయాః ప్రేతపిండ ప్రథమాశం (ప్రథమశకలం) తద్భర్తృ—
 గోత్రీస్య — కర్మణః వసురూపస్యపిండేన సమాసంయోజయిష్యే ఇతి సంగచ్ఛ
 ధ్వమిత్కర్ణ్య పిండసంయోజనేకార్యం ॥ శేషం సర్వం సాపిండ్యవత్ ॥ గర్భిం
 విస్తరభయాత్ ప్రయోగోనలిఖ్యతే మాసికాదిమృత నష్టభార్యాయాః— శ్రాద్ధే
 మృతనష్టపత్నీః త్వద్భర్తృయోగ్య పితామహీనామిత్వాది॥ ఇతిభర్తృసాపిండ్య
 విధిస్సమాప్తః.

ఓమ్ పరబ్రహ్మణేనమః

య త్య ప ర ము.

అతాదా పుత్రః క్షారం కృత్వా॥ స్నాత్వాచమ్యః తతః
 బ్రాహ్మణానాహూయః॥ బంధూన్ మిత్రాన్ ఆహూయః॥ దీపారా
 సంకృత్వా॥ యతిం పద్మాసనేవిక్షిప్య॥ శుద్ధజలే స్నానంకుర్యాత్॥
 తతః భస్మధారణం కృత్వా॥ ఆచమ్య కేకవః॥ నారాయణ... శ్రీకృ
 ష్ణాయనమః... ఏవంగుణ విశేషణ విశిష్టాయాం శివతిథౌ సిద్ధిగతం
 నారాయణం పరమహంసం నారాయణేంద్రయతిం యతిః స్కాంకరవిధి
 నాసగ్ధస్కరిష్యే॥ ఇతిసంకల్ప్య॥ తతః యతి శరీరం శుద్ధోదకేన
 పంచామృతైః ప్రణవేన ఓం నమస్సోమాయచ ఇతి మంత్రేణ
 మంత్రీక్షానం కుర్యాత్॥ మంత్రీ॥ ఓమ్ నమస్సోమాయచ
 రుద్రాయచ నమస్తామ్రాయచాఽరుణాయచ నమశ్శంకాయచ శశు
 పతయేచ నమశ్శక్రాయచ భీమాయచనమో అగ్రేవధాయచ దూరే
 వధాయచ నమోహంత్రేచ హనీయ సేచ నమో వృక్షేభ్యో హరి
 కేశేభ్యోనమస్తారాయ నమశ్శంభవేచ మయోభవేచన మశ్శంకరాయ
 చమయసాకరాయచ నమశ్శివాయచ శివతరాయచ॥ తతః యతి
 శరీరే భస్మధారణం కృత్వా॥ ఆచమ్య... ఏవంగుణ... శివతిథౌ పరమ
 హంసం నారాయణేంద్రయతిం అస్మద్గురు పూజాం కరిష్యే॥
 శ్లో॥ ఆగమనార్ధంతు రాక్షసాం కుసుఘంటారవంత్ర దేవతాహ్వ
 నలాంఛమ్॥ అపసర్పంతు యేభూతా యేభూతా భూమిసంస్థితా॥
 ఏభూతా విఘ్నకర్తాంస్తేనశ్యంతు శివాజ్జయా॥ రిదంగ కలశారాధ
 సంకరిష్యే॥ శ్లో॥ కలశస్య ముఖే విష్ణుః కంఠే రుద్రస్సమాశ్రితః॥
 మూలేగ్రస్థితో బ్రహ్మ మధ్యే మాతృగణస్పృతాః॥ కుక్షౌతుసాగ
 రాస్సుర్యే పక్షద్విపా వసుంధరా॥ ఋగ్వేదోఽధయజుర్వేద స్సామ
 వేదోఽహ్యధర్వణః॥ అగ్రైశ్చ సహితాస్సుర్యే కలశాంబు సమాశ్రితాః॥
 ఆకలశేషుధావతి పవిత్రే పరిషిచ్యతే॥ ఉక్తైశ్చక్షేషు వర్ణితే॥ ఆపోవా
 ఇదగ్ం సర్వం విశ్వాభూతా న్యాపః ప్రాణావా ఆపఃపశవఽపోషు
 మాపోఽమృతమాపస్సమ్నూడాపో విరాడాపస్స్వరాడాప శ్చందాగ్
 న్యాపో జ్యోతీగ్న్యాపో యజుగ్న్యాప స్సత్యమాప స్సర్వాదేవతా

ఆపోభూర్భువస్సువరావటమ్ | గంకేచ యమునే కృష్ణే గోదావరి
 సరస్వతి | నర్మదే సిన్ధుకావేరి జలేస్త్రికా నన్నిధింకురు | యాఅంతుకలక
 పూజాధకం మమదురితక్షయ కాంకాః | కలశోద కేనశభమాపూర్వ |
 శంఖంప్రత్యక్ష్య పునశ్శంఖం పూరయిత్వా | శంఖపీఠే బ్రహ్మణ
 మావాహయామి | శంఖ హృదయే ఆదిత్యమావాహయామి |
 శంఖమధ్యే చంద్రమావాహయామి | శఙ్ఖగోగ్రజ్ఞ సరిస్వతీ మా
 వాహయామి || శంఖే గంధ పుష్పాక్షతైరభ్యర్చ్య | ద్యాకమ్ |
 శ్లో | త్వంపురాసాగరోత్పన్నో విష్ణునావిభృతః కలే | సర్వదేవహితా
 ర్థాయసాంచజన్యవమోఽస్తుతే | శంఖంచంద్రాగ్రదైవత్యవరుణంచాధి
 దైవతం | పృష్ఠే ప్రజాపతించంద్రా దగ్రే గంగా సరస్వతి |
 శ్లో | పృథివ్యాం యానితీర్థాతి వాసుదేవస్యచాజ్ఞయా | శఙ్ఖే తిష్ఠన్తి
 సర్వాణి తస్మాచ్ఛంఖం ప్రపూజయేత్ | అధశంఖోదకేన పూజాద్ర
 వ్యాణిదేవమాత్మానంచ నమ్నోక్త్య కేపముత్పృజ్య | పునఃద్వా
 దశవారం పూరయిత్వాస్థాప్య |

అథ పురుష సూక్తవిధానమ్

(౧) ఓం సహస్ర శీర్షాపురుషః | సహస్రాక్షస్సుహసినాత్ |
 సభూమిం విశ్వతోవృత్వా | అత్యతివృదశాట్టలమ్ | శ్లో | జ్యోతిశ్శా
 న్తం సర్వలోకానరస్థమోజ్జ్వరాఖ్యం యోగిహృద్భావ గమ్యం |
 సాజ్ఞం శక్తిం సాయుధం భక్త సేవ్యం సర్వాకారం విష్ణుమావాహ
 యామి |

శ్లో | హంక్షాఖ్యాం పరివృత్త ప్రతకమలైర్దివ్యైర్జగత్కారణం
 విశ్వోత్తీర్ణ మనేక దేహనిలయం స్వచ్ఛంద మానందకమ్ | ఆద్యం
 త్రైకమఖండచిద్గుణ సంపూర్ణం హన్యంతం కుభం | ప్రత్యక్షాక్షర
 విగ్రహం గురుపదంధ్యాయేద్విభుం శాశ్వతమ్ | శ్లో | విశ్వవ్యాపిన
 మాదిదేవమలం నిత్యంవరం నిష్కళం | నిత్యోద్బృద్ధ సహస్ర ప్రత్ర
 కమలేలుస్తాక్ష రేమంటపే | స్వేత్వ్యానంక మయం సుఖైక నిలయం
 నిత్యగురుం వ్యప్రిభం | ధ్యాయేద్ధం సపరం పరాత్పరం స్వచ్ఛంద
 తస్సన్వయా | ఊర్ధ్వామ్నాయ గురోఃపదం తిభువనోంకారాఖ్య
 సింహాసం | పితౄచార సమస్తవేద పఠితం వక్ష్యక్రి సంచారిణం |

అద్వైత స్ఫురదగ్ని మేకమమలఁ పూర్ణ ప్రభా శోభితం। శాంతంశ్రీ
 గురుపంకజం భజమనశ్చైతన్య చంద్రోవయమ్॥ శ్లో॥ సమామి సద్గు
 రుంశాంతం పత్మజ్జ గురురూపిణం। శిరసాయోగ పీఠస్థం ముక్తికా
 మార్థసిద్ధిదం॥ శ్లో॥ పూర్ణానంద జగత్రయాది భరితం బ్రహ్మాస్వ
 రూపాత్మకం॥ పూర్ణానంద గురుం సదైవ హృదయే ధ్యానమ్ సదా
 నిర్గుణం। బ్రహ్మానంద మనేక రూపమఖిలం జ్ఞానామృతంభాషితమ్॥
 శ్లో॥ యేషు యేషుచ భావేషు భక్త్యాత్మా పరమేశ్వరః। సాధవో
 భావయత్పదార్థత్వం తదాతత్ప్రభావతే। భేదా భేదోపతిత్వేస్థి మంత్రీ
 రాజజగత్పతే। అస్మద్గురవేనమః ఆవాహనంసమర్పయామి। పురుష
 ఏవేదమిత్యాసనం॥

(2) పురుష ఏవేదగ్ం సర్వం। యద్భూతం యచ్ఛభవ్యం
 ఉతామృతత్వస్యేకానః। యదన్నేనాశిరోహతి॥ శ్లో॥ కల్పదు
 మూలేమణి వేదిమధ్యే సింహాసనం స్వర్ణ మయం సుకర్షణం। విచిత్ర
 వస్త్రావృత మచ్యుత ప్రభో గృహాణ లక్ష్మీధరణి స మన్విత॥
 శ్లో॥ సర్వతః పాణి పాదాంతే రూపంశత జగదాశ్మకం నతత్రీతద్వి
 వేకేనవిశ్వేస్థి విదితం పగం। గృమేవ సర్వయోగానాం భోక్తా
 సాక్షిగురుర్గతి॥ అస్మద్గురవేనమః ఆసనం సమర్పయామి। ఏతావా
 నస్యేతిపాద్యం॥

(3) ఏతావానస్య మహిమా। ఆలోచ్యాయోగేశ్చ పూరుషః
 పాదోఽస్యవిశ్వాభూతాని। త్రిపాదస్యామృతందివి॥ శ్లో॥ శ్రీకృష్ణ
 నర్యాదేవానామధిక స్సర్వ కామదః। మయాని వేదితం తుభ్యం
 సంగృహాణ సుపాద్యకమ్॥ శ్లో॥ అమృతాదమృతంమర్త్యాః భవంతి
 భయనాశకమ్। మంత్ర గజ మిశం పుణ్యం దుఃఖాంతం కురుమర్ద
 నమ్। అస్మద్గురవేనమః పాద్యం సమర్పయామి। తి పా దూ ర్ధ్వ
 మిత్స్యేర్థ్యం॥

(4) త్రిపాదూర్ధ్వ ఉదైత్పురుషః। పాదోస్యేహ భవాత్పునః
 తతోవిష్వజ్జ్యోత్రామత్। సాశనాశనే అభి॥ శ్లో॥ గంగాజలసమా
 నీతం సువర్ణ కలశే స్థితం। అర్ఘ్యం గృహాణ భగవన్ కాఽరూప
 వమోఽస్తుతే। అసంగోహ్య జరాస్సాక్షీ నిత్యం శుద్ధంనిరామయం॥

నిత్యానంద మయో దేవ స్మర్యవిద్యా మయోబుధః | అస్మద్గురవేనమః | అర్చ్యంసమర్చయామి |

(౫) తస్మాద్విరాడబాయత | విరాణో అధిపూరుషః | సజా తోఽత్యరిచ్యచ | పశ్చాద్భూమివధో పురః | శ్లో | జనార్దనాయ దేవాయ నమస్తే కమలాలయ | నిర్మలజ్ఞాన రూపాయ | ద దా మ్యాచమసీయకమ్ | జ్ఞాత్వా జ్ఞేయంచ విజ్ఞేయం | జ్ఞానేతత్యపదం సహి | తత్తంసచ్చిస్మయంబ్రహ్మ | స్వయమేవావభాసతే | అస్మద్గురవేనమః | ఆచమనం సమర్చయామి |

యత్పరుషేణేతి మధుపరకం

(౬) యత్పరుషేణ హవిషా | దేవాయజ్ఞ మతస్వత | వసనో అస్మాసీదాజ్యం | గ్రీష్మృత్తకృశరద్ధవిః | శ్లో | మధ్యాజ్యదధి సంయుక్తం స్వర్ణ సాతే | ప్రణిష్ఠితం | మధుపరకం గృహణత్వం లక్ష్మీకాంతసమోస్తుతే | ఉత్తమపురుషం సంపూర్ణం మగోచరమ నాయకం | ధ్యాయేత్వాం దేవదేవేకం | మంత్రరాజమిషంభజే | అస్మద్గురవేనమః మధుపరకం సమర్చయామి | సప్తాస్యా సన్నిధిరితి స్నానం |

(౭) సప్తాస్యాసస్పరి ధయః | త్రిస్సిప్త మిధః కృతాః | దేవాయ ద్యజ్ఞంతన్వానాః | అబధ్నన్ పురుషంషశుం | శ్లో | తీర్థో దక్షైః కాంచన కుమ్భ సంస్థైః సువాసితైర్దేవ కృపారసాద్దైః | మయాఽర్చితం స్నానవిధిం గృహణ సాదాబ్జ నిష్క్యాతనదీపవాహ | యస్మిన్నాశే జగత్సర్వం | భాషాధ్యాస్య నివర్తతే | తస్మైసర్వ గుణాభాసా | మూర్తయే బ్రహ్మణేనమః | అస్మద్గురవేనమః | స్నానంసమర్చయామి | తంయజ్ఞమితిఃశ్రుం ||

(౮) తంయజ్ఞ బర్హిషిపోత్రన్ | పురుషం జాతమగ్రతః | కేసదేవా ఆయజన్త | సాధ్యాఋషయశ్చయే | శ్లో | స్వర్ణాఞ్చుం స్మర విచిత్రశోభితం కాశేయయుగ్మం పరికల్పితం మయా |

యద్ధాతిరోచతేసర్వే । యేవేదంమధ్యతేవహి । సత్యం సనాతనం
 బ్రహ్మ । మంత్ర)రాజమిమం భజే । అస్మద్గురవేనమః ॥ వస్తుం
 సమర్పయామి ॥ తస్మాద్వజ్ఞాదితి యజ్ఞోపవీతమ్ ।

(౯) తస్మాద్వజ్ఞాత్సర్వ హుతః । సమృత్తం పృషదాజ్యం ।
 పశూగ్స్త్రాగ్శ్చక్రే వాయవ్యాన్ । ఆరణ్యాన్ గ్రామ్యాశ్చయే ।
 శ్లో । సువర్ణతన్మాద్యవ యజ్ఞ సూత్రిం ముక్త్యా ఫల సూత
 మనేరత్నం । గృహాణ తద్వత్కృతముత్తరీయం స్వోర్మయాశ్రిం
 ఛరతే నమోఽస్తు శ్లో । చిన్మయం చైవ చిద్వక్త్రం । చైతన్యం
 తేననిర్మలం । బ్రహ్మైవమంత్ర రాజోయం । ఊంత)రాజజనప్రియ ।
 అస్మద్గురవేనమః యజ్ఞోపవీతం సమర్పయామి । తస్మాద్వ
 జ్ఞాదితిగంధమ్ ।

(౧౦) తస్మాద్వజ్ఞాత్సర్వ హుతః । ఋచస్సామాని జజ్ఞిరే ।
 ఛందాగ్ం సిజ్ఞిరేతస్మాత్ । యజ్ఞస్తస్మాదజాయతా శ్లో । కస్తూరి
 తాఃకర్మచందనాని కాశ్మీర సంయోజిత గద్దసారైః । విలేపనంస్వీకురు
 దేవ దేవ శ్రీ దేవి వక్షోజ విలేపతాజ్ఞా శ్లో । కర్ణాకర్ణచకార్యంచ ।
 చతుర్థః కర్మణః ఫలం । బ్రహ్మైవభావనే సర్వం మంత్రరాజ ప్రసా
 దతః ॥ అస్మద్గురువేనమః గంధం సమర్పయామి । తస్మాద్వ
 జ్ఞాదితి పుష్పమ్ ।

(౧౧) తస్మాద్వజ్ఞా అజాయంత । యేకేచో భయాదతః ।
 గావోపాజ్ఞిరేతస్మాత్ । తస్మాజ్జాలా అజావయః ॥ శ్లో । చామన్తి
 కావకుళ చమ్బుక పాటణాబ్జ పున్నాగ జాజకగవీర రసాల పుష్పైః ।
 బిల్వ పవాళతులసీ కళమల్లికాభిః శ్యాం పూజయామి జగదీశ్వరవాసు
 వాసుదేవ । ఆరామ పుష్పాణి మనోహరాణి జలాశయస్థాని సుప్ల
 వాని । సువర్ణ పుష్పాణి మయార్పితాని గృహాణ శ్రీవత్సధర
 ప్రసీద ॥ శ్లో । కరవీరైర్జాజి కుసుమైశ్చుత్పకైర్వకులైశ్చుభైః ।
 శోపత్రైశ్చ కల్పారైర్వ యేపురుషోత్తమమ్ ॥ శ్లో । స్వదుఃఖాంత
 స్నాత । సర్వఃశ్వ పరశ్శుభక్ । సర్వాత్మక్ సర్వసర్వజ్ఞసర్వే
 శ్చనమోనమః ॥ అస్మద్గురవేనమః పుష్పం సమర్పయామి ।

అధ అష్టోత్తర శతనామపూజా

శ్రీ సద్గురుని పాదపద్మములను పుష్పములతోఁ బూజింపవలెను.

ఓం ఆచలస్వరూ యనమః

అశరీరస్వరూపాయ
 ఆత్మాతీతస్వరూపాయ
 అవాజ్ఞాససోచ్య
 స్వరూపాయ }
 పచ్చిదానందాతీతాయ
 నాదుబిందుకళాతీతాయ
 నిర్వికారస్వరూపాయ
 నిరంజనస్వరూపాయ
 పరిపూర్ణస్వరూపాయ
 ప్రకృతిద్వయదోష
 రహితాయ }

ఉపాధిద్వయకోపరహితాయ
 క్షేత్రక్షేత్రోజ్జస్వరూప
 రహితాయ }

సర్వసాక్షిస్వరూపానందాత్మనే
 ద్రష్టృస్వరూపానందాత్మనే
 స్వయంభుస్వరూపానందాత్మనే
 నివళానందాత్మనే
 నిత్యానందాత్మనే
 సత్యానందాత్మనే
 చిదానందాత్మనే
 ఆనందస్వరూపాత్మనే
 అలిపానందాత్మనే
 అద్యయానందాత్మనే
 ఆభేదానందాత్మనే
 అదృశ్యానందాత్మనే

ఓం ఆనుభవానందాత్మనే నమ

అమానానందాత్మనే
 అఖండానందాత్మనే
 అద్భుతానందాత్మనే
 అనిర్వాచ్యానందాత్మనే
 అవినాశానందాత్మనే
 ఆనంకల్పితానందాత్మనే
 ఆప్రసంగానందాత్మనే
 ఆత్మానందాత్మనే
 ఆయానందాత్మనే
 అక్షయానందాత్మనే
 ఆవ్యాకృతానందాత్మనే
 అనంతానందాత్మనే
 అప్రమాణానందాత్మనే
 ఆజరానందాత్మనే
 అనులానందాత్మనే
 ఆక్రియానందాత్మనే
 ఆక్షేణానందాత్మనే
 ఆనధూతానందాత్మనే
 అభిలానందాత్మనే
 అమరానందాత్మనే
 అంతర్నిష్ఠానందాత్మనే
 అభ్యుదేవానందాత్మనే
 అంతర్జ్యోత్యానందాత్మనే
 అంతరిక్షానందాత్మనే
 అవిచ్ఛిన్నానందాత్మనే
 అగ్రాహ్యానందాత్మనే

ఓం అమృతానందాత్మనే
 అప్రమేయానందాత్మనే
 అమాయానందాత్మనే
 అవిక్షిప్తానందాత్మనే
 అకురానందాత్మనే
 అంతరాత్మానందాత్మనే
 ఆధిష్ఠానందాత్మనే
 అక్షోభ్యానందాత్మనే
 అమృతానందాత్మనే
 అదేహానందాత్మనే
 అమృతానందాత్మనే
 అమితానందాత్మనే
 అగమానందాత్మనే
 అరూపానందాత్మనే
 అమంతానందాత్మనే
 ఆతికానందాత్మనే
 అనంతానందాత్మనే
 అభోకానందాత్మనే
 అవికారానందాత్మనే
 అప్రతిరాక్తానందాత్మనే
 అచింత్యానందాత్మనే
 అద్యానందాత్మనే
 అంతర్బహిర్వాప్య కానందాత్మనే
 అవ్యయానందాత్మనే
 అనామానందాత్మనే
 అశోకానందాత్మనే
 అనాద్యానందాత్మనే
 అక్షరానందాత్మనే
 అనిజానందాత్మనే
 అమోఘానందాత్మనే

ఓం అనోగానందాత్మనే
 అకాధానందాత్మనే
 అస్థితానందాత్మనే
 అంతర్భూన్యానందాత్మనే
 అగణితానందాత్మనే
 అవాచ్యానందాత్మనే
 అద్యాత్మానందాత్మనే
 అవ్యాదయానందాత్మనే
 అచేద్యానందాత్మనే
 అకర్మానందాత్మనే
 అనిచ్ఛానందాత్మనే
 అపహానందాత్మనే
 అభ్రంగానందాత్మనే
 అభోగానందాత్మనే
 అనిర్దేశ్యానందాత్మనే
 అవృత్త్యానందాత్మనే
 అభిన్నానందాత్మనే
 అశోకానందాత్మనే
 అభేదానందాత్మనే
 అరాగానందాత్మనే
 అపంగానందాత్మనే
 అజిత్యానందాత్మనే
 అరూపానందాత్మనే
 అనోమానందాత్మనే
 హంసానందాత్మనే

(౧౨) యత్పురుషమితిధూపం | యత్పురుషంవ్యదధుః | కతిథా
 వ్యంకల్పయన్ | ముఖంకిమస్యకౌబాహు | కావూరూపాదాఉచ్యతే |
 శ్లో | శ్రీఖండలాక్షోరసకున్దదివ్య కర్పూరకాలాగురుచన్దనాని | ఖచోర
 కృష్ణాగురు దేవదారు మాచీయుతాస్సేనజపూతికాశ్చ | శ్రీసమంచిత
 మవ్యయంపరమ పికాళమగ్రోచరంభేదవర్జిత మప్రమేయమనంతమా
 ద్యమకల్పవం | నిర్మలంనిగమాంతమద్వయ మప్రతర్క్యమబోధకం
 ప్రాతరేవహీమాన సాంతర్భావయే ద్గురుపాదుకమ్ | అస్మద్గురువే
 నమః ధూపంసమర్చయామి |

(౧౩) బ్రాహ్మణోఽస్యేతిదీపమ్ | బ్రాహ్మణోఽస్య ముఖ
 మాసీత్ | బాహూరాజస్యఃకృతః | ఉరూతదస్యయదైశ్చ్యః పదాభ్య
 గంశూదోఅజాయత | శ్లో | సూర్యేష్టకోటిప్రభవాసు దేవదీపావళి
 గోఘృతివర్తియక్తం | స్వమాయయాస్తికృతస్వర్వలోక జ్ఞానప్రదీపం
 కుసుతేనమోఽస్తు | నాదుబిందుకళాత్మకం దశనాభభేదవివోదకం
 మంత్రరాజ విరాజితం నిజమండలాంతర భాసితం | వంచవర్ణమ
 ఖండ మద్భుత మాదికారుణ మచ్యుతం | ప్రాతరేవహీమాన
 సాంతర భావయేద్గురుపాదుకమ్ | అస్మద్గురువేనమః దీపంసమర్చయామి |

చన్ద్రమామనసేతి వైవేద్యం

(౧౪) చన్ద్రమామనసోజాతః చక్షోఃసూర్యోఅజాయత | ముఖా
 దిన్ద్రాచాన్చ ప్రాణాద్వాయురజాయతః | ఓంఘృచ్ఛవ... ప్రచోద
 యాత్ | సత్యంస్త్రేన పరిషించామి | అమృతమస్తు || అమృతో
 పస్తరణమసి | శ్లో | హంసచార మఖ డన దమనేక ఎర్ణమరూపకం
 శబ్దబాల మయంచరాచల జంతుదేవా నివాసినంచక్రరాజ మనాహ
 తోద్భవ మేకవర్ణయతః పరం ప్రాతరేవహీమాన సాంతర్భావయే ద్గురు
 పాదుకం | అస్మద్గురుపాదుకాభ్యాంనమః || ఓం ప్రాణాయస్వాహా |
 ఓం అపానాయస్వాహా | ఓం వ్యానాయస్వాహా | ఓం ఉదానాయ
 స్వాహా | ఓం సమానాయస్వాహా | మధ్యేమధ్యేపాసీయం సమర్చ
 యామి | హస్తావక్షోశయామి | పాదాప్రక్షోశయామి | శుద్ధాచమ
 సం సమర్చయామి |

నాభ్యాఆసీదితి తామ్బూలమ్

(౧౫) నాభ్యాఆసీదన్తరిక్షం | శిష్టోద్వ్యాస్సమవర్తత | పద్భ్యాం
 భూమిర్ది శశ్రోత్రాత్ | తథాలోకాగ్ం అకల్పయన్ | శ్లో || పూగీ
 ఘటై స్సకర్పూరై ర్నాగ వల్లీ దళైర్మృతం ముక్తాచూర్ణసమాయుక్తం
 తామ్బూలం ప్రతి గృహ్యతామ్ | శ్లో || బుద్ధి రూపచుబుద్ధకం త్రి త
 యైక కూటనివాసినం నిశ్చలం నిరత ప్రకాశక నిర్మలం నిజ రూ ప కం
 పశ్చిమాతర ఖేలనం నిజ శుద్ధ సాధ్య విగోచరం ప్రాతరే నహిమాన
 సాంతర్భావయే ద్గురుపాదుకం || అస్మద్గుర వేనమః తాంబూలమ్
 సమర్పయామి ||

(౧౬) వేదాహమేత మితి నీరాజనమ్ || వేదాహ మేతం
 పురుషం మహాంతం | ఆదిత్యవర్ణం తమసస్సుపారే | సర్వాణి రూపా
 ణివిచిత్వ ధీరః | నామాని కృత్వా భివక్షన్ యదాస్తే || సర్వ ప్రజాం
 మేగోపాయ | అమృతత్వాయ జీవనే | జాతాంజ నివ్య మాణాంచ
 అమృతే సక్ష్యే ప్రతిష్ఠితం | అధర్వ పితుం మ్మే గోపాయ | రసమన్న
 మిహాయుషే | అదభాయో శీత తనో హవిషన్నః పితుం కృణు |
 శగ్ స్యప శూన్యే గోపాయ | ద్విపాదోయే చతుష్పదః | అష్టాశఫా
 శ్చయ ఇహగ్నే | యేచైకశఫా అశుగాః | సప్రథ సభామ్మే గోపా
 య | యేచ సభ్యా స్సభా సదః | తాన్ద్రియావతః కురు | స ర్వ
 మాయురు పాసతాం | అహే బుద్ధియ మంత్రమ్మే గో పా య |
 యన్మృష యస్త్రై విదా విదుః | ఋచస్సామాని యజూగ్ంషి |
 సాహిశ్రీ ర పృతా సతాం | మనోహిగ్ం సీజ్జత వేదో గామశ్వం
 పురుషం జగత్ | అభిధ్రదగ్న ఆగహి శ్రీయామా పరిపాతయ |
 సామ్రూఞ్చ విరాజంచాభి శ్రీర్యాచనో గృహే || లక్ష్మీ రాష్ట్రీస్య
 యాముఖేత యామాసగ్ం సృజామసి || శ్లో || హృద్గతం విమలం
 మనోజ్ఞ విభాసితం పరమాణుకం నీలమధ్య సునిల సన్నిభ మాదిబిందు
 నిజాంశకం సూక్ష్మకర్ణిక వాసినం జలవిహ్ని రూపక మీశ్వరం ప్రాత
 రేవహిమాన సాంతర్భావయే ద్గురు పాదుకమ్ || అస్మద్గుర వేనమః
 నీరాజనం సమర్పయామి ||

ధాతాపురస్తాదితి మంత్రపుష్పమ్

(౧౭) ధాతాపురస్తాద్యముదా జహః | శక్రస్య విద్వాన్
 ప్రదిశశ్చ తస్రః | తమేవం విద్వానమృత ఇహాభవతి | నాన్యః పథా
 అయనాయ విద్యతే || నహస్ర శీర్షం దేవం విశ్వాక్షుం విశ్వశంభవం
వస్సువరోమ్ || ఈశానస్వర్వ.....సదా శివోమ్ | వ్యోమ
 వద్భుసీరం తరస్థిత మక్షరం నిఖిలార్మకం కేవలం పరిశుద్ధ మేక మజస్మ
 హిప్రతిరూపకం బ్రహ్మతత్త్వ వినిశ్చయం నిరతాను మోక్షమ బోధ
 కం ప్రాతరే నహిమాన సాంతర్భానయే ద్గురు సాదుకం || అస్మద్గురు
 పాదుకాభ్యో నమః సువర్ణ దివ్య మంత్ర పుష్పం సమర్పయామి |

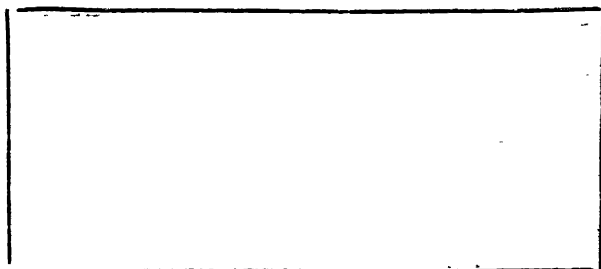
ప్రదక్షిణనమస్కారాణి

శ్లో|| యానికానిచ పాపాని జన్మాన్తర కృతానిచ | తాని
 తాని ప్రణశ్యంతి ప్రదక్షిణ పదే పదే || సాప్తోఽహం సాపకర్తాఽహం
 సాపాఽత్మా పాపసంభవః | త్రాహిమాం కృపయా దేన శరణాగత
 వత్సల || అన్యథా శరణం నా స్తి త్వమేవ శరణం మమ | తస్మాత్కా
 రుణ్య భావేన రక్ష రక్ష మహద్గురో || అస్మద్గురవేనమః ఆత్మ ప్రదక్షి
 ణనమస్కారాన్ సమర్పయామి || ఛత్రం సమర్పయామి || ఛామరం
 సమర్పయామి || గీతం సమర్ప (శ్రావ) యామి || సృత్యం సమర్ప
 యామి || నాట్యం సమర్పయామి || సమస్త శక్తుస్య చారాన్
 సమర్పయామి || సమస్త గురు దేవోప చారాన్ సమర్పయామి ||

శ్లో|| యస్మత్ప్రత్యక్షానామోక్త్యా తపః పూజా క్రియాదిషు
 న్యూనం సంపూర్ణ తాంయస్మి సద్గో వందే మహద్గురుమ్ |
 మంత్రోహీనం క్రియాహీనం భక్తిహీనం మహద్గురుమ్ || యత్పూజితం
 మయా దేవ పరిపూర్ణం తదస్తుతే ||

శ్లో|| బ్రహ్మీనందం పరమ సుఖదం కేవలం జ్ఞాన మూర్తిం
 ద్వంద్వా తీతం గగన సస్పృశం తత్పమస్యాది లక్ష్యం ఏకం నిత్యం
 విమలమ చలం సర్వధీ సాక్షి భూతం భావతీతం త్రిగుణరహితం
 సద్గురుం తీనమామి ||

ఖ. న న మ్

అథ సాలగ్రామ తీర్థం శిరసినిధాయ ॥ గంధ మూలైరలం కృ
 త్య ॥ వేదఘోషైర్గానమం ప్రదక్షిణీకృత్య ॥ ప్రాచీముదీచీంవా
 దిశంగత్వా ॥ నదీతీరే పుణ్యక్షేత్రే బ్రహ్మ వృక్ష మూలే అసంభవే
 గోష్ఠే వాయుకా సంభవం శుద్ధ దేశే సంస్థాప్య ॥ ఓం భూర్భు వస్సు
 వః । తత్స వితుర్వ రేణ్యం భగ్నో దేవస్య ధీమహి । ధియోయోనః
 ప్రచోదయాత్ ॥ ఇతి ఖాన దేశే జల సప్రోక్ష్య ॥ తత్ర పురుష
 ప్రమాణం గర్తం ఖాత్వా ॥ ఓం భూర్భు..... ప్రచోదయాత్ ॥
 శుద్ధ జలేన సప్రోక్ష్య ॥ గర్తే యథాశక్తి లవణం నిధాయ ॥ తత్ర
 కుశాన్ పరిస్తీర్య ॥ ఓం భూర్భు.....త్ ॥ యతిం జలేన సప్రో
 క్ష్య ॥ పురుష సూక్తేన సంస్థాప్య ॥ ఓం తచ్చ యోరావృ.....
 తిశ్శాంతిః ॥ ఓం సహస్ర శీర్షాపురుషః । సహస్రాక్షస్సహస్రపాత్ ।
 సఖామిం విశ్వతో వృత్వా । అత్యతిష్ఠ దశాఙ్గులమ్ ॥ పురుష ఏవేద
 గ్ం సర్వం సర్వమ్మనిషాణ ॥ ఓం తచ్చం తిః ॥
 పురుషసూక్తం పఠిత్వ ॥ పూర్వం వందంధ మాల్యాద్ది భిరలం కృత్య ॥
 విష్ణో హవ్యగ్ం రక్షస్వ । ఇతి కర్తావదేత్ । ఇదం విష్ణుర్వి చక్రమే
 త్రేథానిదధేపదం సమూఢ మస్యపాగ్ం సురే ॥ ఇతి దండం దక్షిణ
 భాగే నిధాయ । ఇదం విష్ణుర్వి చక్రమే త్రేథానిదధేపదం సమూఢ
 మస్యపాగ్ంసురే ॥ ఇతి మంత్రేణ సవ్యహస్తే కమండులుం నిధాయ ।
 హగ్ం సశ్శుచిష ద్వసురంతరిక్ష సద్ధోతా వేదిషద తిథిర్దురోణ సత్ ।
 వృషద్వర సదృత సద్వోయమ సవజ్ఞా గోజాఙ్గుతజా అద్రిజాఙ్గుతంబృ
 హత్ ॥ కర్తాయతి హృదయం స్పృష్త్వా జపేత్ ॥ తతః పురుషసూ

క్తేనభ్రువోర్మధ్యం స్పృష్ట్యా ॥ ఓం సహస్రశీర్షాపురుషఃసర్వం మని
 మాణ ॥ బ్రహ్మజ్ఞానమితి మంత్రేణ మూర్ధానాం స్పృష్ట్యా ॥ బ్రహ్మ
 జజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తా ద్విసీమ తస్సురుచో వేన ఆవః । సబుద్ధి
 యా ఉపమా అస్యవిష్టాస్సతశ్చ యోని మసతశ్చ వివః ॥ తతః భూ
 మింప్రాధ్య ॥ నారికేళ ఫలాది నామూర్ధానం భింద్యాత్ ॥ ఓం
 భూర్భువస్సువరోమితి శకీర మమృశ్య ॥ దర్భై రాచాఞ్చద్య ప్రణవే
 నిలవణైః పాంసుభిః (భస్మం) శికతాభిః (ఇసుక) X ర్తం పూరయేత్ ॥
 అగ్నినాగిస్సమిధ్యసేక విర్త్త హవోరువా ॥ హవ్యవాడ్డు హ్వస్యః ॥
 పృథివీహోతా । ద్యౌరధ్వర్యుః । రుద్రోగ్నిత్ ॥ బృహస్పతిరుప
 వక్తా । X ర్తరభి మంత్ర్య ॥

తదుపరి వేదికాం కృత్వా ॥ తత్రలింగం ప్రతిష్ఠాప్య ॥ అభిమం
 త్ర్య ॥ ఖం వాయుర్జ్యోతి రావః పృథివీ మభి మంత్ర్య ॥ నారాయణం
 పూజయేత్ ॥ ఆచమ్య - ఏవం - X ర్తస్య ప్రాగ్భాగే ధ్వజస్తంభం
 ప్రతిష్ఠాప్య ॥ తత్రకాయ వస్త్రం నిధాయ ॥ ప్రీత్యర్థం సిద్ధిం గతస్య
 బ్రహ్మీభూతస్య పరమ హంసస్య నారాయణేంద్రియతే । సిద్ధిదినాదా
 రభ్య ప్రధమేహని కర్తవ్య వేదికాయాం పురుష సూక్త విధానేననా
 రాయణ పూజాం కల్పేయ ॥ తదంగ కలశ పూజాం కరిష్యే ॥
 శ్లో ॥ కలశస్య ముఖే విష్ణుః కారకాః ॥ వేదికాయాం గోమ
 యేనానులిప్య రంగవల్యాది భరిలం కృత్య ॥ పురుష సూక్తేన
 షోడశోపచార పూజాం కుర్యాత్ ॥ పురుష సూక్తవిధానం పూర్వ
 ముక్తం ॥ అత్రో కేసవాది నామభిః పూజా కార్యా ॥ శివాష్టోత్ర నా
 మభిః పూజా కార్యా అత్రో క్షీరాన్నంవా అధవా ఫలాదికం వా ని
 వేద్య ॥ ప్రత్యహం పూజాంతే క్షీరతర్పణం కుర్యాత్ ఏవం
 , ప్రీత్యర్థం సిద్ధిం గతస్య నారాయణేంద్రి యతేః సిద్ధిదినాదా
 రభ్య ప్రధమేహని కర్తవ్య క్షీర తర్పణం కరిష్యే ॥ అగ్నిం యమహ
 నిఋఋతిం వరుణం వాయుం కుబేర మిశానాం తర్పయామితి ॥
 గాయత్ర్య ప్రణవేనవా అష్ట దిక్షులర్పణాని కుర్యాత్
 ఏవం , ప్రీత్యర్థం అస్మద్గురోం ప్రధమ దివస కర్తవ్య జల

మధ్యే క్షీరతర్పణాని కరిష్యే || అత్మానం తర్పయామి || అంతరాత్మా
నం తర్పయామి || పరమాత్మానం తర్పయామి | ఏవం దశదినాని
కుర్యాత్ ||

అయ్యా! యతి సిద్ధి బొంది నపుడు ప్రాణములు శీ.ణించిన పే
టనే (కర్త బంధువులను, వేదపరిజ్ఞాతలను, ఆత్మపరిజ్ఞాతలను, అందరిని
బిలచుకొని వచ్చి కర్మ క్షోరము చేయుచుకొని పునః స్నానము చేసి
కొనివచ్చి యతిని పూజించ నలెను. అది యెట్లైన ముందు శుద్ధోద
కముచేతను పిమ్మట నారి కేళోదకము చేతను, యతిని నమస్కామాయచ
అను మంత్రము మొదలగు వాని చేతను, పురుష సూక్త మంత్రముల
చేతను, స్నానము చేయించి పిమ్మట భస్మధారణము మొదలగునవి
యుంచి పిమ్మట కర్త సకల్పముచేసి పురుష సూక్త విధానముచే
పూజజేసి క్షీ.రాన్నము నవేదనము జేసి కర్పూర నీరాజనము మంత్ర
పుష్పము ముదలుగా గలవి విధిగాజేసి పండు ఫలాదులు ఇతరులకు
వంచిపెట్టి కర్త నూతన వస్త్రములను ధరించ వలెను. పిమ్మట ఉపని
షత్పారాయణముచే ఆయతనిశ్మశానమునకు గాని, అనుకూల ప్రదేశ
మునకు గాని, తీసికొని వెళ్ళి యచిల శుద్ధ ప్రదేశమందు పురుష
ప్రమాణము గుంట్రవ్వి ఉత్తర ముఖముగా యాతని స్థాపనము జేసి
ఇంటి వద్ద పూజ చేసిన ప్రకారము పునః గురుపూజ చేసిన పిమ్మట
దండ కమండలములచ్చట నుంచి (లవణము) యతి చుట్టూవుంచి మృ
త్తుకచే ఆ గోళిని పూర్ణచలెను. తదుపరి పై భాగంబును మృత్తుక
చే వేదికను నిర్మించి శిరః ప్రదేశంబున మృత్తుకచే లింగమును ప్రతిష్ఠ
చేసి ఆ లింగమున తూర్పున ధ్వజము పాతి కాయవస్త్రము జెండాగా
నుంచవలెను. పురుష సూక్త పీఠానముతో (౧౦) పది దినములు
పూజ చేసి క్షీ.రాన్నము నవేదనము చేస్తూ రావలెను, పూజాంతింబన
క్షీరతర్పణము జేయవలెను. క్షీ.రాన్నము గంగలో నుంచ వలెను.
ఇందుకు కావలసిన వస్తువులు క్షీ.రాన్నము, పుష్పము, గంధము, ధూ
పము, దీపము, కొబ్బరికాయలు, శెనగపప్పు, బెల్లం, సాంశ్రాణి,
సాలిగ్రామం, శంఖం, ఘంట, పాలు, పెరుగు, మంత్రపుష్పము,

అక్షతలు, ఇవన్నియు సంపాదించుకుని నిశ్చయ బ్రాహ్మణులతో కూడ వెళ్ళి స్వస్తి వాచనములతో గూడ పూజించవలెను. కర్తకుగాని, జ్ఞాతులకు గాని, ఆశోచ మేఘయు లేకు. దేవపూజలు మొదలగునవి అందఱు చక్కగా జేయవచ్చును. మామూలుగా అందఱు మంచి బొట్లు వెట్టుకో వచ్చును. అయితే యీ గురువు గారి యొక్క కార్యములు పూర్తి కాకముందు జ్ఞాతులు శుభ కార్యము చేయ తగదు. ౧౨ దినములు పిమ్మట జరుపు కొన వచ్చును. యతిని జలయ్యదు విడచి వేసే యడల కృష్ణా, గోదావరి, గంగ, మొదలగు పుణ్యనదుల యందు విడువ వలెను. అట్లు విడమనప్పుడు జలమధ్య ప్రదేశమునకు బోయి విడువ వలెను. పిమ్మట కర్త స్నానముజేసి ఇంటిని గూర్చి రావలెను. పిమ్మట ఆ గ్రామ శివాలయంబున గాని, శుద్ధప్రదేశంబున గాని, ఈశాన్యంబున గాని, గోతిని త్రవ్వి అచ్చట యీ యతీర్షరుని పేట నొకలింగమును అభిమంత్రించి స్థాపనము చేసి పిమ్మట ఆ గోతి నిపూర్ణు పై భాగమందు వేదికను నిర్మించి లింగమును స్థాపించి విధి ప్రకారముగా పదిదినములు గురుపూజ జేయవలెననుట.

అ త్ర స ం క ల్ప వి శే ష :

ప్రథమదినసంకల్పః	సాలోక్యప్రాప్త్యర్థం
ద్వితీయదినసంకల్పః	సారూప్యప్రాప్త్యర్థం
తృతీయదినసంకల్పః	సామీప్యప్రాప్త్యర్థం
చతుర్థదినసంకల్పః	సాయుజ్యప్రాప్త్యర్థం
పంచమదినసంకల్పః	సార్వత్వస్థిత్యర్థం
షష్ఠమదినసంకల్పః	పునరావృత్తిసాలోక్యప్రాప్త్యర్థం
సప్తమదినసంకల్పః	పునరావృత్తిసారూప్యప్రాప్త్యర్థం
అష్టమదినసంకల్పః	పునరావృత్తిసామీప్యప్రాప్త్యర్థం
నవమదినసంకల్పః	పునరావృత్తిసాయుజ్యప్రాప్త్యర్థం
దశమదినసంకల్పః	పునరావృత్తిసార్వత్వస్థిత్యప్రాప్త్యర్థం

అని కొందఱును మఱి కొందఱు జ్యోతిషాఫల్య సిద్ధిర్థమని మఱి కొందఱును చెప్పుదురు. దేశాచారములనుసరించి చెప్పుడగును.

దశాహము అనగా ౧౦ రోజు

దశమేహనికర్తాన్నాత్వాచమ్య || సుధ్యాయం దనాదికం కృత్వా ||
 శాస్త్రాణాం బంధుంశ్చైశూయ || సమాధి దేశంగత్వా || జలం
 సంప్రోక్ష్య || రంగవల్యాది భీరలం కృత్య || ఓపారాధనం కృత్వా ||
 ఆచమ్య..... ఏవంగుణ విశేషణ శివతిథౌ సిద్ధిగతస్య బ్రహ్మ
 భూతస్య పరమ హంసస్య నారాయణేంద్రియితేః సిద్ధి దినా నారధ్య
 దశమేహని కర్తవ్య వేదికాయాం పురుషసూక్త విధానేన నారాయణ
 పూజాం కరిష్యే || తదంగ కలశ పూజాం కరిష్యే || శ్లో || కలశస్యము
 ఖేవిష్ణుః కారకాః || వేదికాయాం పూజా ద్రవ్యాశి సంప్రో
 క్ష్య || దేవమాత్మానంచ సంప్రోక్ష్య || పురుష సూక్త విధానేన ఋష
 శ్లోపచార పూజాంతం కృత్వా || తతః అష్టదిక్షు తర్పణం కరిష్యే ||
 ఓం భూర్భువస్సు యాత్ || ఇంద్రిస్థానే తర్పయామి ||
 ఓం భూర్భు ... త్ || ఆగ్రేయ స్థానే తర్పయామి || ఓం భూర్భు ..
 త్ || యమ స్థానే తర్పయామి || ఓం భూర్భు త్ || సై ఋక్తి
 స్థానే తర్పయామి || ఓం భూర్భు త్ || వరుణ స్థానే తర్ప
 యామి || ఓం భూర్భు త్ || వాయుస్థానే తర్పయామి ||
 ఓం భూర్భు త్ || కుబేరస్థానే తర్పయామి || ఓం భూర్భు
 త్ || ఈశాన స్థానే తర్పయామి || ఏవం తర్పణాని కుర్యాత్ || ఆచమ్య
 ఏవంగుణ ర్థం అన్మద్గుహోః దశమదినస కర్తవ్య క్షీరతర్పణం
 కరిష్యే || ఆత్మానం తర్పయామి || అంతరాత్మానం తర్పయామి ||
 పరమాత్మానం తర్పయామి || ప్రతిస్థాలింగే తర్పణం కార్యం || దశమ
 దినసే లింగోద్వాసన కాలే పునః పూజాం కరిష్యే || పూజాంతే సర్వ
 బంధునాం మంత్రపుష్పం నిధాయ || పూజాంతే గ్రాహ్మణానాం
 గంధాక్షత తాంబూల దక్షిణాని దద్యాత్ || నమో నారాయణేతి
 సమస్కారాః కృత్వా || తతః లింగోద్వాసనకాలే గోదానాది దశ
 దానాని కరిష్యే || విధిప్రకారేణ గోదానాది యథాశక్తి దానాని
 కుర్యాత్ || నారాయణేతి మంత్రేణ తింగముద్వాస్య || జలేనిశ్చేత్ ||
 ఓం నారాయణాయ విద్మహే వాసుదేవాయ ధీమహి తన్నో విష్ణుః
 ప్రచోదయాత్ || సమస్కృత్వా || సూర్యాన లోకనం కార్యం ||

సమాధి సన్నిధౌ తచ్చిష్యానాం గురుదర్శనార్థం పునర్లింగం ప్రతిష్ఠాప్య॥
 నమస్కృత్వా ॥ గృహమాగచ్ఛక్ నారాయణ స్మరణం కార్యం ॥

ఏకాదశేహని కర్తవ్యకార్యాణి.

కర్తా స్నాత్వాచమ్య బ్రాహ్మణాన్ బంధూంశ్చిహూయ॥
 దీపారాధనం కృత్వా ॥

అథ పార్వణ శ్రాద్ధ ప్రయోగః

ఏకాదశేహని పార్వణ శ్రాద్ధం కుర్యాత్ ॥ యథా ॥ ఆచమ
 ... ఏవంగుణ ... వీర్యర్థం ... ఏకాదశేహని బ్రహ్మీభూతస్య
 పితుః ... గోత్రస్య శర్మణః వసురూపస్య అక్షయ తృప్త్యర్థం పార్వణ
 శ్రాద్ధం కరిష్యే ॥ కాలే అనుజ్ఞార్థం యథాశక్తి ప్రియశ్చిత్తం
 కరిష్యే ॥ పరిషద్దక్షిణాం గృహీత్వా సమస్త సంపత్నమ వాప్తి ...
 నమో బ్రహ్మణ్యదే ... నమోనమః ॥ యావత్తిర్వైదే ... వీణాతి॥
 బ్రహ్మీభూతస్య పితుః.... గోత్రస్య - శర్మణః వసురూపస్య అక్షయ
 తృప్త్యర్థం ఏకాదశేహని పార్వణ శ్రాద్ధం కర్తుం అధికార సంపద
 స్త్వీతి భవంతో బ్రువంతు ॥ కర్తుం అధికార సిద్ధిరస్తు ॥ పరిషద్దక్షి
 ణాం బ్రాహ్మణాయ దద్యాత్ ॥ ఆచమ్య... ఏవంగుణ ... శివతిథౌ
 బ్రహ్మీభూతస్య పితుః ... గోత్రస్య - శర్మణః వసురూపస్య అక్షయ
 తృప్త్యర్థం ఏకాదశేహని పార్వణ శ్రాద్ధే అస్మత్పితృ పితామహ ప్రసి
 తామహనాం ... గోత్రాణాం శర్మణాం వసురూపాదిత్య రూపాణాం
 పురూ ... దేవానాంచ అన్నద బ్రహ్మీభూత పితుః సిద్ధిః దినాదారభ్య
 ఏకాదశేహని పార్వణ శ్రాద్ధం అద్య కరిష్యే ॥ శ్రాద్ధవిసర్జనాంతం
 పార్వణశ్రాద్ధ వత్సూర్యాత్ ॥

(ఇచ్చట జరుప వలసిన పార్వణ శ్రాద్ధ క్రిమమంతయు నిచ్చట
 జేర్చిన యడల గ్రంథ బాహుళ్యమగునని విస్తరించ నైతిని)

ద్వానశ దినే కర్తవ్య నారాయణ బలిః

ఆదా గణపతి పూజాం తతః పుణ్యాహం కుర్యాత్ ॥ అత్ర
 సంకల్పః ॥ ఆచమ్య ... ఏవంగుణ ... శివతిథౌ అస్మద్గురోస్పృద్ధింగ

గతస్య పరమ హంసస్య నారాయణస్య యతేః గురుశుష్ప్యర్థం సిద్ధి
 దినా (ఖననదినా) దారభ్య క్వాశశ దినేన నారాయా బల్యాఖ్యం
 కర్మకరిష్య మాణః విశ్వాభు ప్వాకం కేశవాది త్రయోదశ బ్రాహ్మ
 ణవరణాఖ్యాని కర్మాణి కరిష్య మాణః ఆదౌ గృహభూభాండ ఆత్మ
 ద్రవిష్కల శుద్ధ్యర్థం పున్ద్ర్యర్థ మభ్యుపయాన్ధంచ మహాజనైస్స హన్వస్తి
 పుణ్యాహవాచనం కరిష్యే | ఇతి సంకల్ప్య || విధి ప్రకారేణ గణాధిపతి
 పూజాం పుణ్యాహవాచనం కుర్యాత్ || తతః ఆచమ్య ... ఏవంగుణ
 ... శివతిథౌ అన్మద్గురోః సిద్ధిం గతస్య పరమ హంసస్య నారాయణ
 గురు ముద్దిశ్య గురుప్రీత్యర్థం సిద్ధిదీప సమారభ్య అద్య ద్వాదశే దినే
 నారాయణ బలి కర్మ కరిష్యే || కాలే అధికార సిద్ధ్యర్థం పరిషద్దక్షి
 ణాం గృహీత్వా || సమస్త సంపత్త్యు మ వాప్తి ... అశేషే హేపరిషత్
 ... అన్మద్గురోః సిద్ధింగతస్య పరమ హంసస్య నారాయణేంద్రి యతేః
 ద్వాదశ దినే నారాయణ బలిం కర్తుం యోగ్యతా సిద్ధిర స్త్వితి భవం
 తో బువంతు || కర్తుం అధికార సిద్ధిరస్తు || సర్వేభ్యో సమః యథా
 శక్తి పరిషద్దక్షిణాణి శ్రాహ్మణేభ్యో దద్యాత్ || ప్రాగ్భాగే రంగవల్యా
 ది భిరలం కృత్య || శ్వేత వస్త్రం పరిస్తీర్య || తత్ర తంశులాన్నిధాయ||
 సాలగ్రామం సంపూజ్య || పూజాద్రవ్యాణి సంపేక్ష్య || దేవమీత్మా
 నంచ సంహోత్య || ఆదౌ సాలగ్రామ పూజా కృత్వా || ఓం నారా
 యణాయ విష్ణుపే వాసు దేవాయ ధీమహి | తన్నో విష్ణుః ప్రచోద
 యాత్ || కేశన మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి || నారా
 యణ మావాహ యామి ... మి || మాధవ మావాహ యామి ...
 మి || గోవిందమా ... మి || విష్ణుమా ... మి || మధుసూధనమా
 ... మి || త్రివిక్రమా ... మి || వామనమా .. మి || శ్రీధరమా
 ... మి || హృషీకేశమా ... మి || పద్మనాభమా ... మి ||
 దామోదరమా ... మి || సంకర్షణమా ... మి || వాసుదేవమా
 ... మి || ప్రమ్యమ్నమా ... మి || అనిష్ఠమా ... మి || పురుషో
 త్తమా ... మి || అఢోక్షజమా ... మి || నారసింహమా ... మి||
 అచ్యుతమా ... మి || జనార్దనమా ... మి || ఉపేంద్రిమా ...
 మి || హరిఃమా ... మి || శ్రీకృష్ణమా ... మి || పురుష సూక్తేన

షోడశోపచార పూజాం కృత్వా || సాలగ్రామ సన్నిధౌ కార్యం ||
 స్వగృహోక్త విధానేన అగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య || తదగ్ని ముఖాతం కృత్వా ||
 షట్పత్రప్రయోగః || తతః పవిత్రీ కరణా ద్యాజ్య భాగాంతే పాయ
 సేన చాజ్యేన జుహుయాత్ || సుప్ర:పస్తీర్య - చరుమధ్యాద్విరవదాయ
 అభిఘోర్య - హవిః ప్ర్యోఘూరయతి || అవదానం కేచిత్ || ఓం భూ
 స్వాహా | సవిత్రీ ఇదం నమమ || ఓం భువస్వాహా | సవిత్రీ ఇదం నమమ ||
 ఓం సువస్వాహా | సవిత్రీ ఇదం నమమ || ఓం భూర్భువస్సువ స్వాహా ||
 సవిత్రీ ఇదం నమమ || పునః ఓం భూ స్వాహా | సవిత్రీ ఇదం నమమ ||
 ఓం భువ స్వాహా | సవిత్రీ ఇదం నమమ || ఓం సువ స్వాహా | సవిత్రీ
 ఇదం నమమ || ఓం భూర్భువ స్సువ స్వాహా | సవిత్రీ ఇదం నమమ ||
 అథ కేశవాది ద్వాదశ నామభిః పురుష :సూక్తేన అష్టాక్ష రేణ -
 ద్వాదశాక్ష రేణ పాయసేన జుహుయాత్ ||

- ౧. ఓం కేశవాయస్వాహా || పురుషాయ కేశవాయేదం నమమ ||
- ౨. ఓం నారాయణాయస్వాహా || పురుషాయ నారాయణాయేదం
 [నమమ ||
- ౩. ఓం మాధ వాయ స్వాహా || ... మాధవాయేదం నమమ ||
- ౪. ఓం గోవిందాయ స్వాహా || ... గోవిందా ... నమమ ||
- ౫. ఓం విష్ణవే స్వాహా || ... విష్ణవ యిదం నమమ ||
- ౬. ఓం మధుసూధనాయ స్వాహా || ... మధుసూ ... నమమ ||
- ౭. ఓం త్రివిక్రీమాయ స్వాహా || ... త్రివిక్రీమా ... నమమ ||
- ౮. ఓం వామనాయ స్వాహా || ... వామనాయేదం నమమ ||
- ౯. ఓం శ్రీధరాయ స్వాహా || ... శ్రీధరాయేదం నమమ ||
- ౧౦. ఓం హృషీ కేశాయ స్వాహా || ... హృషీ కేశాయేదం నమమ ||
- ౧౧. ఓం పద్మనాభాయస్వాహా || ... పద్మనాభాయేదం నమమ ||
- ౧౨. ఓం దామోదరాయ స్వాహా || ... దామోదరాయేదం నమమ ||
- ఓం సహస్రశీర్షాపు ... జ్ఞుల స్వాహా || పురుషాయ నారాయణాయే
 దం నమమ || ఓం పురుష ఏవేదగ్ం సర్వం ... హతిస్వాహా ||
- (౧) పురుషాయ నారాయణాయేదం నమమ || (౨) ఓం ఏతావాన

స్వమహిమా ... దీవి స్వాహా । పురుష నారాయణాయోదం నమమ ॥
 (3) ఓం త్రిపాదూర్ధ్వ ఉదై ... అభి స్వాహా ॥ పురుషాయ నారా
 యణాయోదం నమమ ॥ (౪) ఓం తస్మాద్వికాశా జాయతి ... పు
 స్వాహా ॥ పురుషాయ నారాయణాయోదం నమమ ॥ (5) ఓం య
 త్పురుషేణ హవిషా ... ద్దస్వాహా ॥ పురుషాయ నారాయణాయో
 దంనమమ ॥ (౬) ఓం సప్తాస్యా స్పర్ధయ ... పశు స్వాహా ॥
 పురుషాయ నారాయ ... మ ॥ (౭) ఓం తం యజ్ఞం బర్హిషి
 పౌక్షన్ ... శ్చయో స్వాహా ॥ పురుషాయ నారాయణ ... మ ॥
 (౮) ఓం తస్మాద్విజ్ఞాతే సర్వ హుతః సమ్భృతం ... శ్చయో
 స్వాహా ॥ పురుషాయ నారాయణ ... మ ॥ (౯) ఓం తస్మాద్వి
 జ్ఞాతే సర్వ హుతః । ఋచసామాని ... యతస్వాహా ॥ పురుషా
 య నారాయ ... మ ॥ (10) ఓం తస్మాద్త్వా ఆజాయస్తయే
 కోచో ... వయస్స్వాహా ॥ పురుషాయ నారాయ ... మ ॥
 (11) ఓం యత్పురుషంస్య .. పుచ్చ్యేచే స్వాహా ॥ పురుషాయ
 నారాయ ... మ ॥ (12) ఓం బ్రాహ్మణోస్య ముఖ మాసీత్ ।
 బహు ... అజాయత స్వాహా ॥ పురుషాయ నారాయ ... మ ॥
 (13) ఓం చంద్రమా మనసో జాతః కుక్షో ... యత స్వాహా ॥
 పురుషాయ నారాయ ... మ ॥ (14) ఓం నాభ్యా ఆసీదస్తరిక్షం
 శ్రీ ... అకల్పయన్ త్స్వాహా ॥ పురుషాయ నారాయ ... మ ॥
 (15) ఓం వేదాహ మేతం పురుషం ... యదాస్తే స్వాహా ॥ పురు
 షాయ నారాయణాయోదం నమమ ॥ (16) సర్వత్ర పురుషాయ నా
 రాయణాయోదం నమమ ॥ ఇతి వదేత్ ॥ ఓం నమో నారాయణాయ
 స్వాహా । ... నారాయణాయోదం ॥ ఓం నమో వాసు దేనాయ
 స్వాహా ॥ వాసుదేనాయోదం ॥ అతోదేవా అనంశుః సప్తదామ
 భిస్వాహా ॥ దేవేభ్య ఇదం । ఇదం విష్ణుర్విచక్రమేహం సురేస్వాహా ।
 విష్ణున ఇదం ॥ త్రీణి పదావిచక్రమే కర్తాణి ధారయన్ స్వాహా ॥
 విష్ణువ ఇదం ॥ విష్ణో కర్తాణి పశ్యత - యజ్ఞస్సఖి స్వాహా ॥ విష్ణున
 ఇదం ॥ తద్విష్ణోః పరమం వదం ... పద్య స్వాహా ॥ శ్రీ విష్ణున
 ఇదం ॥ తతః అష్టాక్షర హోమం కరణ్యే ॥ ఓం నమో నారాయ

ణాయ స్వాహా ॥ ఓం నమో నారాయణాయ యేదం నమమ ॥ తతః
 ద్వాదశాక్షర హోమం కరిష్యే ॥ ఓం నమో భగవతే నారాయణాయ
 స్వాహా ॥ ఓం నమో భగవతే నారాయణాయ యేదం నమమ ॥ తతః
 జయాది హోమం కరిష్యే ॥ సుప్రేక్షాజ్య మాదాయ ఓం చిత్తంచస్వా
 హా ॥ చిత్తాయేదం నమమ ॥ విధి త్రకారణజయాది హోమం స్విష్ట
 కృదాద్యంతం హుత్వా ॥ కేశవాది ద్వాదశ నామభి ర్జుహుయాత్ ॥
 కృష్ణ పక్షే సంకర్షణాది ద్వాదశ భిర్జుత్వా ॥ దర్వాప్యపరిధీన సక్తిత్యాది
 బ్రహ్మ విసర్జనాంతే హు తశేపం (పాయసాన్నం) వేదికో పరి విష్ణవే
 నివేదయేత్ ॥ తతః దర్భేషు బలిం దద్యాత్ ॥ శ్రీ విష్ణవే పరమాత్మ
 నేనమః ॥ ఆచమ్య ... ఏనంగుణ ... శివోఽథా ఆస్మద్గురోః సిద్ధిం
 తస్య సారాయణేంద్ర యతేః సిద్ధివిన సమూరభ్య ద్వాదశ దినే కర్తవ్య
 కేశవాది నారాయణ స్వరూపాశ్చినం కరిష్యే ॥

శుక్లపక్షే

కేశన | నారాయణ | మాధన | గోవింద | విష్ణు ॥ మధు
 సూధన | త్రివిక్రమ | వామన | శ్రీధర ॥ హృషీకేశ ॥ పద్మనాభ ॥
 దామోదర ॥

కృష్ణపక్షే

సంకర్షణ | వాసుదేవ | ప్రద్యుమ్న | అనిరుద్ధ | పురుషోత్త
 మ | అథోక్షజ ॥ నారసింహ | అచ్యుత | జనార్దన | ఉపేంద్ర ॥
 హరే | శ్రీకృష్ణ .

అథ బ్రాహ్మణి నిమంత్రణమ్

అస్మిన్నారాయణ బలి కర్మణే కేశవార్ధే ఊణః క్రియతాం ॥...
 నారాయణేర్దక్షిణః క్రియతాం ॥ ... మాధవార్ధేక్షణః క్రియతాం ॥
 ... గోవిందార్ధేక్షణః క్రియతాం ॥ విష్ణ్వర్ధేక్షణ క్రియతాం ॥ మధు
 సూధనార్ధేక్షణః క్రియతాం ॥ ... త్రివిక్రమా ర్ధేక్షణః క్రియతాం ॥
 వామనార్ధేక్షణః ... తాం ॥ శ్రీధరార్ధే ... తాం ॥ హృషీకేశార్ధే
 ... తాం ॥ పద్మ నాభార్ధే ... తాం ॥ దామోదరార్ధే ... తాం ॥

ఏవం శుక్ల పక్షే సిద్ధిగతస్య త్రియోదశం విష్ణ్వర్ధే వృణుయాత్
త్రియోదశక్షణాని గ్రాహ్మణాయ దధ్యాత్ ||

కృష్ణ పక్షే సిద్ధిగతస్య .

సంకర్షణార్ధక్షణః క్రియతాం || వాసుదే ... తాం || అనిరు
ద్ధార్ధే ... తాం | పురుషోత్తమార్ధే ... తాం || అధోబాధార్ధే ...
తాం || నారసింహార్ధే ... తాం || అమృతార్ధే ... తాం || జనార్ద
నార్ధే ... తాం || ఉపేంద్రార్ధే ... తాం || హరధోక్షణః క్రియతాం ||
(శ్రీ) కృష్ణార్ధే ... తాం || త్రియోదశం విష్ణ్వర్ధే వృణుయాత్ ||
ఏవం కృష్ణ పక్షే సిద్ధిగతస్య క్షణాని దధ్యాత్ || మండల పూజాం
కృత్వా || కేశవ ఇదం పాద్యం ఏవం ప్రకారేణ త్రయోదశ గ్రాహ్మ
ణానాం పాద్యాని దత్వా || తతః ఆసనాది సర్వత్రా దధ్యాత్ ||
తతః పురుషసూక్తేన ఆవాహనాది షోడశోపచార పూజాం కుర్యాత్ ||
తతః గ్రాహ్మణాన్ భోజయిష్యే || తతః ఆహారేణం దత్వా || భోజనాం
తే ఉచ్చిష్ట సన్నిధౌ విష్ణోః పురతః బలిప్రదానం కరిష్యే || ఇతి సంక
ల్ప్య || ప్రాగగ్రేషు దర్భేషు తూష్ణీం జలం దద్వా || ఓం భూస్వధా ||
ఓం భవ స్వధా || ఓం సున స్వధా || ఓం భూర్భు వస్సువ స్వధా ||
ఇతి బలిం దత్వా || తూష్ణీం ముదకందత్వా || విష్ణుం పురుష సూక్తేన
స్తుత్వా || విష్ణుముద్వా వ్రస్య || తతః ద్వాదశ పిండాన్ కృత్వా ||
ఆస్నిం సమీపే కర్తాప్రాజ్ముఖ ముకవిస్య పిండ దానం కరిష్యే || ఇతి
సంకల్ప్య || ప్రాగగ్రేషు దర్భేషు తూష్ణీం యవోదకం దత్వా || కేశ
వాయనమః ... ఇదం పిండం దదామి || నారాయణ ... మి || మా
ధవాయన ... మి || గోవింద ... మి || విష్ణవేన ... మి || మధు
సూధ నాయనమః ... మి || త్రివిక్రమా యనమః ... మి || వామ
నాయనమః ... మి || క్షీరనాయనమః ... హృషీకేశాయనమః ...
మి || పద్మనాభాయనమః ... మి || దామోదరా యనమః ... మి ||
శౌక్లపక్షే సిద్ధిగతే రేవ ద్వాదశ పిండాః దత్వా || అథ కృష్ణ పక్షే
విశేషః || సంకర్షణాయనమః || ఇదం పిండం దదామి || వాసు దేవా
యనమః || ఇదం పిండం దదామి || ప్రాగ్గ్రాహ్మణాయ ... మి || అనిరు
ద్ధాయ ... మి || పురుషోత్తమాయ ... మి || అధోక్షణాయ ...

మి || నారసింహాయ .. మి || అచ్యుతాయ ... మి || జనార్దనా
 య ... మి || ఉపేంద్రాయ ... మి || హరేనమః ఇదం సిండం దదా
 మి || శ్రీకృష్ణాయనమః ఇదం సిండం దదామి || కృష్ణపక్షే సిద్ధింగతే
 రేవద్వాదశ సిండాన్ దత్వా || గురుప్రీత్యర్థం సాలగ్రామ దశదాస
 మహాదానాని కుర్యాత్ || ఇదం విష్ణురీతి జలం దదామి || ఇదం విష్ణు
 ... సురే || ఇతి జలం దత్వా || ఇదం విష్ణుః || అతోదేవా అనంతు
 నోయతో నిష్ణుర్వి గక్రమే పునివ్యాస్మత్తథా మభిః || సిండానుపస్థా
 య || సమస్కారం కృత్వా || బ్రాహ్మణేభ్యో దక్షిణ తాంబూలాని
 దద్యాత్ ||

శ్లో || ఏవంయః కురుతే విద్వాన్ నారాయణ బలిం ద్విజః |
 విష్ణులోకమ వాప్నోతి పురుషా నాత్రీ సంశయః || ఇతి నారాయణ
 బలిః || తతో త్రయోదశ దినే ఆరాధనం కుర్యాత్ || సంత్సరపర్యం
 తం మాసే మాసే మాసికానిచ కుర్యాత్ || కింతుం ఆరాధనమేవ ||
 అశ్వమేధ ఫలమ వాప్నోతి || ఆరాధన ప్రయోగం గ్రంథ విస్తరభ
 యాత్ సలిఖ్యతే || ఆరాధన ప్రయోగ గ్రంథే ఆరాధనం కుర్యాత్ ||

‘ఆరాధన ప్రయోగము’ ప్రత్యేక గ్రంథముగా ముద్రించినాను .

యతీనాం మరణ విశేషః

శ్లో || యతీనాం మరణే ప్రాప్తే స్పృష్టిదోషోన విద్యతే | నా
 శౌచ బుధ్యాన స్నాయాత్ స్నాతుశ్చ నరకం ధృవం || ఆశౌచ బుధ్యా
 స్నాతశ్చేత్ ఉప పాతకాస్ఫవేత్ | యతీనాం మరణే ప్రాప్తే నాశౌ
 చనోదక క్రియా | వహతామశ్వ మేధస్య ఫలం భవతి పుష్కలం |
 జ్ఞాతి పుత్రీ కళతాగ్నిశాం పరివ్యాణ్కలణం యది | ఆశౌచం నాస్తి తేషాం
 నైస్నాన మప్యచ రేన్నతు | భీతుః ప్రాణవి నష్టస్తు దృష్ట శ్చేత్సాప్తి
 ణిభిర్వది | తేషా మప్య ఘోహాన్నిస్వ దాయుర్వృ దిశ్చజాయతే
 నసూత కాగ్నిసంస్కారః నార్చ్యే నశ్రుజలా దయః | నైకోద్దిష్టం
 షోడశాన్నం సాపిండ్యంచ నవ్యతే | నారాయణ బలి తత్రీ కుర్యా
 ద్వేద్వాదశేహని | తతశ్చపిష్ఠబుధ్యాతు యతీకాసంపూజ దే ద్విజః |

అపుతో వాసపుతోవా సిద్ధిం ప్రాప్తోయ తిర్యది । నా రా య
 ణబలిం తస్యకుర్యా దేకాదశేనాని । మష్టికులాస్య కీత్యాంతే మస్తిరా
 గమికాన్యసి । కులాన్యధరతే ప్రాజ్ఞః సన్యస్త మితి యోవ దేత్ ॥
 నిత్యపూజా । మహాపూజా ॥ నారాయణ బలిః । పార్వణశ్రాద్ధం ॥
 వతాని కర్తవ్యాని ॥

వి ష్ణు సూ క్త మ్

హరిః ఓం ॥ అతోదేవా అనంతనోయతో విష్ణుర్వి చక్రమే ।
 పృథివ్యాస్సప్తధామభిః ॥ ౧ ॥ ఇదం విష్ణుర్వి చక్రమే తేధా నిధదే
 పదం । సమూఢ మస్య పాగ్ం సురే ॥ ౨ ॥ త్రీణిపదా విచక్రమే
 విష్ణుర్లోపా అధాభ్యః । ఆతోధర్మాణి ధారయన్ ॥ 3 ॥ విష్ణోఃకర్మా
 నోపశ్యత యతో వ్రతానిపస్పశె । ఇంద్రస్యయుజ్యస్సఖా ॥ ౪ ॥ తద్వి
 ష్ణోపరమం పదం సదాపశ్యంతి సూరయః । దీవీవ చక్షురా తతమ్ ॥
 ౫ ॥ తద్విప్రానో విపర్యవో జాగ్రవాం సప్తమిధంతే ॥ విష్ణోర్యత్పలమం
 పదమ్ ॥ ౬ ॥ హరిః ఓం తత్సత్ ॥

సంస్కార ప్రయోగ నైషమ్యములు

—(౦)—

1. ఆహితాగ్నేః బ్రహ్మవిత్త్వే బ్రహ్మమేధ సహిత పత్రమేధ అహితాగ్ని సంస్కారః .
2. ఆహితాగ్నేః అబ్రహ్మవిత్త్వే పిత్ర మేధ సహిత ఆహితాగ్ని సంస్కారః .
3. అనాహితాగ్నేః ప్రహ్మవిత్త్వే బ్రహ్మమేధస్సహిత పిత్రమేధ సంస్కారః .
4. అనాహితాగ్నేః అబ్రహ్మవిత్త్వే కేవల పిత్రమేధ సంస్కారః

గ్రంథ స్సమాప్తః .

—(౦)—

ఉత్తరకాలమృతము

గ్రంథమందుండు విషయములు : గ్రంథారంభము, జన్మకాలాదిసాధనము, పాదచ్ఛాయలు పగటి ప్రాద్దు నిశ్చయించు విధానము, రాత్రి ప్రాద్దు నిర్ణయము, జాతిక నక్షత్ర ఘటికల నిర్ణయము, మాగనీ గ్రహ సుఖింగ్రహసాధనము, ప్రసవ గృహ నిర్ణయము, పితృస్థితప్రదేశము, ప్రసూతిస్థిత ద్వారాది నిర్ణయము, పుం స్త్రీ భేదము, అంగవిభాగము, గృహములకు మిత్రత్వ శతృత్వములు. మేషారాశ్వధిపతులనర్ణవిభాగము, షడ్బల సాధనము, హోరాదిస్వర్గము, గ్రహబలపరిమాణము, సప్త వర్ణముల ఫలము, కేంద్రీయ పరా పోక్షీబ స్థితి బలము, స్థానబలము, సమరాసులు విషమరాసులు బలము, గ్రహములకు షడ్బల వ్యతిక్త దిగ్బలములు, చతుర్విధ కాలబలములు, నతోన్నతాది హోరాబలము, నతోన్నతాది చేష్టాబలము గ్రహబలములకు ద్విక్ బలము, వృష్టిస్ఫుటికరణము దశలకు శుభాశుభములు, ఆయుర్దాయ సాధనము, ఆంశాయుర్దాయము, లగ్నాయుర్దాయము, సుకృతి దుష్కృతములు, ద్రేక్కణాధి పతులచే ఆయుర్దాయము, గణితా గతాయుర్దాయము, రాశిచక్రస్థ గ్రహశుభములు, అల్పాయుర్దాయము, కేవల అల్పాయు రారోగ్యము, గ్రహ భావ ఫలము రాజయోగ భంగము, విశేష రాజయోగ తద్భంగములు, పునరపి రాజయోగము, అనయోగము తదప వాదము, చక్రీవర్తియోగము, చంద్రయోగము, గురుశుక్ర రాహు కేతువుల సంచారము నలన యోగము, తన్వాది ద్వాదశ భావములు, పాపత్వ వియోగము ఫలములు, వృద్ధియోగము, కారక గ్రహముల నలన అనిష్ట ఫలములు, రాసులకును గ్రహములకును శుభత్వము, గురు శని కుజ శుక్రులకు బలవిశేషము, గ్రహములకు శుభత్వము, శుభత్వ పాపత్వ తార తమ్యములు, భావఫల కారక ఫలములు, ఆచ్ఛాదకత్వము, వేదకాది సంజ్ఞా మారక నిర్ణయము. 187 విషయములతో 176 పేజీలు గల గొప్ప గ్రంథము; లోగడ యీ గ్రంథమునకు వ్రాసినపుడు లేకపోయినవి. ఇప్పుడే సిద్ధముగా నున్నవి. వెల రు 3-0-0 వలయువారు; శ్రీ లక్ష్మీనర సింహ ముద్రాక్షరశాల. బంజరు బచ్చుపేటకు వ్రాసి తెప్పించుకొన గలరు.

పోషుఖర్షులు ప్రకటించును.